

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_202170

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. K231.625 Accession No.

Author M25B K4551
శ్రీనివాసాచార్యులు.

Title కర్మభూమి-దేశభక్తి.

This book should be returned on or before the date last marked below.

ಗುಬ್ಬಿ ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಕನಿ
ವಿರಚಿತ

ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ ಮ. ನಿ. ಪ್ರ. ವೃತ್ತಂಜಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮುರುಘಾನುತ,
ಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ಸಂಚಾಲಕರು

ಶ್ರೀ ಮ. ನಿ. ಜಗದ್ಗುರು ಮುರುಘರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದನಿಲಯ
ಮುರುಘಾನುತ ಹಾವೇರಿವೇಟೆ ಧಾರವಾಡ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ ಮ. ನಿ. ಪ್ರ. ಪ್ರಭುಸ್ವಾಮಿಗಳು ವಿರಕ್ತಮತ ದಾವಣಗೆರೆ

೧೯೪೮

ಬೆಲೆ ೪-೦-೦

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಸನ್ನಪ್ಪ ಪುಣವ ಸ್ವರೂಪಿ ಮೈತ್ಯುಂಜಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು
ಶ್ರೀ ಮುರುಘಾಮಠ ಹಾವೇರಿಸೇಟ ಧಾರವಾಡ.

ಪ್ರಿಂಟರ್‌ಗಳು ಪ್ರಕಾಶಕರಿಂದ ಕಾದಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ.

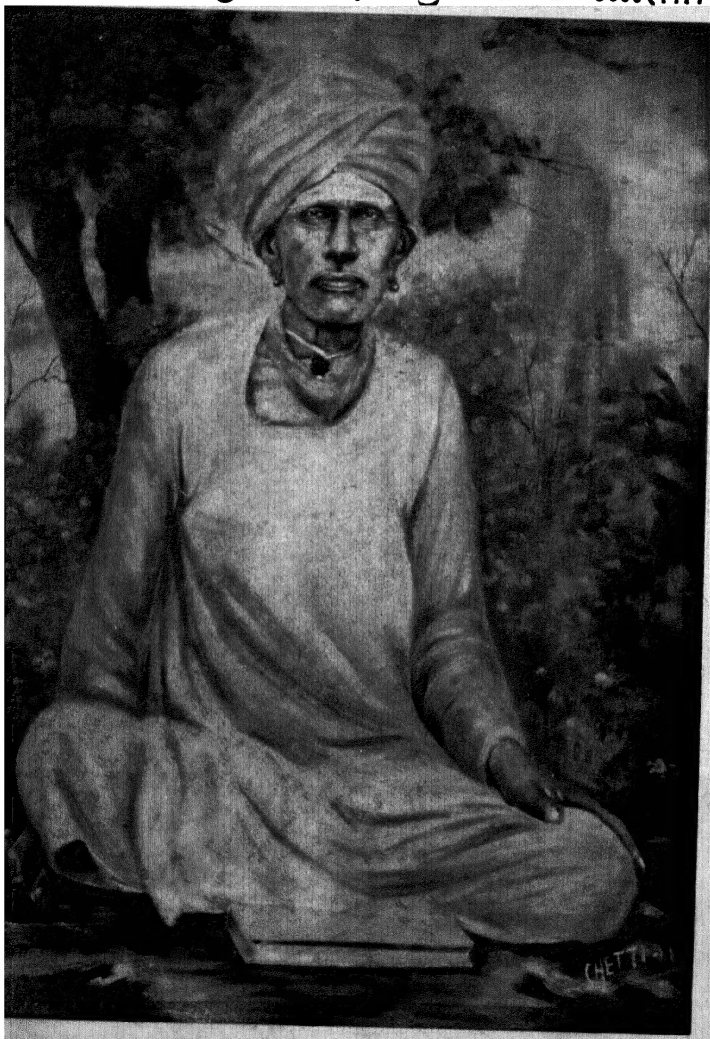
ಮುದ್ರಕರು :

ಶಿ. ಬ. ಹರಿಹರ

ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಮುದ್ರಣಾಲಯ,

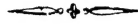
ಧಾರವಾಡ

ಶ್ರೀ. ಮ. ನಿ. ಪ್ರ. ಮುರುಘೇಂದ್ರ ಮಹಾ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು

ಗಚ್ಚಿನಮಠ, ಅಥಣಿ.

ಅರ್ಪಣ ಪತ್ರಿಕೆ

ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರು
ನಡೆದು ತೋರಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಲ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದು
ನಡೆದಂತೆ ನುಡಿದು
ಶಿವಯೋಗದ ಘನತೆಯನ್ನೂ ಬೀರಿದ
ಮಹಾ ತಪಸ್ವಿಗಳೂ, ವೈರಾಗ್ಯ ಮೂರ್ತಿಗಳೂ, ಕಾರಣ
ಪುರುಷರೂ ಆದ

ಅಥಣಿ ಗಜ್ಜಿ ನಮಠದ
ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಶ್ರೀ ಮನ್ನಿ ರಂಜನ ಪ್ರಣವ ಸ್ವರೂಪಿ
ಮುರುಘೇಂದ್ರ ಮಹಾ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ
ಸ್ಥಾರಕನಾಗಿ
ಅವರ ಅಡಿದಾವರೆಗಳಿಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥ ಪುಷ್ಪವನ್ನು
ಭಕ್ತಿಯ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ ಗ್ರಂಥನಾಲೆ

ಸಂಚಾಲಕರು :

ಶ್ರೀ ಮ. ನಿ. ಪ್ರ. ವ್ಯತ್ಯಂಜಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು

ಶ್ರೀ ಮುರುಘಾಮರ ಹಾವೇರಿಪೇಟೆ ಧಾರವಾಡ.

ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

೧. ಶ್ರೀ ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿ

ವಿರಚಿತ ಕೈವಲ್ಯ ದರ್ಶನ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶಿ. ಶಿ. ಬಸವನಾಳ, ಎಂ. ಎ.

೨. ಪೂಜ್ಯವಿಷ್ಣುಮಿ ಕೃತ ಅಶ್ವಮೇಧೇಶ್ವರ ವಚನ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ ಪ್ರಭುಸ್ವಾಮಿಗಳು (ಶ್ರೀ ಶಿವವೀರ ದೇವರು)

ವಿರಕ್ತನುತ ದಾವಣಗೆರೆ

೩. ಶ್ರೀ ಘನನುತ ಶಿವಯೋಗಿ ವಿರಚಿತ ಭಕ್ತಿ ಸುಧಾಸಾರ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಸಂ ಶಿ. ಭೂಸನೂರನುತ, ಎಂ. ಎ.

೪. ಮೈಲಾರ ಬಸವಲಿಂಗ ತರಣರ ಕೃತಿಗಳು

೧. ಪಟ್ಟಲ ಸಿದ್ಧಾಂತ

೨. ಗುರುಕರುಣ ತ್ರಿವಿಧಿ

೩. ಶಿವಾನುಭವ ದರ್ಶನ

೪. ಲಿಂಗವೂಜಾ ವಿಧಾನ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶಿ. ಶಿ. ಬಸವನಾಳ, ಎಂ. ಎ.

೫. ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಚೆನ್ನಕವಿ ದ್ಯಾಂಪೂರ ಕೃತ

ಶ್ರೀ ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಪುರಾಣ

೬. ಶ್ರೀ ಗುಬ್ಬಿ ಮಲ್ಲಣ್ಣಕವಿ ನಿರಚಿತ

ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆ

ಪ್ರಕಟನೆಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧. ಚಿಕ್ಕನಂಜೇಶ ವಿರಚಿತ ರಾಘವಾಂಕ ಚರಿತೆ
ಸಂಪಾದಕರು :

ಸ. ಸ. ನಾಳವಾಡ, ಎಂ. ಎ.

೨. ಶ್ರೀ ಮದಧಾಣಿ ಮುರುಘೇಂದ್ರ, ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆ
ಲೇಖಕರು :

ಶಿ. ಶಿ. ಬಸವನಾಳ, ಎಂ. ಎ.

೩. ಮುಗ್ಧೇಯ ಮಾಯಿದೇವ ವಿರಚಿತ ಶತಕತ್ರಯ
ಸಂಪಾದಕರು :

ಸಂ. ಶಿ. ಭೂಸನೂರಮಠ, ಎಂ. ಎ.

೪. ಶಿದ್ಧಾದ್ವೈತ್ಯಕವಿ ವಿರಚಿತ

ಪ್ರೌಢ ದೇವರಾಯನ ಕಾವ್ಯ

೫. ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶ ವಿರಚಿತ

ಗುರುರಾಜ ಚರಿತ್ರೆ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಸಂ. ಶಿ. ಭೂಸನೂರ ಮಠ, ಎಂ. ಎ.

೬. ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲುಮರದ ಪ್ರಭುದೇವ ವಿರಚಿತ

ಲಿಂಗಲೀಲಾವಿಲಾಸ ಚರಿತ್ರೆ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ ಪ್ರಭುಸ್ವಾಮಿಗಳು ವಿರಕ್ತ ಮರ ದಾವಣಗೆರೆ

|| ಶ್ರೀ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರಾಯ ನಮಃ ||

ಮುನ್ನುಡಿ

ವೀರಶೈವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರವು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮವರು ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಾಕವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಇನ್ನು ವಿಷ್ಣೋ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿದ್ವಜ್ಞನರಿಂದ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಇತಿಹಾಸ ವಗೈರೆ ಬರೆಯಿಸಿ ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಪ್ರಕಾಶ ಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಂದಛನೇ ಮುರುಘೇಂದ್ರ ಮಹಾ ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯು ೪--೫ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೨೫೦ ಪುಟಕ್ಕೆ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲದ ೫ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶ ಗೊಳಿಸಿರುವದು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಗುಬ್ಬಿ ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಕವಿಗಳ “ ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆ”ಯು ಆರನೇಯದಾಗಿದೆ. ೪--೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೈಬರೆಹದ ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆಯು ದೊರೆಯಿತು. ನಂತರ ೧೯೦೯ ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾದ ಪ್ರತಿಯು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿ ಮತ್ತು ಅಚ್ಚಾದ ಪ್ರತಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕವಿಯ ಕಾಲ, ಗುಬ್ಬಿಯ ಇತಿಹಾಸ ವಗೈರೆ ಶೇಖರಿಸಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿಯೂ, ಅಂದವಾಗಿಯೂ ಅಚ್ಚುಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ದಾವಣಗೆರೆ ವಿರಕ್ತಮಠದ ಶ್ರೀ ಪ್ರಭುಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬಹು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಹು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಃ ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು.

ನಂತರ ೪೫೦ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಅಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೋಂಟ ದಾರ್ಯ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಮ್ಯಾನೇಜರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ಹರಿಹರ ಮಾಸ್ತರರು, ಮತ್ತು ಎಂ. ಜಿ. ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪ್ಪ ನವರು, ಉಭಯ ತರೂ ಇಂಥ ಕಠಿಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕಾಗದವನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿಯೂ, ಅಂದವಾಗಿಯೂ ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಹು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಹಾರಾಜ ನಿರಂಜನ ಜಗದ್ಗುರು ಜಯದೇವ ಮುರುಘ ರಾಜೇಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಶಾರದಾಭಂಡಾರದಲ್ಲಿರುವ ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆಯ, ತಾಡಹಿಲೆಯ, ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ದಯಸಾಲಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ “ಶ್ರೀಮಹಾ” ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ “ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆ” ಯ ಸಂಶೋಧನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಬರೆಯುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ನೆರವಾದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಹೊಸಮಠದ ಶ್ರೀಗಳನ್ನೂ, ಹಿರೇಕೇರೂರ ಶ್ರೀಗಳನ್ನು ನೆನೆಯದಿರಲಾರೆವು.

ಶ್ರೀ ಮುರುಘಾನುಠ

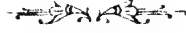
೧೬—೨—೪೮

ಪ್ರಕಾಶಕರು

೧೯೬೯ ಸರ್ವಜಿತು ಸಂವತ್ಸರ ಮಾಘ ಶು. ೬ ಸೋಮವಾರ

ಸ್ಥಲ-ಪುಟಗಳ ವಿವರ

ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳು	ಪುಟ
೧. ಅನುಭಾವ ಸ್ಥಲ	೨
೨. ಶರಣಸಂಗವಿಯೋಗಾವಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಲ	೮
೩. ಶರೀರ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೨
೪. ಮನೋನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೬
೫. ಇಂದ್ರಿಯನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೯
೬. ಸಂಸಾರ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೨೨
೭. ಸಂಸಾರವ್ಯಾಪ್ತಿ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೨೪
೮. ಸಿದ್ಧಾ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೨೮
೯. ಅಶಾನಿರಸನಸ್ಥಲ	೩೨
೧೦. ದ್ವಂದ್ವಕರ್ಮ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೩೬
೧೧. ತ್ರಿಬಂಧ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೪೦
೧೨. ಮಾಯಾವಿಲಾಸವಿಧಿಸ್ಥಲ	೪೪
೧೩. ಜನನಭಯ ಸ್ಥಲ	೪೮
೧೪. ಜ್ಞಾನಪರಾಮರಿಕೆಯಸ್ಥಲ	೫೧
೧೫. ಶಿವಕಾರುಣ್ಯಾನಸ್ಥಲ	೫೩
೧೬. ದೃಷ್ಟಾಂತಸ್ಥಲ	೫೭
೧೭. ವೈರಾಗ್ಯ ಸ್ಥಲ	೬೧
೧೮. ಅನರ್ಥಜೀವಿತ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೬೪
೧೯. ಅನ್ಯದೈವ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೬೭
೨೦. ಅನ್ಯದೇವತಾಭಜನ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೭೩
೨೧. ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲ	೭೭
೨೨. ವಾಗ್ದೈವತ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೮೩
೨೩. ಶೂನ್ಯ ಸ್ಥಲ	೯೦

೨೪.	ಸ್ವಯಂಭುಲಿಂಗ ಉಮಾಪತಿಸ್ಥಲ	೯೫
೨೫.	ವಿಶ್ವೋತ್ತಿಷ್ಟಲ	೯೮
೨೬.	ದೇಹದೇಹಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಲ	೧೦೩
೨೭.	ಅಷ್ಯಮೂರ್ತಿ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೦೮
೨೮.	ಸರ್ವಗತ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೧೩
೨೯.	ವಿದ್ಯಾವಾದ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೧೭
೩೦.	ಕರ್ಮವಾದ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೨೩
೩೧.	ಕರ್ಮಯೋಗ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೨೯
೩೨.	ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೩೪
೩೩.	ಅದೀಕ್ಷಿತ ಲಿಂಗಾರ್ಚನ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೪೩
೩೪.	ಶೈವದೀಕ್ಷಾ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೪೬
೩೫.	ಪುನರ್ದೀಕ್ಷಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲ	೧೫೦
೩೬.	ಭವಿಸಂಗ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೫೩
೩೭.	ಭವಿಷಾಕ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೫೮
೩೮.	ಪರದಾರ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೬೧
೩೯.	ಕಳವು ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೬೫
೪೦.	ಹುಸಿ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೬೭
೪೧.	ಹಿಂಸಾ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೭೦
೪೨.	ತಾಮಸ ಭಕ್ತಸಂಗ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೭೨
೪೩.	ತಾಮಸ ದೀಕ್ಷಾ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೧೭೬
೪೪.	ಸಹಜ ದೀಕ್ಷಾಸ್ಥಲ	೧೮೦

ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು

೧.	ದೀಕ್ಷಾವಿಧಿಕ್ರಮಸ್ಥಲ	೧೮೨
೨.	ಗುರುಶಿಷ್ಯಪ್ರವೇಶಸ್ಥಲ	೨೦೦
೩.	ಗುರುಮಾಹತ್ಯಸ್ಥಲ	೨೦೪
೪.	ವಿಭೂತಿಮಾಹತ್ಯಸ್ಥಲ	೨೦೮
೫.	ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಹತ್ಯಸ್ಥಲ	೨೧೨
೬.	ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಮಾಹತ್ಯಸ್ಥಲ	೨೧೫

೭.	ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸ್ಥಲ	೨೨೫
೮.	ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನ ಸ್ಥಲ	೨೨೭
೯.	ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಸ್ಥಲ	೨೩೨
೧೦.	ಪಾದೋದಕ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸ್ಥಲ	೨೩೬
೧೧.	ಪ್ರಸಾದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸ್ಥಲ	೨೪೦
೧೨.	ಸದ್ಭಕ್ತವರ್ಣಾಧಿಕೃತ ಸ್ಥಲ	೨೪೪
೧೩.	ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೨೫೨
೧೪.	ಗುರುಭಕ್ತಿ ಶುಶ್ರೂಷಾಸ್ಥಲ	೨೫೬
೧೫.	ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರ ವಿವರಣಸ್ಥಲ	೨೬೦
೧೬.	ತಾಮಸ ಭಕ್ತಿ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೨೬೩
೧೭.	ತಾಮಸ ಮಾಹೇಶ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೨೬೭
೧೮.	ತಾಮಸ ಪ್ರಸಾದಿ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೨೭೩
೧೯.	ತಾಮಸ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೨೭೬
೨೦.	ತಾಮಸ ಶರಣ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೨೭೮
೨೧.	ತಾಮಸೈಕ್ಯ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೨೮೪
೨೨.	ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗಪೂಜಾ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೨೮೮
೨೩.	ಉಪವಾಸ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೨೯೨
೨೪.	ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನಾ ವಿಧಿಕ್ರಮಸ್ಥಲ	೨೯೫
೨೫.	ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜಾ ಶ್ರದ್ಧಾಸ್ಥಲ	೨೯೭
೨೬.	ಅಭಿನ್ನ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ	೩೦೧
೨೭.	ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಶ್ರದ್ಧಾಸ್ಥಲ	೩೦೫
೨೮.	ಜಂಗಮಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಸ್ಥಲ	೩೧೦
೨೯.	ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಸ್ಥಲ	೩೧೭
೩೦.	ತಾಮಸಶೀಲ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೩೨೩
೩೧.	ತಾಮಸ ಸಹಭೋಜನ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೩೨೮
೩೨.	ವಾಗ್ದೈವ್ಯತ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೩೩೩
೩೩.	ತಾಮಸ ಸ್ವಾನುಭಾವ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೩೩೬
೩೪.	ದಾಸೋಹ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲ	೩೪೧

೩೫.	ಕಾಮ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲ	೩೪೬
೩೬.	ಕಾಮ್ಯ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೩೪೯
೩೭.	ಸದ್ಭಕ್ತ ಚಾರಿತ್ರಸ್ಥಲ	೩೫೪
೩೮.	ಷಟ್ಸ್ಥಲ ನಿರ್ಣಯಸ್ಥಲ	೩೫೮
೩೯.	ಶಿವಭಕ್ತ ಪರೀಕ್ಷಾಸ್ಥಲ	೩೬೩
೪೦.	ಅನ್ಯೈಷಿಕ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೩೬೬
೪೧.	ಸದ್ಭಕ್ತ ನೈಷಿಕಸ್ಥಲ	೩೬೮
೪೨.	ನೀರದಾಸತ್ವ ನಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲ	೩೭೩
೪೩.	ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲ	೩೭೭
೪೪.	ಶಿವಲಿಂಗ ವಿಕಾಶವಸ್ಥೆಯಸ್ಥಲ	೩೮೧
೪೫.	ಶಿವಲಿಂಗ ಕೂಟಾತುರಸ್ಥಲ	೩೮೬

ನಿರಂಗಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು

೧	ಶಿವಲಿಂಗ ಯೋಗಾನಂದಸ್ಥಲ	೩೯೧
೨.	ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಲಿಂಗ ಸಂಯೋಗಸ್ಥಲ	೩೯೫
೩.	ಭಿನ್ನಭಾಜನ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೩೯೮
೪.	ಸಾವಧಾನಾರ್ಪಿತ ಸ್ಥಲ	೪೦೧
೫.	ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ	೪೦೬
೬.	ಅನಾಗಮಸ್ಥಲ	೪೦೯
೭.	ಶರಣ ಚಾರಿತ್ರಸ್ಥಲ	೪೧೩
೮.	ಸ್ತುತಿಸಿದಾ ನಿರಸನಸ್ಥಲ	೪೧೬
೯.	ನಿರಹಂಭಾವಸ್ಥಲ	೪೧೮
೧೦.	ಸದ್ಭಕ್ತ ಶುಕ್ರೋಪಾಸ್ಥಲ	೪೨೧
೧೧.	ಸದ್ಭಕ್ತ ನಮಸ್ಕಾರಸ್ಥಲ	೪೨೬
೧೨.	ಸದ್ಭಕ್ತ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸ್ಥಲ	೪೩೦

ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಬಳಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಮಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧. ಶಿವರಹಸ್ಯ	೨೪. ಮಾನವಪುರಾಣ
೨. ಶಿವಧರ್ಮ	೨೫. ಪರಾಶರಪುರಾಣ
೩. ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ	೨೬. ಯಜ್ಞ ವೈಭವಖಂಡ
೪. ಲಿಂಗಪುರಾಣ	೨೭. ಶಾಂಭವಪುರಾಣ
೫. ವಾತುಲತಂತ್ರ	೨೮. ಭೀಮಾಗಮ
೬. ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣ	೨೯. ನೋಮರಂಭ
೭. ಸೂತಸಂಹಿತೆ	೩೦. ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣ
೮. ಆದಿತ್ಯಪುರಾಣ	೩೧. ಕೃಷ್ಣ ಪುರಾಣ
೯. ವಾಶಿಷ್ಠಪುರಾಣ	೩೨. ದೇವೀಕಾಲೋತ್ತರ
೧೦. ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶೇಖರ	೩೩. ಕಾಲಿಕಾಖಂಡ
೧೧. ಬ್ರಹ್ಮಗೀತೆ	೩೪. ಪದ್ಮನಾಭ ಪುರಾಣ
೧೨. ಕೂರ್ಮಪುರಾಣ	೩೫. ವೀರಭದ್ರೀಯ
೧೩. ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರ	೩೬. ಶೈವರತ್ನಾಕರ
೧೪. ಸೌರಸಂಹಿತೆ	೩೭. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣ
೧೫. ವೀರಭದ್ರಪುರಾಣ	೩೮. ಭಾಗವತ
೧೬. ಮಗ್ವೇದ	೩೯. ಗಾರುಡ ಪುರಾಣ
೧೭. ಯಜುರ್ವೇದ	೪೦. ಕಾಮಿಕಾಗಮ
೧೮. ಸಾಮವೇದ	೪೧. ಜ್ಞಾನವೈಭವಖಂಡ
೧೯. ಅಥರ್ವಣವೇದ	೪೨. ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತ
೨೦. ಶ್ರೀ ರುದ್ರ	೪೩. ಮಹಿಮ್ನ
೨೧. ಶ್ರೀರುದ್ರಭಾಷ್ಯ	೪೪. ಸೌರಪುರಾಣ
೨೨. ವೀರಾಗಮ	೪೫. ರಂಕರಸಂಹಿತೆ
೨೩. ತತ್ತ್ವಸಾರ	೪೬. ಜಾಬಾಲಶಾಖಾ

೪೭. ವಾಯವೀಯ ಸಂಹಿತೆ
 ೪೮. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು
 ೪೯. ಈಶ್ವರಗೀತೆ
 ೫೦. ಭಾಸ್ಕರ ಸಂಹಿತೆ

೫೧. ಮಹಾಭಾರತ
 ೫೨. ಗಾಯತ್ರಿ
 ೫೩. ವೃದ್ಧಚಾರಣೀಕೃತ ಧರ್ಮ-
 ಶಾಸ್ತ್ರ

ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಚನಗಳು ಅವುಗಳ ಅಂಕಿತಗಳು

೧. ಬಸವೇಶ್ವರ ವಚನ	ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ
೨. ಚೆನ್ನ ಬಸವೇಶ್ವರವಚನ	ಕೂಡಲಚೆನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ
೩. ಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯನ ವಚನ	ಮಹಾಲಿಂಗಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ
೪. ದೇವರದಾಶಿಮಯ್ಯನ ವಚನ	ರಾವ.ನಾಥಾ
೫. ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನ ವಚನ	ಗಜೇಶ್ವರಾ
೬. ಚಂದಿಮರಸನ ವಚನ	ಸಿಮ್ಮಲಿಗಿಯ ಚೆನ್ನ ರಾಮಾ
೭. ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ವಚನ	ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ
೮. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯನ ವಚನ	ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಾ
೯. ಒಕ್ಕಲಮುದ್ದಯ್ಯನ ವಚನ	ಕಾಮಭೀಮ ಜೀವನದೊಡೆಯಾ
೧೦. ಪ್ರಭುದೇವರ ವಚನ	ಗುಹೇಶ್ವರಾ
೧೧. ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ವಚನ	ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ
೧೨. ಸಕಲೇಶ ಮಾದರಸನ ವಚನ	ಸಕಲೇಶ್ವರದೇವಾ
೧೩. ಸೊಡ್ಡಳ ಬಾಚರಸನ ವಚನ	ಸೊಡ್ಡಳಾ
೧೪. ಗಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯನ ವಚನ	ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ಪ್ರಿಯಸಿದ್ಧ ಲಿಂಗಾ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ
೧೫. ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಗಳವಚನ	ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ
೧೬. ?	ಎನ್ನಯ್ಯ ಪ್ರಿಯನೀಕಲಂಕಮಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಜುನಾ
೧೭. ಮರದ ನಾಗಣ್ಣನವಚನ	ಅಮರಗುಂಡ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ
೧೮. ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಿದೇವನ ವಚನ	ಕಲಿದೇವರ ದೇವಾ
೧೯. ಸತ್ಯಕ್ಕನವಚನ	ಶಂಭು ಜಕ್ಕೇಶ್ವರಾ
೨೦. ಕಿನ್ನರಿ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನವಚನ	ಮಾಹಾಲಿಂಗ ಶ್ರೀಪುರಾಂತಕ ದೇವಾ

೨೦. ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣನವಚನ
 ೨೧. ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನವಚನ
 ೨೨. ಅಗ್ಗವಣಿಯ ಹೊನ್ನಯ್ಯನ
 ವಚನ
 ೨೪. ನೊಳಗೆಯ ಮಾರಯ್ಯನ
 ವಚನ

೨೫. ?
 ೨೬. ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನವಚನ
 ೨೭. ಬಹುರೂಪಿ ಚೌಡಯ್ಯನ
 ವಚನ
 ೨೮. ಅರುವಿನಮಾರಿ ತಂದೆಯ
 ವಚನ
 ೨೯. ಮೆರಮಿಂಡಿದೇವನವಚನ
 ೩೦. ?
 ೩೧. ಉರಿಲಿಂಗದೇವನ ವಚನ
 ೩೨. ಮಸಣಯ್ಯಗಳ ಪತ್ನಿಯ
 ವಚನ
 ೩೩. ಮರುಳ ಶಂಕರದೇವರವಚನ

೩೪. ಅಮುಗಿದೇವನವಚನ
 ೩೫. ಸಂಗಯ್ಯನವಚನ
 ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಸೋಮನಶಿಷ್ಯ

೩೬. ?
 ೩೭. ?

೩೮. ?

ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನ ಸಂಗಮ
 ದೇವಾ

ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ

ಮಲಿಗೆರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ

ನೀಕಲಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

ನೀಕಲಂಕ ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

ಅಜಗಣ್ಣಾ
 ರೇಚಣ್ಣ ಪ್ರಿಯನಾಗಿನಾಥಾ

ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಾ

ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗಾ

ಸಿದ್ಧ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗಾ

ಉರಿಲಿಂಗದೇವಾ

ಮಸಣಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಗಜೇಶ್ವರಾ

ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನ

ಪ್ರಭುವೇ ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

ಸಿದ್ಧ ಸೋಮನಾಥಲಿಂಗಾ

ಸಂಗಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಬಂಕೇಶ್ವರಾ

ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಾ

ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮ
 ದೇವಾ

ಮಹಾಲಿಂಗ ಚೆನ್ನ ರಾಮಾ

— (ಶ್ರೀ ಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ) —

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಕನ್ನಡನಾಡು ೧.

ನೂರಾರು ಕಲೆಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿ ಸಲೆಯಾಗಿ
ವೀರ ಚೆನ್ನ ಮ್ನ ಮಲ್ಲಮ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ತವ
ರೂರಾಗಿ ವಿಜಯನಗರಾದಿ ರಾಯರಿಗೆ ತಾಯ್ನಾಡಾಗಿ ಬೀಡಾಗಿರೆ
ವೀರ ಕೈವಾತಾರಕಾದಿನನೆಯಾಗಿ ಸರಿ
ಪೂರ ಧನ-ದಾನ- ಬಾಂಡಾಗಾಗ್ ಮಾಗಿ ಸಿರಿ
ಭಾರತಕ್ಕೆ ಗುರುಕುಲವದಾಗಿ ಮೆಗೆಯುವದೆನ್ನ ಪೊನ್ನ ಕನ್ನಡನಾಡು
ನೇದಾಂತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ತತ್ವಂಗಳಂ ಕೂರೆ
ಗೈದ ಶಿವ-ಶರಣರಿಂ ಪಾನಾಡ ಪುರುಷರಿಂ
ಮಾದೇವಿಯುಳ್ಳ ಚೆನ್ನ ಬಸವ ಬಸವಾಲ್ಲಮಪ್ರಭುವಾದಿ ನೇತಾರರಂ
ಮೋದದಿಂದುದಿಸಿ ವಚನಾಪ್ಯತವ ಮಳೆ ಸುರಿಸಿ
ಐದಿದಿಡ ಲಿಂಗಂಗೆ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನೈದಿ
ಭೂದೇವಿ ಕಂಠ ಮಾಂಗಲ್ಯದೇವೀಶ್ವರೇವುನೀ ರನ್ನ ಕನ್ನಡದನಾಡು

ನಮ್ಮ ನಾಡು ಹೊಂಪುಳ್ಳ ಸೊಂಪುಳ್ಳ ವಿಶಾಲವಾದ ಕನ್ನಡನಾಡು
೮೩,೫೦೦ ಚದರ ಮೈಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ೫೦೦ ಮೈಲಿ
ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ೨೫೦ ಮೈಲು ಅಗಲವಾಗಿಯೂ
ಇದೆ. ೧೯೮೦೦೦೦೦ ಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಜನಬಲವುಳ್ಳದಾಗಿದೆ. ೩೦೦
ಮೈಲು ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬಂದರಕ್ಕೆ
ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಾರವಾರ, ಬಟಕಳದಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಿವೆ. ಮಳೆ ಬೆಳೆ
ನದಿ ಜಲಪಾತ ಬೆಟ್ಟ ಖನಿಜ ಕಾಡು ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಪ್ರಕೃತಿ

ವೈಭವದಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. “ ಸುಜಲಾಂ ಸುಫಲಾಂ ” ಎನ್ನುವ ಫಲವತ್ತಾದ ಪ್ರದೇಶ ನಮ್ಮ ನಾಡು.

ಕನ್ನಡಿಗರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ವೈಭವದಿಂದ ಅಳಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಗ, ರಟ್ಟ, ಕದಂಬ, ಚಾಲುಕ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಹೊಯ್ಸಳ ಮೊದಲಾದ ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡದ ಅರಸುಮನೆಗಳು ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡದ ಘನತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯಿಸಿವೆ.

ಕನ್ನಡನಾಡು ಕವಿ, ಗಮಕಿ, ವಾದಿ ವಾಗ್ಮಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಲಾ ವಿದರ ಗಾಯಕರ ನರ್ತಕರ ರಂಜನೆಯ ನಾಡು. ತತ್ತ್ವವೇತ್ತರ ತಪೋಧನರ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಪಾವನದ ಬೀಡು.^೧

ತಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ೨.

ಈ ಮುಧ್ಧು ನಾಡಿನ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದು ಮೈಸೂರಿನ ತಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ. ಇದು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು “ ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳ್ ”, ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅರಸರು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಜನ ತಪೋಧನರು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಕವಿಪ್ರಾಂಗವರು ಬಾಳಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ತಮಕೂರಿಗೆ ಅನತಿದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಗೂಳೂರು, ಗುಬ್ಬಿ, ಶಿವಗಂಗೆ, ಎಡೆಯೂರು, ಕಗ್ಗೇರಿ, ಬಸದಿಬೆಟ್ಟ, ಕುಪ್ಪೂರು ಗದ್ದಿಗೆ, ಎಳನಡುವಿನ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ, ದೇವರಾಯನದುರ್ಗ, ಸೀಬಿ, ಎಂಬವು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಳೂರು ಗುಬ್ಬಿ

೧. ದಿನಾಂಕ ೩೧-೮-೪೬ ರಂದು ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಮಹಾಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಪಿ. ಶಾಬೇರಿರ ಅಧ್ಯಕ್ಷಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯೋಗ್ಯತೆ-ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗತಕಾಲ ಹೇಳುವ-ಶಾಕ ಮುಂತಾದ ಮನನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಸಾಗಿದೆ.

ಆಮರಗುಂಡದ (ಗುಬ್ಬಿ) ಒಂದು ನಿಟ್ಟಿನ ಮನೋಹರವಾದ ನೋಟ

ಶಿವಗಂಗೆ ಈ ಸ್ಥಲಗಳು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಕವಿಗಳಿಗೆ ತತ್ಪನ್ನೇತ್ತರಿಗೆ ವಿಭೂತಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿವೆ.^೨

ಅಮರಗುಂಡ ೩.

ಈಗ ಗುಬ್ಬಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಊರು ಕೆಲವು ತತಮಾನಗಳ ಮುನ್ನ “ಅಮರಗುಂಡ,, ಎಂಬ ಅಭಿದಾನದಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿಯು ಪ್ರಾಚೀನ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಮರಗುಂಡವು ಯೋಗಿಗಳ ತತ್ಪನ್ನೇತ್ತರ ಮತ್ತು ಕವಿಗಳ ಪುಣ್ಯದ ಬೀಡಾಗಿ ರಮ್ಯವಾದ ನಾಡಾಗಿ ಶಿವಾನುಭವಿಗಳ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು.^೩

ಅಮರಗುಂಡವು ಪ್ರಕೃತಿ ವೈಭವದ ವಿಲಾಸದ ಸೊಗಸಿನಿಂದ ಸುಶೋಭಿತವಾಗಿದೆ. ಅಮರಗುಂಡವನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಪೂರ್ವದ ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಂಸಾರ (ಕದಂಬ) ನದಿಯು ಉಗಮವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಾಲುವೆ ವಾಪಿ ಕೂಸಾದಿಗಳಿಂದ ಬೀಗಿ ಬೆಳೆದು ಸಂತ ಭತ್ತದ ಕಬ್ಬಿನ ಅಚ್ಚಹಸುರಿನ ಗದ್ದೆಗಳಿಂದ

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿರಿಮೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ದಿನಾಂಕ ೨೭-೧-೪೬ ರಲ್ಲಿ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮಾನ ಶತ್ರುಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುರವಾಗಿ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾನ್ ಕೀರ್ತನ ಕೇಸರಿ ಬಿ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು “ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಹತ್ವ,, ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮನನೀಯವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ನೋಡಿ.

೩. ಬಸವನ ಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಸಶ್ವಮದಿಶೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ೧೨ ಮೈಲುಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಅಮರಗುಂಡವೆಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಗುಡಿಯಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ರಮ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಕಳೆದುಳಿದಿರುವ ಅವಶೇಷಗಳಿಂದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಲವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ರಾಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲಿಂಗಸೂರು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ “ಅಮರಗುಂಡ, ಅಮರೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದೆ. ಈಗಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ರಥೋತ್ಸವವಾಗುತ್ತದೆ.

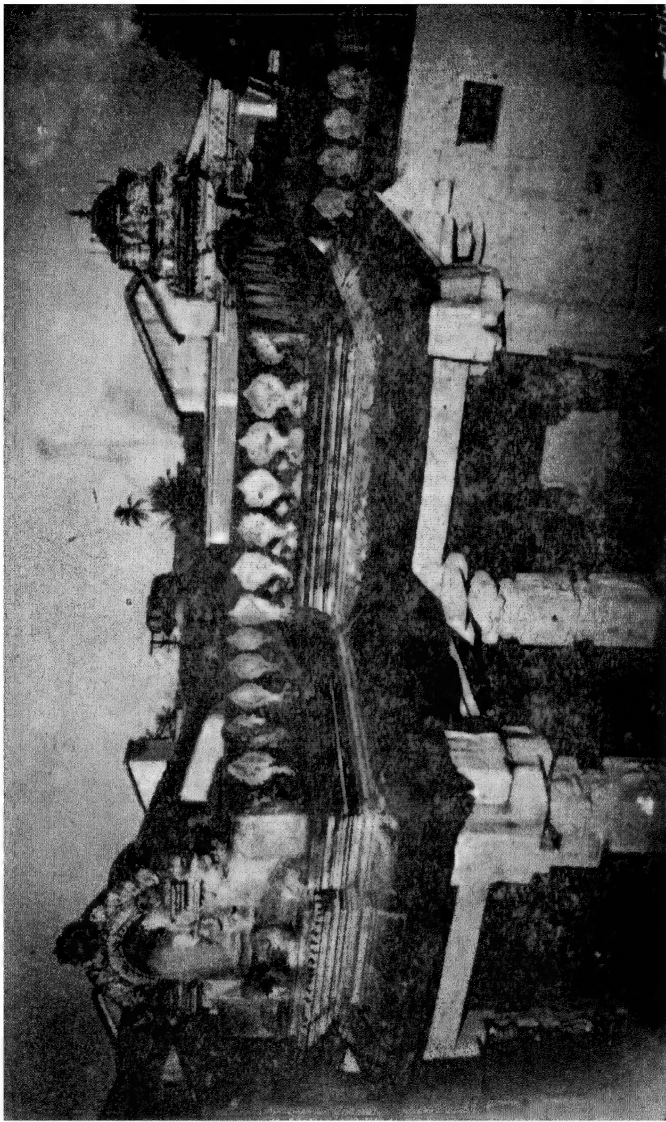
ತೆಲಗುನಾಡಿನಲ್ಲಿ “ಅಮರಗುಂಡ,, ಸುಧಾಕುಂಡ ಎಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದೆ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಯ ಗುಡಿಯಿದೆ. ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲದ ಕೇದಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಮರಗುಂಡವೆಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದೆ.

ಬಾಳೆ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ಎಲೆಬಳ್ಳಿ, ಹಲಸು, ಮಾವು, ನೀರಲ, ಬೆಳವಲ, ದಾಳಿಂಬ ಪೊದಲಾದ ಫಲಭರಿತವಾದ ತೋಟಗಳಿಂದ ಸಂಪಿಗೆ, ಪಾಂಜಾತ, ಜಾಜಿ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಮಲ್ಲಿ, ದಾಸಿವಾಳ, ಕಣಗಿಲು, ಕಂಚಿವಾಳ, ತಮೀಸತ್ತೆ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆ ಮೊದಲಾದ ಉಪವನಗಳಿಂದ ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಅನೇಕ ಬೇಗುಲಗಳಿಂದ ಅಧುನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಮನೆ, ಮಠ, ರಸ್ತೆ, ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಗಳಿಂದ ಸರ್ವಕೋಮಿನ ಜನಾಂಗದವರು ಧನವಂತರಾಗಿ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಸುಖ ಸಂತೋಷವಿಂಪಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ದೇವಾಲಯವು ಪೂರ್ವ ದಿಶಾಭಿಮುಖವಾದ ಉನ್ನತವಾದ ಮಹಾದ್ವಾರದಿಂದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾಗಿ ಪುರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯವಾಗಿ ಭವ್ಯವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಹೆಸರು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಗುರುಭಕ್ತಿಯುಗ ಗುರು ಮಹಾಮಹಿಮಾಸ್ಥಿತ ವಿದ್ಯಾವಿಭೂಷಿತ ವಿದ್ಯಾಪ್ರದಾತ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿ. ತನ್ನೋತೇಜದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿದನು. ಈತನನ್ನು ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಸ್ತುತಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಸಮಾಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ರೂಢಿ ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಿದರ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ಆಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವದಲ್ಲದೆ ಅವರ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕರೆಯುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಒಂದಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಧೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅಮರಗುಂಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ಗುಡಿಯು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರ ಮಠವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನೇಶ್ವರನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುವ ಲಿಂಗವು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರ ಸಮಾಧಿಯೆಂದು ಅವರ ಶಿಷ್ಯ ಗುರುಭಕ್ತಿಯುಗ ತೋರ

ಅಮರಗುಂಡದ (ಗುಬ್ಬಿ) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಗುಡಿ

ವನೇರಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ತೋರಿದದ್ದು ಇದೇ ಸ್ಥಲವೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.

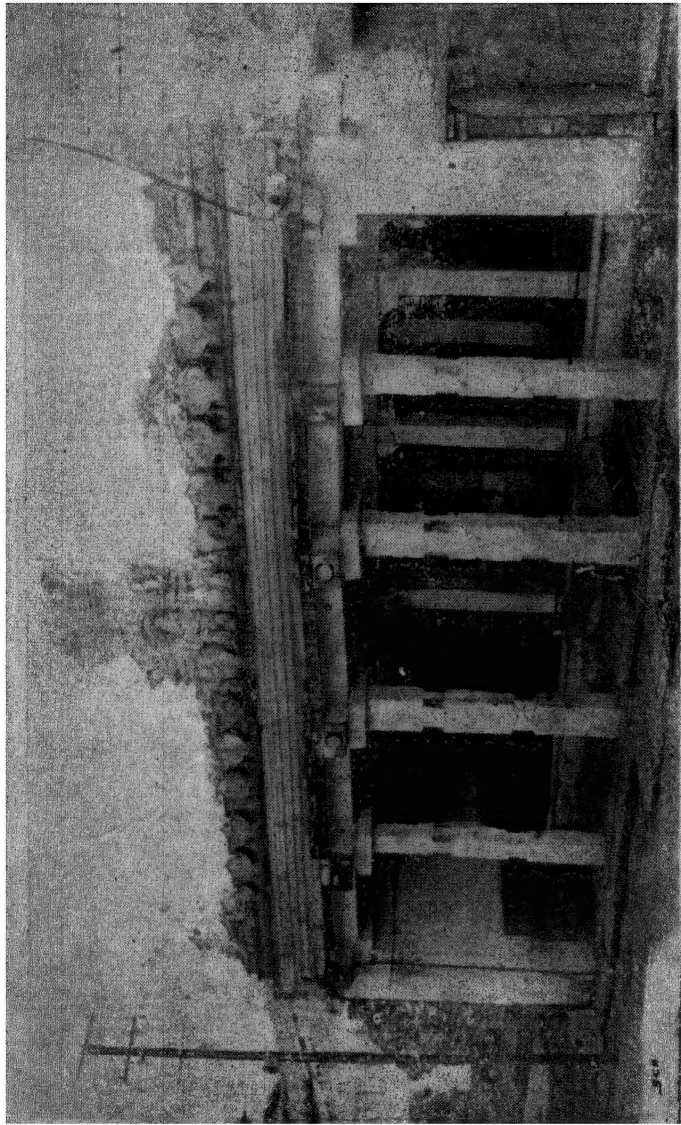
ಮಹಾತ್ಮರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರು ಅವನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಗುಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಗುಂಡ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾಭಿಧೇಯದಿಂದ ಕರೆಯುವ ಲಿಂಗಗಳು ಈ ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಾಚಾರ್ಯರ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿರಬಹುದೆ ? ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಾಚಾರ್ಯರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದ ಕುರುಹುಗಳಾಗಿರಬಹುದೇ ? ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಸಂಶೋಧಕರ ವಿಷಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಪುರದನಾಗಣ್ಣನೆಂಬ ವಚನಕಾರನು ತನ್ನ ವಚನಗಳಿಗೆ “ ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ” ಎಂಬ ಅಂಕಿತವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. “ ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಕವಿಯು ಈ ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ” ಈತನ ವಚನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಚನಕಾರನ ಸ್ಥಲವಾವುದು ? ಕಾಲವಾವುದು ? ಎಂಬ ಸಂಗತಿಗಳು ನಿಜ್ಜಿಳವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ವಚನಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ್ನದ್ದೇತಿಸಿ ಅಂಕಿತವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಅಮರಗುಂಡ (ಗುಬ್ಬಿ)ದ ಕೆಲ ಬಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಿವತರಣರು ವಚನಕಾರರು ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅಮರಗುಂಡದ ಪಶ್ಚಿಮದಿಶೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ೫ ಸೈಲುಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ “ ಪುರ ” ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವಿರುವದರಿಂದ ಈ ವಚನಕಾರನು ಇದೇ ಪುರದವನಾಗಿರಬಹುದೇ ? ಇದೇ ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ್ನದ್ದೇತಿಸಿ ತನ್ನ ವಚನಗಳಿಗೆ ಅಂಕಿತವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಹುದೇ ? ಎಂಬ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಾಗಿದೆ.

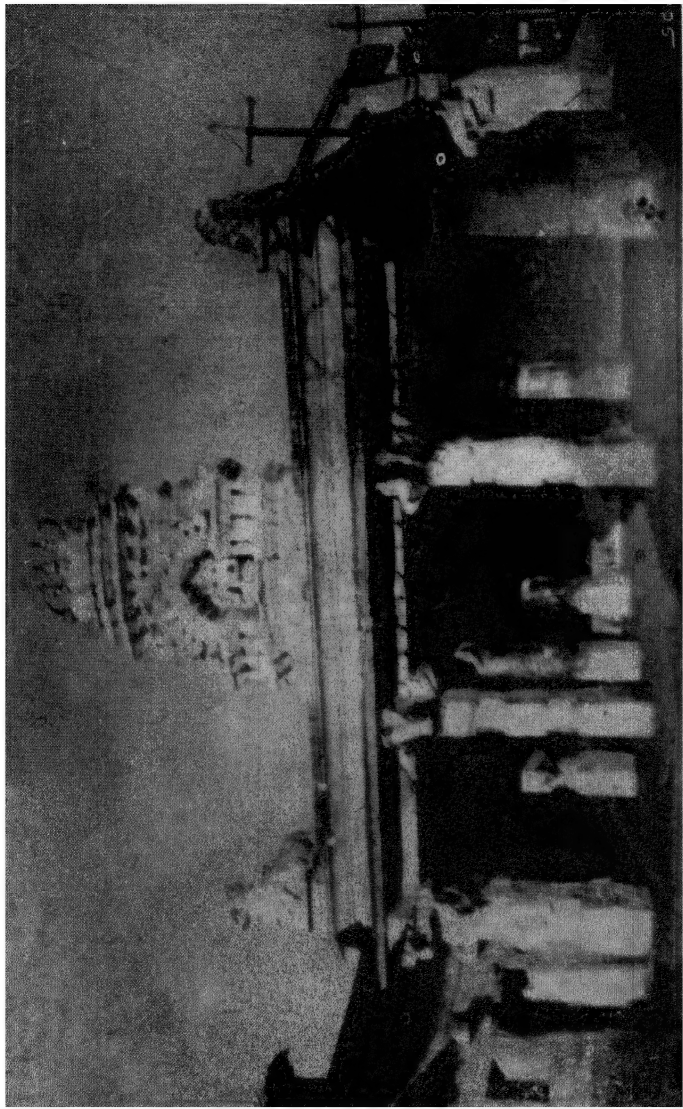
ಅಮರಗುಂಡದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಓಹಿಲಯ್ಯನ ಗುಡಿಯೂ ಇದೆ. ಓಹಿಲಯ್ಯನು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ತರಣರಿಂದ ಪೂರ್ವದವನು. ಅವನಿದ್ದದ್ದೇತ ಗುಜರಾತ, ಈತನು ಒಬ್ಬ ರಾಜಕುಮಾರ ಪರಮ ಸೈರಾಗ್ಯನಿಧಿ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನ ಭಕ್ತಿಧುರಂಧರ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂದ

ಕಾಲ ಕರ್ಮ ಮಾರಿಯನ್ನು ಜಯಿಸಿದವನು ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮ
ಸಾಧನು ಇವನ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವತೆ. ಇವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮಹಾಕವಿ
ಹರಿಹರದೇವನೇ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳು ಮನೋಹರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರು
ತ್ತಾರೆ. ೬೩ ಪುರಾತನರಲ್ಲಿ ಈತನ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಓಹಿಲಯ್ಯನು
ಗಂಟೆಯ ಪಿಡಿದು ಟೆಂಟೆಣಿಸುವ ನಾದವ ಮಾಡುತ್ತ ಕಾಯಸಹಿತವಾಗಿ
ಕೈಲಾಸಗಾಮಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಗಂಟೆಯ ನಾಲಿಗೆಯು ಕಳೆದು ಭೂತ
ಲಕ್ಕೆ ಪತನವಾಯಿತು. ಅದು ಈಗ ಅಮರಗುಂಡದಲ್ಲಿ ಓಹಿಲಯ್ಯನ
ಗುಡ್ಡೆ ಇರುವ ಸ್ಥಲವೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ನೆನಹಿಗಾಗಿ ಬಲದ
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಟೆಯನ್ನು ಪಿಡಿದಿರುವ ಶಿಲಾಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು
ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಓಹಿಲಯ್ಯನ ಮೂರ್ತಿಯೆಂದು ಕರೆಯು
ತ್ತಾರೆ. ಗುಡಿಯು ಊರಿನ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ ಕೊನೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ
ಮೊಡ್ಡದಾಗಿ ಧಕ್ತಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸು
ತ್ತದೆ.

ಶಿವಾನುಭಾವಿಯೂ, ತಪೋಧನನೂ, ಸಾವನಾತ್ಮನೂ, ಮಹಾ
ಮಹಿಮನೂ, ಕಾಡಣಿಕ ಪುರುಷನೂ, ತತ್ತ್ವವೇತ್ತನೂ, ವಚನಕಾರನೂ
ಅದ ಎಡೆಯೂರು ತೋಂಟದ ಶಿಡ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಗುರುನಾದ ಹರದನ
ಹಳಿಯ ಗೋಸಲ ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರನು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿದ ಮಠವು
ಅಮರಗುಂಡದಿಂದ ಒಂದು ಮೈಲು ಅಂತರದಲ್ಲಿರುವ ಚೆನ್ನಳಿಯೆಂಬ
ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಗೋಸಲ ಚೆನ್ನಬಸವಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಾದ
ಅಪಾರ ಮಹಿಮಾಸ್ವಿತರಾದ ಶಿಡ್ಧಲಿಂಗಯತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶಿವಾನುಭವ
ಚರಂತಿಗೈಯ ಪಟ್ಟವಂ ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಪರಮಗುರುಗಳಾದ ಗೋಸಲ
ಶಿಡ್ಧೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಗಂಗೆಯಂ ತರಿಸಿದ
ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರಾದ ಸಿದ್ಧಗಂಗೆಯ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರಿಸಿ ಗಣ
ಪರ್ವವಂ ಮಾಡುತ್ತ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಜಂಗಮ ದಾಸೋಹದಿಂದ ಗಣ
ಸಮೂಹದೊಡನೆ ಇರುತ್ತಿರಲು ಅಮರಗುಂಡದ (ಗುಬ್ಬಿ) ಪ್ರಸಿದ್ಧ
ಕವಿಶ್ವರನಾದ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯನೆಂಬ ಗಣಪರನು ಸಿದ್ಧಗಂಗೆ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ
ಮುವ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿ

ಅನುರಗುಂಡದಲ್ಲಿ (ಗುಬ್ಬಿ) ಓಹಿಲಯ್ಯನ ಗುಡಿ

ಅನಂಕೂರಗುಂಡದಲ್ಲ (ಗುಬ್ಬಿ) ಗೋಪಾಲ ಚೆನ್ನ ಬಸವಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಮಠ

ಬಿನ್ನಹವೆಂಬ ಮಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರನ್ನು ೭೨ ಬಿರುದುಗಳಿಂದ ಗಣಿಸಮೂಹದೊಡನೆ ಅಮರಗುಂಡಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪೋಗಿ ಉತ್ಸಹಂ ಗೊಳಿಸಿ ತಮ್ಮಯ ಮಠದಿ ಗಣಪರ್ವವಂ ಮಾಡಿ ಆ ಬಳಿಕ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರು ಮುಂತಾದ ಗಣಂಗಳು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಂದ ಪಟೌಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವಂ ಪಡೆದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರೇ ನೊದಲಾದವರು ಒಂದು ಮಠವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗಾನಂದದಿಂದಿರಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಭಕ್ತಿಯುತವಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಪಾವನಗೊಳಿಸುತ್ತ ಲಿಂಗಾನಂದದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಠವು ಊರಿನ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಶೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದಿಶಾಭಿ ಮುಖವಾಗಿ ರಂಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ಚೆನ್ನಬಸವಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿಯು ಇದೇ ಮಠದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

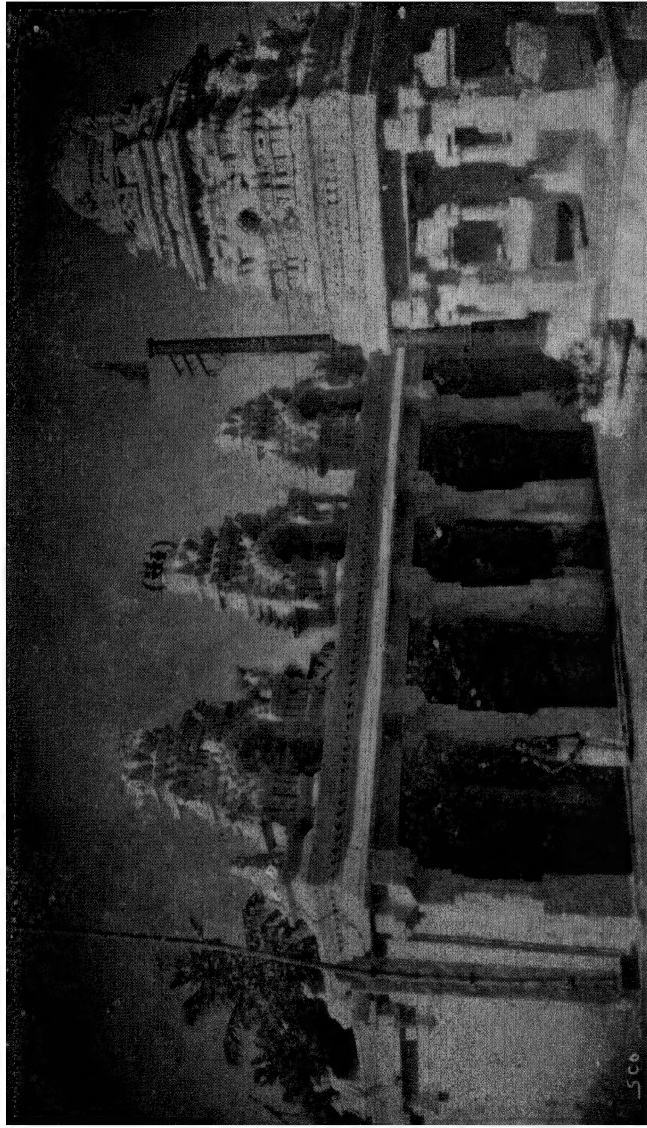
ಚೆನ್ನಬಸವಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಗಳನ್ನೂ ತೋರಿ ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರಭಾವ ಶಾಲಿಗಳಾಗಿ, ರಾಜಮಹಾರಾಜರ ಮಾನ ಮಂಚಣಿಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. ಗುಬ್ಬಿ (ಚಟಕಪುರಿ) ಯವನಾದ ಆರಾಧ್ಯವೀರೇಶ್ವರ ತಾಸ್ತಿಯು ತಾನು ರಚಿಸಿದ “ವೀರಶೈವಾನಂದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವನು ಗುಬ್ಬಿಯ ಗ್ರಾಮವಾಸಿಯೂ, ಜಂಗಮ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಪ್ರದನೂ ಯೋಗದಿಂದ ಷಟ್ ಚಕ್ರ ಶೋಧನೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುವ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತನಾದ ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ನುತಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಚೆನ್ನಬಸವಪುರಾಣ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ ನಿರಂಜನ ನಂಶ ರತ್ನಾಕರ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಈತನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಚೆನ್ನಬಸವಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅಮರಗುಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಂಗಳೈರಾದರು. ಊರಿನ ಪೂರ್ವದಿಶೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಉನ್ನತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಪಚ್ಚಪಸುರಿದೊಡ್ಡವು ಮನೋಹರವಾದ ಮಾನುರದ ಗುಂಪಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸಮಾಧಿಯಾಗಿದೆ. ಗದ್ದುಗೆಯ ಮಠವು ಭದ್ರವಾದ ಉನ್ನತವಾದ ಕಟ್ಟಡದಿಂದ, ಶಿಖರದಿಂದ, ನಂದೀಧ್ವಜದಿಂದ ಮಠವನ್ನು ಸುತ್ತು ಹಾಕಿದ ವಿಶಾಲವಾದ ಉನ್ನತವಾದ ಪ್ರಾಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರಾಭಿ ಮುಖವಾದ ಉತ್ತಮ ಮಹಾದ್ವಾರದಿಂದ ಅಂದಚಿಂದವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಕಾರದ ಬಲಬದಿಯನ್ನು

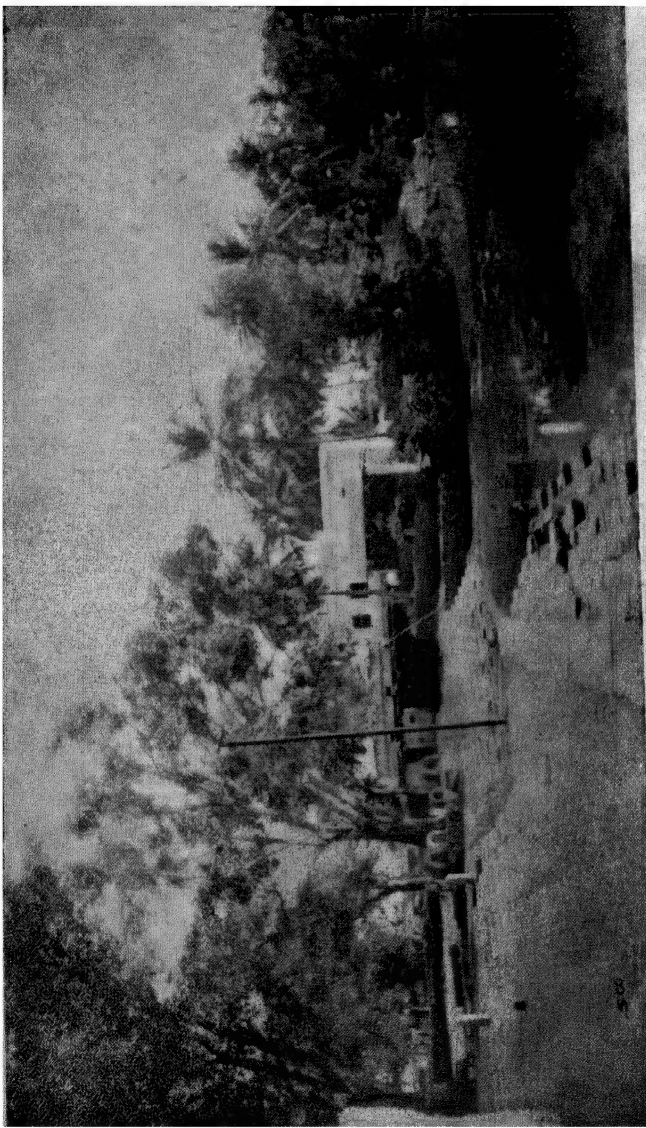
ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಸಾರದಿಯು ಉತ್ಪರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿ ಮುಖವಾಗಿ ಮಂದ ಮಂದವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಅದರ ತೀರದಲ್ಲಿಯೇ ಅಡವಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಠವು ಮನೋಹರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ತೆಂಗು, ಅಡಕಿ, ಬಾಳೆ, ಮಾವುಗಳಿಂದ ಬೀಗಿ ಬೆಳೆದ ತೋಟವು ಹೃದಯಾನಂದಕರವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸೊಬಗಿನ ಸೊಗಸಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಬಸವಸ್ವಾಮಿಯ ಗದ್ದುಗೆಯಿರುವ ಮಠವು ಸುಶೋಭಿತವಾಗಿ ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯ ರಥೋತ್ಸವವು ಪ್ರತಿವರ್ಷವು ವಿಶೇಷ ವೈಭವದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಕಾನೂಗಲಿಂದ ಅನುಗುಂಡವು ಸೌಪ್ತವು ಭರಿತವಾದ ತಾಣವಾಗಿ ರಮ್ಯದ ನೆಲೆಯಾಗಿ ಪುಣ್ಯದ ಭೂಮಿಯಾಗಿ ಸಕಲರಿಗೆ ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಲವಾಗಿದೆ.

ಗುಬ್ಬಿ ೪.

ಈ ಅಪರಗುಂಡಕ್ಕೆ ಗುಬ್ಬಿ ಎಂಬ ಹಸರು ಬರಲು ಬಂದುಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗಣಭುಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಮಲ್ಲಣ್ಣಗಳ ಪೌತ್ರನಾದ ಮಹಾಕವಿ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರಿಗೆ ಒಸವ ಪುರಾಣವೆಂದರೆ ಬಹಳ ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವದರಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಮಿಗಿಲಾದ ಉತ್ಸಾಹ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ. ಅತಯೇವ ಆತನಿಗೆ “ಒಸವ ಪುರಾಣದ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈತನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಯ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಸವ ಪುರಾಣವನ್ನು ಅನೇಕ ರಾಗ, ತಾಳ, ಮೇಳ ಸಮೇತವಾಗಿ ರಸವತ್ತಾಗಿ ಬಿಡಿ ಸರಸವಾಗಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಸಕಲ ಭಕ್ತರು ಭಕ್ತಿಪರವಶರಾಗಿ ಅಲಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗುವಂತೆ ಕಂಬದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಗುಬ್ಬಿಯ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಗುಬ್ಬಿ ಹಕ್ಕಿಗಳೂ ದಿನದಿನವೂ ಪುರಾಣ ತ್ರವಣ ಮಾಡುತ್ತಲಿವೆ. ಇವುಗಳ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ಆಗಾಗ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುರಾಣದ ಮಹಾಮಂಗಳದ ದಿವಸ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಗಣಾರಾಧನೆ ಜರುಗಿದೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಪುರಾಣ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ

ಅಮರಗುಂಡದಲ್ಲಿ (ಗುಬ್ಬಿ) ಗೋಸಲ ಚಿನ್ನ ಬಸವಸ್ವಾಮಿಗಳ ಗದ್ದುಗೆ ಇರುವ ಮಠ

ಅನುರಗುಂಡದ (ಗುಬ್ಬಿ) ಮತ್ತೊಂದು ನಿಟ್ಟಿನ ರಮ್ಯನಾದ ದೃಶ್ಯ

ಅನರಗುಂಡದ (ಗುಬ್ಬಿ) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ
“ ಗುಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬಸವ ”

ನಡೆದು ಪೂರೈಸಿದೆ. ಪುರಾಣಿಕರಾದ ಪೂಜ್ಯ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರು ದಿವ್ಯವಾದ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರು ಎದ್ದು ನಾನಾಬಗೆಯ ಆರತಿಗಳನ್ನಿಡಿದು ಮಂಗಳಗೀತೆಗಳನ್ನು ಪಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ದಿನದಿನವೂ ಪುರಾಣ ಶ್ರವಣ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಆ ಗುಬ್ಬಿಯ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಚೋಡಿಯಾಗಿ ಹಾರಿ ಬಂದು ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರ ಪಾದತಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟವು. ಆ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹಿಂದಣ ಜನ್ಮದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯರು ತಿಳಿದು ಆ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಅದೇ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ತಾವು ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಭಾ ಮಂಟಪದ ಬಲ ಬದಿಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಶಿಲಾಶಾಸನವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ “ಗುಬ್ಬಿಕ್ಕೆ ಬಸವ” ನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಹತ್ವದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಗುಬ್ಬಿ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಮರಗುಂಡಕ್ಕೆ “ಗುಬ್ಬಿ” ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಆ ಮಹಾಕವಿಯೇ ಕರೆದನು ಅಂದಿನಿಂದ ಈ ಊರಿಗೆ ಅಮರಗುಂಡವೆಂಬ ಹೆಸರು ಹೋಗಿ ಗುಬ್ಬಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಸ್ಥಿರವಾಯಿತು. ಅದೇ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ತನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ಗುಬ್ಬಿ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯನೆಂದು ಕರೆದು ಕೊಂಡನು; ಎಂದು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರತೀತಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಕವಿ ಮತ್ತು ಕಾಲ. ೫.

ಈಗ ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗುಬ್ಬಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಕವಿಯೆಂದರೆ ರಸವತ್ತಾದ ಪ್ರೌಢವಾದ ಭಾಷೆ, ಗಂಭೀರವಾದ ನಿರೂಪಣೆ, ಮನೋಜ್ಞವಾದ ಉಪಮೆಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನವೆಂಬ ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯವನ್ನೂ ಇದಲ್ಲದೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಸಾರ ಸಂಗ್ರಹವೆಂದು ಕರೆಯ ಬಹುದಾದ ‘ವೀರಶೈವಾಮೃತ ಮಹಾ ಪುರಾಣವನ್ನು’ ಬರೆದು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ವ್ಯಾಸನೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗಿರುವ ಮಹಾಕವಿ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯನ ಪಿತಾಮಹ “ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಣ ಕವಿ” ಯೇ ಗುಬ್ಬಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಕವಿಯು.

ಇವನ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೭೫ ಎಂದು ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಚರಿತ್ರಕಾರರು. ರೆ ಕಿಟಲಾರವರು ಇನ್ನೂಳಿದ ಸಂತೋಧಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಎಕಮೇಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದುದರಿಂದ ಈಗ ನಿರ್ಧರಿಸಿರುವ ಕಾಲವನ್ನೇ ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ನಂಬಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕವಿಯ ಅನ್ವಯ ೬.

ಮಲ್ಲಣ್ಣಗಳ ಅನ್ವಯವು ಪಾವನ ಚಾರಿತ್ರದಿಂದ ಶಿವಯೋಗ ಸಂಪನ್ನತೆಯಿಂದ ಮಹಿ ಮಾಸ್ವದತ್ತದಿಂದ ವಿದ್ಯಾ ಭೂಯಿಷ್ಠತೆಯಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ. ವೀರಶೈವಾಂಮೃತ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ.

ಈ ವೀರಶೈವಾ ಮೃತಾಖ್ಯ ಸಂಗ್ರಹವ ನೀ
ಭೂವಳೆಯದಲ್ಲಿ ಕೃತಿಯು ಮಾಳ್ವ ಶಿವಕವಿಯ
ದಾವನೆಂದರಿದು ಹಲಗೆಯದೇಶಿಕಂ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯನಂಕರಿದು

ನುಡಿದು

ನಾವು ಪೇಳ್ವೀ ಬೋಧೆಯು ಪದನ ಮಾಡುವೋಡೆ
ಪಾವನಚರಿತ್ರಕೇಳ ನೀನೆ ಯೋಗ್ಯಕಣಾ
ತಾವ ಕಾನ್ವಯದಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಾಚಾರ್ಯನೇ

ಸಾಮಾನ್ಯನೇ

ಅವರ ಶಿಷ್ಯಂ ಶೂಲವನೇರಿದ ಮಹತ್ವವು
ಳ್ಳವಚಲಿತ ಗುರುಭಕ್ತನಾತನ ಕುಮಾರ ನಾ
ಪ್ರವರ ದೇಶಿಕ ಪಟ್ಟದ ವರ್ಧನಂ ಸೌಂದರ್ಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

ನುಡಿತು

ತವೆತ್ತನೂಭನಂ ನಾಗನಾಥಾರ್ಯ ನಾ
ಶಿವನ ನುಡಿಸಿದ ನಾತನಣುಗನಹಿಯಂ ಲಿಂಗ
ಕವಧಾನದಿಂ ಭತ್ರವಂ ಮಾಡಿದ ಅಮರಗುಂಡಾಚಾರ್ಯನ

ಪುತ್ರನು

ಖ್ಯಾತನಾ ಪುಲ್ಕಸಾಂಗನಲ ಸದ್ಭ್ರಾಹ್ಮಣ
ವ್ರಾತ ಕಗ್ಗಲಿನ ಮಾಡುತ ವೇದವೋದಿಸಿದ

ಪೂತಮಾನಸನಿಂತು ಮೆರೆವನ್ವಯದೊಳು ಗುಬ್ಬಿಯ
ಮುಲ್ಲಣಾಯನು
ಜಾತನಾಗುತ್ತಲನುಭವ ಯೋಗಷಟ್ಸ್ಥಲ
ಖ್ಯಾತಮಂ ಗಣಭಾಷ್ಯರತ್ನ ಮಾಲೆಯ ಮಾಡಿ
ವಾತುಲಕಂ ಟಿಪ್ಪಣವನೆಸಗಿದವನ ಪಾತ್ರನೀನದೊ ಬಡವನೇ

ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಾಚಾರ್ಯರು ಸಾಮಾನ್ಯರೇ! ಅವರ
ಶಿಷ್ಯ ಶಾಲವನೇರಿದ ಗುರುಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಇವನು ಅಸಾಧಾರಣವಾದ
ಪಂಡಿತ ಗುರುಸೇವಾತತ್ಪರ ಗುರುವಿನ ಆಜ್ಞಾತತ್ಪರ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ, ಮಹಿ
ಮಾಸ್ವಿತ ಈತನ ಭಕ್ತಿಯುತವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆಯ
ಕೋಮನಾಥನು ತೆಲಗು ಬಸವ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಭೀಮಕವಿಯು ಬಸವ
ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಷಡಕ್ಷರಿಯು ವೃಷಭೇಂದ ವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಕಂಚಿಯ ಶಂಕರ
ಕವಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಸವರಾಜ ವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಗುರು
ಭಕ್ತನು ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು
ಗುರುಪೂಜೆಗೆ ಹೂ ಪತ್ರೆಯನ್ನು ತರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟು ಬರುವಲ್ಲಿ
ತನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಗುರುವಿನ ಪಾದುಕೆಗಳು ಸೋಂಕಲು ಶಿವಾ ಶಿವಾ ಮಹಾ
ಪಾಪವು ಸಂಭವಿಸಿತಲ್ಲಾ, “ ಗುರುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಷಟ್ಪ ಪಾದುಕೆ ಪೀಠ
ಪಾಸಿಗೆ ನೊಂದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮುಸುರಿಸಬೇಕು. ಯಾವಾಗಲೂ
ಕಾಲು ಸೋಂಕ ಕೂಡದು ” ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನವನ್ನು ಮೀರಿ
ಗುರುಪಾದುಕೆಯನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಸೋಂಕಿದನಲ್ಲಾ! ಗುರುದ್ರೋಹ
ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬೇರೆ ಮಹಾ ಪಾಪವಾವುದು? ಅದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಕಾಲವನ್ನು
ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ರಕ್ತವನ್ನು ತುಪ್ಪವನ್ನಾಗಿಯೂ ಮೂಳೆ
ಗಳನ್ನೂ ಸಮಿತ್ತನ್ನಾಗಿಯೂ, ಮಾಡಿ ಶಿವಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡು
ತ್ತೇನೆ. ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದನು.
ಆತನ ಗುರುವಾದ ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಶಿಷ್ಯನ ವೃತ್ತಾಂತ
ವನ್ನು ತಿಳಿದು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದನು. ಗುರುಭಕ್ತನು ಗುರುವನ್ನು ನೋಡಿ
ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಮರೆತು ಭಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಿದ್ದು ನಮಸ್ಕರಿಸುವದಕ್ಕೆ
ಗುದ್ಯಕ್ತನಾಗಲು ಆ ಹ್ವಣವೇ ಪಾದಗಳೆರಡೂ ಬಂದವು. ಆತನ ಗುರು
ಭಕ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಂಡಾಡಿದರು.

ಗುರುಭಕ್ತಿಯುನ ಗುರುಭಕ್ತಿಗೆ ಗುರುಭಕ್ತನಲ್ಲಿರುವ ಗುರು ಕೃಪೆಗೆ ಇತರ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಅಸೂಯೆಗೊಂಡರು. ಇದನ್ನು ಅಮರ ಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಗುರುಗಳು ತಿಳಿದು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಹಾಸಿಗೆ ಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಮಂಚವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಒಳಿಬಿಟ್ಟು ರನ್ನಾಗಿ ಕರೆದು ನೀವು ಈ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಿರಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ಇದು ನೀತಿಯುಕ್ತವಾದುದಲ್ಲ ವಿಪರೀತವಾದ ಮಾತು ಎಂದು ಯಾರೂ ಸಮ್ಮತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಗುರುಗಳು ತನ್ನ ಪಾದವನ್ನು ಒತ್ತು ತಿರುವ ಗುರುಭಕ್ತನನ್ನು ನೋಡಿ ನೀನು ಈ ಮಂಚವನ್ನು ಹತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಗುರುಭಕ್ತನು ಗುರುವಿನಾಜ್ಞೆಯ ನಡೆಯಿಸುವದೇ ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಯೆಂದು ಗುರುವಾದಗಳಿಗೆರಗಿ ಆ ಮಂಚವನ್ನೇರಿದನು. ಆಗ ಇನ್ನುಳಿದ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರು ಕೋಪದಿಂದ ಕರಳಿದವರಾಗಿ ಈತನು ಗುರುದ್ರೋಹಿಯೆಂದು ಹೊಡೆಯಲುದ್ಯುಕ್ತರಾದರು. ಗುರುಗಳು ಎಲ್ಲ ರನ್ನು ಕರೆದು ಮಠದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೂಲವನ್ನು ನಡಸಿ ಶಿಷ್ಯ ರನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಮಂಚವನ್ನು ಹತ್ತಿರಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ತೂಲ ವನ್ನೇರಿರಿ ಎಂದೆನಲು ಎಲ್ಲರು ಗುರುಭಕ್ತನಿಗೆ ತೂಲವನ್ನೇರಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗುರುಗಳು ಗುರುಭಕ್ತನನ್ನು ಕಡುಣಾ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದೀಕ್ಷಿಸಿ ಮೈದಡವಿ ತೂಲವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಆತನು ಗುರು ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮಂಚವನ್ನು ಹತ್ತಿದಂತೆ ತೂಲ ವನ್ನೇರಿದನು. ತತ್ಪಕ್ಷಣವೇ ಆ ತೂಲವು ಗುದವ್ಯಾರದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿತು. ಇಂತಾದರೂ ಕೈಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದ ವರನ್ನು ಕಂಡು ಗುರುಗಳು ಅವನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಳವಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿ ಎಲೈ ಗುರುಭಕ್ತನೇ ನಿನ್ನ ಉನ್ನತವಾದ ಭಕ್ತಿ ನಿರರ್ಗಳ ವಾದುದು. ಇಳಿದು ಬಾ ಎನಲು ಕೂಡಲೇ ತೂಲದ ಹಲಿಗೆಯ ಬಡಿದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನೂರಿ ನೇಗೆದಿಂದ ಹಾರಿ ಭೂಮಿಗೆ ದುಮುಕಿ ಗುರುವಿನ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಗುರುಕೃಪೆಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಗುರುಭಕ್ತನಿಗೆ ಗಾಯದ ಬಾಧೆಯು ಆಗ ಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಗುರು ಭಕ್ತಿಯುನನ್ನು ಗುರುಭಕ್ತನವಮರುದ್ರೈಣಿ ಗುರುಭಕ್ತಿಸುಧಾಸರೋಧಿ

ಗುರುಭಕ್ತಿ ಸುಖಾಕರಮೂರ್ತಿ ಗುರುಭಕ್ತಿದುರೀಣ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಕವಿಗಳು ಕರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಗುರುಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುಮಾರದೇಶಿಕ ಪಟ್ಟವರ್ಧನಸೌಂದರ್ಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪಂಡಿತ ಆತನ ತನೂಭವ ಶಿವನಂ ಮಾತನಾಡಿಸಿದ ನಾಗನಾಥಾರ್ಯನು ಆತನ ಮಗ ಸರ್ಪವಂಶಿಂಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತವಂ ಮಾಡಿದ ಅಮರಗುಂಡಯ್ಯನು ಆತನ ಮಗ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಯನು.

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಗಳ ನಿಲವು ೭.

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಿಯು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಹರದನಳ್ಳಿಯ ಗೋಸಲ ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರನ ಕರಕಮಲ ಸಂಜಾತ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಪಂಡಿತ ನಾನಾ ಶಾಸ್ತ್ರವಲೋಕನಾಸಕ್ತ ಶಿವಾನುಭಾವಿ ಹರಗುರು ಚರಣ ಸೇವಾಸಕ್ತ ತರಣರಲ್ಲಿ ಕಿಂಕರ ಷಟ್ಸ್ಥಲಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಧುರಂಧರ ದಾಸೋಹಂಭಾವಿ ಇತ್ಯಂತ ಗುಣಗಳಿಂದ ಮತ್ತಂ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಂದ ತಪಃ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿದನು. ಪುಲ್ಕಸನೆಂಬ ನೀಚ ಜಾತಿಯವನನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನಂ ಮಾಡಿ ಆತನಿಂದ ವೇದವನ್ನೋದಿಸಿದನು. ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಶಿವತರಣರಂತೆ ತಾನೂ ತರಣನಾಗಿ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದನು. ಧೀರನೂ, ಮಹಿಮಾಸ್ವದನೂ, ಪಾವನಾತ್ಮನೂ, ಪುಣ್ಯ ಚರಿತನೂ, ಪ್ರಖ್ಯಾತನೂ ಆದನು.

ಗ್ರಂಥ ಪರಿಚಯ ೮.

ವೀರಶೈವಾಂಮೃತ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ—

ಪಾತನಾ ಪುಲ್ಕಸಾಂಗನಲ ಸದ್ಭಾಷಣ

ವ್ರಾತಗ್ಗನ ಮಾಡುತ ವೇದವನ್ನೋದಿಸಿದ

ಪೂತನಾಸನಂತು ಮೆರೆವನ್ವಯದೊಳು ಗುಬ್ಬಿಯ

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಯನು

ಜಾತನಾಗುತ್ತ ಲನುಭವಯೋಗಷಟ್ಸ್ಥಲ

ಖ್ಯಾತನುಂ ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನ ಮಾಲೆಯಮಾಡಿ

ವಾತ್ಸಲಕಂ ಟಿಪ್ಪಣವನೆಸಗಿದನ ಪಾತ್ರಂ ನೀನದೇಂಬದವನೇ

ಭಾವ ಚಿಂತಾರತ್ನದಲ್ಲಿ--

ಎಲೆ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯಕೇಳೆ ನಿನ್ನ ಯ ಪಿತಾಮಹಂ
ಲಲಿತವಾತುಲ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಟೀಕಂ ಮಾಡಿ
ನಲಿದಾಗಮಗ್ರಂಥ ವಚನದಿಂ ಗಣಭಾಷ್ಯರತ್ನ ಮಾಲೆಯ ರಚಿಸಿದ

ಶಿವೋತ್ತರ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ--

ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ನಮಲಘನ ದಿವ್ಯಾಜ್ಞೆಯಿಂ
ಕ್ರಮದೆ ಶೂಲವನಡರಿಮರು ಗುರುಭಕ್ತನನ್ವಯದೆ
ಅನುದುರಾಜಿಸಿ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಾ
ಗಮಂಗಳಂ ನೆರೆ ತಿಳಿದು ಮುಕು
ವಿಮಲ ವಾತುಲಕ್ಕೆ ಟೀಕಂ ಮಾಡಿ ಧರಿಯಲ್ಲಿ
ಲಾಲಿಸಲ್ ಗಣಭಾಷ್ಯರತ್ನ ಸು
ಮಾಲೆಯಂ ಮಾಡುತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ವಿ
ಶಾಲ ಚರಣೇವೆಯೊಳು ವರ್ಧಿಸಿ ಪಟಾಸ್ಥಲದೊಳಪಂ
ಲೋಲ ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯ ಮಂ
ಶಾಳ ಪುತ್ರಂ ಶಿವನ ಮಹಿಮೆಯಂ
ಲೀಲೆಯಿಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವವನ ವಿಶೇಷವೆಂತೆನಲು

ಇಂತು ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಮಲ್ಲಣ್ಣನ ಮೇಲ್ಮೆಯನ್ನು ಅವನ
ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಎದೆ ದುಂಬಿ ಹೋಗಲೆದ್ದರೆ. ಮಲ್ಲಣ್ಣಕವಿಯು ವರಗುರು
ನಾಥನಾಜ್ಞೆಯಿಂ ನಮ್ಮ ಜನ ಬದುಕಲೆಂದು.

೧. ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆ

೨. ವಾತುಲಾಗಮ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಎಂಬೆರಡು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಒರೆದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವೀರಶೈವ
ಸಾಹಿತ್ಯತತ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಪರಮೋಪಕಾರ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ.

ವಾತುಲಾಗಮ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವು ಇನ್ನೂ ಮುದ್ರಿತ
ವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವಧರ್ಮದ ಪರವಾಗಿ ಕನ್ನಡವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಯಾದ ವಿನಯಸಂಪನ್ನನಾದ ಮಲ್ಲಿಗ್ಲಾನು ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ.

ಶ್ರೀಗುರುವೇ ಪರಮಗುರುವೆ ಮ

ಹಾಗುರುವೆ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯೊಳುಂ ಪರನಾಮೃತ

ಸಾಗರ ವೆಂಬಂತಿದನು

ದ್ಯೋಗಿಸಿದೇಂ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಚನಸಮ್ಮತದಿಂದು

ಗುರು ಪರಂ ಪರೆಯಂ ಹರುಷದಿಂ ಹಾಡಿ, ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಬೀಡಿ, ಕರುಣಮಂ ಸೂಡಿ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತೆ ಸ್ವಟಿಕದ ಸಲಾಕೆಯಂತೆ ನಜ್ರದ ವೀಪ್ರಿಯಂತೆ, ಲಿಂಗಮೆಚ್ಚುವಂತೆ, ನುಡಿದಿರುವ ಶಿವತರಣರ ವಚನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವೇದ, ತೃತಿ, ಸ್ಮೃತಿ, ಪುರಾಣ, ಇತಿಹಾಸ, ನಾನಾ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಿಂ ತತ್ವವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಲ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಯ್ದಿ ಹವಣರಿದು ಸರಗೊಳಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ತತ್ವಯಮವಾದ, ಸತ್ವಮಯವಾದ, ಮನೋಹರವಾದ ಮಾಲೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ “ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆ” ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ತತ್ವಸೇತ್ರರಿಗೆ ಶಿವಾನುಭಾವಿಗಳಿಗೆ ಕಿಂಕರತೆಯಿಂದ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಗಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ.

ವಚನವಾಙ್ಮಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ೯.

೧೨ ನೆಯ ಶತಮಾನವು ವಚನ ವಾಙ್ಮಯದ ಉನ್ನತಿಯ ಮಹೋನ್ನತಿಯ ಕಾಲವಾಗಿದ್ದರೆ. ೧೫ ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜನ ಶಿವಾನುಭಾವಿಗಳು ಉದಯರಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಶಿವತರಣರ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯದ ರಚನೆಯ ಬಳಿವಿದಿದು ಕೆಲವು ವಚನಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರಚಿಸಿದರು. ಹಲವರು ವಚನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿದರು. ವಚನಗಳು ಸೂತ್ರದಂತೆ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿವೆ. ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ತಬ್ಬಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದರು. ಅಯ್ಯ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನು ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ರೂಪವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಅವುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದರು.

ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ದಾಹರಿಸಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಪುರಾತನ ವಚನಕಾರರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯ, ಪುರಾಣ, ಹಾಡುಗಬ್ಬ, ಸಾಂಗತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದರು. ಇಂತು ಹಲವುಯತ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಹದವರಿತು ಹವಣ ರಿದು ಪಾಕಗೊಳಿಸಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಪದಿಸವಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ದೇವಿಯ ಒಡಲವನ್ನು, ಮಡಿಲವನ್ನು, ತುಂಬಿದರು. ವಚನಕಾರರ ಸಂದೇಶವು ಬರಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಚಾರವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಗ್ರಂಥಗಳ ರೂಪವಾಗಿ ಬರೆದರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿವ್ಯವಾದ ತೇಜವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು.

೧೫-೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ವಂತತ್ರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದರೆ ಮೊಗ್ಗಿನಾಯಿದೇವನವಚನ, ಬೋಳಬಸವೇ ತ್ವರನವಚನ, ಘನಲಿಂಗದೇವನವಚನ, ತೋಟದಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನವಚನ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನವಚನ, ಎಮ್ಮೆ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲಿಜ್ಞಾನದ ವಚನಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಾಲಿಂಗದೇವನ ಪ್ರಭುದೇವರ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಚಾರಿತವಚನದ ಟೀಕೆ. ಕುಮಾರಬಂಕನಾಥನ ಪ್ರಭುದೇವರ ಟೀಕಿನ ವಚನ ಕಲ್ಲು ಮಠದ ಪ್ರಭುದೇವನ ಮಂತ್ರ. ಗೊಪ್ಪದ ಟೀಕೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಟೀಕಾಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಸಿದ್ಧಾಂತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದಂಡಾಧೀಶನ ಶಿವ ತತ್ತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿ, ಜಕ್ಕಣ್ಣ ಮಾತನ ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲದ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಕಲ್ಲು ಮಠದ ಪ್ರಭುದೇವನ ಲಿಂಗಲೀಲಾವಿಲಾಸ, ನಾಯಿದೇವನ ಅನುಭವಸೂತ್ರ, ವಿಶೇಷಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ ಗುರುಬಸವನ ಯೋಗಾಂಗಭಾಷಣ, ತೋಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ ಷಟ್ಸ್ಥಲಜ್ಞಾನ ಸಾರಾಮೃತಸಾರ, ಮೊದಲಾದವು ಗಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ.

ಸ್ಥಲ-ಕಟ್ಟು ೧೦.

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದನೂ, ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣನೂ, ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದಶಾಂಗುಲನೂ, ಅದ್ವಿತೀಯನೂ, ಸರಬ್ರಹ್ಮನೂ ನಿರ್ಮಲನೂ, ಮಹಾದಾದಿತತ್ತ್ವಗಳಿಗೆ

ನೆಲೆಯೂ, ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆಲ್ಲಲಯ ಜನ್ಮ ಭೂಮಿಯೂ ಆದ ಪರಶಿವನ ನಿಲುವಿಗೆ ಶಿವತರಣರ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಲವೆಂದು ಹೆಸರು.

ಪರಶಿವನ ಲೀಲಾವಿನೋದದಿಂದ ನಿರ್ಮೂರ್ತತೆಯು ಲಿಂಗ-ಅಂಗವೆಂದೆರಡಾಗಿ ತೋರಿತು. ಈ ಎರಡಳಿದು ಒಂದಾಗುವ ಬಗೆಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಅಂಗೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಟ್ಟಿನ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಸ್ಥಲಕಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲದ ನಿರೂಪಣೆಯಾದರೂ ಷಟ್ ಸ್ಥಲದ ಹೊಂದಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದವುಗಳು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಲಕಟ್ಟಿನ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ೩-೬-೯-೧೮-೩೬-೭೨ ಸ್ಥಲಗಳು ಮತ್ತು ನಿಜಗುಣ ಸರ್ವಭೂಷಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಸೂಚಿಸಿರುವ ೫ ಸ್ಥಲಗಳು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಷಟ್ ಸ್ಥಲದ ಭದ್ರವಾದ ಅಸ್ತಿಭಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಲ ಕಟ್ಟಿನ ವಿಶಾಲವಾದ ವೈಭವಯುತವಾದ ಮಂದಿರಗಳು ನಿರ್ಮಿತವಾದವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.^೪

ಮಲ್ಲಣ್ಣಗಳ ಸ್ಥಲಕಟ್ಟಿನ ನಿರೂಪಣೆ ೧೧.

ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಕವಿಯು ಈ ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ತೆರನಾದ ವಿಧಾನವು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಅವನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಅವನದೊಂದು ಹೊಸತಾದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಅನುಭವದ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸರ್ವ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ನೀತಿ ಸತ್ಕೃಿಯೆಂದು ಕರೆಯು

೪. ಸ್ಥಲಕಟ್ಟಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಆಶಾರವಾಗಿದೆ ಈ ಬಗೆಗೆ ವಿವ್ಧಾಂಸರಾದ ಧಾರವಾಡದ ೩೩ ವೀ. ರು. ಕೊಪ್ಪಳ ಎಂ. ಎ. ಒ.ಟಿ. ಅವರು ಧಾರವಾಡ ಲಿಂಗಾಯತ ವಿಶ್ವಾಭಿವೃದ್ಧಿಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ೩೩, ಕೆಯ ಸಂಪುಟ ೩ ಸಂಚಿಕೆ ೨ ರಲ್ಲಿ ವಿನುಶಾರ್ತ್ಯಕವಾದ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಲೇಖನವು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸ್ಥಲಕಟ್ಟಿನ ಇತಿಹಾಸವು ತಿಳಿಯುವಂತಿದೆ.

ತ್ತಾರೆ. ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯ ನೆಲಗಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಧರ್ಮಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬಾಧದು. ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ವಿರಹಿತವಾದ ಧರ್ಮ ಅಧರ್ಮ.

ಜೈನರು ಸಂಸಾರ ಬಂಧಪಾಪ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಗೆ 'ಸನ್ಯಾಸ್ತಾರಿತ್ರ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಹಿಂಸೆ ಅಸ್ತೇಯ ಸೂನ್ಯತ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಅಪಗ್ರಹಗಳೇ ಪಂಚಮಹಾವ್ರತಗಳು. ಇಂತಹ ಸಚ್ಚರಿತ್ರದಿಂದ ಜೀವನು ಕೊಲಿಯಾಗುವನು ಇವನೇ ಮಹಾತ್ಮನು, ತೀರ್ಥಂಕರನು, ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನು, ಉಪದೇಶಕನು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬುದ್ಧನು ಮಾನವ ಜೀವನವೇ ದುಃಖಮಯವಾದದ್ದು. ಜನನ, ಜರಾ; ರೋಗ ಮರಣಗಳು ದುಃಖಮಯವಾದವುಗಳೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದನು. ಸಂಸಾರದಿಂದ ಪಾರುಹೊಂದಿ ನಿರ್ವಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಸದಾಚಾರ, ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ, ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ದಯೆ, ದಾನ, ಮುಂತಾದ ಎಂಟು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿರುತ್ತಾನೆ.

ಯೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರಾದ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ, ಪಾತಂಜಲಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು, ಅಹಿಂಸಾ, ಸತ್ಯ, ಅಸ್ತೇಯ ಮೊದಲಾದ ಯಮ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸದೆ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಿಗೆ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿ ಸದೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

“ಕಳಬೇಡ, ಕೊಲಬೇಡ, ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ,

ಮುನಿಯಬೇಡ, ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯ ಬಡಬೇಡ

ತನ್ನ ಬಣ್ಣ ಸಬೇಡ ಇದಿರ ಹಳಿಯಲು ಬೇಡ

ಇದೇ ಅಂತರಂಗಶುದ್ಧಿ ಇದೇ ಬಹಿರಂಗಶುದ್ಧಿ”

ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಶಿವಶರಣರು ಸಂದೇಶವನ್ನಿತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ

ತತ್ತ್ವ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳೆರಡೂ ಜನಜೀವನದ ನಿತ್ಯದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬರಬೇಕೆಂಬುದೇ ಮಲ್ಲಣ್ಣಗಳ ಮನೀಷೆಯಾದುದರಿಂದ ಮನೋ ನಿರಸನಸ್ಥಲ, ಇಂದ್ರಿಯನಿರಸನಸ್ಥಲ, ಹಿಂಸಾನಿರಸನಸ್ಥಲ. ಹುಸಿನಿರಸನಸ್ಥಲ, ಕಳವುನಿರಸನಸ್ಥಲ, ಅಶಾನಿರಸನಸ್ಥಲ, ಪರದಾರನಿರಸನಸ್ಥಲ ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ಥಲಗಳಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೆಲವು ಸ್ಥಲಗಳಿಂದ ವಿಶೇಷಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ, ತತ್ತ್ವ,

ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಭೋಧೆಯು ಸುಲಭವಾದ ಸುಲಲಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಮುಕ್ಷುವಿನ ಹೃದಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿ ತಟ್ಟಿ ಹಸನಾಗಿ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬುದೇ ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ಥಲಕಟ್ಟಿನ ರಚನೆಯ ರಹಸ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಣ್ಣಗಳ ತತ್ವಾಭ್ಯಾಸದ ತತ್ವಾಚರಣೆಯ ಆಳವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಮುಮುಕ್ಷುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಮತೆಯನ್ನು, ತತ್ವವಿವೇಚನೆಯ ವಿಚಕ್ಷಣತೆಯನ್ನು, ಬುದ್ಧಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ನೂತನವಾದ ಮಾರ್ಗ ಕ್ರಮಣವನ್ನು, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತ್ವವನ್ನು, ಧೈರ್ಯಕುತಲತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಸ್ವರೂಪು ೧೨.

ಈ “ಗಣಭಾಷಿತರತ್ನಮಾಲೆ”ಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ತತ್ವವಿವೇಚನೆಯು ಸಪ್ರಮಾಣವಾದ, ಸಯುಕ್ತಿಕವಾದ, ಸವಿಸ್ತಾರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಳವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿದೆ.

೧. ಅನುಭಾವಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಆದ್ಯರ ವಚನಗಳು ಪಿರಿದು ವರ್ತಮಾನಾನುಭಾವಿಗಳ ನುಡಿಗಣದಿಂದಲ್ಲದೆ ದೇಹಾದಿಮಿಥ್ಯಗಳು ತೊಲಗಿ ಜೀವಭ್ರಾಂತಿಯಳಿದು ಮಹಾಲಿಂಗದೊಡತಣಸಂಗವು ಘಟಿಸದೆಂಬುದನ್ನು.

೨. ತರಣ ಸಂಗವಿಯೋಗಾವಸ್ಥಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳ ಸಂಗವನಗಲಿದಡೆ ಮಹಾದುಃಖವೆಂಬುದನ್ನು.

೩. ತರೀರನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ತರಣಸಂಗದಿಂದ ಉದಯವಾದ ಮಹಾಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ಯವಾದ ಮಾಯೆಯ ತೋರಿಕೆಯ ದೇಹಾದಿಮಿಥ್ಯಗಳು ಜಡವೆಂಬುದನ್ನು.

೪. ಮನೋ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ದೇಹವನವಲಂಬಿಸಿ ಮನವು ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ವಿಕಾರಿಸುತ್ತಿಹುದಾಗಿ ಮನವು ಭ್ರಾಂತೆಂದು.

೫. ಇಂದ್ರಿಯ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಮನವನೆಮ್ಮಿ ತೋರುತ್ತಿಹ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸಕಲ ಜೀವರುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಡು ಕಿರಿದೆನ್ನದೆ ಎಳತಟಗೊಳಿಸುತ್ತಿಹುದಾಗಿ ಆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮಿಥ್ಯನೆಂದು.

೬. ಸಂಸಾರ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ನಿಗ್ರಹಿಸದಿಷ್ಟು ಸಂಸಾರವು ನಿಸ್ಸಾರವೆಂಬುದನ್ನು.

೭. ಸಂಸಾರವ್ಯಾಪ್ತಿ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಆ ಸಂಸಾರ ದೊಳಗಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ನಿರಸನವನ್ನು.

೮. ನಿದ್ರಾ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಆ ಸಂಸಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದೆಶೆಯಿಂದ ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಮರೆದೊರಗಿ ಮತಿಭ್ರಷ್ಟರಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದು ನಿದ್ರೆಯೆಂದರಿದು ನಿದ್ರೆಯನಿರಸನವನ್ನು.

೯. ಆಶಾ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ- ಆ ಮರವೆಯ ನೈದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಸಾರ ವಾವುದರಿಂ ಕಾರಣವೆಂದು ಸ್ವಾನುಭಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆಶೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂದರಿದು ಆಶೆಯ ಧಿಕರಿಸಿದುದನ್ನು.

೧೦. ದ್ವಂದ್ವಕರ್ಮ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ—ಆಶೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಾನವಾವುದೆಂದು ವಿಚಾರಿಸುವ ಸ್ವಾನುಭಾವಿಗಳಿಗೆ ಸುಖರೂಪದಿಂದ ತೋರುತ್ತಿಹ ಸುಖನೇ ದುಃಖವಾಗಿಹುದೆಂಬುದನ್ನು.

೧೧. ತ್ರಿಬಂಧ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸುಖ ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವು ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣುಗಳೆಂಬುದನರಿದು ಆ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣುಗಳ ನಿರಸನವನ್ನು.

೧೨. ಮಾಯಾವಿಲಾಸ ವಿಧಿಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸಂಸಾರ ಪ್ರಪಂಚಿಕ ನೆಲ್ಲವಂ ಚೇಷ್ಟಿಸಿ ಜಗತ್ತಯವನೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿವುದೆಲ್ಲವು ಮಾಯೆಯೆಂಬುದನರಿದು ಆ ಮಾಯಾವಿಲಾಸ ವಿಧಿಯನೋಡಿ ಆತ್ಮರ್ಯವನ್ನು.

೧೩. ಜನನ ಭಯಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಮಾಯೆಯ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಜೀವನು ಉದ್ಭವ ಅಂಥಜ, ಸ್ವೇದಜ, ಜರಾಯುಜವೆಂಬ ಎಂಭತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷಭೂತಗ್ರಾಮಂಗಳೊಳು ಪುಟ್ಟು ತಿವ್ವನ್ನಕ್ಕರ ತರೀರಂಗಳಂ ತೊಟ್ಟು ಪರಿಭ್ರಮಣ ಗೊಂಬನೆಂಬ ತಾಸ್ಮಾಕ್ತಿಯನ್ನರಿದು ಆ ಜೀವಂಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಭೀತಿಯನ್ನು.

೧೪. ಜ್ಞಾನಪರಾಮರಿಕೆಯ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ — ಆ ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾತಿಗಳೊಳಗೆ ಉತ್ತಮ ತರೀರೆಯಾದ ಮಾನವನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಯೂ ಶಿವಜ್ಞಾನ ವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಹುದು ಪ್ರಯೋಜನವಲವೆಂಬುದನ್ನು.

೧೫. ಶಿವಕಾರುಣ್ಯಾಹ್ವಾನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಆ ಭವಜಾಡ್ಯತೆಯು

ಜೀವನ ಬುಧ್ಯನುಮಾನ ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡದಾದ ಕಾರಣ ಪರಶಿವನ ಕರುಣಾ ಕಟಾಕ್ಷವ ನಾಹ್ವಾನಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೧೬. ದೃಷ್ಟನಷ್ಟಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶಿವಕಾರುಣ್ಯದಿಂದಾದಯವಾದ ವಿರಕ್ತಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ದೇಹಾದಿ ಪ್ರಪಂಚಿಕ ತೋರಿಕೆಯುಳ್ಳವು ನಷ್ಟವಹುದೇ ದೃಷ್ಟವೆಂಬುದನ್ನು.

೧೭. ವೈರಾಗ್ಯಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ನಷ್ಟವಾಗುವ ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮನನ ನಿಶ್ಚಿ ಸತ್ತು ಹೋಗಲಾಗದೆ ಸಕಲ ಸಂಸಾರ ಬಂಧನವ ಹರಿದು ತಪ್ಪು ಮಿತ್ಯಂಗಳಂ ತೋರೆದು ಶಿವಾರ್ಚನಾ ತತ್ಪರಾಯಣತ್ವವ ಪಡೆವುದಕ್ಕೆ ವೈರಾಗ್ಯವೇ ಕಾರಣವೆಂಬುದನ್ನು.

೧೮. ಅನರ್ಥಜೀವಿತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ವೈರಾಗ್ಯವಿಡಿದು ಶಿವಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವವರುಗಳ ಜೀವನವೇ ಜೀವನವಲ್ಲದೆ ಉಳಿದಂತೆ ಜೀವಿಸುವವರುಗಳ ಜೀವನವ ಪ್ರಯೋಜನ ವೆಂಬುದನ್ನು.

೧೯. ಅನ್ಯದೈವ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ದೇವತಾಲಕ್ಷಣವು ಶ್ರೀ. ಮಹಾದೇವರಿಗಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ವಿಷ್ಣಾದಿಗಳ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಕಾವ ಕೊಲುವದಕ್ಕೆ ಶಿವನೇ ಕರ್ತನೆಂಬುದನರಿದು ಶಿವಗನ್ಯರಾದ ಅಲ್ಪದೇವತೆಗಳಿಗೆ ದೇವತ್ವವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು.

೨೦. ಅನ್ಯದೇವತಾಭಜನ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವನೊಬ್ಬನೇ ಪೂಜಾಯೋಗ್ಯನಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲದೆಂಬುದನ್ನು.

೨೧. ಶಿವಲಿಂಗಾಚನಪುತಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಪೂಜೆಗೆಯೋಗ್ಯವಾದ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವನ ಆರಾರು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆಂದಡೆ ದೇವದಾನವ ಮಾನವರು ಭಜಿದರೆಂಬುದನ್ನು.

೨೨. ವಾಗದ್ವೈ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ದೆಶೆಯಿಂದ ಮಹದೈತ್ಯರ್ಥ ಪದಂಗಳಂ ಪಡೆದು ದೇವದಾನವ ಮಾನವ ರೆಲ್ಲರು ಅಹಂಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಕೆಟ್ಟರೆಂಬುದನ್ನು.

೨೩. ತೂನ್ಯಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಪರಬ್ರಹ್ಮದೊಡನೆ ದೇವದಾನವ ಮಾನವರು ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು.

೨೪. ಸ್ವಯಂಭುಲಿಂಗ ಉಮಾಪತಿಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶಿವನು ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಜಗತ್ತಂ ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸಾಕಾರ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ನೆಂಬುದನ್ನು.

೨೫. ವಿಶ್ವೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಪಾರ್ವತೀ ವಲ್ಲಭನು ಸಚರಾ ಚರವೆಲ್ಲವ ರಚಿಸಿದನೆಂಬುದನ್ನು.

೨೬. ದೇಹದೇಹಿಗಳುತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಪರಮೇಶ್ವರನು ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವರೆಲ್ಲರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದನ್ನು.

೨೭. ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ—ದೇವದಾನವ ಮಾನವರ ಶಿವನೆನ್ನು ಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು.

೨೮. ಸರ್ವಗತ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶಿವನಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಜಂತುಗಳನ್ನು ಶಿವನೆನ್ನು ಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು.

೨೯. ವಿದ್ಯಾವಾದ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶಿವನಿಂದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ವಿದ್ಯಂಗಳ ನರಿದಾತನು ಶಿವನೆಗೆ ಸಮವಲ್ಲೆಂಬುದನ್ನು.

೩೦. ಕರ್ಮವಾದ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶಿವನಿಂದಾದ ತೀರ್ಥ ಯಾತ್ರೆ ಜಪ ತಪ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಗಳ ಮಾಡುವಾತ ಲಿಂಗ ಭಕ್ತನೆಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ವೆಂಬುದನ್ನು.

೩೧. ಕರ್ಮಯೋಗನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಕರ್ಮವಾದಮಂಟಪ ಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದೆ ನೆಂಬುವನೆಗೆ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಸಲ್ಲದೆಂಬುದನ್ನು.

೩೨. ಊರ್ಧ್ವ ಪುಂಡ್ರ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಕರ್ಮಯೋಗ ಮಂಟಪ ಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದೆ ನೆಂಬುವನೆಗೆ ಶಂಖ ಚಕ್ರಾದಿಗಳಾದ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಒಡಲು ಮುಡುಹಂ ಸುಡಿಸಿಕೊಂಬುದು ಕ್ರಮ ವಲ್ಲೆಂಬುದನ್ನು.

೩೩. ಅದೀಕ್ಷಾಲಿಂಗಾರ್ಚನ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ—ಊರ್ಧ್ವ ಪುಂಡ್ರ ಮಂಟಪ ಶಿವಭಕ್ತನಾದೆ ನೆಂಬಾತನೆಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವನರ್ಚಿಸ ಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು.

೩೪. ಶೈವದೀಕ್ಷಾ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಗುರುಕಾರುಣ್ಯ ವಿದಿದು ಭಕ್ತನಾಗಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡುವನೆಂಬಾತನು ಅನ್ಯದರ್ಶನಂಗಳಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯಾಗಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು.

೩೫. ಪುನರ್ವೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಷ್ಠಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ—ಶೈವಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ಲಿಂಗವನು ವೀರಶೈವ ಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೩೬. ಭವಿಸಂಗ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ—ಶೈವದೀಕ್ಷೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಪುನರ್ವೀಕ್ಷೆಯಾದೆನೆಂಬಾತಂಗೆ ಇತರ ಭವಿಗಳೊಡತಣಸಂಗವು ಪ್ರಯೋಜನವಲ್ಲೆಂಬುದನ್ನು.

೩೭. ಭವಿಪಾಕ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ—ಭವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉದ್ವಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವ ಅಪವಿತ್ರಪಾಕಗಳನ್ನು ಸದಾಚಾರ ಸನ್ನಿಹಿತರು ತಮ್ಮ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದು ಅಕ್ರಮವೆಂಬುದನ್ನು.

೩೮. ಪರದಾರ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ—ಭವಿಗಳು ವರ್ತಿಸುವ ಸಂಚಮಹಾ ಪಾತಕಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂಬುದು. ಅವಾವೆಂದೆ ಪರದಾರ, ಕಳವು, ಹುಸಿ, ಹಿಂಸೆ, ತಾಮಸ, ಭಕ್ತಸಂಗವೆಂಬವರಿಂದ ಮನವು ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಕೆಡುವುದೆಂಬುದನರಿದು ಅನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವದು ಶಿವಭಕ್ತರುಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟಗುಣವೆಂಬುದನ್ನು.

೩೯. ಕಳವು ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ—ಪರದಾರಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದೆನೆಂಬಾತಂಗೆ ಕಳವುಶೌಚಮಂ ಕೆಡಿಸುವದೆಂಬುದನ್ನರಿದು ಇನ್ನು ಕಳವ ಶಿವಭಕ್ತರು ಬಿಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೪೦. ಹುಸಿ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ—ಕಳವ ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಭಕ್ತನಾಣೆನೆಂಬುವಂಗೆ ಹುಸಿಯವಾಕ್ಯ ಚಿತ್ತಮಂ ಕೆಡಿಸುವುದೆಂಬುದನರಿದು ಹುಸಿಯ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೪೧. ಹಿಂಸಾ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ—ಹುಸಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಭಕ್ತನಾದೆನೆಂಬುವಂಗೆ ಹಿಂಸೆಯು ಹೊಲ್ಲವೆಂಬುದನರಿದು ಹಿಂಸೆ ಭಕ್ತರ್ಗೇಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು.

೪೨. ತಾಮಸಭಕ್ತಸಂಗ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ—ಅನ್ಯಶೈವ, ಭವಿಸಂಗ, ಭವಿಪಾಕ, ಪರದಾರ, ಕಳವು, ಹಿಂಸ, ಹುಸಿಯೆಂಬೀ ಸಪ್ತಮಹಾ ಪಾತಕಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟಂತಹ ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಸದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನ

ರಲ್ಲದ ಅಸಾಚಾರ ಸಂಬಂಧಿಗಳೊಡನೆಸಂಗಮಂ ಮಾಡಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು.

೪೩. ತಾಮಸದೀಕ್ಷಾ ಸರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿದ್ದವರುಗಳು ಶಿವಾಚಾರ ಪಥವ ನರಿಯದ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆಯಲಾಗದು. ಅದು ಕಾರಣ ಹೀನರಾದ ಭವಭಾರಿಗಳಿಗೆ ಶಿವ ಪಥವ ಬಲ್ಲಂತಹ ಗುರುಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು.

೪೪. ಸಹಜದೀಕ್ಷಾ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸಹಜ ಭಕ್ತರುಗಳಿಗೆ ನಿಜ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರನು ಮಾಡುವ ದೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನವನ್ನು.

೪೫. ದೀಕ್ಷಾವಿಧಿ ಕ್ರಮಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸಜ್ಜನ ತುದ್ಧ ಶಿವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನರುಗಳಿಗೆ ಮಹಾದೇಶಿಕೇಂದ್ರನು ಮಾಡಿದ ದೀಕ್ಷಾವಿಧಾನವನ್ನು.

೪೬. ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಪ್ರವೇತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ನಿರ್ಮಲಾತ್ಮಕರಾದ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮರುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಗುರು ದೀಕ್ಷಾವಿಧಾನದಿಂದ ತನ್ನಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪರಿಯನ್ನು.

೪೭. ಗುರುಮಹಾತ್ಮ್ಯಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶ್ರೀಗುರು ಮೂರ್ತಿಯ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೆಯನ್ನು.

೪೮. ವಿಭೂತಿಮಹಾತ್ಮ್ಯೆ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶ್ರೀಗುರು ತಚ್ಛಿಷ್ಯನ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಧರಿಸಿದ ಭಸ್ಮದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೆಯನ್ನು.

೪೯. ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಹಾತ್ಮ್ಯೆ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿಯಂ ಧರಿಸಿದ ಶಿವಭಕ್ತರು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಧರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೫೦. ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಮಹಾತ್ಮ್ಯೆ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಧರಿಸಿದಾತನು ಏಳು ಕೋಟಿ ಮಹಾಮಂತ್ರಗಳಿಗೆಯು ಉಪಮಂತ್ರ ಕೋಟ್ಯಾನು ಕೋಟಿಗಳಿಗೆಯು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಮಂತ್ರವೇ ಮಹಾಘನ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದೆಂಬುದನರಿದು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಶಿವಭಕ್ತರು ಜಪಿಸ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೫೧. ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೆ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಂಜ ಪಿಸಿದಾತನು ಶ್ರೀಗುರುಕೃಪೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತೀಕರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗವೇ ಕೇವಲ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಲಿಂಗವಧರಿಸ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೫೨. ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಗೆ ಸಮವಾದ ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲೆಂಬುದನರಿದು ಶಿವಭಕ್ತರು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೫೩. ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿದಾತನು ಸಕಲದ್ರವ್ಯಗಳಂ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಕೊಳಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು.

೫೪. ಸಾದೋದಕ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತನು ಮಾಡಿದಾತನು ಪಾದ ತೀರ್ಥದೊಡನೆ ಸಮಸ್ತ ತೀರ್ಥಗಳು ಸಮಭಾರವೆಂಬುದನರಿದು ಶಿವಭಕ್ತರು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಶಿವಸಾದೋದಕಮಂ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೫೫. ಪ್ರಸಾದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸಾದೋದಕಮಂ ಕೊಂಬ ಶಿವಭಕ್ತರು ಶಿವಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೫೬. ಸದ್ಭಕ್ತ ವರ್ಣಾಧಿಕೃತ್ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸಹಜಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾರುಣ್ಯಮಂ ಪಡೆದು ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಧರಿಸಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಂ ಜಪಿಸಿ, ಲಿಂಗಮಂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ, ಸಾದೋದಕಮಂ ಕೊಂಡು ಪ್ರಸಾದಮಂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಶಿವಭಕ್ತಿಸಂಪನ್ನರಾದ ವೀರನೂಹೇತ್ವರರುಗಳು ಸಮಸ್ತ ವರ್ಣಗಳಿಂದ ಧಿಕರಿಸುವುದನ್ನು.

೫೭. ಪೂರ್ವಾತ್ರಮ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶ್ರೀಗುರು ಹಸ್ತಸರೋಜ ಸಂಭವರಾದ ವೀರನೂಹೇತ್ವರರುಗಳೇ ಜಾತಿವರ್ಣರಹಿತರೆಂಬುದನ್ನು.

೫೮. ಗುರುಭಕ್ತಿ ತುತ್ರಾಷಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಪೂರ್ವಾತ್ರಯವ ಬಿಟ್ಟು ಸದ್ಭಕ್ತನು ಸದ್ಗುರುವಿನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೫೯. ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರ ವಿವರಣಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಗುರುಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನರಾದ ವೀರನೂಹೇತ್ವರರು ಅಪಾತ್ರದಾನವ ಮಾಡುವದು ಕ್ರಮವಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು.

೬೦. ತಾಮಸಭಕ್ತ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದು ಶಿವಾಚಾರದ ಸಕೀಲವನರಿದಾಚರಿಸಲರಿಯದೆ ತಾಮಸಿಗಳೂ ಗಿದ್ವವರು ಸದ್ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲರೆಂಬುದನ್ನು.

೬೦. ತಾಮಸಮಾಹೇತ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ತಾಮಸ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಶಿವ ಭಕ್ತಿನಿಷ್ಠೆ ದೊರಕೊಳ್ಳದೆಂಬುದನ್ನು.

೬೧. ತಾಮಸಪ್ರಸಾದ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ತಾಮಸ ಮಾಹೇತ್ಯ ರಂಗ ಪ್ರಸಾದ ನಿಷ್ಠೆ ದೊರಕೊಳ್ಳದೆಂಬುದನ್ನು.

೬೨. ತಾಮಸಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ತಾಮಸ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠೆ ದೊರಕೊಳ್ಳದೆಂಬುದನ್ನು.

೬೩. ತಾಮಸತರಣ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ—ತಾಮಸ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಿಗೆ ತರಸ್ಥಲ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದೆಂಬುದನ್ನು.

೬೪. ತಾಮಸೈಕ್ಯ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ತಾಮಸ ತರಣಿಗೆ ಐಕ್ಯ ಸ್ಥಲ ಅಳವಡದೆಂಬುದನ್ನು.

೬೫. ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗಪೂಜಾ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಐಕ್ಯನು ಏಕ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾ ಪರತ್ವಮಂ ದೃಢಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಲಿಂಗಗಳ ಸಮಭ್ಯಾಷಣೆ ಸಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು.

೬೬. ಉಪವಾಸ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ—ಏಕಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠಾಪರರಪ್ಪ ಶಿವಭಕ್ತರು ತಿಥಿವಾರಂಗಳ ಮಾಡಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು.

೬೭. ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನಾ ವಿಧಿಕ್ರಮಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಉಪವಾಸಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಸದ್ಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ತೋಡ ತೋಪಚಾರ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೬೮. ಶಿವಲಿಂಗಪೂಜಾ ಶ್ರದ್ಧಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಕ್ರಮವಿಡಿದು ಶಿವ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟ ವಿಧಾರ್ಚನೆ ತೋಡ ತೋಪ ಚಾರಂಗಳಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೬೯. ಅಭಿನ್ನ ಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಮಂ ಪ್ರಾಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರಲು ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲೆಂದರಿಯದೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪತನವಾಯಿತೆಂದು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಮಂ ಮಾಡಲಾಗ ದೆಂಬುದನ್ನು.

೭೦. ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಶ್ರದ್ಧಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಜಂಗಮ ಲಿಂಗವೇ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರಾಪ್ತನ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪವೆಂಬುದನ್ನು.

೭೨. ಜಂಗಮ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ- ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಭೋಗಂಗಳಂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಕೊಳಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು.

೭೩. ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ- ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಕೊಳಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು.

೭೪. ತಾಮಸಶೀಲ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ-ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಂಗಳಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಕೊಂಬುದು ಇಂತಲ್ಲದೆ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವಿರಹಿತವಾಗಿ ಕೊಂಡನಾದರೆ ಆ ಭಕ್ತಂಗೆ ಪ್ರಸಾದ ವಿಲ್ಲೆಂಬುದನ್ನು.

೭೫. ತಾಮಸ ಸಹ ಭೋಜನ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ- ಶಿವಭಕ್ತರು ಭಯವ ಮರೆದು ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನವಂ ಮಾಡುವದು. ಶಿವನ ಕಾರುಣ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಪ್ಪುದರಿಂದಲೇ ಭಕ್ತಂಗೆ ಭಯ ಭೀತಿಯೇ ಕಾರಣ ವೆಂಬುದನ್ನು.

೭೬. ವಾಗ್ದ್ವೈತ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ- ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಮಾರ್ಗ ದೊಡನೆ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವಾತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಉಳಿದಂತೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವಲ್ಲದೆ ವಾಗ್ದ್ವೈತ ವನುಡುವಾತನು ಸದ್ಭಕ್ತಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲನೆಂಬುದನ್ನು.

೭೭. ತಾಮಸ ಸ್ವಾನುಭಾವ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ- ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ನೆಲೆಯ ನರಿಯದೆ ಬರಿಯ ಮಾತನೆ ಪಸರಿಸುವ ನುಡಿಯು ಸಲ್ಲದೆಂಬುದನ್ನು.

೭೮. ದಾಸೋಹ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ- ಸದ್ಭಕ್ತನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವಿಲ್ಲದೆ ಸಂಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬದುಕುವದು ಅಪ್ರಯೋಜನವೆಂಬುದನ್ನು.

೭೯. ಕಾಮ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ- ಸದ್ಭಕ್ತರು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗ ಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡೆ ಕರ್ಮಫಲ ಸಿದ್ಧಿಸುವದೆಂಬುದನ್ನು.

೮೦. ಕಾಮ್ಯ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ- ಸದ್ಭಕ್ತರು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗ ಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಫಲಪದಂಗಳಂ ಬಯಸುವದು ಅಕ್ರ ಮವೆಂಬುದನ್ನು.

೮೧. ಸದ್ಭಕ್ತ ಚಾರಿತ್ರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಪಂಚಾಚಾರ ವಿಡಿದಾಚರಿ ಸುವ ಸದ್ಭಕ್ತಸ್ಥಲವದೊಂದು ಸಮಸ್ತಸ್ಥಲಗಳಿಗೆಯೂ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನ ವಾಗಿ ಸದ್ಭಕ್ತಚಾರಿತ್ರವನ್ನು.

೮೨. ಷಟ್ಸ್ಥಲ ನಿರ್ಣಯಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಭಕ್ತ ಮಾಹೇತ್ವರ ಪ್ರಸಾದಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ತರಣ ಐಕ್ಯನೆಂಬ ಷಟ್ಸ್ಥಲದಭೇದವನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಲಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು.

೮೩. ಶಿವಭಕ್ತ ಪರೀಕ್ಷಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಷಟ್ಸ್ಥಲಸಂಪನ್ನರಾದ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಭಕ್ತಿಪರೀಕ್ಷೆಯ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಶಿವನೊಲಿಯನೆಂಬುದನ್ನು.

೮೪. ಅನೈಷ್ಠಿಕ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸದ್ಭಕ್ತರು ಜಂಗಮಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಂಗಳಂ ವಂಚಿಸಿ ತಮ್ಮ ಉದರ ಹೊರೆವವರು ಸದ್ಭಕ್ತಿನೈಷ್ಠಿಕಾಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲರೆಂಬುದನ್ನು.

೮೫. ಸದ್ಭಕ್ತಿ ನೈಷ್ಠಿಕಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ವೀರಮಾಹೇತ್ವರರು ಜಂಗ ಮಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸತಿಸುತರ ಮೇಲೆ ಬಂದಡಂ ತನ್ನ ತನುವಿನ ಮೇಲೆ ಬಂದಡಂ ಓಸರಿಸದೆ ನಿಷ್ಠೆ ಮುಂತಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೮೬. ವೀರದಾಸತ್ವ ನಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ವೀರಮಾಹೇತ್ವರರು ಶಿವ ನಿಂದೆಯಂ ಕೇಳಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು.

೮೭. ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ವೀರಮಾಹೇತ್ವರರು ಗುರು ಲಿಂಗಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಗುಣಾವಗುಣಂಗಳ ನೋಡದೆ ಶಿವನೆಂದು ನಂಬಿ ವಿಶ್ವಾಸವಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೮೮. ಶಿವಲಿಂಗ ವಿಕಳಾವಸ್ಥೆಯಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮನ ಭಾವ ಕಣಂಗಳು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ದಶಾವಸ್ಥೆಯ ಮೋಹ ವಿರ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೮೯. ಶಿವಲಿಂಗ ಕೋಟಾತುರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸದ್ಭಕ್ತರು ಅರಿವು ಮರನೆಗಳನತಿಗಳೆಂದು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಗವ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೯೦. ಶಿವಲಿಂಗ ಯೋಗಾನಂದಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸದ್ಭಕ್ತರು ಶಿವ

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಮನವೇಕೀಕರಿಸಿ ಲಿಂಗಾಂಗವಾಗಿ ವರ್ತಿ ಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೯೧. ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರ ಲಿಂಗಸಂಯೋಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸದ್ಭಕ್ತರು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಕೂಡಿದರ್ ಭೇದವನರುಪುವದನ್ನು.

೯೨. ಭಿನ್ನಭಾಜನ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಮಹಾಘನಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಅಂಗವೇ ಭಾಜನವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಭಾಜನಲ್ಲೆಂಬುದನ್ನು.

೯೩. ಸಾವಧಾನಾರ್ಪಿತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಏಕಭಾಜನವಮಾಡಿದ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಕಲದ್ರವ್ಯಗಳ ಭೋಗಿಸುವನೆಂಬುದನ್ನು.

೯೪. ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶ್ರೀಮಹಾದೇವಿಗೆ ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ದೇಹವಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಂದು ದೇಹವಿಲ್ಲೆಂದು ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಲಿಂಗ ಸ್ಥಲವೆಂಬುದನ್ನು.

೯೫. ಅನಾಗಮಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವನಾದ ಶಿವನು ನೇದ ತಾಸ್ಮ ಪುರಾಣಾಗಮಗಳಿಗೆ ಒಲಿಯನೆಂಬುದನ್ನು.

೯೬. ತರಣಚಾರಿತ್ರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಶಿವನೊಲಿದ ತರಣರು ಸಕಲ ಸಂಸಾರ ಪ್ರಪಂಚನೊಳಿದ್ದು ಲೇಪವಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಲೇಪಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು.

೯೭. ಸ್ತುತಿನಿಂದಾ ನಿರಸನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ನಿರ್ಲೇಪಿಯಾದ ತರಣನು ಸ್ತುತಿನಿಂದೆಗಳು ಸಮವೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ತಾಳಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು.

೯೮. ನಿರಹಂಭಾವಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸ್ತುತಿ ನಿಂದೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಾದಿಯಾದ ಷಡಧ್ಯಭಕ್ತಿಸಂಪನ್ನರಾದಡೆಯೂ ಸ್ವಾಮಿಭೃತ್ಯ ಸಂಬಂಧವನುಳ್ಳಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತರುಗಳು ತಮ್ಮ ಗುಣಂಗಳಿಗೆ ತಾವು ಮೈಯಾನದೆ ಹಮ್ಮಿಳಿದಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು.

೯೯. ಸದ್ಭಕ್ತ ಸುತ್ರಾಷಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಹಮ್ಮಿನ ಕಠಿಣಮಂ ತೊಡೆದು ನಿಮೂಲವಂ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವಂ ಕೊಟ್ಟು ಹಮ್ಮ ಮತೆಯನಳಿದಿಹ ಮಹಾಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳ ಸೇವೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂಬುದನ್ನು.

೧೦೦. ಸದ್ಭಕ್ತ ನಮಸ್ಕಾರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ— ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದರ್

ವರುಗಳಿಗೆ ಅನವರತವು ತಲೆವಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ
ಆಹಮಾದಿ ನಾನಾ ಜಡಭಾವಂಗಳಳಿಯು ನೆಂಬುದನ್ನು.

೧೦೧. ಸದ್ಭಕ್ತ ಮಾಹತ್ಯೈಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ — ನಮಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ
ರುಗಳಾಗಿದ್ದ ಪುರಾತನರ ಮಹಿಮೆಗೆ ದೇವದಾನವ ಮಾನವ ಮೊದಲಾದ
ದೇಹಿಗಳು ಸರಿಯಲ್ಲನೆಂಬುದನ್ನು.

ಇಂತು ಆ ಘನ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಸದ್ಭಕ್ತರುಗಳು ಮರ್ತ್ಯ
ದೊಳಗೆ ಜಡಮಾನವರಂತೆ, ತಾಮಸ ಜೀವಿಗಳಂತೆ, ಭವಭಾರಿಗಳಂತೆ
ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಬಾರದೆಂದು ಅನುಭವಾದಿ ಸದ್ಭಕ್ತಮಹಿಮಾಂತವಾದ
ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಿ ಶಿವನೊಳು ಸಮರಸೈಕ್ಯವನ್ನೆದ
ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವೇದಾಗಮಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಾದಿ ನಾನಾ ಧರ್ಮ
ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಬಸವರಾಜದೇವರು, ಚಿನ್ನಬಸವ
ರಾಜದೇವರು, ಪ್ರಭುದೇವರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮಹಾಗಣಂ-
ಗಳು ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳಿಂದ ತತ್ತ್ವ
ವಿನೇಚನೆಯು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಈ ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ
ಪಾದಿತವಾಗಿದೆ. ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು
ಸಿದ್ಧಾಂತಗ್ರಂಥವೆಂದೆನಿಸಿದೆ. ಮತ್ತು ವೇದಗಳಿಂದ ಶಿವತರಣರ ಅನು
ಭವದ ವಚನಗಳು ಅವ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲನೆಂಬುದನ್ನು
“ ಅನುಭವಿಯ ವೇದವೇ ವೇದ ಸರ್ವಜ್ಞ ” ಎಂದು ನುಡಿದಿರುವ ಸರ್ವ
ಜ್ಞನ ಸತ್ಯ ವಚನವನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಕ ಗೊಳಿಸುವಂತಿದೆ. ವೇದಾಗ ಮೋಸ
ನಿಷ್ಪತ್ತುಗಳು ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಾದವುಗಳೆಂಬುದನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿ
ದಂತಿದೆ,

ಗ್ರಂಥ ಗೌರವ ೧೩.

ಈ ಗಣಭಾಷಿತರತ್ನಮಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು
ಮೊಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಪಂಡಿತರು ಮಾನ್ಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳಕಾಲ
ದಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲರ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರ
ದಲ್ಲಿ ಅವರಿವರ ಮಾತೇಕೆ ಮಲ್ಲಣ್ಣಗಳ ಮನ್ನಣೆಯ ಮಾತುಗಳೇ
ಈ ಗ್ರಂಥದ ಘನತೆಗೌರವಗಳಿಗೆ ಪರಿಸ್ಪೃಟವಾದ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

“ಇದು ಶ್ರೀಮದ ನಿರ್ಮಾಚ್ಯ ಸ್ವರೂಪರಪ್ಪ ಪರಶಿವ ಸಾಕಾರ ಸ್ವರೂಪರಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮಹಾಗಣಂಗಳು ಪರಮ ಕಲ್ಯಾಣಪುರ ದೊಳು ವಿರಚಿಸಿ ಹರಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಮಂ ಸ್ಥಲವಿಟ್ಟು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು ವರಗುರುನಾಥನಾಜ್ಞೆಯಿಂ ಧರಿಯೊಳು ನೂತನಗಣಂಗಳರಿಯ ಲೊರೆ ದನು ಭವಾನಂದ ಸುಖಾಂಭೋರಾಶಿ ಪರಮಪಟೃಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗದ ಕರು ವನು ಪರಮಲಿಂಗಾಂಗದ ತಿರಿಯು ಹರನೊಳಿರೆವಳಿದಿಪ್ಪುದಕ್ಕೆ ಪರಮ ಚಾರಿತ್ರ ವೆನಿಸುವ ಗಣಭಾಷ್ಯರತ್ನಮಾಲೆಯ ಓರೆವೆನು ವೇದಾಗಮಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಾದಿ ನಾನಾ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರೇಕ್ತ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂ ಅಧ್ಯರ ವಚನ ಗಳಿಂ ನೂರೊಂದುಸ್ಥಲಮಾಗೆ ಸೇರಿಸಿದ ಹರತರಣರಣುಗಂ ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣ್ಣಗಳುಮಾಡಿದ ಗಣಭಾಷ್ಯರತ್ನಮಾಲೆಯು”

ಮತ್ತಂ

“ ಇದು ಪರಮವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಜ್ಞಾನ
ಇದು ವೀರಶೈವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾಚಾರ್ಯ
ಇದು ದಿವ್ಯವೇದಾಂತ ಶಿರೋಮಣಿ
ಇದು ಸನುಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಖ್ಯ ಮುಖದರ್ಪಣ
ಇದು ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಪ್ರವರ್ಧನ ಪರಮಾನುಭವ ಸಂಬೋಧಿ
ಇದು ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನರ ಸಮಾರೂಢ ಸಂಗ್ರಹ
ಇದು ಪರಮ ರಾಜಯೋಗ ಸಾಧ್ಯ ಸನ್ನಿಧಾನ
ಇದು ರಸಾಂವೃತ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದವು

ಇದು ಅಜ್ಞಾನ ತಿಮಿರಾಂಜನಮಪ್ಪ ಮಹಾ ಪ್ರಸಂಗಮಂ ಬಸವ ರಾಜದೇವರು, ಚಿನ್ನಬಸವರಾಜದೇವರು, ಪ್ರಭುದೇವರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮಹಾಗಣಂಗಳು ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು ಸ್ಥಲಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ಚಿಂದವಲ್ಲಿಂದು ಕಂಠಮಾಲೆಯ ಪವಣಿಗೆಯನರಿದು ಸೇರಿಸಿದೆನು. ನಿಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯದ ಶಿತು ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣ್ಣಗಳು ಶಿವಗಣಂಗಳ ಶಿವಾನುಭವಸ್ಮಾರ್ತಮಂ ಮಾಡಿ ಶಿವ ಗಣಂಗಳ ಮುಖಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಲ ದರ್ಪಣಮೆನೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದೆನು. ಈ ಗ್ರಂಥದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವದೇನಿದೆ ?

ಈ ಗಣಭಾಷಿತರತ್ನಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೮ ಜನ ಶಿವತರಣರ ವಚನಗಳು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ೫೩ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಉದಾಹೃತವಾಗಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಎಲ್ಲ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಕನ್ನಡ, ಸುಂದರ, ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥದಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಗಸ್ಥಲ, ಲಿಂಗಸ್ಥಲ, ನಿರಂಗಲಿಂಗಸ್ಥಲವೆಂಬ ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಜಿತವಾಗಿದೆ. ಆ ಆ ಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ವಚನಗಳ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿವರವು ಇಂತಿದೆ.

	ಸ್ಥಲ	ಶ್ಲೋಕ	ವಚನ	ಕೂಡಿ
೪೪.	ಅಂಗಸ್ಥಲ	೨೩೪	೨೨೫	೪೫೯
೪೫.	ಲಿಂಗಸ್ಥಲ	೧೧೫	೧೯೩	೩೮೮
೧೨.	ನಿರಂಗಲಿಂಗಸ್ಥಲ	೫೧	೬೭	೧೧೮
೧೦೧		೪೦೦	೪೮೫	೯೮೫

ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ “ ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆಯಂ ” ರಚಿಸಿದ.

ಮಲ್ಲಣ್ಣನ	ಜಾಣ್ಣೆಯೇ	ಜಾಣ್ಣೆ
ಮಲ್ಲಣ್ಣನ	ರೀತಿಯೇ	ರೀತಿ
ಮಲ್ಲಣ್ಣನ	ಕಾಣ್ಣೆಯೇ	ಕಾಣ್ಣೆ
ಮಲ್ಲಣ್ಣನ	ಬಾಳ್ವೆಯೇ	ಬಾಳ್ವೆ

ಮಲ್ಲಣ್ಣನೇ ಧನ್ಯನು ಮಲ್ಲಣ್ಣನೇ ಮಾನ್ಯನು ಲೋಕದೋಳೆ

ಶ್ರೀ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮನ್ನಣೆಯಮಾರ್ಗ ೧೪.

ಧಾರವಾಡದ ಶ್ರೀಮುರುಘಾಮಠಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ. ಮ. ನಿ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಸುಪರಿಚಿತರು. ಇವರು ದಯೆ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ, ವಿರತಿ, ಕರುಣೆ, ಕಿಂಕರತ್ವ, ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ, ಕಷ್ಟಸಹಿಷ್ಣುತೆಗಳನ್ನು ಸೌಹಾರ್ದಭಾವ, ಭಕ್ತಿಭಾವ, ದಾಸೋಹಂಭಾವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉಜ್ವಲವಾದ ಸಮಾಜ ಪ್ರೇಮ, ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರೇಮ ಮೊದಲಾದ ಮನ್ನಣೆಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇವರು ಧಾರವಾಡದ ಪ್ರಸಾದ ನಿಲಯದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಾಗಿ ಸಂಚಾಲಕರಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಭಯ ವಸತಿ ಅನ್ನ ವಿದ್ಯಾದಾನಗಳನ್ನು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಿಗಿಲಾದ ಪುಣ್ಯ-ಕೀರ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಅಳಿದು ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಅನಾರ ಧನವ್ಯಯದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಕುಸಿದು ಹೋಗಿವೆ. ವಿಪುಲವಾದ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲವು ಕಾಲಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಕಾಣದಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳು ಮಾತ್ರ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರು ಇರುವ ಪರ್ಯಂತರ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಧರ್ಮದ ಜನಾಂಗವು ಅಳಿದು ಹೋದರು ಆ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳು ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಜನತೆಯು ಮತ್ತೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ತನ್ನ ಧರ್ಮದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಾದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ—ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ನೆನೆದು ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ತುತ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಂದ ಮುಂದೆ ಧಾರವಾಡದ ಶ್ರೀಮುರುಘಾಮಠಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ. ಮ. ನಿ. ಮಹಾಂತ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಕಲ ಸದ್ಗುಣ ಸಮಸ್ತಿತರು ಶಾಂತಿ ವಿರತಿ ದಾಸೋಹಂಭಾವಗಳನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಜ ತತ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಅಭಿಮಾನ ಆಸಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸೆ ನೀಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಮಾರ್ಗಾನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿ ಅವರು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಸಕಲಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತ್ರದ್ಧಿಯಿಂದ ನೆರವೇರಿ ಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಉಭಯ ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ನನ್ನ ಭಕ್ತಿಯುತವಾದ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳು.

ನೆರವಿತ್ತವರ ನೆನವು ೧೫.

ಧಾರವಾಡ ಶ್ರೀಮುರುಘಾಮಠದ “ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಾಂತ ಶಿವ

ಯೋಗಿತ್ವರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ” ಯಿಂದ ಈ ಮೊದಲು ನಮ್ಮಿಂದ ಸಂತೋ ಧಿತವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿತವಾದ ಶ್ರೀ ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿಕೃತ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ ವಚನವು ಎರಡನೇಯ ಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವದು ಸರಿಯಷ್ಟೇ ? ಅದು ಸಕಲ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಮುದ್ದಾಗಿ ಸಕಲರಿಂದ ವಿಶೇಷವಾದ ಮಾನ ಮನ್ನಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಹರ್ಷ ನೆನಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಲ್ಲಣ್ಣಕವಿ ವಿರಚಿತವಾದ ಈ ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆಯು ಈ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೬ನೇಯ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾದ ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಪುರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧನ ವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತುದ್ಧವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ಮನ್ನಹಾರಾಜ ನಿರಂಜನ ಜಗದ್ಗುರು ಜಯದೇವ ಮುರುಘಾರಾಜೇಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಬೃಹನ್ನರದ ಶಾರದಾಭಂಡಾರದಿಂದ ತಾಳೆಗರಿಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನಿತ್ತು ಸಹಾಯಮಾಡಿರು ತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಯುಕ್ತ ಭಕ್ತಿಯುತವಾದ ಅನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಠಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಕ್ಷರ ಸ್ವಾಮಿ ಗಳವರು, ಶ್ರೀ ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ತಾಳೆಗರಿಯ ಮತ್ತು ಕೋರಿಯ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನಿತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಹೊಸ ಮಠಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಶಿವಬಸವಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತುದ್ಧವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರತಿ ಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನೇಹದಿಂದ ನೆರವಾಗಿರು ತ್ತಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಧಾರವಾಡದ ಶ್ರೀತೋಟದಾರ್ಯ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಮೇಲಾಧಿ ಕಾರಿಗಳಾದ ಸಹ್ಯದಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಜಿ. ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ್ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿ. ಬ. ಹರಿಯರ ಅವರು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಹಾಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ಹಲವು ತೊಂದರೆ

ಗಳನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಆದರಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಂದವಾಗಿಯೂ, ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞ ರಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಾರರು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ದಿನಾಂಕ

೧೨-೧೨-೧೯೪೭

ಶ್ರೀ ಪ್ರಭು ಸ್ವಾಮಿಗಳು

॥ ಶ್ರೀಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ ॥

ಗುಬ್ಬಿ ಮಲ್ಲಣ್ಣ

ವಿರಚಿತ

ಗಣಭಾಷ್ಯರತ್ನ ಮಾಲೆ

ಶ್ರೀಗುರುವೆ ಪರಮ ಗುರುವೆ ಮ
ಹಾ ಗುರುವೇ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯೊಳುಂ ಪರಮಾವೃತ-
ಸಾಗರವೆಂಬಂತಿದನು-
ದ್ಯೋಗಿಸಿದೆಂ ಶಾಸ್ತ್ರವಚನ ಸಮ್ಮತದಿಂದಂ ॥

ಇದು ಶ್ರೀಮದನಿರ್ವಾಚ್ಯಸ್ವರೂಪರಸ್ವಪರಶಿವಸಾಕಾರಸ್ವರೂಪ
ರಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮಹಾಗಣಂಗಳು ಪರಮಕಲ್ಯಾಣಪುರದೊಳು
ವಿರಚಿಸಿ ಹರಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಮಂ ಸ್ಥಲವಿಟ್ಟು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು
ವರಗುರುನಾಥನಾಜ್ಞೆಯಿಂ ಧರೆಯೊಳು ನೂತನ ಗಣಂಗಳರಿಯ
ಲೊರೆದನುಭವಾನಂದ ಸುಖಾಂಭೋರಾಶಿ ಪರಮ ಷಟ್ಸ್ಥಲ
ಮಾರ್ಗದ ಕರುವನು ಪರಮ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧದ ಸಿರಿಯು ಹರ
ನೊಳೆರವಳಿದಿಷ್ಟದಕ್ಕೆ ಪರಮಚಾರಿತ್ರವೆನಿಸುವ ' ಭಾಷ್ಯರತ್ನಮಾಲೆ '
ಯಂ ಒರೆವೆನು.

ವೇದಾಗಮತಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಾದಿ ಸಾನಾ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ
ಗ್ರಂಥಂಗಳಿಂ ಆದ್ಯರ ವಚನಂಗಳಿಂ ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಮಾಗೆ ಸೇರಿಸಿದ
' ಹರತರಣರಣುಗಂ ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣ್ಣಗಳು ' ಮಾಡಿದ
ಭಾಷ್ಯರತ್ನಮಾಲೆಯು.

ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳು ಲಳ

ಅನುಭಾವಸ್ಥಲ ೧

ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ—

ದಿವೇ ದಿನೇ ವಿಶೇಷಂ ಚ ಮಾಸೇ ಮಾಸೇ ಮಹದ್ಭವನಂ ।

ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಮಹಾಚೋದ್ಯಂ ಸದ್ಭಕ್ತಸ್ಯ ಸುಲಕ್ಷಣಂ ॥೧॥

ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಿಂಗಳುತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಘನಘನವಾಗಿ ವರ್ಷವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮಹಾಶ್ವರ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಲಗಳಿಂ ವರ್ತಿಸುವುದು ಸದ್ಭಕ್ತರ ಲಕ್ಷಣವು.

ನೇದಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣಾನಿ ಜ್ಞೇಯಾ ವೇಶ್ಯಾವಧೂರಿವ ।

ಜ್ಞೇಯಾ ತು ಶಾಂಕರೀ ವಿದ್ಯಾ ಗುಪ್ತಾ ಕುಲವಧೂರಿವ ॥೨॥

ನೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಂಗಳು ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯಳೋಪಾದಿಯೆಂದರಿ ಯಲು ತಕ್ಕವು. ಶಿವಸಂಬಂಧವಪ್ಪ ಪುರಾಣಾಗಮಂಗಳು ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯೋ ಪಾದಿಯೆಂದರಿವುದು.

ಶಿವಶಾಸ್ತ್ರಮಧೀಯಾನಾಶ್ತೇ ತರಂತಿ ಭವಾರ್ಣವಂ ।

ಅಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಮಧೀಯಾನಾ ಮೃತ್ಯುಪಾಶವಶಂಗತಾಃ ॥೩॥

ಶಿವಾಗಮಂಗಳನೋದುವವರು ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಮುದ್ರವಂ ದಾಂಟು ವರು. ಶಿವಸಂಬಂಧವಲ್ಲದಾಗಮ ಪುರಾಣಂಗಳನೋದುವವರು ಮೃತ್ಯು ಪಾಶಕ್ಕೊಳಗಹರು.

ನಾತಸಿತ್ಥಕಪೋತ್ಥಸ್ಯ ಜ್ವರಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ।

ಮಹಾನೋಹಜ್ವರಾರ್ತಾನಾಂ ಶ್ರುತೋಽಸಿ ನ ಶ್ರುತಂ ಶ್ರುತಂ ॥೪॥

ನಾತ ಸಿತ್ಥ ಶ್ಲೇಷ್ಮದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರವುಂಟು. ದೊಡ್ಡಿ ತ್ತಾದ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಜ್ವರದಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದವರಿಗೆ ಶಿವಾಗಮಂಗಳು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ.

ಯೇ ಶ್ರಾವಯಂತಿ ಸುಧಿಯಃ ಶಿವಕರ್ಮಭಕ್ತಾಃ ।

ಶೃಣ್ವಂತಿ ಯೇ ಪ್ರಮುದಿತಾಶ್ಚ ಶ್ರುತೇ ಕ್ಷಣಂ ವಾ ॥

ತ್ರಿಸಪ್ತಪುರುಷಯುತಾಃ ಪರಮೇಶಲೋಕೇ ।

ನೋದಂತೇ ತೇ ಪುನರಿಹೈವ ಚ ನಿಷ್ಕಲಂಕಾಃ ॥೫॥

ಯಾರು ಶಿವಕಥೆಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕೇಳಿಸುವವರೋ ಯಾರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿಹರೋ ಯಾರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಿಹರೋ ಯಾರು ಕೇಳುವವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲಾದರೂ ಇರುವರೋ ಅವರು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪುರುಷರಿಂ ಕೂಡಿ ಶಿವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಿಹರು. ಅವರು ಪುನಃ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿಕಲಂಕರೆನಿಸುವರು.

ಜ್ಞಾನಿಭಿಃ ಸಮಾಪ್ತೇ ವೈ ಕೃತಪೂಜಾ ಸದಕ್ಷಿಣಂ ।

ಶ್ರವರ್ತಯಂತಿ ಯೇ ಕೇಚಿತ್ ಭವಪುಸ್ತಕವಾಚನಂ ॥೬॥

ಯಾರು ಶಿವಶಾಸ್ತ್ರವಹ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೋದುವರೋ ಅವರು ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾನರಾದವರು. ಅವರು ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ಶಿವಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿದವರು.

ತ್ರಿಪ್ರದಾಯ ಮಹೀಂ ಪೂರ್ಣಾಂ ಸರ್ವರತ್ನೈಸ್ತು ಸಂಯುತಾಂ ।

ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥಃ ಶ್ರವಣಾದೇವ ಯತ್ಫಲಂತದವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥೭॥

ಸಮಸ್ತ ರತ್ನಂಗಳಿಂ ತುಂಬಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೂರು ಬಾರಿ ದಾನವಂ ಕೊಡಲಾಗಿ ಅವ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದೋ ಶಿವನಂ ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥವಂ ಕೇಳಿದ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

ಯಶ್ಚೋಕ್ತೃಣಾಂ ಶಾಂಕರೀಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಕಾಮ್ಯಾದಿಕಂ ತಥಾ ।

ನ ಶ್ರಾವಯತ್ಕೃಷ್ಣಶ್ಚ ತಮಾಕುರ್ಬಹ್ ಘಾತಕಂ ॥೮॥

ಅವನಾದರೂ ಬಲ್ಲವನು ಈಶ್ವರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಾಮಿಕಾದಿ ಆಗಮಂಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಕೇಳಿಸದಿರುವನೋ ಅವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ಕೊಂದಾತನೆಂದು ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುವರು.

ಸೂತಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ--

ಪ್ರಕ್ಷಿಣಾಶೇಷಪಾಪಸ್ಯ ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣಸ್ಯ ತು ।

ದೇವದೇವಪಂಜ್ಞಾನೇ ಜಾಯತೇ ಭಕ್ತಿರುತ್ತಮಾ ॥೯॥

ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧವಾಗಿ ಶಿವಕಥನವಂ ಕೇಳಿದವನಿಗೆ ತಾನು ಮಾಡಿದ ದೋಷದೋಷಗಳೆಲ್ಲವು ನಾಶವಾಗುವವು. ಅದಕಾರಣ ಸದ್ವಚನದಿಂದ ಸುವ್ರತ ಉಂಟಾಗುವದು. ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳು ನಾಶವಾದತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧನಾದವನಿಗೆ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ತಿಳಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಿವವಾರ್ತಾಶ್ರುತೌ ಯಸ್ತು ಯದ್ಬಾಲಸ್ಯ ಪರಾಜ್ಞುಃ |

ಸಂದಹ್ಯ ಸ್ವಕೃತಂ ಪುಣ್ಯಂ ರಾರವಂ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ ||೧೦||

ಶಿವಕಥನವಂ ಕೇಳುವಾಗ ಅವುದಾನೊಂದಾಲಸ್ಯದಿಂದಾದರು ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರ್ಯಾರ್ಥ ಚಿಂತನೆಯಿಂದಿದ್ದರೆ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯವು ದಹನವಾಗಿ ಪಾಪರೂಪವಾದ ನರಕವಂ ಹೊಂದುವನು.

ಪಾರವಶ್ಯಯುತೋ ಮಧ್ಯೇ ಕಥಾವಿಘ್ನಂ ಕರೋತಿ ಯಃ |

ಅಪೂಜ್ಯಂ ಜ್ಞಾನವಕ್ತಾರಂ ನರಕಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ ||೧೧||

ಆ ಶಿವಮಹಾತ್ಮೆಯಂ ಕೇಳುವ ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಚಿತ್ತವಾಗಿದ್ದರು, ಬೇಡೆಂದು ತಡೆದರು, ಉಪದೇಶಕನನ್ನು ಅಪೂಜ್ಯನೆಂದರೂ ನರಕವಾಗುವದು. ಅದು ಕಾರಣ ಶಿವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಶಿವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸುಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳುವುದು.

ಅಹೋರಾತ್ರೇ ತು ಪಕ್ಷೇ ತು ಮಾಸೇ ಸಂವತ್ಸರೇಽಪಿ ಚ |

ಉಪವಾಸಾದಿ ವ್ರತಾಸಾಂ ತು ಯತ್ಫಲಂ ತತ್ಫಲಂ ಶ್ರುತೇಃ ||೧೨||

ಹಗಲು ಇರುಳು ಹದಿನೈದು ದಿನ ತಿಂಗಳು ವರುಷಪರ್ಯಂತವು ಮಾಡಿದ ಉಪವಾಸಾದಿ ವ್ರತಗಳ ಫಲವು ಮಹಾತಪಸ್ಸಿನಿಂದೆಷ್ಟು ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದೋ ಶಿವಪುರಾಣಂಗಳಂ ಕೇಳಿದಡೆ ಅಷ್ಟು ಫಲವು ತಪ್ಪದೆ ಉಂಟಾಗುವುದು.

ಸರ್ವಲೋಕೋಪಕಾರಾರ್ಥಮಾತ್ಮನಶ್ಚಾಪಿ ಮುಕ್ತಯೇ |

ಯೇ ಬ್ರುವಂತಿ ಶಿವಜ್ಞಾನಬೋಧನಂ ಸರ್ವಜಂತುಷು |

ತೇಷಾಂ ಪುಣ್ಯಫಲಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಶ್ರೋತ್ವಾಣಾಂ ಚ ವಿಶೇಷತಃ |

ಪರಮಾಯುಷ್ಯ ಸತ್ತೀರ್ತ್ಯಾ ಪತ್ಯ ಬಂಧುಸುಖಂ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂ |

ಇಹ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಪುಲಾಂ ಪರಾಂ ಶಾಂತಿಮವಾಪ್ನುಯಾಃ ||೧೩||

ಯಾರು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನವರಿಗೆ ರೀತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ತಮ್ಮ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಬೋಧಿಸುವರೋ ಯಾರು ಕೇಳುತ್ತಿರುವರೋ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅವರುಗಳ ಫಲವಂ ಹೇಳುವೆನು. ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯ ಕೀರ್ತಿ ಸಂತಾನ ಬಂಧು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಐಶ್ವರ್ಯವೆಂಬ ಸುಖವನ್ನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

ವಚನಗಳು

೧

ಪಾತಾಳದಗ್ಗವಣಿಯನು ನೇಣಿಲ್ಲದೆ
 ಸೋಪಾನದ ಬಲದಿಂದಲ್ಲದೆ ತೆಗೆಯಬಹುದೇ ?
 ಶಬ್ದಸೋಪಾನವ ಕಟ್ಟಿ ನಡೆಸಿದರು ಪುರಾತನರು
 ದೇವಲೋಕದ ಬಟ್ಟೆ ಕಾಣಿರೋ !
 ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದವರ ಮನದ ಮೈಲಿಗೆಯ ಕಳೆಯಲೆಂದು
 ಗೀತಮಾತೆಂಬ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿ ಕೊಟ್ಟರು
 ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ತರಣರು

೨

ಶಿವವಚನ ಗುರುವಚನ ಪುರಾತನರ ವಚನವ ಕೇಳಿ ಬದುಕಿರಯ್ಯಾ
 ಕೇಳಿದರೆ ಕೃತಾರ್ಥರಪ್ಪಿರಿ
 ತನುಕರಗಿ ಮನಕೊರಗಿ ಭಾವಬಿಚ್ಚು
 ತರಣರಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವನ ಕೇಳಿದರೆ ಅದೇ ಮುಕ್ತಿ ನೋಡಿರೇ
 ಇಂತಲ್ಲದೆ ಮನವ್ಯಾಕುಲವಾಗಿ ಗೀತಗಳಂ ತನುಮುಟ್ಟಿ ಕೇಳಿದಡೆ
 ಉಪದೇಶವೆಂತು ಸಲುವುದಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ
 ಗುರುವಚನ ಪರಾಙ್ಮುಖರಿಗೆ ಎಂದೆಂದು ಭವಹಿಂಗದು ನೋಡಾ

೩

ಕೇಳಿರೇ ಕೇಳಿರೇ ಪುರಾತನ ವಚನೋಪದೇಶವ
 ಮುನ್ನೊಂದು ಗೀಜಗನುದುಪದೇಶದಿಂದ
 ಪೌಲಸ್ತ್ಯನಂದು ಪಡೆಯನೇ ದತಮುಖನ
 ತಲೆಯ ಪರಿದಿಕ್ಕಿ ಪರಮನೆಡೆಯ ಕಾಣದೆ
 ನಳನಳಿಸತಂತಿಯುಪದೇಶದಿಂದ
 ಪಡೆಯನೇ ಅರಸು ಪದವಿಯನಂದು ದತಮುಖನು
 ತರುಣಿ (ಹರಿಣಿ) ಹರ್ಷೋಪದೇಶದಿಂದ
 ಸುಪಥವನ್ನೆದನೇ ವಿನಾಶಕ್ತಿರಾಯನು

ರಂಭೆಯಲುಪದೇಶದಿಂದ ತಂಭುವಿನೋಲಗದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರನೇ ಶ್ವೇತನು
ಇದುಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ತರಣರ ವಚನೋಪದೇಶವ
ಕೇಳಿದವರಿಗೆ
ದುರಿತಸಾತಕಂಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಮನನಿರತರಾಗಿಪ್ಪರಯ್ಯ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ

೪

ಅನುಭಾವನಿಲ್ಲದವನ ಭಕ್ತಿ ತಲೆಕೆಳಗಪ್ಪುದಯ್ಯಾ
ಅನುಭಾವವೇ ಭಕ್ತಿಗಾಧಾರ
ಅನುಭಾವವೇ ಭಕ್ತಿಗೆ ನೆಲೆವನೆ
ಅನುಭಾವವುಳ್ಳವರ ಕಂಡರೆ
ತುರ್ಯ ತುರ್ಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯುಂ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ
ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕಯ್ಯಾ ರಾಮನಾಥಾ

೫

ಭಕ್ತಿಗೆ ಅನುಭಾವವೇ ಬೀಜ ಕಾಣಿರೆ
ಭಕ್ತಿಗೆ ಅನುಭಾವವೇ ಆಚಾರ ಕಾಣಿರೆ
ಅನುಭಾವನಿಲ್ಲದವನ ಭಕ್ತಿ ಎಳತಟಗೊಳಿಸಿತ್ತು
ಅನುಭಾವನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳದಿದ್ದರೆ
ಕೂಡಲಚಿನ್ನಸ್ವಗಯ್ಯಾ ಘೋರನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ ಬಿಡುವನೆ

೬

ಕಡೆಗೀಲಿಲ್ಲದ ಬಂಡಿ ಹೊಡೆಗಡೆವುದ ಮಾಬುದೇ ?
ಕಡೆಗೀಲು ಬಂಡಿಗಾಧಾರ
ಕಡು ದರ್ಪವೇರಿದ ಒಡಲೆಂಬ ಬಂಡಿಗೆ
ಮೃಡತರಣರ ನುಡಿಗಡಣವೇ
ಕಡೆಗೀಲು ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ

೭

ಕರಿಯನಿತ್ತಡೆ ಒಲ್ಲೆ
ಸಿರಿಯನಿತ್ತಡೆ ಒಲ್ಲೆ

ಹಿರಿದಪ್ಪರಾಜ್ಯವಿತ್ತಡೆ ಒಳ್ಳೆ
ನಿಮ್ಮ ತರಣರ ಸೂಳ್ನಡಿಯನೊಂದರಗಳಿಗೆ ಇತ್ತಡೆ
ನಿನ್ನನಿತ್ತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ

೮

ಹಾಲತೊರೆಗೆ ಬಿಲ್ಲದಂತಹ ಕೆಸರು
ಸಕ್ಕರೆಯಂತಹ ಮುಳು
ತವರಾಜದಂತಹ ಸೊರೆತೊರೆಗಳು
ಇಂತಪ್ಪ ಆದ್ಯರ ವಚನವಿರಲು
ಬೇರೆ ಭಾವಿಯ ತೋಡಿ ಉಪ್ಪನೀರ
ಸವಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಯುಕ್ತಿ
ನಿಮ್ಮ ವಚನಗಳ ಕೇಳದೆ ಅನ್ಯ ಪುರಾಣಗಳ ಕೇಳಿ
ಕೆಟ್ಟಿನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

೯

ತರುಮರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅನಂತಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವದನ್ನು
ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಗುರುಚರಣ ಸೇವೆ ಸಾಲದೇ?
ಅನಂತಕಾಲ ಗುರುಚರಣ ಸೇವೆ ಮಾಡುವದನ್ನು
ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಸಾಲದೇ?
ಅನಂತಕಾಲ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವದನ್ನು
ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಜಂಗಮ ತೃಪ್ತಿ ಸಾಲದೇ?
ಅನಂತಕಾಲ ಜಂಗಮ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಾಡುವದನ್ನು
ಒಂದು ನಿಮಿಷ ನಿಮ್ಮ ತರಣರ ಅನುಭಾವ ಸಾಲದೇ?
ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

ಶರಣಸಂಗ ವಿಯೋಗಾವಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಲ ೨

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದಾದ್ಯರವಚನಗಳ್ವಿಡಿದು ವರ್ತಮಾನಾನುಭಾವಿಗಳ ನುಡಿಗಡಣದಿಂದಲ್ಲದೆ ದೇಹಾದಿ ಮಿಥ್ಯಗಳು ತೊಲಗಿ ಜೀವಭ್ರಾಂತಿ ಯಳಿದು ಮಹಾಲಿಂಗಮೊಡತಣಸಂಗವು ಘಟಿಸದೆಂದು ಅನುಭಾವಸ್ಥಲ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿ ನುಡಿದ ಮಹಾಪುರಾತನರು ಆ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳ ಸಂಗವನಗಲಿದಡೆ ಮಹಾದುಃಖವೆಂಬುದನರಿದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧೀ ತತ್ಪರಾಯಣಃ |

ನಿಮಿಷಂ ನಿಮಿಷಾರ್ಧಂ ವಾ ತಚ್ಚಿವಕ್ಷೇತ್ರಮುಚ್ಯತೇ ||೧||

ಶಿವನಲ್ಲಿ ತತ್ಪರನಾದ ಮಹಾತ್ಮನು ಆವ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ನಿಮಿಷವಾದರು ನಿಮಿಷಾರ್ಧವಾದರು ಇರುತ್ತಾನೋ ಆತನಿದ್ದ ರಾವು ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದು.

ಗಂಗಾಸ್ನಾನಾಧಿಕಂ ಪುಣ್ಯಂ ದರ್ಶನಾಚ್ಚಿವಯೋಗಿನಃ |

ಸರ್ವತೀರ್ಥಾಭಿಷೇಕೇಭ್ಯಸ್ತತ್ಸಂಭಾಷಣಮುತ್ತಮಂ ||೨||

ಒಬ್ಬ ಶಿವಯೋಗಿಯ ಕಂಡಡೆ— ಗಂಗಾಸ್ನಾನದಿಂದಧಿಕವಹ ಪುಣ್ಯವು, ಆತನೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಸಕಲ ತೀರ್ಥದಿಂದಧಿಕವಾದ ಪುಣ್ಯವಹುದು.

ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಗಿನಾಂ ಪುಂಸಾಂ ಯೇದ್ವಗ್ನಿಷಯವರ್ತಿನಃ |

ತೇ ಸರ್ವಪಾಪನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ಯಾಸ್ಯಂತಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಂ ||೩||

ಆರು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಮಹಾಪುರುಷರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುವರೋ ಅವರುಗಳು ಸಕಲ ಪಾಪಗಳಿಂ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಶಿವಲೋಕವನ್ನೈದು ತ್ತಿಹರು.

ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಗಿನಂ ಮರ್ತ್ಯಂ ಲಿಂಗಧ್ಯಾನಪರಾಯಣಂ |

ಅನುವ್ರಜತಿ ಯೋ ಮರ್ತ್ಯಸ್ಯೋಽಪಿ ಮುಕ್ತಿಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ||೪||

ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಲಿಂಗಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತತ್ಪರನಾದ ಮಹಾಪುರುಷ ನನ್ನು ಆವನೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಬೆಂಬಳಿವಿಡಿದು ಹೋಗುವನೋ ಅವನು ಮೋಕ್ಷವನ್ನೈದುತ್ತಿಹನು.

ಯುಗಪಚ್ಛಿವಲಿಂಗೈಕ್ಯಪಾದಸ್ವಪ್ನರಜಂಸಿ ಚ |

ಸತಂತಿ ಮಸ್ತಕೇ ಯಸ್ಯ ಸ ಮುಕ್ತೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೫||

ಆಘಾತನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವಿರುವುದೋ ಆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನ ಪಾದ ಸೋಂಕಿದ ಧೂಳು ಒಂದು ಬಾರಿ ಬೀಳುತ್ತಿರಲು ಆತ ಮುಕ್ತನಾದುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೈಕ್ಯನಿಷ್ಕಸ್ಸ ದೇಹಸ್ವಪ್ನಸಮೀರಣಃ |

ಯತ್ರ ಗಚ್ಛತಿ ತತ್ರ ಸ್ಥಾ ಮರ್ತ್ಯಾ ಮುಕ್ತಾ ನ ಸಂಶಯಃ ||೬||

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳ ಮಹಾಪುರುಷನ ಶರೀರವ ಸೋಂಕಿದ ಗಾಳಿಯು ಎಲ್ಲಿಯೈದುವದೋ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯರು ಮುಕ್ತರಾದುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ವಚನಗಳು

೧

ಮಡಕೆಯ ಮಾಡುವರೆ ಮಣ್ಣೇ ಮೊದಲು
ತೊಡಗಿಯ ಮಾಡುವರೆ ಹೊನ್ನೇ ಮೊದಲು
ಶಿವಸಪ್ತನನಿವಡೆ ಗುರುಕರುಣನೆ ಮೊದಲು
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರನಿವಡೆ ಶರಣರ ಸಂಗನೆ ಮೊದಲು

೨

ಜ್ಞಾನದ ಬಲದಿಂದ ಅಜ್ಞಾನ ಕೆಡುವುದು ನೋಡಯ್ಯಾ
ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿಸಿದ ಕತ್ತಲೆ ಕೆಡುವುದು ನೋಡಯ್ಯಾ
ಪರುಷದ ಒಲದಿಂದ ಅವಲೋದವು ಕಡುವುದು ನೋಡಯ್ಯಾ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವಿಗಳ ಸಂಗದಿಂದ
ಎನ್ನ ಭವ ಕೆಡುವುದು ನೋಡಯ್ಯಾ

೩

ಜಜ್ಜನೆಜರಿದೆನು ಜಜ್ಜನೆಜರಿದನು ಜಜ್ಜನೆಜರಿದೆನು ನೋಡಯ್ಯಾ
ಬಿಬ್ಬನೆ ಬಿರಿದೆನು ಬಿಬ್ಬನೆ ಬಿರಿದನು ಬಿಬ್ಬನೆ ಬಿರಿದೆನು ನೋಡಯ್ಯಾ

ನಾನೊಬ್ಬನೆ ಉಳಿದೆನು ನಾನೊಬ್ಬನೆ ಉಳಿದೆನು ನಾನೊಬ್ಬನೆ
 ಉಳಿದೆನು ನೋಡಯ್ಯಾ
 ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ನುಭಾವಿಗಳ
 ಸಂಗವನಗಲಿದ ಕಾರಣ

೪

ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ವರನಗಲಿ ಬದುಕಲಾರೆನು ಶಿವಧೋ ಶಿವಧೋ
 ಕಂಗಳತ್ರುಗಳಿಂದ ಮುಂದುಗಾಣೆನಾಗಿ
 ಲಿಂಗಸಂಗಿಗಳನಗಲಿ ನಾನೆಂತು ಬದುಕುವೆನಯ್ಯಾ ?
 ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ತರಣರ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯಾ
 ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ

೫

ಅಯ್ಯಾ ಅರಾರ ಸಂಗವೇನೇನು ಮಾಡುವದಯ್ಯಾ
 ಕೀಡಿ ಕುಂಡಲಿಗನಾಗದೇ ?
 ಚಂದನದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೇವು ಬಬ್ಬಲಿ
 ತಾರೆ ಮರಂಗಳು ಶ್ರೀಗಂಧವಾಗವೇ ?
 ಕೂಡಲಸಂಗನ ತರಣರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ನಿರ್ಮಲವಾಗದಿಹುದೆ ?

೬

ಕಂಡಡೆ ಮನೋಹರವಯ್ಯಾ
 ಕಾಣದಿದ್ಡೆ ಅವಶ್ಯೆಯಯ್ಯಾ
 ಹಗಲಿರುಳಹುದು ಇರುಳು ಹಗಲಹುದು
 ಏತದನಾಳವಾಡಿ ಕಳವೆ ಒಂದುಯುಗ ಮೆಲುಗಡದಂತೆ
 ಕೂಡಲಸಂಗನ ತರಣರನಗಲುವ ಧಾವತಿಗಿಂದ ಮರಣವೇಲೇಸಯ್ಯಾ

೭

ಕೂರ್ಪರನಗಲುವಾತನಾತ್ಮಘಾತುಕನವ್ವಾ
 ದಿಬ್ಬವ ಕೈದುಡುಕಿದೊಡೆ ಕೈ ಬೇವುದಲ್ಲದೆ ಮೈ ಬೇಯದು

ಒಲಿದವರನಗಲಿದರೆ ಸರ್ವಾಂಗವು ಬೇವುದವ್ವಾ
ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಶರಣರನಗಲಿ
ಆವಿಗೈಯ ಮಧ್ಯಹಘಟದಂತೆ ಆದಿನವ್ವಾ

೮

ಪರುಷದ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬುನವಿದ್ದು ಹೊನ್ನಾಯಿತ್ತು ನೋಡಿರೇ
ಚಂಗಳೆಯ ನೆರೆಯವರು ಲಿಂಗವನೋಂತರೆ ಹೇಳಾ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಂಗಿ ಚೀಲಾಳನೆಂಬ ಬಾಗಿನವನಿಕ್ಕಿದರೆ ಹೇಳಾ

೯

ಒಲಿದವರ ಕೊಲುವರೆ ಮಸೆದ ಕೂರಲಗೇಕೆ ?
ಅವರನೊಲ್ಲೆ ನೆಂದರೆ ಸಾಲದೆ ?
ಮಳಲಪ್ರತಿಮೆಯನಡಗಡಿಗೆ ನೀರಲ್ಲಿ ತೊಳೆದಂತೆ
ಅವರನೊಲ್ಲೆ ನೆಂದರೆ ಸಾಲದೆ ?
ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಶರಣರನಗಲಿದಡೆ
ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಿಚ್ಚ ನಂದಿಸಿದಂತಾದೆನವ್ವಾ

೧೦

ಅಯ್ಯಾ ಸಜ್ಜನಸದ್ಭಾವರ ಸಂಗದಿಂದ
ಮಹಾನುಭಾವರ ಕಾಣಬಹುದು
ಮಹಾನುಭಾವರ ಸಂಗದಿಂದ ಶ್ರೀಗುರುವ ಕಾಣಬಹುದು
ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ಸಂಗದಿಂದ ಲಿಂಗವ ಕಾಣಬಹುದು
ಲಿಂಗಸಂಗದಿಂದ ಜಂಗಮವ ಕಾಣಬಹುದು
ಜಂಗಮದಿಂದ ಪ್ರಸಾದವ ಕಾಣಬಹುದು
ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಆಚಾರವ ಕಾಣಬಹುದು
ಆಚಾರದಿಂದ ತನ್ನ ತಾನರಿಯಬಹುದು
ಇದುಕಾರಣದಿಂದ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ
ನಿಮ್ಮ ಸಜ್ಜನಸದ್ಭಾವಿಗಳ ಸಂಗವನೆ ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ

ಶರೀರನಿರಸನ ಸ್ಥಲ : ೩

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಶರಣಸಂಗವನಗಲಬಾರದೆಂಬುದುಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯುಂ
ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು ಆ ಶರಣಸಂಗದಿಂದ ಉದಯವಾದ
ಮಹಾಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ಯವಾದ ಮಾಯೆಯು ತೋರಿಕೆಯು ದೇಹಾದಿ
ಮಿಥ್ಯೆಗಳು ಜಡವೆಂಬುದ ಏಡಂಬಿಸಿ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ—

ತಥಾ ಶರೀರಂ ನಿಃಸಾರಂ ಯೋನಿಯಂತ್ರಪ್ರಸೀಡನಾತ್ |

ಸಂವರ್ತಿಸಾಂಗಪ್ರತ್ಯಂಗ ಜರಾಯುಪರಿವೇಷ್ಟಿತಮ್ ||೧||

ಅಂಗಪ್ರತ್ಯಂಗಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದುದಾಗಿ ಮಾಸಿನಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿ
ಜನನಕ್ಕೆ ಸಮುತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದುದಾಗಿ ಯೋನಿಯೆಂಬ ಗಾಣ
ದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಸೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿ ದೇಹವು ಸಾರವಿಲ್ಲದಾದುದು.

ಮಾಂಸಾಸ್ತು ಕ್ವಾಯನಿಣ್ಣಾ ತ್ರಸ್ನಾಯುಮಂಜ್ವಸ್ಥಿತಸಂಹತಾ |

ದೇಹೇ ಚೇತ್ ಪ್ರೀತಿಮಾನ್ಮೂಢೋ ಭವಿತಾ ನರಕೇಽಪಿ ಸಃ ||೨||

ಮಾಂಸ ನೆತ್ತರ ಕೀವು ಅಮೇಧ್ಯ ಮೂತ್ರ ನರಗಳು ಕೊಬ್ಬು ಎಲುವುಗಳು
ಇಂತಿವುಗಳ ಸಮೂಹವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೂಢನು ಸಂತೋಷಿ
ಸುವನೋ ಅವನು ನರಕದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನಾಗುವನು.

ಅಮೇಧ್ಯಪೂರ್ಣಂ ಕ್ರಿಮಿಜಂತುಸಂಕುಲಂ

ಸ್ವಭಾವದುರ್ಗಂಧಮಶೌಚಮಧ್ರುವಮ್ |

ಕಲೇವರಂ ಮೂಕ್ಯಪುರೀಷಭಾಜನಂ

ರಮಂತೇ ಮೂರ್ಖಾ ವಿರಮಂತಿ ಪಂಡಿತಾಃ ||೩||

ಅಮೇಧ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಹುಳುಗಳ ಜಂತುಗಳ ಸಮೂಹಗಳುಳ್ಳ ಸಹಜ
ವಾಗಿ ನಾರುತ್ತಿರುವ ಶುಚಿಯಿಲ್ಲದ ಕೆಡುತ್ತಿರುವ ಮಲಮೂತ್ರಗಳಿಗೆ
ಪಾತ್ರೆಯೆನಿಸಿದ ಶರೀರವನ್ನು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇಚ್ಛಿಸುವರಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳು
ಇಚ್ಛಿಸರು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಆಸ್ಥಿಪಟ್ಟಿತುಲಾಸ್ತಂಭಂ ಸ್ನಾಯುಬಂಧೇನ ಯಂತ್ರಿತಮ್ |
ರಕ್ತಮಾಂಸಮೃದಾ ಲಿಪ್ತಂ ವಿಣ್ಮೂತ್ರದ್ರವ್ಯಭಾಜನಮ್ ||೪||
ಕೇಶರೋಮತ್ಯಣಚ್ಚಕ್ಷುಂ ರೋಗಾಯತನಮಾತರಮ್ |
ವದನ್ನೈಕಮಹದ್ವಾರಂ ಗವಾಕ್ಷಾಪ್ಪಕಭೂಷಿತಮ್ ||೫||
ಒಷ್ಠದ್ವಯಕವಾಟಂ ಚ ದಂತಜಿಹ್ವಾರ್ಗಳಾನ್ವಿತಮ್ |
ನಾಡೀಸ್ತೇದಪ್ರವಾಹಂ ಚ ಕಫಪಿತ್ತಪರಿಪ್ಲುತಮ್ ||೬||
ಜರಾಶೋಕಸಮಾವಿಷ್ಟಂ ಕಾಲಚಕ್ರೇಣ ವೇಷ್ಟಿತಮ್ |

ಎಲುವಿನ ಹಲಗೆತೊಲೆಕಂಬಗಳುಳ್ಳ ನರಗಳೆಂಬ ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ
ರಕ್ತಮಾಂಸಗಳೆಂಬ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಮಲಮೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರ
ವೆನಿಸಿದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ತಾಯ್ಮನೆಯೆನಿಸಿದ ರೋಮಗಳೆಂಬ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ
ಹೊದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಾಯಿಯೆಂಬ ಬೊಡ್ಡಬಾಗಿಲುಳ್ಳ ಎಂಟು ಗವಾಕ್ಷಗಳುಳ್ಳ
ತುಟೆಗಳೆಂಬ ಕದಗಳುಳ್ಳ ಹಲ್ಲುನಾಲಿಗೆಗಳೆಂಬ ಒದೆಮರದಿಂದ ಕೂಡಿದ
ನಾಡಿಗಳ ಬೆನರೆಂಬ ಪ್ರವಾಹವುಳ್ಳ ಶ್ಲೇಷ್ಮಪಿತ್ತಂಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಮುಪ್ಪು
ರೋಗಮುಖಂಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಯಮಬಾಧೆಯೆಂಬ ಕಿಚ್ಚಿನಿಂದ ಬೇಯುವ
ದೇಹವು ಅಜ್ಞಾನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲ.

ವಚನಗಳು

೧

ಎಲುವಿನ ಪಂಜರ ನರಗಳ ಜಾಳಿಗೆ ಅಮೇಧ್ಯದ ಹುತ್ತು
ಮೂತ್ರದ ಬಾವಿ ಶ್ಲೇಷ್ಮದ ಕೆಸರು ಕೀವಿನ ಸೋನೆ
ನೆತ್ತರ ಮಡು ನಾಡಿಗಳ ಸುತ್ತವಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಣನೇಣ ಜಂತ್ರ
ಮಾಂಸದ ಗಟ್ಟಿಯ ತೆಪ್ಪ ಕಿಸುಕುಳದ ಹೇಸಿಕೆ
ಅತಿಹೇಯದ ಮಲಿನ ಮುಸುಕಿದ ರೋಮ
ತೊಗಲ ಪಾಕುಳ ಕ್ರಿಮಿಯ ಸಂಕುಳ
ಬಲಿದ ಪರರೇತೋರಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವ
ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿಲಯದ ಬೀಜ ಅಧಿವ್ಯಾಧಿಯ ತನಮುನೆ

ಮೋಹದ ಬಲೆ ವಿಷಯದ ಭವದುಃಖದಾಗರ
 ತೋರಿಕೆಡುವ ತನು ಇದು ನಿನ್ನದೆಂದು
 ಮಾಡಬಾರದ ಪಾಪಂಗಳಂ ಮಾಡಿ
 ಬಾರದ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ದೇಹದಿಚ್ಛೆಗೆ ನಡೆದು
 ಹೂಸಿ ಮೆತ್ತಿ ಹೊದಿಸಿದ ಈ ದೇಹದಂತುವ ಕಂಡು
 ಮರುಗುವೆ ಮರುಳು ಮಾನವಾ
 ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿ ಕೆಡುವಾಗ ಅಡ್ಡಬಪ್ಪವರಾರು ಹೇಳಾ
 ಅಹಂ ಮಮತೆಯೆಂಬ ದೇಹದಿಚ್ಛೆಯ ಬಿಟ್ಟು
 ಸೋತುಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತಿ ಯೆಂದು ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಪದವ ಮಾಡಿಕೋ
 ಮರುಳೇ

ಮೋಹ ಬೇಡ ಕೆಡುವೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೀನೆ. ತಿಳಿದುನೋಡಾ
 ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ

೨

ಎಲು ತೊಗಲು ನರ ಮಾಂಸ ಪುರೀಷ ಶ್ಲೇಷ್ಮ ರಕ್ತ
 ತುಕ್ಕ ಕ್ರಿಮಿ ಕೊಕ್ಕರ ಜರೆ ಮರಣ ಜಂತು
 ಕಲವು ರೋಗಗಳ ತವರ್ಮನೆ ನೋಡುವರೆ ಪಾಪದಪುಂಜ
 ಇಂತೀ ಹೇಸಿಕೆಯೊಳಗೆ ಏತರ ಸುಖವನರಸುವೆ ?
 ಈ ಸುಖದಾಶೆಯ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ
 ಸಕಲ ದುಃಖದಾಗರ ನರಕದ ಪಾಕುಳ
 ಅಂಗನೆಯರಿಂತೆಂದು ತಿಳಿದು ವಿರಕ್ತನಾದ
 ಪರಮ ಸೌಖ್ಯಾಂಗ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ

೩

ಅಮೇಧ್ಯದ ಹಡಿಕೆ ಮೂತ್ರದ ಕುಡಿಕೆ
 ಎಲುವಿನ ತಡಿಕೆ ಕೀವಿನ ಹಡಿಕೆ ಸುಡಲೀ ದೇಹವ
 ಒಡಲುವಿದಿದು ಕೆಡದಿರು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನರಿ ಮರುಳೇ

೪

ಅಸ್ಥಿ ಚರ್ಮ ಮಾಂಸ ರಕ್ತ ಖಂಡದ ಚೀಲ
ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬದುಕುವರೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ ಸಂಸಾರ
ಎಂದಿಗೆ ನಾನೀ ಹೊತ್ತ ಹೊರೆಯನಿಳುಹುವೆನೊ
ಎಂದಿಗೆ ನಾನಿದ ಸವೆಸಿ ಬಳಸಿ ಕಳೆವೆನಯ್ಯ
ಎಡಹಿ ಕೊಡನುದಕನ ನಡುನೀರಲೊಡೆವಂತೆ
ಎನ್ನೊಡಲೊಡೆದು ನಿಮ್ಮನೆಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸುವೆನು ಉಳಿಯುಮೇತ್ವರಾ

೫

ದೊಡ್ಡವೆರಡು ಕಂಬಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವೆರಡು ಕಂಬ
ಇಂತೀ ನಾಲ್ಕರ ಮಧ್ಯದ ಮನೆ ಅಸ್ಥಿಯಗಳು ನರದಕಟ್ಟು
ಮಜ್ಜೆಯ ಸಾರ ಮಾಂಸದ ಗೋಡೆ ಚರ್ಮದ ಹೊದಿಕೆ
ಶೋಣಿತದ ಸಾರಣೆ
ತುಕ್ಕದ ಕಂಬದಿಂದಲಿಪ್ಪುದೊಂದು ಚಿತ್ರದ ಮನೆ ನೋಡಾ
ಆ ಮನೆಗೆ ಒಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲು ಈಡಪಿಂಗಳವೆಂಬ ಗಾಳಿಯ ಬಾದಳ
ಮೃದುಕಠಿಣನೆಂಬಿರಡಗುಳಿಯ ಭೇದವು ನೋಡಾ
ಇತ್ತಲೆಯ ನೇಲಿಪ್ಪ ಸುಷುಮ್ನ ನಾಳವ ಮುಚ್ಚಿ
ದಿವರಾತ್ರವೆಂಬ ಮರವರುವಿನ ಉಭಯದ ಕದ ಕೆತ್ತು
ವನೆ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋದಡೆಯೂ ಮನೆಯೊಡೆಯ
ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋಹುದು ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ
ಇಂತವ್ವ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿ ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ
ಕಾಮ ಭೀಮ ಜೀವ ಧನದೊಡೆಯಾ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ

ಮನೋನಿರಸನ ಸ್ಥಲ : ೪

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ದೇಹವನು ಹೇಯವೆಂದು ಕಳೆದು ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು. ಇಂತೀ ದೇಹವನವಲಂಬಿಸಿ ಮನವು ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ವಿಕಾರಿಸುತ್ತಿಹುದಾಗಿ ಆ ಮನವು ಭ್ರಾಂತಿಯೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಮನಃ ಕರೋತಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಮನೋ ಲಿಪ್ಯತಿ ಪಾತಕೈಃ |

ಮನಸಾ ಶಿವಭಕ್ತಾನಾಂ ನ ಕರ್ಮ ನ ಚ ಪಾತಕಮ್ ||೧||

ಮನವೇ ಕರ್ಮಗಳಂ ಮಾಡುವುದು ಮನವೇ ಪಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಪನ ಹುದು. ಆ ಮನವೇ ಶಿವಭಕ್ತನಾದಡೆ ಕರ್ಮವೂ ಇಲ್ಲ ಪಾಪವೂ ಇಲ್ಲ.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಕ್ಷಣಮಾಯಾತಿ ಪಾತಾಲೇ ಕ್ಷಣಂ ಯಾತಿ ನಭಸ್ಥಲೇ |

ಕ್ಷಣಂ ವಹತಿ ದಿಕ್ಪಂಚೇ ಮನಶ್ಚ ರತಿ ಮರ್ಕಟಃ ||೨||

ಮನವು ಮರ್ಕಟತನವ ಕೈಕೊಂಡು ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ದಿಕ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿವುದು. ಇಂತಪ್ಪ ಕೋಡಗಮನವ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಲಿಯನು.

ಮಚ್ಛಿತ್ತ ಮರ್ಕಟಮಿಮಂ ಚಪಲಸ್ವ ಭಾವಂ ದುಃಖಪ್ರದೇಷು
ವಿಷಯೇಷು ವೃಥಾ ಭ್ರಮಂತಮ್

ಶಂಭೋ ಬಧಾನ ಕೃಶಯಾ ದೃಢಭಕ್ತಿರಜ್ಞಾ ಸರ್ವಪ್ರದೇ
ತ್ವದನುಚಿಂತನಕಲ್ಪವೃಕ್ಷೇ ||೩||

ಚಂಚಲತ್ವವೇ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿರುವ ದುಃಖಗಳನುಂಟುಮಾಡುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವೃಥಾ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿರುವ ಎನ್ನ ಮನವೆಂಬ ಕೋಡಗವನ್ನು ಎಲೈ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಎಲ್ಲ ಸುಖಗಳಂ ಕೊಡುವ ನಿನ್ನ ನೆನಹೆಂಬ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಬಲುಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಟ್ಟು.

ಮನಮಾರ್ಜಾಲಸಂಚಾರೇ ಮೂಷಕೋ ವಿಷಯಃ ||೪||

ದ್ವಿಸಾಕ್ಷಿ ಪರಮಾತ್ಮೈವ ಕರ್ಮನಿರ್ಲೇಪ ನಿಶ್ಚಯಮ್ ||೫||

ಮಾರ್ಜಾಲವು ತಿರುಗಾಡುವಾಗ ಇಲಿಯನ್ನೇ ಹೇಗೆ ನೆನೆಯುವದೋ, ಮನವು ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ವಿಷಯಗಳಂ ಹೇಗೆ ಗ್ರಹಿಸುವದೋ ಹಾಗೆ ಕರ್ಮವಂ ಮಾಡುತ್ತ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಂಧಾನ ಉಳ್ಳಾತನು ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ನಿರ್ದೇಶನೆನಿಸುವನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಇನ್ನೇವೆ ನಿನ್ನೇವೆನಯ್ಯಾ
ಎನ್ನ ಮನವೆಂಬ ಮರ್ಕಟನ ದಾಳಿ ಘನವಾಯಿತ್ತು
ಎನ್ನ ನಿಂದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲೀಯದು
ಎನ್ನ ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಲೀಯದು
ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾತಾಳಕ್ಕೆದುತ್ತದೆ
ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆದುತ್ತದೆ
ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ವಿಶ್ವಕ್ಕೆದುತ್ತದೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ
ಈ ಮನವೆಂಬ ಮರ್ಕಟನ ದಾಳಿಯನೆಂದಿಗೆ ನೀಗಿ
ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ನೋಡಗೂಡುವೆನಯ್ಯಾ

೨

ಎನ್ನ ಮನವೆಂಬ ಮರ್ಕಟನು
ತನುವಿಕಾರವೆಂಬ ಅಲ್ಪಸುಖದಾತಗಾಡಿ ವೃಥಾ ಭ್ರಮಣಗೊಂಡು
ನಾನಾದೆಸೆಗೆ ಲಂಘಿಸಿ ಅಳಲಿಸಿ ಬಳಲಿಸುತ್ತಿದೆ ನೋಡಾ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರೆಂಬ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಲಂಘಿಸಿ
ಅಪರಿಮಿತ ಸುಖಸ್ವೈದುದ ನೋಡಾ

೩

ಸುಡು ಈ ಮನವನು ಎನ್ನನುಡುಹನ ಮಾಡಿ ಕಾಡಿತ್ತು
ನಡೆವಲ್ಲಿ ನುಡಿವಲ್ಲಿ ಅಧಿಕನೆಂದೆನಿಸಿತ್ತು
ಬೆಡಗಿನ ಕೀಲು ಕಳೆದು ಹೋಹಾಗ
ನಂಬಿದ ಕಡುಸ್ನೇಹದ ಮಡದಿ ಮುಟ್ಟಲಮ್ಮಳು ನೋಡಾ
ಒಡಲನುರಿಕೊಂಬುದು ಒಡವೆಯನರಸುಕೊಂಬ
ಒಡನಿದ್ದ ಸತಿಯ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಚೆನ್ನಿಗ ಕೊಂಬ
ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ಬೆನ್ನ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕರ
ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ನೆನಹು ಬಯಸಿದೊಡುಂಟೇ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ಅಂದಳವನೇರಿದ ತುನಕನಂತೆ

ಕಂಡರೆ ಬಿಡದು ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ದುರ್ಗಣವನು

ಸುಡುಸುಡು ಈ ಮನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹರಿವುದ ಮಾಣದು

ಮೃಡನೇ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ನೆನೆದಿನೆಂದರೆ ನೆನೆಯಲೀಯದು ನೋಡಾ

ಎನ್ನೊಡೆಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮಡಿಯನೆನೆವಂತೆ

ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ

೫

ಮುಂಗೈಯ್ಯ ಕಂಕಣಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿ ಏಕೆ ?

ಎನ್ನ ಮನವು ನಿಧಿಯನೊಲ್ಲದೆ ಜಲಗರವ ಮೆಚ್ಚಿತ್ತು ನೋಡಾ

ಲಿಂಗವ ನೆನೆಯಲೊಲ್ಲದು ಹಡಿಕೆಗೆ ಹರಿವ ಸೂಣಗಸ್ತಂತೆ

ನಾಯಿಗೆ ನಾರಿವಾಳದ ಕಾಯಿ ಸೊಗಸುವದೇ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

ಇಂದ್ರಿಯ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೫

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಮನವು ಭ್ರಾಂತಿಯ ಮನೋನಿರಸನವ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಆ ಮನವ ನೆಮ್ಮಿತ್ತೋರುತ್ತಿಹ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸಕಲಜೀವರುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿದು ಕಿರಿದೆನ್ನುದೆ ಎಳೆತಟಗೊಳಿಸುತ್ತಿಹುದಾಗಿ ಆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮಿಥ್ಯವೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು:

ಲೈಂಗೇ—

ಮತಂಗಃ ಸ್ವರ್ಶಮಾತ್ರೇಣ ಪತಂಗೋ ದರ್ಶನೇನ ಚ |
 ಭೃಂಗಶ್ಚ ಗಂಧಮಾತ್ರೇಣ ಕುರಂಗಶ್ಚ ವರ್ಣೇನ ಚ || ೧ ||
 ಮತ್ಸ್ಯಶ್ಚ ಜಿಹ್ವಯಾ ಬದ್ಧಃ ಏಕೈಕೇನ ಹತಾ ಆವೀ |
 ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಸಮೇತಸ್ಯ ಮನುಷ್ಯಸ್ಯ ಮೃತೌ ಕಿಮು || ೨ ||

ಅನೆ ಸ್ವರ್ಶನೇಂದ್ರಿಯ ಪತಂಗ ನೇತ್ರೇಂದ್ರಿಯ ಭೃಂಗ ನಾಶಿಕೇಂದ್ರಿಯ ಎರಳೆ ಶ್ರೋತ್ರೇಂದ್ರಿಯ ಮತ್ಸ್ಯ ರಸನೇಂದ್ರಿಯ ಇಂತು ಒಂದೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹತವಾದವು. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯವುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನು ಸಾವುದೇನರಿದು.

ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯವಶಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಣಿನಃ ಸರ್ವಜನ್ಯಸು |
 ತೇಷಾಂ ನ ವಿಧ್ಯತೇ ಮೋಕ್ಷೋ ಮೃತ್ಯುರೇಕೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ || ೩ ||

ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಗಳ ವಶವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೈದದೆ ಮೃತ್ಯುವಿನೊಳಗಾಗಿ ಬಾಧೆಪಡುತ್ತಿಹವು.

ಜಿಹ್ವಾ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಧಾರಂ ತಾಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ವಸಂತಿ ಯೇ |
 ತೇಽಪಿ ಮೋಕ್ಷಂ ನ ವಿಂದಂತಿ ಯೇ ವೈ ಆಹಾರತತ್ಪರಾಃ || ೪ ||

ಎಲ್ಲ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯವೇ ಕಾರಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಯು ಅದನ್ನು ಅನುವರ್ತಿಸಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೈದದೆ ಮೃತ್ಯುವಿನೊಳಗಾಗಿ ಭಾಗತವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿಹುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಕರಿಯು ಸ್ವರ್ತನೇಂದ್ರಿಯದಿಂದ ಬಂಧನವಡೆದಳಿಯಿತ್ತು
 ಸಂತಗನು ರೂಪೇಂದ್ರಿಯದಿಂದ ಬಂಧನವಡೆದಳಿಯಿತ್ತು
 ಭೃಂಗನು ಗಂಧೇಂದ್ರಿಯದಿಂದ ಬಂಧನವಡೆದಳಿಯಿತ್ತು
 ಕುರಂಗನು ತಬ್ಬೇಂದ್ರಿಯದಿಂದ ಬಂಧನವಡೆದಳಿಯಿತ್ತು
 ಮತ್ಸ್ಯವು ರಸನೇಂದ್ರಿಯದಿಂದ ಬಂಧನವಡೆದಳಿಯಿತ್ತು
 ಇಂತಿ ಒಂದೊಂದು ಇಂದ್ರಿಯೋದ್ರೇಕದಿಂದ
 ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯು ಪ್ರಳಯವಾಯಿತ್ತು
 ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಒಂದು ಘಟದಲ್ಲಿ ತಾಳಿಹ ಮನುಷ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ
 ಮರವೆ ಎಡೆಗೊಂಡು ದೇಹ ಮೋಹಭ್ರಾಂತು ಮುಸುಕಿ
 ಮಾಯೆಯ ಬಾಯತುತ್ತಹುದು ಚೋದ್ಯವೇನು ಹೇಳಾ ಗುಹೇತ್ಸರಾ

೨

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯವೆಂಬ ಪಾಪದ ಕೂಸು ಘಾಸಿನಾಡಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ
 ಶಿವಶಿವಾ ಏಸುಪರಿಯ ಸಂತೈಸಿದರೂ ಸಂತವಾಗದು
 ಮುದ್ದು ತೋರಿ ಬುದ್ಧಿಗೆಡಿಸಿತ್ತು
 ಅಲ್ಲಿ ಹುಸಿಯನೇ ಮುಸುಕಿ ಮಸಿ ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿತ್ತು
 ನಮ್ಮ ಸಿಮ್ಮ ಲಿಗೈಯ ಚಿಕ್ಕದಾಮವೆಂಬ ಲಿಂಗಸಂಗಿಗಳಲ್ಲದ
 ಅಥಮ ಮಾನವರ ಮರುಳಾಟವನಾಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು ನೋಡಾ

೩

ರೂಪು ಚಕ್ರನಯನದಿಂ ನಡೆವುದು
 ತಬ್ಬಚಕ್ರ ಶ್ಲೋತ್ರದಿಂ ನಡೆವುದು
 ಸೌರಭಚಕ್ರ ಘ್ರಾಣದಿಂ ನಡೆವುದು
 ರುಚಿಚಕ್ರ ಜಿಹ್ವೆಯಿಂ ನಡೆವುದು
 ಸ್ಪರ್ಶಚಕ್ರ ತ್ವಕ್ಕಿನಿಂ ನಡೆವುದು

ಈ ಐದರಿಂದ ನಡೆವುತ್ತ ಲೋಕಾದಿ ಲೋಕಗಳೆಲ್ಲವು
ಹೀಗೆಯೇ ಕೆಟ್ಟುಹೋದವು
ಈ ಐದರ ಕಥನದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ವಿಧಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ
ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಸುರರು ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲರು
ಕೆಟ್ಟುಹೋದರು ನೋಡಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ವಿಷಯವೆಂಬೀ ಹಸುರ ತಂದು ಪಸರಿಸಿದಿರಯ್ಯಾ ಎನ್ನಮುಂದೆ
ಪತುನೆತ್ತ ಬಿಲ್ಲುದಯ್ಯಾ ಹಸುರೆಂದೆಳೆಸುವದಲ್ಲದೆ
ವಿಷಯರಹಿತನಮಾಡಿ ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ರಸವ ದಣಿಯ ಮೇಯಿಸಿ
ಸುಬುದ್ಧಿಯೆಂಬುದಕವನೆರೆದು ನೋಡಿಸಲಹಯ್ಯ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೫

ವಿಕಳನಾದೆನು ಪಂಚೀಂದ್ರಿಯಧಾತುವಿನಿಂದ
ಮತಿಗೆಟ್ಟೆನು ಮನದ ವಿಕಾರದಿಂದ
ಧೃತಿಗೆಟ್ಟೆನು ಕಾಯವಿಕಾರದಿಂದ
ತಥಣುಹೊಕ್ಕೆನು ಕಾಯಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

ಸಂಸಾರ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ: ೭

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಹೊಲ್ಲಹನೆಂದು ನಿರಸನವು ಮಾಡಿ ನುಡಿದ ಮರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಇಂತವು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಗ್ರಹಿಸಿಪ್ಪ ಸಂಸಾರವು ನಿರಸಾರವೆಂದರಿದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಶಾವದ್ಭ್ರಮಂತಿ ಸಂಸಾರೇ ದುಃಖಶೋಕಸರಿಪ್ತತಾಃ |

ನ ಭವಂತಿ ಶಿವೇ ಭಕ್ತಾ ಯಾವತ್ಸರ್ವೇಣಮಿ ದೇಹಿನಃ || ೧ ||

ಎಲ್ಲಿಯ ಪರ್ಯಂತರ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಶಿವಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗುವ ದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರ್ಯಂತರ ದಾರಿದ್ರ್ಯಾದಿ ದುಃಖಗಳಿಂದಲೂ ಪುತ್ರಾದಿ ಶೋಕಗಳಿಂದಲೂ ಮುಳುಗಿದವರಾಗಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುತಿಪ್ಪರು.

ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣೇ—

ಜ್ಞಾತೇ ಸಂಸಾರಪಿಂಡೇಽಸ್ಮಿನ್ ಜಿಗುಪ್ಸಾ ದೋಷದರ್ಶನಾತ್ |

ವಿರಾಗೀ ಚ ಮುಮುಕ್ಷುಶ್ಚ ಸಂಸಾರೇ ಹೇಯವಾನ್ ಭವೇತ್ || ೨ ||

ಈ ಸಂಸಾರ ಪಿಂಡವು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಸಿಕೆಯೆಂಬ ದೋಷವನ್ನು ಕಾಂಬುದರಿಂದ ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಮೋಕ್ಷದ ಮೇಲಣ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ಪುರುಷನು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಯಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾಗುವನು.

ಕಿಮೇತೇನ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಕಾಲಕೂಟೇನ ದಾರುಣಮ್ |

ನ ವಿಷಂ ಕಾಲಕೂಟಾಹ್ನಂ ಸಂಸಾರೋ ವಿಷಮುಚ್ಯತೇ || ೩ ||

ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠರೇ ಈ ಕಾಲಕೂಟ ವಿಷದಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಭಯಂಕರವಾದ ಕಾಲಕೂಟ ವಿಷವಲ್ಲ; ಸಂಸಾರವೇ ವಿಷವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಚಂದ್ರಮನಂತೆ ಕಳೆಸಮನಿಸಿತ್ತಿನಗೆ

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ರಾಹು ಸರ್ವಗ್ರಾಹಿಯಾಗಿ ನುಂಗಿತ್ತಯ್ಯಾ

ಇಂದೆನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಗ್ರಹಣವಾಯಿತ್ತು
ಇನ್ನೆಂದಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವಹುದೋ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಸಂಸಾರಸಾಗರದ ತೆರೆಕೊಬ್ಬಿ ಮುಖದ ಮುಂದೆ ಅಲೆವುತ್ತಿದ್ದುದು
ಸಂಸಾರಸಾಗರ ಉರದುದ್ದವೇ ಹೇಳಾ
ಸಂಸಾರಸಾಗರ ಕೊರಳುದ್ದವೇ ಹೇಳಾ
ಸಂಸಾರಸಾಗರ ತಿರದುದ್ದವಾದ ಬಳಿಕ ಏನ ಹೇಳುವೆನಯ್ಯಾ
ಅಯ್ಯಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಹುಯ್ಯಲ ಕೇಳಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ
ನಾನಿನ್ನೇನೆನಯ್ಯಾ

೩

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸರ್ಪನ ಅಣಲೊಳಗಿದ್ದೆನಯ್ಯಾ
ಆವಾಗ ಸುಂಗಿತ್ತೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ
ಆವಾಗ ಉಗುಳಿತ್ತೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ
ಅದರ ಬಾಯಿಂದೆನ್ನ ತೆಗೆದು ಕಾಯಯ್ಯಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೪

ಸಂಸಾರ ಬೆಂಬಡದೆ ಕಾಡಿತ್ತಯ್ಯಾ ಏವೆನೇನೆನಯ್ಯಾ
ಅಂದಂದಿನ ದಂದುಗಕ್ಕೆ ಏವೆನೇನೆನಯ್ಯಾ
ಬೆಂದೊಡಲ ಹೊರೆವುದಕ್ಕೆವೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ಕೊಲ್ಲು
ಕಾಯಿ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ

೫

ಸೋಣಗಂಗೆ ಖಂಡವ ಚೆಲ್ಲಿವ ತೆರನಂತೆ
ಸಂಸಾರಿಗೆ ಸಂಸಾರವನಲ್ಲವೆ ತರಣಪದಂಗಳ ತೋರುವನೇ ?
ಭಕ್ತಿಪಥಂಗಳ ತೋರುವನೇ ? ತೋರನು ಅಜ್ಞಾನಿಜೀವಿಗಳಿಗೆ
ಇದಕ್ಕೆ ಆಗಮ ಸಾಕ್ಷಿ—

ಅನ್ಯತಂ ಕರ್ಣಸುಖದಂ ಮತಂ ಕರ್ಣಾರುಚಿಪ್ರದಂ ।

ಚರ್ಮಖಂಡನ ಭಕ್ಷಾಣಾಂ ಶುನಾಮನ್ನಮರೋಚಕಂ ॥

ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ ಸೊಡ್ಡಳದೇವನು ಭವಮುಖದೋಣಿಯಲ್ಲಾ ಡಿಸುವನು

ಸಂಸಾರವ್ಯಾಪ್ತಿ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೭

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಸಂಸಾರ ಹೊಲ್ಲೆಂದು ನಿರಸನವು ಮಾಡಿ ನುಡಿದ
ವಚನಗಳು

ವಾತೂಲತಂತ್ರೇ—

ವ್ಯಾಪಾರಂ ಸಕಲಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪೂಜಯಧ್ವಂ ಸದಾಶಿವಮ್ |

ನಿಕಟಾ ಏವ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಕೃತಾಂತನಗರದುಃಖಾಃ || ೧ ||

ಎಲೈ ಮನುಷ್ಯರುಗಳಿರಾ ಸಮಸ್ತವ್ಯಾಪಾರವು ಬಿಟ್ಟು ಸದಾಶಿವನು
ಪೂಜಿಸಿರಿ ಇಲ್ಲದಿರೆ ಯಮನ ಪಟ್ಟಣದ ಮರಗಳು ಸಮೀಪವಾಗಿಯೇ
ಕಾಣಬರುತ್ತಿರುವವು.

ಸ್ಮಾಂದೇ—

ಲೂರ್ಧ್ವಾಧೋ ವರ್ತತೇ ಜೀವೋ ಜಾಗ್ರದಾದಿ ದಶಾವೃತಃ |

ಲೂತಿ ಕಾವಲಯೇ ಲೂತೋ ಯಥಾ ಭ್ರಮತಿ ನಿತ್ಯಶಃ || ೨ ||

ಜೀವನು ಜಾಗ್ರವಸ್ಥೆ ನೊದಲಾದ ದಶಾವಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ
ಮೇಲೆಯೂ ಕೆಳಗೆಯೂ ಜೇಡರ ಹುಳುವು ತನ್ನ ನೆಯಿಗೆಯ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ
ತಿರುಗುವಂತೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿಹನು.

ಲೈಂಗೇ—

ಪ್ರವೃತ್ತೋ ರಾಗಲೋಭಾದ್ವೈರೋಷೈಃ ಸಂಯುಜ್ಯತೇ ಹಿ ಸಃ |

ದೋಷಯುಕ್ತಃ ಪುನಾನ್ ಕರ್ಮ ಕರೋತಿ ಚ ಶುಭಾಶುಭಮ್ || ೩ ||

ಸಂಸಾರವುಳ್ಳವನು ಪರತಂತ್ರನಾಗಿ ರಾಗಲೋಭಂಗಳೇ ನೊದಲಾದ
ದೋಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವನು. ದೋಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪುರುಷನು
ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳೆಂಬ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಹನು.

ಸೂತಸಂಹಿತಾಯಾಮ್—

ಸ್ಥೂಲಂ ಕಾರ್ಷ್ಣಂ ವ್ಯಾಧಯಶ್ಚ ಸ್ವತ್ಪ್ರಜ್ಞೈರ ಭಯಾನಿ ಚ |

ಪ್ರೀತಿರ್ಜರಾ ಚ ನಿದ್ರಾ ಚ ಮೋಹಶೋಕ ರತಿರ್ಮದಾಃ

ನ ದೇಹೇ ಸರಿತಿ ಜಾತಸ್ಯ ಮಾನವಸ್ಯೇತಿ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ || ೪ ||

ಸ್ಥೂಲವು ಕೃಶವು ವ್ಯಾಧಿಗಳು ಹಸಿವು ತೃಷೆ ನೈರವು ಭಯಗಳು
ಪ್ರೀತಿ ರೋಗ ನಿದ್ರೆ ಮೋಹ ದುಃಖ ಸುರತ ಮದಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ
ಮಾನವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ—

ಕುಟುಂಬಚಿಂತಾಕುಲಿತಸ್ಯ ಪುಂಸಶ್ಚುತಂ ಚ ಶೀಲಂ ಚ

ಗಂಧಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ |

ಅಪಕ ಕುಂಭೇ ನಿಹಿತಾ ಇವಾಪಃ ಸ್ತುಂತಿ ದೇಹೇನ ಸಮಂ

ವಿನಾಶಮ್ || ೫ ||

ಕುಟುಂಬ ವಿಷಯವಾದ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲನಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳು ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರಂಗಳು ಸಮಸ್ತಗುಣಂಗಳು ಹಸಿಯ ಮಡಕೆಯೊಳಗೆ ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಉದಕಗಳು ಹೇಗೆ ಕೆಡುವವೋ ಹಾಗೆ ಅವನ ದೇಹದೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಕೆಡುತ್ತಿರುವವು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಸಂಸಾರಸಾಗರೇ ಘೋರೇ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮೋರ್ಮ ಸಂಕುಲೇ |

ಶಿವಧರ್ಮಾಚರಾತ್ಪತ್ರ ಮೋಕ್ಷಲಾಭೋ ಭವೇದಿಹ || ೬ ||

ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳೆಂಬ ತೆರೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲನಾದ ಭಯಂಕರವಾದ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲೈ ಕುಮಾರನೆ ಸಂಸಾರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೊದ್ದದೆ ಶಿವಧರ್ಮದಿಂದ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೆದಲಹುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಇಂದಿಗಂತು ನಾಳಿಂಗಂತೆಂದು ಬೆಂದೊಡಲ ಹೊರೆಯ

ಹೋಯಿತ್ತೆನ್ನ ಸಂಸಾರ

ಹಿಂದೆ ನಾನಾ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದೆನೆಂಬ ಹೇಯವಿಲ್ಲ

ಮುಂದೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಯುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ

ಎಂದೆಂದು ಸದಾಶಿವನ ಕುಂದದೆ ನೆನೆಯಲೀಯದೆ

ಕೊಂದುದೀ ಮಾಯೆ ~~ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ~~

೨

ದೇಹಧರ್ಮದಾಶೆ ಬೇರೆ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಬೇಗೆ ಬೇರೆ

ಎನಗೆಂದೇ ಮಾಡಿದಿರೇ ಈ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚವನು

ಎನಗೆಂದೇ ಮಾಡಿದಿರೇ ಈ ಸಕಲ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳನು
ಎನಗೆ ನಿಶ್ಚಿಂತಪದವಿಯನಿನ್ನೆಂದಿಗೀವೆಯಯ್ಯಾ ಸಕಲೇತ್ಸರಾ

೨

ಸಂಸಾರ ಬಿಂಬಿಡದೆ ಕಾಡಿತ್ತಯ್ಯಾ ಏನೆನೇವೆನಯ್ಯಾ
ಅಂದಂದಿನ ದಂದುಗಕ್ಕೆ ಏನೆನೇವೆನಯ್ಯಾ
ಬಿಂದೊಡಲ ಹೊರೆವುದಕ್ಕೇನೆ
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ಕೊಲ್ಲು ಕಾಯಿ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ

೪

ಹಗಲು ಹಸಿವೆಗೆ ಕುದಿದು ಇರುಳು ನಿದ್ರೆಗೆ ಮರುಗಿ
ಉಳಿದಾದ ಹೊತ್ತೆಲ್ಲ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂದು
ನಾನಿಮ್ಮ ದೆಶೆಯ ನರಿಯದ ಪಾಪಿನೋಡಯ್ಯಾ
ನಾ ನಿಮ್ಮ ದೆಶೆಯ ನರಿಯದ ಕರ್ಮ ನೋಡಯ್ಯಾ
ಮಹಲಿಂಗಕಲ್ಪೇತ್ಸರಾ ಅಸಗ ನೀರಡಿಸಿ ಸಾವತೆರನಂತೆ ಎನ್ನ ಯುಕ್ತಿ

೫

ಹೊತ್ತಾರೆಯಹೊತ್ತು ಮಲಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನಕ್ಕೆ ಕುದಿಯಲು
ಹವಣಾಯಿತ್ತು
ಮಧ್ಯಾನ್ವದ ಹೊತ್ತು ಹಸಿವು ತೃಷೆಗೆ ಕುದಿಯಲು ಹವಣಾಯಿತ್ತು
ಮೂರನೆಯ ಜಾವದ ಹೊತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ಕಾಮದ
ಕಳವಳ ಕೈಕೊಂಬುದಯ್ಯಾ
ಇರುಳಾದಬಳಿಕ ನಿದ್ರೆಗೈದು ಬೆಳಗನ್ನಬರ ಸತ್ತಂತಿಹೆನು
ಏನುವನರಿಯದೆ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವರ ಚರಣಕ್ಕೆ ತರಣೆಂಬೆನ್ನಯ್ಯಾ
ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೬

ಬಂಟತನವ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಟ್ಟೆಯ ಬಡಿಯಬೇಕೆಂದು
ಕೆಟ್ಟುದನರಸಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟದ ಬೇಡಬೇಕೆಂದು

ಮುಂಜಾನದಲೇಳುವರು ಹಲಬರು ಕೆಲಬರು
ಅಹಾರವನುಣಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಹಾರವ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು
ಆ ಹೆಣ್ಣು ತರಬೇಕೆಂದು ಈ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು
ಮುಂದು ಜಾನದಲೇಳುವರು ಹಲಬರು ಕೆಲಬರು
ತಂದೆ ಸೊಡ್ಡಳಿಗೆ ತೊತ್ತುಸೇನೆಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು
ಕಣ್ಣುತೆರಪುತ್ತಲೇಳುವರು ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೊಬ್ಬರು

ನಿದ್ರಾನಿರಸನ ಸ್ಥಲ: ೮

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಸಕಲಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ಹೊಲ್ಲುವೆಂದು ಕಳೆದು ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಆ ಸಂಸಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದೆಶೆಯಿಂದ ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲರು ಮರೆದೊರಗಿ ಮತಿಭ್ರಷ್ಟರಾಗುವಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ನಿದ್ರೆಯಿಂದಿರಿದು ಕಳೆದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಲೈಂಗೀ—

ರಾತ್ರೀವಲ್ಮೀಕಮಧ್ಯಸ್ಥನಿದ್ರಾಸರ್ಪಸ್ಯ ದಂಶನಾತ್ |

ನಿದ್ರಾಬುದ್ಧಿಯುತಾ ಧೀರಾಃ ಸರ್ವೇಣಿ ವಿಷಮೂರ್ಛಿತಾಃ ||೧||

ರಾತ್ರಿಯೆಂಬ ಹುತ್ತದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ನಿದ್ರೆಯೆಂಬ ಸರ್ಪವು ಕಚ್ಚಲೊಡನೆ ನಿದ್ರಾಧಿಕರೂ ಬುದ್ಧಿಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಧೈರ್ಯವಂತರೂ ಮೊದಲಾದವರು ಆ ಸರ್ಪನ ವಿಷದಿಂದ ಮೂರ್ಛಿತರಾಗುವರು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಉದಯೇ ಜನನಂ ನಿತ್ಯಂ ರಾತ್ರಾಂ ಚ ಮರಣಂ ತಥಾ |

ಅಜ್ಞಾನಂ ಸರ್ವಜಂಶೂನಾಂ ತತ್ಪಂಥಾಶ್ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ||೨||

ಪ್ರತಿದಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನನವು; ಪ್ರತಿದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮರಣವು; ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅಜ್ಞಾನವು ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಉಂಟಾಗುವುದು.

ಅದಿತ್ಯಪುರಾಣೇ—

ನಿದ್ರಾನಾಶ್ರಂ ಹರೇದ್ವಾಯುಃ ಕ್ಷೀಣಾಗ್ನೀ ರಾಗಮೂರ್ಛಿತಮ್ |

ಮನಃ ಪವನಸಂಗೇನ ಯಥಾ ನಿದ್ರಾ ಪಡಾನನ || ೩ ||

ನಿದ್ರೆಯ ದೆಶೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮನಸ್ಸು ವಾಯುವಿನ ಕೂಡೆ ಹೋಗುವುದು ಅಗ್ನಿ ಮಾಂದ್ಯವು ರಾಗೋದ್ರೇಕವು ಆಯುಷ್ಯ ನಾಶವು ಆಗುವುದು. ಅದುಕಾರಣ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಜೀವರು ಕೆಡುತ್ತಿಹರು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ದೇವಾಶ್ಚ ದಾನವಾಶ್ಚೈವ ಮನುಜಾದ್ಯಖಿಲಜೀವಿನಃ |

ನಿದ್ರಾವಿಷಸಂಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯಾಶ್ಚ ಮೂರ್ಛಿತಾಃ ||೪||

ದೇವದಾನವ ಮಾನವರು ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಜೀವರುಗಳು ನಿದ್ರೆಯೆಂಬ ವಿಷವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಜ್ಞಾನವು ಕೆಟ್ಟು ಮೂರ್ಛಿತರಾಗುತ್ತಿಹರು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಪ್ರಾಣಾನಾಕ್ಯಸ್ಯ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಾಣನಾಂ ಚ ಜಗತ್ತ್ರಯೇ |

ನಿದ್ರಾ ನಿರೀಡ್ಯತೇ ಸರ್ವಾನ್ ಜೀತುಂ ತಾಂ ಕೇನ ಶಕ್ಯತೇ ||೫||

ಮೂರುಲೋಕದೊಳಗಿದ್ದ ಜೀವರುಗಳ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ನಿದ್ರಾಗನೆಯು ನೋಯಿಸುತ್ತಿಹಳು ಅವಳನ್ನು ಗೆಲುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಗೂ ಶಕ್ಯವಲ್ಲ.

ಲೈಂಗೇ—

ಅಂಧಕಾರಗುಹಾಮಥ್ಯೇ ನಿದ್ರಾ ನಾಮೋಗ್ರರಾಕ್ಷಸೀ |

ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸಮಸ್ತಧೀರಾಣಾಂ ಧೃತಿಂ ಸಂಹರತಿ ಕ್ಷಣಾತ್ ||೬||

ನಿದ್ರೆಯೆಂಬ ಮಹಾರಾಕ್ಷಸಿಯು ಅಂಧಕಾರವೆಂಬ ಗುಹೆಯೊಳಗಿದ್ದು ಸಮಸ್ತ ಧೀರುಗಳ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಿಂದ ಸಂಹರಿಸುತ್ತಿಹಳು.

ಸೂತಸಂಹಿತಾಯಾಮ್—

ನಿದ್ರಾಸೂಕ್ಷ್ಮೈವಸಾನೇನ ವಿಸ್ಮೃತ್ಯ ವಿಷಯಾದಿಕಾನ್ |

ವಿಮೂರ್ಛನಾಂ ಸಮಭ್ಯೇತ್ಯ ಶತಂತ್ಯಪಿ ಚ ಪಂಡಿತಾಃ ||೭||

ನಿದ್ರೆಯೆಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಸಾವಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಾದಿಕಗಳನ್ನು ಮರೆದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಅತಿ ಮೂರ್ಛೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

ವಚನಗಳು

೧

ರಾತ್ರಿಯೆಂಬ ಹುತ್ತಿನೊಳಗೆ ನಿದ್ರೆಯೆಂಬ ರಾಹು-

ಹೆಡೆಯನೆತ್ತಿ ಅಟ್ಟಿ ಕಚ್ಚಲೊಡನೆ ಅಂಜನಾಸಿದ್ಧರ ಅಂಜನವು

ಹಾರಿತ್ತು

ಘಟಿಕಾಸಿದ್ಧರ ಘಟಿಕೆಯುರುಳಿತ್ತು
ಯಂತ್ರಿಗಳ ಯಂತ್ರ ಎದ್ದುಹೋಯಿತ್ತು
ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಂತ್ರ ಮರೆತುಹೋಯಿತ್ತು
ಔಷಧಿಗಳ ಔಷಧವನಾರಡಗೊಂಡಿತ್ತು
ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಮುಖದ ಜ್ಯೋತಿ ನಂದಿತ್ತು
ಈ ವಿಷದ ಲಹರಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲೋಕದವರೆಲ್ಲರು-
ಮೂರ್ಛಿತರಾದರು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ

೨

ಉದಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ-
ಅಸ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚನಿಚ್ಚ ಮರಣವಾಯಿತ್ತಲ್ಲ
ಇದರಂತುವನಾರೂ ತಿಳಿಯದೆ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ಹೋದರಲ್ಲ
ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು ಮಾಣು

೩

ದೇವದಾಸನ ಮಾನವಾದಿಗಳೊಳಗಾದ ಎಲ್ಲ ಜೀವರುಗಳಲ್ಲಿ
ಹಿರಿದುಕಿರಿದೆನ್ನದೆ ನಿದ್ರೆಯ ಬಲೆಯಂ ಬೀಸಿ-
ಸರಿದು ತಗೆಯಲೊಡನೆ ಅರಿವು ಮರೆಯಿತ್ತು
ನೋಟ ಜಾರಿತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ತೊರೆಯಿತ್ತು ದೇಹವೊರಗಿತ್ತು
ಇದು ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಬರುವ ಹೋಗುವ-
ಸಕೇಲವನಾರು ಅರಿಯರು ನೋಡಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ಮೂರುಲೋಕದವರೆನ್ನೆಲ್ಲರನು ನಿದ್ರಾಂಗನೆ ಹಿಂಡಿಹೀರಿ-
ಪ್ರಾಣಾಕರ್ಷಣೆಯಂ ಮಾಡಿ ತಟ್ಟುಗೆಡಹಿದಳಲಾ
ಇವಳ ಗೆಲುವ ಧೀರರನಾರಂ ಕಾಣೆ
ಇವಳ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಎಳುತ್ತ ಬೀಳುತ್ತಲಿದ್ದರೆಲ್ಲರು
ಗುಹೇಶ್ವರಾ

೫

ಯುಗವ ಬಲ್ಲೆವು ಜುಗವ ಬಲ್ಲೆನೆಂಬರು
ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಬಹ ಚಿಕ್ಕಸಾವು ಅರೆನಿದ್ರೆಯನಾರು ಅರಿಯರು
ಅನರ ಬಾಯ ಬಾಗಿಲ ತಲೆವೊಲದ ಉಲು ಹಡಗಿತ್ತು ಗುಹೇತ್ವರಾ

೫

ಅಂಧಕಾರನೆಂಬ ಗಪ್ಪರದೊಳಗೆ ನಿದ್ರೆಯೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸಿ
ವೀರರ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ನೀರುಮಾಡಿ ಧೀರರ ಧೃತಿಗೆಡಿಸಿ
ಶಾಸಾನುಗ್ರಹ-ಸಮರ್ಥರ ಸತ್ತಂತಿರಿಸಿ
ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಜೀವನಾತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ನೋಡಾ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

ಆಶಾಸಿರಸನ ಸ್ಥಲ : ೯

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಸಂಸಾರವ್ಯಾಪ್ತಿವಿಡಿದು ಜೀವರುಗಳು ಮರವೆಯ ನೈದುವರಿಂಬುದನರಿದು ನಿದ್ರೆಯ ನಿರಸನಮು ಮಾಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಆ ಮರವೆಯನೈದುಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಸಾರವಾವುದರಿಂ ಕಾರಣವೆಂದು ಸ್ವಾನುಭಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆಶೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂಬುದನರಿದು ಆ ಆಶೆಯ ಧೀಕ್ಯರಿಸಿ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಅದಿತ್ಯಪುರಾಣೇ—

ಅಶಯಾ ಬದ್ಧತೇ ಲೋಕಃ ಕರ್ಮಣಾಂ ಬಹುಚಿಂತಯಾ |

ಅಯುಃ ಕ್ಷೀಣಂ ನ ಜಾನಾತಿ ವೇಣುಸೂತ್ರಮಿವ ಸ್ವಯಂವಾ ||೯||

ಜೀವರುಗಳು ಕರ್ಮಗಳ ಬಹುಚಿಂತೆಯಿಂದ ಆಶಾಬದ್ಧರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯದ ನಾಶವನರಿಯದೆ ವೃಥಾವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿಹರು.

ಏಕಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾದಷ್ಟ್ವಾ ಶತೈರಪಿ |

ಅತಿತ್ಯಷ್ಟಾ ವಶಾರ್ತಸ್ಯ ಚಕ್ರಂ ಹರತಿ ಮಸ್ತಕಮ್ ||೧೦||

ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಿದ್ಧನು ಒಂದು ತೂಕ ವೇದಿಯಂ ಕಂಡು ನೂರುತೂಕ ವೇದಿಯಂ ಕಂಡು ಸಹಸ್ರ ವೇದಿಯಂ ಕಂಡು ತನೆಯದೆ ಆಶೆಯಂ ಮಾಡಲಾಗಿ ಚಕ್ರಬಂದು ತಲೆಯ ಕೊಂಡು ಹೋಯಿತ್ತು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಅಶಾಪಾಶೈರ್ಗಲೇ ಬದ್ಧಾ ಗೃಹಶಾಖಾವಲಂಬನಾಃ |

ಪುತ್ರದಾರಾ ದ್ವಯಶ್ಚಾನ್ಯಃ ಖಾದ್ಯಂತೇ ಖಲ್ವರ್ಹರ್ಷಶಮ್ ||೧೧||

ಆಶೆಯೆಂಬ ಪಾಶದಿಂದ ಕೊರಳಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಯೆಂಬ ಕೊಂಬೆಯ ಗೊಂತಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳೆಂಬ ನಾಯಿಗಳಿಂದ ಅನುದಿನವೂ ತಿನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಹರು.

ನ್ಯಾಧೀನಾನಾಮಾಗರಂ ತೋಯಂ ಪಾಶಾನಾಮಾಗರಂ ಸ್ತ್ರಿಯಃ |

ನಾಶಾನಾಮಾಗರಂ ಕ್ರೋಧ ಆಶಾಪರಿಭವಸ್ತಥಾ ||೧೨||

ನ್ಯಾಧಿಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾದುದುಕವು ಪಾಪಂಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾದವರು

ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೇಡುಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯು ಕೋಪವು ಆಶೆಯೇ ಪರಿಭವಗಳಿಗೆ ನೆಲೆವನೆಯು.

ವಿಷ್ಣು ಪ್ರರಾಣೇ—

ಜಗತಾಂ ಪತಿರಿತ್ಯುಕ್ತಾ ವಿಷ್ಣುರ್ವಾಮನತಾಂ ಗತಃ |

ಅಧಿಕಃ ಕಃ ಪರಂ ತಸ್ಮಾದ್ಯೋ ನ ಯಾಸ್ಯತಿ ಲಾಘವಮ್ ||೫||

ಜಗತ್ಪತಿಯೆನಿಸಿದ ವಿಷ್ಣುವು ತಾನು ಆಶೆಯಿಂದ ಬೇಡಹೋಗಿ ಕುಬ್ಜನಾದನು. ಆತನಿಂದ ದೊಡ್ಡವರಾರು ? ಅದು ಕಾರಣ ಆಶೆಯಿಂದ ಲಘುವೆನಿಸಿದವರಾರು ?

ಆಶಾಯಾ ಯೇ ದಾಸಾಸ್ತೇ ದಾಸಾಃ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ |

ಆಶಾ ಯೇಷಾಂ ದಾಸೀ ತೇಷಾಂ ದಾಸಾಯತೇ ಲೋಕಃ ||೬||

ಆಶೆಗೆ ಬಂಟಿರಾದವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಂಟರು. ಆಶೆ ತಾನಾರಿಗೆ ದಾಸಿಯಾಗಿಹಳೋ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವರು ಬಂಟಿರಾಗಿಹರು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಆಶಾ ಚ ನರಕಶ್ಚೈವ ನಿರಾಶಾ ಮುಕ್ತಿರೇವ ಚ |

ಆಶಾ ನಿರಾಶಾ ಹೀನಾ ಯೇ ತತ್ಸಂಖೇನ ಸಮಂ ನ ಹಿ ||೭||

ಆಶೆಯೆಂಬುದೇ ನರಕ ನಿರಾಶೆಯೆಂಬುದೇ ಸುಖ ಆಶೆ ನಿರಾಶೆ ಎರಡಿಲ್ಲ ದಾತನಿಗೆ ಆರೂ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ವಚನಗಳು

೧

ಪರರಾಶೆಯೆಂಬ ಜ್ವರಹತ್ತಿ ನಾನು ಕಳವಳಿಸಿ ನುಡುವೆನಯ್ಯಾ
ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಬಯಸಿ ವಿಕಳತೆಗೊಂಡಂತೆ
ಪ್ರಲಾಪಿಸುತ್ತ ನುಡುವೆನಯ್ಯಾ ಈ ಕಳವಳವ ನಿಲಿಸಿ
ನಿಮ್ಮ ಕರುಣಾಮೃತವೆಂಬ ಕಷಾಯವನೆರೆದು
ಪರರಾಶೆಯೆಂಬ ಜ್ವರವ ಮೂಳಿಸು
ಬಸವಸ್ತ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಈ ಆಶೆಯೆಂಬವಳು ಆರನಾದಡೂ ತನ್ನತ್ತಲೆಳೆವಳು ನೋಡಾ

ಈ ಆಶೆಯೆಂಬವಳು ಅವರಿವರೆನ್ನದೆ ಆರನಾದಡೆಯೂ

ಕೊಲಲಿಕ್ಕೆ ಬಗೆವಳು

ಈ ಆಶೆಯೆಂಬವಳಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮೆಡೆಗಾಣದಿವೈ

ಈ ಆಶೆಯೆಂಬವಳನೆಂದಿಗೆ ನೀಗಿ ಎಂದು ನಿಮ್ಮನೊಡಗೂಡಿ

ಬೇರಾಗದೆಂದಿವೈನೋ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ

೩

ಧರೆ ದತವಳಯನೆಲ್ಲಾ ತನಗಾದೊಡಂ ನಿಲ್ಲಳು

ಇನಿತು ತ್ರಿಭುವನ ರಾಜ್ಯಪದಂಗಳು ತನಗಾದೊಡೆಯೂ ನಿಲ್ಲಳು

ಅನಿತರೊಳುಂ ತೃಪ್ತಿಪಡೆಯಳು

ಈ ಆಶೆಯೆಂಬವಳಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮೆಡೆಗಾಣದಿವೈ

ಈ ಆಶೆಯೆಂಬ ಪಾತಕಿಯನೆಂದಿಗೆ ನೀಗಿ ನಿಮ್ಮೊಡಗೂಡಿ

ಬೇರಾಗದೆಂದಿವೈನೋ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ

೪

ಆದಿ ಮಧ್ಯಾವಸಾನದಲ್ಲಿ ಎನ್ನನು ಆಶೆಯೇ ಅವಗ್ರಹಿಸಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದೆ

ಶಿವಶಿವಾ ಆಶೆಯಿಂದಲೇ ಘಾಸಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

ಶಿವ ಶಿವಾ ಈ ಆಶೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದದಾಶೆಯೇ

ನಿವಾಸವಾಗಿರಿಸಯ್ಯಾ

ಎನ್ನ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೫

ತರಣಿಯ ಹುಳು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಮನೆಯಮಾಡಿ

ತನ್ನ ನೂಲು ತನ್ನನೇ ಸುತ್ತಿ ಸಾವತೆರನಂತೆ

ಮನಬಂದುದ ಬಯಸಿ ಬೇವುತ್ತಿರುವೆನಯ್ಯಾ

ಎನ್ನ ಮನದ ದುರಾಶೆಯ ಬಿಡಿಸಿ ನಿಮ್ಮತ್ತ ತೋರಾ

ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ

೬

ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮೊದಲಾದ ದೇವದಾನವ ಮಾನವರೆಲ್ಲರನು
 ಆಶೆಯೇ ಘಾಸಿಮಾಡಿ ಕಾಡಿತ್ತು
 ಮಹತ್ವ ತಪಸ್ತನಿಯನುವುಳ್ಳ ಗುರುತ್ವವುಳ್ಳವರುಗಳ
 ಮಹತ್ವ ತಪಸ್ತನಿಯನುಂಗಳ ಗುರುತ್ವಂಗಳ ಕೆಡಿಸಿ
 ಲಘುಮಾಡಿ ನಗೆಗೆಡೆ ಮಾಡಿತ್ತು
 ಇಂತಪ್ಪ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಪುರುಷರ ಘಾಸಿಮಾಡಿ ಸೋಲಿಸಿ
 ತಾ ಗೆಲುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಆಶೆಯಿದೇನೋ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಲು
 ಈ ಆಶೆ ಶಿವಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ
 ಶಿವನೊಪ್ಪದವರನ್ನು ಶಿವನಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಈ ಆಶೆಯೆಂಬ
 ವಿಧಿಗಾಡಿ ತಿಂಬುತ್ತದೆ
 ಈ ಆಶೆಯೆಂಬವಿಧಿ ಶಿವನೊಲಿದವರನು ಹೊದ್ದಲಮ್ಮದಾಗಿ
 ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ಶರಣರು ನಿರಾಶಾಸಂಪನ್ನರು

ದ್ವಂದ್ವಕರ್ಮನಿರಸನ ಸ್ಥಲ: ೧೦

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಜೀವ ಜೀವರುಗಳ ವಿಕಾರಂಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ವಾದುದು ಆಶೆಯಿಂದಿಂದು ಆ ಆಶೆಯ ನಿರಸನವಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿಧರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು ಇಂತಪ್ಪ ಆಶೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಾನವಾವುದೆಂದು ವಿಚಾರಿಸುವ ಸ್ವಯಾನುಭಾವಿಗಳಿಗೆ ಸುಖರೂಪಿನಿಂದ ತೋರುತ್ತಿಹ ಸುಖವೇ ದುಃಖ ವಾಗಿಹುದಾದಕಾರಣ ಮುಂದೆ ದ್ವಂದ್ವಕರ್ಮನಿರಸನ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

ವಾಶಿಸ್ತೇ—

ಜನ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಮಹಾದುಃಖಂ ವಿಪ್ರಯಮಾಣಸ್ಯ ಚಾಪಿ ಯತ್ |
ಯಾತನಾಸು ಯಮಸ್ಯೋಗ್ರಂ ಗರ್ಭಸಂಕ್ರಮಣೇಷು ಚ ||೧||

ಹುಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ದುಃಖವಧಿಕವಾದುದು ಸಾಯುವಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೂ ಅಧಿಕವಹ ದುಃಖವು ಯಮನಯಾತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಗ್ರವಾದ ದುಃಖವು ಗರ್ಭಂಗಳಲ್ಲಿ ತೊಳಲುವಲ್ಲಿಯೂ ಉಗ್ರವಾದ ದುಃಖವು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಅರ್ಥಾನಾವರ್ಜನೇ ದುಃಖಂ ವರ್ಧಿತಾನಾಂ ಚ ರಕ್ಷಣೇ |
ನಾಶೇ ದುಃಖಂ ವ್ಯಯೇ ದುಃಖಮರ್ಥಾತ್ಪ್ರಾಂಸಃ ಕುತಃ ಸುಖಮ್ ||೨||

ಧನವ ಗಳಿಸುವಲ್ಲಿ ದುಃಖವು ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ದುಃಖವು ನಾಶವಾಗಿ ಹೋದರೂ ದುಃಖವು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದಲ್ಲಿಯೂ ದುಃಖವು ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಾದರ್ಥದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸುಖವೆಲ್ಲಿಯಮ ?

ಲೈಂಗೇ—

ಕಾಮಾರೇ ಯೌವನೇ ಬಾಲ್ಯೇ ವಾರ್ಧಕೇ ಮರಣೇ ತಥಾ |
ವಿಚಾರೇ ನಶ್ಯತೇ ದುಃಖಂ ಸ್ತ್ರೀಸಂಸರ್ಗಾದಿಭಿರ್ದಿವಾಃ ||
ದುಃಖೇನೈಕೇನ ವೈ ದುಃಖಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯತಿ ನ ದುಃಖಿನಾಮ್ ||೩||

ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳಿರಾ ಕುಮಾರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧತ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಸಂಸರ್ಗ ಮೊದಲಾದವು

ಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದುಃಖವು ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ವಿವೇಕದಿಂದಲ್ಲದೆ ನಿಲ್ಲದು. ದುಃಖವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಆ ದುಃಖವು ಶಾಂತವಾಗದು.

ಗಾಂಧರ್ವೇ ಚ ತಥಾ ಚೇಂದ್ರೇ ಸೌಮ್ಯಲೋಕೇ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ |
ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯೇ ತಥಾ ಬ್ರಾಹ್ಮೇ ವೈಷ್ಣವೇ ಸೌರಕೇ ತಥಾ ||
ತತ್ರಾತಿಶಯ ಭೋಗೇಭ್ಯೋ ದುಃಖಾನ್ಮೇವ ಹಿ ಸುವ್ರತಾಃ ||೪||

ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ರತವುಳ್ಳ ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳಿರಾ ಗಂಧರ್ವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿ ನವಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವಾದ ಭೋಗಗಳು ಮೊದಲಾದ ಸುಖಗಳಿಂದ ದೇಹಿಗಳಿಗೆ ದುಃಖವು.

ಸಿದ್ಧಾಂತತೇಖರೇ—

ತಸ್ಮಾದತ್ರ ಸುಖಂ ನೈವ ವಿದ್ಯತೇ ದೋಷಹೇತುಕೇ |
ಮೋಕ್ಷೇ ತು ಸುಖಮುತ್ಕರ್ಥಂ ತದ್ವಿನೇಕಾದಿಭಿರ್ಭವೇತ್ ||೫||

ಅದು ಕಾರಣ ರಾಗದ್ವೇಷಾದಿ ದೋಷಗಳಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಕಾರಣವಾದ ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾದ ಸುಖವುಂಟು. ಆ ಮೋಕ್ಷವು ವಿವೇಕಾದಿಗಳಿಂದಲಹುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಸಂಸಾರ ಸಂಗದಿಂದುದಯಿಸಿದ ಸುಖವೇ ದುಃಖವೆಂದರಿಯದೆ
ಆ ಸುಖವನೇ ನೆಚ್ಚಿ ಭವದುಃಖವೆಂಬ ಕ್ರೂರ ಜನ್ಮಚಕ್ರಕ್ಕೀಡಾಗಿ
ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮರೆದು ತನಗಿಹಿದ ಭ್ರಮೆಯ ತನ್ನದೆಂದು
ಅಂತಸ್ತು ಘೋರದೊಳಗೋಲಾಡುತಿಪ್ಪ ಮುಳುಗಾಡುತಿಪ್ಪ
ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ನಿಮ್ಮನೆತ್ತಬಲ್ಲರಯ್ಯಾ ಎನ್ನಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ

ನಿಕಲಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨

ಹಳ್ಳದೊಳು ಉದುಳಿಬರುತ್ತಿರಲು ನೋರೆ ತೆರೆಗಳು ತಾಗದಿಷ್ಟವೇ ?

ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದೊಳಗೆ ಮುಳಗಾಡುತಿಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ

ಸುಖದುಃಖಗಳು ತಾಗದಿಷ್ಟವೇ ?

ಇದು ಕಾರಣ ರೂಪಾದ ಜಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಳಯ ತಪ್ಪದು ಗುಹೇತ್ಯರಾ

೩

ಹಡದೆನೆಂಬ ಸುಖದಿಂದ ಹಡದಡೆ ಮತ್ತಂ ನಿಚ್ಚದಿಂದ

ಕೈಕೊಂಬುದೀ ದುಃಖವು

ದುಃಖಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ ಸಂಸಾರದೊಳಗಣ ಸುಖವಿಂತುಂಟು

ಕಡುದುಃಖವನೆಂದಿಗೆ ನೀಗಿ ಎಂದು ನಿಮ್ಮನೊಡಗೂಡಿ

ಬೇರಾಗದೆಂದಿವೈನೋ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೪

ನಡೆ ನೋಟ ಸೊಲ್ಲೆಡೆಯೊಳೊಂದು ಕಿಚ್ಚು

ತಡೆದುಂಬ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಿಚ್ಚು

ಮಡದಿ ಪುರುಷರೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಿಚ್ಚು

ಪಡೆದರ್ಥ ಕೆಟ್ಟೆಡೆಯೊಳೊಂದು ಕಿಚ್ಚು

ಕೂಡಿದ ದ್ರವ್ಯದ ಮೋಹದೆಡೆಯೊಳೊಂದು ಕಿಚ್ಚು

ಇಂತೀ ಸಂಸಾರದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ದುಃಖವಲ್ಲದೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ

ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ—

ಭಾರ್ಯಾವಿಯೋಗಃ ಸುಜನಾಪನಾದಃ ಪುಣ್ಯ ಶೇಷಂ ತ್ವಥಮಸ್ಯ

ಸೇವಾ |

ದಾರಿದ್ರ್ಯಕಾಲೇ ಬಹುಪುತ್ರಸಂಭವೋ ವಿನಾಗ್ನಿನಾ ಪಂಚ ದಹಂತಿ

ಕಾಯಮ್ ||

ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ ಈಯೈದು ಕಿಚ್ಚನಿಕ್ಕಿ ಮಣ್ಣುಹೊಯ್ದು

ಕೆಡಿಸಿದೆಯಯ್ಯಾ ರಾಮನಾಥಾ

೫

ಬಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ ಮನುಜನೊಬ್ಬನನ್ನು
ಹುಲಿ ಕಾಡಗಿಚ್ಚು ರಕ್ಕಸ ಕಾಡಾನೆಗಳು
ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟಿಬರುತ್ತಿರಲು
ಅನಂ ಕಂಡು ಭಯದಿಂದ ಹೋಗಲು ದಿಕ್ಕುತೋರದೆ ಹಾಳು

ಭಾವಿಯಂ ಕಂಡು

ತಲೆಯೂರಿ ಬೀಳುವಲ್ಲಿ ಹಾವಕಂಡು ಬೀಳಲಮ್ಮದೆ
ಇಲಿಕಡಿದ ಬಳ್ಳಿಯಂ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಲು ಜೀನ ಹುಳುಮೈನೂರುವಾಗ
ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಲೊಂದು ಹನಿ ಮಧುಬಿಂದು ಬೀಳಲಾಗಿ
ಅಮಧುವಂ ಕಂಡು ಹಿರಿದಪ್ಪ ದುಃಖವನೆಲ್ಲವ ಸೈರಿಸಿ
ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಧುವ ಸೇವಿಸುವನಂತೆ
ಈ ಸಂಸಾರಸುಖವ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದಡೆ ದುಃಖದಾಗರವು
ಇದನರಿತು ಸಕಲ ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿಯ ಸುಖವಿಂತುಂಟೆಂದು
ನಿರ್ವಿಷಯಿಯಾಗಿ ನಿಂದ ನಿಲವು ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ

ಶ್ರೀಬಂಧ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ : ೧೧

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಸುಖದೊಡನೆ ದುಃಖವು ದುಃಖದೊಡನೆ ಸುಖ
ವಾಗಿ ಒಂದನೊಂದು ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಸುಖವಂ ಸುಖವಲ್ಲವೆಂದು
ವಿಡಂಬನವಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಇಂತಪ್ಪ ಸುಖ
ದುಃಖಂಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವು ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣುಗಳೆಂಬುದನರಿದು ಆ
ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣುಗಳ ನಿರಸನವಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ವಿತ್ತಂ ಸ್ಯಾದ್ರಾಜವಿತ್ತಂ ಚ ಕಾಮಿನೀ ಕಾಮುಕಸ್ಯ ಚ |

ಸ್ವಧಿವೀ ಚ ವೀರಭೋಗ್ಯಾ ಚ ಸ್ವಧರ್ಮೋ ಧನಮೇವ ಚ ||೧||

ನಿನ್ನ ದ್ರವ್ಯವೆಂಬುದು ಅರಸುಗಳದು. ನಿನ್ನ ಸ್ತ್ರೀ ಕಾಮುಕರಿಗೆ ವಶ
ಳಾಗಿಹಳು. ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯವೇ ಬಲ್ಲಿದರಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಗಿಹುದು. ನಿನ್ನ ದಾವು
ದಯ್ಯಾ ಎಂದಡೆ ನೀಮಾಡಿದ ಧರ್ಮವೋದೇ ನಿನ್ನದು.

ವಾತೂಲತಂತ್ರೇ—

ಯಥಾ ಪುರತ್ರಯಂ ದಗ್ಧಂ ಯುಗಪತ್ಪುರವೈರಿಣಾ |

ತಥಾ ಮಲತ್ರಯಂ ದಗ್ಧಂ ಯುಗಪದ್ವೇಶಿಕೇನತು ||೨||

ಹೇಗೆ ಪುರತ್ರಯಂಗಳನು ಪರಮೇಶ್ವರನು ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಸುಟ್ಟನೋ ಹಾಗೆ
ಶ್ರೀಗುರುವು ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಮಲತ್ರಯಂಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ
ನಿವಾರಿಸುವನು.

ಲೈಂಗೇ—

ಅಣವಂ ಗರ್ಭಸಂಬಂಧಂ ಅಣುರೂಪೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಮ್ |

ಮಾಯಾಜಂ ಜಾತಿಭೇದೇಷು ಮೋಹ ಇತ್ಯಭಿಧೇಯತೇ ||೩||

ಅಣವ ಮಲನೆಂಬುದು ಅಣುರೂಪವಾಗಿ ಗರ್ಭಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು.
ಮಾಯಾ ಮಲನೆಂಬುದು ಮೋಹರೂಪವಾಗಿ ಸ್ವಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿಹುದು.

ಕಾರ್ಮಿಕಂ ದ್ರವ್ಯಸಂಬಂಧಮೀಷಣತ್ರಯಸಂಯುತಮ್ |
ಇದಂ ಮಲತ್ರಯಂ ದೋಷಂ ಗುರುಣಾ ತು ನಿಮುಚ್ಯತೇ ||೪||

ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಲವೆಂಬುದು ದ್ರವ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಲಿಹುದು. ಈ ಮಲತ್ರಯ ದೋಷಗಳು ಗುರುಕರುಣದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಹವು.

ಆತ್ಮಾನಂ ಕಾರಯೇಜ್ಞೇಷ್ಯಮನಾದಿಮಲಕುಂಠಿತಮ್ |
ಆನೇನೈವಾರ್ಜಿತಂ ಕರ್ಮ ದಗ್ಧಂ ಬೀಜಮಿವಾಣುಭಃ ||೫||

ಅನಾದಿ ಮಲಗಳಿಂದ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಜೀವಾತ್ಮನನ್ನು ಮುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದವನಿಂದಲೇ ಸಂಚಿತಾದಿಕರ್ಮಗಳು ಹುರಿದ ಬೀಜದಂತೆ ನಶಿಸಲ್ಪಡುವವು.

ಸಂಚಿತಂ ಜನ್ಮಸಾಹಸ್ರೇ ಪಾಪಮಗ್ನಿರ್ನಿರಂತರಮ್ |
ಕರೋತಿ ಭಸ್ಮಸಾದ್ಭಕ್ತಿಶ್ಚ ಸಂಭೋರನುಗ್ರಹಾತ್ ||೬||

ಶಿವಭಕ್ತಿಯೆಂಬಗ್ನಿಯು ಜನ್ಮಸಹಸ್ರದ ಸಂಚಿತಗಳನ್ನು ದಹಿಸಿಬಿಡುವದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಭುವನತ್ರಯವೆಂಬ ಪಂಜರದೊಳಗೆ ಸಂಸಾರಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿ
ಅನಂತ ಜೀವಿಗಳು ಹೊನ್ನು ಪ್ರಾಣವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ
ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರಾಣವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಮಣ್ಣು ಪ್ರಾಣವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ
ಆ ಸುಖದ ಸೊಕ್ಕು ತಲೆಗೇರಿ ಈಸಾಡುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲ ಭವಸಾಗರವ
ಬಹುವಿಧದ ವ್ಯವಹಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಗುಹೇತ್ವರಲಿಂಗವನರಿಯದ
ಕಾರಣ

೨

ಬ್ರಹ್ಮಪಾತ ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆಯೆಂಬ ಬಲೆಯ ಬೀಸಿ
ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ತೋರಿ ಮುಕ್ಕಣ್ಣುನಾಡಿದ ಬೇಟೆಯ
ಆಶೆಯೆಂಬ ಗುಟುಕನಿಕ್ಕು ಹೇಸದೆ ಕೊಂದೆಯಲ್ಲಾ ಗುಹೇತ್ವರಾ

೨

ತನುವಿಕಾರ ಮನವಿಕಾರ ಜನನ ಸ್ಥಿತಿ ಮರಣ ಕಾರಣ
 ಹೊನ್ನು ತೋರಿದೆ ಜಗದ ಕಣ್ಣ ಮೊದಲಿಗೆ
 ಹೆಣ್ಣು ತೋರಿದೆ ಜಗದ ಕಣ್ಣ ಮೊದಲಿಗೆ
 ಮಣ್ಣು ತೋರಿದೆ ಜಗದ ಕಣ್ಣ ಮೊದಲಿಗೆ
 ತಾನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಜಗದ ಸಂಸಾರಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿ
 ನುಣ್ಣದೆ ಹೋದನು ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳ

೪

ನೆನೆವ ಮನಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ತೋರಿದೆ
 ನೋಡುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ತೋರಿದೆ
 ಪೂಜಿಸುವ ಕೈಗೆ ಹೊನ್ನನೇ ತೋರಿದೆ
 ಈ ತ್ರಿವಿಧವನೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮರಹನಿಕ್ಕಿದೆಯಯ್ಯಾ
 ಅಮರಗುಂಡ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ನೀ ಮಾಡಿದ ಬಿನ್ನಾಣಕ್ಕಾನು
 ಬೆರಗಾದೆನು

೫

ಅಣ್ಣನೆಂಬಣ್ಣಗಳ ಅಣ್ಣಸುವುದು ಹೊನ್ನು
 ಅಣ್ಣನೆಂಬಣ್ಣಗಳ ಅಣ್ಣಸುವುದು ಹೆಣ್ಣು
 ಅಣ್ಣನೆಂಬಣ್ಣಗಳ ಅಣ್ಣಸುವುದು ಮಣ್ಣು
 ಹೊನ್ನ ಕಂಡಬಳಿಕ ಅಣ್ಣದಣ್ಣಗಳಾರು
 ಹೆಣ್ಣ ಕಂಡಬಳಿಕ ಅಣ್ಣದಣ್ಣಗಳಾರು
 ಮಣ್ಣ ಕಂಡಬಳಿಕ ಅಣ್ಣದಣ್ಣಗಳಾರು
 ಹೆಣ್ಣು ಹಿರಣ್ಯಭೂಮಿಯೆಂಬ ಹುಡಿಯ ಜಗದ ಕಣ್ಣಮೇಲೆ
 ಹೊಯ್ದು
 ನಿನ್ನ ನೆನೆವುದಕ್ಕೆ ತೆರಹು ಗುಡದಿದೆಯಲ್ಲ ಸೊಡ್ಡಳಾ ಗರಳಗಳಧರಾ

೬

ಊರವರ ಸೀರೆಗೆ ಅಗಸ ಬದಿವಡೆದಂತೆ
 ಹೊನ್ನೆನ್ನದು ಹೆಣ್ಣೆನ್ನದು ಮಣ್ಣೆನ್ನದೆಂದು ಮರುಳಾಗಿ

ನಿಮ್ಮ ವಾರಕದೊಡವೆಯ ನಿಮಗರ್ಪಿಸಲರಿಯದ ಕರ್ಮಿ ನಾನಯ್ಯಾ
ಆ ವಿಧಿಯಿಂದ ಕೆಮ್ಮನೆ ಕೆಟ್ಟಿನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ
ತವ್ವೆನ್ನದು ಕೃಪೆಮಾಡು ಹುರುಳಿಲ್ಲ ಹುರುಳಿಲ್ಲ ಶಿವಧೋ ಶಿವಧೋ

೭

ಭೂಮಿ ನಿನ್ನದಲ್ಲ ಹೇಮ ನಿನ್ನದಲ್ಲ ಕಾಮಿನಿ ನಿನ್ನವಳಲ್ಲ
ಅವು ಜಗಕಿಕ್ಕಿದ ವಿಧಿ
ನಿನ್ನೊಡವೆಯೆಂಬುದು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋ ಹನುಡುವ
ಜ್ಞಾನರತ್ನ
ಅಂತಸ್ತು ದಿವ್ಯರತ್ನವ ಕೆಡಗುಡದೆ ಆ ರತ್ನವ ನೀನಲಂಕರಿಸಿದೆಯಾದಡೆ
ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಸಿರಿವಂತರಾರು
ಇಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಎಲೆ ಮನನೇ

೮

ಬಲ್ಲೆನೊಲ್ಲೆ ಮರ್ತ್ಯದ ಹಂಗ
ಹಿಂದಣ ಮರೆವೆಯಿಂದ ಬಂದು ನೊಂದೆ
ಸಾಕು ಇನ್ನರಿದೆ ತ್ರಿವಿಧಪಾತವ ಪರಿದೆ
ಗುಹೇಶ್ವರಾಣ್ಣ ಮರ್ತ್ಯದ ಸುಖವ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆದಿನಾದಡೆ
ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಣಿವಾಸದಾಣೆಯಯ್ಯಾ

ಮಾಯಾವಿಲಾಸವಿಧಿ ಸ್ಥಲ : ೧೨

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಶರೀರ ಮನ ಇಂದ್ರಿಯ ಸಂಸಾರವ್ಯಾಪ್ತಿ ನಿಂದೆ
ಆಶೆ ಸುಖ ದುಃಖ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆಂಬ ನಾನಾ ಪ್ರಪಂಚುಗಳ
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಿರಸನವಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಆ ಸಂಸಾರ
ಪ್ರಪಂಚಿಕವನೆಲ್ಲವಂ ಚೇಷ್ಟಿಸಿ ಜಗತ್ತಯವನೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿಪ್ಪು
ದೆಲ್ಲವು ಮಾಯೆಯೆಂಬುದನರಿದು ಆ ಮಾಯಾ ವಿಲಾಸವಿಧಿಯ ನೋಡಿ
ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಹಿತಂ ನ ವಾಚ್ಯಮಹಿತಂ ನ ವಾಚ್ಯಂ ಹಿತಾಹಿತಂ ನೈವ ಚ
ಭಾಷಣೇಯಮ್ |

ಹಿತೋಪದೇಶೇನ ಜಲಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ಕೋರಂಟಿಕೋ ನಾಮ ನನಾಶ
ಶೀಘ್ರಮ್ ||೧||

ವಿವೇಕಿಯಾದ ಪುರುಷನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹಿತವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು
ಅಹಿತವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು ಏಕೆಂದರೆ ಹಿತವಂ ಹೇಳಿಹೆನೆಂದು ಕೋರಂಟಿಕ
ಸಿದ್ಧನು ಕೆರೆಯೊಳಗೆ ಸತ್ತನು.

ಲೈಂಗೀ—

ದುರ್ಜನಸಂಸರ್ಗಃ ಸಾಧೂಸಾಂ ದುಃಖದೋ ನಿತ್ಯಮ್ |

ಭವತಿ ದಶಶಿರಕ್ಕತಾಸರಾಧೇ ಗಂಭೀರಸಮುದ್ರಬಂಧನಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ||೨||

ದುರ್ಜನ ಸಂಸರ್ಗದಿಂದ ಸತ್ತುರುಷರುಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡಿತ್ತಾದ ದುಃಖವಹುದು
ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ ರಾವಣನು ಮಾಡಿದ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ
ಬಂಧನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು.

ಯೇನ ಯತ್ರೋಪಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಃಖಮೇವ ಚ |

ಸ ತತ್ರ ರಜ್ಜುಬಂಧೇನ ಬಲಾದ್ಧೈವೇನ ನೀಯತೇ ||೩||

ಆವ ರಾವಣನಲ್ಲಿ ಆವಾತನಿಂದ ಅವುದಾನೊಂದು ಸುಖವಾಗಲಿ ದುಃಖ
ವಾಗಲಿ ಇಹುದೋ ಅದನ್ನು ಉಣ್ಣೆ ಸುವ ದೈವವು ಅವನನ್ನು ಹಗ್ಗದಲ್ಲ
ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಯ್ಯುವದು.

ವಾಶಿಷ್ಠೇ—

ಇಂದ್ರಸ್ವಹಲ್ಯಾಂ ಗುರುಪತ್ನೀಂ ಚಂದ್ರೋ ವಿದೇಹಜಾಂ

ವಿಸ್ತವಸಃ ಸುತಶ್ಚ

ತಾರಾಂ ಚ ವಾಲ್ಮುಕವಶಿಕಾಂ ವಿಭಾಂಡಃ ಪರಾಶರಃ ಸತ್ಯವತೀಂ ತಥೈವ

ಭ್ರಷ್ಟಾ ಬಭೂವುರ್ಬಹವೋಽಪಿ ಮಾನ್ಯಾಶ್ಚಾಂಚಲ್ಯ ಯುಕ್ತಾ ಹಿ

ತಥಾ ಭವಂತಿ ||೪||

ಆವಾತನಾದರು ವಿಧಿಸಂಕಲ್ಪನೆಯು ಮೀರಬಾರದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ
ನೆಂತೆಂದರೆ— ಇಂದ್ರನು ಗೌತಮನ ಸ್ತ್ರೀಯಾದ ಅಹಲ್ಯಾದೇವಿಗಳುಪಿ
ಭಂಗಿತನಾದನು. ಚಂದ್ರನು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಸತಿಗಳುಪಿ ಕ್ಷಯರೋಗಿ
ಯಾದನು. ರಾವಣನು ಸೀತೆಗಳುಪಿ ಕೆಟ್ಟನು. ವಾಲಿಯು ತಾರಾದೇವಿಗಾಗಿ
ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು. ವೈಭಾಂಡಕಮುನಿಯು ಉರ್ವಸಿ
ಗಾಗಿ ಕೆಟ್ಟನು. ಪರಾಶರನು ಮತ್ಸ್ಯಗುಂಧಿಗಾಗಿ ಮಾನಭಂಗಿತನಾದನು.
ಮನಸ್ಸಿನ ಚಾಂಚಲ್ಯದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತಾರೆ.

ವಚನಗಳು

೧

ನೋಡಿರೇ ಪೂರ್ವದತ್ತನ ವರುಣ ಹೆಳವ ರವಿ ಕುಷ್ಠ

ತುಕ್ರನಂಧಕ ತನಿಗೆ ಸಂಕಲೆ ಬಲಿಗೆ ಬಂಧನ ಸೀತೆಗೆ ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಸೆರೆ

ಹರಿ ಹಂದಿಯಾದ ಅರ್ಹಂಗೆ ಲಜ್ಜೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಶಿರಹೋಯಿತ್ತು

ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬನ ಕೆಡೆವಿಡಿಸದೆ ವಿಧಿ

ಜತ್ತಕನೆಂಬುವನ ಕತ್ತೆಯ ಮಾಡಿತ್ತು ದಶಮುಖನ

ನಾಯಡೋಣಿಯಲ್ಲುಣಿಸಿತ್ತು

ದೇವೇಂದ್ರನ ಮೈಯ್ಯು ನಾಣುಗೆಡಿಸಿತ್ತು ತಾದ್ರಕನ ತಲೆಯ

ಕಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿತ್ತು

ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನೀ ಮಾಡಿದ ಮಾಯೆ ಅನಂತರ

ನಾಳಿಗೊಂಡಿತ್ತು

೨

ಕರ್ತೃವಾದ ಹರನಟ್ಟಿದ ವಿಧಿಗಂಜಿ ಪಾತಾಳದೊಳು ಹೊಕ್ಕಡಗಿದಡೆ
 ಭೂತಲದೊಳಗೆ ಹೆನ್ನಾರಿಯಾಗಿ ಹರಿದು ಕೊಲ್ಲದೆ ವಿಧಿ
 ತಪ್ಪುತಡವಿಲ್ಲದೆ ತಪಸಿಗಾಗದೆ ತೂಲ
 ಹರನಟ್ಟಿದ ಬೆಸನಗಾ ಮೆಕ್ಕೆ ಹಾವಾಗಿ ತಿನ್ನದೆ ಪರೀಕ್ಷಿತನ
 ತ್ರಿಭುವನದೊಳಗುಳ್ಳ ದೇವದಾನನ ಮಾನವರೆಲ್ಲರನು ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕದೆ
 ವಿಧಿ

ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಸೊಡ್ಡಳದೇವರ ಆಣತಿವಿಡಿದು

೩

ಹಂದಿಯ ದನಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಯಿಸಿಕೊಂಡ ಹಿರಣ್ಯಕ
 ಅರೆವಾಗಿದುಗುರಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಳಿಸಿಕೊಂಡ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ
 ತಳಿಗೆಗೆ ತಲೆಗೊಟ್ಟ ಶಿಶುಪಾಲಕ
 ಕುಮಾರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೊಯಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಿಷಾಸುರ
 ಕಸಿಯ ಬಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ರಾವಣ
 ಹೊಲೆಯಂಗಾಳಾದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ
 ಜೂಜಿಂದ ಭಂಗಿತರಾದರು ಸಾಂಡವರು
 ದೂರ್ವಾಸನಿಂದ ಸಮಚಿತ್ತನಾದ ಪುರಂದರ
 ತಾಯಿಯ ತಲೆತಿವಿದ ಪರಶುರಾಮ
 ಸತಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತಂ ಕೇಳಿದ ಶ್ರೀರಾಮ
 ಹಕ್ಕಿಯಿಂದ ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟ ದೇವೇಂದ್ರ
 ಅಪರಾಧ್ಯ ದರಿದ್ರನಾದ ಕರ್ಣ
 ಮಡುವ ಹೊಕ್ಕಡಗಿದ ದುರ್ಯೋಧನ
 ಕೇಡಿಗೆ ಹಿಂದು ಮುಂದಾದ ಭೀಷ್ಮ
 ನೇಶಿಯ ಮನೆಗೆ ಕಂಬಿಯಹೊತ್ತ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ
 ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಗುಂಡಾದ ವ್ಯಾಳಿ
 ಕಂದಾಲದ ಕೆರೆಯ ಹೊಕ್ಕ ಕೋರಂಟಕ
 ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ತಲೆಗೊಟ್ಟ ನಾಗಾರ್ಜುನ

ಹಗೆಯ ಕಂಪಲ ಹೊಕ್ಕ ರತ್ನಘೋಷ
 ರಾಹುವಿನೊಳಗಾದ ಚಂದ್ರ
 ಕಟ್ಟಿಂಗೊಳಗಾದ ಸಮುದ್ರ
 ಶಿರವ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬ್ರಹ್ಮ
 ಕಾಲಿಂದ ಮರಣವಾಯಿತ್ತು ಕೃಷ್ಣಗೆ
 ನೀರಿನಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ಚೌಡಲಯ್ಯ
 ಪುತ್ರರಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ದತರಥ
 ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ಅಭಿಮನ್ಯು
 ವಿಧಿಯಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ಶೂದ್ರಕ
 ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ಕುಂಭಕರ್ಣ
 ಸೀತೆಯಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ರಾವಣ
 ಬಲಿಗೆ ಬಂಧನವಾಯಿತ್ತು ಪಟ್ಟಕ್ಕೇರಿದ ವಿಭೀಷಣ
 ಇದುಕಾರಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ
 ನೀ ಮಾಡಿದ ಮಾಯೆಯ ಮಾಟವದಾರಾರನಾಳಿಗೊಳಿಸಿತು

ಜನನಭಯ ಸ್ಥಲ : ೧೩

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುವಾದಿದೇವದಾನವಮಾನವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಭಂಗಳಕ್ಕೆ ತಂದು ರೋಡಾಡುವ ಮಾಯಾವಿಲಾಸ ವಿಧಿಯು ಕಂಡು ಪ್ರತಿಸ್ಥೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮೃಹಾಪುರಾತನರು. ಇಂತಪ್ಪ ಮಾಯಾ ಕೃತಿಯಿಂದ ಜೀವನು ಉದ್ಭವ ಅಂಡಜ ಸ್ವೇದಜ ಜರಾಯುಜವೆಂಬ ಎಂಬತ್ತಾಲ್ಪು ಲಕ್ಷ ಭೂತ ಗ್ರಾಮಗಳೊಳು ಪುಟ್ಟಪ್ರಪನ್ನಕೃರ ಶರೀರಂಗಳಂ ತೊಟ್ಟು ಪರಿಭ್ರಮಣಗೊಂಬನೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರೀಕ್ರಿಯನರಿದು ಆ ಜೀವನಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಭೀತಿಯಂ ಪ್ರತಿಸ್ಥೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ--

ಅಂಡಜಃ ಸ್ತೇದಜಶ್ಚೈವೋದ್ವಿಜಶ್ಚೈವ ಜರಾಯುಜಃ |

ಚತ್ವಾರ್ಯಶೀಲಕವಾನಿ ಗತಾನಿ ಸ್ತುತಿವೀರ ಸದಾ ||೧||

ಅಂಡಜನೆಂದು ತತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸ್ವೇದಜನೆಂದು ಬೆವರಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಉದ್ಭಿಜನೆಂದು ತಂಗಲ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜರಾಯುಜನೆಂದು ಮಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಈ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಎಂಬತ್ತಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪೃಥಿವಿಯಲ್ಲಿ ಗತವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವವು.

ಮೃತಶ್ವಾಹಂ ಪುನರ್ಜಾತೋ ಜಾತಶ್ವಾಹಂ ಮೃತಃ ಪುನಃ |

ನಾನಾಯೋನಿಸಹಸ್ರೇಷು ಮಾಯಾ ನಷ್ಟಾಸ್ತು ನೇಕಶಃ || ೨ ||

ಸತ್ಸಂಘ ಜೀವಿಗಳೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿಹರು ಹುಟ್ಟಿದ ಜೀವರುಗಳೇ ಮರಳಿ ಸಾವುತ್ತಿಹರು. ನಾನಾ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಬಾರೆ ಮಾಯಾ ಧೀನರಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಲಳುವುತಲಿಹರು.

ಜಾತಶೈವ ಸ್ವಾತಶೈವ ಪುನರ್ಜಾತೋ ಮೃತಃ ಪುನಃ |

ಅಹೋ ದುಃಖಾಂಬುಧೌ ಮಗ್ನೋ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾನ್ಮಾ || ೩ ||

ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಸಾವುತ್ತ ಜನ್ಮಗಳಿ
ನೈದುತ್ತಿಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರವ ಕಾಣದಲೇ ಬಳಲುತ್ತಿಹುದು.

ಲೈಂಗೇ--

ಅನ್ಯಥಾ ಯದಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಕುರ್ಯಾನ್ನಿತ್ಯಾನ್ಯಪಿ ದ್ವಿಜಾಃ |

ಯೋನಿಚಕ್ರೇ ಭ್ರಮಂತ್ಯೇವ ಘಟೇಯಂತ್ರೇ ಘಟೋ ಯಥಾ ||೪||

ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಶಿವಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದೆ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡುವರೋ ಅವರುಗಳು ನೀರಿನ ಘಟರಾಟದಲ್ಲಿಯ ಘಟದ ಹಾಗೆ ಯೋನಿಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿಹರು.

ನಾನಾಯೋನಿಹಸ್ರೇಷು ಗತ್ವಾ ಚೈವಂ ತು ಮಾಯಯಾ |

ಆಹಾರಾ ವಿವಿಧಾ ಭುಕ್ತಾಃ ಪೀತಾಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಃ ಸ್ತನಾಃ ||೫||

ಸಂಸಾರ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಹಲವು ವಿಧವಾದ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಸಾರಿ ಬಂದು ಹಲವು ಮೊಲೆ ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಬಹುವಿಧವಾದ ಆಹಾರಗಳು ಭುಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು.

ನಿಃಸರಂತಿ ಯಥಾ ಲೋಹಪಿಂಡಾತ್ತಪ್ತಾತ್ ಸ್ಪುಲಿಂಗಕಾಃ |

ಸಕಾಶಾದಾತ್ಮನಸ್ತದ್ವತ್ ಆತ್ಮಾನೋ ನಿತ್ಯಮೇವ ಹಿ ||೬||

ಕಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಬ್ಬಿನದ ಮುದ್ದೆಯಿಂದ ಕಿಡಿಗಳು ಹೇಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುವವೋ ಹಾಗೆ ಆತ್ಮನದೇಶೆಯಿಂದ ಜೀವರುಗಳು ಹೊರಡುತ್ತಿಹರು.

ವಚನಗಳು

೧

ಒಂದು ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ದುಃಖವ ನಾನೆಂದಿಗೂ

ಕಳೆಯಲಾರೆನಯ್ಯಾ

ಎಂಬತ್ತಾಲ್ಕುಲಕ್ಷ ಯೋನಿಯಿಂದಡೆ ಇನ್ನೇವೆನಯ್ಯಾ

ಮತ್ತೊಂದರಿಯದ ಶಿತು ನಾನು ಬೆಂದೆನಯ್ಯಾ ಶಿವ ಶಿವಾ

ಎನ್ನ ಕಂದ ನೀ ಬಾಯೆಂದು ಕಂಬನಿ ತೊಡೆದು ಎತ್ತಿ

ಆನಂದದಿಂ ಕಣ್ಣೆರೆಯುಳಿಯುಮೇತ್ಪರಾ

೨

ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡಲ್ಲ ಮೂರಲ್ಲ ನಾಲ್ಕಲ್ಲ

ಎಂಬತ್ತಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಯೋನಿಗಳೊಳಗೆ ಬಂದೇ ಬಂದೆ

ಬಾರದ ಭವಂಗಳನುಂಡೆನುಂಡೆ
 ಸುಖ ದುಃಖಗಳ ಹಿಂದಣ ಜನ್ಮಂಗಳು ತಾನೇನಾದಡಾಗಲಿ
 ಮುಂದೆ ನೀ ಕರುಣಿಸು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೩

ಬಂದ ಯೋನಿಯನರಿದು ಸಲಹೆನ್ನ ತಂದೆ
 ಬೆಂದ ಭವಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿಡದೆ ಬಳಲುತ್ತಿರುವೆನು
 ಈ ದಂದುಗವ ಮಾಣಿಸಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ಪುಣ್ಯಪಾಪಂಗಳನರಿಯದ ಮೊದಲು ಅನೇಕ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ
 ಬಂದೆನಯ್ಯಾ
 ನಂಬಿ ಬಂದು ತರಣುಹೊಕ್ಕೆನಯ್ಯಾ
 ನಿಮ್ಮನೆಂದೂ ಅಗಲದಂತೆ ಮಾಡಿ ನಡಿಸಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ
 ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ
 ನಿಮ್ಮನೊಂದನೇ ಬೇಡುವೆನು
 ಎನ್ನ ಬಂಧನವ ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೫

ನೀ ಹುಟ್ಟಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟದೇ ನೀ ಕೊಂದಲ್ಲಿ ಸಾಯದೇ
 ಎನ್ನ ವತವೇ ಅಯ್ಯಾ
 ನೀನಿರಿಸಿದಲ್ಲಿರದೆ ನೀನೆಡೆಸಿದಲ್ಲಿ ನೆಡೆಯದೆ ಎನ್ನ ವತವೇ ಅಯ್ಯಾ
 ಅಕಟಕಟಾ ಎನ್ನವನೆನ್ನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

ಜ್ಞಾನಪರಾಮುರಿಕೆಯ ಸ್ಥಲ : ೧೪

ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಭ್ರಮಣಗೊಂಬುದು ಮಹಾಕರ್ಕಶದ ಬಟ್ಟೆಯೆಂಬುದನರಿದು ಜೀವಗೆ ಜನನ ಭಯಮಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಎಂಬತ್ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳೊಳಗೆ ಉತ್ತಮ ಶರೀರಿಯಾದ ಮಾನವನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಯೂ ಶಿವಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋದುದು ಪ್ರಯೋಜನವಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಪ್ರಕಾಶಮಾನೇ ಪರಮಾತ್ಮಭಾನೌ ನಶ್ಯತ್ಯವಿದ್ಯಾತಿಮಿರಂ ಸಮಸ್ತಮ್ |

ಅಹೋ ಬುಧಾ ನಿರ್ಮಲದೃಷ್ಟಿಯೋಗಾತ್ಕಿಂಚಿನ್ನ ಸಶ್ಯಂತಿ

ಜಗತ್ಪಪಂಚಮ್ ||೧||

ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬ ಸೂರ್ಯನು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಅವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗುವದು. ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳಿರಾ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯ ಯೋಗದಿಂದ ಮಾಯಾರೂಪವಾದ ಜಗತ್ಪಪಂಚವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ನೋಡದಿರುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯವು.

ಯಥಾ ಚಂದ್ರಮಸಾ ರಾತ್ರೌ ಮಹೀ ಸರ್ವಾ ಪ್ರಕಾಶಿತಾ |

ಲೋಭಮೋಹೌ ಸ್ಥಿತೌ ದೇಹೇ ಶಿವಜ್ಞಾನಾದ್ವಿನಶ್ಯತಃ ||೨||

ಹೇಗೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿಂದ ಭೂಮಂಡಲವೆಲ್ಲವು ಬೆಳಗುವದೋ ಅದರಂತೆ ದೇಹದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಭಮೋಹಗಳು ಶಿವಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಾಶವಾಗುವವು.

ವಚನಗಳು

೧

ಸತ್ತಕೋಳಿ ಎದ್ದು ಕೂಗಿದುದ ಕಂಡೆ

ಮತ್ತದ ಮಾನುರ ಉರಿವುದ ಕಂಡೆ

ಹೊತ್ತಾರೆ ಎದ್ದು ಹೊಲಬುದವುದ ಕಂಡೆ

ಇದೇನು ಸೋಜಿಗ ಹತ್ತಿತೆಂದರಿಯೆ ಗುಹೇತ್ಸರಾ

೨

ವಾಯು ಗುಣವ ಸರ್ವ ಬಲ್ಲುದು
 ಮಧುರ ಗುಣವನಿರುನೆ ಬಲ್ಲುದು
 ಗೋತ್ರದ ಗುಣವ ಕಾಗೆ ಬಲ್ಲುದು
 ವೇಳೆಯ ಗುಣವ ಕೋಳಿ ಬಲ್ಲುದು
 ಇದುಕಾರಣ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಶಿವಜ್ಞಾನನಿಲ್ಲದಿರೆ
 ಆ ಕಾಗೆ ಕೋಳಿಗಳಿಂದ ಕರಕಷ್ಟ ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರ ದೇವಾ

೩

ಊರೊಳಗಣ ಕಿಚ್ಚು ಕಾನನದಲ್ಲಿ ಉರಿಯಿತ್ತು
 ಕಾನನದ ಕಿಚ್ಚು ಬಂದು ಊರೊಳಗುರಿಯಿತ್ತು
 ಅರಿಸಿರೋ ಅರಿಸಿರೋ ನಾಲ್ಕುದಿಕ್ಕಿನ ಬೇಗೆಯ
 ಆ ಭೂಭೂಕಾರವ ದೃಷ್ಟಿಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅಟ್ಟಿ ಸಹಸ್ರವಾಯಿತ್ತು
 ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಮರಣ ಮಡಿಯಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರಾ

ಶಿವಕಾರುಣ್ಯಾಹ್ವಾನ ಸ್ತಲ : ೧೫

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ನಾನಾ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯ ಜೀವನ ಜಾಡ್ಯತೆಯನ್ನು
ಮಾನವ ಜನನಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳ
ಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಆ ಭವ
ಜಾಡ್ಯತೆಯು ಜೀವನ ಬುದ್ಧ್ಯನು ಮಾನವೋದರಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡದಾದ ಕಾರಣ
ಪರಶಿವನ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷವನಾಹ್ವಾನಿಸಿ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ತ್ವಂ ಚಿಂತಯ ಮಹಾದೇವತ್ವಮೇವೇಷಿ ನ ಸಂಶಯಃ |

ಭ್ರಾಂತೋ ಭ್ರಮರಚಿಂತಾಯಾಂ ಕೀಟೋಽಸಿ ಭ್ರಮರಾಯತೇ ||೧||

ಎಲೈ ನೀನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮಹಾದೇವನನ್ನಾಗಿಯೇ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ
ಧ್ಯಾನಿಸು. ಏಕೆಂದರೆ ಕೀಡೆಯು ಭ್ರಮರ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಭ್ರಮರನೇ
ಆಗುವಂತೆ ನೀನೂ ಮಹಾದೇವನಾಗುವಿ.

ಭವಾಂತರ ಚರೋ ದುಃಖೀ ನಿರ್ಮಲಃ ಶಿವತಾಂ ಸ್ಮರೇತ್ |

ಭವದುಃಖ ಜಡಂ ನಾಸ್ತಿ ಕೃತಾರ್ಥಃ ಸ ನ ಸಂಶಯಃ ||೨||

ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ದುಃಖಿಗೆ ಶಿವಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ನಿರ್ಮಲತ್ವ
ವಹುದು. ಭವದುಃಖವೆಂಬ ಜಡತ್ವಳಿದು ಕೃತಾರ್ಥನವ್ವುದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯ
ವಿಲ್ಲವು.

ಯೇ ಸ್ಮರಂತಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಪೂಜಾಮೀಶಸ್ಯ ಕುರ್ವತೇ |

ರುದ್ರಲೋಕಾಗತಾಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಸ್ತೇರುದ್ರಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೩||

ತ್ರಿಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ತ್ರಿಲೋಚನನ್ನು ಯಾರು ಸ್ಮರಿಸಿ ಪೂಜಿಸುವರೋ
ಅವರು ರುದ್ರಲೋಕದಿಂದ ಬಂದವರಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯೆ ಮಾನವರಲ್ಲವು.

ವಚನಗಳು

೧

ಎನ್ನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮನರಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

ಎನ್ನಯ್ಯಾ ಕೀಟಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನರಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

ಎನ್ನಯ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ
ಭ್ರಮರನ ಲೇಸಿನಂತೆ ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡು
ತಪ್ಪೆನ್ನದು ತಿವಧೋ ತಿವಧೋ

೨

ಅಯ್ಯಾ ಕರ್ಮದಾಗರವ ಹೊಕ್ಕು ವಿಷಯದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ
ಅಯ್ಯಾ ದೇಹಮೋಹವೆಂಬ ಮಹಾದುಃಖಕ್ಕೀಡಾಗಿ
ಅಯ್ಯಾ ಸಾವುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಬೇವುತ್ತಿದ್ದೇನೆ
ಅಯ್ಯಾ ತಪ್ಪೆನ್ನದು ತಪ್ಪೆನ್ನದು ಈ ಮೊರೆಯ ವಿಚಾರಿಸಿ

ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡು

ಅಯ್ಯಾ ಅಳಿಸಪಮಾನ ಅಳ್ಳವಂಗ ಬಂದಂತೆ

ಅಯ್ಯಾ ಎನ್ನಳಲು ತಪ್ಪದು ನಿಮಗೆ

ಅಯ್ಯಾ ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡು ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡು ಕೂಡಲ

ಸಂಗಮದೇವಾ

೩

ಅಯ್ಯಾ ಎಳೆಗರು ತಾಯನರಸಿ ಬಳಲುವಂತೆ

ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮನರಸಿ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

ಅಯ್ಯಾ ನೀವೆನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಪ್ರಸನ್ನವ ಮಾಡಿ ಕಾರುಣ್ಯವ

ಮಾಡಿರಯ್ಯಾ

ನೀನೆನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ನೆಲೆವನೆಯಾಗಿ ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡು

ನೀನಿನ್ನು ಲೇಸನೀಯಯ್ಯಾ

ಅಂಬೇಂ ಅಂಬೇಂ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ಅಕಟಕಟ ತಿವನೇ ನಿನಗಿನಿತು ಕೃಪೆಯಿಲ್ಲ

ಅಕಟಕಟ ತಿವನೇ ನಿನಗಿನಿತು ಮರುಕವಿಲ್ಲ

ಏಕೆನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆಯಯ್ಯಾ ಇಹಲೋಕ ದುಃಖಿಯ

ಏಕೆನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆಯಯ್ಯಾ ಪರಲೋಕದೂರನ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ ಕೇಳಯ್ಯ ತಂದೆ
 ನಿನಗೆ ನಾನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಣ್ಣುಮರನಿಲ್ಲವೇ

೫

ಏಕೆನ್ನ ಬಾರದ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿಸಿದೆ
 ಏಕೆನ್ನ ಘೋರಸಂಸಾರದಲ್ಲಿರಿಸಿದೆ
 ಏಕೆನ್ನ ಕರುಣಿಸಲೊಲ್ಲದೆ ಕಾಡಿಹೆ ಹೇಳಾ
 ಎನ್ನ ಲಿಂಗವೆ ನಾ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪೇನು ಸಾಕಲಾಗದೆಂದು
 ಅಕ್ಕೊತ್ತಿ ನುಡಿದರೆ
 ಏಕೆ ನಾ ನಿಮ್ಮ ಬಿಡುವೆ ತಂಭುಜಕ್ಷೇತ್ರಾ

೬

ಬಲ್ಲಿದನ ಹಗೆಹ ತೆಗೆವನ್ನಕ್ಕರ ಬಡವನ ಹರಣ ಹೋದ
 ತೆರನಂತಾಯಿತ್ತು
 ನೀ ಕಾಡಿ ಕಾಡಿ ನೋಡುವನ್ನಬರ ಎನಗಿದು ವಿಧಿಯೇ ಹೇಳಾ ತಂದೆ
 ಮೂರು ಆರುವನ್ನಬರ ಎಮ್ಮೆ ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಿಹೋದ
 ತೆರನಂತಾಯಿತ್ತು
 ಎನಗೆ ನೀನಾವ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಕರುಣಿಸುವೆಯಯ್ಯಾ
 ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೭

ಎಲುದೋರಿ ಸರಸವಾಡಲೇನು ಭೃಂಗಿಯೇ
 ಸೀಳಿ ಹೊದೆದುದುಲೇನು ಗಜಾಸುರನೇ
 ಹೆಣ್ಣು ಲೀಲೆಯ ಮಾಡಲೇನು ಅಂಧಕಾಸುರನೇ
 ಮನವಲ್ಲಾಡಲೇನು ಸಿರಿಯಾಳನೇ
 ನೋಣ ತೃಣದೋಪಾದಿ ನಾನು ಎನ್ನನಿತಿ ಬಳಲಿಸುವರೇ
 ಕರುಣಿಸು ಕರುಣಾಕರಾ ಉಳಿಯುಮೇತ್ಪರಾ

೮

ನೀನೆನ್ನನೊಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನಾರ ಸಾರಿ ಬದುಕಲಯ್ಯಾ
ಮೇಕುದೋರಿ ಗಂಡನ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರುಂಟೇ

ನಿಮ್ಮಿಂದಲಧಿಕರುಂಟೇ ಹೇಳಾ

ತಲೆಯೂರಿ ತಪ್ಪಿಸಿದೊಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಮಿಯ ತೋರುವಾತನು ನೀನೆ
ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕಮರಿಯ ಹಾಯ್ದರೆಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಪದವಿಯ

ಕೊಡುವವನು ನೀನೆ

ನೀನು ಕರುಣಿಸುವನ್ನಕ್ಕರ ನಾನು ಹೀಗಿದೇನೆ ಹೇಳಾ ಸಕಳೇಶ್ವರಾ

ದೃಷ್ಟನಷ್ಟ ಸ್ಥಲ : ೧೬

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಜೀವನ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ದೇಹಾದಿಮಿಥ್ಯವೆನರಿವಡೆ ಶಿವಕಾರುಣ್ಯದಿಂದಲ್ಲದೆ ಆಗುದೇಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಇಂತಹ ಶಿವಕಾರುಣ್ಯದಿಂದುದಯವಾದ ವಿರಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ದೇಹಾದಿ ಪ್ರಪಂಚಿಕದ ತೋರಿಕೆಯೆಲ್ಲವು ನಷ್ಟವಹುದೇ ದೃಷ್ಟವೆಂಬುದನರಿದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಬಾಲ್ಯೇ ತು ಕ್ರೀಡನಾಸಕ್ತೋ ಯೌವನೇ ವಿಷಯೋನ್ಮುಖಃ |

ಅಜ್ಞಾನವಾನಶಕ್ತಶ್ಚ ವಾರ್ಧಕೇ ಸಮುಪಸ್ಥಿತೇ ||೧||

ಬಾಲತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಪರ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಮುಖನಾಗಿ ವಾರ್ಧಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಹೀನ ಪ್ರಾಣಿಯೆನಿಸಿ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನಾಗಿರುವನು.

ಬಾಲಾ ವೃದ್ಧಾನ್ಮೃತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮೃತಾ ವಿಷ್ಟ್ವಾದಿದೇವತಾಃ |

ಅತ್ಮನಶ್ಚ ಮೃತಿಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಶೀಘ್ರಂ ಕುರ್ಯಾಚ್ಛಿವಾರ್ಹನಮ್ ||೨||

ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು ಹಿರಿಯರು ಸಾವುದು ಸತ್ಯ. ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಟು ಮೊದಲಾದವರು ಸಾವುದು ಸತ್ಯ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿಯೂ ಕಂಡೂ ತಮಗೆ ಸಾವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂದೇಹಿಸದೆ ಬೇಗನೆ ಶಿವಪೂಜೆಯು ಮಾಡುವುದು.

ಲೈಂಗಿಕೇ—

ತ್ವರಿತಂ ಜೀವಿತಂ ಯಾತಿ ತ್ವರಿತಂ ಯಾತಿ ಯೌವನಮ್ |

ತ್ವರಿತಂ ವ್ಯಾಧಿರಭ್ಯೇತಿ ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಜ್ಞಃ ಸದಾಶಿವಃ ||೩||

ಜೀವವು ಬೇಗನೆ ಹೋಗುವುದು. ಪ್ರಾಯವು ಬೇಗನೇ ಹೋಗುವುದು. ವ್ಯಾಧಿಯು ಬೇಗನೆ ಬರುತ್ತಿವುದು. ಅದರಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಹೀನಾಶ್ರಯಂ ನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಮಹದಾಶ್ರಯಮ್ |

ಈಶಾಶ್ರಯೇ ಮಹಾನಾಗಃ ಪ್ರಶಚ್ಛ ಗರುಡಂ ಸುಖಮ್ ||೪||

ಹೀನಾಶ್ರಯದಿಂದ ಮಹಾನುಭಾವಿಗಳ ಆಶ್ರಯವೇ ಲೇಸು. ಅದು

ಹೇಗಿಂದರೆ— ಪರಮೇಶ್ವರನಲ್ಲಿದ್ದ ಸರ್ಪನು ಗರುಡನನ್ನು “ ಕ್ಷೇಮವೇ ’
ಎಂದು ಕೇಳಿತು. ಮಹದಾಶ್ರಯವೆಂಬುದೇ ಶಿವಾಶ್ರಯವಾದ ಕಾರಣ
ಶಿವನನ್ನೇ ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂಬುದರ್ಥವು.

ವಚನಗಳು

೧

ಸಾವು ತಡವಿಲ್ಲ ನರಕ ದೂರವಿಲ್ಲ
ದೇಹದಿಚ್ಛೆಗೆ ಹರಿದು ಕೆಮ್ಮನೆ ಕೆಡಬೇಡ
ದುವಿಷಯವ ಬಿಡು ಬೇಗ ಗುರುಪದವ ನಂಬು
ನಮ್ಮ ಸಿಮ್ಮ ಲಿಗಿಯ ಚೆನ್ನರಾಮನಲ್ಲಿ ನೀನು ಸುಖಿಯವೈ ಮರುಳೇ

ಜವನಿದ್ದಾನೆ ಜವನ ಪಟ್ಟಣವಿದೆ
ಮಾಮರ ಗೂಮರನಿದೆ ತೋಮರನಿದೆ ನೋಡಯ್ಯಾ
ಅವ ಕಾರ್ಯಮಾದಡೂ ದೇವಕಾರ್ಯವ ಮಾಡು

ಸಾವಕಾರ್ಯ ತಪ್ಪದು
ನೀನು ಕೆಡಬೇಡ ಕಂಡ್ಯಾ ಬೇಗ ನಂಬಿ ಪೂಜಿಸು

ಸೊಡ್ಡಳದೇವನ ಮರುಳೇ

೨

ನಿನ್ನ ಹರಯದ ರೂಪಿನ ನುಡಿಯ ಜಾಣಿನ ಚೆಲುವಿನ ಸಿರಿಯ
ಸಂತೋಷದ ಕರಿ ತುರಗ ರಥ ಪವಾತಿಯ ನೆರವಿಯ
ಸತಿಸುತರ ಬಂಧುಗಳ ಸಮೂಹದ

ನಿನ್ನ ಕುಲದಭಿಮಾನದ ಗರ್ವವ ಬಿಡು ಮರುಳಾಗದಿರು
ಅಕಟಕಟಾ ರೋಮಜನಿಂದ ಹಿರಿಯನೇ ಮದನನಿಂ ಚೆಲುವನೇ
ಸುರಪತಿಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನನೇ ವಾಮದೇವ ವತಿಷ್ಕರಿಂದ ಕುಲಜನೇ
ಅಂತಕನ ದೂತರು ಬಂದು ಕೈನಿಡಿದೆಳೆದೊಯ್ಯುವಾಗ

ನುಡಿಗಡೆಯಿಲ್ಲ

ಕೇಳೋ ನರನೆ ಎನ್ನ ಮಹಾಲಿಂಗ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕದೇವರ
ಪೂಜಿಸಿದೆಯಾದರೆ
ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಪದ ದೊರಕೊಂಬುದು ಮರುಳೇ

೪

ಬಲೀಂದ್ರನ ಸಿರಿಯಿಂದಲಧಿಕರ ನಾನಾರನು ಕಾಣೆ
ಅಂತಹ ಸಂಪತ್ತು ಮೂರಡಿಗೈದದೆ ಹೋಯಿತ್ತು
ಕೆಡುವಂತಿದ್ದಿತೇ ಕೌರವನ ರಾಜ್ಯ
ಮಡಿವಂತಿದ್ದಿತೇ ರಾವಣನ ಒಲ್ಲಾಳಿಕೆ
ಪರಸ್ತ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೊಲಿದು ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮಡಿದ
ಇದು ಸತ್ಯ ಇದು ಸತ್ಯ

ಸಿರಿ ಸೌಕರ್ಯವೆಂಬುದು ಆಕಾಶದ ರಚನೆ
ಇದನರಿದು ದೇಹದಿಚ್ಛೆಯನತಿಗಳೆದು
ನಮ್ಮ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಂಗೋತು ನೀನೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಳಿಯಾ ಮರುಳೆ

೫

ಕಾಯವ ನಿತ್ಯಯಿಸಲಿಲ್ಲ ಜೀವವ ನಿತ್ಯಯಿಸಲಿಲ್ಲ
ಕಾಯ ಜೀವಕ್ಕೆಂತು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ
ಸುಖವ ನಿತ್ಯಯಿಸಲಿಲ್ಲ ದುಃಖವ ನಿತ್ಯಯಿಸಲಿಲ್ಲ
ಸುಖ ದುಃಖಂಗಳೆಂಬವಕ್ಕೆಂತು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ
ರಾಜ್ಯವ ನಿತ್ಯಯಿಸಲಿಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ನಿತ್ಯಯಿಸಲಿಲ್ಲ
ಅಭ್ರಚ್ಛಾಯೆ ಮಾಯೆ ಮೋಹ ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲವೋ
ಎನ್ನದು ಮನೆ ಎನ್ನದು ಧನ ಎನ್ನದು ಸ್ತ್ರೀಯೆಂಬುದೆಲ್ಲವೂ
ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸಿರಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದರೆ ಹೋದಂತೆ
ಹಾಲುಳ್ಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬವ ಮಾಡಿ ಗಾಳಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ತೂರಿಕೊಳ್ಳಿ
ಬಳಿಕಲರಸಿದರುಂಟೇ ಪರಮ ಸುಖವು
ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ
ಹರಗೋಲ ಪಡೆದಲ್ಲಿ ತೊರೆಯ ದಾಂಟಿಕೊಳ್ಳಿರೋ

೬

ಸಾವುದು ದಿಟದಿಟ ನೋಡಾ

ಅದು ಸಟೆಯೆಂದು ನಿತ್ಯವೆಂದನಿತ್ಯವೆ ನಂಬಿ

ಹೊನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ನಿನ್ನವೆಂದು ನಂಬರಲು

ಅವು ನಿನ್ನ ವಂಚಿಸಿ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಹೋದುದನರಿಯಿರಿ

ಅಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ ಕೆಡದಿರಿ ಕೆಡದಿರಿ ಸತ್ಪುತ್ರಕ್ಕೆ ಸಲಿಸಿ

ಬದುಕಿರಯ್ಯಾ

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂ ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡಲು

ನಿತ್ಯವು

ಇದು ಸಟೆಯೆಂದು ನರಕಕ್ಕಿಳಿದು ಕೆಡದಿರಿ ಕೆಡದಿರಿ

ಇದನರಿದು ಸಟೆಯ ದಿಟವ ಮಾಡಿರಿ

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವುದೆ ದಿಟ

ಇದು ಸತ್ಯ ಇದು ಸತ್ಯ ಇದೇ ನಿತ್ಯ ಇದೇ ಯುಕ್ತಿ ಇದೇ ಭಕ್ತಿ

ಇದೇ ತಕ್ತಿ ಇದೇ ಮುಕ್ತಿ ಇದು ಸತ್ಯ ಶಿವ ಬಲ್ಲ ಶಿವನಾಣೆ

ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ವೈರಾಗ್ಯ ಸ್ಥಲ : ೧೭

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ದೇಹಾದಿ ಪ್ರಪಂಚವು ನಷ್ಟವಹುದೇ ದೃಷ್ಟ
ನೆಂಬುದನರಿದು ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಿಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ
ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಆ ನಷ್ಟವಾಗುವ ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ
ಮನವನಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತುಹೋಗಲಾಗದೇದೇ ವೈರಾಗ್ಯಮಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಬೇಕಾಗಿ
ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಓತುಃ ಓತಾ ತಸ್ಯ ಓತಾ ಕ್ಷಯಾತಾ ಮಾತಾ ಕ್ಷಯತಾ ಸುಹೃದಃ
ಕ್ಷಯಾತಾಃ |

ಇತ್ಥಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಪ್ರಸಭಂ ಹಿ ವಿದ್ವಾನ್ ಯಜೇನ್ನ ಹೇಶಾನ
ಮನಂದಿತಾತ್ಮಾ ||೧||

ತನ್ನ ತಂದೆಯ ತಂದೆ ಸತ್ತುದನು ಕಂಡು ತನ್ನ ತಾಯಿ ಸತ್ತುದನು ಕಂಡು
ತನ್ನ ಬಂಧುಗಳು ಮಿಕ್ಕಿದವರುಗಳು ಸತ್ತುದನು ಸಾವುದನು ಕಂಡು
ಇದೇರೀತಿಯೇ ಎಂದು ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನಾದ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಯೋಚಿಸಿ ಜಗದೀಶ್ವರ
ನಾದ ಪರಮೇಶನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಲೈಂಗೇ—

ಪತತ್ಯುನ್ಮೀಲಿನೀಶಕ್ತಿಃ ಸವಾನುಗ್ರಹರೂಪಿಣೀ |

ತಸ್ಯಾಂ ಪತಿತಮಾತ್ರಾಯಾಂ ಮಲತ್ರಯನಿವರ್ತಿಣಾ ||೨||

ಶಕ್ತಿಃ ಪ್ರವರ್ತತೇ ತಸ್ಯಾಃ ಪ್ರವೃತ್ತೌ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |

ವೈರಾಗ್ಯಂ ಜಾಯತೇ ಸ್ತಿಸ್ರಂ ಸಂಸಾರಾದ್ಧುಃಖಸಾಗರಾತ್ ||೩||

ಮುಕ್ತಿ ಕಾಮಿಯಾಗಿಪ್ಪ ವಿಜ್ಞಾನಾಕಲನ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹರೂಪಿಣಿ
ಯಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷಶಕ್ತಿ ಬೀಳುತ್ತಿಹುದು. ಆ ಕೃಪಾ
ಕಟಾಕ್ಷ ಶಕ್ತಿ ಪತನವಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಮಲತ್ರಯಂಗಳು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ
ನಿವೃತ್ತಿಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರವೃತ್ತಿಸುತ್ತಿಹುದು. ಆ ನಿವೃತ್ತಿಶಕ್ತಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಲಾಗಿ

ಆ ವಿಜ್ಞಾನಾಕಲನೇಂಬ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ದುಃಖಸಮುದ್ರದತ್ತ
ಣಿಂದ ಶೀಘ್ರವೇ ವೈರಾಗ್ಯ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿಹುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ದಿಟ ದಿಟ ಎನಗಿನ್ನೆಂತಯ್ಯಾ ಸಾವುಬಂದಿತ್ತೇ ಸಾವುಬಂದಿತ್ತೇ
ಸ್ಥಿರಾಯುಗಳೆಂಬ ದೇವಜಾತಿಗಳು ಸತ್ತುದ ಕೇಳುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ
ಮತ್ತೆ ಎನ್ನ ಅನ್ವಯದವರು ಸತ್ತುದ ಕಾಣುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ
ಮತ್ತೆಯೂ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲ ಹೇಸಿಕೆಯಿಲ್ಲ
ಕರ್ಮಿ ನಾನು ಧರ್ಮಿ ನೀನು
ಬೇಗ ಬೇಗ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯವನಿತ್ತು ರಕ್ತಿಸಯ್ಯಾ
ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಸ್ತಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೨

ತವವನೆತ್ತಿ ನಡೆವಾಗ ಸ್ವತಾನವೈರಾಗ್ಯವಹುದು
ಪುರಾಣವ ಕೇಳುವಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ವೈರಾಗ್ಯವಹುದು
ಶಿಶು ಗರ್ಭವಳಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸೂತ ವೈರಾಗ್ಯವಹುದು
ನೆಟ್ಟನೆ ತರಣ ಚಾರಿತ್ರವ ಕೇಳುವಾಗ ಮರ್ಕಟ ವೈರಾಗ್ಯವಹುದು
ಏನನೋದಿಯೂ ಏನ ಕೇಳಿಯೂ ಫಲವಿಲ್ಲ ಸತ್ತುದ ಕೇಳುತಲಿದ್ದೇನೆ
ಮತ್ತೆಯೂ ಎನ್ನ ಅನ್ವಯದವರು ಅಳಿವುದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೆ
ತುನಕ ಬೂದಿಯೊಳು ಮಲಗಿದ್ದು ತನ್ನಾದಿ ಅನಾದಿಯ ನೆನೆದು
ದೇಹದಿಚ್ಛೆಯನಳಿದು ಜನ್ಮಜಾಡ್ಯವ ಪರಿವೆನೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರಲು
ಮೆಲ್ಲನೆ ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿಯಲು ಆಗ ತನ್ನಾದಿಯ ಮರೆದು ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡು
ಕಿವಿಯ ಕೊಡಹುತ್ತ ಹಡಿಕೆಗೆ ಹರಿವಂತೆ ಎನ್ನ ಯುಕ್ತಿ
ಇಂತಪ್ಪ ಅನುರಕ್ತಿಯನಳಿದು ದೇಹದಿಚ್ಛೆಯ ಹಳಿದು
ಪರಮ ವಿರಕ್ತಿಯನಿತ್ತು ರಕ್ತಿಸಯ್ಯ ಬಸವಸ್ತಿಯ ಕೂಡಲ
ಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೩

ಆರ್ಮ ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯ ಲೌಕಿಕಗಳೆಂಬ
 ಚತುರಾತ್ರಮಿಗಳಿಗೆ ತೃತ್ಯನುಭವಸಿದ್ಧವಾಗಿಹುದು
 ಹಿಡಿದು ಸುಖವಿಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ದುಃಖವಿಲ್ಲ
 ನೆರೆಯರಿದು ವಿಷಯಂಗಳ ಬಿಟ್ಟರೆ
 ಪರಮಾನಂದವೆಂದಿಗೂ ಸೋಹಂ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿಹುದು
 ಆ ಸೋಹಂ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಂದರೆ
 ಈ ದೇಹದ ಅಹಂ ಮಮತೆಯೆಂಬ ಬಡಮಾಯೆಯಳಿವುದೇ
 ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ

ಅನರ್ಥಜೀವಿತ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ : ೧೮

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಕಲ ಸಂಸಾರಬಂಧನವ ಹರಿದು ತಥ್ಯಮಿಥ್ಯಗಳೆಂ
ತೊರೆದು ಶಿವಾರ್ಚನಾತತ್ಪರಾಯಣತ್ವವ ಪಡೆವುದಕ್ಕೆ ವೈರಾಗ್ಯವೇ
ಕಾರಣವೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು.
ಇಂತಪ್ಪ ವೈರಾಗ್ಯವಿಡಿದು ಶಿವಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವವರುಗಳ ಜೀವನವೇ
ಜೀವನವಲ್ಲದೇ ಉಳಿದಂತೆ ಜೀವಿಸುವವರುಗಳ ಜೀವನವಪ್ರಯೋಜನವೆಂದು
ನುಡಿದ ವಚನಗಳು—

ಬ್ರಹ್ಮಗೀತೆಯಲ್ಲಿ—

ಶಿವನಾಮವಿಹೀನಸ್ಯ ಧ್ಯಾನಹೀನಸ್ಯ ಶೂನಿವಃ |

ಶಿವಭಕ್ತಿವಿಹೀನಸ್ಯ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರೋದ್ಧೂಳನಾದಿಸು ||೧||

ಶ್ರದ್ಧಾಹೀನಸ್ಯ ರುದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ಯಾಪ್ಯಸೇವನಾತ್ |

ಸಾಕಷ್ಟಿನ್ನುಕ್ತಿಮಹಾದೇವಾನ್ನೈವ ಸಿದ್ಧತಿ ದೇಹಿನಾಮ್ ||೨||

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಜಪಿಸದಿಹುದು. ಶಿವಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದಿಹುದು. ಶಿವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ
ಯಿಲ್ಲದಿಹುದು. ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಧಾರಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದಿಹುದು. ಶಿವ
ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳ್ಳದಿಹುದು. ಹೀಗೆ ಶಿವಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ಮೋಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಯು ಆಗಲೊಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜನ್ಮ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿಹೋಯಿತ್ತು.

ಕೂರ್ಮೇ—

ಧಿಗ್ಭ್ರಮರಹಿತಂ ಫಾಲಂ ಧಿಗ್ಗ್ರಾಮಮಶಿವಾಲಯಮ್ |

ಧಿಗನೀಶಾರ್ಚನಂ ಜನ್ಮ ಧಿಗ್ವಿದ್ಯಾಮಶಿವಾಶ್ರಯಮ್ ||೩||

ವಿಭೂತಿಯಿಲ್ಲದ ಹಣೆಯ ಸುಡುಸುಡು. ಶಿವಾಲಯವಿಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮವ
ಸುಡು ಸುಡು. ಶಿವಪೂಜೆಯಿಲ್ಲದ ಜನ್ಮವ ಸುಡು ಸುಡು. ಶಿವತತ್ತ್ವವಿಲ್ಲದ
ವಿದ್ಯೆಯ ಸುಡು ಸುಡು.

ಪತಿಹೀನಾ ಯಥಾ ನಾರೀ ಮಾತಾಹೀನೋ ಯಥಾ ಸುತಃ |

ಲಿಂಗಹೀನಸ್ತಥಾ ಪ್ರಾಣೇ ತಸ್ಯ ಜನ್ಮ ನಿರರ್ಥಕಮ್ ||೪||

ಗಂಡವಿಲ್ಲದ ಸ್ತ್ರೀಯು ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಲರಿಯಳೋ ತಾಯಿಯಿಲ್ಲದ ಮಗನು

ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಲಿರಿಯನೋ ಹಾಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಣಿಯು ಒಪ್ಪಲಿರಿಯದು
ಅಂತಹ ಜನ್ಮವು ನಿರರ್ಥಕವಾದುದು.

ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರೇ—

ಯತ್ರ ಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತಿ ಯತ್ರ ತ್ರಿಶುಂಧ್ರಕ್ರಮಾ

ಯತ್ರ ರುದ್ರಜಪೋ ನಾಸ್ತಿ ತಚ್ಚಾಂಡಾಲಗೃಹೋಪಮಮ್ ||೫||

ಆವ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜೆಯಿಲ್ಲ ಆವ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿಯಿಲ್ಲ ಆವ ತಾವಿ
ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರುದ್ರ ಜಪವಿಲ್ಲವೋ ಆ ತಾವುಗಳು ಹೊಲೆಯರ ಮನೆಗೆ
ಸಮಾನಗಳು.

ವಚನಗಳು

೧

ಶಿವಾಯೆಂದೋದದವನ ಓದು ಗಿಳಿಯೋದು

ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ನಾರಾಧಿಸದವನ ಮನೆ ಕೆಮ್ಮನೆ

ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ನೋಡದವನ ಕಣ್ಣು ಹೀಲೆಯ ಕಣ್ಣು

ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ಹಾಡದವನ ಬಾಯಿ ಕನ್ನದ ಬಾಯಿ

ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ಹೊಗಳದವನ ನಾಲಿಗೆ ಭವಿಯ ನಾಲಿಗೆ

ಬಚ್ಚಲ ತಂಪಿನ ಜೊಗಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಜಿಗುಣೆಯಯ್ಯಾ

ಶಿವ ನಿಮಗೆರಗದ ಕರ್ಮ ತೂಲದ ಮೇಲಣ ಹೆಣನು

ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆಯದವನ ದೇಹ ಸಂದೇಹ

ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತನಲ್ಲದವನ ಭೋಗವು ವಿದ್ಯೆಯು ಕುಲವು ಶ್ರೀಯು

ಸಾಹಸ ಯತಸ್ಸು ವಿಮಾನದ ಮೇಲಣ ತವದ ತೋರಿಕೆಯಯ್ಯಾ

ಅವನೇತಕ್ಕೆ ಬಾತೆ ಇದುಕಾರಣ

ಭವರೋಗ ನರಕಕ್ಕಾರದೆ ತರಣವೊಕ್ಕೆನಯ್ಯಾ ಸೊಡ್ಡಳಾ

೨

ಹುಟ್ಟದ ಬೀಜವಿದ್ದೊಡೇನಯ್ಯಾ ಧರೆಯೊಳಗೆ

ಅಟ್ಟಣ್ಣ ಬಾರದ ಮಡಕೆಯಿದ್ದೊಡೇನಯ್ಯಾ ಮನೆಯೊಳಗೆ

ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟದ ಮನವಿದ್ದೊಡೇನಯ್ಯಾ ತನುವಿನೊಳಗೆ

ಕೆಚ್ಚಲ ಕಚ್ಚಿದ ಉಣ್ಣೆ ಬಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರೀರದ ರುಚಿಯನು
 ಬಚ್ಚಲೊಳಗಣ ಬಾಲ ಹುಳು ಬಿಲ್ಲದೆ ನಿಚ್ಚಳದ ನೀರಸುಖವ
 ನಿಚ್ಚನಿಚ್ಚಲೊಡುವ ಗಿಣಿ ಬಿಲ್ಲದೆ ತನಗೆ ಒಹ ಬೆಕ್ಕಿನ ಬಾಧೆಯ
 ಹುಚ್ಚುಗೊಂಡ ನಾಯಿ ಬಿಲ್ಲದೆ ಸಾಕಿದೊಡೆಯನ
 ಇದು ಕಾರಣ ಒಡಲಪಡೆದರೇನು ಮಡದಿಯರ ನೆರಹಿದರೇನು
 ಒಡವೆಯ ಗಳಿಸಿದರೇನು

ಶಿವನೇ ನಿಮ್ಮ ನರಿಯದ ಮನುಜನ ಒಡಲೆಂಬುದು
 ಹೊಲೆ ಜೋಗಿಯ ಕೈಯ ಒಡೆದ ಸೋರೆಯಂತೆ ಕಾಣಾ

ಕಲಿದೇವರದೇವಾ

೨

ಎಲವದ ಮರ ಹೂತು ಫಲವಾದ ತೆರನಂತೆ
 ಸಿರಿಯಾದಡೇನು ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ
 ಗುಣವಿಲ್ಲದ ರೂಪಿನಂತೆ ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆಯ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ
 ಬಚ್ಚಲ ನೀರು ತಿಳಿಧಂತೆ
 ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸಂಪದನೆಂಬುದು ವೃಥಾವೃಥ

ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ಹಾವು ಹದ್ದು ಕಾಗೆ ಗೂಗೆ ಅನಂತಕಾಲ ಬದುಕವೇ
 ಬೇಡವೋ ಮಾನವಾ ಲೇಸನಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕು ಓ ಮಾನವಾ

ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ

ಜೀವಿತಂ ಶಿವಭಕ್ತಾ ನಾಂ ವರಂ ಪಂಚ ದಿನಾಢಿ ಚ
 ಅಜಕಲ್ಪಸಹಸ್ರೇಭ್ಯೋ ಭಕ್ತಿಹೀನಸ್ಯ ಶಾಂಕರಿ
 ಎಂದುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಭಕ್ತಿವಿಡಿದು
 ಐದು ದಿವಸವಾದರು ಬದುಕಿದರೆ ಸಾಲದೆ

ಅನ್ಯದೈವ ನಿರಸನ ಸ್ತಲ : ೧೯

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ದೇವತಾಯೋಗ್ಯಗಳಾಗಿ ಬಾಳುವರ ಬಾಳುವೆ
ಬಾಳುವೆಯಲ್ಲದೆ ಉಳಿದಂತೆ ದೇವತಾವಿರಹಿತವಾಗಿ ಬಾಳುವರ ಬಾಳುವೆ
ಯೆಲ್ಲವು ಪ್ರಯೋಜನವಲ್ಲವೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ
ಪುರಾತನರು. ಆ ದೇವತಾಲಕ್ಷಣವು ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವರಿಗಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ
ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುವಾದಿದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಬೇಕಾಗಿ ನುಡಿದ
ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೀ--

ವಿಷ್ಣ್ವಾದಿದೇವತಾನಾಂ ತು ವಿಶ್ವಾಧಿಕ್ಯಂ ವದಂತಿ ಯೇ |

ಅಧೋಮುಖೋರ್ಧ್ವಪಾದಾಸ್ತೇ ಯಸ್ಯಂತಿ ನರಕಾರ್ಣವಮ್ ||೧||

ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಧಿಕ್ಯವನ್ನು ಅವ ಮನುಷ್ಯರು
ಹೇಳುವರೋ ಅವರು ತಲೆಕೆಳಗು ಕಾಲುಮೇಲಾಗಿ ನರಕಸಮುದ್ರವ
ನೈದುತ್ತಿಹರು.

ರುದ್ರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಭ್ಯಾಂ ನಾಧಿಕ್ಯಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಯೇ |

ಹನ್ಯಾತ್ಮನ ವಿಚಾರೇಣ ಹಂತುರ್ದೋಷೋ ನ ಕಶ್ಚನ ||೨||

ರುದ್ರಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಗಳು ಸರಿಯೆಂದು ಆರು ಕೆಲಬರು ಹೇಳುವರೋ
ಅವರುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸದೆ ಕೊಲ್ಲುವದು. ಹಾಗೆ ಕೊಂದಾತಂಗೆ ಅವ
ದೋಷವೂ ಇಲ್ಲವು.

ಯಥಾ ಸ್ಯಾಪಾನಯೋಃ ಸಾಮ್ಯಂ ಭದ್ರತ್ವೇಣಪಿ ನ ವಿದ್ಯತೇ |

ತಥೈಕತ್ವೇನ ಸರ್ವೇಷಾಂ ರುದ್ರಸಾಮ್ಯಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ ||೩||

ಹಾಗೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯ ಮುಖ ಗುಡಂಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ
ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗಿಯೂ ರುದ್ರನೊಡನೆ ಸಮತ್ವವಿಲ್ಲ.

ವಚನಗಳು

೧

ಅಗ್ನದ ಹರಿಬ್ರಹ್ಮತ ಮರೆದೊಮ್ಮೆ ಹರಂಗೆ ಸಮವೆಂದರೆ ಅವನು

ಚಾಂಡಾಲನು

ಅವನ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಸೌರಪುರಾಣೇ—

ಯೋ ಮಹಾದೇವಮನ್ಯೇನ ಹೀನದೇವೇನ ದುರ್ಮತಿಃ |

ಸಕೃತ್ಸಾಧಾರಣಂ ಬ್ರೂಯಾದಂತ್ಯಜಾನಾಂತ್ಯಜೋಽಂತ್ಯಜಃ ||

ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಕಿರುಕಳ ದೈವಂಗಳ ಸಮವೆಂದು—

ಬಗುಳುವನ ಬಾಯಿ ಯಮಪಾಕುಳ

ತಪ್ಪದು ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ್ ~~ಚಿತ್ಪ್ರಸಂಗಮದೇವಾ~~

೨

ಎಲ್ಲ ದೈವಕ್ಕೆ ಶಿವನೊಡೆಯನೆಂಬುದನರಿಯದೆ—

ವಿಷ್ಣುವೇ ದೈವವೆಂಬ ಭೇದವಾದಿ ನೀನು ಕೇಳಾ

ಎಲ್ಲ ದೈವಕ್ಕೆ ಶಿವನೆ ಘನವೆಂಬುದನರಿಯದೆ—

ವಿಷ್ಣುವೆ ಘನವೆಂಬ ಮಾಯವಾದಿ ನೀನು ಕೇಳಾ

ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ—

“ಓಂ ಗಾಯತ್ರೀ ಭೂದಃ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಯಪಿ ಸಹಿತ ದೇವತಾ

ಅಗ್ನಿರ್ಮುಖಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಶಿರೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಹೃದಯಂ ರುದ್ರಃ ಶಿಖಾ” ||

ಎಂದು ಹೀಗೆ ಶ್ರುತಿಯಿರುತ್ತಿರಲು ಮತ್ತೆ ಗಾಯತ್ರೀ—

ಓಂ ಭೂಃ ಓಂ ಭುವಃ ಓಂ ಸುವಃ ಓಂ ಮಹಃ ಓಂ ಜನಃ

ಓಂ ತಸಃ ಓಂ ಸತ್ಯಮ್ |

ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ಧಿಯೋ

ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||

ಇಂತೆಂಬ ಗಾಯತ್ರಿಯನು ಓದಿಯೂ ಕೇಳಿಯೂ

ಶಿವಂಗೆ ಸಮವಾದ ದೈವವುಂಟೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನಿ ಹೊಲೆಯರ ಕೂಡೆ

ತರ್ಕಿಸಲುಂಟೇ

ಸರ್ವದೇವ ಶಿಖಾಮಣಿಯಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳಾ

೩

ಶಿವನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ದೈವವಿಲ್ಲೆಂಬುದನು ದಕ್ಷನ ಜನ್ಮತಾನೇ ಹೇಳದೇ

ಉಳ್ಳಡೆ ಕ್ರತುವ ಕಾಯಣಾಗದೇ ತನ್ನ ಶಿರವು ಹೋಗಲಾದುದೇಕೆ

ಈ ಕೃತುಗಳಿಗೆ ಶಿವನೆ ಒಡೆಯನೆಂದುದು ಋಗ್ವೇದ---

ಓಂ ಅವೋ ರಾಜಾನ ಮಧ್ವರಸ್ಯ ರುದ್ರಗೌಂ ಹೋತಾರಗೌಂ

ಸತ್ಯಯಜುಗೌಂ

ರೋದಸೋಽ ಅಗ್ನಿಂ ಪುರಾತನ ಇತ್ಯೋರಚಿದಾದ್ಧಿರಣ್ಯ

ರೂಪಮವಸೇಃ ಶೃಣುಧ್ವಮ್ ||

ಇಂತೆಂದು ನೇದವನೋದಿಯೂ ಕೇಳಿಯೂ ಶಿವನೆಗೆ ಅನ್ಯದೈವ

ಸರಿಯೆಂಬ

ಕುನ್ನಿಯ ಬಗುಳ ಬೇಡವೆಂದಡೆ ಮಾಣದು ನೋಡಾ

ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ಮತ್ಸ್ಯತಲಿಸುತ್ತಾಗಿ ಹರನ ಮುಡಿಯಲ್ಲಿದೇಕೋ

ಕೂರ್ಮನ ಕಪಾಲ ಹರನ ಹಾರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದೆ

ನೀವು ಸರಿಯೆಂಬ ನರಹರಿಯ ಶಿರ ಪದಕದೊಳಗಿದೆ

ನಿಮ್ಮಾದಿವರಾಹನ ದಾಡೆಯು ಉರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅದೆ

ನಿಮ್ಮ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ ನಿಃಪ್ಪಿಲುವು ಖಟ್ಟಾಂಗವಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ

ಕೇಶವನ ಕಣ್ಣು ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಪಾದದಲ್ಲಿದೆ

ನಿಮ್ಮಗ್ಗದ ನಾರಾಯಣನ ಹೆಣ ರುದ್ರನ ತ್ರಿತೂಲದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದೆ

ಸಮಸ್ತ ದೇವರ್ಕಳ ಶಿರಂಗಳು ಇತ್ತರದಿ ಶಿರಮಾಲೆಗೆಯ್ದಿವೆ

ಬಲ್ಲಿದ ನರಹರಿಯ ತೊಗಲಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿದ

ಗಜಾಸುರನ ಚರ್ಮವ ಹೊದ್ದ ಪುಲಿಯ ತೊಗಲನುಟ್ಟ

ಹಾವಿನಾಭರಣವ ತೊಟ್ಟ ಸುಟ್ಟ ಕಾಮನ ಬೂದಿಯನಿಟ್ಟ

ದುಷ್ಟರಿಗೆ ದುಷ್ಟ ಅಘಘರಟ್ಟನು ಕಟ್ಟುಗ್ರ ಮರುಭಾಪು

ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳಾ

೫

ಗಂಡ ಗಂಡರೆದೆಯ ಮೆಟ್ಟಿ ನಡೆದವರುಂಟೇ

ಗಂಡ ಗಂಡರ ಚೆಲ್ಲಣವ ಮಾಡಿ ಉಟ್ಟವರುಂಟೇ

ಗಂಡ ಗಂಡರ ಚರ್ಮವ ಹೊದ್ದವರುಂಟೇ
 ಗಂಡ ಗಂಡರ ತೊಟ್ಟವರುಂಟೇ
 ಗಂಡ ಗಂಡರ ತುರುಬಿದರುಂಟೇ
 ಗಂಡ ಗಂಡರ ಭಸ್ಮವ ಪೂಸಿದವರುಂಟೇ
 ಗಂಡ ಗಂಡರಿಗೆ ಗಂಡನ ಕಣ್ಣು ಕಾಲಲ್ಲಿದೆ
 ಗಂಡರಿಗೆ ಗಂಡನ ಶಿರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ
 ಗಂಡು ವೇಷವೆಂಬುವರೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ತಕ್ತಿರೂಪು
 ಗಂಡರಿಗೆ ಗಂಡ ನಡೆಯುತ್ತೆ ಬಟ್ಟೆಯೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಸಂದಿತ್ತು
 ತಂಭು ಜಕ್ಕೇತ್ವರಾ ತರಣು ಜಗಕ್ಕೆ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಗಂಡನು

೭

ಜನನು ದೇವರೆಂದೆಂಬರು ಜನನು ದೇವರಲ್ಲ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ
 ನಾಭಿರಾಜ ಮರುತಾದೇವಿಗೆ ಶಾಂತಿನಾಥ ಪುಟ್ಟಿ
 ಕಾಳೋದರರೆಂಬುವರು ವರ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ ಬೇಂಟೆಗೆ ಹೋಗಿ
 ತೋಹಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಗೂಳಿಯನೆಚ್ಚು ಕೊಂದಲ್ಲಿ
 ಈ ಗೂಳಿಯ ಕೊಂದ ಪಾತಕಕ್ಕೆ
 ಹದಿನೆಂಟು ಲಕ್ಷ ಹೊನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಗೂಳಿಯ ಮಾಡಿ
 ಆ ಗೂಳಿಯ ದಾಸನ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಈ ಪಾಪ ಹೋಹುದೇ
 ಎಂದು ಮುನ್ನಿನ ಹಿರಿಯರುಗಳ ಕೆಳಿದಲ್ಲಿ
 ಆ ಹಿರಿಯರುಗಳು ಆ ಪಾತಕವು ಹಾಗೆ ಹೋಗದೆಂದರು
 ಆ ಗೂಳಿಯ ಒಂದೊಂದು ರೋಮ ಒಂದೊಂದು ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವು.
 ಅದು ಕಾರಣ ಆ ಪಾಪವು ಹೋಗದು ಮತ್ತೆ ಹೇಗೆ ಹೋಹುದೆಂದರೆ.
 ಚಂದ್ರಶೇಖರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕವ ಮಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪರವನಿಕ್ಕಿಸಿ.
 ಆ ಗೂಳಿಯನಾಚಪ್ಪರದಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿ.
 ತಾನು ನಿರ್ವಾಣವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಸಿಂಧಿರಲಾಗಿ.
 ಆ ಗೂಳಿಯ ರುಧಿರ ತನ್ನ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಹಾಗೆ
 ಮರಣಪಾದ
 ಅದುಕಾರಣ ಬಸವನ ಚರ್ಮವಂ ತಟ್ಟಾಗಿ ಹೊದ್ದು.

ಆ ಬಸವನ ಅಂಡಮಂ ಜವಳಿಗುಂಡಿಗೆಯಾಗಿ ಪಿಡಿದು-
 ಆ ಬಸವನ ಬಾಲಮಂ ಯಂತ್ರಮುಟ್ಟಿ ಕುಂಚಿಗೆಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು-
 ಅ ಬಸವನ ಹೆಸರು ಬಸದಿಯಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ-
 ತನ್ನ ಪಾತಕವ ಕಳೆದುಕೊಂಬವನ ದೇವರೆಂದು ಬಗುಳುವ-
 ನಾಯ ಬಾಯಿ ಯಮ ಪಾಕುಳ ತಪ್ಪದು ಗುಹೇಶ್ವರಾ

೭

ಭೃಗು ಮುನೀಶ್ವರನ ಶಾಸದಿಂದ ವಿಷ್ಣು ದಶಾವತಾರವಾಗಿ ಬಂದಲ್ಲಿ
 ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಿವಧರ್ಮ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ

ಮತ್ಸ್ಯಃ ಕೂರ್ಮೋವರಾಹಶ್ಚ ನಾರಸಿಂಹಶ್ಚ ವಾಮನಃ |

ರಾಮೋ ರಾಮಶ್ಚ ರಾಮಶ್ಚ ಬೌದ್ಧಶ್ಚ ಕಲಿಕಾಹ್ವಯಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗವನು ಹರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದನು

ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಲಂಕೆಯಲ್ಲಿ

ಶಿವಲಿಂಗವನು ಹರಿಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿದ

ಕೂರ್ಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಮೇಶ್ವರದೇವರ ದ್ವಾರಾವತಿಯಲ್ಲಿ

ಶಿವಲಿಂಗವನು ಹರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದ

ವಾಮನಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಾಮೇಶ್ವರ ದೇವರ ವಾರಣಾಸಿಯಲ್ಲಿ

ಶಿವಲಿಂಗವನು ಹರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿದ

ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಸೇತುವಿನಲ್ಲಿ

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸ್ಯ ಮಹಾದೇವಂ ಸೇತುಮಧ್ಯೇ ತು ರಾಘವಃ |

ಲಬ್ಧವಾನ್ ಪರಮಾಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಶಿವಾಂ ಶರಭೋರನುಗ್ರಹಾತ್ ||

ರಾಮೇಶ್ವರ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ಮಹಾದೇವಃ ಪಿನಾಕಧೃತ್ |

ತಸ್ಯ ದರ್ಶನಮಾತ್ರೇಣ ಬ್ರಹ್ಮ ಹತ್ಯಾದಿ ನಶ್ಯತಿ ||

ಎಂದುದಾಗಿ—

ಶಿವಲಿಂಗವನು ಹರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದ

ವರಾಹಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವರಾಹೇಶ್ವರದೇವರ ವೃಂದಗಿರಿಯಲ್ಲಿ

ಶಿವಲಿಂಗವನು ಹರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದ
 ನಾರಸಿಂಹಾವತಾರದಲ್ಲಿ ನಾರಸಿಂಹೇಶ್ವರದೇವರ ವೋಬಳದಲ್ಲಿ
 ಶಿವಲಿಂಗವನು ಹರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದ
 ಬೌದ್ಧಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಕಲ್ಕಿಯೆಂಬ ದೇವರ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ
 ಶಿವಲಿಂಗವನು ಹರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದ
 ಪರಶುರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮೇಶ್ವರದೇವರ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ
 ತೀರದಲ್ಲಿ

ಶಿವಲಿಂಗವನು ಹರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದ
 ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣೇಶ್ವರ ದೇವರ ಹಿಮನತ್ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ
 ಶಿವಲಿಂಗವನು ಹರಿಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದ
 ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹರಿಭಕ್ತನಾದ ನೋಡಿದೇ
 ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪಿಂದಗಲಕ್ಕೆ ನಿಂದು
 ಇಂತೀ ದಶಾವತಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಯೇ ಭಕ್ತ
 ಹರಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಭಕ್ತರಿಲ್ಲ ಸೊಡ್ಡಳ ದೇವರಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಕರ್ತಾರಿಲ್ಲ

ಅನ್ಯದೇವತಾ ಭಜನ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ : ೨೦

ಈ ಪ್ರಕಾರದ ವಿಷ್ಣ್ವಾದಿಗಳ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಪೋಷಿಸುವ ಕಾವ ಕೊಲುವುದಕ್ಕೆ ಶಿವನೇ ಕರ್ತನೆಂಬುದನರಿದು ಶಿವಗನ್ಯರಾದ ಅಲ್ಪದೇವತೆಗಳಿಗೆ ದೇವತ್ವವಿಲ್ಲವೆಂಬುದಂ ಪ ತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾದೇವನೊಬ್ಬನೆ ಪೂಜಾರ್ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲದೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಸೌರಸಂಹಿತಾಯಾಮ್—

ಯಸ್ತು ಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ದೇವಾನನ್ಯಂಶ್ಚ ಪೂಜಯೇತ್ |

ರತ್ನಂ ವಿಹಾಯ ಮೂಢಾತ್ಮಾ ಯಥಾ ಕಾಚಮಪೇಕ್ಷತೇ ||೧||

ಆನಾತನು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯದೈವಗಳ ಪೂಜಿಸುವುದು ಅಜ್ಞಾನವು. ರತ್ನವಂ ಬಿಟ್ಟು ಗಾಜಿನಮಣಿಯಂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದವನಂತೆ ಆಗುವುದು

ಬ್ರಹ್ಮಗೀತಾಯಾಮ್—

ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಮಧ್ವಕ್ತ್ಯಾ ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತಿ ಪರಾ ಗತಿಃ |

ಶಂಭುಭಕ್ತ್ಯೈವ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಗತಿರೇವಂ ಮಯೋದಿತಾ ||೨||

ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿದಡೆಯೂ ಎನ್ನ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿದಡೆಯೂ ನರಕವುಂಟು. ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಮುಕ್ತಿಯುಂಟು. ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮನ ವಾಕ್ಯವು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಶಿವಪೂಜಾಪರೋ ಭೂತ್ವಾ ಯೋಽನ್ಯದೈವಮನುಷ್ಠರೇತ್ |

ಅಷ್ಟವಿಂಶತಿಕೋಟಿ ತು ನರಕೇ ಯಾತಿ ಸ ಧ್ರುತಮ್ ||೩||

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನಾಗಿ ಅನ್ಯದೈವದ ಭಜನೆಯ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಕೋಟಿ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವನು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ವೀರಭದ್ರಪುರಾಣೇ—

ಬ್ರಹ್ಮ ಪೂಜಾ ನ ಕರ್ತವ್ಯಾ ವಿಷ್ಣೋರಪಿ ತಥೈವ ಚ |

ಸತತಂ ಪೂಜಯೇದ್ಬ್ರಹ್ಮಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ಶರತ್ಕಜೇತ್ ||೪||

ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನೂ ವಿಷ್ಣುವನ್ನೂ ಪೂಜಿಸುವುದು ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲ ನಿರಂತರವೂ ಶಿವನನ್ನೇ ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಗಂಜಳದಲ್ಲಿ ಹೊರಳುವರೇ
ಚಂದನವಿದ್ದಂತೆ ದುರ್ಗಂಧವ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಪೂಸುವರೇ
ಸುರಭಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆವುತ್ತಿರೆ ಹರಿವರೇ ಸೋಣಗನ ಹಾಲಿಗೆ
ಬಯಸಿದವ್ಯತವಿದ್ದಂತೆ ಅಂಬಿಲವ ನೆರೆದುಂಬ ಭ್ರಮಿತಮಾನವ

ನೀನು ಕೇಳಾ

ಪರಮ ಪದವಿಯನೀವ ಚಿನ್ನಸೊಡ್ಡಳನ್ನಿದ್ದಂತೆ ಸಾವದೇವರ

ನೋಂತರೆ ಕಾಪುದೇ ನಿನ್ನ

೨

ಉತ್ತಮಾಂಗವೆಸಿಸುವ ಶಿರಸ್ಸಿಗೆ ನಿತ್ಯವಿಬಿಂದು ಹೇಳಿತ್ತು ವೇದ
ಸ್ಪೃಶೆ ಶಿವನಡಿಗರಗಾವುದು ಮತ್ತನ್ಯದೈವಕ್ಕೆ ರಗಲಾಗದೆಂದು ವೇದ

ಓಂ ಯಸ್ಯೈ ನಮಃ ಸಚ್ಚಿರೋಧರ್ಮ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ನಾನಾಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಾ

ಹಸು ಯಜ್ಞೋದರಾ ವಿಷ್ಣು ಹೃದಯಂ ಸಂವತ್ಸರ ಪ್ರಜನನಮ್

ಎಂದುದಾಗಿ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚಿನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲದೆ

ಮತ್ತನ್ಯದೈವಕ್ಕೆ ರಗಿವರೆ ನಾಯಕ ಸರಕ ತಪ್ಪದು

೩

ನಾಲಿಗೆಗೆ ಈ ವಿಧಿಯೆಂದು ಹೇಳಿತ್ತು ವೇದ

ಶಿವನನ್ನೇ ಹೊಗಳುವುದು ಮತ್ತನ್ಯದೈವಗಳ ಹೊಗಳಲಾಗದೆಂದು

ವೇದ-

ಓಂ ಸ್ತುತಿ ಶ್ರುತಂ ಗರ್ತಸದಂಯುವಾನಂ ಮೃಗಂ
ನ ಭೀಮಮುಪಹತ್ಸುಮುಗ್ರಂ

ಮೃಡಾಜರಿತ್ರೇ ರುದ್ರಸ್ತವಾನೋ ಅನ್ಯಂತೇ ಅಸ್ಮಿನ್ನಿವಶಂತು ಸೇನಾಃ
ಎಂದುದಾಗಿ ಬಸವಪ್ರಿಯಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲದೆ
ಮತ್ತನೈವನವ ಹೊಗಳಿದಡೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು

೪

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ
ಮರಳಿ ಅನ್ಯದೈವಗಳನಾರಾಧಿಸುವ ಕುನ್ನಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿ ಭೋ
ವಿಷ್ಣುವೇ ದೈವವೆಂದಾರಾಧಿಸಿದ ಬಲಿಗೆ ಬಂಧನವಾಯಿತ್ತು
ವಿಷ್ಣುವೇ ದೈವವೆಂದಾರಾಧಿಸಿದ ಕರ್ಣನ ಕವಚ ಹೋಯಿತ್ತು
ವಿಷ್ಣುವೇ ದೈವವೆಂದಾರಾಧಿಸಿದ ನಾಗಾರ್ಜುನನ ಶಿರ ಹೋಯಿತ್ತು
ಇನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ದೈವವೆಂದು ಆರಾಧಿಸಿದ ಗೌತಮಂಗೆ
ಗೋವಧೆಯಾಯಿತ್ತು

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ದೈವವೆಂದಾರಾಧಿಸಿದ ದಕ್ಷಂಗೆ ಕುರಿದಲೆಯಾಯಿತ್ತು
ಮೈಲಾರನ ದೈವವೆಂದಾರಾಧಿಸಿದಾತನು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕವಡೆಯ
ಕಟ್ಟಿ ನಾಯಾಗಿ ಬಗುಳುತಿರ್ಪ

ಭೈರವನೇ ದೈವವೆಂದಾರಾಧಿಸಿದವನು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕವಡೆಯ
ಕಟ್ಟಿ ಕಿರುಕಳ ಬೆರಳ ಕಡಿದಿಕ್ಕಿ ಬಾಹಿರನಾದನು
ಮಾಯಿರಾಣಿಯ ದೈವವೆಂದಾರಾಧಿಸಿದಾತನು ಕೊರಳಿಗೆ

ಕವಡೆಯ ಕಟ್ಟಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆರಹಹೊತ್ತು ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪು
ನುಟ್ಟು ಸವಡಿ ಲಜ್ಜೆಯನೀಗಿದ

ಇನ್ನು ಬಿನಗು ದೈವಂಗಳ ಭಕ್ತಿ ಬಣಗು ನಾಯಿ ಒಣಗಿದೆಲುನ
ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕಂಡಕಂಡೆಡೆಗೆ ಹರಿದಂತಾಯಿತ್ತು
ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ~~ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ~~

೫

ಗಂಡನೆಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸುವಳು ಮಿಂಡನ ತಂಬುಲ ತಿಂಬ ತೆರನಂತೆ

ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದು ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಸೂತಕನ

ಮಾಡುವ ಪಂಚ ಮಹಾಸಾತಕರು ನೀವು ಕೇಳಿ ಭೋ
ಅಂಡದೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೆಲ್ಲವೂ ಗುರುವಿಂದಾಯಿತ್ತು
ಮತ್ತೆ ಮಿಂಡ ಮೈಲಾರ ಬೇರ ಭೈರವ ಯುಕ್ತನಾತಿ ಕುಕ್ತನೂರ
ಬನದಿ ಕೇತಧೂಳನೆಂಬ ಕಾಳುದೈವಕ್ಕೆರಗಿ ನಾನು ಶಿವಭಕ್ತ
ನೆನಿಸಿಕೊಂಬ ಚಂಡಿನಾಯಿಗಳ ಕಂಡು ಎನ್ನ ಮನ ಹೇಸಿತ್ತು
ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರ ದೇವಾ

೬

ತದ್ವು ತುರಿ ತಲೆಬೇನೆ ಮೈಕೆಟ್ಟು ಶೀತ ವಾತ ಬಕುಜ್ವರ
ಹೊಟ್ಟೆಬೇನೆ ಕೆಟ್ಟಹುಣ್ಣು ಮೊದಲಾದ ಮುನ್ನೂರರುಪತ್ತು
ವ್ಯಾಧಿಯನು ಶಿವ ಪರಿಯಬಿಟ್ಟು ನೋಡುವ
ಇದೆಲ್ಲವು ಶಿವನ ಕರುಣವಾದಲ್ಲದೆ ಹೋಗವು
ನಾರು ಬೇರ ನಚ್ಚಿದ ವಿದ್ಯಾಸಾಧಕರೆಲ್ಲ ಹತವಾಗಿ ಹೋದರು
ಲೋಕದ ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ ಮನುಜರೆಲ್ಲರು ಚಿತ್ತತುಡ್ಡವುಳ್ಳ

ಜಂಗಮಲಿಂಗದ

ಮಾತಕೇಳದೆ ಅದ್ವನ ಜೋಳ ಅರಮಾನ ಎಣ್ಣೆಯ ಕೊಂಡು
ನೋಟಗಾತಿಯರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ

ಅವರು ಹೇಳಿದ ತಾತುಭೂತದ ಕೋಟಲೆಗೊಳಗಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡು
ಬಂದು

ಅವಕ್ಕೆ ಊಟವನಿಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕ ಕೂಳ ತಮ್ಮ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರುವ
ಲಿಂಗದ್ರೋಹಿಯ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು ಕಲಿದೇವರ ದೇವಯ್ಯಾ

M. Phd

ಸಜ್ಜನನಾದ ತರಣನ ಮುಂದೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವೆನೆಯ್ಯಾ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ದುರ್ಜನರೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಅನ್ಯದೈವಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೆಳಗಾಗಿ

ಬೀಳುವರು ನೋಡಾ

ಹಾದರಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದವರಿಗಲ್ಲದೆ ಇಂತಹ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ
ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳಾ

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸ್ಥಲ: ೨೧

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುವಾದಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪೂಜೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲ. ಶಿವನೊಬ್ಬನೆ ಪೂಜಾಯೋಗ್ಯನೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯೆ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಇಂತಹ ಪೂಜೆಗೆ ಯೋಗ್ಯನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾದೇವನ ಆರಾರು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆಂದಡೆ ದೇವದಾನವ ಮಾನವರು ಭಜಿಸಿದರೆಂಬುದ ತಿಳುಪಲೋಕ್ಯರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ತಿವಧರ್ಮೇ—

ಇತಿಹಾಸೇಷು ವೇದೇಷು ಪುರಾಣೇಷು ಪುರಾತನೈಃ |

ಮಹರ್ಷಿಭಿರ್ಮಹಾದೇವೋ ಮಹಸೇಯಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ||೧||

ಮುನ್ನಿನ ಮಹಾಮುರ್ಷೀಶ್ವರರಿಂದ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ ಪೂಜಾರ್ಹನೆಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.

ತಥಾಗಸ್ತೌದಿ ಮುನಯೋ ದೂರ್ವಾಸೋ ನಂದಿಕೇಶ್ವರಃ |

ಮಹಾಕಾಲೋ ದಧೀಚಶ್ಚ ಪಾಣನಿಶ್ಚ ಕಣಾದಕಃ ||೨||

ವಶಿಷ್ಠರುರುವಾಲ್ಮೀಕಿಭಾರದ್ವಾಜಾತ್ರಿಗೌತಮಾಃ |

ಯೇ ತೇ ಪರಮಶೈವಾಶ್ಚ ಭಜಂತಿ ಪರಯಾ ಮುದಾ ||೩||

ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಮುನೀಶ್ವರರೂ ದೂರ್ವಾಸನೂ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನೂ ಮಹಾಕಾಲನೂ ದಧೀಚನೂ ಪಾಣನಿಯೂ ಕಣಾದ ಮಹಾಮುನಿಯೂ ವಶಿಷ್ಠರು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮಹಾಮುನಿ ಭಾರದ್ವಾಜನು ಅತ್ರಿಮಹಾಮುನಿ ಗೌತಮನು ಪರಮಶೈವರಾದ ಇವರೆಲ್ಲರು ಸಂತೋಷದೊಡನೆ ಆ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಲೈಂಗೇ—

ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಸುರೇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತಾಃ ಪರಯಾ ಮುದಾ |

ಶಿರೋಭಿರ್ಧಾರಯಂತೇತೇ ಶಿವಲಿಂಗಮರ್ಹತಮ್ ||೪||

ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ದೇವೇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಸಂತೋಷದೊಡನೆ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಧರಿಸಿರುವರು.

ಪೂಜಿತೇ ದೇವದೇವೇಶೇ ಪುರಾಣೇ ಸರ್ವಕಾರಣೇ |

ಪೂಜಿತಾ ದೇವತಾಃ ಸರ್ವಾ ಇತಿ ವೇದಾಂತನಿಶ್ಚಯಃ ||೫||

ಸಮಸ್ತವಾದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಾರಣನಾಗಿ ಪೂರ್ವದಾತನಾದ ದೇವರ್ಕ್ಕಳಿಗೆಯೂ ದೇವನಾದ ಈಶ್ವರನು ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಸಮಸ್ತವಾದ ದೇವತೆಗಳು ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಹರು ಹೀಗೆಂದು ವೇದಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿಶ್ಚಯವು.

ವಚನಗಳು

೧

ಶ್ರುತಿ ಪುರಾಣಾಗಮ ಇತಿಹಾಸಂಗಳಿಂ ಶಿವನೇ ಅಧಿಕನೆಂದರಿದು
ಸಕಲ ಋಷಿಜನಂಗಳು ದೇವರ್ಕ್ಕಳು
ರತ್ನ ಸುವರ್ಣ ರಜಿತ ತಾಮ್ರ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಸ್ಫಟಿಕ
ಪವಳದ ಲಿಂಗಂಗಳನಾರಾಧಿಸಿ
ಅಗಸ್ಯ ದಧೀಚಿ ಸ್ಕಂದ ಬಾಣಾಸುರ ಪುರಂದರ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು
ದೂರ್ವಾಸ ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಭೃಂಗಿರಿಟಿ ವೀರಭದ್ರ
ಪ್ರಮಥಾದಿಗಣಂಗಳೆಲ್ಲರು ಶಿವನ ಪೂಜಿಸಿ ಮಹದೈತ್ಯರ್ಯಂ
ಂಗಳಂ ಪಡೆದರು

ಆದಿತೈ—

ರುದ್ರೇಣ ದೀಪ್ತತೋ ಭೂತ್ವಾ ಸ್ಕಂದಃ ಶಿವಸಮೋಽಭವತ್ |

ಶಿವಾಚಾರ ರಹಸ್ಯಸ್ಯ ಪಾತ್ರತಾಂ ಪ್ರಥಮಂ ಗತಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ

ಇದನರಿದು ಪರತುರಾಮ ಪರಾತರ ವಶಿಷ್ಠ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕಮಲಾಕರ
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಶಿವಲಿಂಗಮಂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು
ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದಂಗಳಂ
ಕೊಂಡು ಮುಕ್ತರಾದರು

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಪಾಣಿನಿಶ್ಚ ಕಣಾದಶ್ಚ ಕಪಿಲೋ ಗೌತಮಾದಯಃ |

ಪ್ರಸಾದಸೇವನಾದ್ಧ್ಯಾನಾದ್ಧಾರಣಾದರ್ಚನಾದಪಿ ||

ಎಂದುದಾಗಿ

ಇದುಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವರ ಪೂಜಿಸಿ

ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಶುಭ್ಧರಾದರೆಲ್ಲಾ

ದೇವತೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಋಷಿಗಳು

೨

ಅಯ್ಯಾ ವೈಷ್ಣವರಾದವರು ತಮ್ಮ ವಿಷ್ಣುವ ಬಿಟ್ಟುಕಳೆದು

ಶಿವಭಕ್ತರಾದರನೇಕರು

ಅಯ್ಯಾ ಜೈನರಾದವರು ತಮ್ಮ ಜಿನ್ನನ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆದು

ಲಿಂಗಭಕ್ತರಾದರನೇಕರು

ಅಯ್ಯಾ ದ್ವಿಜರಾದವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆದು

ಶಿವಲಿಂಗಭಕ್ತರಾದರನೇಕರು

ಶಿವಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಇತರನ ಹಿಡಿದವರುಳ್ಳರೆ ಹೇಳಿರಯ್ಯಾ

ಉಳ್ಳಡೆಯೂ ಅವರು ವ್ರತಗೇಡಿಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಬರು

ಯುಕ್ತಿವಂತರಲ್ಲ ಮುಕ್ತಿವಂತರಲ್ಲ ಭಕ್ತಿವಂತರಲ್ಲ

ಮುಂದೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಭಾಜನರಪ್ಪರು ಅದೆಂತೆಂದದೆ

ಲೈಂಗೇ—

ಮಹೇಶ್ವರಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಅನ್ಯಸ್ಯಾರಾಧನಾದ್ವಿಜಾಃ |

ಏಕ ದಸ್ತೋ ನಿರಾಲಂಬೋ ನರಕೇ ಕಾಲನುಕ್ಷಯಂ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಅವರಂತಿರಲಿ ಅದುಕಾರಣವಾಗಿ

ಋಷಿಕ್ಯತಕದಿಂದಾದ ಕುಟಲವೈವಂಗಳ ದಿಟನೆಂದು ಬಗೆವರೇ ?

ಬುದ್ಧಿವಂತರು

ಷಟೆಯ ಬಿಡಲಾರದೆ ದಿಟವ ನಂಬಲಾರದೆ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಯಿತ್ತೀ

ಜಗವು ನೋಡಾ

ಸಕಲ ದೈವಂಗಳಿಗೆ ಸಕಲ ಸಮಯಂಗಳಿಗೆ ಘನಮಹಿಮನೆಂದು
ನಿನಗೆ ತರಣುವೊಕ್ಕೈನಯ್ಯಾ ಬಸವಪ್ಪಿಯು

ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಅನಂತ ಜನ್ಮಂಗಳ ಪಾಪಂಗಳು ಸವೆದು ಹೋಗಿ

ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೋಪದೇಶವ
ಸಡೆದು

ಸದ್ಭಕ್ತರಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನವ ಮಾಡಿ

ಆ ಲಿಂಗವನಂಗದಲ್ಲೆ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು

ಅಂಗವೇ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗ ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗವೇ
ಪ್ರಾಣವಾಗಿ

ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ

ಇಂತೀ ಶ್ರೀಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು

ಬೇರೆ ಮತ್ತೆ ಆತ್ಮ ತತ್ತ್ವವ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು

ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಯೋಗವ ಮಾಡಿ ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ

ಮುಕ್ತರಾದೆವೆಂಬಿರಿ

ಶಿವ ಶಿವಾ ಆತ್ಮನನು ಪರಮಾತ್ಮನನು ಶ್ರೀಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಒಂದು
ಮಾಡಿ

ಇದೇ ನಿನ್ನ ನಿಜತತ್ತ್ವವೆಂದು ಅರುಹ ಹೇಳಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಬಳಿಕ

ಇಂತಹ ಗುರುಸ್ವಾಮಿಯ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೀರಿ ಲಿಂಗವನರಿಯದೆ

ಲಿಂಗ ಬಾಹಿರರಾದ ದ್ವಿಜರನು ಯೋಗಿಯನು ಸನ್ಯಾಸಿಯನು

ಗುರುವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದೇ

ಶಿವ ಶಿವಾ ಅದು ಗುರುದ್ರೋಹ ಪರಶಿವಮೂರ್ತಿಯಾದ

ಗುರುಸ್ವಾಮಿಯು

ಷಡ್ಧರ್ಶನಗಳಿಗೂ ಸಮಸ್ತಮತಂಗಳಿಗೂ ಸಮಸ್ತಾಗಮಂಗಳಿಗೆಯೂ

ಶಿವನೊಬ್ಬನೇ ಕರ್ತನೆಂದು ಶಿವದರ್ಶನವೇ ವಿಶೇಷವೆಂದು

ಅಧಿಕವೆಂದು ಹೇಳಿ ತೋರಿಕೊಟ್ಟಬಳಿಕ

ಶೈವನೆಂದು ಶಾಕ್ತೇಯನೆಂದು ವೈಷ್ಣವನೆಂದು ಗಾಣಪತ್ಯನೆಂದು

ಸೌರನೆಂದು ಕಾಪಾಲಿಕನೆಂದು ಇಂತೀ ಷಡ್ಧರ್ಶನಂಗಳಿಗೆಯೂ

ಶಿವನೊಬ್ಬನೇ ಕರ್ತ

ಇಂತೀ ಷಡ್ವರ್ತನಕ್ಕೆ ಶಿವದರ್ಶನವೇ ಅಧಿಕವೆಂದು
 ಇಂತಿ ಶಿವದರ್ಶನ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು
 ಆ ಪರಶಿವನೆಂಬ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಅರುಹಿ ಕಾಣಿಸಿ ಹೇಳಿ ತೋರಿ
 ಕೊಟ್ಟುಬಳಿಕ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ದರ್ಶನಂ ಪದ್ಧಿಧಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶೈವಂ ಶಾಕ್ತೇಯ ವೈಷ್ಣವೇ |
 ಗಾಣಾಪತ್ಯಂಚ ಸೌರಂಚ ಕಾಶಾಲಿಕಮಿತಿ ಸ್ಮೃತಮ್ || ಮತ್ತಂ
 ಷಡ್ವರ್ತನಾದಿ ದೇವೋ ಹಿ ಮಹಾದೇವೋ ನ ಸಂಶಯಃ |
 ಸುಂತ್ರಪೂಜಾದಿ ಭಿನ್ನಾನಾಂ ಮೂಲಂ ಪರಶಿವಸ್ತಥಾ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇನ್ನು ವೈಷ್ಣವವೆಂದು ಆತ್ಮಯೋಗವೆಂದು ಶಾಕ್ತಿ ಕ
 ವೆಂದು

ವೈದಿಕವೆಂದು ಇಂತೀ ಭ್ರಾಂತಿನ ದರ್ಶನ ಮತಗಳನು ಕೇಳಿ
 ಅಲ್ಲಿಯ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳನು ಕೇಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶವ
 ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ

ಶಿವಶಿವಾ ಅದು ಗುರುದ್ರೋಹ ಆ ಶ್ರೀಗುರುವಿನಾಚ್ಛೇಯ ಮೀರವಿರಿ
 ಆ ಪರಶಿವನೂರ್ಮಿ ತತ್ತ್ವವೇ ಗುರುಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಅರುಹಿಸಿ
 ತೋರಿ ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟನಲ್ಲದೆ ಆ ಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಏನು ತಪ್ಪಿ ಹೇಳಿದುದಿಲ್ಲ
 ಶ್ರುತಿ “ ಏಕೋ ದೇವೋ ನ ದ್ವಿತೀಯಾಯ ತಸ್ಯೇ ”

ಎಂದುದಾಗಿ ಶಿವನೊಬ್ಬನೇ ದೈವವೆಂದು ತೋರಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀಗುರು
 ಶ್ರುತಿ “ ಏಕೋ ಧ್ಯೇಯಃ ” ಎಂದು

ಶಿವನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸೆಂದು ಹೇಳಿ ತೋರಿಕೊಟ್ಟನು
 ಶ್ರೀಗುರು

ಶ್ರುತಿ “ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಮೇವ ಭಕ್ತಯಂತಿ ” ಎಂದುದಾಗಿ

ಶಿವಪ್ರಸಾದವನೆ ಗ್ರಹಿಸಿಯೆಂದು ಪ್ರಸಾದವ ಕರುಣಿಸಿದ ಶ್ರೀಗುರು
 ಇಂತಹ ಶ್ರೀಗುರು ಮರುಳನು ನೀನು ಬುದ್ಧಿವಂತನೇ ?

ಕೇಳಾ ನಿಮ್ಮ ಗುರುವ ಮರುಳ ಮಾಡಿದಿರಿ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ

ನಿಮ್ಮಿ ಚೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದುದಾಗಿ ಅದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳು

ಪೂವಗದ ಪುರುಷರು ಮರುಳರು ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಕೇಳೋ

ದೂರ್ವಾಸ ಉಪಮನ್ಯು ದಧೀಚಿ ಜಮದಗ್ನಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ
ಪರಾಶರ ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿದರು
ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ

ಮಾಡಿದರು ಕೇಳಿರೇ

ನೋಡಿರೇ ದೃಷ್ಟವನು ಮತ್ಸ್ಯಕೇಶ್ವರ ಕೂರ್ಮೇಶ್ವರ ಪರಾಹೇಶ್ವರ
ನಾರಸಿಂಹೇಶ್ವರ ರಾಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ದಶಾವತಾರಗಳಲ್ಲಿ
ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿದರು
ಅನೇಕ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ ಪುರಾಣಂಗಳ ಕೇಳಿರೇ ನೋಡಿರೇ

ಯಂ ಯಂ ಕಾಮಯತೇ ಕಾಮಂ ತಂ ತಂ ಲಿಂಗಾರ್ಚನಾಲ್ಲಭೇತ |
ನ ಲಿಂಗೇನ ವಿನಾ ಸಿದ್ಧಿರ್ದುರ್ಲಭಂ ಪರಮಂ ಪದಂ || ಮತ್ತಂ
ಅಸುರಾ ದಾನವಾಶ್ಚೈವ ಪಿಶಾಚೋರಗರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಅರಾಧ್ಯ ಪರಮಂ ಲಿಂಗಂ ಪ್ರಾಪ್ನುತೇ ಸಿದ್ಧಿಮುತ್ರ ಮಾಮ್ || ಮತ್ತಂ
ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಶ್ಚ ವೇದಶ್ಚ ಯಜ್ಞಾಶ್ಚ ಬಹುದಕ್ಷಿಣಾಃ |
ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನಸ್ಯೈತೇ ಕೋಟ್ಯಂತೇನಾಪಿ ನೋ ಸಮಾಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತು ಇಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ದೇವ ಜಾತಿಗಳೆಲ್ಲ
ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟ ನೋಡಿರೇ
ಕಾಶೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ ಇಂದ್ರೇಶ್ವರ ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ
ಎಂಬ ಲಿಂಗಂಗಳು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿದರು
ತಾರಕ ರಾವಣಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿದರು
ಇಂತವರೆಲ್ಲರು ಮರುಳರು ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಬುದ್ಧಿವಂತನೇ
ಅದು ಕಾರಣ ಆ ಶ್ರೀಗುರುವಿನಾಜ್ಞೆಯಂ ಮೀರಿ ಕೆಡದಿರಿ ಕೆಡದಿರಿ
ಆ ಮಹಾ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ವಾಕ್ಯವನೇ ನಂಬಿ
ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವನೊಂದೇಯೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ
ಇದೇ ಅಧಿಕ ಇದರಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತಾವುದೂ ಅಧಿಕವಿಲ್ಲ
ಅಂತು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿಯ ಭಕ್ತಿಯೇ ಭಕ್ತಿ
ಅರ್ಚನೆಯೇ ಅರ್ಚನೆ ಆ ಸಂಗವೇ ಶಿವಯೋಗ
ಇದು ಸತ್ಯ ಶಿವನಾಣೆ ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ದಿಸ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ನಾಗದ್ವೈತ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ: ೨೨

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣುವಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಋಷಿ ಜನಂಗಳೆಲ್ಲರು ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ಮಾಡಿದರೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು. ಆ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ದೆಶೆಯಿಂದ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯ ಪದಂಗಳು ಪಡೆದು ದೇವದಾನವ ಮಾನವರೆಲ್ಲರು ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದು ಕಟ್ಟಿರೆಯುದನರುಪಲೋಕ್ಯರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಅಹಂ ಕರ್ತಾಹ್ಯಹಂ ಕರ್ತಾ ಮತ್ತೋ ನಾಸ್ತೋ ಜಗತ್ಪಭುಃ |

ನಿವಮಾಹ ಹರಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂಚ ತಥಾ ಹರಿಃ || ೧ ||

ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ನಾನೇ ಕರ್ತನಲ್ಲವೇ ನನಗಿಂತಲೂ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಒಡೆಯನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಲ್ಲ; ಹೀಗೆಂದು ವಿಷ್ಣುವಿನೊಡನೆ ನುಡಿದನು. ವಿಷ್ಣುವೂ ಬ್ರಹ್ಮನೊಡನೆ ಹಾಗೆಯೇ ನುಡಿದನು.

ಭಾಸ್ಕರ ಸೂಹಿತಾಯಾಂ—

ಯುದ್ಧಸಂಯುತಾವುಘೌ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ರಜಸಾ

ಬದ್ಧವೈರಾ

ಮಥ್ಯೇಕಯೋರ್ಧೃಶ್ಯತೇ ಜಾತವೇದಾಃ ಸ್ಥಾಣೂ ರುದ್ರಸ್ತಿಸ್ತತಿ

ಭುವನಸ್ಯ ಗೋಪ್ತಾ ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ಥಾಣುಮುಪರನ್ಯ ಯುದ್ಧಂ ಪ್ರತಸ್ತತುರ್ದೂರಃ

ಮನಾದಿದೃಕ್ಷೂ |

ವರಾಹೋ ವಿಷ್ಣುರ್ನಿಮಮಜ್ಞ ಭೂಮೌ ಬ್ರಹ್ಮೋದಪತದ್ವಿವ

ಮಾತು ಗೃಧ್ರಃ || ೨ ||

ರಾಜಸದಿಂದ ಕಟ್ಟಿಲ್ಪಟ್ಟ ವೈರವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದವರಾದ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಗಳೆಬ್ಬರನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ನೋಡನೋಡಲು ಆಗ್ನಿ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಭುವನ ರಕ್ಷಕವಾದ ಶಿವಲಿಂಗವು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಆ ಉರಿಲಿಂಗವ ನೋಡಿ ಯುದ್ಧವು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಲಿಚ್ಛಿಸಿ ದೂರವಾಗಿ

ಹೋದರು. ವಿಷ್ಣುವು ವರಾಹನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದನು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಆಕಾಶವನ್ನು ಕುರಿತು ಶೀಘ್ರವೇ ಗೃಧ್ರವಾಗಿ ನೆಗೆದನು.

ಸ್ವಾಂದಪುರಾಣೇ:-

ಅನಿರ್ದೇಶ್ಯ ಮನೌಪಮ್ಯಂ ವಿಧಿವಿಷ್ಣು ಪ್ರಮೋಹ ಕೃತ್ |

ಸುಹೋದಾರಂ ಮಸಾಲಿಂಗಂ ಭಾವೇ ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಯೋಗಿನಃ || ೩ ||

ಹೆಸರುಗೊಂಡು ಇದುವೆಯೆಂದು ತೋರಬಾರದುದಾಗಿ ತನಗೆ ಸರಿಯಾದುದು ಮತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲದುದಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಗಳು ತುದಿನೊದಲು ಕಾಣುವೆವೆಂದು ಹಂಸ ವರಾಹ ರೂಪಗಳಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆಯೂ ಕೆಳಕ್ಕೆಯೂ ಹೋದರೂ ಗೋಚರಿಸದೆ ಅವರ ಅಜ್ಞಾನವಂ ತೊಲಗಿಸಿದುದಾಗಿ ಅತ್ಯಂತಾಧಿಕ ಜ್ಯೋತಿಸ್ತಂಭರೂಪವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವನ್ನು ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಧ್ಯಾನವಂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು.

ಋಗ್ವೇದೇ:-

ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗಂ ಸ್ವಕೀಯಕರ್ತಾರಂ ಪರಮೇಶ್ವರಮವಿದಿತ್ವಾ

ಅಹಂ ಕರ್ತಾ ಹೃದಂ ಕರ್ತೇತಿ ವದತೋಽನ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣೋಽನ್ರದೀಯಂ
ವಾಚಕ ದೋಷೇಣ

ಪಕ್ಷಿ ಮೃಗತ್ವಂ ಗತಾವಿತಿ ಕರ್ಮವಿಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವಚನಾ ದತ್ಯುತ್ಕಟೈಃ

ಪಾಪ ಪುಣ್ಯರಿಹೈವ ಫಲಮಶ್ನುತೇ ಇತ್ಯೇವಂ ದೋಷವಶಾದೇವ

ಉಭೌತದಾನೀಮೇವ ಕೋಲ ಮರಾಳದೂಪ ಜಾತಾವಿತಿ ವದಂತಿ ||೪||

ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವಾಗಿ ನಮಗೆ ಕರ್ತನಾದ ಶಿವನನ್ನು ಅರಿಯದೆ ನಾನೇ ಕರ್ತನೆಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅಹಂ ಎಂದು ನುಡಿದ ದೋಷದಿಂದ ಹಂಸವರಾಹತನವನ್ನೆದಿದರೆಂದು ಕರ್ಮ ವಿಪಾಕವಂ ಹೇಳುವ ಶಾಸ್ತ್ರವಚನದ ದಿಶೆಯಿಂದ ನಾನೇ ಕರ್ತನೆಂದು ಅತ್ಯುತ್ಕಟ ಗಳಾದ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಈಗಲಂತೆ ಫಲವನ್ನೆದುತ್ತಿಹವೆಂಬ ಗರ್ವ ದೋಷದಿಂದಲೇ ಆಗಲಂತೆ ಹಂಸವರಾಹ ರೂಪವುಳ್ಳವರಾದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಹರು.

ಕೋಮ=ಪುರಾಣೇ—

ಸಕ್ಯತ್ವಾ ಸುಮಹದ್ಭೃದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಕಾಲಭೈರವಃ ।

ಜಕರ್ತ ತಸ್ಯ ವದನಂ ವಿರಿಂಚೇಶ್ವಾರಃ ಪಂಚಮಮ್ ॥ ೫ ॥

ಕಾಲ ಭೈರವನು ಬ್ರಹ್ಮನೊಡನೆ ಮಹಾಯುದ್ಧವಂ ಮಾಡಿ ಅನಂತರವೇ
ಬ್ರಹ್ಮನ ಐದನೆಯ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಚಿವುಟಿದನು.

ಸತ್ಯಂದಪುರಾಣೇ—

ಹಸ್ತಾಂಗುಷ್ಠನಖೇನಾಶು ವಾಮೇನಾವಜ್ಞಯೈವ ಹಿ ।

ಜಕರ್ತ ತು ಮಹಾಘೋರಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪಂಚಮಂ ಶಿರಃ ॥ ೬ ॥

ಆ ಕಾಲಭೈರವನು ಎಡದ ಕೈಯ್ಚೆ ಹೆಬ್ಬಟ್ಟಿನ ಉಗುರಿನಿಂದ ಅವಮಾನ
ದೊಡನೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಹಾಭಯಂಕರವಾದ ಐದನೆಯ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು
ಚಿವುಟಿದನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಎಲೆ ನಿರೀತ್ವರವಾಂಗಳಿರಾ ನೀವು ಕೇಳಿರೇ

ನಿಮ್ಮ ನಿಟಲತಟದಲ್ಲಿ ಸಂಚಿತ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಆಗಾಮಿ ಎಂಬ ಲಿಖಿತವ್ವ
ಬರೆದವರಾರು

ಹೇಳಿರೇ ನೀವು ನೀವೇ ಬ್ರಹ್ಮವು ಬೇರೆ ಈಶ್ವರನಿಲ್ಲಿಂದು ನುಡಿವಿರಿ

ತಪಸ್ಸು ತನ್ನಂತೆ ಊಟ ಮನದಿಚ್ಛೆ ಎಂಬ ಗಾದೆಯ ಮಾತು

ನಿಸುಗಾಯಿತ್ತು

ಅನ್ನವನುಂಡು ವ್ಯಸನಕ್ಕೆ ಹರಿದು ವಿಷಯಂಗಳೆಂಬ ಹಿಡಮಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳೆಂಬ ನಾಯಿಗಳಿಚ್ಛೆಗೆ ಹರಿದು ನಾಯಾಗಿ ಬಗುಳಿ

ನಾಯಡೋಣೆಯಲುಂಡು ನಾಯಿಸಾವು ಸಾವ ಅದ್ವೈತಿಗಳಿರಾ

ನಿಮಗೇಕೋ ಬೊಮ್ಮದ ಮಾತು

ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣ್ವಾದಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮೋಹಮೆಂದು-

ಕೆಮ್ಮನೆ ಕೆಟ್ಟ ಹದ್ದು ಹಬ್ಬಂದಿಗಳಾದುದನರಿಯಿರೇ

ಹಮ್ಮಿನಿಂದ ಸನತ್ಕುಮಾರ ಒಂಟಿಯಾದುದನರಿಯಿರೇ
ಕರ್ತನು ಭರ್ತನು ಹರ್ತನು ಶಿವನಲ್ಲವೆ—
ಬೇರೆ ಕಾನಲ್ಲಿ ಕೊಲುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರುಳ್ಳರೆ ಹೇಳಿರೇ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ತ್ವಂ ವಿಶ್ವಕರ್ತಾ ತವ ನಾಸ್ತಿ ಕರ್ತಾ ತ್ವಂ ವಿಶ್ವಭರಾ ತವ ನಾಸ್ತಿ ಭರಾ !
ತ್ವಂ ವಿಶ್ವಹರ್ತಾ ತವ ನಾಸ್ತಿ ಹರ್ತಾ ತ್ವಂ ವಿಶ್ವನಾಥ ಸ್ತವ ನಾಸ್ತಿ ನಾಥಃ ||
“ ಅಸತ್ಯಮಪ್ರತಿಷ್ಠಂ ಚ ಜಗದಾಹುರನೀಶ್ವರಮ್ ” ಎಂದುದಾಗಿ

ಶಿವನೇ ನಿಮ್ಮ ನಿಲ್ಲಿಂದು ಬೊಮ್ಮ ತಾವೆಂಬ ಹಮ್ಮಿನ ಅದ್ವೈತಿಗಳ
ಹಿಡಿದು

ಕಾಲನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಪುಡಿಯ ಹೊಯಿಸಿ
ನರಕಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಯ ಕಾಲವಿರಿಸದೆ ಮೋಞ್ಞನೇ
ನಮ್ಮ ಬಸವಸ್ತಿಯ ಕೂಡಲ ~~ಚಿನ್ನಕೂಗಮಾಡೇವಾ~~

೨

ಕಾನುದ ಕಳವಳದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸಂಸಾರವತ್ತೊಟ್ಟು-
ಲಿಂಗಮುಖವನರಿಯವನರಲ್ಲರೂ ಅಂತಿರಲಂತಿರಲಿ
ಬ್ರಹ್ಮಪಾತವ ಕೊರಳಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು-
ವಿಷಯಾದಿಗಳಂ ಕೊಂಡವರಂತಿರಲಂತಿರಲಿ
ಪಂಚವೇದಶಾಸ್ತ್ರವನೋದಿ
ಲಿಂಗವುಂಟು ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಶ್ವಾನಜ್ಞಾನರಂತಿರಲಂತಿರಲಿ
ತನುವ ಹೊತ್ತು ತೊಳಲುವ-
ಕಾಲವಂಚಕ ಯೋಗಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಂತಿರಲಂತಿರಲಿ
ಪಂಚ ಮಹಾಶೈವರು ಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿ ಹೋದರು
ಇವರನೆಂತು ಸರಿಯೆಂಬಿನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗವಂತೆಗೆ
ಅದ್ವೈತಿಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಾರಾಧನೆ ಹುಸಿಯೆಂದು-
ಬುದ್ಧಿ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿದು ಗಮ್ಮನೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋದರು

“ ಮೃತಸ್ಯ ಭಾವನಂ ನಾಸ್ತಿ ದೃಶ್ಯಮೇವ ವಿನಶ್ಯತಿ |

ಅವರ್ಮಮಕ್ಷಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಥಂ ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಯೋಗಿನಃ || ” ಎಂದುದಾಗಿ

ಪರಬ್ರಹ್ಮವಾನೆಂದಡೆ ಶಿರವ ದಂಡನಕೊಂಡರು ಕೇಳಿರಂಣಾ

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿ ಹೋದರು

ಆ ಹಮ್ಮಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಸಕಳೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ತರಣರು

ಜಗದ್ವಂದ್ಯರಾದರು

೨

ಸಾಕಾರವಿಡಿದು ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬೆಂಬಿರಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮವ ನುಡಿವಿರಿ

ಪರಬ್ರಹ್ಮವನರಿದೆವೆಂಬಿರಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನರಿಯದೆ ನುಡಿವಿರಿ

ಬ್ರಹ್ಮದೊಡಕು ಅರಿದು ಕಾಣಿರಂಣಾ ಈ ಬ್ರಹ್ಮದೊಡಕಿಂದ

ಮುನ್ನೊಮ್ಮೆ ದೇವಜಾತಿಗಳು ಋಷಿ ಜನಗಳು-

ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಪರಬ್ರಹ್ಮವ ಬೆಸಗೊಳಲು

ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದು ತಲೆಯ ಹೋಗಾಡಿಸಿಕೊಂಡ

ಸರ್ವಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇನ್ನೂ ತಲೆಯ ಮೋಟು ಕಾಣಬರುತ್ತಿದೆ

ಬ್ರಹ್ಮನ ಶಿರ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿದೆ

ನಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದು ಸನತ್ಕುಮಾರ ಒಂಟಿಯಾದ

ಸ್ಮಂದ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅವರಂತೆ ನೀನಾಗದೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ

ನೆಲೆಯ ಕೇಳಿರಂಣಾ

ಲಿಂಗನೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಅಥರ್ವಣವೇದ ನುಡಿಯುತ್ತಾಕೆ

ಶ್ರುತಿ—

“ ಓಂ ಸ ಏಕೋ ರುದ್ರಃ ಸ ಈಶಾನಸ್ಸ ಭಗವಾನ್ ಸ ಮಹೇಶ್ವರಃ ಸ

ಮಹಾದೇವ ಇತಿ ”

ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತೆಯೂ ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಜುರ್ವೇದ—

“ ಋತಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪುರುಷಂ ಕೃಷ್ಣಪಿಂಗಲಂ |

ಊರ್ಧ್ವರೇತಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ವಿಶ್ವರೂಪಾಯ ವೈ ನಮಃ ||

ಮತ್ತೆಯೂ ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವ ಸಂಕಲ್ಪೋಪನಿಷತ್ತು-

ಋತಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪುರುಷಂ ಕೃಷ್ಣಸಿಂಗಲಂ |
ಊರ್ಧ್ವರೇತಂ ತಮೀಶಾನಂ ತನ್ನೇ ಮನಃ ಶಿವಸಂಕಲ್ಪಮಸ್ತು ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ
ಮುನ್ನೋಮ್ಮೆ ಹರಿಬ್ರಹ್ಮರ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಉರಿಲಿಂಗ ಉಚ್ಚವನಾದಲ್ಲಿ
ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಸ್ತೋತ್ರವೆ ಮಾಡಿದರು

ಲೈಂಗೇ—

ಜ್ಞಾಲಾಮಾಲಾವೃತಾಂಗಾಯ ಜ್ವಲನಸ್ತಂಭರೂಪಿಣೀ |
ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೀ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಯೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ

ಶಿವನೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮನೆಂದು ಮತ್ತು ಯಜುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ—

ಓಂ ಈಶಾನಃ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಮೀಶ್ವರಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ |
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಪತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಧಿಪತಿಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಿವೋಮೇಽಸ್ಮ
ಸದಾಶಿವೋಮ್ ||

ಮತ್ತಂ ಆದಿತ್ಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ

ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ ಈಶಾನ ಏಕೋರುದ್ರಃ ಸ ಏವ ಚ |
ಭಗವಾನ್ಮಹೇಶ್ವರಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮಹಾದೇವೋ ನ ಸಂಶಯಃ ||
ಯಸ್ಯಾಂತಸ್ಥಾನಿ ಭೂತಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾ ದೇವತಾಸ್ತಥಾ |
ಭಜಂತಿ ಶರಣಂ ರುದ್ರಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ವಿಶೇಷತಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತಂ ಕೂರ್ಮ ಪುರಾಣೇ—

ಅವ್ಯಕ್ತಂ ಕಾರಣಂ ಪ್ರಾಹುರಾನಂದಂ ಜ್ಯೋತಿರಕ್ಷರಮ್ |
ಅಹಮೇವ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತೋ ಹ್ಯನ್ಯಂ ನ ವಿದ್ಯತೇಃ |
ಏತಸ್ಯಾದ್ವಿಶ್ವರೂಪತಂ ನಿಶ್ಚಿತಂ ಪರಮಾತ್ಮನಃ |
ಏಕತ್ವೇಚ ಪೃಥಕ್ತ್ವೇ ಚ ಪ್ರೋಕ್ತಮೇವಮನಾಮಯಮ್ ||
ಅಹಂ ತತ್ಪರಮಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸನಾತನಃ |

ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತುಂ ಮಾನವ ಪುರಾಣೇ—

ಋತಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪುರುಷಂ ಸೋಮಮೀಶ್ವರಂ |
 ಊರ್ಧ್ವರೇತಂ ಸಮುತ್ಪತ್ತಿ—ಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರಕಾರಿಣಮ್ ||
 ವಿಶ್ವರೂಪಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಚಂದ್ರಮೌಲಿಂ ಘೃಣಾನ್ವಿತಮ್ |
 ಹಿರಣ್ಯಬಾಹುಮದ್ವಂದ್ಯಂ ಹಿರಣ್ಯಪತಿಮೀಶ್ವರಮ್ ||
 ಅಂಬಿಕಾಯಾಃ ಪತಿಂ ಸಾಕ್ಷಾ ದುನುಯಾಃ ಪತಿಮುಕ್ತಿಯಮ್ |
 ಪರತತ್ತ್ವಸಮಾಖ್ಯಾತಂ ಶಿಸಂ ಧ್ವಯಂತಿ ಸಂತತಮ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತುಂ ಯಜುರ್ವೇದೇ—

“ ವಿಶ್ವತಶ್ಚಕ್ಷುರುತದೇವ ಏಕವಿವ ” ಎಂದುದಾಗಿ

ಬಹಳ ಬಹಳ ಚಕ್ಷು ಬಹಳ ಬಹಳ ಮುಖನು ಬಹಳ ಬಹಳ ವಾದನು

“ ಅಣೋರಣೇಯಾನ್ ಮಹತೋ ಮಹೀಯಾನ್ ” ಎಂದುದಾಗಿ

ಇಂಥ ಬಹಳವುಳ್ಳ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಕಾಣೆರಂಣಾ

ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೇ ಆಪ್ರಾಸ್ಯ ಮನಸಾಸಹ |
 ನಾದ ಬಿಂದು ಕಲಾತೀತಂ ಗುರುಣಾ ಲಿಂಗಮುದ್ಭವಂ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಮನವಾಕ್ಯ ನಾದಬಿಂದು ಕಳೆಗತೀತವಾದ

ಮಹಾಲಿಂಗವನು ಶ್ರೀಗುರು ನಿರೂಪಿಸಿಕೊಟ್ಟನಾಗಿ

ಈ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಕಾಣೆರಂಣಾ

ಇದುಕಾರಣ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮನೆಂದು ಅರಿದು

ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಮಹದಾನಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೈದಿದರು—

ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮುಖ್ಯವಾದ ದೇವಜಾತಿ ಋಷಿಜನಗಳು

ಇದು ಪುರಾಣಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಇನ್ನು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟವೇ ನೋಡಿರೇ—

ಬಸವರಾಜದೇವರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪುರಾತನರು

ಇದನರಿದು ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವೇ—

ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರ ಸಂಸಿದ್ಧವೆಂದರಿದು

ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಮಹಾನಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೈದಿದರು ಕಾಣೆರಂಣಾ

ಶೂನ್ಯ ಸ್ಥಲ ೨೩

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಋಷಿಜನಂಗಳು ತಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮರೆಂದು ಶಿವನಿಂ ಶಿಕ್ಷೆಯೊಳಗಾದರೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಇಂತಹ ಪರಬ್ರಹ್ಮದೊಡನೆ ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವರು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದನರುಪಲೋಕ್ಯರ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಉಪನಿಷದಿ—

ಅಲಕ್ಷ್ಯಮದ್ವಯಂ ಶೂನ್ಯನುಮೂರ್ತಂ ಪರಮವ್ಯಯಮ್ |

ಅನಾಮಂ ಚಾಕುಲಂ ಶುದ್ಧಮನಾದ್ಯಂ ಶಿವಮುಚ್ಯತೇ || ೧ ||

ಕುರುಹಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಎಡೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಶೂನ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಮೂರ್ತಿಯಿಲ್ಲ ದಿದ್ದ ಪರತತ್ವವೆನಿಸಿದ್ದ ಕೇಡಿಲ್ಲದಿದ್ದ ನಾಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಕುಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಅನಾದಿಯೆನಿಸಿದ ವಸ್ತುವು ಆವುದಾನೋಂದುಂಟೋ ಅದೀಗ ಶಿವತತ್ವವೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವದು.

ಶಿವಧರ್ಮಪುರಾಣೆ—

ನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ದ್ಯಾ ನ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ರುದ್ರೋ ನೋರನಿರ್ವಿಧಃ |

ನಾಗ್ನಿ ಪೂರ್ವಮಸಮೀರಾಂಬು ನ ಭೂಮಿರ್ನಗ್ರಕೋ ದಿಶಃ || ೨ ||

ಅಂತಹ ಶಿವತತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಮುನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೂ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ಅಗ್ನಿ ಆಕಾಶ ವಾಯು ಉದಕ ಭೂಮಿ ನವಗ್ರಹ ದಿಕ್ಕು ಗಳು ಏನೂ ಇದ್ದು ದಿಲ್ಲ.

ಶಿವೋಽಸ್ಮಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ನಿರಂಜನಃ

ಅಕಾರಣಮಕಾರ್ಯಂ ಚ ಮನೋವಾಚ ವ. ಗೋಚರಃ

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವಾದ ಪರಿಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿದ ನಿರಂಜನನಾದ ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಮನೋವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಗೋಚರಿಸದಿದ್ದ ಶಿವತತ್ವವೊಂದೇ ಇದ್ದಿತು.

ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯ ಪದಂ ವಕ್ತುಮಶಕ್ಯಂ ತತ್ಸ್ಮರೈರಪಿ |

ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಶರೂಪೇಣ ಕಿಂ ಶಾಸ್ತ್ರೇಣ ಪ್ರಕಾಶ್ಯತೇ || ೪ ||

ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯವಾದ ಶಿವತತ್ತ್ವವಾದ ಪದವನು ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಂದಾಗದು. ಅದು ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವ ಸ್ವಾನುಭಾವದ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದಲ್ಲದೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜಾಲದಿಂದ ಕಾಣಿಸದು.

ತಸ್ಮಿನ್ನೇಕತ್ರ ವಿಶ್ರಾಂತಿಂ ಜಗದ್ಭೃತಿ ಶೂನ್ಯತಾಂ |

ನ ಶೂನ್ಯಂ ಯಸ್ತತ್ಸತ್ಯ ಮಹಃ ಶೂನ್ಯಮನುಶ್ರುತಮಮ್ || ೫ ||

ಶಿವತತ್ತ್ವವೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತು ಶೂನ್ಯತೆಯ ನೈದುವದು. ಆವುದಾನೊಂದು ಶೂನ್ಯತ್ವವೆಂಬುದು ತಾನು ಸ್ವತಂತ್ರವಲ್ಲ. ಮಹಾ ಶೂನ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಿಹ ಆ ಶಿವತತ್ತ್ವವು ಸ್ವತಃ ಶೂನ್ಯತೆಯ ನೈದದಿಹುದು.

ಆದಿ ಮಧ್ಯಂತಶೂನ್ಯಂ ಚ ವ್ಯೋಮಾಮೋಮಂ ವಿವರ್ಜಿತಮ್ |

ಜ್ಞಾನಧ್ಯಾನ ದ್ವಯೈರ್ಹೀನಂ ಶೂನ್ಯಲಿಂಗಮನಾಶ್ರಯಮ್ || ೬ ||

ಮೊದಲು ನಡುತುದಿಯೆಂಬುದಿಲ್ಲದ ಆಕಾಶ ಅನಾಕಾಶತ್ವವಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನಧ್ಯಾನವೆಂಬ ದ್ವಂದ್ವಗಳಿಲ್ಲದ ಆನ ಆಶ್ರಯವೂ ಇಲ್ಲದ ಶೂನ್ಯವೆಂಬ ನಾಮನಾಶ್ರವಾದ ಲಿಂಗವೊಂದೇ ಇಹುದೆಂಬುದೀಗ ಆಗಮದ ವಾಕ್ಯ.

ಅಂತಃ ಶೂನ್ಯಂ ಬಹಿಃಶೂನ್ಯಂ ಶೂನ್ಯ ಶೂನ್ಯಾ ದಶಾದಿಶಃ |

ಸರ್ವಶೂನ್ಯಂ ನಿರಾಕಾರಂ ನಿರ್ದ್ವಂದಂ ಪರಮಂ ಪದಮ್ || ೭ ||

ಒಳಗೂ ಇಲ್ಲದ ಹೊರಗೂ ಇಲ್ಲದ ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದ ಆನ ಶಾವಿನಲ್ಲಿಯ ಇಲ್ಲದ ಎರಡಿಲ್ಲದ ಪರಮ ಪದವೆಂಬ ಕೇವಲ ನಾಮ ವಾಚ್ಯವಾದ ಶಿವತತ್ತ್ವವುಂಟೆಂಬುದು ಶಿವಾಗಮದ ಪ್ರಮಾಣವು.

ಅನಾದಿ ಸಿದ್ಧ ಸಂಸ್ಕಾರಂ ಕರ್ತೃ ಕರ್ಮ ವಿವರ್ಜಿತಮ್ |

ಸ್ವಯಮೇವ ಭವೇದ್ಬೇಹಿ ಸ್ವಯಮೇವ ವಿಲೀಯತೇ || ೮ ||

ಕರ್ತೃ ಕರ್ಮಗಳೇನೂಯಿಲ್ಲದ ಅನಾದಿ ಸಿದ್ಧ ಸಂಸ್ಕಾರವೆಂಬ ಸ್ವಭಾವವಾದ ವಸ್ತುವು ತಾನೇ ದೇಹದ ರೂಪವಿಡಿದು ತಾನೇ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಎರಕವಾಗುತ್ತಿಹುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಪರವಿಲ್ಲದಂದು ಪರಬ್ರಹ್ಮವಿಲ್ಲದಂದು
 ಆದಿಯಿಲ್ಲದಂದು ಅನಾದಿಯಿಲ್ಲದಂದು
 ಸದಾಶಿವನಿಲ್ಲದಂದು ಶಿವನಿಲ್ಲದಂದು
 ಏನೆಂಬುದೇನೋ ತಾನಿಲ್ಲದಂದು
 ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಮಯ್ಯ ತಾನು ತಾನೆನ್ನದಿದನೆಂದು

೨

ಆದಿ ಅನಾದಿಯಿಲ್ಲದಂದು
 ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮುಗಳಿಲ್ಲದಂದು
 ಸುರಾಳ ನಿರಾಳವಿಲ್ಲದಂದು
 ತೂನ್ಯ ನೀತೂನ್ಯವಿಲ್ಲದಂದು
 ಸಚರಾಚರವೆಲ್ಲ ರಚನೆಗೆ ಬಾರದಂದು
 ಗುಹೇತ್ಸರನೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದೆಯೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲದಂತೆ

೩

ಆದಿ ಅನಾದಿಯಿಲ್ಲದಂದು
 ತೂನ್ಯ ಮಹಾತೂನ್ಯವಿಲ್ಲದಂದು
 ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂದು
 ರೂಪು ನಿರೂಪು ಇಲ್ಲದಂದು
 ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಲ್ಲದಂದು
 ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರವೆಂಬ ವಾಕ್ಯಾ ಹುಟ್ಟದಂದು
 ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವಿಲ್ಲದಂದು
 ತಂಕರ ತಶಿಧರ ಈತ್ಸರರೆಂಬ ಗಣಾಧೀತ್ಸರರಿಲ್ಲದಂದು
 ವರ್ಮನ ನಿರ್ವರ್ಮನವಿಲ್ಲದಂದು
 ಉಮೆಯ ಕಲ್ಯಾಣವಿಲ್ಲದಂದು

ಇವರಾರೊಬ್ಬರ ನಾಮಸೀಮೆಯಿಲ್ಲದಂದು
ನೀನು ಉಲುಹದಗಿದ್ದೆಯಲ್ಲಾ ಕಲಿದೇವಯ್ಯಾ

೯

ಶೂನ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದಂದು ನಿಶ್ಯೂನ್ಯವಿಲ್ಲದಂದು
ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರಿಲ್ಲದಂದು
ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭುವನದಿಗ್ಗಲಯವಿಲ್ಲದಂದು
ಕೂಡಲಚೆನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನಂಬ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಿದ್ದ ನಂದು

೫

ಬ್ರಹ್ಮ ತಲೆದೋರದಂದು ವಿಷ್ಣು ಉದಯಿಸದಂದು
ರುದ್ರನವತರಿಸದಂದು ಈರೇಳು ಭುವನ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದಂದು
ಸಸ್ತ ಸಾಗರಂಗಳು ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯದಂದು ಅಮೃತ ಮಥನವಿಲ್ಲದಂದು
ಮೂವತ್ತುಮೂರುಕೋಟಿ ದೇವರ್ಕಳಿಲ್ಲದಂದು ಮುನ್ನಾರು ಬಲ್ಲರು
ಅದೇ ಮೂಲಸ್ವಾಮಿ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯ ಹಮ್ಮಿಲ್ಲ ದಿದ್ದ ನಂದು

೬

ಆದಿ ಸ್ವಯಂಭುವಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ
ಸಂಗ ನಿಃಸಂಗವಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ
ನಕ್ಷತ್ರ ಗ್ರಹಗಳಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ
ಯೋಗ ಕರಣಗಳಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ
ಖೇಚರ ಭೂಚರರಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ
ಆರು ಆರೂ ಇಲ್ಲದ ಮುನ್ನ
ಆಕಾಶಮಾರುತವಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ
ಅಂಬುಧಿ ಕಮಲವಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ
ಹರಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಾರ ನಿಲವಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ
ಹಿಮಕರ ದಿನಕರರ ಸುಳುಹಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ
ಹಿಂದಿಲ್ಲ ಮುಂದಿಲ್ಲ ಒಂದೂಯಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ
ಗುಹೇಶ್ವರ ತಾನಿದ್ದ ತನ್ನ ತಾನರಿಯದಂತೆ

೭

ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಲ್ಲದಂದು ವಿಷ್ಣು ಮಾಯೆ ಜಗವಿಲ್ಲದಂದು
 ಸೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲದಂದು ಕಾಳಿಂಗ ಕರಿಕಂಠರಿಲ್ಲದಂದು
 ಉಮೆಯ ಕಲ್ಯಾಣವಿಲ್ಲದಂದು
 ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರಿಲ್ಲದಂದು ನಂದಿಕೇಶ್ವರನಿಲ್ಲದಂದು
 ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಜಂಗಮಸ್ಥಲವಿಲ್ಲದಂದು
 ಪ್ರಸಾದಸ್ಥಲವಿಲ್ಲದಂದು ದೇಹಾಹಂಕಾರಪ್ರಕೃತಿಯಿಲ್ಲದಂದು
 ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸುಗಂಧಯ್ಯ ತನ್ನ ತಾನೆ ಇದ್ದನಂದು

೮

ಅಸುರರ ಮಾಲೆಗಳಿಲ್ಲ ತ್ರಿಶೂಲ ಡಮರುಗಳಿಲ್ಲ
 ಬ್ರಹ್ಮಕನಾಲವಿಲ್ಲ ಭಸ್ಮಭೂಷಣನಲ್ಲ
 ವೃಷಭವಾಹನನಲ್ಲ ಋಷಿಯರುಗಳೊಡನಿದ್ದಾತನಲ್ಲ
 ಎಸಗುವ ಸಂಸಾರದ ಕುರುಹಿಲ್ಲದಾತಂಗೆ
 ಹೆಸರಾವುದಿಲ್ಲೆಂದನಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ

ಸ್ವಯಂಭುಲಿಂಗ ಉಮಾಪತಿಸ್ಥಲ ೨೪

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಶಿವನೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದನೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮಹಾ ಪುರಾತನರು. ಇಂತಹ ಶಿವನು ತನ್ನಯ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಜಗತ್ತಂ ಸೃಷ್ಟಿಸ ಬೇಕಾಗಿ ಸಾಕಾರ ಮೂರ್ತಿಯಾದನೆಂಬುದನುಪಲೋಸ್ಯರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು

ಲೈಂಗೇ—

ಆರೂಪಂ ನಿಷ್ಕಲಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಭಾವಾತೀತಂ ನಿರಂಜನಮ್ |

ಶಬ್ದಾದಿ ವಿಷಯಾತೀತಂ ಮೂಲಲಿಂಗಮಿಹೋಚ್ಯತೇ || ೧ ||

ರೂಪಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಕುಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದ ನಿಷ್ಕಲವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾಭಿಧಾನವುಳ್ಳ ಭಾವಕೃತೀತವಾಗಿದ್ದ ನಿರಂಜನವಾಗಿದ್ದ ಶಬ್ದ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಂ ಗಳಿಗೆ ಆತೀತವಾದ ಆವುದಾನೊಂದು ವಸ್ತುವುಂಟೋ ಅದು ಮೂಲ ಲಿಂಗವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಮೂಲಮಂತ್ರಸ್ವರೂಪಾಯ ಮೂಲಮಂತ್ರಾತ್ಮರೂಪಿಣೇ |

ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಸಂಜ್ಞಾಯ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ || ೨ ||

ಮೂಲಮಂತ್ರ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶಿವನಿಗೋಸ್ಕರ ಮೂಲಮಂತ್ರಾತ್ಮಸ್ವರೂಪ ನಾಗಿದ್ದಾತಂಗೋಸ್ಕರ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯುಳ್ಳಾತಂಗೋಸ್ಕರ ವಿಶ್ವಮೂಲಸ್ತಂಭವಾದ ಶಿವಂಗೋಸ್ಕರ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ಫಲಶಕ್ತ ಲತಾಶುಷ್ಪ ಶಾಖಾ ವಿಟಪಿಮೂಲವಾನ್ |

ಬೀಜವೃಕ್ಷಸ್ಯ ನ್ಯಾಯೇನ ತದೇತದ್ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸ್ಥಿತಮ್ || ೩ ||

ಎಲೆ ಹೂ ಕಾಯ ಕೊಂಬೆ ಬೇರು ಮೊದಲಾದವುಗಳುಳ್ಳ ವೃಕ್ಷವು ಹೇಗೆ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದಿತು ಮತ್ತೆ ಆ ಬೀಜವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಯಿದ್ದಿತು, ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಪಂಚವು ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಡಗಿಹುದು. ಮತ್ತೆಯೂ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ತೋರುವದೊಬರ್ಥವು.

ಲೀಲಯಾ ಸಹಿತಃ ಸಾಕ್ಷಾದುಮಾಪತೀರೀತಃ |

ಲೀಲಯಾ ರಹಿತಃ ಸಶ್ಚಾತ್ಮಸ್ವಯಂಭುರಿತಿ ಕಥ್ಯತೇ || ೪ ||

ಲೀಲೆಯನ್ನೆದಿದಾಗಲೇ ಉಮಾಪತಿ ಲೀಲೆಯಂ ಬಿಟ್ಟಾಗಲೇ ಮರಳಿ
ಸ್ವಯಂಭುವನಿನಿಕೊಂಬನು ಶಿವನು

ಪಂಚಮೂರ್ತಿಮಯೋ ದೇವಃ ಪಂಚತತ್ವಾತ್ಮಕೋ ಭವೇತ್ |
ಮೂರ್ತಿನಾಂ ದೇಹ ಭೇದೈಸ್ತು ಗುಣೈಃ ಪಂಚಾನನ್ಯಯುತಃ || ೫ ||

ಐದು ಮೂರ್ತಿಗಳ ಮಯವಾದ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕನಾದ ದೇವನೇ
ಐದು ತತ್ವಾತ್ಮಕನಹನು. ಮೂರ್ತಿಗಳ ದೇಹ ಭೇದಗಳಿಂದಲು ಗುಣಂಗಳಿಂದಲು ಐದು ಮುಖಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದಾತನಹನು.

ಸ್ವಯಂಭು ಸರ್ವಚೈತನ್ಯಂ ತತ್ಸಮಾಲಂಭರಾಂಕಿತಮ್ |
ಪರಾಶಕ್ತಿ ಸಮಾಯೋಗಾತ್ ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟ್ಯರ್ಥ ಕಾರಣಮ್ || ೬ ||

ಸ್ವಯಂಭುವಾದ ಸರ್ವ ಚೈತನ್ಯವಾಗಿದ್ದ ತತ್ಸ ಮಾಲೆಗಳಿಂದ
ಕುರುಹಿಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಆ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ ಪರಾಶಕ್ತಿಯ ಸಂಯೋಗದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಹುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಬೀಜವೃಕ್ಷದಂತೆ ನೀನಿವೈಯಯ್ಯಾ ನಿರಾಕಾರವೇ ಮೂರ್ತಿ ಯಾಗಿ
ಮೂರ್ತಿಯೇ ನಿರಾಕಾರವಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲ ವನತಿಗಳೆದು
ಬಯಲಾಗಿವೈಯಯ್ಯಾ ನೀನು
ನಿನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವಯ್ಯಾ

೨

ಮಹಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಓಂ ಪ್ರಥಮ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನೀನೆ—
ಸ್ವಯಂಭುವಾಗಿದ್ದಿರಯ್ಯಾ ಒಂದನಂತಕಾಲ
ಮನವು ಮಹದಲ್ಲೊಕ್ಕಾಡಿ ಮತ್ತಲ್ಲಿಯೇ—
ತಲ್ಲಿಯವಾಗಿರಲೊಂದನಂತ ಕೋಟಿ ವರುಷ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ವಿಪರೀತ ಚರಿತ್ರನು

೩

ಕಾಮ್ಯಕಲ್ಪಿತಗಲಿಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನೀವೇ ಸ್ವಯಂಭುವಾಗಿದ್ದಿರಯ್ಯಾ
ನಿಮ್ಮ ಪರಮಾನಂದ ಪ್ರಭಾವ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದನಂತ
ಕಾಲವಿದ್ದಿರಯ್ಯಾ
ನಿಮ್ಮಾದ್ಯಂತವ ನೀವೇ ಅರಿವುತ್ತಿದ್ದಿರಯ್ಯಾ
ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವದುಡಯವ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ
ಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ಹುಟ್ಟು ಮೆಟ್ಟಿಂಬುದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ
ನಿಮ್ಮಿಂದ ನೀವೇ ಸ್ವಯಂಭುವಯ್ಯಾ
ಇಂತಾದಿರಯ್ಯಾ ಇಂತಾದಿರಯ್ಯಾ ಇಂತಾದಿರಯ್ಯಾ
ಪರುಷದಿಂದ ನೀವಿಂತಾದಿರಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಮಹತ್ವಯ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿ
ನಿಜಗುರು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ

೫

ಅಮೂಲ್ಯನು ಅಪ್ರಮಾಣನು ಅಗೋಚರಲಿಂಗವು
ಆದಿಮಧ್ಯ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗವು
ಸ್ವತಂತ್ರ ಲಿಂಗವು ನಿತ್ಯನಿರ್ಮಲ ಲಿಂಗವು
ಅಯೋನಿ ಸಂಭವನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

೬

ಮರದೊಗಳಣ ಪತ್ರಫಲಂಗಳು ಮರಕಾಲವತದಲ್ಲಿ ತೋರುವಂತೆ
ಹರನೊಳಗಣ ಲೀಲಾಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವಭಾವ—
ಹರನ ಲೀಲಾವತದಲ್ಲಿ ತೋರುವುದು
ಲೀಲೆಯಾದಡೆ ಉಮಾಪತಿ ಲೀಲೆನಿಂದಡೆ ಸ್ವಯಂಭು
ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು

೭

ನಿಜವಸ್ತುವೊಂದೇ ಎರಡಾಗ ಬಲ್ಲುದದೊಂದೇ
ಬೇರೆ ತೋರಬಲ್ಲುದದೊಂದೇ ತನ್ನ ಮರವೆಯ ಬಲ್ಲುದದೊಂದೇ
ತಾನಲ್ಲದನ್ಯವಿಲ್ಲೆಂಬರಿವು ತಾನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ

ವಿಶ್ವೋತ್ತಮ ಸ್ಥಲ ೨೫

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಸ್ವಯಂಭುಲಿಂಗವು ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಾಡಬೇಕಾಗಿ ಪಾರ್ವತಿವಲ್ಲಭನಾದನೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು. ಇಂತಹ ಪಾರ್ವತೀವಲ್ಲಭನು ಸಚರಾಚರವೆಲ್ಲವ ರಚಿಸ ಬೇಕಾಗಿ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು—

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಮಾತಾ ಶಂಭುಃ ಪಿತಾ ಶಂಭುಃ ಭ್ರಾತಾ ಶಂಭುಃ ಸ್ವಧೈವ ಚ |
ದೇವಾಸುರಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಸೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ಪರಮೇಶ್ವರಾತ್ || ೧ ||

ತಾಯಿಯೂ ಶಂಭುವು ತಂದೆಯೂ ಶಂಭುವು ಒಡಹುಟ್ಟಿದಾತನೂ ಶಂಭುವು ಹಾಗೂ ದೇವತೆಗಳು ರಾಕ್ಷಸರುಗಳು ಮನುಷ್ಯರುಗಳು ಇವರೆಲ್ಲ ರಿಗೆಯೂ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ ತಂದೆಯು.

ಸರ್ವಶೂನ್ಯಾಂತರೇ ಮಧ್ಯೇ ಆದಿಮೂರ್ತಿ ಸಮುದ್ಭವಃ |
ಆದಿಮೂರ್ತಿಸಮಾಖ್ಯಾತಃ ಪರಶಕ್ತಿ ಸಮುದ್ಭವಃ || ೨ ||
ಪರಶಕ್ತಿ ಸಮಾಖ್ಯಾತಃ ನಾದಬಿಂದು ಸಮುದ್ಭವಃ |
ನಾದಬಿಂದು ಸಮಾಖ್ಯಾತಃ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ ಸಮುದ್ಭವಃ || ೩ ||
ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನಂ ಸಮಾಖ್ಯಾತಃ ಶಿವತತ್ವ ಸಮುದ್ಭವಃ |
ಶಿವತತ್ವ ಸಮಾಖ್ಯಾತಃ ಈಶ್ವರಾತ್ಮ ಸಮುದ್ಭವಃ || ೪ ||
ಈಶ್ವರಾತ್ಮ ಸಮಾಖ್ಯಾತಃ ರುದ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಮುದ್ಭವಃ |
ರುದ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಮಾಖ್ಯಾತಃ ವಿಷ್ಣು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಮುದ್ಭವಃ || ೫ ||
ವಿಷ್ಣು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಮಾಖ್ಯಾತಃ ಬ್ರಹ್ಮವಾಣೀ ಸಮುದ್ಭವಃ |
ಬ್ರಹ್ಮವಾಣೀ ಸಮಾಖ್ಯಾತಃ ಸರ್ವಜೀವ ಸಮುದ್ಭವಃ || ೬ ||

ಸರ್ವಶೂನ್ಯಾಂತರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದಿಮೂರ್ತಿಯೆಂಬ ತತ್ವಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದಿ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಶಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಪರಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಾದಬಿಂದುಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಆ ನಾದಬಿಂದುಗಳಿಂದ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ ಹುಟ್ಟಿ ತ್ತು. ಆ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನದಿಂದ ಶಿವತತ್ವ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಶಿವತತ್ವದಿಂದ ಈಶ್ವರ ತತ್ವವಾದ ಆತ್ಮ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಆ ಈಶ್ವರನೆಂಬಾತ್ಮನಿಂದ ರುದ್ರನೂ ಕ್ರಿಯಾ

ಶಕ್ತಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಆ ರುದ್ರ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಲಕ್ಷ್ಮಿ
ಯರು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಆ ವಿಷ್ಣು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಸರಸ್ವತಿ ಹುಟ್ಟಿದರು.
ಆ ಬ್ರಹ್ಮವಾಣಿಯಿಂದ ಸರ್ವ ಜೀವರಾಸಿಗಳೆಲ್ಲವು ಹುಟ್ಟಿದವು.

ವಚನಗಳು

೧

ವಿನಂದೆನಲೆಲ್ಲದ ಮಹಾಘನವು ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಿಂದ ತಾನೇ
ಸ್ವಯಂಭು ಲಿಂಗಸ್ಥಲವಾಯಿತ್ತು
ಆ ಲಿಂಗದಿಂದಾಯಿತ್ತು ಶಿವಭಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕವು
ಆ ಶಿವಭಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕದಿಂದಾಯಿತ್ತು ಆಕಾಶ
ಆಕಾಶದಿಂದಾಯಿತ್ತು ವಾಯು
ಆ ವಾಯುವಿನಿಂದಾಯಿತ್ತು ಅಗ್ನಿ
ಆ ಅಗ್ನಿಯಿಂದಾಯಿತ್ತು ಅಪ್ಪು
ಆ ಅಪ್ಪಿನಿಂದಾಯಿತ್ತು ಪೃಥ್ವಿ
ಆ ಪೃಥ್ವಿಯಿಂದಾಯಿತ್ತು ಸಕಲ ಜೀವಜಗ
ಇವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ನೆನಹುಮಾತ್ರದಿಂದಾದವು ಸೋಡಾ
ಸಿಮ್ಮ ಲಿಗಿಯ ಚಿನ್ನರಾಮಾ

೨

ಅನಾದಿಯ ಮಗನು ಆದಿ ಆದಿಯ ಮಗನು ಅತೀತ
ಅತೀತನ ಮಗ ಆಕಾಶ ಆಕಾಶನಮಗ ವಾಯು
ವಾಯುವಿನ ಮಗನು ಅಗ್ನಿ ಅಗ್ನಿಯ ಮಗ ಅಪ್ಪು
ಅಪ್ಪುವಿನ ಮಗ ಪೃಥ್ವಿ ಪೃಥ್ವಿಯಿಂದ ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲ
ಉದಯಿಸಿದನಯ್ಯಾ ಗುಹೇಶ್ವರ

೩

ಆದಿಯಲ್ಲೊಬ್ಬ ತರಣ ಮೂರ್ತಿಯಾದ
ಆ ತರಣಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಸದಾಶಿವನಾದ
ಆ ಸದಾಶಿವನ ಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಜ್ಞಾನತತ್ತ್ವಯಾದಳು
ಆ ಸದಾಶಿವನಿಗೆ ಜ್ಞಾನತತ್ತ್ವಿಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗಿಯೂ ಶಿವನಾದ

ಆ ಶಿವಂಗೆ ಇಚ್ಛಾತಕ್ತಿಯಾದಳು
 ಆ ಶಿವಂಗೆಯೂ ಇಚ್ಛಾತಕ್ತಿಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೆಯೂ ರುದ್ರನಾದ
 ಆ ರುದ್ರಂಗೆ ಕ್ರಿಯಾತಕ್ತಿಯಾದಳು
 ಆ ರುದ್ರಂಗೆ ಕ್ರಿಯಾತಕ್ತಿಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೆಯೂ ವಿಷ್ಣುವಾದ
 ಆ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾದಳು
 ಆ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೆಯೂ ಬ್ರಹ್ಮನಾದ
 ಆ ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ಸರಸ್ವತಿಯಾದಳು
 ಆ ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ಸರಸ್ವತಿಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೆಯೂ—
 ನರರು ಸುರರು ದೇವಕಳು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು—
 ಸಚರಾಚರಂಗಳು ಸಹಿತವಾಗಿ ಎಂಬತ್ತಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ
 ಜೀವಜಂತುಗಳ ಜಾತಿ-
 ಅಂದರೆ ಜಗವಾಯಿತ್ತು. ಹೊರೆಯೆಂದಡೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿಂದರು
 ಗರುಡ ಗಂಧರ್ವ ಸಿದ್ಧವಿದ್ಯಾಧರರು ಮೊದಲಾದ ದೇವ
 ಸಮೂಹಂಗಳೆಲ್ಲಾ
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ನೀವು ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಆಗಿಂದಡ್ಡಾದವು

೪

ಶಿವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ರುದ್ರ ಜನಿಸಿದ ಭುಜದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಜನಿಸಿದ
 ಜಂಘೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಜನಿಸಿದ ಇಂದ್ರ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ
 ಚಂದ್ರ ಮನದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ
 ಸೂರ್ಯ ನಯನದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ
 ನೊಸಲಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಜನಿಸಿದ ಪ್ರಾಣವಾಯು ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿತ್ತು
 ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಗಗನ ಜನಿಸಿತ್ತು ಶಿರದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು
 ಮೂರುಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳು ಜನಿಸಿದರು
 ಪಾದದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಜನಿಸಿತ್ತು ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕುಗಳು ಜನಿಸಿದವು
 ಜಗವ ನಿಶ್ಚೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಕ್ರಿಯೊಳಗೆ ಅಕ್ಷಯನಗಣಿತನು
 ಸಾವಿರ ಶಿರ ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣು ಸಾವಿರ ಮುಖ ಸಾವಿರ
 ಪಾದ ಸಾವಿರ ತೋಳು
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೊಬ್ಬನೇ ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕೊಡೆಯನು

೫

ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಶಿವನೇ ಜನಕನೆಂಬ
ಯಜುರ್ವೇದವ ಕೇಳಿರೇ ದ್ವಿಜರೆಲ್ಲರು

“ ಉಮಯಾ ಸಹಿತಃ ಸೋಮಃ ಸೋಮ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಬುಧೈಃ |

ಋಗ್ವೇದೇ—

“ ಸೋಮಃ ಸವತೇ ಜನಿತಾ ಮತೀನಾಂ ಜನಿತಾದಿವೋ ಜನಿತಾ ಪೃಥಿವ್ಯಾ
ಜನಿತಾಗ್ನಿರ್ಜನಿತಾ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಜನಿತೇಂದ್ರೋ ಜನಿತಾಥ ವಿಷ್ಣುಃ ”

ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತೆಯೂ ಆದಿತ್ಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ—

ಉಮಯಾ ಸಹಿತಃ ಸೋಮಃ ಸೋಮ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಬುಧೈಃ |

ಸ ಏವ ಕಾರಣಂ ನಾನ್ಯೋ ವಿಷ್ಣೋರಪಿ ಚ ವೈ ಶ್ರುತಿಃ ||

ಲೈಂಗೇ—

ಮತೀನಾಂ ಚ ದಿವಃ ಪೃಥ್ವ್ಯಾವಸ್ತೇ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ವಜ್ರಿಣಃ

ಸಾಕ್ಷಾದಪಿ ಚ ವಿಷ್ಣೋರ್ವೈ ಸೋಮೋ ಜನಯತೇಶ್ವರಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ—

ಶಿವನಿಂದಲುತ್ಪತ್ತ್ಯರಾದರೆಂಬ ವೇದವನ್ನೋದಿಯೂ ಕೇಳಿಯೂ—

ಮತ್ತೆಯೂ ದೈವವುಂಟೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನಿ ಜಾತ್ಯಂಧರ—

ನಾನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ ಬಸವ ಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ

೬

ಅಯ್ಯಾ ನೀನು ನಿರಾಳ ನಿರ್ಮಾಯನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದೆಯಾಗಿ

ಆಕಾಶ ಪ್ರಕಾಶಂಗಳಿಲ್ಲದಂದು ಸಾಕ್ಷಿ ಸಭೆಗಳಿಲ್ಲದಂದು

ಸಚರಾಚರವೆಲ್ಲ ರಚನೆಗೆ ಬಾರದಂದು

ಆಧಾರದೊಳಗಣ ವಿಭೂತಿಯನೆ ತೆಗೆದು ಭೂಮಿಯ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ

ಪಂಚಾತತ್ಕೋಟಿಯೋಜನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ

ಸುತ್ತು ಹರಿದವು ಸಪ್ತ ಸಾಗರಗಳು

ಎಂಬತ್ತಾರುಕೋಟಿ ತೊಂಬತ್ತೇಳು ಲಕ್ಷ ಕಾಲ ಭುವನ
 ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಉದಯ
 ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಅರುಣತ್ತಾರುಕೋಟಿ ಅರಾಸುಂಡಲವೆಂದರೆ—
 ಬೆಳಗಿದೋರುವ ಹೆತ್ತೆರಡು ಜ್ಯೋತಿಯು ನಿಲಿಸಿ ತೋರಿದ
 ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕ
 ಈ ಜಗದ ಜಂಗುಳಿಯ ಕಾವ ಗೋವಳ ತಾನಾಗಿ—
 ಎಂಬತ್ತಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾತಿಗಳಿಗೆ ರಾಶಿವಾಳಕ ತಾನಾಗಿ—
 ಸಕಲದ ಅಳಿವಿನ ಉಳಿವಿಸಿಂದ ನಿಜದ ನಿಲವ ನೋಡಿ ಕಂಡು—
 ಗುಹೇತ್ಸರಾ ನಿಮ್ಮ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋನಮಃ ಎನುತಿದೆನು.

ದೇಹದೇಹಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಲ: ೨೬

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವನುತ್ಪತ್ತವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮಾಡಿಮರಾ ಪುರಾತನರು. ಇಂತಹ ಪರಮೇಶ್ವರನು ದೇವದಾನವ ಮಾನವರೆಲ್ಲರ ಹುಟ್ಟಿಸದೇಕೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮ—

ದೇಹಸ್ಥಂ ಸಕಲಂ ಜ್ಞೇಯಂ ನಿಷ್ಕಲಂ ದೇಹವರ್ಜಿತಮ್ |

ದೇಹಸ್ಯ ವತ್ಸಲೋಪೇತಂ ಧಾತು ಪಿಂಡಮಿತಿ ಸ್ಥಿತಮ್ || ೧ ||

ದೇಹದಲ್ಲಿದ್ದಾತ್ಮನೇ ಸಕಲನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ದೇಹವಿಲ್ಲದಾತ್ಮನು. ನಿಷ್ಕಲನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ದೇಹವಾಯುತ್ತಾದರೆ ಮಲಸಂಭವಾಗಿ ಪಿಂಡವೆನಿಸುವುದು.

ತನ್ಮಾತ್ರ ಪಂಚಕಂ ಚೈವ ಭೂತಪಂಚಮೇವ ಹ |

ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂ ತಥಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಮುತುಹರಮ್ || ೨ ||

ತನ್ಮಾತ್ರ ಪಂಚಕವೆಂದರೆ ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧ, ಭೂತ ಪಂಚಕವೆಂದರೆ ಸೃಥಿವಿ ಅಪ್ ತೇಜ ವಾಯು ಆಕಾಶ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಪಂಚಕವೆಂದರೆ ಶೋತ್ರ, ತ್ವಕ್ ನೇತ್ರ ಜಿಹ್ವೆ ಘ್ರಾಣ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಪಂಚಕವೆಂದರೆ ವಾಕ್ ಪಾದ ಪಾಣಿ ಪಾಯು ಗುಹ್ಯ.

ಅಂತಃಕರಣಸಂಯುಕ್ತಂ ಗುಣತ್ರಯಮನಂತರಮ್ |

ಕಲಾಪಂಚಕಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ಅವ್ಯಕ್ತಾಪ್ಯ ಸಮನ್ವಿತಮ್ ||

ಇತ್ಯೇವಾಪ್ಯಪುರಿಯೋಗಾದಾತ್ಮಾ ಬಹುವಿಧಂ ಯದಾ || ೩ ||

ಮನ, ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ಅಹಂಕಾರ, ಸತ್ತ್ವ, ರಜ, ತಮ, ನಿವೃತ್ತಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ವಿದ್ಯೆ, ಶಾಂತಿ,

ಶಾಂತ್ಯ ತೀತೆ ಅವ್ಯಕ್ತ ತತ್ತ್ವವೆಂಬ ಎಂಟು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಮನು ಹಲವು ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿಹನು.

ಸಂಸಾರೋಽವಿದ್ಯಯಾ ಸತ್ಯ ಸತ್ಯವತ್ ಪರಿಕಲ್ಪಿತಃ |

ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಾದಿ ಸಂಘಾತೇಽಹಂ ಮಮ ಭ್ರಾಂತಿರೂಪತಃ || ೪ ||

ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದಲೇ ಸಂಸಾರವು ತನಗೆ ಸತ್ಯವೆಂಬಹಾಗೆ ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳ ಸಮೂಹದ ಸಂಗದಿಂದ ನಾನು ನನ್ನದು ನನಗೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಭ್ರಾಂತಿ ರೂಪದಿಂದಿರುತ್ತಿಹೆನು.

ಸೋಽಯಮಾತ್ಮಾ ಶಿವಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರವಸ್ಯಾಂಶೋಽಪಿ ತತ್ವತಃ |

ವ್ಯವಹಾರದಶಾಯುಕ್ತಃ ಸಂಸಾರೀವ ಪ್ರಕಾಶತೇ || ೫ ||

ಆ ಈ ಆತ್ಮನೇ ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿ ಶಿವಾಂಶಿಕನು ವ್ಯವಹಾರಾವಸ್ಥೆಯಿಂದಲೇ ಸಂಸಾರಿಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತಿಹೆನು.

ಪಾಶಶ್ಚೇಂದ್ರಿಯ ಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ಪಶುರಾತ್ಮೇತ್ಯುದಾಹೃತಮ್ |

ಶಿವ ಏವ ಪತಿಃ ಸಾಕ್ಷಾದಾಗಮಾನ್ಮಾಯ ನಿರ್ಣಯಃ || ೬ ||

ಆ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ಪಾಶಗಳು. ಜೀವನೇ ಪಶುವು. ಆ ಜೀವನೆಂಬ ಪಶುವಿಗೆ ಶಿವನೇ ಪತಿಯೆಂಬುದು ಶಿವಾಗಮಗಳ ನಿರ್ಣಯವು.

ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ತ್ವಾನಿ ಮಾಯಾ ಕರ್ಮ ಗುಣಾ ಇತಿ |

ವಿಷಯಾ ಇತಿ ಕಥ್ಯಂತೇ ಪಾಶೇ ಜೀವನಿಬಂಧನಾತ್ || ೭ ||

ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ತತ್ತ್ವಗಳು ಮಾಯಾಕರ್ಮ ಗುಣಗಳಾಗುತ್ತಿಹವು. ಅವು ವಿಷಯಗಳ ರೂಪದಿಂದಲೇ ಜೀವನನ್ನು ಕಟ್ಟುವವು.

ವಚನಗಳು

ಪೃಥಿವಿ ಅಪ್ಪು ತೇಜ ವಾಯು ಆಕಾಶವೆಂಬುವು ಪಂಚ ಮಹಾ

ಭೂತಂಗಳು

ಪ್ರಾಣ ಅಪಾನ ವ್ಯಾನ ಉದಾನ ಸಮಾನವೆಂಬುವು ಪಂಚಪ್ರಾಣ

ವಾಯುಗಳು

ವಾಕ್ಯ ವಾಣಿ ವಾದ ವಾಯು ಗುಹ್ಯವೆಂಬುವು ಪಂಚ

ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು

ತೋತ್ರ ತ್ವಕ್ಚ ನೇತ್ರ ಜಿಹ್ವೆ ಘ್ರಾಣವೆಂಬುವು ಪಂಚ

ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು

ಮನ ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತ ಅಹಂಕಾರನೆಂಬವು ಅಂತಃಕರಣ
ಚತುಷ್ಟಯಂಗಳು
ಇಂತು ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ತತ್ವಗಳು ಕೂಡಿ ದೇಹವಾಯಿತ್ತು
ಅದೆಂತೆಂದದೆ

ಭೂತೈಶ್ವ ಪಂಚಭಿಃ ಪ್ರಾಣೈಶ್ವತುರ್ಧಶಭಿರಂದ್ರಿಯೈಃ |
ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ದೇಹಾನಿ ಸಾಂಖ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದೋ ವಿದುಃ || ಎಂಬುದಾಗಿ

ಇಂತೀ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ತತ್ವಗಳು ಕೂಡಿ ಚೇಷ್ಟಿಸುವಾತನೇ
ಜೀವಾತ್ಮನು
ಇಂತು ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವಗಳುತ್ಪತ್ತಿಯು ನಿಮ್ಮ ನೆನಹು
ಮಾತ್ರದಿಂದಾದವಾಗಿ
ಅವರ ಗುಣಧರ್ಮ ಕರ್ಮಗಳು ನಿಮಗಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಸಿವ, ಲಿಗೆಯ
ಚೆನ್ನರಾಮಾ

೨

ಪರಶಿಸನ ಚಿತ್ತಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಶಿರೋಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿಂಬಿಸಿ
ಅದಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯಗೊಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಪರಮಾತ್ಮನಾಯಿತ್ತು
ಆ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಜಗತ್ತಿನ ಭ್ರೂಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿಂಬಿಸಿದಲ್ಲಿ
ಅದೇ ಅಂತರಾತ್ಮನಾಯಿತ್ತು
ಆ ಅಂತರಾತ್ಮನೇ ಜಗತ್ತಿನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬಿಂಬಿಸಿದಲ್ಲಿ
ಅದೇ ಜೀವಾತ್ಮನಾಯಿತ್ತು
ಆ ಜೀವಾತ್ಮನೇ ಘಟ ಅಂತರಾತ್ಮನೇ ಪ್ರಾಣ ಪರಮಾತ್ಮನೇ
ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿ
ಆ ಸಾಕ್ಷಿಕನೇ ವಸ್ತು ಆ ಪರವಸ್ತು ಈ ಜೀವಾಂತರಾದಿಗಳೆಂಬ
ಅಂಗಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ
ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವಗಳೆಂಬ ಪಾತವಂ ತೊಡಿಸಿ ಅಂತದನೇ ಪತುವೆನಿಸಿ
ತಾನದಕ್ಕೆ ಪತಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಾನಾ ವಿನೋದಂಗಳಂ ವಿನೋದಿಸಿತ್ತು
ಅದೆಂತೆಂದದೆ—

ವಿದ್ಯುದ್ರೂಪಮಿವಾಕಾಶೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಸರ್ವತೋ ಮುಖೈಃ |
 ಶಿವತತ್ತ್ವಮಿದಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸರ್ವತತ್ತ್ವಾಲಯಂ ವಿದುಃ ||
 ಜೀವಾಂತರ ಪರಾತ್ಮೇತಿ ತ್ರಿಭಿರ್ನಾಮಭಿರುಚ್ಯತೇ |
 ಆತ್ಮಸ್ಯ ಜೀವ ಸಬಂಧಶ್ಚಾಂತರಃ ಪ್ರಾಣ ಸಂಯುತಃ ||
 ಪರಮಾತ್ಮಾ ತತ್ತ್ವ ಸಂಯುಕ್ತಃ ಆತ್ಮತ್ರಯಮಿದಂ ಶೃಣು |

ಎಂದುದಾಗಿ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ
 ನಿಂತೀ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ ಸರ್ವ ಜಗತ್ತನ್ನು

೩

ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರತಿಲಹರಿಯಿಂದ ಅಂತರಾತ್ಮನುತ್ಪತ್ತಿಯು
 ಅಂತರಾತ್ಮನ ಪ್ರತಿಲಹರಿಯಿಂದ ಜೀವಾತ್ಮನುತ್ಪತ್ತಿಯು
 ಇಂತೀ ಜೀವಾಂತರಾದಿಗಳು ಅಂಗ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ

ಒಂದೇಯೆಂದೆನಿಸಿದರೂ

ಆ ಮೊಂದೆಂಬ ತಾಮಸ ಜೀವನು ಅಂಗನೆಯ ಸಂಗ ಮೊದಲಾದ
 ನಾನಾ ದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ನೋವುತ್ತ
 ನಾನಾ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸುತ್ತ ರೌರವ ನರಕದಲ್ಲಿ ಏಳುತ್ತ

ಮುಳುಗುತ್ತಲಿಹನು

ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜೀವಾತ್ಮನ ಶಿಖಾ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು —
 ನಾಹಂ ಎನ್ನದೆ ಸೋಹಂ ಎನ್ನುತ್ತ ನಮ್ಮ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ

ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬ

ಅಖಂಡಲಿಂಗದೊಳಗೆ ನಿತ್ಯವನ್ನೈದುತ್ತ ಎಡೆದೆರಹಿಲ್ಲದೆ

ಪರಮ ಸಂತೋಷದೊಳಗಿದ್ದಿತ್ತು

೪

ಜಗತ್ತೆಂಬ ಯಂತ್ರದ ಹಾಹೆಗೆ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ತುಷವ ತೊಡಿಸಿ
 ಅಹಂ ಮಮತೆಯೆಂಬ ಸೊಕ್ಕನ್ನಿಕ್ಕಿ ಬಾರದ ಬಟ್ಟೆಯ ಬರಿಸಿ
 ಕಾಣದ ದುಃಖವ ಕಾಣಿಸಿ ಉಂಣದ ಹೇಯವನುಣ್ಣಿಸಿ
 ಮಾರಾರಿ ನೀನು ವಿನೋದಿಸಿದೆಯಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೫

ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚವನು
ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ತಾನೇ ತಿರುಗಿಸಿದ ಅನಂತ ದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ
ಇಂತೆನ್ನ ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವನೆಂಬ ಪರಶಿವನು
ತನ್ನ ಜಗದ್ವಿಲಾಸ ಸಾಕಾದಡೆ ಮತ್ತೆ ತಾನೇ ಪರಿದನವರ
ಮಾಯಾ ಪಾಶವನು

೬

ಶುಕ್ಲ ಶೋಣಿತ ಪಿಂಡೈಕ್ಯನ ಚಿತ್ತ ವಾಯು ಆರು ದಳದ
ಪದ್ಮದಲ್ಲಿಹುಮ
ನೊಲೆ ಮುದಿ ಬಂದರೆ ಆ ಪಿಂಡವನು ಹೆಣೆಂಬರು
ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆಗಳು ಬಂದರೆ ಆ ಪಿಂಡವನು ಗಂಡಸೆಂಬರು
ಆ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಸುಳಿದ ಆತ್ಮನು ಹೆಣ್ಣು ಅಲ್ಲ ಗಂಡು
ಅಲ್ಲ ನೋಡಾ
ಇದರಂತುವ ತಿಳಿದು ನೋಡಿಹೆನೆಂದರೆ ಶ್ರುತಿಗಳಿಗಗೋಚರವೆಂದಾತ
ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ

ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ ನಿರಸನಸ್ಥಲ ೨೭

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣ್ವಾದಿ ದೇವದಾನನ ಮಾನವರ ಶಿವನೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು. ಆ ದೇವದಾನನ ಮಾನವರ ಶಿವನೆನ್ನು ಲಾಗದೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು

ಯಗ್ನೇದೇ—

ಘಟೋತ್ಪತ್ತಿ ಹೇತು ಭೂತಶ್ಚ ನೃದ್ವಂದಸಲಿಲ ಸೂತ್ರಾದಿಃ ಕುಲಾಲಃ |
ಸ್ವಯಮೇವ ಭವತಿ ಕಿಮ್ ? ” || ೧ ||

ಹರವಿಯ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾದ ಮಂಣು ಉದಕ ಕೋಲು ಸೂತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಸಾಧನಗಳು ಕುಂಬಾರ ತಾನೇ ಆಗುತ್ತಿಹನೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಮತ್ತಂ—

“ ತಥೈವ ಜಗದುತ್ಪತ್ತಿ ಹೇತುರ್ಥಂ ನಿರ್ಮಿತಾಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾದೃಷ್ಟಃ |
ತನವಃ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ಸ್ವಯಮೇವ ನ ಭವತಿ ” || ೨ ||

ಹಾಗೆಯೇ ಲೋಕಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಾದ ಪೃಥಿವ್ಯಾದೃಷ್ಟ ತನುಗಳು ಪರಮೇಶ್ವರನೇ ಅಲ್ಲವು.

ಯಜುರ್ವೇದೇ—

ಆತ್ಮನ ಆಕಾಶಃ ಸಂಭೂತಃ ಆಕಾಶದ್ವಾಯುಃ ವಾಯೋರಗ್ನಿ |
ಅಗ್ನೇರಾಪಃ ಅದ್ಭ್ಯುಪಿಃ ಪೃಥಿವೀತಿ ಭೂತ ಪರಂಪರಾ ಸಂಭವೇಃ |
ಪರಮೇಶ್ವರಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷ್ಮಿನ್ಮೂರ್ತಿತ್ವಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾದೃಷ್ಟತನುನಾಂ
ಕಥಂ ಸಂಭವತಿ || ೩ ||

ಆತ್ಮನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಆಕಾಶವು ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆಕಾಶದ ದೆಸೆಯಿಂದ ವಾಯು ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ವಾಯುವಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅಗ್ನಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಗ್ನಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅಪ್ಪು ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಪ್ಪುವಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಪೃಥಿವಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಭೂತಗಳುತ್ಪತ್ತಿಯು ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಶಿವನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಮೂರ್ತಿತ್ವವು ಪೃಥಿವಿ ಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟ ತನುಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಮನಿಸುವದು? ಸಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತಂ ಶ್ರುತಿ—

ಸೋಮಃ ಪ್ರವತೇ ಜನಿತಾ ಮತೀನಾಂ ಜನಿತಾ ದಿವೌ |
ಜನಿತಾ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಜನಿತಾಗ್ನೇರ್ಜನಿತಾ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ
ಜನಿತೇಂದ್ರಸ್ಯ ಜನಿತಾಥ ವಿಷ್ಣೋಃ ||೪||

ಉಮಾ ವಲ್ಲಭನು ವಾಯುವಿಗೆ ತಂದೆಯು ಬುದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ತಂದೆಯು
ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ತಂದೆಯು ಭೂಮಿಗೂ ತಂದೆಯು ಅಗ್ನಿಗೂ ತಂದೆಯು
ಸೂರ್ಯನಿಗೂ ತಂದೆಯು ಇಂದ್ರನಿಗೂ ತಂದೆಯು ವಿಷ್ಣುವಿಗೂ ತಂದೆಯು
ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ತಂದೆಯೆಂಬರ್ಥವು.

ರುದ್ರ ಭಾಷ್ಯೇ—

ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಭವ ಆಪಾಂ ಶರ್ವ ಆಗ್ನೇರುದ್ರೋ ವಾಯೋರ್ಭೀಮು
ಆಕಾಶಸ್ಯ ಮಹಾದೇವಃ ಸೂರ್ಯಸ್ಯೋಗ್ರಶ್ಚಂದ್ರಸ್ಯ ಸೋಮ ಆತ್ಮನಃ
ಪಶುಪತಿತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಾಧಿಷ್ಠಿತಾ ಜನಯಿತಾ ಚ ಭವತಿ ||೫||

ಭೂಮಿಗೆ ಭವನು ಉದಕಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರನು ಅಗ್ನಿಗೆ ರುದ್ರನು
ವಾಯುವಿಗೆ ಭೀಮನು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಮಹಾದೇವನು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಉಗ್ರನು
ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಸೋಮನು ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಪಶುಪತಿಯೆಂದು ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ
ಹೆಸರಿನಿಂದ ತಂದೆಯಾಗುತ್ತಿಹನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿಗಳು ಲಿಂಗವೆಂಬೆಂಬಿರಿ ಇವರಾರೆಂದು

ನಾನರಿಯೆನಯ್ಯಾ

ಆದಿಯ ಮಗನತೀತ ಅತೀತನ ಮಗ ಆಕಾಶ ಆಕಾಶನ ಮಗ ವಾಯು
ವಾಯುವಿನ ಮಗ ಅಗ್ನಿ ಅಗ್ನಿಯ ಮಗ ಅಪ್ಪು ಅಪ್ಪುವಿನ

ಮಗ ಪೃಥಿವಿ

ಪೃಥಿವಿಯ ಮಗ ಸೂರ್ಯ ಸೂರ್ಯನ ಮಗ ಚಂದ್ರ ಚಂದ್ರನ

ಮಗ ದೇಹ

ದೇಹನ ಮಗನಾತ್ಮ ಇಂತೀ ಅಷ್ಟತನುವೆಲ್ಲಕ್ಕೆಯೂ

ಉತ್ಪತ್ತಿಯುಂಟು

ಅಜಾತ ಜನಿತ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಂಗೆ ಮಾತಾ ಪಿತರಿಲ್ಲ

೨

ಅಷ್ಟತನು ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬ ಕಷ್ಟದ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು
ಪೃಥಿವಿಯಂತೆ ಕಠಿಣವುಳ್ಳಾತನೇ ?

ಅಪ್ಪುವಿನಂತೆ ಓಟಭರಿತವುಳ್ಳಾತನೇ ?

ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ತೃಣಕಾಷ್ಠವಿಲ್ಲದಿದ್ರಡೆ ನಂದುವಾತನೇ ?

ವಾಯುವಿನಂತೆ ಚಲನೆಯುಳ್ಳಾತನೇ ?

ಆಕಾಶದಂತೆ ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಬಯಲಾದಾತನೇ ?

ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯರಂತೆ ದಿವರಾತ್ರಿಗಳ ನಡೆಸುವಾತನೇ ?

ಜೀವಾತ್ಮನಂತೆ ಜನನ ಮರಣವುಳ್ಳಾತನೇ ?

ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಂಗೆ

ನೀನು ನಿನ್ನಂತೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನೀನಿರಿಸಿದಂತೆ

೩

ಪೃಥ್ವಿ ಲಿಂಗವೆಂದು ಹತರಾದರು ಕೆಲವರು

ಅಪ್ಪು ಲಿಂಗವೆಂದು ತಪ್ಪಿದರು ಶಿವನನರಿಯದೆ ಹಲವರು

ತೇಜ ಲಿಂಗವೆಂದು ವಾದಿಸಿ ಕೆಟ್ಟರು ಕೆಲವರು

ವಾಯು ಲಿಂಗವೆಂದು ಘಾಸಿಯಾದರು ಹಲವರು

ಆಕಾಶ ಲಿಂಗವೆಂದು ತೂನ್ಯವಾದಿಗಳಾದರು ಹಲವರು

ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯರು ಲಿಂಗವೆಂದು ಭ್ರಮಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತಿಪ್ಪರು

ಹಲವರು

ಆತ್ಮ ಲಿಂಗವೆಂದು ಎಂಬತ್ತಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳ

ಯೋನಿಗಳೊಳಗೆ ಜನಿಸುತಿಪ್ಪರು ಹಲವರು

ಇಂತೀ ಶಿವನ ಲೀಲಾಸಂಚುವನರಿಯದೆ ಶಿವನು ಜಗತ್ತಿಗೆ

ಮರೆವೆಯನ್ನಿಕ್ಕಿ ಆಡಿಸುವನು

ಜಗತ್ತಿನ ಹುಸಿಯ ವಚನವ ತೊಡೆದು-

ನಿಜಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ನಿತ್ಯಪ್ರಸಾದವ ತೋರಿದಾತ-

ಸಂಗನಬಸವಂಜ ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರ ದೇವಯ್ಯಾ

೪

ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿ ಶಿವನೆಂಬ ಕಷ್ಟಜೀವಿಗಳ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು.

ನಾನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ ಯುಗ ಜುಗ ಪ್ರಳಯವಾಹಲ್ಲಿ ಧರೆ ಜಲದಲ್ಲಿ

ಅಡಗಿತ್ತು

ಜಲ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಡಗಿತ್ತು ಅಗ್ನಿ ವಾಯುವಿನಲ್ಲಡಗಿತ್ತು

ವಾಯು ಆಕಾಶದಲ್ಲಡಗಿತ್ತು ಆಕಾಶ ಅತೀತನಲ್ಲಡಗಿತ್ತು

ಅತೀತನಾದಿಯೊಳಗಡಗಿತ್ತು ಆದಿ ಅನಾದಿಯೊಳಗಡಗಿತ್ತು

ಅನಾದಿ ನಿಜದೊಳಗಡಗಿತ್ತು ಇಂತೀ ಅಷ್ಟತನುಗಳು

ಒಂದರೊಳಗೊಂದಡಗುವಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದೊಂದು ಹುಟ್ಟುವಲ್ಲಿ

ಎಂದಳಿದರೆಂಬುದ ಬಲ್ಲರೆ ನೀವು ಹೇಳಿರೇ

ಎಂದು ಹುಟ್ಟಿದರೆಂಬುದ ನೀವು ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳಿರೇ

ಹುಟ್ಟಿದನಳಿದನೆಂಬ ಕಷ್ಟವಚನವ ನುಡಿಯಲಾಗದು

ಇಂತೀ ಅಷ್ಟತನುನೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಮಹಾಘನಲಿಂಗ

ಹುಲಿಗೇರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಆಗಿಂದಡಾದವು ಬೇಡೆಂದಡೆ ಮಾದವು

೫

ಅಂಡಜ ಸ್ಪೇದಜ ಉದ್ಭಿಜ್ಜ ಜರಾಯುಜನೆಂಬ

ನಾಲ್ಕು ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿಹ ಅನಂತಕೋಟಿ ಜೀವಿಗಳು

ಸತ್ತಪಾಪವು ವಿಧಿಯ ತಾಗುವುದೇ ಅಯ್ಯಾ ?

ಕಾನನದೊಳಗೊಂದು ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು ಹುಟ್ಟಿ-

ಧಗಿಲು ಭುಗಿಲೆಂದು ಉರಿ ಸುಳಿಗೊಂಡು ಅಟ್ಟಿ ಸುಡುವಲ್ಲಿ-

ಅನಂತಕೋಟಿ ಜೀವಿಗಳು ಸತ್ತಪಾಪವು ಅಗ್ನಿಯ ತಾಗುವುದೇ

ಅಯ್ಯಾ ?

ಕಾಳಮೇಘ ಗಗನದಿಂ ಸುರಿಯೆ ಈ ಭೂಮಿ ಜರ್ಝರಿತವಾಗಿ-
ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳ ತೊರೆ ತುಂಬಿ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲ ಭರಿತವಾಗಿ-
ನದಿಯೊಲಿದು ಪುರಂಗಳಂ ಹೊಗಲು-
ಅಲ್ಲಿ ಅನಂತ ಕೋಟಿಜೀವ ಸತ್ತಪಾಪವು ಮಳೆಯ

ತಾಗುವುದೇ ಅಯ್ಯಾ ?

ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಭರಿತವಾಗಿ ಪವನನೊಲಿದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವ ಮುಟ್ಟಿ-
ಮಲೆತು ಬೀಸುವಲ್ಲಿ ಅನಂತ ಕೋಟಿಜೀವ ಸತ್ತಪಾಪವು-
ವಾಯುವ ತಾಗುವುದೇ ಅಯ್ಯಾ ?

ಧರೆಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನುರಿತಾಗಲು-

ಕೆಂಡದ ಮಳೆ ಸುರಿಯೆ ಸುರಾಸುರರುಗಳೆಲ್ಲ ಭುಗಿಲೆಂದುರಿದು-
ಸತ್ತ ಅತಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪಾಪವು ಧರೆಯ ತಾಗುವುದೇ ಅಯ್ಯಾ ?
ಪೃಥ್ವಿ ಅವ್ ತೇಜ ವಾಯು ಆಕಾಶ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ ಆತ್ಮ
ಈ ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟಪಾಪವು
ಸದಾಶಿವನ ತಾಗುವುದೇ ಅಯ್ಯಾ ?

ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯ ಕಾಲಕಲ್ಪಿತನಲ್ಲ

ಪ್ರಳಯರಹಿತ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರು

ಸರ್ವಗತನಿರಸನ ಸ್ಥಲ : ೨೮

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿಗಳು ಶಿವನಲ್ಲವೆಂಬುದು ಪ್ರತಿ
ಷ್ಟಿಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮಾರ್ಗವಾ ಪುರಾತನರು. ಇಂತಹ ಶಿವನಿಂದ ಉತ್ಪ
ತ್ತಿಯಾದ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಜಂತುಗಳನ್ನು ಶಿವನೆನ್ನಾ ಲಾಗದೆಂದು ನುಡಿದ
ವಚನಗಳು.

ವಶಿಷ್ಠ ಪುರಾಣೇ—

ಶಿವ ಸರ್ವಪದಾತೀತ ಸರ್ವಸಂಕಲ್ಪನಾತಿಗಃ ।

ಸರ್ವಸಂಕಲ್ಪರಹಿತೋ ನ ಸರ್ವೋ ನ ಚ ಸರ್ವಗಃ ॥೧॥

ಶಿವನು ಸಮಸ್ತವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ವರ್ತಿಸುವಾತನು ಸಮ
ಸ್ತವಾಚ ನೆನಹುಗಳಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಾತನು ಸಮಸ್ತನೂ ಅಲ್ಲ ಸರ್ವಗತನೂ
ಅಲ್ಲ.

ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಃ ಪ್ರಪಂಚೋಽಯಂ ಶಿವಃ ಪರಮವೈಭವಃ ।

ಕಥಂ ನು ಶಕ್ಯತೇ ದ್ರಷ್ಟುಮತ್ರ ವಿಶ್ವಾಧಿಕಃ ಶಿವಃ ॥೨॥

ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಹವಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟುದು ಶಿವನಾದರೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ
ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯುಳ್ಳಾತನು ಲೋಕವನು ಮೀರಿದ ಶಿವನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ
ಕಾಣಲು ಹೇಗೆ ಶಕ್ತನಹನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಶಿವನಿಂದ ಸಕಲವೂ ಉದಯಿಸಿದವೆಂದಡೆ

ಉದಯಿಸಿದವೆಲ್ಲವೂ ಶಿವನೇ ?

ಸಕಲಬೀಜವ ಬಿತ್ತಿದನೊಕ್ಕಲಿಗನೆಂದರೆ-

ಆ ಬೆಳೆ ತಾನೊಕ್ಕಲಿಗನೇ ?

ಮಡಕೆಯ ಕುಂಬಾರ ಮಾಡುವನೆಂದರೆ-

ಮಡಕೆ ತಾ ಕುಂಬಾರನೇ ?

ಕಬ್ಬುನವ ಕಮ್ಮಾರನು ಮಾಡುವನೆಂದರೆ-

ಆ ಕಬ್ಬುನ ತಾ ಕಮ್ಮಾರನೇ ?

ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಜಗತ್ತು ಶಿವಮಾಡಿದನೆಂದರೆ

ಆ ಜಗನ್ನೆಲ್ಲವೂ ಶಿವನೇ ?

ಹಾಗಾದರೆ ಅಷ್ಟಾದತ ವರ್ಣಗಳೇಕಾದುವು ?

ಎಂಬತ್ತಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳೇಕಾದುವು ?

ಸುಖದುಃಖಂಗಳೇಕಾದುವು ? ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳೇಕಾದುವು ? !

ಆಚಾರ ಅನಾಚಾರಗಳೇಕಾದುವು ? ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಂಗಳೇ-

ಕಾದುವು ?

ಭವಿಭಕ್ತರೆಂಬ ಭಾವಭೇದಂಗಳೇಕಾದುವು ?

ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವನಿಂದಾದ ಜಗತ್ತು ಶಿವನಾಚ್ಛೇಯವಿಲ್ಲವೆಂದೆ.

ಆ ಸರ್ವವು ಶಿವನೆಂದರೆ ಅಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ-

ಕೂಡಲಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಸರ್ವಗತ ಶಿವನೆಂಬುದೇ ಲೋಕವೆಲ್ಲ

ಶಿವ ಶಿವಾ ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ ಮಾನವರನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ

ಸರ್ವವೂ ಶಿವನಾದಡೆ ಹಿಂದಣ ಪ್ರಳಯಂಗಳೇಕಾದುವು ?

ಸೂತ್ರಧಾರಿ ಸೂತ್ರದ ಹಾಹೆಯ ಹೊರಗಿದ್ದಾಡಿಸುವನಲ್ಲದೇ

ತಾನೊಳಗಿದ್ದಾಡಿಸುವನೇ ?

ಹಾಗೆ ಶಿವನು ತನ್ನಿಂದಾದ ಜಗತ್ತೆಂಬ ಹಾಹೆಯ ಹೊರಗಿದ್ದಾಡಿಸಿದ-

ನೆಂದರೆ ತಾನಾದಿದಾತನೇ ?

ಸರ್ವವೂ ಶಿವನಾದಡೆ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲದೇಕೆ ?

ಇದು ಕಾರಣ ಸರ್ವವೂ ಶಿವನಲ್ಲ

ಸದಾಚಾರಸನ್ನಿಹಿತ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೇ ಶಿವನಲ್ಲದೆ-

ಮತ್ತುಳಿದವರ ಶಿವನೆಂದರೆ ಅಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ-

ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೩

“ಅಣೋರಣೀಯಾನ್ ಮಹತೋಮಹೀಯಾನ್” ಎಂಬ ತೃತಿ ಹುಸಿ
ಶಿವನಿದ್ದ ತಾವಿಗೆ ಪ್ರಳಯವುಂಟೇ
ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸದಾಚಾರವೆಲ್ಲಿಪ್ಪುದು ಅಲ್ಲಿಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ
ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಕಾಣಾ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವ ರಲಿಂಗವು

೪

“ಯತ್ರ ಜೀವಸ್ತತ್ರ ಶಿವಃ ” ಎಂಬ ಬಾಲಭಾಷೆಯ ಕೇಳಲಾಗದು
ಶಿವಶಿವಾ ಮರಣವೇಕೋ “ ಯತ್ರ ಜೀವಸ್ತತ್ರ ಶಿವ ” ನಾದಡೆ
ಜನನಸ್ಥಿತಿ ರುಜಸಂಸಾರ ಬಂಧವೇಕೋ

“ ಯತ್ರ ಜೀವಸ್ತತ್ರ ಶಿವ ” ನಾದಡೆ

ಮಣ್ಯ ನಾಪ ಕಾಲ ಕಲ್ಪಿತಗಳೇಕೋ ?

ಇದುಕಾರಣ “ಯತ್ರ ಜೀವಸ್ತತ್ರ ಶಿವ ” ನಲ್ಲ

ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ವಿರಹಿತ ನಮ್ಮ

ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನ ಸಂಗಮದೇವ

೫

ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಯುಕ್ತಿ ಸದಾಚಾರವೆಲ್ಲಿದ್ದಲ್ಲಿಪ್ಪನಲ್ಲದೆ

ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಕಾಣೆಭೋ-

ಒಂದೆರಡಹುದೇ ? ಎರಡೊಂದಹುದೇ ?

ಶಿವನು ತನ್ನ ಲೀಲೆಯ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಮಾಯಾನಿರ್ಮಿತವ ಮಾಡಿ

ಆ ಮಾಯಾರಚನೆಯಿಂದಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸಂದೋಹ

ಹರಿ ವಿರಿಂಚಿ ಸುರಪತಿ ಸುರರು ನರನಿಕರ

ಖಗಮೃಗ ಜೀವರಾಶಿಗಳೆಲ್ಲವು

ಶಿವನಿಂದಲಾಗಿ ಶಿವನಿಂದ ಹೊರಯಿಸಿಕೊಂಡು

ಶಿವನಿಂದ ಹೋದವೆಂದಡೆ

ಅವರ ಅಗುಹೋಗಿನೊಳಗೆಲ್ಲಿಯ ಗಮನಸ್ಥಿತಿ ಶಿವಗುಂಟೇ ?

ಇಲ್ಲವಾಗಿ

ಗಗನದೊಳು ತೋರಿದ ಮೇಘ ಗಗನದಲಡಗಿದವೆಂದರೆ

ಆ ಗಗನ ತಾ ಮೇಘವೇ ? ಅಲ್ಲವಾಗಿ

ತನ್ನ ಧೀನ ತಕ್ಕಿದಂಡದಿಂದ ಕುಂಬಾರನು ಚಕ್ರನ ತಿರುಗಿಸಲು

ಆ ಚಕ್ರಭ್ರಮಣ ಚೈತನ್ಯವು ತನ್ನಲ್ಲಡಗುವದೇ ? ಇಲ್ಲವಾಗಿ

ಬಿಲ್ಲನಾರಿಗೆ ಅಂಬು ಸಂಧಾನಿಸಿ ಯಸೆಯಲು ಆ ಅಂಬು

ಹರಿವ ಚೈತನ್ಯವು

ಆ ಬಿಲ್ಲುಗಾರನದೇ ? ಅಲ್ಲವಾಗಿ

ಇಂತಿವೆಲ್ಲವು ಆ ಚೈತನ್ಯಂಗಳು ಅಂತು ಸರ್ವವೂ

ತೋರಿ ಅಡಗುವವು

ಸರ್ವೇತ್ವರ ಸರ್ವಕೃತಚೈತನ್ಯವು ಸೂತ್ರಯಂತ್ರವಾಹಾಕ ಶಿವನು

ಸರ್ವಲಯ ಗಮನಸ್ಥಿತಿ ತನಗುಂಟೆ ?

ಗಗನದ ರವಿಕಿರಣದಿಂದ ಸಕಲ ರೂಪಿತ ದ್ರವ್ಯ ಪದಾರ್ಥಂಗಳಲ್ಲ

ಪ್ರತಿಭಿತೋರಲು ಆ ಪ್ರತಿಭಿಯಾಗು ಹೋಗಿನ ಸ್ಥಿತಿ

ಆ ಗಗನದ ಸೂರ್ಯನಿಗುಂಟೆ ? ಇಲ್ಲವಾಗಿ

ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲಕ್ಕೆಯೂ ತಾನಲ್ಲದೆ ತಾನಿಲ್ಲದ ಅಡಿಸುವ-

ಸೂತ್ರಾತ್ಮಕನಲ್ಲದೆ ಅವರ ಆಗು ಹೋಗು ತನಗುಂಟೆ ?

ಯಜುರ್ವೇದೇ—

ಓಂ ವಿಶ್ವತಶ್ಚಕ್ಷುರುತ ವಿಶ್ವತೋಮುಖೋ ವಿಶ್ವತೋಬಾಹುರುತ ವಿಶ್ವತಃ ಪಾತ್

ಸ ಬಾಹುಭ್ಯಾಮಿತಿ ಸಂಪದಸ್ತ್ವಿದ್ಯಾವಾಭೂಮೀಜನಯನ್ನೇವ ಏಕ ಏವ ||

ಓಂ ಈಶಾನಃ ಶಿವ ಏತೋ ವೇವಃ ಶಿವಂಕರಃ ಸರ್ವಮನ್ಯತ್ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ ||

ನ ಯಥಾ ಕೂರ್ಮರೋಮಾಣಃ ನ ತೃಂಗಂ ನರಮಸ್ತಕೇ |

ನ ಯಥಾಸ್ತಿ ವಿಯತ್ಪುಷ್ಪಂ ನ ತಥಾಸ್ತಿ ಹರಾತ್ ಪರಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿತು ಬಸವಪ್ರಿಯ

ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನನೇ-

ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಮೂಚಿಸಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಜಪಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿರೇ

ಮರಳು ವಿಪ್ರರಿರಾ

ವಿದ್ಯಾವಾದ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ: ೨೯

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಜೀವಂಗಳೆಲ್ಲವು ಶಿವನಲ್ಲವೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು
ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಇಂತಹ ಶಿವನಿಂದಲಾದ ಸಮಸ್ತ
ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನರಿದಾತನೂ ಶಿವಭಕ್ತನೆ ಸಮವಲ್ಲವೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮ ಪುರಾಣೇ—

ಮಾರಣೋಚ್ಚಾಟನೇ ಚೈವ ಮೋಹನ ಸ್ತಂಭನೇ ತಥಾ |
ದ್ವೇಷಹಾಕರ್ಷಣೇ ಚೈವ ಪಟ್ಟಂ ಕ್ಷುದ್ರಮಿತಿ ಸ್ಮೃತಮ್ ||೧||

ಮಾರಣ ಉಚ್ಚಾಟನ ಮೋಹನ ಸ್ತಂಭನ ವಿದ್ವೇಷಣ ಅಕರ್ಷಣ
ಗಳೆಂಬ ಅರು ಕ್ಷುದ್ರಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿಹುದು. ಇಂತಿವ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲದೆ
ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಲಾಗದು.

ಜ್ವರಾದಿ ಸರ್ವದೋಗಾಣಾಂ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾಃ |
ಭೂತ ಪ್ರೇತ ಪಿಶಾಚಾನಾಂ ಕ್ಷುದ್ರಾಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮರಕ್ಷಸಾಮ್ ||೨||

ಜ್ವರ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಿಗೆಯೂ ಭೂತ-ಪ್ರೇತ-ಪಿಶಾಚ
ಗಳಿಗೂ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸರಿಗೂ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಮಂತ್ರತಂತ್ರ ಪ್ರತೀಕಾರ
ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕ್ಷುದ್ರಕರ್ಮಗಳೆನಿಸುವುವು. ಇವು ಬಿಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಧಾರಣ
ವಾಗದು.

ಲೈಂಗೇ—

ಅಕ್ಷದ್ಯೂತ ವಿನೋದಾಶ್ಚ ನೃತ್ಯಗೀತೇಷು ಮೋಹನಂ |
ಅಪಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗಶ್ಚ ಜ್ಞಾನಹೀನಸ್ಯ ಕಾರಣಮ್ ||೩||

ಜೂಜು ಬೇಂಬಿ ಮೊದಲಾದ ವಿನೋದಗಳೂ ನೃತ್ಯಗೀತಗಳಲ್ಲಿ
ಮೋಹವೂ ಅಪಶಬ್ದಗಳ ಪ್ರಸಂಗಗಳೂ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಅವಿಚಾರಗಳಿಗೆ
ಕಾರಣವಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದೆನೆಂಬಾತನು ಇಷ್ಟುಬಿಟ್ಟಲ್ಲದೆ
ಅಗದೆ: ಬರ್ಹವು.

ವಶ್ಯಾಕರ್ಷಣ ವಿದ್ವೇಷ ಸ್ತಂಭೋಚ್ಚಾಟನಕಾನಿ ಚ |
ಅಭಿಚಾರ ಕ್ರಿಯಾ ಚಾಪಿ ಜ್ಞಾನಹೀನಸ್ಯ ಕಾರಣಮ್ ||೪||

ವಶ್ಯ ಅಕರ್ಷಣ ವಿದ್ವೇಷಣ ಸ್ತಂಭನ ಉಚ್ಚಾಟನ ಅವಿಚಾರಕ್ಕೆ
ಯೆಗಳು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯರಿಗಲ್ಲದೆ ಶಿವಭಕ್ತನಾದೆನೆಂಬಾತಂಗೆ ಇವ
ಬಿಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಆಗದೆಂಬುದರ್ಥವು.

ವೀರಾಗಮೇ—

ಕಂದಭಕ್ತೀ ದಲಂ ಭಕ್ತೀ ಬಾಯು ಭಕ್ಷಸ್ತು ನಗ್ನಕಃ
ಕಾಲ ಕರ್ಮವಿದುರಸ್ಯಃ ಸಿದ್ಧಯೋಗ ಪರಾಯಣಃ ||೫||
ವಾಯುವೇಗ ಮನೋವೇಗ ಇತಿ ವಿದ್ಯಾಸಮರ್ಥನಾಮ್ |
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ್ರತಂ ನಾಸ್ತಿ ವೀರಶೈವಾಗಮೇ ಸ್ಥಿತಃ ||೬||

ಗೆಣಸುಗಳ ಮೆದ್ದು ಜೀವಿಸುವುದು ತರಗತಿಯ ಮೆದ್ದು ಜೀವಿಸು
ವುದು ವಾಯು ಭಕ್ಷಣೆಯ ಕೊಂಬುದು ದಿಗಂಬರವನಾಚರಿಸುವದು ಕಾಲ
ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ದೂರವ ಮಾಡಿ ನಡೆದನೆಂದೆಡೆಯೂ ಸಿದ್ಧಯೋಗದಲ್ಲಿ
ತತ್ಪರನಾದೆಡೆಯೂ ವಾಯುವೇಗ ಮನೋವೇಗ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ದೂರ
ಶ್ರವಣವೆಂಬ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಸಮರ್ಥಕೆಗಳುಳ್ಳವರೆಯೂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗತತ್ಪ
ರರಾಗತತ್ಪ ವ್ರತವು ಸಲ್ಲದೆಂದು ವೀರಶೈವಾಗಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವದು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ವೇದಾಭ್ಯಾಸೀ ಕ್ರಿಯಾಭ್ಯಾಸೀ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸೀ ಚ ಪಾರ್ವತಿ |
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚನಾಭ್ಯಾಸೀ ಲೈತೋಕ್ಯವಿಜಯೇ ಭವೇತ್ ||೭||

ವೇದವಬಲ್ಲಾತನು ಕ್ರಿಯೆಯ ಬಲ್ಲಾತನು ಯೋಗವಬಲ್ಲಾತನು
ಇವರುಗಳು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚಕನೊಬ್ಬನೇ
ಮೂರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಾಗುತ್ತಿಹನು.

ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರೇ—

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರವತಾಂ ಪುಂಸಾಂ ಭಾಷಣಂ ಲೋಕಭೂಷಣಮ್ |
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚನಾಂ ಪೂಜಾಂ ಭಾಷಣಂ ಪೋಕ್ಷು ಭೂಷಣಮ್ ||೮||

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಬಲ್ಲವರುಗಳ ಸಂಭಾಷಣವು ಲೋಕಭಾಷಣವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗಳಾದ ಪುರುಷರ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಭಾಷಣವು.

ಶಿವಭಕ್ತಿ ವಿಹೀನಾನಾಂ ದರ್ಶನಂ ಯಮದರ್ಶನಮ್ |

ಶಿವಭಕ್ತಿಮತಾಂ ಪುಂಸಾಂ ದರ್ಶನಂ ಶಿವದರ್ಶನಮ್ ||೯||

ಶಿವಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಾತ್ಪರ್ಯವಿಲ್ಲದವರುಗಳ ದರ್ಶನವೆಂಬುದು ಯಮದರ್ಶನದೋಪಾದಿ ಶಿವಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಶಿವಶರಣರ ದರ್ಶನವೆಂಬುದೇ ಶಿವನಕಂಡೋಪಾದಿಯೆಂದದಿರುವುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಅಕ್ಷರ ಗಣಿತ ಗಂಧರ್ವ ಜ್ಯೋತಿಷ ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆ ತರ್ಕ ವ್ಯಾಕರಣ
ಅಮರಸಿಂಹ ಛಂದಸ್ಸು ನಿಘಂಟು ಶಾಲಿಗೋತ್ರ ಗ್ರಹವಾದ ಗಾರುಡ
ದ್ಯೂತ ವೈದಿಕಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಮುದ್ರಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ ಲಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರ ಆತ್ಮಶಿಕ್ಷೆ
ಗಜ ಶಿಕ್ಷೆ ಗೋಕರ್ಣ ದಾಡಾಬಂಧ ಮೂಲಿಕಾಸಿದ್ಧಿ ಭೂಚರತ್ವ
ಖೇಚರತ್ವ ಅತೀತ ಅನಾಗತ ವರ್ತಮಾನ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ
ಇಂದ್ರಜಾಲ ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲ ವಡ್ಯಾನಚೇಷ್ಟೆ ಪರಕಾಯಪ್ರವೇಶ
ದೂರದೃಷ್ಟಿ ದೂರತ್ರವಣ ಋಗ್ಯಜುಃ ಸಾಮಾಧರ್ವಣ ತ್ರುತಿ ಸ್ಕೂತಿ
ಆಯುರ್ವಾಯು ನಷ್ಟಿಕಾಮುಷ್ಟಿ ಚಿಂತನೆ ಚೋರವಿದ್ಯೆ

ಅಮೃತೋ ದಯ

ಭಾಷಾಪರೀಕ್ಷೆ ವೀಣಾವಿದ್ಯೆ ಭೃಂಗವಿದ್ಯೆ ಮೃಗವಿದ್ಯೆ ತಸ್ರವಿದ್ಯೆ
ಧನುವಿದ್ಯೆ ಅಗ್ನಿಸ್ತಂಭ ಜಲಸ್ತಂಭ ನಾಯುಸ್ತಂಭ ವಾದ
ವತ್ಯ ಉಜನಾಸಿದ್ಧಿ ಘಟಕಾಸಿದ್ಧಿ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ
ಇವೆಲ್ಲವ ಕಲಿತಡೇನು ಅರುವತ್ನಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯಾಪ್ರವೀಣನೆನಿಸಿ
ಕೊಂಬನ್ನಲ್ಲದೆ

ಲಿಂಗಮತನೆನಿಸಿಕೊಂಬುದಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವುಳ್ಳ ಶಿವಭಕ್ತಂಗೆ
ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಸರಿಬಾರದೆಂದ ನಮ್ಮ ಕಲಿದೇವರ ದೇವನು

೨

ನೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಗ್ರಂಥಂಗಳನೋದಿದವರನೆಲ್ಲರನೂ
ಹಿರಿಯರುಬೆನೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು ಅವರೇ ಹಿರಿಯರಾದಡೆ
ನಟ್ಟುವ ಪಾಣ ಗಣೆಯಾಟ ಮಿಣಿಯಾಟ ಅದೃತ್ಯಕರಣೆ ಅಗ್ನಿಸ್ತಂಭ
ಕನ್ಯಾವಾದ ಆಕರ್ಷಣ ಮೊದಲಾದ ಅರುವತ್ತಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯೆಗಳ

ಸಾಧಿಸಿದ ಡೊಂಬನೇನು ಕಿರಿಯನೇ

ಇದು ಹಿರಿದು ಕಿರಿದಿನ ಪರಿಯಲ್ಲ ಹಿರಿದು ಕಿರಿದಿನ ಪರಿ

ಬೇರೆ ಕಾಣೆರುಣಾ

ಅದು ಉದರ ಪೋಷಣಾರ್ಥ ವಿದ್ಯೆಯೆನಿಸುವುದು
ಅವರನೆಂತು ಸರಿಯೆಂಬಿನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗವಂತುಗೆ ಇದುಕಾರಣ-
ಗುಣಜ್ಞಾನ ಧರ್ಮ ಆಚಾರ ಶೀಲ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜುಗಮ

ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವ

ಸಾಧಿಸಿದಾತನೇ ಹಿರಿಯ ಕಾಣಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೩

ಗೀತನ ಹಾಡಿದಡೇನು ಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣಾಗಮವ ಹೇಳಿದಡೇನು
ನೇದವ ನೋದಿದಡೇನು ಮನವೊಲಿದು ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸದವರು-
ಏತಕ್ಕೆ ಬಾತೆಯಯ್ಯಾ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜ್ಞನಾದಡೇನು
ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರನೊಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸ್ಸುಗಡಹದೇವರು

೪

ನೇದಪಾಠಕ ಶಾಸ್ತ್ರವಿತ್ತು ಪುರಾಣ ಬಹುತ್ರತಿನಂತ ವಾದಿ ಚಾಳಕ
ಆಡಂಬರ ಭೇದಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾಕೃತ ಅಸಂಭ್ರಮತ ದೇಶಿ
ಇವರು ಮೊದಲಾದ ವಾಚಕ ಚಾರ್ವಾಕ

ಮುಖಂಗಳಿಂದ ಹೋರುವ

ಮಾಯಾವಾದದ ತೆರನಲ್ಲ

ಮೂಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಿ ರಸಸಿದ್ಧಿ ಅದೃತ್ಯಕರಣ ಕಾಯಸಿದ್ಧಿ
ಇಂತೀ ಕುಟಿಲಂಗಳ ತೆರಕ್ಕೆ ಅಗೋಚರ ಅಪ್ರಮಾಣ
ಲಿಂಗ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದ ತರಣನ ಇರವು ಎಂತೆಂದರೆ

ತಬ್ಬಹತ್ತದ ಅಲೇಖದಂತೆ ಅನಿಲ ಮುಟ್ಟದ ಪುಷ್ಪದಂತೆ-
ಶ್ರುತಿ ಮುಟ್ಟದ ಕಡ್ಡಿಯಂತೆ ಕೈ ಮುಟ್ಟದ ಗತಿಯಂತೆ-
ನೈ ಮುಟ್ಟದ ನಾಲಿಗೆಯಂತೆ ಪವನ ಮುಟ್ಟದ ಪರ್ಣದಂತೆ-
ಭಾವ ಭ್ರಮೆಯೊಳಗಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲದ ತರಣನ ಇರವು
ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಂಗವು ತಾನೆ

೫

ಲಿಂಗವನರಿತು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ
ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನು-ಮನ-ಧನವ ಸವಿಸಿ
ಲಿಂಗವಲ್ಲದನ್ಯವ-ನರಿಯದಿರ್ಪ ಮಹಾ ಮಹಿಮನ ನಿಲವು
ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ ಆತನ ನುಡಿಯೇ ವೇದ
ನಡೆಯೇ ಆಗಮ ಮಾಡುತ್ತೇ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಪುರಾಣ
ಆತನಿದ್ದದೇ ದೇವಲೋಕ ಆತನ ದರ್ಶನ

ಸ್ವರ್ತನದಿಂದ ಪಾಪಕ್ಷಯ

ಆತನ ಪಾದತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದದಿಂದ ದೇವದಾನವ

ಮಾನವರೆಲ್ಲರೂ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರು

ಆ ಮಹಾ ಮಹಿಮನ ಶ್ರುತ ದೃಷ್ಟಾನು ಮಾನದಿಂದ

ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ

ಬಸವರಾಜ ದೇವರು ಮೊದಲಾದ ಪುರಾತನರ

ಚಾರಿತ್ರವು ಹೀಗಲ್ಲದೆ

ಲಿಂಗವನರಿಯದೆ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡದೆ

ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನು-ಮನ-ಧನವ ಸವಿಸದೆ

ಇನ್ನೂ ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ವೇದಾದಿ ಆಷ್ಠೈದತ ಪುರಾಣಗಳನೋದಿ

ಹೇಳಿಕೇಳಿದಡೇನೋ ಗಿಳಿಯೋದಿನಂತೆ-

ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗವ ಮಾಡಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಚರಿಸಿದಡೇನೋ

ವನಚರ ವ್ಯಾಧರುಗಳಂತೆ-

ಅತನವ ಬಿಟ್ಟರೇನೋ ಪರಾಕಿಯಂತೆ

ನಿಷಯವ ಬಿಟ್ಟರೇನೋ ಅತಕ್ತ ನಪುಂಸಕನಂತೆ

ನಿದ್ರೆಯ ಬಿಟ್ಟರೇನೋ ಜಾರ ಚೋರರಂತೆ-
 ಸಾಮರ್ಥ್ಯಪುರುಷನೆಂದು ಖೇಚರತ್ನದಲ್ಲಿ ಬಂದರೇನೋ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ
 ಜಲದಲ್ಲಿ ಚರಿಸಿದಡೇನು ಮತ್ಸ್ಯಾದಿಗಳಂತೆ
 ಭೂ ಪ್ರದಕ್ಷಣ ಬಂದಡೇನು ಮೃಗಾದಿಗಳಂತೆ
 ದಾನಾದಿಗಳ ಕೊಟ್ಟರೇನು ಕ್ಷತ್ರಿಯರಂತೆ ಅದೆಂತೆಂದೆಡೆ-

ಪಯೋಹಾರೇ ತು ಮಾಜಾಳಃ ನಗ್ನೋ ಮುಗ್ಧಃ ಪಿಶಾಚವತ್ |
 ನಿತ್ಯಸ್ಯ ಯೇ ಚ ಕಾಕಸ್ತು ನಾಲ್ಮೀಕೀ ಸರ್ಪಜಾತಯಃ ||
 ತೃಣಂ ಭಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಪಶವಃ ವನವಾಸೀ ಪೃಗಸ್ತಥಾ |
 ಯೇನ ಜೈತಾಸಿ ಕಾರ್ಯಾಣ ಸ ಕರೋತಿ ಹಿ ಪಾರ್ವತಿ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಅವ ಸಿದ್ಧಿಗಳಿಂದಲೂ ಫಲವಿಲ್ಲ
 ಇಂತು ಏನನೋದಿ ಏನ ಕೇಳಿ ಏನ ಹೇಳಿಯೂ ಫಲವಿಲ್ಲ
 ಇವು ಭಕ್ತಿಯೋಳರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಲ್ಲವು
 ಇದನರಿದು ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಲಿಂಗವನರಿತು

ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ

ಗುರಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನು-ಮನ-ಧನವ ಸವಿಸಿದಡೆ
 ಅದೇ ಚಲ್ವ ಭಕ್ತಿ ಅದೇ ಚಲ್ವಮುಕ್ತಿ ಅದೇ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ
 ಅದೇ ಸರ್ವಕಾರಣವಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗ ಸೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಕರ್ಮನಾದ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ : ೩೦

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಅರುವತ್ತುನಾಲ್ಕು ಕಲಾವಿದ್ಯೆಗಳ ಕಲಿತಾತನು ಲಿಂಗಭಕ್ತನಿಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು. ಇಂತಹ ಶಿವನಿಂದಾದ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಜಪತಪ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಗಳ ಮಾಡುವಾತ ಲಿಂಗಭಕ್ತನಿಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೋ—

ಪ್ರತಾಪಿ ಸರ್ವಕರ್ಮಾಣಿ ತಪಾಂಸಿ ನಿಯಮಸ್ತಥಾ ।

ಕಥಿತಾ ವಿಫಲಾಃ ಸದ್ವಿಭಕ್ತಿರೇಕೈವ ಮುಕ್ತಿವಾ ॥೧॥

ವ್ರತಗಳು ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳು ತಪಗಳು ನಿಯಮಗಳು ಇವೆಲ್ಲ ವುಗಳು ಫಲವಿಲ್ಲದವು. ಮುಕ್ತಿಗೆ ಶಿವಭಕ್ತಿಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಅದ್ವೈತರು ಪೇಳರು.

ಚಾಂದ್ರಾಯಣಸಹಸ್ರಂ ಚ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂಶತಂ ತಥಾ ।

ಮಾಸೋಪವಾಸಲಕ್ಷಂ ಚ ಶಿವಭಕ್ತಿರನುಂ ನ ಹಿ ॥೨॥

ಸಾವಿರ ಚಾಂದ್ರಾಯಣವನಾಚರಿಸಿದರೂ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯವ ನೂರ ಸತ್ತಡೆಯೂ ಮಾಸೋಪವಾಸನ ಲಕ್ಷ ಮಾಡಿದಡೆಯೂ ಶಿವಭಕ್ತಿಗೆ ಸರಿಬಾರದು.

ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರೇ—

ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ ಬಹುವಿಧಾ ಯಜ್ಞಾಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಃ ಕೃತಾಃ ।

ತೇಷಾಂ ಜನ್ಮಸಹಸ್ರೇಷು ನ ಸಾ ಭಕ್ತಿಂ ನ ವೈ ಗತಿಃ ॥೩॥

ಅವಾತನಾದಡೊಬ್ಬನು ಸಹಸ್ರ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳನು ಹಲನಂ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿಯೂ ಯಜ್ಞಗಳ ಹಲವ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲವು.

ಮಮ ಭಕ್ತಿಂ ಸದಾಕುರ್ಯಾದ್ಭವಪಾಶವಿಮೋಚನೀವಂ ||

ಭಕ್ತಿಗಮ್ಯಸ್ವಹಂ ವತ್ಸ ಮಮ ಯೋಗೋ ಹಿ ದುರ್ಲಭಃ ||೪||

ಶಿವಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿತ್ಯ ನಿಯಮವಾಗಿ ಮಾಡುವದು ಭವಪಾಶ
ಚ್ಛೇದನವಹುದು ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿವನು ಸುಲಭನು ಶಿವಯೋಗವು
ಅಪೂರ್ವವು.

ಸೌರಸಂಹಿತಾಯಾಮ್--

ಅಭಕ್ತ್ಯಾ ಮಾನವಾಶ್ಚಾಸ್ತಿನೋಕೇ ಗಿರಿಗುಹಾಸು ಚ |

ತಪಂತಿ ಚಾತ್ಮ ಬೋಧಾರ್ಥಂ ಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ಮುಚ್ಯತೇ ||೫||

ಶಿವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯು ಮಾಡದೇ ಗಿರಿಗಹ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಮಬೋಧೆ
ಗೋಸುಗ ತಪವ ಮಾಡುವರು ಅಲ್ಲಿ ಫಲವಿಲ್ಲ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ
ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ.

ಬ್ರಹ್ಮಗೀತೆಯಲ್ಲಿ--

ನಾಹಂ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಪ್ರಸಾದಾ ನ ದಾನೇನ ನ ಚೇಜ್ಯಯಾ |

ತುಷ್ಣೋಽಹಂ ಭಕ್ತಿಲೇಶೇನ ನ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಪರಮಂ ಪದಂ ||೬||

ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ನಾನು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ದಾನ ಯಜ್ಞಾದಿಗಳಿಗೆ
ಪ್ರಸನ್ನನಾಗೆನು ನನ್ನಲ್ಲಿಯ ಭಕ್ತಿಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ವರವನೀವೆನು.

ನ ಕರ್ಮಣಾ ನ ತಪಸಾ ನ ಜಪೈರ್ವ ಸಮಾಧಿಭಿಃ |

ನ ಜ್ಞಾನೇನ ನ ದಾನೇನ ವಶ್ಯೋಽಹಂ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ವಿನಾ ||೭||

ಅವ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದಡೆಯೂ ಅವ ಜಪ-ತಪ ಸಮಾಧಿಗಳಿಂದಲೂ
ಅವ ಜ್ಞಾನನನಂದಿದೆಯೂ ಅವ ದಾನವ ಮಾಡಿದಡೆಯೂ ನಿಷ್ಫಲವಲ್ಲದೆ
ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಹೊರತಾಗಿ ಶಿವನೊಲೆಯನೆಂಬುದು ಶಿವನ ವಾಕ್ಯವು.

ಉಪಮನ್ಯು ಉವಾಚ--

ನ ಕೃತ್ವಾಪಿ ಸುಮಹತ್ಪುಣ್ಯಂ ಇಷ್ಟಿಯಜ್ಞಶತ್ಕರಮಿ |

ನ ತತ್ಕರಮವಾಪ್ನೋತಿ ಭಕ್ತಿಹೀನೋ ಯದೀಶ್ವರ ||೮||

ಪುಣ್ಯವು ಮಾಡಿ ನೂರು ಯಜ್ಞಂಗಳು ಮಾಡಿದಡೆಯೂ ಶಿವಭಕ್ತಿ
ಇಲ್ಲದರೆ ನಿಷ್ಫಲವು. ಇದು ಕಾರಣ ಅವನಿಗಾದರೆಯೂ ಶಿವಭಕ್ತಿಯೇ
ಬೇಕು.

ಯಜ್ಞ ಕೋಟಿಸ್ತ ಪಃ ಕೋಟಿಸ್ತೀರ್ಥ ಕೋಟಿಸ್ತ ನಿಷ್ಕಲಂ ।
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿಹೀನಾನಾಂ ಸತ್ಯಮೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ॥೯॥

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ವಿರಹಿತರಾದವರಿಗೆ ಕೋಟಿಯಜ್ಞಂಗಳು ಕೋಟಿ
ತಪಂಗಳು ಕೋಟಿ ತೀರ್ಥಂಗಳು ಎಷ್ಟನು ಮಾಡಿದಡೆ ಅಷ್ಟಾ ನಿಷ್ಕಲ
ವಹುದು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ—

ಶ್ರದ್ಧಾ ಮಯಂ ದೃಢಂ ಕೇಚಿದ್ಯೇನಕೇನಾಪಿ ಹೇತುನಾ ।
ವಶಃ ಸ್ವಪ್ನೋದೃಶಶ್ಚೈವ ಪೂಜ್ಯಃ ಸಂಭಾವ್ಯ ಏವ ಚ ॥
ಕ್ರಿಯೇತ ಚೇನ್ಮಯಿ ಶ್ರದ್ಧಾ ಶಿವಸ್ತದ್ವರದಾಯಕಃ ॥೧೦॥

ಆ ಪ್ರಕಾರವಿದಾದಡೆಯೂ ಶಿವನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ನೈಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವನಿಗೆ
ವಶ್ಯನಹನು ಮುಟ್ಟಲು ಬಹನು ಕಾಣಲಿ ಬಹನು ಪೂಜಿಸಿ ಕೊಂಬನು
ಒಡನೆ ನುಡಿದನು ಶಿವನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವೇ ಕಾರಣವು ಶಿವನ ವರ ವಶನಹನು.

ವಚನಗಳು

೧

ತಪವೆಂಬುದು ತಗಹು ನೀಮವೆಂಬುದು ಬಂಧನ
ಶೀಲವೆಂಬುದು ಸೂತಕ ಭಾಷೆಯೆಂಬುದು ಪ್ರಾಣಘಾತಕ
ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧದೊಳಗೆಲ್ಲ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ತರಣರಗ್ರಗಣ್ಯರು

೨

ಹಾಲನಿಯಮವ ಹಿಡಿದವರು ಬೆಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರು
ಕಡಲೆಯ ನಿಯಮವ ಹಿಡಿದವರು ಕುದುರೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರು
ಪುಷ್ಪದ ನಿಯಮವ ಹಿಡಿದವರು ಪುಂಬಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರು
ಅಗ್ಗವಣಿಯ ನಿಯಮವ ಹಿಡಿದವರು ಕಪ್ಪೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರು
ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧದೊಳಗೆಲ್ಲ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ತರಣರು

೩

ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ಬಂದಡೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷಗಂಗೆಯ ಮಿಂದಡೆಲ್ಲ
 ತುಟ್ಟ ತುದಿಯ ಮೇರುಗಿರಿಯ ಮೆಟ್ಟಿ ಕೂಗಿದಡೆಲ್ಲ
 ನಿತ್ಯ ನಿಯಮದಿಂದ ತನುಮುಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಡೆಲ್ಲ
 ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಮನವನಂದಂದಿಗೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹರಿಯಲೀಯದೆ-
 ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬಲ್ಲದೆ ಬಚ್ಚ ಬರಿಯ ಬೆಳಗು ಗುಹೇಶ್ವರನೊಡವು-

೪

ನಿಯಮವ ಮಾಡಬಲ್ಲವರೆಲ್ಲರೂ ಬ್ರಹ್ಮಸಾತಕ್ಕೊಳಗಾದರು
 ನಿತ್ಯವ ಮಾಡುವರೆಲ್ಲರು ವಿಷ್ಣುಸಾತಕ್ಕೊಳಗಾದರು
 ತಪವ ಮಾಡುವರೆಲ್ಲರೂ ರತಿಸಾತಕ್ಕೊಳಗಾದರು
 ಇಂತಿವು ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ಕೃತ್ಯವ ಮಾಡುವ
 ಸಂಕಲ್ಪ ಜೀವರೆಲ್ಲರೂ
 ನಾನಾ ಯೋಸಿಯಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ತಾವೇ
 ಲಕ್ಷವಿಷ್ಟುಕೊಂಡರು

ಅಲಕ್ಷ ಅತೀತ ಅನಾಮಯ ಅಮಲ ಅದ್ವಯ
 ಕಾಲಭೇದಚ್ಛೇದನ ಕುಠಾರ ನಾನಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ನಿರ್ಲೇಪ
 ಸಕಲ ಕೃತ್ಯದವನಾದವನಲ್ಲ ನಿಕಾರಣ ಮೂರ್ತಿ
 ಸಹಜ ಭರಿತಂಗೆ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಅರಿಯಲಿಲ್ಲ
 ಅರಿದೆನೆಂಬ ತೆರಹಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮತ್ತೇನು ಕುರುಹಿನಿಂದ
 ಕಂಡ ಅರಿಕೆ ಇನ್ನೇಕೆ ಸಿವೈಯ ಕಳೆದು ಸುಭಿಕ್ಷಯ ಸೇವಿಸಿ
 ಬಿತ್ತನಳಿದುದೇ ನಿತ್ಯ ಅನಿತ್ಯವ ಕಳೆದು-
 ಮತ್ತೇನೆನ್ನದಿಷ್ಟುದೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು ನಿಕಲಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೫

ಜಪವೇಕೋ ಅಪ್ರಮಾಣಂಗೆ
 ತಪವೇಕೋ ಚತುರ್ವಿಧ ಪದಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದವಂಗೆ
 ನಿಯಮವೇಕೋ ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತಂಗೆ

ನಿತ್ಯವೇಕೋ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಮೋಡತೋಪಚಾರ ಭರಿತಂಗೆ
ಜಪಕ್ಕೊಳಗಾದ ರುದ್ರ ತಪಕ್ಕೊಳಗಾದ ವಿಷ್ಣು
ಸಿಯಮಕ್ಕೊಳಗಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿತ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದ ಈಶ್ವರ
ಉಪಚಾರಕ್ಕೊಳಗಾದ ಸದಾಶಿವ

ಇಂತಿನರೆಲ್ಲರು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೇಲಣ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿದ್ದರೇಕೆ
ಎಲ್ಲರೂ ಬಿಟ್ಟವನೇರೆ ಇಂತಿವರ ಬಟ್ಟೆಯ ಮಿಟ್ಟದೆ

ನಿಶ್ಚಯವಾದ ತರಣನು

ಇಹದವನಲ್ಲ ಪರದವನಲ್ಲ ಆ ತರಣ ಉಡುವಲ್ಲಿಯೂ ತಾನೆ
ತೊಡುವಲ್ಲಿಯೂ ತಾನೆ ಮುಟ್ಟುವಲ್ಲಿಯೂ ತಾನೆ
ತಟ್ಟುವಲ್ಲಿಯೂ ತಾನೆ ಉಂಟಲ್ಲಿಯೂ ತಾನೆ
ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಪ್ರೀತನ ಕೂಡಿದ ಜಲನ ಭೇದಿಸುವರೇ ಅಯ್ಯಾ
ವಾರಿಧಿಯ ಕೂಡಿದ ಉದಕದ ಸಾರವ ಬೇರೆ

ರುಚಿಸಲುಂಟೇ ಅಯ್ಯಾ

ಆರಡಿಗೊಂಡ ಗಂಧವ ಬೇರೆ ಮುಡಿಯಲಿಲ್ಲ
ತೋರಲಿಲ್ಲದ ರೂಪಿಂಗೆ ಅರಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಒಡಲಿಲ್ಲ
ವಸ್ತುವ ಸಾಕಾರಕ್ಕೆ ಆರೈಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ
ಇದದಲ್ಲಿ ಪರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಯಾಗಿ ಇಂತಿವಕೆ ದೂರವಾಗಿ
ಬಾಳುಗೆಟ್ಟು ಬೀಳಾದೆ ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂ ತಾದೆನಯ್ಯಾ
ನೀಕಲಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೭

ಹೇನ ದಾನವ ಮಾನವ ಋಷಿಜನಂಗಳೆಲ್ಲರೂ

ಮಹಾಲಿಂಗವ ಕಂಡೇನೇ

ಎಂದು ಅನೇಕ ಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಜಪತಪ ಧ್ಯಾನವ ಮಾಡೆ

ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾಣಲರಿಯದೆ ಬಳಲುತ್ಪ್ರದಾರೆ

ಅನರಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪುರುಷರಾಗಿ ಕಂಡೇನು ಫಲ

ಘನಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಒಲಿಯರು ಲಿಂಗವನೊಲಿಸಿಕೊಳಲರಿಯರು

ಕೂಡಲರಿಯರು

ಅಲ್ಪ ಭೋಗಂಗಳ ಸಿತ್ಪಯಿಸಿ ಭೋಗಪದವ ಪಡೆದು
 ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಂಗಳ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿಹರು
 ಅವರುಗಳ ಪರಿಯಂತಲ್ಲ ಶಿವ ಶಿವಾ ಮಹಾದೇವ
 ಮಹಾಲಿಂಗದ ಕರುಣೆಯನೇನೆಂದುಸಮಿಸಬಹುದು
 ಶ್ರೀ ಗುರುವಾಗಿ ಕರುಣಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಸನ್ನ ಹಸ್ತದಿಂದೆನಗೆ
 ಜನನನ ಮಾಡಿದ ಮಾತಾಪಿತನು ತಾನೇಯಾದನು
 ಮಹಾದೀಕ್ಷೆಯಂ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಗುರುವಾದನು
 ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವಂ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರರೂಪಾಗಿ

ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾದನು

ಪ್ರಸಾದ ರೂಪಾಗಿ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾದನು
 ಮಹಾ ವಿಭೂತಿಯಾಗಿ ಭಾಳದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾದನು
 ಇಂತು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾದನು
 ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಹಾಚೋದ್ಯ ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನು-
 ಮಹಾಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯನು ಪ್ರಾಣವನು ಏಕೀಕರಿಸಿ
 ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾದಾತನಾಗಿ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಬಿಜಯಂಗೆದು

ಅಂಗಲಿಂಗವಾದನು

ಮಹಾ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಪೂಜೆಗೊಳುತ್ತಿದ್ದನು
 ಇಂಥಾ ವಿದಿತವಹ ಸುಜ್ಞಾನನ ಕರುಣಿಸಲೆಂದು
 ತರಣ ಭರಿತನಾಗಿ ಬಂದು ಕರುಣಿಸಿದನು
 ಇಂತು ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ರೂಪಾಗಿ ಕರುಣಿಸಿ
 ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿ ಪ್ರಸಾದವ ಕರುಣಿಸಿ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪಾಗಿ ಸಲಹಿದನು
 ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮಿಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯವೆನಿಸಿ
 ಚತುರ್ವಿಧ ಪದಕ್ಕೆ ಘನತರ ಪದ ದಾಸೋಹ ಪದದಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸಿದನು
 ಶಿವ ಶಿವಾ ಮಹಾಸವನೇನೆಂದುಸಮಿಸಲರಿಯೆ
 ಸದ್ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆ ವಾಚ್ಛನಕೃತೀತ ಮಹಾಘನ

ಪರಿಣಾಮ ಸುಖವು

ಇಂತೀ ಸುಖವನು ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ತಾನೇಬಲ್ಲ

ಕರ್ಮಯೋಗ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ: ೩೧

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ನಾನಾ ಕರ್ಮಗಳಂ ಮಾಡುವಾತನು ಶಿವಭಕ್ತಂಗೆ ಸಮವಲ್ಲವೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು. ಇಂತಹ ಕರ್ಮವಾದಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದೆನೆಂಬುವಂಗೆ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗ ಸಲ್ಲದೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ತತ್ತ್ವಸಾರೇ—

ತ್ಯಜೇದ್ಭಾವಮುಭಾವಂ ಚ ಅಂತರಾಲಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ |

ತ್ಯಜೇತ್ಪ್ರವಿಚಾರಾಣಿ ಚೋಹಾಪೋಹಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ ||೧||

ಎಲೆ ಮಗನೆ ಶಿವಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದ ಬರಿಯ ಕರ್ಮಯೋಗದಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅಭಾವನೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಆ ಕರ್ಮಯೋಗದ ಅನ್ಯ ತರದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿಯ ಪರಾಂಬರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯ ಊಹೆಗಳನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು.

ತ್ಯಜೇದ್ಭಾವಮುಭಾವಂ ಚ ತ್ಯಜೇದ್ಬುದ್ಧೇಸ್ತು ಗೋಚರಮ್ |

ತ್ಯಜೇದತ್ರ ಮನೋವೃತ್ತಿಮಂತರಾಲಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ ||೨||

ಮತ್ತೆಯೂ ಕರ್ಮಯೋಗದ ಭಾವ ಭಾವನೆಗಳು ಬುದ್ಧಿಗೋಚರಗಳಾದಡೆಯೂ ಬಿಡಬೇಕು. ಅವುದಾನೊಂದು ಕರ್ಮಯೋಗದಿಂ ಹುಟ್ಟುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಅದರ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

ತ್ಯಜೇತ್ಪ್ರಗುದಾಧಾರಂ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ |

ಮಣಿಪುರಂ ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯಂ ತ್ಯಜೇತ್ಚಕ್ರಮನಾಹತಮ್ ||೩||

ವಿಶುವಾಖ್ಯಂ ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯಂ ಅಜ್ಞಾಚಕ್ರಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ |

ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಾರಂ ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯಂ ತ್ಯಜೇತ್ಸೂರ್ಯ ಶಿಖಾಂ ತಥಾ ||೪||

ಸೋಮಚಕ್ರಂ ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯಂ ತ್ಯಜೇತ್ಪುತ್ರನಿರಾಮಯಮ್ |

ಎಲೆ ಮಗನೆ ಆ ಕರ್ಮಯೋಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಗುಡಸ್ಥಾನವಾದ ಆಧಾರ ಚಕ್ರವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನವಾದ ಲಿಂಗಸ್ಥಾನವನ್ನು

ಬಿಡಬೇಕು. ಮಣಿಪೂರಕವೆಂಬ ಹೊಕ್ಕಳಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಡುವುದು. ಅನಾ ಹತವೆಂಬ ಹೃದಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಕಂಠಸ್ಥಾನದ ವಿಶುದ್ಧಿ ಚಕ್ರವನ್ನು ಹುಬ್ಬುಗಳ ನಡುವಣ ಆಜ್ಞಾಚಕ್ರವನ್ನು ನೆತ್ತಿಯ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತೂರ್ಯಸ್ಥಾನವಾದ ಪಶ್ಚಿಮಚಕ್ರವನ್ನು ಚಂದ್ರಮಂಡಲ ವೆನಿಸುವ ಸೋಮ ಚಕ್ರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದತ್ತ ನಿರಾಳಮಯವಾದ ಶೂನ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ದುರಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

ತೃಜೇದ್ವಂಧಾನ್ಯ ಶೇಷಾಣಿ ಚಾಸನಾನಿ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ |

ವಾಯುಭೇದಾನ. ಶೇಷಾಣಿ ಯಾಸಿ ತೇ ಕಥಿತಾನಿ ಚ ||೫||

ಕಂಠಾಸಿ ಚ ದಿವ್ಯಾನಿ ವಿಜ್ಞಾನಾನಿ ಪರಾಣಿ ಚ |

ಪ್ರಾಸನೀ ಬಿಂದುಭೇದಾನಿ ಯೇ ತತ್ಸರ್ವಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ ||೬||

ಎಲೆ ನುಗನೆ ಆ ಕರ್ಮಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವ ಅನೇಕ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಅವರವರ ಆಸನಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವ ಪವನ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ ಕರಣಗಳನೂ ಪರತರಗಳಾದ ವಿಜ್ಞಾನಗಳನೂ ಮಾನಿನಿಯ ಬಿಂದುಭೇದಗಳನೂ ಇಂತೀ ಸಮಸ್ತವನ್ನು ಬಿಡುವುದು.

ನ ಹೃದಿ ನ ಶಿರಸ್ಥಾನೇ ಭ್ರೂನಾಭ್ಯೋಶ್ಚ ಮಂಡಲೇ |

ಋತೇ ಪ್ರಾಣಗತೋ ಯತ್ರ ತತ್ರ ಧ್ಯಾನಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ ||೭||

ಹೃದಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶಿರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಭಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಮೂರ್ಛಿತನಾದ ಜೀವನು ಚರಿಸುತ್ತಿಹನಾಗಿ ಅದನ್ನು ಶಿವಧ್ಯಾನವೆಂದು ಶಿವಶರಣರು ಮಾಡಲಾಗದು.

ವಚನಗಳು

ಪೆದ್ದದೊಳಗಣ ಪತ್ರದೊಳಗಣ ದ್ವಿದಳದೊಳಗಣ-
ಸರದ ಬಲಿಕೆಯೊಳಗಣ ಕರ್ನಿಕೆ ಕುಹರದೊಳಗಣ
ಅಜಸ್ಥಾನದೊಳಗಣ ಅಹಿಮಧ್ಯದೊಳಗಣ

ಹಲವು ಕೋಟಿಪತ್ರದ ಕುಮುದ ಕುಹರದ ಪದ್ಮ ಮಧ್ಯದೊಳಗೆ
 ಪ್ರಾಣವಿಪ್ಪುದೆಂದು ಆತ್ಮನ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವೆನೆಂದು
 ಅನಂತಯೋಗಿಗಳು ಸಂಸಾರ ಧರ್ಮವ ಕೆಡಿಸಿಹೆನೆಂದು
 ಅನಂತನಾಳದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧನ ಮಾಡಿ ಅಮೃತರಾಗಿದೆನೆಂದು
 ಅಮೃತವನು ದಣಿಯಲುಂಡೆನೆಂದು
 ನಾನಾ ಕುಟಿಲ ಭಾವಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಧರ್ಮವ ಕೆಡಿಸಿಹೆನೆಂದು
 ಯೋಗಿಗಳೆಂಬರು ಭವದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಐದಾರೆ ನೋಡಾ ಅಯ್ಯಾ
 ಶಿವಾಚಾರದ ಕುಳವನರಿಯದೆ-
 ನಾನಾ ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು ಕಾಣಾ ಅಯ್ಯಾ
 ಶಿವಾಚಾರದ ಕುಳವನರಿಯದೆ-
 ಅನೇಕ ಬಂಧನಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದರು ಕಾಣಾ ಎಲೆ ಅಯ್ಯಾ
 ನೀವು ಚತುರ್ವಿಧ ಸ್ಥಲವ ಮಂಟಪವ ಮಾಡಿ
 ಚತುರಾತ್ರೆಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿದುರ್
 ನಿತ್ಯರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯನೀವುದ ಕಂಡು
 ಭಕ್ತರು ನಿತ್ಯರು ನಿಮಗೆ ತರಣವೊಕ್ಕು
 ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದ ದೇವಾ ! ಆತ್ಮನು ಪರಿಭವಕ್ಕೆ ಬಪ್ಪನೇ ?
 ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅದು ಹುಸಿ ಕಾಣೆರೇ
 ಆತ್ಮನಿಪ್ಪ ನೆಲೆಯ ಹೇಳುವೆ ಕೇಳಿರೇ
 ಗುರುಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಪ್ಪ ಲಿಂಗಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಪ್ಪ ಜಂಗಮಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಪ್ಪ
 ಅರ್ಷಿತ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿಪ್ಪ
 ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬಲ್ಲಿಪ್ಪ ತನು-ಮನ-ಧನವೊಂದಾಗಿ ನಿವೇದಿಸುವಲ್ಲಿಪ್ಪ
 ಪರಿಪೂರ್ಣಾತ್ಮನೆಂದು ನಿತ್ಯಗೆ ನೀವು ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡಿದಿರಿ
 ನಿಮ್ಮ ಕಾರಣ್ಯ ಕಟಾಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಸವಂಣನಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವರಿಲ್ಲ
 ಆ ಬಸವಣ್ಣ ಹೇಳಿತ್ತ ಮೀರೆ ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ

ಈಡೆ ಪಿಂಗಳ ಸುಷುಮ್ನನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನು ಸಂಚರಿಸಬಾರದೆಂಬ
 ಯೋಗಾಂಗದ ಅಂಶಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ

ವಾಯುವನಧೋಮುಖಕ್ಕೆ ತರಬಾರದೆಂದು
 ಉದ್ವ್ಯಮುಖಕ್ಕೆ ತಂದು ಅಮೃತವನುಂಡಿಹೆವೆಂಬ
 ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗದ ಕರ್ಮಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೇ
 ಶರೀರದಲ್ಲಿ ತುಕ್ಕ ಶೋಣಿತ ಮಜ್ಜೆ ಮಾಂಸ ಇದರೊಳಗಾದ-
 ಸಾಕಾರದ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಾಕಾರದ ಅಮೃತವನುಂಡಿಹೆವೆಂಬುದು

ಪುನಿಯಲ್ಲನೇ

ಬಂಜಿಯಾವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತದ ಕೆಚ್ಚಲುಂಟೇ
 ಕಲ್ಲರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಲುಮೆಯ ಸಾರ ಉಂಟೇ
 ಹೊಲ್ಲೆಹ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನಲ್ಲಪ್ರೀತವುಂಟೇ
 ಇವೆಲ್ಲವನರಿಯದೆ ಬಲ್ಲತನವ ಸೂರೆಯಪೊಟ್ಟ-
 ಗೆಲ್ಲಗೂಳಿಗೆಲ್ಲಿಯದೋ ಲಿಂಗಾಂಗಯೋಗ
 ಹರಿವ ವಾರಿಧಿಗೆ ನೊರೆಪಾವಸೆ ಮುಸುಕುವುದೇ
 ಸುಡುವನಲನು ತ್ಯೂದಿ ಕಟ್ಟುವಡವುದೇ
 ಅರಿದ ಶರಣನು ತನುವ ದಂಡಿಸಿಕೊಂಡಿಹೆನೆಂಬ
 ಭ್ರಾಂತೆಲ್ಲಿಯದೋ ಅಯ್ಯಾ
 ಆತ್ಮನ ಇರುವು ಘಟಪಟದೊಳಗೆ ಗ್ರಹಿಸಿಪ್ಪ ಬಯಲಿನ ಇರುವಿನಂತೆ-
 ರವಿಯೊಳಗೆ ಸೂಸುವ ಕಿರಣದಂತೆ
 ವಾಯುವಿನ ಜಿಂಬಳಿಯ ಗಂಧದಂತೆ
 ಬಿತ್ತಳಿದ ರಜ್ಜುವಿನಂತೆ ತೈಲದೊಡನೆ ಬೆಳಗುವ ಕಳೆಯಂತೆ
 ಕಾಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದು
 ಓಂಕಾರ ಸ್ವರೂಪವನರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಕಾಂಡಿಗಳು
 ಸ್ಫಟಿಕದ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದ ವಾರಣದಂತೆ ನಿನ್ನ ನೀನೇ ತಿಳಿಯಾ-
~~ನೀಕಲಂಕ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ~~
 ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಭರಿತವಾದವುಗಳಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ ಲಿಂಗಾಂಗಯೋಗ

೨

ಹಠಯೋಗ ಲಂಬಿಕೆಯೆಂದು ಅಕುಂಚನವೆಂದು
 ವಜ್ರ ಅನುರಿಯ ಕಲ್ಪವೆಂದು ಮಲಮೂತ್ರಂಗಳಂ ಸೇವಿಸುತ್ತ

ಇದು ಪೂರ್ವ ನವನಾಥಸಿದ್ಧರ ಮತೋಕ್ತವೆಂದು
ಕಾಪಾಲಿಕಾಚರಣೆಯನಾಚರಿಸುವರಲ್ಲಿ ತರಣರು
ಮೇಣು ತಲೆಯೊಳಗಣ ವಾತ-ಪಿತ್ತ-ಶ್ಲೇಷ್ಮನ ತೆಗೆದು
ಅಮೃತವೆಂದು ಬಿನಗು ದೃಷ್ಟವ ತೋರುವರಲ್ಲ ತರಣರು
ದ್ರವಿಸುವ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪುವಿನ ಫಲ ರಸಕ್ಷೀರ

ಘೃತಮೊದಲಾದವ ಸೇವಿಸುತ್ತ

ಅನ್ನವ ಬಿಟ್ಟೆವೆಂಬ ಭೂತಚೇಷ್ಟಕರಲ್ಲ ತರಣರು
ಇವೆಲ್ಲವು ಕಾಕು ಸಟಿ ಭ್ರಾಂತೆಂದು ತಿಳಿದು
ನಿರ್ಧರ ನಿಜದಿ ಸಿಂದರು ಗುಹೇತ್ತರಾ ಸಿಮ್ಮ ತರಣರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು

೪

ಕಾಯಾನುಭಾವಿಗಳೆಲ್ಲರು ಕಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು
ಜೀವಾನುಭಾವಿಗಳೆಲ್ಲ ಜೀವದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು
ಪವನಾನುಭಾವಿಗಳೆಲ್ಲ ಪವನದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು
ಯೋಗಾನುಭಾವಿಗಳೆಲ್ಲ ಯೋಗದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು
ಇನರನೆಂತು ಸರಿಯೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳಿಗೆ
ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸದಾಸನ್ನಿಹಿತರು
ನಮ್ಮ ತರಣರು ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ: ೩೨

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗ ಕರ್ಮಫಲ ಭೋಗಿಗಳು ಶಿವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸರಿಯೆಲ್ಲವೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಇಂತಹ ಕರ್ಮಯೋಗಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದೆನೆಂಬವಂಗೆ ಶಂಖ ಚಕ್ರಾದಿಗಳಾದ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಒಡಲು ಮುಡುಹಂ ಸುಡಿಸಿ ಕೊಂಬುದು ಕ್ರಮವಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು:

ಸೂತಸಂಹಿತಾಯಾಮ್—

ಸ್ವದೇಹೇ ಪರದೇಹೇ ವಾ ನ ಕುರ್ಯಾದುಕನಂ ಸರಃ |

ಯದಿ ಕುರ್ಯಾಚ್ಚ ಚಕ್ರಾದ್ಯೈಃ ಪತತ್ಕೇವ ಸ ಸಂಶಯಃ || ೧ ||

ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಪರದೇಹದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕುರುಹನು ಮಾಡಲಾಗದು. ಚಕ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಕುರುಹಂ ಮಾಡಿದವನಾದರೆ ಪತಿತನಾಗುವನು ತಪ್ಪದು.

ಮಾನವ ಪುರಾಣೇ—

ಆಯುಧೈಃ ಶಂಖಚಕ್ರಾಢ್ಯೈರ್ನ ದಹೇಚ್ಛ ಕದಾಚನ |

ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಚ ನಾಮ್ನಾತು ನ ಅಪೀಚ್ಛೋಽಸಿ ಭ್ರಮಾರ್ || ೨ ||

ಶಂಖ ಚಕ್ರಮೊದಲಾದ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಒಂದಾನೊಂದು ವೇಳೆಯೂ ಸುಡಬಾರದು. ಭ್ರಮೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಉರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರುಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದಾನೊಂದು ವೇಳೆಯೂ ಬರೆಯಬಾರದು.

ಪರಾತರ ಪುರಾಣೇ—

ನ ದಾಹಯೇದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸ್ವದೇಹಂ ಚಕ್ರಪೂರ್ವಕೇ |

ಅಂಕಿತೋಯಃ ಸ್ವದೇಶಾತ್ತಂ ರಾಜಾ ಶೀಘ್ರಂ ಪ್ರವಾಸಯೇತ್ || ೩ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನು ಚಕ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಸುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಹಾಗೆ ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೆ ಅರಸನು ತನ್ನ ದೇಶದ ದೆಶೆಯಿಂದ ಶೀಘ್ರವೇ ಆತನನ್ನು ಹೊರದೂಡಿಸುವದು.

ಯಜ್ಞಸೈಭವ ಖಂಡೇ—

ಕೇನಚಿಲ್ಲಾಂಫಿತೋ ಸುತೋಽನ ಸಾಕ್ಷೀ ಸರ್ವಭಾಭವೇತ್ |

ಶ್ರೌತಸ್ಮಾರ್ತ ಸದಾಚಾರೇ ಸಾಧಿಕಾರೀ ಚ ಲಾಂಛನಃ || ೪ ||

ಯಾವುದೊಂದರಿಂದ ಚಿನ್ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನರನು ಎಲ್ಲಾ ಗಳು ಸಾಕ್ಷಿ ಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತನು. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತನಾದ ಶಿವಾಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ.

ಸೂತಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ —

ಅಶ್ರೌತಂ ಚೋರ್ಧ್ವ ಪುಂಡ್ರಾದಿ ಲಲಾಟೇ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಸಹ |

ಧಾರಯಿಷ್ಯಂತಿ ಮೋಹೇನ ಪಾಪಂಧೋವಹತಾ ಜನಾಃ || ೫ ||

ನೊಸಲಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸದೊಡನೆ ಕೂಡಿ ವೇದ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಉರ್ಧ್ವ ಪುಂಡ್ರಗಳನ್ನು ಅಜ್ಞಾನದೊಡನೆ ಪಾಪಂಧ ದರ್ಶನದಿಂದ ಕೆಟ್ಟವರಾದ ಮನುಷ್ಯರು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಮಾನವ ಪುರಾಣೇ—

ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಂ ಚ ಶೂಲಂ ಚ ವರ್ತುಲಂ ಚಾರ್ಧ ಚಂದ್ರಕಂ |

ತತ್ರನಿಷ್ಕರ್ಷ್ಯ ಧಾರ್ಯಂ ಚ ನ ಧಾರ್ಯಂ ನೈದಿಕ್ಯರ್ಜನೈಃ || ೬ ||

ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವು ಶೂಲವು ಬಟುವು ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕಾರವು ಆಗಮ ಶ್ರದ್ಧೆಯು ಧರಿಸಬೇಕಾದುದಲ್ಲ. ನೈದಿಕರಿಂದಲೂ ಧರಿಸಬೇಕಾ ದುದಲ್ಲ.

ವಚನಗಳು

೧

ಅರ್ಹತ ಚಾರ್ವಾಕ ಬೌದ್ಧ ಮೀಮಾಂಸಕ ನೀಲ ಪಟವೆರೆಂಬವರು

ಕಾಯದ ದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತರಾಗಿ

ಸೌರ ಶಾಕ್ತೀಯ ವೈಷ್ಣವ ಗಾಣಾಪತ್ಯ ಕಾಪಾಲಿ

ದರ್ಶನಗಳಂ ಪೊಕ್ಕು

ಒಡಲು ಮುಡುಹಂ ಸುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟಿಯನಿಟ್ಟು ಉಭಯಂಗೆಟ್ಟು

ಶಿವಪೂಜೆ ಶಿವಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದೆ ನರಕಕ್ಕಿಳಿದು
ಅಧಮರಾಗಿ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇ ವೇದ

ಶಿವಾರ್ಚನಾವಿಹೀನೋಽಪಿ ಜನ್ಮಮೃತ್ಯೋರ್ನ ಮುಚ್ಚತೇ |

ಎಂದುದಾಗಿ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಬಂದು
ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮವಿಂದ ಮಗ್ನರಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇ ವೇದ

ಓಂ ಅಪ್ರಶಿಖಾಯಾಂ ತ್ವನುಯಾ ಜೀವಾಗಮಾತ್ |

ಇಂತೆಂಬ ತ್ರೈಯಾರ್ಥವು ಹೋತನ ಕೊಂದು
ಹೋಮವ ಬೇಳಿ ಚಾಂಡಾಲರಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇ ವೇದ

ಶಿವಾರ್ಚಕ ಪದದ್ವಂದ್ವಮರ್ಚನಾದ್ಧಾರಣಾದಪಿ |

ಶಿವನಾಮ ಸದಾಕಾಲಂ ಜಪೇದ್ಧಿಪ್ರಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಮ್ ||

ಎಂಬರ್ಥವನರಿಯದೆ ನರಕಕ್ಕಿಳಿಯ ಹೇಳುತ್ತೇ ವೇದ

ಏವಂ ರುದ್ರಾಣಾಂ ವಿಶ್ವವೇನತಾನಾಂ ರುದ್ರಪಾದೇ ದತ್ತಮಸ್ತು'

ಎಂದುದಲ್ಲದೇ ವಿಷ್ಣುಪಾದೇ ದತ್ತಮಸ್ತು ಎಂದುಳ್ಳರೆ ಹೇಳಿರೇ
ಕಾಶೀಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪುರಾಣಾರ್ಥದ ಹಾಗೆ

ವ್ಯಾಧನ ಕೈಯಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಹತನಾದನೆಂದರೆ ಪರಿಣಾಮಿಸುವರು
ವೀರಭದ್ರ ದೇವರ ಕೈಯಿಂದ ವಿಷ್ಣು ವಳಿದನೆಂದರೆ ಅದು

ಮಿಥ್ಯವೆಂಬರು

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಈತ್ವರಂಗಿ ಬಿನ್ನಹವಂ ಮಾಡಿದುದ

ಕೇಳಿರೇ

ಮನ್ನಾಥಂ ಲೋಕನಾಥಂ ಚ ಅದ್ಯಕ್ಷರ ಸಮಾಯುತಮ್ |

ಏಕಮೇವ ಮಹಾದೇವಂ ಮಹೇಶಾನಂ ಪರಂ ಸ್ಥಿತಮ್ ||

ಈತ್ವರಸ್ಯ ಸಮೋ ನಾಸ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಸ್ಯ ಕಿಂಕಠಾ |

ಶಿವವಾಕ್ಯ ಸಮೋ ನಾಸ್ತಿ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮೇಷು ಚ ||

ಇಂತೆಂಬ ಮಹಾ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಹಾಭಾರತವ ಕೇಳಿಯಿರಿಯಿರೇ;
ಓದಿದ ಮಾತು ತಥ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ.

ತಮ್ಮ ಅಭಿವೇಶನೆಯಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಾತು ಮಿಥ್ಯವೆಂಬ
ಚಾಂಡಾಲರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು
ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ನಿಶ್ಚೇತ್ಯರಾ

೨

ದ್ವಿಜರೊಮ್ಮೆ ಮರೆದು ನೀಳಬೊಟ್ಟುನಿಟ್ಟರಾದಡೆ
ತೂಲಾಕಾರ ಬಟುವು ಬೊಟ್ಟು ಅರ್ಧಚಂದ್ರರೇಖೆ ಅಂಕುಶರೇಖೆ
ಇವನು ಹಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರಾದಡೆ
ಅವರ ಪರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಸಿಯ ಗರಗಸವ ಮಾಡಿ
ಯಮನ ಕಿಂಕರರು ಸೀಳುವರೆಂದುದು ನೋಡಾ

ಸ್ವಾಂದೇ—

ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ದ್ವಿಜಃ ಕುರ್ಯಾಲ್ಲಿಲಯಾ ನ ಕದಾಚನ |
ತದಾ ಕಾರೇಣ ಶಸ್ತ್ರೇಣ ಬಾಧ್ಯತೇ ಯಮಕಿಂಕರೈಃ ||
ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಂ ಚ ಶೂಲಂ ಚ ವರ್ತುಲಂ ಚಾರ್ಧಚಂದ್ರಕರ್ಮ |
ಲಲಾಟೇ ಧಾರಯಿಷ್ಯಂತಿ ಮನುಷ್ಯಾಃ ಪಾಪಕರ್ಮಿಣಃ ||

ಇಂತೆಂಬ ಪುರಾಣ ವಾಕ್ಯಗಳ ಕೇಳಿ ಇನ್ನಾವರೂ ಬೇಗ
ವಿಭೂತಿಯಂ ಧರಿಸಿ ಭೋ
ಕೆಡಬೇಡ ಕೆಡಬೇಡ ವಿಭೂತಿಯನಿಡುವೆಂದು ಹೇಳುವ
ವೇದವನೊಲ್ಲದೆ ಮಟ್ಟಿಯನಿಡುವರು ದ್ವಿಜರು ನೋಡಾ
ತಪ್ತವಾತ ತ್ರಿತೂಲ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯನೊತ್ತಿದ ಕಾರಣ
ಉತ್ತಮ ವೃಷಭನಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು
ತಪ್ತವಿಲ್ಲದ ಅತಪ್ತ ತನುವನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನೆಂದು ಅಜಹರಿಗಳೊಲ್ಲರು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಋಗ್ವೇದೇ—

ಪವಿತ್ರಂತೇ ವಿತತಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತತೇ ಪ್ರಭುರ್ಗಾತ್ರಾಣಿ ಪರ್ಯೇಷಿ
ವಿಶ್ವತಃ |
ಅತಪ್ತ ತನುರ್ನತದಾಮೋಽಽಶ್ನತೇ ಶ್ರಿತಾಸ ಇದ್ವದಂ ತಪ್ತ ತ್ಸಮಾ ಶತ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತಂ ಯಜುರ್ವೇದೇ—

ಏತೇ ಗಾತ್ರಾಗ್ನಿ ನಾಹಜೇಮಾನಾಭಿ ಶೂಲಂ ನ ಸಹಿತಸ್ಯ ವತೇದಾವತೇತಿ |
ಮಾತದ್ಭ್ಯೂನ್ಯಾ ಶ್ರೀಶ್ವಂ ಮಾತೃಕೇಷು ದೇವೇಭ್ಯಸ್ತು ಮಸೇಭ್ಯೋ
ರಾತಮಸ್ತು ||

ಇಂತೆಂದು ಯಜುರ್ವೇದವು ಸಾರುತ್ತಿದೆ
ಶ್ರೀವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಧಾರಣೆ
ಉಳ್ಳಾತನೇ ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದುದು ವೇದ
ಮಟ್ಟಿಯನಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ವೇದ ಉಳ್ಳರೆ ತೋರಿರೋ
ರುದ್ರನನರ್ಚಿಸುವ ರುದ್ರಂಗೆ ಡಿಂಗರಿಗ ನಾನವೈನಯ್ಯಾ
ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲು ಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೩

ಶಿವಶಿವಾ ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಶ್ರೀಮಹಾದೇವನ
ದಿವ್ಯಕಾಂತಿಯಿಂದೊದಗಿದ ಶ್ರೀಮಹಾಭಸಿತವಂ ಬಿಟ್ಟು
ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಪಿ ಮಲಿನ ಸಾದು ಕಸ್ತೂರಿ ಚಂದನಂಗಳೆಂಬ
ಮಣ್ಣು ಮಸಿಗಳಿಂದ ನೀಳಬೊಟ್ಟು ಕಾಗೆಬರೆ ಬಟುಹುಬೊಟ್ಟು
ಅರ್ಧಚಂದ್ರರೇಖೆ ಅಂಕುಶರೇಖೆ ಇವು ಮೊದಲಾದ ಕಾಕುನರೆಗಳ
ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಿಡುತ್ತಿಹ್ನ ಪಾತಕರ ಮುಸುಡಿ ನೋಡಲಾಗದು
ಅದು ಅತುಲ್ ಅದು ಪಾಪದ ರಾಶಿ ಅದಂ ನೋಡಿದಡೆ
ಮಹಾದೋಷವು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಸರಾತರೇ—

ಉರ್ಧ್ವಶ್ವಂತ್ರಂ ಚ ಶೂಲಂ ಚ ವರ್ತುಲಂ ತ್ವರ್ಧಚಂದ್ರಕಮಾ |
ಲಾಟೀಧಾರಯಿಷ್ಯಂತಿ ಮನುಷ್ಯಾಃ ಪಾಪಕರ್ಮಿಣಃ ||

ಮತ್ತಂ ಶಾಂಭವ ಪುರಾಣೇ—

ಆಶುದ್ಧಂ ಚ ತಥಾ ಪೋಕ್ತಂ ವರ್ತುಲಂ ಚೋರ್ಧ್ವಶ್ವಂತ್ರಕಂ |
ಆಶುದ್ಧಂ ಚಾರ್ಧಚಂದ್ರಂ ಚ ಕೀರ್ತಿತಂ ಚಾಂಕುಶಾದಿಭಿಃ ||

ಮತ್ತಂ ಸೂತಸಂಹಿತಾಯಾಮ್—

ಅಶ್ರೌತಂ ಚೋರ್ಧ್ವಶ್ವಂತ್ರಾದಿ ಲಲಾಟೀ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಸಹ |
ಧಾರಯಿಷ್ಯಂತಿ ಮೋಹೇನ ಪಾಪಂಧೋಪಹತಾ ಜನಾಃ ||

ಮತ್ತಂ ಮಾನವ ಪುರಾಣೇ—

ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಂ ಚ ಶೂಲಂ ಚ ತರ್ಕಲಂ ಚಾರ್ಥಚಂದ್ರಕಮ್ |
ತತ್ರನಿಷ್ಕೃರ್ನಧಾರ್ಯಂ ಚ ನ ಧಾರ್ಯಂ ವೈದಿಕೈರ್ಜನೈಃ ||
ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಮುಖಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವ್ರತಂ ಚಾಂದ್ರಾಯಣಂ ಚರೇತ್ |

ಮತ್ತೈಯೂ ಸ್ಥಾನದ ಪುರಾಣೇ—

ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಂ ದ್ವಿಜಃ ಕುರ್ಯಾಲ್ಲಿಲಯಾ ನ ಕವಾಚನ |
ತದಾಕಾರೇಣ ಶಸ್ತ್ರೇಣ ಬಾಧ್ಯತೇ ಯಮುಕಿಂಕರೈಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಹಾವಿಭೂತಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ವೇದವಿರುದ್ಧವಾದ
ಮಟ್ಟಿಮುಸಿಗಳ ಹಣೆಯಲ್ಲಿಡುತಿರ್ಪ
ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರ ಅಧಮರ ಮುಸುಡಿ ನೋಡಲಾಗದು ಕಾಣಾ
ಕೂಡಲ ಚಿಂತಿಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಪುರಾಣಂಗಳಲ್ಲಿ ತಾತೇಗ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ

ಕೊಂಡಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಭಸಿತವ

ಧರಿಸುವಾತನೇ ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣ

ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಭಸಿತವ ಬಿಟ್ಟು ಅಜ್ಞಾನವಿಂದ

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ ಪುರಾಣಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿರುದ್ಧವಾದ

ಮಟ್ಟಿಮುಸಿಗಳ ಹಣೆಯಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡನಾದಡೆ

ಅವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲ ಅವ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕನು

ಆತ ತ್ವಪಚನೆಂಬುದು ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಗಾರುಡ ಪುರಾಣೇ—

ಶ್ರುತಯಃ ಸ್ಮೃತಯಃ ಸರ್ವೇ ಪುರಾಣಾನ್ಯವಿಲಾಸಿ ಚ |
ವದಂತಿ ಭಸ್ಮಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತತಸ್ತದ್ಧಾರಯೇದ್ವಿಜಃ ||
ಅಭಾವೇನ ತಥಾ ವಿಪ್ರ ಲೌಕಿಕಾಗ್ನೇಸ್ತಥಾ ಹರೇತ್ |
ಭಸ್ಮನೈವ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ನ ಕುರ್ಯಾನ್ಮೃತ್ತಿಕ್ರಾದಿಭಿಃ ||
ಗೋಪೀ ಮಲಿನಧಾರೀ ಚ ಶಿವಂ ಸ್ಪೃಶತಿ ಯೋ ದ್ವಿಜಃ |
ಶತ್ಯಕವಿಶತಿಕುಲಂ ಸೋಽಕ್ಷಯಂ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ ||

ಮತ್ತಂ ಕೂರ್ಮ ಪುರಾಣೇ —

ತ್ರಿಶುಂಧ್ರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಿದ್ವಾನ್ಮನಸಾಪಿ ನ ಲಂಘಯೇತ್ |
ಶ್ರುತ್ಯಾ ವಿಧೇಯತೇ ತಸ್ಮಾತ್ತತ್ಯಾಗೀ ಪತಿಸೋ ಭವೇತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ
ತೃತಿ ಸ್ಮೃತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿಯನಿಟ್ಟಾತನೇ ಸದ್ಭ್ರಾಹ್ಮಣ
ಈ ಮಹಾ ದಿವ್ಯ ಭಸಿತವ ಬಿಟ್ಟು ಮಂಣು ಮಸಿ ಮರದ ರಸಂಗಳ
ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಂಡನಾದಡೆ
ಅವ ಎಪ್ರನಲ್ಲ ಆ ಪಾಪಿ ತ್ತಪಚ ಕಾಣಿ ಭೋ

೫

ಕೇಳಿಭೋ ಕೇಳಿಭೋ ವಿಪ್ರರೆಲ್ಲರು

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮ ನುಡಿದ ವಾಕ್ಯವೆ—

ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ವೇದವಿದುಷಾಂ ವೇದಾಂತಜ್ಞಾನವೇದಿನಾಮ್ |
ಸಿತೇನ ಭಸ್ಮನಾ ಕಾರ್ಯಂ ತ್ರಿಶುಂಧ್ರಮಿತಿ ಪದ್ಮಭೋ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ನಂಬಿ ಧರಿಸಿ ಭೋ ವಿಪ್ರರೆಲ್ಲರು ಶ್ರೀಮಹಾ ಭಸಿತವ
ಇವ ನಂಬಿಯೂ ನಂಬದೆ ಅಜ್ಞಾನವಿಂದ ಶ್ರೀಮಹಾ ಭಸಿತವ ಬಿಟ್ಟು
ಮಂಣು ಮಸಿ ಮರದ ರಸಂಗಳ

ನೋಹವಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕೊಂಡಿರಾದಡೆ
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿದೈವನೇ
ನಿಮ್ಮ ಕಿವಿಮೂಗ ಕೊಯ್ದು ಇಟ್ಟಿಗೆಯಲೊರಸಿ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋರಿ
ನಡೆಸಿ ನರಕದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹದೆ ಬಿಡ ಕಾಣಿ ಭೋ

ಇದನರೆದು ಮರೆಯದೇ ಧರಿಸಿ ಭೋ

ಕೆಡಬೇಡ ಕೆಡಬೇಡ ಮಹತ್ತಪ್ಪ ಶ್ರೀಮಹಾ ಭಸಿತವ ಧರಿಸಿ
ಮುಕ್ತರಾಗಿರೋ

೬

ಶಿವಶಿವಾ ತಟ್ಟು ಮಟ್ಟಿಯನಿಟ್ಟು ವಿಪ್ರನ ಬಟ್ಟೆಯಲಿ ಕಂಡು
ನೆಟ್ಟನೆ ಶಿವಭಕ್ತ ಜೋಹಾರ ಎಂದಡೆ
ಸುರಾಸಾನದಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನವ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತ್ತವನ ಶಿವಪೂಜೆ

ಕಟ್ಟಿದ ಕೆರೆಯನೊಡೆದಂತಾಯಿತ್ತವನ ಶಿವಪೂಜೆ
ಅಮೇಧ್ಯವ ಭುಂಜಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತವನ ಶಿವಪೂಜೆ
ಹೇಲೊಳಗಣ ಹುಳುವ ಕೋಳಿ ಕೆದರಿದಂತಾಯಿತ್ತವನ ಶಿವಪೂಜೆ
ಬಣಗಿದೆಲುವ ಸೋಣಗ ಕಡಿದು-

ತನ್ನ ರಕ್ತವ ತಾನೆ ಭುಂಜಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತವನ ಶಿವಪೂಜೆ
ಅವನ ಸರ್ವಾಂಗವೂ ಪಾಕುಳದ ಕುಳಿಯಂತಾಯಿತ್ತು
ಕನ್ನಡಿಯ ಮೇಲೆ ಉದ್ಭವರುಳಿದಂತಾಯಿತ್ತವನ ಶಿವಪೂಜೆ
ಅರೆಯ ಮೇಲೆ ಆಡು ಹಿಕ್ಕೆಯನಿಟ್ಟಂತಾಯಿತ್ತವನ ಶಿವಪೂಜೆ
ಲೋಳಿಸರದ ಮೇಲೆ ಬಂಡಿ ಹರಿದಂತಾಯಿತ್ತವನ ಶಿವಪೂಜೆ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ—

ಬ್ರಹ್ಮಬೀಜತ್ವಂ ನಾಸ್ತಿ ಕೇಶವೋ ಹೃದಿದೇವತಾ |
ಗುರುಭೃಷ್ಟಶ್ಚ ಚಾಂಡಾಲೋ ವಿಪ್ರಃ ಶ್ವಾನೋಽಪಿ ಜಾಯತೇ ||
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದರ್ಶನಂ ಚೈವ ಪಾಪಪಂಜರಮೇವ ಚ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವದನಂ ಚೈವ ಕೋಟಿ ಜನ್ಮಸು ಸೂಕರಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ರೇಣುಕಾದೇವಿಯ ಮಗನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು
ಮಾತಂಗಿಯ ಮಗನೇ ಹೊಲೆಯನು
ಇವರಿಬ್ಬರು ಜಮದಗ್ನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದರಾಗಿ
ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಭಾರದ್ವಾಜ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಅಗಸ್ತ್ಯ ನಾರದ ಕೌಂಡಿಲ್ಯ
ಈ ಐವರು ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ನೀವು ಸಂವಾದವು ಬೇಡೆಂದು
ವಿಭಾಗವಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ವಿವರವಂ ಕೇಳಿರಂಣಾ
ಗ್ರಾಮದೊಳಗಣ ಸೀಮೆಯ ಗೃಹವನೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು
ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗಣ ಸೀಮೆಯ ಗೃಹವನೆ ಹೊಲೆಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು
ಸತ್ತು ಹಸುವನೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಹವರನೇ ಹೊಲೆಯರ
ಮಾಡಿದರು
ಜೀವದ ಹಸುವ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಯ ಮಂಚದಡಿಯಲ್ಲಿ ನುಸಿದು
ಗೋದಾನಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಹೋಹವರನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ
ಮಾಡಿದರು

ಇನ್ನು ನಿಮಗೂ ತಮಗೂ ಸೊಮ್ಮು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲೆಂದು ಕಂಡಾಗ
 ತೊಲಗುವಂತೆ ಸಂಚೋಳಿಯೆಂಬ ನಾಮಾಂಕಿತವಂ ಕೊಟ್ಟು
 ತೊರೆಪತ್ರಮಂ ಬರೆದರಾಗಿ ಇದನರಿಯದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೇಳಿರಂಣಾ
 ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿರಾಯನು ಪಿಂಡ ಪಿತ್ರಕಾರ್ಯವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ
 ಹೊನ್ನ ಗೋವಂ ತಂದು ಬಿನ್ನಾಣದಲ್ಲಿ ದಾನವ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ
 ಹೊಲೆಯರು ನಾಡಕೂಟವ ಕೂಡಿ ಅಸ್ಥಲ ತಾರ್ಕಣೆಯಲ್ಲಿ
 ಪೂರ್ವಸಾಧನ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ನ್ಯಾಯವ ಮಾಡಿ
 ಇತ್ತಂಡವು ಹಂಚಿಕೊಂಡ ವಿವರವ ಕೇಳಿರಂಣಾ
 ಕೊಂಬು ಕೊಳಗವನೆ ತೆಗೆದು
 ಏಳುನೂರೆಪ್ಪತ್ತು ತೂಕ ಚೆನ್ನವ ಹಂಚಿಕೊಂಡು
 ಉಳಿದ ಕೊಂಬು ಕೊಳಗವ ವಿಪ್ರರು ಎತ್ತಿಕೊಂಡರಾಗಿ,
 ಆ ಹೊನ್ನ ಗೋವನಳಿದು ತಿಂಬ ಕುನ್ನಿಗಳ ಕಂಡು ಕೇಳಿಯೂ
 ಅರಿದು ಮರೆದು ಉತ್ತಮ ಕುಲದ್ವಿಜರೆಂದು
 ಅಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶವಂ ಕೊಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸುವ ಅಜ್ಞಾನಿ ಹೊಲೆಯರ
 ನಾನೇನೆನೆಬಿನಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಅದೀಕ್ಷಿತ ಲಿಂಗಾರ್ಚನ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ: ೩೩

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಾಂಕಿತರು ಶಿವಭಕ್ತಂಗೆ ಸಮವಲ್ಲ
ವೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತರು. ಇಂತಹ
ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಭಕ್ತನಾದೆನೆಂಬಾತಂಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲದೇ
ಲಿಂಗವನರ್ಚಿಸಲಾಗದೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಭೀಮಾಗಮೇ—

ಯಥಾ ಮೃಗಪತಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವನೇ ಭೀತೋ ಗಜೋತ್ತಮಃ |

ಅದೀಕ್ಷಸ್ತುರ್ಚಯೇಲ್ಲೆಂಗಂ ತಥಾ ಭೀತೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ || ೧ ||

ಆವನೊಬ್ಬನು ಗುರೂಪದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವನರ್ಚಿಸಿದಡೆ ಸಿಂಹವ
ಕಂಡ ಆನೆಯು ಹೇಗೆ ಓಡುವದೋ ಹಾಗೆ ಶಿವನು ಓಡುವನೆಂಬುದಂ
ಶಿವನೇ ನಿರೂಪಕೊಟ್ಟ ವಾಕ್ಯವು.

ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಂ ಚೈವ ರುದ್ರಾಕ್ಷಂ ನಿತ್ಯಾರ್ಚನಜಪಂ ತಥಾ |

ಜಪೇದ್ಧಾತಿನಾದಿಕಂ ಸರ್ವಂ ದೀಕ್ಷಾಹೀನಸ್ಯ ನಿಷ್ಕಲಂ || ೨ ||

ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳಂ ಧರಿಸಿದಡೆ ಜಪಧ್ಯಾನ
ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿದಡೆ ಫಲವಿಲ್ಲ.

ಅದೀಕ್ಷಿತಶ್ಚ ಯೋ ವಿಪ್ರಶ್ಚತುರ್ವೇದಧರೋಽಪಿ ವಾ

ಸಂಸ್ಪೃಶೇದ್ಯದಿ ವಾ ಲಿಂಗಂ ಶ್ವಾನಯೋನೌ ಪುನರ್ಭವೇತ್ || ೩ ||

ಶಿವಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದವ ನಾಲ್ಕು ವೇದವ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ಲಿಂಗವ
ಮುಟ್ಟಲಾಗದು. ಅಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ನಾಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ
ನರಕವನನುಭವಿಸುವನು.

ಸೋಮ ತಂಬುವಿನಲ್ಲಿ—

ಶಿವಸಂಸ್ಕಾರಹೀನೈಸ್ತು ಸ್ಪೃಶೇಲ್ಲಿಂಗೇ ದ್ವಿಜಾದಿಭಿಃ |

ಸಂಚರಂತಿ ಮಹಾಘೋರೇ ನರಕೇ ಕಾಲಮುಷ್ಣಯಮ್ || ೪ ||

ಶಿವಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದ ವಿಪ್ರನಾವನಾದಡಾಗಲಿ ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದಡೆ
ಅಕ್ಷಯಕಾಲ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವನು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಶ್ವಾನಾನರವ್ಯಗಾಶ್ವಾಪಿ ಸರ್ಪಸೂಕರಗಾರ್ಧಭಾಃ |

ಪಿಶಾಚಪ್ರೇತಭೂತಾಶ್ಚ ಶಾರ್ದೂಲೋ ರಾಕ್ಷಸಸ್ತಥಾ || ೫ ||

ಚರ್ಮೀ ಚ ಸಚ ಚಾಂಡಾಲೋ ಲುಬ್ಧನಾಂ ಸೋಪಜೀವಿನಃ |

ದುಃಕರ್ಮಣ ದುರಾಚಾರೇ ಜಾಯತೇ ಕ್ರೂರ ಜಂತುಷು || ೬ ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಗುರುಹೀನಸ್ತು ಶಿವಪೂಜಾಂ ವಿವರ್ಜಯೇತ್ |

ಪೂಜಯೇದ್ಗುರುಕಾರುಣ್ಯಾಚ್ಛವಂ ಪ್ರೀತಿಕರಂ ಶುಭಮ್ || ೭ ||

ಗುರೂಪದೇಶವಿಲ್ಲದಾತನು ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜಿಸಲಾಗದು. ಹಾಗೆ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ನಾಯಿ, ಮೃಗಗಳು, ಮರ್ಕಟ, ಹಂದಿ, ಕತ್ತೆ, ಪಿಶಾಚಿಗಳು ಪ್ರೇತ ಭೂತ ಹುಲಿ ರಾಕ್ಷಸ ಸನ್ಮುಗಾರ ಹೊಲೆಯ ಬೇಡ ಇಂತೀ ಕಷ್ಟ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟರ್ಮಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ನರಕವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವನು. ಅದು ಕಾರಣ ಗುರು ಕರುಣವಿಡಿದು ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಯೇ ಶಿವಗೆ ಪ್ರಿಯವು.

ವಚನಗಳು

೧

ನೇದವನೋದಿದರೇನು ಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣಾಗಮಗಳ ಕೇಳಿದಡೇನು

ಗುರುಕಾರಣ್ಯವಿಲ್ಲದವನು ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗದು

ಜಪಧ್ಯಾನ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸಿದಡೇನು

ಗುರೂಪದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸದಡೆ

ಅವನು ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕನು ಅವನ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು

ಇದನರಿದು ಗುರುಕರುಣವಿಡಿದು ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಯೇ

ಶಿವಗೆ ಪ್ರೀತಿ

ಇದನರಿಯದೆ ಗುರುಕರುಣವಿಲ್ಲದೆ ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ

ಮಾಡಿದಡೆ

ಅಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇತ್ಸರಾ

೨

ಗುರುವಾಕ್ಯದಿಂದಲ್ಲದೆ ಗುರುವನರಿಯಬಾರದು
 ಗುರುವಾಕ್ಯದಿಂದಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವನರಿಯಬಾರದು
 ಗುರುವಾಕ್ಯದಿಂದಲ್ಲದೆ ಜಂಗಮವನರಿಯಬಾರದು
 ಗುರುವಾಕ್ಯದಿಂದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಾದವನರಿಯಬಾರದು
 ಗುರುವಾಕ್ಯದಿಂದಲ್ಲದೆ ತನ್ನನರಿಯಬಾರದು
 ಹಿಂದಣ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಗುರುವಾಕ್ಯವಿಡಿದು ಗುರುವೆ ಪೂಜಿಸಿ
 ಇಂದು ಜ್ಞಾನೋದಯವಾದರೆ ಜ್ಞಾನವಾಯಿತ್ತೆಂದು
 ಗುರುವಾಕ್ಯವೆ ಮೀರಿ ಆಯಿತ್ತೆನ್ನಬಹುದೇ
 ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು ಸನ್ನಿಹಿತನಾದೆನೆಂದರೆ ಗುರುವಿಲ್ಲದೆ ಆಗದು ಕೇಳಾ
 ಎನ್ನ ಅಜಗಣ್ಣನೆಂಬ ಗುರುವಿಂದಲ್ಲದೆ
~~ಆರೂಢಿಯು ಕೂಟವು ಸ್ವಯವಾಗದು ಕೇಳಾ~~

ಶೈವದೀಕ್ಷಾ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೩೪

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವಿಡಿದು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು
ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮುಹಾಪುರಾತನರು. ಆ
ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವಿಡಿದು ಭಕ್ತನಾಗಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡುವೆನೆಂಬಾ
ತನು ಅನ್ಯದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯಾಗಲಾಗದೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ವೀರಾಗಮೇ—

ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರಃ ಪೂಜ್ಯೋ ವೀರತಂತ್ರೇಣ ದೀಕ್ಷಿತಃ |
ಅನ್ಯಾಶ್ರಮಪರಿಗ್ರಾಹೀ ವೀರಶೈವಃ ಕಥಂ ಭವೇತ್ || ೧ ||

ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷಿತನಾದವನು ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡು
ವನು. ಅನ್ಯಾಶ್ರಮಂಗಳಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾತನು ವೀರಶೈವನು
ಹೇಗಾಗುವನು.

ವೇದಾಗಮಪ್ರಮಾಣೇನ ಚರಿತಂ ವೀರಶೈವಾನಾಮ್ |
ಅನ್ಯಮಾರ್ಗೈಸ್ತು ಸರ್ವೋಹಿ ಪಾಪಂಧೀ ಭವತಿ ಧ್ರುವಮ್ || ೨ ||

ವೀರಶೈವರಾದ ಪುರುಷರ ಚಾರಿತ್ರವು ವೇದಾಗಮ ಪ್ರಮಾಣ
ವುಳ್ಳದ್ದು ಅಂತಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯಮಾರ್ಗ ವನುಳ್ಳವರು ಪಾಪಂಧಿಗಳಾಗುತ್ತಿಹ
ರಿಂಬುದು ಸತ್ಯವು.

ವ್ರತೇ ಪಾಶುಪತಶ್ಚೈವ ಕಾಲಾಮುಖಿ ಕಪಾಲಿಕಃ |
ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಗಹೀನಸ್ಸ್ಮಾತ್ತಚ್ಛಿಷ್ಯೋ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ || ೩ ||

ಲಿಂಗಾಂಗ ಹೀನರಾದ ಪತಿಕರಿಯುವರು ಪಾಶುಪತರು ಕಾಳಾ
ಮುಖರು ಕಾಪಾಲಿಕರು ಇವರುಗಳು ಗುರುವೆಂದು ದೀಕ್ಷೆಯುಂ ಕೊಂಡ
ಶಿಷ್ಯರುಗಳಿಗೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು.

ಏಕಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ ದೀಕ್ಷಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತಂ ನಿರಂಜನಂ |
ಬಹುಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ ದೀಕ್ಷಾ ವೇಶ್ಯಾಗರ್ಭೋದ್ಭವೋ ಭವೇತ್ || ೪ ||

ಲಿಂಗವೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ತತ್ಪರನಾದ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯೆಂ ಕೊಂಡಾ
ತನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ನಿರಂಜನ ಲಿಂಗಾಗಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಹಲವು
ದೈವಂಗಳುಳ್ಳ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತನಾದವನು ವೇಶ್ಯಾಪುತ್ರನಾಗುವನು.

ವೀರಶೈವಸ್ತು ದೀಕ್ಷಾಯಾಂ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂಚ ವಿಂದತಿ |

ತತ್ಸರ್ವಂ ಶೃಣು ದೇವೇಶ ದೇವಮಾನುಷ್ಯ ದುರ್ಲಭಮ್ ||೫||

ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಯು ಪಡೆದಾತನು ಭುಕ್ತಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು
ಪಡೆವನು. ಆ ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಯೆಂಬುದು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ
ಪಡೆಯಲು ಅಶಕ್ಯವು.

ವಚನಗಳು

೧

ಗುರುಭಕ್ತಿ ಗುರುಭಜನೆಯಿಲ್ಲದವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ
ಕರಣುವ ಪಡೆದ ನರಕಿಯ ನೆರೆಯಲಿರಲಾಗದಯ್ಯಾ
ಶಿವಭಕ್ತಿ ಶಿವಭಜನೆಯಿಲ್ಲದವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ
ಕರಣುವ ಪಡೆದ ಪಾಪಿಯ ಸಂಗದಲ್ಲಿರಲಾಗದಯ್ಯಾ
ಶೈವಸನ್ಯಾಸಿಕಾಳಾಮುಖಿಯು
ಗುರುವೆಂಬ ಅನಾಮಿಕನ ಮಾತು ಬೇಡಯ್ಯಾ
ತಟ್ಟುಮಟ್ಟಿಯನಿಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ಭ್ರಷ್ಟರಿಗೆ ಶಿರುವಾದ
ಕಷ್ಟ ಭ್ರಷ್ಟರನವರ ಮುಟ್ಟಲಾಗದಯ್ಯಾ
ವಿಭೂತಿ ರುದಾಪ್ತಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದ
ನರಕಿಯ ಗುರುವೆಂಬ ಪಾತಕರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದಯ್ಯಾ
ಶಿವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನರಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರವ ಪಡೆದಿಹೆವೆಂಬ
ಪಾತಕರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದಯ್ಯಾ
ಇಂತೀ ಶಿವಾಚಾರ ಸನ್ಮಾರ್ಗವನರಿಯದವರಲ್ಲಿ
ಬಲುಹಿಂದ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಾತಂಗೆ
ಕುಂಭಿಪಾತಕ-ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದು ಕೂಡಲಚಿನ್ನಸಂಸಾರದೇವಾ

೨

ಅಂಧಕನು ಓಡಪಿಡಿದು ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವ ತಾನೋಡುವಂತೆ
 ತೈವಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ಶಿಷ್ಯನ ವಿಧಿಯ ನೋಡಿರೇ
 ಗುರುವಿಗೆ ಪೀಠಾರ್ಚನೆ ಶಿಷ್ಯಂಗ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ
 ಗುರುವೇ ವಾಯುಪ್ರಾಣಿ ಶಿಷ್ಯನೇ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿ
 ಗುರುವೇ ಭೂತದೇಹಿ ಶಿಷ್ಯನೇ ಲಿಂಗದೇಹಿ
 ಗುರುವಿಗೆ ಅನರ್ಪಿತಭುಂಜನೆ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಭುಂಜನೆ
 ಗುರುವಿಗೆ ಅಗ್ನಿದಹನ ಸಂಪತ್ತು ಶಿಷ್ಯಂಗ ಸಿದ್ಧಸಮಾಧಿ ಸಂಪತ್ತು
 ಎಂತುಂಟು ಹೇಳಿರಣ್ಣಾ ಇವರಿಬ್ಬರ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ
 ನರಕ ತಪ್ಪದು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಜ್ಞಾನಹೀನಗುರುಶಾಸ್ತ್ರಿಃ ಶಿಷ್ಯಜ್ಞಾನೇನ ಸಿದ್ಧಃ ||

ಮೂಲಚ್ಛಿನ್ನೋ ಯಥಾ ವೃಕ್ಷಃ ಕಥಂ ಪುಷ್ಪಫಲೈರ್ಯುತಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇವರಿಬ್ಬರ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ
 ಅಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ

೩

ಮುಂಡೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಿರುವ ಕೊಂಡರೇನಯ್ಯಾ
 ಗಂಡನುಳ್ಳ ಗರತಿಯರು ಮೆಚ್ಚರು
 ತೈವ ಗುರುವಿನ ಕೈಯಲಿ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಾದಡೇನಯ್ಯಾ
 ವೀರತರಣರು ಮೆಚ್ಚರು
 ಇದು ಕಾರಣ ಕ್ಷೂಡಲಚೆನ್ನ ಸಂಗಮದೇನಯ್ಯಾ
 ತೈವ ಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಹುದರಿಂದ ಸಾವುದೇ
 ಲೇಸಯ್ಯಾ

೪

ಪಿತನಾಚಾರವನುದ್ಧರಿಸುವಾತ ಪುತ್ರನಲ್ಲದೆ ಗತಿಗೆಡಿಸುವಾತ ಪುತ್ರನಲ್ಲ
 ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ತಂದೆಯಂಗದಮೇಲಣ ಲಿಂಗವ ಹಿಂಗಿಸಿ

ತಾನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಆತನ ಸುಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೇ
ಹೋದಾತ ಭೂತಪ್ರಾಣಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಾತ ಪ್ರೇತಲಿಂಗ ಸಂಸ್ಕಾರಿ

ಇದಕ್ಕೆ ಆಗಮ ಸಾಕ್ಷಿ—

ಪ್ರೇತ ಲಿಂಗಸ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರೀ ಭೂತಪ್ರಾಣಿಷು ಜಾಯತೇ |

ಸುಪ್ರಭಾತೇ ಮುಖಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೋಟಿ ಜನ್ಮ ನಿ ಸೂಕರಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಗುರುವಾಗಿ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದಾತಂಗೆಯೂ
ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಾತಂಗೆಯೂ

ಇವರಿಬ್ಬರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿದುರ ಮಾಡಿಸಿದವರಿಗೆಯೂ

ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಕೋಟಿ ಜನ್ಮ ನರಕತಪ್ಪದು ಕೂಡಲ

ಸಂಗಮದೇವಾ

೫

ಕುಲಹೀನ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಕೊಟ್ಟು

ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಕರ್ಣ ಮಂತ್ರವ ಹೇಳಿ

ಆ ಶ್ರೀಗುರು ಬಂದು ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಮನೆಯ ಹೊಗಲೊಲ್ಲದೆ

ಅಕ್ಕಿ ತುಪ್ಪವನಿಸಿಕೊಂಡುಂಬ ಭವಗೇಡಿಗಿನ್ನೇವೆನಯ್ಯಾ

ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು

ತಾ ಹೋಗಲೊಲ್ಲನೆಂಬ ವ್ರತಗೇಡಿಗಿನ್ನೇವೆನಯ್ಯಾ

ಅವನ ಧನಕ್ಕೆ ತಂದೆಯಾದನಲ್ಲದೆ ಅವನ ಕುಲಕ್ಕೆ ತಂದೆಯಲ್ಲ

ಇದು ಕಾರಣ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇತ್ಪರಲಿಂಗವ

ಮಾರಿಕೊಂಡುಂಬ ಭಂಗಗಾರರು ಕೆಟ್ಟಕೇಡನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ

ಪುನರ್ದೀಕ್ಷಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸ್ಥಲ ೩೫

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಶೈವಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಲಾಗದೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯೂ ಮಾಡಿ ನುಡಿಸರ್ವಹಾಪುರಾತನರು. ಇಂತಹ ಶೈವಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ಲಿಂಗವನು ವೀರಶೈವ ಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ವೀರಾಗಮೇ...

ಶೈವದೀಕ್ಷಾಂಧಕಾರಂ ತು ಪುನರ್ದೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಕಾಶತೇ |
ವಿಶೇಷ ವೀರಶೈವಾನಾಂ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಸುಡಾನನ || ೧ ||

ಅಂತಹ ಶೈವದೀಕ್ಷೆಯೆಂಬುದು ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗಿದ್ದೊಂದಾದಿ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಮರಳಿ ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕು. ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಯೇ ಪಿತೃಷು ಕಾರಣ ಇದು ತಪ್ಪದು ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ಕುಮಾರಂಗ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದು.

ಲಿಂಗಹೀನಜಟಾಧಾರಿ ಕಾಳಾಮುಖಿ ಕಪಾಲಿಭಿಃ |
ಪ್ರಮಾದಾದ್ಗ್ರಾಹ್ಯತೇ ಲಿಂಗಂ ಪುನರ್ದೀಕ್ಷಾಂ ಲಭೇನ್ನರಃ || ೨ ||

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದ ಜಟಾಧಾರಿಯಾದಡೆಯೂ ಕಾಳಾ ಮುಖಿಯಾದರೂ ಕಪಾಲಿಯಾದರೆಯೂ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಳಲಾಗದು ಪ್ರಮಾದವಶದಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಂಡಾತಂಗಿ ಮರಳಿ ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕು.

ಶೈವವೈಷ್ಣವಚಾರ್ವಾಕ ಬೌದ್ಧಕ್ಷತ್ರಣ ಕಾಳಕೈಃ |
ಪ್ರಮಾದಾದ್ಗ್ರಾಹ್ಯತೇ ಲಿಂಗಂ ಪುನರ್ದೀಕ್ಷಾಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ || ೩ ||

ಬರಿಯ ಶೈವನಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವನಲ್ಲಿ ಚಾರ್ವಾಕನಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧನಲ್ಲಿ ಕ್ಷತ್ರಣನಲ್ಲಿ ಕಾಳನಲ್ಲಿ ಮರೆದಾದರೂ ದೀಕ್ಷೆಯು ಕೊಂಡಾತಂಗಿ ಮರಳಿ ದೀಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕು.

ಕಾರುಕ್ಯರಚಕೈಶ್ಚೈವ ಮೈಲಾರೈ ಶಾಸ್ತ್ರೀಶ್ಚತಥಾ |
ದ್ವಿಜದೀಕ್ಷಾವತಃ ಪುಂಸಃ ಪುನರ್ದೀಕ್ಷಾ ತು ಪಾರ್ವತಿ || ೪ ||

ಕವ್ಯಾರ್ಥ ಅರ್ಚಕ ಮೈಲಾರ ಗೊರವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶೀವದೀಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದ ಸತ್ತು ಮಾತ್ರದ ಹಾರುವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡ ದೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಮರಳಿ ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ದೇವನು ದೇವಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ಶಕ್ತಿ ದೀಕ್ಷಾ ಸ್ವ ದೀಕ್ಷಾ ಚ ಪ್ರೇತ ದೀಕ್ಷಾ ಚ ಪಾರ್ವತಿ |
ದೀಕ್ಷಾ ತ್ರಯನತಃ ಪುನಃ ಪುನರ್ವೀಕ್ಷಾ ವಿಧೀಯತೇ ||೫||

ಹೆಂಗಸಿನಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಪಡೆದವನಿಗೆ ತಾನೇ ಲಿಂಗವಧರಿಸಿಕೊಂಡವನಿಗೆ ಸತ್ತ ತಂದೆತಾಯಿ ಲಿಂಗವ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವನಿಗೆ ಈ ಮೂವರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ವಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಮರಳಿ ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಕಳ್ಳನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಳ್ಳಿಯ ರತ್ನವ ಕಂಡೆ
ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ತಲೆವಿಡಿದರಯ್ಯಾ
ಆ ರತ್ನವ ರತ್ನದ ವ್ಯವಹಾರಿ ಕೊಂಡೊಡೆ ಅರೂ ಬಾರಯತ್ತಲಮ್ಮರು

ಅದೆಂತೆಂದೆ— ಚೋರನೀಕ್ರಿತ ರತ್ನಾನಾಂ ಪುನಃ ಕ್ರಯ ವರಂ ಯಥಾ |
ಶೈವದೀಕ್ಷಿತಲಿಂಗಾನಾಂ ಪುನರ್ವೀಕ್ಷಾ ವಿಧೀಯತೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಶೈವಗುರುಸಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ಲಿಂಗವನು
ವೀರಶೈವ ಗುರುಸಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮರುಳೆಕೊಂಡೆ
ಅತ ಇಹ ಲೋಕ ಪೂಜ್ಯನು ಪರಲೋಕ ಪೂಜ್ಯನು
ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ ತಪ್ಪದು
ರೇಕಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ನಾಗಿಸಾಥಾ

೨

ವಿಷದಷ್ಟವಾಗಿದ್ದ ನರನ ಗಾರುಡ ಮಂತ್ರೋಪದಿಂದ
 ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯನ ಮಾಡುವಂತೆ
 ಶೈವಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರೋಪದಿಷ್ಟವಾದ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ
 ವೀರಶೈವ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶದಿಂದ ಆತನ ಕಾಯತುದ್ಧಾತ್ಮನಂ
 ಮಾಡಿ
 ಆತನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ತುಂಬಿ
 ಆತನ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಂ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿ
 ಕೃತ ಕೃತ್ಯನಂ ಮಾಡಿದ ನಮ್ಮ ವೀರಶೈವ ಗುರು
 ಕೂಡಲಚೆನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ

ಭವಿಸಂಗ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೩೬

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಶೈವಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಷಿತ್ಯವಾದ ಲಿಂಗವನು
ವೀರಶೈವ ಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿಕೊ
ಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುಪಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾವುರಾತನರು. ಆ
ಶೈವದೀಕ್ಷೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆಯಾದೆನೆಂಬಾತಂಗೆ ಇತರ ಭವಿಗಳೊ
ಡತಣ ಸಂಗವು ಪ್ರಯೋಜನವಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ವೀರಾಗಮೇ--

ಲಿಂಗಧಾರಕಭಕ್ತಾಸ್ತು ಲಿಂಗಹೀನನೃಪಂ ದ್ವಿಜಮ್ |

ನ ಸೇವೇನ್ನ ನಮಸ್ಕರ್ಯಾತ್ ಯದಿ ಕುರ್ಯಾನ್ನರಕಂ ಪ್ರಚೇತ್ ||೧||

ಶಿವಭಕ್ತನು ಭವಿಯಾಗಿದ್ದ ಅರಸಂಗೆಯು ಹಾರುವಂಗೆಯು
ಸೇವೆಯ ನಮಸ್ಕಾರವ ಮಾಡಬಾರದು ಇಂತಿವ ಮಾಡಿದರೆ ಕೌರವ
ನರಕವನ್ನೈದುವನು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಭವಿನಾ ಶಯನೇ ಯಾನೇ ಸಂಪರ್ಕೇ ಸಹಭೋಜನೇ |

ಸಂಚರಂತಿ ಮಹಾಘೋರೇ ನರಕೇ ಕಾಲಮುಕ್ಷಯಮ್ ||೨||

ಶಿವಭಕ್ತನು ಭವಿಯೊಡನೆ ಮಲಗಿದದೇಸೆಯಿಂದ ವಾಹನವೇರಿದ
ದೇಸೆಯಿಂದ ಸಂಸರ್ಗದ ದೇಸೆಯಿಂದ ಸಂಗಡ ಉಟಮಾಡಿದದೇಸೆಯಿಂದ ಅತಿ
ಘೋರವಾದ ನರಕದಲ್ಲಿ ಹಿರಿದುಕಾಲವಿರುತ್ತಿಹನು.

ಯಥಾಮುನಿವರಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಭಕ್ತಿಹೀನಂ ಪತಿವ್ರತಾ |

ಕೃತ ಕೃತ್ಯಾಭವತ್ಪೂರ್ವಂ ತಪಸಾರಾಧ್ಯ ಶಂಕರಮ್ ||೩||

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಶಿವಭಕ್ತಿಯು ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದ
ಮುನಿಯಾದ ಗಂಡನಂ ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಕೃತ ಕೃತ್ಯಗಳಾದಳು.

ಲಿಂಗಧಾರಕ ಭಕ್ತಾಸ್ತು ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯ ಸತೀಸುತಾನ್ |

ಅಲಿಂಗ್ಯ ಚುಂಬನಂ ಕೃತ್ವಾ ಕೌರವಂ ನರಕಂ ಪ್ರಚೇತ್ ||೪||

ಶಿವಭಕ್ತನು ಅಂಗದಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದ ಹೊಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಪ್ಪಿ
ಕೊಂಡರೆ ಮುತ್ತ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೌರವ ನರಕವನ್ನೈದುವನು.

ವಚನಗಳು

ತಾನು ಭವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ
ಮರಳಿ ತಾಯಿತಂದೆ ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ಬಂಧುಬಳಗವೆಂದು ಬೆರಸಿದರೆ
ಕೊಂಡ ಮಾರಿಗೆ ಹೋಹತಪ್ಪದು
ಹಸಿಯ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮಡಕೆಯನ್ನಿ ಮುಖದಲ್ಲಿ
ತುದ್ದವಾದ ಬಳಿಕ
ಅದು ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಕುಲವ ಕೂಡದು ನೋಡಾ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ

ಅಗ್ನಿ ದಗ್ಧಘಟಂ ಪ್ರಾಹುರ್ನ ಭೂಯೋ ಮೃತ್ತಿ ಕಾಯತೇ |
ತಚ್ಚಿವಾಚಾರಸಂಗೇನ ನ ಶ್ವನಮಾಸುಷೋ ಭವೇತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಭಕ್ತನಾಗಿ ಭವಿಯ ಸಂಟನೆಂದು
ಪಂತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಉಂಡನಾದರೆ
ಉಂಡಾತೆಗೆ ಹೇಗಯ್ಯಾ ಎಂದಡೆ
ಸತ್ತನಾಯ ತಂದು ಅಟ್ಟಿದ ಮೇಲಿರಿಸಿ
ನಿತ್ಯ ಬಿಪ್ಪಲವ ಕೊಯ್ದು ತಿಂದಂತೆ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ
ಚೆನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಸಕಲ ಜನಗಳು ಹೇಸಿದ ಉದಾನವನು
ಶ್ವಾನ ಭುಂಜಿಸಿ ತನ್ನೊಡಲ ಹೊರೆವುದು
ಅದು ತಾನು ಹೇಸಿದ ಉದಾನವನು ತಾ ಮುಟ್ಟಿದು ನೋಡಾ
ಭವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಮರಳಿ ಭವಿಯ ಬೆರಸಿದನಾದಡೆ
ಆ ಶ್ವಾನನಿಂದ ಕರಕಷ್ಟ ನೋಡಾ
ನೀನೊಲಿದವರಿಗಲ್ಲನೆ ಎಲ್ಲರಿಗಳಿಗಡುವದೇ
ಉರಿಲಿಂಗ ಪದ್ಧಿಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೩

ಲಿಂಗವಂತನು ಲಿಂಗವಂತರಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಗವ ಮಾಡುವುದು
ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯರ ಸಂಗವ ಮಾಡಲಾಗದು
ಸ್ತ್ರೀಪುತ್ರರು ನೊದಲಾದವರ ಕೂಡ
ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರೊಡನೆ ಸಂಗವ ಮಾಡಲಾಗದು ಅದೆಂತೆಂದದೆ

ಶಿವಲಿಂಗಾಂಗಸಂಪನ್ನೋ ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯ ಸತೀಸುತಾನ್ |
ಅಲಿಂಗ್ಯ ಚುಂಬನಂ ಕೃತ್ವಾ ಪಾರವಂ ನರಕಂ ಪ್ರಚೇತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತೆಯೂ—

ಲಿಂಗೀ ಲಿಂಗಿ ಸಹಾವಾಸೀ ಲಿಂಗಿನಾ ಸಹ ವರ್ತಯೇತ್ |
ಲಿಂಗಿನಾ ಸಹ ಭುಂಜೇತ ಲಿಂಗಯೋಗೋ ನ ಸಂಶಯಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗವಂತನು ಲಿಂಗವಂತರಲ್ಲಿಯೇ
ಸಂಗವ ಮಾಡುವುದು ಶಿವಸಥವಯ್ಯಾ
ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರೊಡನೆ ಸಂಗವ ಮಾಡುವುದು ಮಹಾಪಾತಕವಯ್ಯಾ
ಉರಿಲಿಂಗ ಪದ್ಧಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೪

ಭವಿವಿರಹಿತ ಮಜ್ಜ ನಕ್ಕರೆದೆವೆಂಬರು ಶಿವಭಕ್ತರು ನೋಡಾ
ತ್ವಾನ ಮುಟ್ಟಿದೆಂಜಲ ಮನಮುಟ್ಟಿ ಉಣ್ಣೆವೆಂಬರು ನೋಡಾ
ಭವಿಗಿಂದ ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೇ ಅನ್ಯದೈವವ ಪೂಜಿಸುವ ಹೆಂಡತಿ
ಮನೆಯೊಳಗಿರಲು
ತ್ವಾನಗಿಂದ ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೇ ಭವಿಮಿತ್ರವಾದ ಜನಗಳು
ಮನೆಯೊಳಗಿರಲು
ಅದೆಂತೆಂದದೆ—

ಯದ್ವ್ಯಹೇಷ್ಟನೃದೇವೋಽಸ್ಮಿ ತದ್ವ್ಯಹಾಣ ಸರಿತ್ಯಚೇತ್ |

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತಪ್ಪ ತ್ವಾನಭವಿಗಳನೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು
ತಾನು ಶಿವಭಕ್ತನೆನಿಸಿಕೊಂಬ ದುರಾಚಾರಿಯ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು
ಇಂತಪ್ಪ ತ್ವಾನಭವಿಗಳ ಕಳೆದುಳಿದಲ್ಲದೆ
ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನ ಹೊದ್ದಬಾರದು

೫

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿಕೊಂಡು
 ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದ ಅಂಗನೆಯನಪ್ಪಿದರೆ ಸುರಾಭಾಂಡವನಪ್ಪಿದಂತೆ
 ಕೇಳಿರಂಣಾ
 ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದ ಸತಿಯರ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹ
 ಪರಿಯಂತೋ
 ಲಿಂಗವುಳ್ಳಾತನು ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದ ತನುವಿನೊಡನೆ
 ಸಂಯೋಗವ ಮಾಡಿದಡೆ ಎಂತಕ್ಕು

ಹಾಲಗಡಿಗೆಯ ಹಂದಿ ಮುಟ್ಟಿದಂತಕ್ಕು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಲಿಂಗೇನ ಸಹಿತೋ ದೇಹೀ ಲಿಂಗಹೀನಾಂ ತು ಯಃ ಸತೀಮ್ |
 ಸಹವಾಸೇ ಸಹತೇ ನಿತ್ಯಂ ಕಿಂ ಫಲಂ ಕಿಂ ಕೃತಂ ಭವೇತ್ ||
 ಕಿಂ ತೇನ ಪೀರಭಾಂಡೇನ ಸೂಕರೈಃ ಸಹ ವರ್ತಿನಾ |

ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗವುಳ್ಳ ಲಿಂಗಾರ್ಚಕರು
 ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವ ಲಿಂಗೈಕ್ಯರು
 ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಭವಿಯಾಗಿದ್ದ ಸತಿಯರ ಅಲಿಂಗನ ಚುಂಬನಗಳ
 ಮಾಡಿದಡೆ
 ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವುಂಟೆಂದು ಸಾಧಾರಣ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ
 ಮಾಡಿದ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ನಿಷ್ಫಲ
 ತತಚನ್ನಪರ್ಯಂತರ ಹೊಲೆಯರ ಬಸುರಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ ಮಾಂಬನೆ
 ನಮ್ಮ ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಾ ಳಾ

೬

ಲಿಂಗವಂತನು ಕೇವಲ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ಮಾಡಿ
 ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವ ಧರಿಸಿ ಸರ್ವವು ಲಿಂಗಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು
 ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ ತನುವಿನ ಕೊಳು ಕೊಡೆ ಮನದ ಕೊಳು ಕೊಡೆ
 ಧನದ ಕೊಳು ಕೊಡೆಯನು ಮಾಡಿದಡೆ
 ಮಾಡುವೆನೆಂಬಾಶೆಯಿಂದಿದ್ದರೆ

ನಾಚದೆ ಶಿವಾಚಾರ ನಾಚದೆ ಗುರುವು ನಾಚದೆ ಲಿಂಗವು
ನಾಚದೇ ಜಂಗಮವು ನಾಚದೇ ಪ್ರಸಾದವು ಸುಡು ಸುಡು

ಕಷ್ಟಮನವನು

ಬಿಡು ಬಿಡು ಕೆಟ್ಟತನುವನು ಲಿಂಗವಂತರಲ್ಲಿಯೇ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯ

ವರ್ತಿಸುವದು

ತನಗಿಚ್ಛಿಸಿದುದ ಬೇಡುವುದು

ಲಿಂಗವಂತರಿಚ್ಛಿಸಿದುದ ಕೊಡುವುದು

ಇಂತಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವನಾತ್ರಯಿಸಿದಡೆ ಅನ್ಯಾಯವಯ್ಯಾ

ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಭವಿಪಾದ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೩೭

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರುಗಳ ಸಂಗವನು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಗಿಗಳು ಮಾಡಲಾಗಬೇಡವೆಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು. ಇಂತಹ ಭವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉದರಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವ ಅಪವಿತ್ರ ಸಾಕುಗಳನ್ನು ಸದಾಚಾರ ಸನ್ನಿಹಿತರು ತಮ್ಮ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದು ಅಕ್ರಮವೆಂಬುದು ತೋರಿಸಲೋಸುಗ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು—

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಅಸಂಸ್ಕಾರಿಕ್ತಂ ಪಾಕಂ ನ ತು ಶಂಭೋರ್ನಿವೇದಯೇತ್ |

ನಿವೇದ್ಯ ಭುಜಂತೇ ಯೇ ತೇ ನರಕೇ ಕಾಲಮುಕ್ತಯಮ್ || ೧ ||

ಶಿವಸಂಸ್ಕಾರ ಹೀನರಾದ ಭವಿಗಳ ಮನೆಯ ಪಾಕವನ್ನು ಶಿವನಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಲಾಗದು ಅದಂ ಭೋಗಿಸಲಾಗದು ಯತ್ತಲಾನುಂ ಭುಜಿಸಿದ ನಾದಡೆ ಅಕ್ಷಯಕಾಲವು ನರಕದಲ್ಲಿರುತ್ತಿಹನು.

ಭವಿಪಾಕೇನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ನ ಲಿಂಗಸ್ಯ ನಿವೇದನಮ್ |

ಸ್ವಯಂ ಪಾಕಪವಿತ್ರಾನ್ನಂ ಲಿಂಗನೈವೇದ್ಯಮುತ್ತಮಮ್ || ೨ ||

ಭವಿಗಳ ಮನೆಯ ಪಾಕವನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿವೇದಿಸಲಾಗದು. ಪವಿತ್ರವಾದ ಸ್ವಯಂ ಪಾಕಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದಿಗೇ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಚಾರವು.

ಶಿವಭಕ್ತಿಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ಭುಂಜಿಯಾದ್ಯಕ್ರಿಸಂಯುತಃ |

ವರ್ಣಾನಾಮುಷ್ಪದಶಕಂ ಚಾಂಡಾಲ ಇತಿ ವರ್ಜಯೇತ್ || ೩ ||

ಶಿವಭಕ್ತಿಸಂಸ್ಕಾರವುಳ್ಳಡೆ ಅವನ ಮನೆಯೇ ತನ್ನ ಮನೆಯೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಶಿವಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬುವದು ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಯನ್ನು ಹೊಲೆಯರೆಂದೇ ಬಿಡುವುದು.

ವಚನಗಳು.

೧

ತಿನಭಕ್ತನು ಹೋಗಿ ತನ್ನೊಡಲಿಚ್ಛಗೆ ಭವಿಯು
ಮನೆಯಲುಂಡನಾದಡೆ
ಮಡಕೆಯ ಕೂಳಿತಿಂದ ತುಡುಗನೇ ನಾಯಂತೆ ಆ ಭಕ್ತ
ಮೃಡನೆ! ನೀನಿಲ್ಲದ ಮನೆಯ ಕೂಳು
ಹೊಲೆಯರ ಮನೆಯ ಅಡಗಿಸಿದ ಕರಕಷ್ಟ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ

೨

ಭವಿಯ ಮನೆಯ ಭೋಜನವು ಸಸಿಯಾಗಿತ್ತೆಂದು
ಉಂಡ ಭಕ್ತಗೆ ಅಘೋರ ಸರಕ ತಪ್ಪದು
ಆಗಳಂತೆ ಆ ಭವಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಹುಳುಗೊಂಡವು ಆ ಭಕ್ತಂಗಮದು
ಆ ಭವಿಗೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿಯಯದು ತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ

೩

ಭಕ್ತನಾಗಿ ಭವಿಯ ಮನೆಯಲುಂಬ ಅನಾಚಾರಿಯು
ತೋರದಿರಯ್ಯಾ ಎನಗೆ
ನೊಸಲಿಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಣ್ಣುಳ್ಳವನಾದಡೆಯೂ ಆಗಲಿ
ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಪಿಲ್ಲದಿದಡೆ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ
ಮಾಡಿದ ಪಾಕ
ಶ್ವಾನ ಮಾಂಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯುಂದುದಾಗಿ ಒಲ್ಲವರೊಲ್ಲರು
ತಿನ ಭಕ್ತರಲ್ಲದವರ ಮನೆಯಲುಂಡರೆ
ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ವಾನಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವು ತಪ್ಪದು
ಎಲೆ ಲಿಂಗವೇ! ನೀನಿಲ್ಲದವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಂಬವನಿಗೆ
ಹುಳುಗೊಂಡವೇ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಿಲ್ಲದವರು
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೋನವ ಮಾಡಲಾಗದು

ಮಾಡಿದ ಬೋನವು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು
ಅವರು ಮಾಡಿದ ಬೋನವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕೊಂಡನಾದಡೆ
ಕುಂಭಪಾತಕ ನಾಯಕ ನರಕ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೫

ಭವಿ ಬೆರೆಸಿದ ಭಕ್ತ ಹವಿ ಬೆರೆಸಿದ ಬೀಜ
ಉದಕ ಬೆರೆಸಿದ ಎಣ್ಣೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸದು
ಭವಿಯಲ್ಲ ಭಕ್ತನಲ್ಲ ಹವಿಯಲ್ಲ ಬೀಜವಲ್ಲ ಉದಕವಲ್ಲ ಎಂಣೆಯಲ್ಲ
ತನ್ನೊಡಲಿಚ್ಛೆಗೆ ಹೋಗಿ ಭವಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು
ತುತ್ತಿಡುವ ನರಕಿ ಜೀವಿಗಳಿಗೋಲಿನನೇ ನಮ್ಮ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರಾ

೬

ಭವಿ ವಿರಹಿತ ಭಕ್ತನಾದಬಳಿಕ
ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಕವ ಭವಿಗಿಕ್ಕಲಹುದೇ
ಇಂತಹ ಯುಕ್ತತೂನ್ಯನಿಗೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ ಮುಕ್ತಿಯೆಂತಪ್ಪುದೋ?
ನಾಯ ಬಸುರಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ
ನಿಮ್ಮ ಪಥವನರಿಯದ ಅನಾಚಾರಿಗಳಿಗೆನ್ನೆಂತಯ್ಯಾ

ಪರದಾರ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೩೮

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಭವಿಸಾಕವಂ ತಮ್ಮ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬುದುಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯುಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಭವಿಗಳು ವರ್ತಿಸುವ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಶಿವಾಚಾರ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದು. ಅವಾವೆಂದಡೆ ಪರದಾರ ಕಳವು ಹುಸಿ ಹಿಂಸೆ ತಾಮಸಭಕ್ತಸಂಗ ಎಂಬಿವರಿಂದ ಮನವು ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಕೆಡುವುದೆಂಬದನರಿದು ಅನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಲ್ಲಿ ವರಿಸುವುದು ಶಿವಭಕ್ತರು ಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟಗುಣವೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು

ಅವಧರ್ಮೇ—

ಕನ್ಯಾಸಂಯೋಗಸಂಯುಕ್ತಃ ಪ್ರಾಥಾಸಂಗಂ ವಿವರ್ಜಯೇತ್ |
ಏಕ ಪತ್ನೀವ್ರತಶ್ಚೈವ ಶಿವಾಚಾರಪರಸ್ತಥಾ ||೧||

ಕನ್ಯೆಯು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸಂಯೋಗವ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಾಥಮ್ಯ ಸಂಯೋಗವಂ ಮಾಡಲಾಗದು ಒರ್ವಳನ್ನೇ ಆಳುವದು ಆತನೇ ಸದಾ ಚಾರಿ ಆತನೇ ಶಿವಭಕ್ತನು.

ಶೈವ ಪುರಾಣೇ—

ಧರ್ಮಪತ್ನಾಶ್ಚಗಮನಂ ವಿಧಿನಾತ್ರ ವಿಧೀಯತೇ |
ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ವೈ ಭರ್ತೃ ಶುಶ್ರೂಷಾ ನೋ ವಹೇದನ್ಯದೈವತಾಮ್ ||
ವಹೇಚ್ಛೇನ್ನರಕಂ ಯಾತಿ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ||೨||

ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯೊಡನೆ ಸಂಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಶಿವಭಕ್ತಂಗೆ ಲಕ್ಷಣವು ಆ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಲಕ್ಷಣವಾವುದೆಂದಡೆ ಆ ಪುರುಷನ ಶುಶ್ರೂಷೆಯು ಮಾಡುವುದು ಅನ್ಯದೈವಂಗಳನೋನದೇ ಇರುವುದು ನೊಂತರಿ ನರಕ ತಪ್ಪದು.

ಶಿವಧರ್ಮೀ—

ಸ್ವಸ್ವಭಾರ್ಯಾರತೋ ಯಸ್ತು ಪರದಾರವಿವರ್ಜಿತಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಸಮಃ ಸೋಽಪಿ ಜ್ಞೇಯಃ ಶಿವ ಘೃಣಾಶ್ರಮಿ ||೧೪||

ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀಯಂ ಭೋಗಿಸಿ ಪರಸ್ತ್ರೀಯಂ ಬಿಟ್ಟುತನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ
ಸಮವೆಂದು ತಿಳಿವುದು.

ಪರನಾರೀಕುಚಗ್ರಾಹಂ ಚುಂಬನಾಲಿಂಗನೇ ರತಿಮ್ |
ಯಃ ಸ್ಮರೇನ್ಮನಸಾ ವಾಚಾ ರಾರವಂ ಸರಕಂ ಪ್ರಜೇತ್ ||೧೫||

ಶಿವಭಕ್ತನಾದವನು ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಕುಚವಂ ಪಿಡಿವುದು ಚುಂಬಿಸು
ವುದು ಆಲಿಂಗನವಂ ಮಾಡುವುದು ಸಂಗದಲ್ಲಿಹುದು ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಮನದಲ್ಲಿ
ನೆನೆದರೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನುಡಿದರೆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನಾದರೂ
ರಾರವನರಕವನ್ನೈದುವನು.

ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಹೀನಜಾತೀನಾಮುಚ್ಛಿಷ್ಟಂ ಪಾಪಕರ್ಮಿಣಃ
ತಾಭಿಃ ಸಹೈವ ಭುಂಜಂತೀ ನ ದೋಷ ಇತಿ ಮಾನವಾಃ ||೧೬||

ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಭೋಗಕ್ಕೆ ಜಾತಿದೋಷ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟದೋಷ
ವಿಲ್ಲೆಂದು ಪಾಪಕರ್ಮಿಗಳು ಅಧರೋಷ್ಯಪಾನಮಂ ಮಾಡುತ್ತಿಹರು ಆ
ಮಾನವರು ದುರ್ಜಾತಿದೋಷವಿಲ್ಲೆಂದು ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೊಡನೆ ಭುಂಜಿ
ಸುತ್ತಿಹರು ಇಂತಪ್ಪ ಭವಿಕರ್ಮಗಳ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವಂತನಾಗಬಾರದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಅಡಗ ತಿಂಬರು ಕಣಕದಡಿಗೆಯಿರಲೈ
ಸುರೆಯ ಕುಡಿವರು ಹಾಲಿರಲೈ
ಮುಕ್ಕುವರು ಭಂಗಿಯ ಸಕ್ಕರೆಯಿರಲೈ
ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯಿದ್ದಂತೆ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಳುವವರು
ಸತ್ತನಾಯ ಭಕ್ತಿಸುವ ಹಡಕಿಗರ ನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ ರಾಮನಾಥಾ

೩

ಗಂಡನುಳ್ಳ ಹೆಂಡಿರ ಕಂಡು ಅಳುಪದಿರಾ ಮನವೆ
ಬಂದ ಬಸುರನು ಉಂಡಮೊಲೆಯನು ಕಂಡು ಮರುಗದಿರಾ ಮನವೆ
ಉದ್ವಂಡತನದಲಿ ನಡೆದ ಭಂಡರನು
ಹುಳುಗೊಂಡದಲಿಕ್ಕದೆ ಬಿಡುವನೇ ನಮ್ಮ ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳಾ

೩

ಹೋಗಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದೆ ಮರಳಿ ನೋಡಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಸಂದೇಹವುಳ್ಳದೆ
ಆದೇ ಪರದಾರ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ ನಾಯಕನರಕ
ಅನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ರಾಣಿವಾಸ
ಎನಗಿದೇ ಏವ್ಯವಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ತೊತ್ತಿನ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದಡೆ ಸುರಾಪಾನವ ಕೊಂಡ ಸಮಾನ
ಸೂಳೆಯ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದಡೆ ಮಾಂಸವ ತಿಂದ ಸಮಾನ
ಕನ್ಯೆಯ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದಡೆ ಬಂಗಿಯ ತಿಂದ ಸಮಾನ
ಗಂಡ ಬಿಟ್ಟವಳ ಸಂಗವಮಾಡಿದಡೆ ಉದಾನವ ಕೊಂಡ ಸಮಾನ
ಮುಂಡೆಯ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದಡೆ ಅಮೇಧ್ಯವ ತಿಂದ ಸಮಾನ
ಗಂಡನುಳ್ಳವಳ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದಡೆ
ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕವ ಮಾಡಿದ ಸಮಾನ ಅವೆಂತೆಂದಡೆ

ವಿಧವಾಯುಃ ಶ್ರಿಯಂ ಹಂತಿ ದಾಸೀ ಶೀಲಂ ಕುಲಂ ತಥಾ |
ವೇಶ್ಯಾ ಮಾನಂ ಧನಂ ಹಂತಿ ಸರ್ವಂ ಹಂತಿ ಪರಾಂಗನಾ ||
ದಾಸೀ ಕನ್ಯಾಂ ತ್ಯಜಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ವೇಶ್ಯಾವಿಧ ಪರಸ್ತ್ರೀಯಃ |
ಸತತಂ ಸೂಕರಶ್ಚೈವ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಂ ದಿನೇ ದಿನೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತೀ ಆರುಪ್ರಕಾರದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು
ಮನ ವಚನ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟವಂಗೆ
ಗುರುವುಂಟು ಲಿಂಗವುಂಟು ಜಂಗಮವುಂಟು
ಪಾದೋದಕವುಂಟು ಪ್ರಸಾದವುಂಟು

ಇಂತೀ ಅರು ಪ್ರಕಾರದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೊದಲಾದ
ರಾಶಿಕೂಟದ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಮನಹೇಸದೆ-
ಅಂಗವಿಸುವ ಭಕ್ತ ಭವಿಗಿಂದ ಕಷ್ಟನೋಡಾ
ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಅಸುರ ನೈಶ್ವರ್ಯವ ನೆಣಿಸುವರೆ
ಸೀತೆಗೆ ಸರಿಮಿಗಿಲೆನಿಸುವ ಸತಿಯರೆಂಟುಕೋಟಿ
ಮತಿನಂತ ಶಿರಃ ಪ್ರಧಾನರೆಂಟುಕೋಟಿ
ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ದಳವು ಲಕ್ಷಕುಮಾರರು
ದಿಕ್ಕಾಲಕರವನ ಮನೆಯ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಪ್ಪರು
ಸುರಸತಿಯರ ನೆಲ್ಲರ ನಾತ ಸೆರೆನಾಡಿಯಾಳಿದ
ತಿವನೇ! ನೀ ಕರುಣಿಸಿದಂತಿರದೆ
ಪರವಧುವಿನ ಬೇಟವವನ ಪ್ರಾಣವ ಕೊಂಡಿತ್ತು
ಇದದರಿದು ಪರವಧುವಿಗಳೆಸುವವರ ಕಂಡು
ಗರುಡಕಂಡ ಸರ್ವಧರೆಗಳಿವಂತೆ
ಅಡಗಿರ್ಪೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

ಕಳವು ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೩೯

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಶಿವಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಗವಲ್ಲದೆ
ಅನ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಗವ ಮಾಡಲಾಗದೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ
ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಪರದಾರಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಾದಿನೆಂಬವಂಗೆ
ಕಳವು ಶೌಚಮಂ ಕೆಡಿಸುವದೆಂಬುದನರಿಮು ಇನ್ನು ಕಳವ ಶಿವಭಕ್ತರು
ಬಿಡಬೇಕೆಂಬುದಂ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು---

ಶಿವಧರ್ಮೀ—

ತೃಣಂ ವಾ ಯದಿ ವಾಕಾರಂ ವೃದಂ ವಾ ಜಲಮೇವಚ |
ಪರಸ್ಯಾಪಹರೇದ್ಯಸ್ತು ನರಕಂ ಪ್ರಾಪಿದ್ಯತೇ || ೧ ||

ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯಷ್ಟಾದೊಡಂ ಅಕಾಶದಷ್ಟಾದೊಡಂ ಒಪ್ಪಿಡಿ ಮಂಣಾ
ದೊಡಂ ಒಕ್ಕುಡಿತೆಯುವಕವಾದೊಡಂ ಲೋಗರಸೊಮ್ಮ ಕಾಣಲೀಯದೆ
ಬಲು ಹಿಂದ ಕೊಂಡವಂಗೆ ಎಂದೂ ಕೇಡಿಲ್ಲದ ನರಕವಹುದು.

ತೃಣಂ ಕಾಷ್ಠ ಫಲಂ ಪುಷ್ಪಂ ಪ್ರಕಾಶಂ ವೈ ಹರೇದಿದಮ್ |
ಧರ್ಮಾರ್ಥಂ ಕೇವಲಂ ಚೈವ ಅನ್ಯಥಾ ಪತೀತೋ ಭವೇತ್ || ೨ ||

ಹುಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಂಣು ಹೂ ಮೊದಲಾದ ಪರದ್ರವ್ಯಮಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥ
ಕೃತ್ವದೆ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡವನು ವ್ರತಗೇಡಿಯಹನು
ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರೇ—

ಸ್ತಮುನ ರಾಜ್ಯಮಾಣೌ ನಾಮ ಸೃಷ್ಟಾನಾಂ ಚ ಸಂಭವೇ
ಪರಸ್ತಾನಾವಾಸಮೇತತ್ತ ಸ್ತ್ರೀಯಲಕ್ಷಣಮ್ || ೩ ||

ಆರೊಬ್ಬರು ಆದಾವ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಒಡೆಯರೋ ಅವರನುಮತದಿಂ
ಪಡೆಯದೆ ಅನುಭವಿಸುವದೆಲ್ಲವು ಪರಧನ ಕಳವೆನಿಸುವುದು.

ಅನೀಹಸ್ತು ಪರಸ್ತೇಷು ಯೋ ಮನಾದ್ಯದಿ ವರ್ತತೇ |
ಕರ್ಮಣಾ ಮನಸಾ ವಾಚಾ ಸದ್ವೃತ್ತಃ ಶಿವತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ || ೪ ||

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಪರಧನಕ್ಕೆಚ್ಚೆಯಿಸದೆ ಶಿವ
ಪೂಜೆಯು ಮಾಡುವವನು ಶಿವಲೋಕವು ಸೈದುವನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಕುಳ್ಳಿದುರ್ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಅಲ್ಲದಾಟವ ನಾಡುವರಯ್ಯಾ
ಬೆಳ್ಳೆತ್ತಿನ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲೆಗಂಬ ತೊಡಚುವಂತೆ
ಲೋಗರರ್ಥಕಳುಕುವ ಕಳ್ಳರ ಕೈಯ್ಯ ಪೂಜೆಯನೊಲ್ಲ ನೋಡಾ
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ

೨

ತೊರೆಯ ಮೀನಂಗಳಿರಾ ತೊರೆಯಿರೇ ಪರಧನವ
ಪರದ್ರವ್ಯವ ಬಿಡದೆ ಹೋಗಿ ತೊರೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದರೆ
ಆ ತೊರೆಯಲ್ಲಾ ಬರುದೊರೆ ಕಂಡಯ್ಯಾ
ಕಳವ ತೊರೆದು ತೊರೆಯ ಮಿಂದರೆ ಜಲಿದು ಕೂಡಿಕೊಂಬ
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರು

೩

ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನು ವಸ್ತ್ರ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ
ನಾನು ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಎತ್ತಿದನಾದರೆ
ನಿಮ್ಮಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ನೀನಿಕ್ಕಿದ ಭಿಕ್ಷೆದಲ್ಲಿವೆನಾಗಿ
ಇಂತಲ್ಲದೆ ನಾನು ಅಳಿಮನವ ಮಾಡಿ
ಪರದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ಆಶೆಮಾಡಿದನಾದರೆ
ನೀನಾಗಲೇ ಎನ್ನ ನರಕದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿ
ನೀನೆದ್ದು ಹೋಗಾ ತಂಭುಚ್ಚೇತ್ಸರಾ

ಹುಸಿ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೪೦

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಶಿವಭಕ್ತರು ಅವತ್ತಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮಾಡುತಿ
ರ್ದೊಡಂ ಅನ್ಯದ್ರವ್ಯವ ತಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು
ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮರ್ಹಾಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಕಳವ ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಭಕ್ತನಾದೆನೆಂಬವನಿಗೆ ಹುಸಿಯ ವಾಕ್ಯ
ಚಿತ್ತಮಂ ಕೆಡಿಸುವುದೆಂಬುದನರಿಮು ಹುಸಿಯಂ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದ
ವಚನಗಳು.

ಸತ್ಯಾದುತ್ಪದ್ಯತೇ ಸರ್ವಂ ಅಸತ್ಯಂ ಚ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ |
ಯತ್ಸತ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಇತ್ಯಾಹುರಸತ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದೂಷಣಮ್ ||೧||

ಸತ್ಯದಿಂದಲೇ ಸಕಲ ಜಗತ್ತು ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದು ಕಾರಣ ಅಸತ್ಯವ
ಬಿಡಲೇಬೇಕು ಅವುದಾನೊಂದು ಸತ್ಯವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಹೇಳು
ವುದು ಅಸತ್ಯವೇ ಬ್ರಹ್ಮದೂಷಣವೆನಿಸುವುದು.

ಶಿವಧರ್ಮೀ—

ಸತ್ಯೇನ ಲೋಕಂ ಜಯತೇ ಸತ್ಯಂ ತತ್ಪರಮಂ ಪದಮ್ |
ಯಥಾ ಭೂತಂ ತು ವಚನಂ ಸತ್ಯಮಾಹುರ್ಮುನೀಶ್ವರಃ ||೨||

ಸತ್ಯದಿಂದಲೇ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಜಯವಾಯಿತ್ತು. ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ಪರಮ
ಪದವು ಹ್ಯಾಗೆ ವರ್ತಮಾನವಿದ್ದರೂ ತಾನು ಸತ್ಯವನೇ ನುಡಿವುದು.

ಪರಸೀಡಾ ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಂ ಯೋದದ್ಯಾದ್ವಚನಂ ಶಿವಮ್ |
ಅಶ್ವಮೇಧ ಶತಂ ಪೂರ್ಣಂ ಸತ್ಯತುಲ್ಯಂ ಭವೇನ್ನ ಹಿ ||೩||

ಅನ್ಯರ ಬಾಧಿಸದಂತಹ ವಚನವನೇ ನುಡಿವುದು. ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ
ಅಶ್ವಮೇಧ ಶತಯಜ್ಞಗಳ ಫಲವಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಲ್ಲ.

ಸತ್ಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ಜ್ಞಾನಂ ಧರ್ಮಃ ಸತ್ಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ |
ಸತ್ಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ಶೌಚಂ ಶೀಲಂ ಸತ್ಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ||
ಸತ್ಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತೋ ಮೋಕ್ಷಃ ಮೋಕ್ಷೇ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ || ೪ ||

ಸತ್ಯವೇ ಜ್ಞಾನಮು ನಿಲಿಸಿತ್ತು, ಸತ್ಯವೇ ಧರ್ಮಮು ನಿಲಿಸಿತ್ತು,
ಸತ್ಯವೇ ಆಚಾರಮು ನಿಲಿಸಿತ್ತು, ಸತ್ಯವೇ ಶೀಲಮು ನಿಲಿಸಿತ್ತು, ಸತ್ಯವೇ
ಮೋಕ್ಷಮು ನಿಲಿಸಿತ್ತು, ಆ ಮೋಕ್ಷದಿಂದಲೇ ಸತ್ಯವು ಪುಟ್ಟಿತ್ತು.

ವಚನಗಳು

೧

ದೇವಲೋಕ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂಬವು ಬೇರಿಲ್ಲ ಕಾಣೆಭೋ
ಸತ್ಯವ ನುಡಿವುದೇ ದೇವಲೋಕ
ಅಸತ್ಯವ ನುಡಿವುದೇ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ
ಆಚಾರವೇ ಸ್ವರ್ಗ ಅನಾಚಾರವೇ ನರಕ
ಇದಕ್ಕೆ ನೀನೇ ಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮವೇವಾ

೨

ಆಟಮಟನೇ ಆಧಾರ ಕಪಟನೇ ಸದಾಚಾರ
ಕುಟಿಲವೇ ಘನವಾಯಿತ್ತು ಕೆಲವರಿಗೆ
ಹುಸಿಯ ಮಸಕವೇ ವರ್ತಕವಾಯಿತ್ತು ಕೆಲವರಿಗೆ
ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರದ ವ್ಯವಹಾರವಾಯಿತ್ತು ಕೆಲವರಿಗೆ
ಸಟಿಯ ಸಾಗರದೊಳಗೆ ತೇಕಾಡುತಿರ್ದರು ಕೆಲವರು
ಸಕಲೇಶ್ವರದೇವರ ನೆರೆನಂಬಲಿರಿಯದವರೆಲ್ಲರೂ

೩

ಹೊಲೆಯರ ಭಾವಿಯಲೊಂದು ಎಲು ನಟ್ಟಿದ್ದರೆ
ಹೊಲೆ ಹೊಲೆ ಎಂಬುದೀ ಲೋಕವೆಲ್ಲ
ಹಲವೆಲವಿದ್ದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಒಲವರವ ನುಡಿದರೆ
ಅದು ಹೊಲೆಯರ ಭಾವಿಯಿಂದ ಕರಕಷ್ಟ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ
ಸಟಿದಿಟವೆಂಬುದೆರಡುವಿದಿದು ನಡೆವುದೀ ಲೋಕವೆಲ್ಲವು
ಸಟಿದಿಟವೆಂಬುವೆರಡುವಿದಿದು ನಡೆವನೇ ಲೋಕದೊಡನೆ ತರಣನು
ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸಟಿಯ ಬಳಸಿದಡೆ
ಆತನು ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹಿ ಆ ಘೋರ ನರಕಿ

ಉಂಬುದೆಲ್ಲ ಕಿಲ್ಲಿಷ ತಿಂಬುದೆಲ್ಲ ಅಡಗು ಕುಡಿವುದೆಲ್ಲ ಸುರೆ
ಹುಸಿಯೆಂಬುದೇ ಹೊಲೆ ಶಿವಭಕ್ತೆಗೆ ಹುಸಿಯೆಂಬುದುಂಟೇ ಅಯ್ಯಾ
ಹುಸಿಯನಾಡಿ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿದಡೆ
ಹೊಳ್ಳ ಬಿತ್ತಿ ಫಲವನರಸುವಂತೆ ಕಾಣಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೫

ಹುಸಿಯುಂಕುರಿಸಿತ್ತು ಹೊಲೆಯನಲ್ಲಿ
ಹುಸಿ ಎರಡೆಲೆಯಾಯಿತ್ತು ಮಾದಿಗನಲ್ಲಿ
ಹುಸಿ ನಾಲ್ಕೆಲೆಯಾಯಿತ್ತು ಸಮ್ಮಗಾರನಲ್ಲಿ
ಹುಸಿ ಆರೆಲೆಯಾಯಿತ್ತು ಅಗಸನಲ್ಲಿ
ಹುಸಿ ಎಂಟೆಲೆಯಾಯಿತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಿಯಲ್ಲಿ
ಹುಸಿ ಸಸಿಯಾಯಿತ್ತು ಹಾದರಿಗನಲ್ಲಿ
ಹುಸಿ ಗಿಡವಾಯಿತ್ತು ಮದ್ಯಪಾನಿಯಲ್ಲಿ
ಹುಸಿ ಮರವಾಯಿತ್ತು ಜೂಜುಗಾರನಲ್ಲಿ
ಹುಸಿ ಹೂವಾಯಿತ್ತು ಡೋಂಬರನಲ್ಲಿ
ಹುಸಿ ಕಾಯಾಯಿತ್ತು ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ
ಹುಸಿ ಹಂಣಾಯಿತ್ತು ಸೂಳೆಯಲ್ಲಿ
ಹುಸಿ ಪಣ್ಣಾಗಿ ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಅರಸನಲ್ಲಿ
ಇಂತೀ ಹುಸಿಯ ನುಡಿವವರಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ
ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಾಚೆನ್ನಪಂಗಳನ್ನು ಪರಣರು
ಹುಸಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆದು ನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾದರು.

ಹಿಂಸಾ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೪೧

ಇಂತಿ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಶಿವಭಕ್ತರು ಅವ ವ್ಯವಹಾರವನು ಮಾಡುತ್ತಿ ದೊಡ್ಡ ಹುಸಯ ನುಡಿಯಲಾಗದೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದ ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತೀ ಹುಸಿಯು ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಭಕ್ತನಾದೆನೆಂಬವಗೆ ಹಿಂಸೆಯು ಹೊಲ್ಲನೆಂಬುದನರಿದು ಆ ಹಿಂಸೆ ಭಕ್ತಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ

ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ವೇದಸ್ಯಾಶೇಷಯಜ್ಞಸ್ಯ ಯತ್ಕಲಮ್ |
ಅಹಿಂಸಾನಿರತೋ ಯಸ್ತು ತತ್ಪುಂಜ್ಯ ತು ತತೋಽಧಿಕಮ್ || ೧ ||
ತ್ಯ್ರಿಲೋಕ್ಯಮಸಿ ಯೋದದ್ಯಾದಖಿಲಂ ರತ್ನಪೂರಿತಮ್ |

ಎಲ್ಲಾ ವೇದಗಳನೋದಿದ ಫಲವು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕೇಳಿದ ಫಲವು ಎಲ್ಲಾ ಯಜ್ಞಗಳ ಮಾಡಿದ ಫಲವು ಸಮಸ್ತರತ್ನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ತ್ರಿಲೋಕದಾನದ ಫಲವು ಎಷ್ಟುಂಟೋ ಅವರಿಂದ ಕೋಟಿಫಲ ವಿಶೇಷ ಹಿಂಸೆಯ ಮಾಡದದೊಂದು ಮಹಾಫಲವು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಕೃಪೆಯಾಗಿ ಹಿಂಸೆಯ ಮಾಡದಿವುದು ಸಕಲ ಧರ್ಮಗಳ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯವೆಂಬರ್ಥ

ವಚನಗಳು.

೧

ಬಿಟ್ಟದಮೇಲಣ ಗಿಡಗಳು ಬಿಟ್ಟವ ಮುಟ್ಟದಂತಿಪ್ಪುವೇ
ವಿನರಿಸಿ ನೋಡಲು ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಪರಮನ
ಮುಟ್ಟದಿಪ್ಪುವೇ

ಕಷ್ಟರು ಬೇಡರೆಂದು ಬಟ್ಟುಡುತಿಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಿಗಳನಟ್ಟಿ
ಹಿಡಿದು ಕೊಂದರೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದೀಶ್ವರನಿಕ್ಕದಿಪ್ಪನೇ ನರಕದಲ್ಲಿ

ಒಡೆಯರಿಲ್ಲಿಂದು ಹಲವು ಪ್ರಾಣಿಯ ಹರಿಹರಿದು ಕೊಂದರೆ
ಹರನಿಕ್ಕದಿವ್ವನೇ ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿ
ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲಾರೈಕೆ
ನಮ್ಮ ಸಕಲೇಶ್ವರದೇವನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರುಂಟೇ

೨

ಜಾಲಗಾರನೊಬ್ಬ ಜಲವ ಹೊಕ್ಕು ತೋಧಿಸಿ
ಹಲವು ಪ್ರಾಣಿಯ ಕೊಂದು ನಲಿನಲಿದಾಡುವ
ತನ್ನ ಮನೆಯಲೊಂದು ಶಿಸು ಸತ್ತರೆ
ಅದಕ್ಕೆ ಮರುಗುವಂತೆ ಅದಕೇಕೆ ಮರುಗನು ಅದೆಂತೆಂದೆ

ಸ್ವಾತ್ಮಾನಮಿತರಾಂಶೈವ ದೃಷ್ಟ್ವಾದೃಷ್ಟ್ವಾನಭಿಧೃತೇ |
ಸರ್ವಂ ಚಿಜ್ಯಾತಿರೇನೇತಿ ಯಃ ಪಶ್ಯತಿ ಸ ಪಶ್ಯತಿ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಜಾಲಗಾರನ ದುಃಖ ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಗೆಗೆಡೆ
ಇದು ಕಾರಣ ಚಿಂತಾಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯನ ಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದು
ಜೀವ ಹಿಂಸೆಯ ಮಾಡುವ ಮಾದಿಗರನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ

೩

ದಯವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮವಾವುದಯ್ಯಾ
ದಯವೇ ಬೇಕು ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ
ದಯವಿಲ್ಲದವನ ಭಕ್ತಿ ಏತಕ್ಕೆ ಬಾಂತೆ
ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದಯವೇ ಬೇಕು
ದಯವೇ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೂಲವಯ್ಯಾ
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರು ಅಂತಲ್ಲದೊಲ್ಲನಯ್ಯಾ

ತಾಮಸ ಭಕ್ತಸಂಗ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೪೨

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಅನ್ಯದೈವ ಭವಿಸಂಗ ಭವಿಪಾಕ ಪರವಾರ ಕಳವು
ಹಿಂಸೆ ಹುಸಿಯೆಂಬೀ ಸಪ್ತ ಮಹಾ ಪಾತಕಂಗಳು ಬಿಟ್ಟಂತಹ ಸದಾಚಾರ
ಸದ್ಭಕ್ತರು ಸದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನರಲ್ಲದ ಅನಾಚಾರ ಸಂಬಂಧಿಗಳೊಡನೆ
ಸಂಗಮಂ ಮಾಡಲಾಗದೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಉತ್ತಮವೃತ್ತಿ ಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ನೀಚವೃತ್ತಿಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ ।

ಅರೂಢಪತಿತೋ ಜ್ಞೇಯಃ ಸರ್ವಕರ್ಮಬಹಿಷ್ಕೃತಃ ॥ ೧ ॥

ಅಧಿಕವಾದ ಪದವಿಯನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಹೀನದೈವಗಳನ್ನು ಹೀನವಾದ
ವ್ರತನಿಯವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗದು ಅಥವಾ ನಡೆವಡೆ ವ್ರತಗೇಡಿ
ಯಹನು ಅಂತಹನಂ ಬಿರಿಸಲಾಗದು.

ಯೋ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಸನ್ನೋಹಶ್ಚಾನ್ಯದೈವ ಸಮಸ್ಕೃತಃ ।

ಸರೋ ನರಕಗಾಮೀ ಸ್ಯಾತ್ತಸ್ಯ ಸಂಭಾಷಣಾದಪಿ ॥ ೨ ॥

ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಲಿಂಗಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ಅನ್ಯದೈವಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ
ಮು ಮಾಡುವನೋ ಅತನೊಡನೆ ಪ್ರಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಮಾಡಿದಡೆ
ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು.

ವಾದೀ ವೈದ್ಯಶ್ಚ ಪಿತುನಶ್ಚಾನ್ಯದೈವಜ್ಞಪಾಠಕಃ ।

ತತ್ಸಂಗೀ ಚ ಮಹಾದ್ರೋಹೀ ಸ ಲಿಂಗೀ ಭವಿನಾಸಮಃ ॥ ೩ ॥

ವಾದಿಯೂ ವೈದ್ಯನೂ ಕೊಂಡೆಯನೂ ಅನ್ಯದೈವತತ್ಪರನೂ
ಭ್ರಷ್ಟನೂ ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಸರಕಿಗಳಹು ಭವಿಗಳೊಡನೆ ಭಕ್ತನು ಸಂಗಮಂ
ಮಾಡಿದಡೆ ಆ ಲಿಂಗವು ತೊಲಗುವುದು ಅವನು ಭವಿಯಾಗಿ
ನರಕವನುಂಬುವನು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಸಮ್ಮೂರ್ಛಿಃ ಸಹ ಸಂವಾಃ ಪತಿತ್ಯರ್ಥ ಕದಾಚನ ।

ವಿಘ್ನಾನಂದಾಕರೈಶ್ಚೈವ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಂದಕೈಃ ॥ ೪ ॥

ಕಷ್ಟರ ಶಿವನಿಂದಕರ ಶಿವಭಕ್ತನಿಂದಕರ ಗುರುನಿಂದಕರ ಜಂಗಮ
ನಿಂದಕರ ಸಂಗಮಂ ಬಿಡುವದು.

ಅಜ್ಞಾ ಭಂಗಾರ್ಥಹರಣಂ ಗುರೋರಪ್ರಿಯವರ್ತನಮ್ |

ಗುರುದ್ರೋಹಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತತ್ಸಂಸರ್ಗಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ || ೫ ||

ಗುರುವಾಜ್ಞೆಯ ಮೀರುವುದುಂ ಗುರುಧನವ ಕೆಡಿಸುವುದುಂ ಗುರು
ವಿಗೆ ಅಸಹ್ಯವ ಮಾಡುವುದುಂ ಈ ಮೂರು ಗುರುದ್ರೋಹವೆನಿಸುವುದು.
ಇಂತಹರ ಸಂಗಮಂ ಸದಾಚಾರಸ್ಥಕ್ಕರು ಬಿಡುವುದು.

ಲೈಂಗೇ--

ಸದ್ಭಕ್ತೋಽಭಕ್ತಸಂಯೋಗೇ ನ ಭುಂಜೀಯಾತ್ಕದಾಚನ |

ತಥಾಪಿ ಭುಂಜಿತೋ ದೇವಿ ಪ್ರಸಾದತ್ರಯನಾಶನಮ್ || ೬ ||

ಸದ್ಭಕ್ತನು ಅಸಭಕ್ತನ ಸಂಗಮಂ ಮಾಡಲಾಗದು. ಅವನೊಡನೆ
ಉಣಲಾಗದು. ಹಾಗೆ ಉಂಡವನಾದರೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದ
ದಕ್ಕೆ ದೂರವಹನೆಂದು ದೇವಿಯರಿಗೆ ಶಿವನು ನಿರೂಪಿಸಿಹನು.

ಪೌರಸಂಹಿತಾಯಾಂ

ಯಸ್ತು ಸಂನತ್ಸರಂ ಪೂರ್ಣಂ ಪತಿತ್ಯೈಃ ಸಹ ಸಂವಸೇತ್ |

ಯೋನ ಶಯ್ಯಾಸನೋ ನಿತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಾದ್ವೈ ಪತಿತೋ ಭವೇತ್ || ೭ ||

ಅವನಾವನೊಬ್ಬನು ವೃತಗೇಡಿಯಿರುವನೋ ಅವನ ಸಂಗಡ
ಒಂದು ವರ್ಷವಿದ್ದಡೆ ಅವನಂತೆಯಹನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಅಡಿದರೆ ಸದಾಚಾರಿಗಳೊಡನಾಡುವದು.

ನುಡಿದರೆ ಸದಾಚಾರಿಗಳೊಡನೆ ನುಡಿವುದು

ಕೂಡಿದರೆ ಲಿಂಗ ಸಂಗಿಗಳೊಡನೆ ಕೂಡುವುದು

ಲಿಂಸನಿಷ್ಠೆಯಿಲ್ಲದವರಂಗಳವ ಮೆಟ್ಟಲಾಗದು.

ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದವರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಲಾಗದು

ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳ್ಳದವರ ಸಹಸಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು

ಪ್ರಸಾದಭೋಗವ ಮಾಡಲಾಗದು.

ಇಂತಪ್ಪ ಭಕ್ತಿಹೀನರ ಕಂಡು ಮನಮುನಿಸ ಮಾಡಿಸಯ್ಯಾ
ರೇಕಣ್ಣ ಪ್ರಿಯನಾಗಿನಾಥಾ

೨

ಅರೆಭಕ್ತರಾದವರ ನೆರೆಬೇಡ ಹೊಡೆಬೇಡ ಹೊದ್ದಬೇಡ
ದಾರಿಸಂಗಡ ಬೇಡ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ನುಡಿಸಬೇಕು
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನರಾಗಿ
ನಚ್ಚಿ ಮೆಚ್ಚಿಪ್ಪ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ತೊತ್ತಾಗಿಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ

೩

ಮನಮನವೇಕಾರ್ಥವಾಗದವರಲ್ಲಿ
ತನುಗುಣ ನಾಸ್ತಿಯಾಗದವರಲ್ಲಿ
ಬುದ್ಧಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಓರಣವಾಗದವರಲ್ಲಿ
ಭಾವಕ್ಕೆ ಭಾವ ತಾರ್ಕಣ್ಯಾಗದವರಲ್ಲಿ
ಶೀಲಕ್ಕೆ ಶೀಲ ಸಮಾನವಿಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ
ಅವರೊಡನೆ ಕುಳ್ಳಿರಲಾಗದು
ಸಮಗಡಣದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಲಾಗದು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಸಂಸರ್ಗತೋ ದೋಷಗುಣಾ ಭವಂತಿ

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದುಕಾರಣ ಮಹಾಲಿಂಗಕಲ್ಮೇಷ್ವರಾ
ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯನರಿಯದವರಿಗೆ ಸಂಗದಿಂದ
ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿಪ್ಪರಯ್ಯಾ

೪

ಪುಣ್ಯಾಂಗನೆಯ ಸುತಂಗೆ ಪಿತನುಂಟು
ಪಿತಾಮಹನುಂಟು ಪ್ರಪಿತಾಮಹನುಂಟು
ಪುಣ್ಯಾಂಗನೆಯ ಸುತಂಗೆ ಪಿತನಿಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ
ಅವನ ಬದುಕು ನಗೆಗೆಡೆ
ಭಕ್ತ್ಯಾಂಗನೆಯ ಸುತನಹ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ ಪಿತನಹ ಗುರುವುಂಟು.

ಪಿತಾಮಹನೆಂಬ ಜಂಗಮವುಂಟು

ಪ್ರಪಿತಾಮಹ ಲಿಂಗವುಂಟು

ಅಭಕ್ತ್ಯಂಗನೆಯ ಸುತನಹ ತಾಮಸ ಭಕ್ತ್ಯಂಗಿ ಪಿತನಹಗುರುವಿಲ್ಲ

ಪಿತಾಮಹನಹ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ ಪ್ರಪಿತಾಮಹನಹ ಮಹಾಲಿಂಗವಿಲ್ಲ

ಅವನ ಸ್ಥಿತಿ ನಗೆಗೆಡೆ ಇದುದೃಷ್ಟನೋಡಿರೇ

ಇದು ಕಾರಣ ಸದ್ಭಕ್ತನಾದವನು ಭಕ್ತಹೀನರ ಸಂಗಡ

ನಡೆನುಡಿಯುಳ್ಳೊಡೆ

ನಿಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಯ್ಯಾ

ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ದಿಸ್ತಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ತಾಮಸ ದೀಕ್ಷಾ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೪೩

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ತಾಮಸ ಭಕ್ತ ಸಂಗವ ಸದಾಚಾರಿಗಳು ಮಾಡಲಾಗದೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನ ರಾಗಿದರವರುಗಳು ಶಿನಾಚಾರ ಪಥವನರಿಯದ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆಯಲಾಗದು. ಅದು ಕಾರಣ ಹೀನರಾದ ಭವಭಾರಿಗಳಿಗೆ ಶಿವಪಥವ ಬಲ್ಲಂತಹ ಗುರುಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಲಾಗದು. ಈ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸ್ಥಲವಲ್ಲವೆಂಬುದಂ ತೋರಲೋಸ್ಕರ ನುಡಿದವಚನಂಗಳು.

ದುರ್ಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ದುರಾಚಾರೀ ಪಿಶುನೋ ಲೋಭಕಸ್ತಥಾ |

ದುರ್ಗುಣಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ತಿಶ್ಚ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ವಿವರ್ಜಿತಃ ||೧||

ಕೆಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಿಗೆ ದುರಾಚಾರಿಗೆ ಕೂಟ ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಲೋಭಿಗೆ ದುರ್ಗುಣಿಗೆ ಕ್ರೋಧಿಗೆ ಇಂತಹರುಗಳಿಗೆ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಲಾಗದು.

ಕುಹಕಂ ಕುಚರಿತ್ರಂ ಚ ಅಕುಲಂ ಚ ಕುಮಂತ್ರಿಕಮ್ |

ಕುಭಾಷ್ಯಂ ಕುಜನಾಶ್ಚಂ ಚ ದೀಕ್ಷಾರಾಂ ವರ್ಜಯೇದ್ಬಧಃ ||೨||

ಕುಹಕಿಯನ್ನು ಕುಚರಿತ್ರನನ್ನು ಕುಲಮೀನನನ್ನು ಚಾಡಿಕಾರನನ್ನು ಕುಭಾಷಿತನನ್ನು ಕುಜನಸಂಗಿಯನ್ನು ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಲಾಗದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಗುರುವಿಗೆ ದ್ರೋಹವುಂಟು.

ಪರದಾರಾ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ಚ ಸ್ವರ್ಣಚೋರಂ ಚ ಲುಬ್ಧಕಮ್ |

ಶಿವದೀಕ್ಷಾ ನ ಕರ್ತವ್ಯಾ ತತ್ಕರುಣರಕಂ ಪ್ರಜೇತ್ ||೩||

ಹಾದರವಂ ಮಾಡುವಂಗೆ ಚಿನ್ನವ ಕಳುವಂಗೆ ಲೋಭಿಯಾಗಿದ್ದವಂಗೆ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಲಾಗದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಡೆ ಆ ಗುರುವು ನರಕವನ್ನೈದುವನು.

ಮಹಾಭೋಗೀ ಮಹಾತ್ಮಾಗೀ ಲೋಲುಪ್ತೋ ವಿಷಯಾತುರಃ |

ಪೈಶೂನ್ಯೋ ನಿಗ್ರಹೀ ಚೈವ ತಮಾಚಾರ್ಯಂ ವಿವರ್ಜಯೇತ್ ||೪||

ಮಹಾಭೋಗಿಯಾಗಿದ್ದವನು ಮಹಾತ್ಮ್ಯಾಗಿಯಾಗಿದ್ದವನು ಅತಿ
ಲೋಲನಾಗಿದ್ದಾತನು ಅತಿವಿಷಯಾಸಕ್ತನು ಕೂಟಸಾಕ್ಷಿಕನು ಅತ್ಯಂತ
ನಿಗ್ರಹಿಯಾಗಿದ್ದಾತನು ಆಚಾರ್ಯನೆಂದು ಆತನ ಕೈಯ್ಯ ದೀಕ್ಷೆಯುಂ
ಕೊಳಲಾಗದು.

ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷರಂ ದಂತಹೀನಂ ಚ ಬಭಿರಂ ಕಲಹಪ್ರಿಯಮ್

ನ್ಯಾಫಿನಂ ಚಾಂಗಹೀನಂ ಚ ಕುಷ್ಮಾಚಾರ್ಯಂ ವಿವರ್ಜಯೇತ್ ||೫||

ಹೂಗಂಧವನು ದಂತಹೀನ ಕೆವುಡ ಕಲಹವಂತ ರೋಗಿ ಕುಷ್ಟಿ
ಇಂತಹರಂ ಆಚಾರ್ಯನೆಂದು ದೀಕ್ಷೆಯುಂ ಕೊಳಲಾಗದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಶ್ರೀಗುರುವಾದಾತನು ಸಕಲಾಗಮಂಗಳ ಹೃದಯವನರಿತು

ತನ್ನ ಅಮಿಮಧ್ಯಾವಸಾನವಂ ತಿಳಿದು

ಸರ್ವಾಚಾರವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು

ಉಪದೇಶಮಾಡುವ ಪರಿಯೆಂತೆಂದಡೆ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ಮೂರು ವರ್ಷ ನೋಡಬೇಕು

ಸೈತ್ಯನಂ ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷ ನೋಡಬೇಕು

ಕ್ಷತ್ರಿಯನಂ ಅರು ವರ್ಷ ನೋಡಬೇಕು

ಶೂದ್ರನಂ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ನೋಡಬೇಕು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ವೀರಾಗಮೇ—

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಶ್ರೀಣಿ ವರ್ಷಾಣಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂ ವರ್ಷಽಽಷ್ಟಕಂ |

ಸೈತ್ಯಂ ತು ನವ ವರ್ಷಾಣಿ ಶೂದ್ರಂ ದ್ವಾದಶ ವರ್ಷಕಮ್ ||

ಇಂತೀ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥವನರಿಯದೆ ಉಪಾಧಿವಿಡಿದು

ಉಪದೇಶನ ಮಾಡುವಾತ ಗುರುವಲ್ಲಿ

ಉಪದೇಶವಿಡಿದು ಉಪಾಧಿಯಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಂಡಾತ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ

ಇವರಿಬ್ಬರ ನಿಲವು ಒಂದೇ

ಠಕ್ಕನ ಮನೆಗೆ ಠಕ್ಕ ಬಿಡ್ವಿನನಾಗಿ ಬಂದಂತೆ

ಆ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರನು ರೌರವ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ
ನನ್ನು ಕೂಡಲಿಸಂಗಮದೇವ

೨

ಸತ್ತು ಮಣ್ಣಾಗಿ ಹೋದ ಮಾತಾಸಿತರುಗಳು
ತನ್ನ ಸಂತಾನವಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಬಂದರೆಂದು
ಹತ್ತು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆವರಯ್ಯಾ
ಕಾಗೆಯ ಬಾಯ ಕರಗದ ಬಾಯೋಗರವಂ ಕೊಂಡು
ಅನ್ಯದೈವಂಗಳಂ ಪೂಜಿಸಿ ನರಕಕ್ಕೆಳೆವ
ನರಕಿ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಉಪದೇಶವಂ ಕೊಟ್ಟ ಗುರುಸಿಂಗಯ್ಯಾ
ಆ ಗುರುವಿನ ಕೈಯ್ಯ ಉಪದೇಶವಂ ಕೊಂಡ ಶಿಷ್ಯಂಗಯ್ಯಾ
ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೆಯ್ಯಾ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿಯಾಗದೆ
ಭವಸಾಗರೋಳಗೇಳುತ್ತ ಮುಳುಗುತ್ತಲಿಪ್ಪರು ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರ
ದೇವಾ

೩

ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಉಪದೇಶವ ಮಾಡಿ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವ ಕೊಡಬೇಕು
ಕಾಯಶುದ್ಧವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅರಿವ ಕೊಡಬೇಕು
ಇಷ್ಟವನರಿಯದೆ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಬಾರದು
ಕುರುಡ ಕೂಳ ಕಲಿಸಿ ಪ್ರತಿಕುರುಡಂಗೂಡಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತು
ಮಲಭಂಡದ ಜೀವಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ
ಅನುಷ್ಠಿಯ ಪಡೆದ ಶಿಷ್ಯಗೆ ಉಭಯ ಕೇಡಾಯಿತ್ತು
ಇದನರಿದು ಅರಿವುಳ್ಳ ಶಿಷ್ಯನು
ಶಿವಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗವ ಬಲ್ಲ ಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ
ಆ ಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದಾ
ಸದಾಶಿವಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯನರಿವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಚಿಹ್ನೆಯು

೪

ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳ್ಳದಂತಹ
ಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ

ಲಿಂಗಧಾರಣವ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದು
ಆತನ ಪಾದತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳಲಾಗದು
ಅಥವಾ ಪ್ರಮಾದದಿಂ ಲಿಂಗಧಾರಣವ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಡೆಯೂ
ಕೊಳಲಿ

ಆ ಗುರುವನೇ ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬಹಾಗೆ
ಸದಾಚಾರಿಯ ಮಾಡುವದು ಶಿಷ್ಯನು
ಆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳದಿದ್ದರೆ
ನೂಣಲಿ

ನೀ ಸಿನ್ನ ಲಿಂಗವ ಮರಳಿ ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬ
ಜಂಗಮದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಬೇಕು
ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳ್ಳದಂತಹ
ಜಂಗಮದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳಲಾಗದು
ಜಂಗಮವು ಭಕ್ತನ ಮತಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ-
ಭಕ್ತನು ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳ್ಳದಂತಹ ಜಂಗಮವನಾದಡೂ
ಅನರ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳ್ಳಲೇಯಾಗದು
ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವ
ಕೊಳ್ಳದ-

ಗುರುವಿಂಗೆಯು ಲಿಂಗಕ್ಕೆಯು ಜಂಗಮಕ್ಕೆಯು
ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ ರೇಕಣ್ಣಪ್ರಿಯ ನಾಗಿನಾಥಾ

ಸಹಜ ದೀಕ್ಷಾ ಸ್ಥಲ ೪೪

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಭವೋತ್ತರವಾಗಿ ಕೊಡುವ ಕೊಂಬು ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಕೃತಿಯ ದೀಕ್ಷಾವಿಧಾನವೇ ಶುದ್ಧದೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ಪ್ರಪಂಚಕದ ಉದರಪೋಷಣನಿಮಿತ್ತ ಕೊಡುವ ಕೊಂಬು ದೀಕ್ಷೆಯು ಪ್ರಯೋಜನವಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸಹಜ ಭಕ್ತರುಗಳಿಗೆ ನಿಜದೇಶಿಕೇಂದ್ರನು ಮಾಡುವ ದೀಕ್ಷಾವಿಧಾನವನರೂಪಲೋಸ್ಕಾರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು

ಪೀಠಾಗಮೇ —

ಸರ್ವಾಚಾರಸುಸಂಪನ್ನಃ ಪೂಜ್ಯೋ ವಸತಿ ಪೂತದಃ |

ನಿರ್ಮಲೋ ನಿಷ್ಪ್ರಸಂಚೋಽಯಮಿತಿ ಶ್ರೀಗುರುಲಕ್ಷಣಮ್ || ೧ ||

ಎಲ್ಲಾ ಆಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣನಾಗಿದ್ದು ಪಾಪನಾಗಿದ್ದು ಪೂಜ್ಯನಾಗಿದ್ದು ಮಲರಹಿತನಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಪಂಚರಹಿತನಾಗಿದ್ದು ದೀಗ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಲಕ್ಷಣವು.

ಮಂತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮಾಯುಕ್ತಂ ನಿತ್ಯಂ ನಿರ್ಮಲಪೂಜಿತಮ್ |

ಸದಾಚಾರಂ ತು ಕರ್ತವ್ಯಮಿತ್ಯೇತದ್ಗುರುಲಕ್ಷಣಮ್ || ೨ ||

ಮಂತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಸಹಿತವಾಗಿದ್ದ ನಿತ್ಯನಾದ ನಿರ್ಮಲನಾದ ಪೂಜ್ಯನಾದ ಸದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನನಾದುದೀಗ ಉತ್ತಮಗುರುವಿನ ಲಕ್ಷಣವು.

ಪಾಪಭೀರುಂ ಮಹಾಶಾಂತಂ ಲೋಕವಂದ್ಯಂ ವಿಚಕ್ಷಣಮ್ |

ನ್ಯಾಪಾರಮಹಿತಂ ಶುದ್ಧಂ ಶಾಶ್ವತಂ ಶಿವದೀಕ್ಷಿತಮ್ || ೩ ||

ಪಾಪಕ್ಕೆಂಜುವ ಆತ್ಮಂತ ರಾಂತನಾಗಿರುವ ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ವಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿವೇಕವುಳ್ಳ ಕಪಟವಿಲ್ಲದಿಹ ಶುದ್ಧನೆನಿಸಿದ ನಿತ್ಯನೆನಿಸಿದ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ಹೀಗಿರುವುದೀಗ ಗುರು ಲಕ್ಷಣವು.

ಶಿವದೀಕ್ಷಾವಿಧಾನಜ್ಞ ಆಚಾರೇಷು ಪರೀಕ್ಷಿತಃ |

ವೇದಾಗಮಾದಿಸಂಪನ್ನೋ ಅಚಾರ್ಯಃ ಶಿವದೀಕ್ಷಕಃ || ೪ ||

ಶಿವದೀಕ್ಷಾವಿಧಾನವಂ ಬಲ್ಲ ಸದಾಚಾರಣಿಯಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟು
ಸಮಸ್ತವೇದಾಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಸಂಪನ್ನನಾದವನೇ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಲು
ತಕ್ಕ ಆಚಾರ್ಯನು.

ಸುಂದರಃ ಸುಮುಖಃ ಸ್ವಚ್ಛಃ ಸುಲಭಃ ಸರ್ವತಂತ್ರವಿತ್ |

ಅಸಂಶಯಃ ಸಂತುಷ್ಟೇಶ್ಚ ನಿರಪೇಕ್ಷೋ ಗುರುರ್ಮತಃ ||೫||

ಮನೋಹರನಾಗಿದ್ದ ಸುಮುಖವಾಗಿದ್ದ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲರ
ಲ್ಲಿಯೂ ಸುಲಭನೆಸಿದ ಎಲ್ಲ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ಸಂಶಯರಹಿತನಾದ ಸಂಶ
ಯಂಗಳನ್ನುತ್ತಮವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದಿರುವನು ಗುರುವೆಂದು ತಿಳಿವುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಎಲ್ಲರ ದೀಕ್ಷೆಯು ಪರಿಯಂತಲ್ಲ ಎಮ್ಮಯ್ಯನ ದೀಕ್ಷೆ
ನಡೆನುಡಿ ಶುದ್ಧವಾದವರಿಗಲ್ಲದೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೋಡಾ
ಬಿಲ್ಲು ಬೆಳವಲಕಾಯಂ ಬಿಡಿದಂತೆ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಲ್ಲ ಪಾರಮಾರ್ಥಕ್ಕಲ್ಲ
ಜಡನರರನೊಲ್ಲನೊಲ್ಲ ದೀಕ್ಷೆಯು ಕೊಡನು
ಭವಭಾರಿಗಳ ಮುಖದತ್ತ ನೋಡನಯ್ಯಾ
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬ ಜ್ಞಾನ ಗುರುವು

೨

ಬಳಗೆ ಶೋಭಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಶುದ್ಧವಿಸಿ
ಬಳಹೊರಗೆಂಬ ಉಭಯ ತಂಕೆಯ ಕಳೆದು
ಸ್ಪಟಿಕದ ಶಲಾಕೆಯಂತೆ ತಳೆವೆಳಗುಮಾಡಿ
ಸುಕ್ಷೇತ್ರವನರಿದು ಬೀಜನ ಬಿತ್ತುವಂತೆ
ಶಿಷ್ಯನ ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚ ನಿವೃತ್ತಿಯಂ ಮಾಯೆ ನಿಜೋಪದೇಶನವಿತ್ತು
ಆ ಶಿಷ್ಯನ ನಿಜದಾದಿಯನ್ನೆವಿಸುವನೀಗ ಜ್ಞಾನ ಗುರುವು
ಆ ಸಹಜಗುರುವೀಗ ಜಗದಾರಾಧ್ಯನು
ಅವರ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮಃ ಎಂಬಿ ಕಾಣಾ

ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು ೪೫

ದೀಕ್ಷಾವಿಧಿಕ್ರಮ ಸ್ಥಲ ೧

ಇಂತಹ ಸಜ್ಜನ ಶುದ್ಧ ಶಿವಾಚಾರಸಂಪನ್ನರುಗಳಿಗೆ ಮಹಾದೇಶಿ
ಕೇಂದ್ರನು ಮಾಡಿದ ದೀಕ್ಷಾವಿಧಾನಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ವಾತುಲತಂತ್ರೇ—

ಪುತ್ರನಾತ್ಮಪಿತೃಭ್ರಾತೃದಾರಾ ಬಂಧುಜನಶ್ಚ ಯೇ |

ಏಕ ಏವ ಗುರುಸ್ತೇಷಾಂ ಅನ್ಯಥಾ ನರಕಂ ಪ್ರಜೇತ್ ||೧||

ಮಗ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವ ಹೆಂಡತಿ ಬಂಧುಗಳು ಮೊದ
ಲಾದ ಆರು ಕೆಲಂಬರುಂಟೊ ಅವರುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬನೇ ಗುರುವಾಗಬೇಕು.
ಬೇರೆ ಗುರುವಾದರೆ ನರಕವೈದುವರು.

ಚತ್ವಾರೋ ಋತ್ವಿಜಸ್ತತ್ರ ತಸ್ಯಾಚಾರ್ಯಸ್ಯ ಸಮ್ಮತೇ |

ಅಸಿಂದಿಚಚರಿತ್ರಾಶ್ಚ ಶಿವಾರಾಧನತತ್ಪರಾಃ ||೨||

ಆ ದೀಕ್ಷಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯಂಗೆ ಸಿದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಚಾರಿತ್ರವನುಳ್ಳ
ಶಿವನರ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ತಾಪ್ತರೈವುಳ್ಳ ನಾಲ್ವರು ಋತ್ವಿಕ್ಗಳು ಬೇಕಾಗುವರು.

ಅದಿಷ್ಟೋ ಗುರುಣಾ ಶಿಷ್ಯಃ ಪ್ರಭಾತೇ ಪುಣ್ಯವಾಸರೇ |

ವಿಧಾಯ ಮಂಗಲಸ್ನಾನಂ ಧಾತವಸ್ತಪಃಚ್ಛದಃ ||೩||

ಗುರುವಿನಿಂದ ಶಿಷ್ಯನು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಪುಣ್ಯದಿವಸ
ದುದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನವೆ ಮಾಡಿ ದಣಿಬವಹ ವಸ್ತ್ರವನುಟ್ಟು
ಕೊಂಬುವುದು.

ಸಮಸ್ತಸಂಪತ್ಸಮಂಪ್ರಾಪ್ತಿ ಹೇತುಭಿರ್ಭಸಿತೈಃ ಸಿತೈಃ |

ಲಲಾಟಾದಿಕ್ರಮೇಣೈವ ಕುರ್ಯಾತ್ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಕಂ ಮುಧಾ ||೪||

ಸಮಸ್ತ ಕಾರ್ಯಂಗಳಹುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಬಿಳಿದಾದ ವಿಭೂತಿ
ಯಿಂದ ಲಲಾಟ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ ಧಾರಣ
ವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮಾಡುವುದು.

ಉಪೇತ್ಯಾಚಾರ್ಯಪಾದಾಜ್ಞೇ ಪ್ರಣಮ್ಯ ತದನಂತರಮ್ |
ಪೂಜಯೇತ್ಸರ್ವಪುಷ್ಪಾದ್ಯೈರ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿತ್ತಾನುಸಾರತಃ ||೫||

ಆಚಾರ್ಯನ ಪದಕಮಲಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನೈದಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತದನಂತರ
ದಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯಮುಂಟಾದ ಹಾಗೆ ಸುವರ್ಣ ಪುಷ್ಪ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ
ಭಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಪೂಜಿಸುವುದು

ಸ್ನಾತಾನಲಂಕ್ಯತಾನ್ ಶುದ್ಧವಾಸಸೋ ಮುತ್ಪಿಜಸ್ವಥಾ |
ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತವಿಭೂತಾದ್ಯೈಶ್ಚತುರಸ್ತನ್ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ||೬||

ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ ಅಲಂಕಾರವ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಶುದ್ಧ
ವಸ್ತ್ರಗಳುಳ್ಳ ನಾಲ್ವರು ಮುತ್ಪಿಕ್ವಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೆ, ವಿಭೂತಿ ಮೊದ
ಲಾದವುಗಳಿಂದ ಲೇಸಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವುದು.

ವಿಭೂತಿಂ ಶಿವಭಕ್ತ್ಯೈಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯಸ್ತದನಂತರಮ್
ವೃದ್ಧಾನುಕ್ರಮತೋ ದತ್ತಾ ಪುಪ್ಪಾದ್ಯೈಸ್ಸಮ್ಯಗರ್ಚಯೇತ್ ||೭||

ಆದರ ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತಶಿವಭಕ್ತರಿಗೋಸ್ಕರ ವಿಭೂತಿ
ಯನ್ನು ಹಿರಿಯರುಗಳು ಪಿಡಿದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಪುಷ್ಪ ಮೊದಲಾದ
ವುಗಳಿಂದ ಲೇಸಾಗಿ ಅರ್ಚಿಸುವುದು.

ತತಃ ಪ್ರಕಲ್ಪಿತೇ ದಿವ್ಯೇ ಮಂಟಪೇ ವರ್ಣಮಂಡಲೇ |
ಪಂಚಸ್ವರ್ಣಾದಿ ಕಲಶಾನಾಚಾರ್ಯಃ ಸ್ಥಾಪಯೇನ್ನವಾನ್ ||೮||

ಆ ಬಳಿಕ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ದಿವ್ಯ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪಂಚವರ್ಣ ಪದ್ಮ
ಗಳು ಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯನು ಹೊಸತಹ ಸುವರ್ಣ ಮೊದ
ಲಾದ ಐದು ಕಲಶಗಳನ್ನಿರಿಸುವುದು.

ತೇಷು ವರ್ಣಾನಿ ರತ್ನಾನಿ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ಸಮ್ಯಕ್ತಪೂಜಯೇತ್ |
ನವಭಿಸ್ತುತುಭಿಃ ಶುಕ್ಲೈಃ ಪಂಚ ತಾನ್ ಪರಿವೇಷಯೇತ್ ||೯||

ಆ ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳುಂಟಾದ ಪಂಚರತ್ನಂಗಳು ಹಾಕಿ
ಲೇಸಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವುದು ಶುದ್ಧವಾದ ಹೊಸತರಹ ನೂಲುಗಳಿಂದ ಕಲ
ಶಗಳೆದನು ಸುತ್ತುವುದು.

ತೇಷು ತೀರ್ಥಾಂಬುಪೂರ್ಣೇಷು ಸಿದ್ಧಾಧಾವ್ರ ಪಶ್ಚವಾನ್ |
ದೂರ್ವಾಂಕುರ ಸುಪೂಗಾನಿ ನಾಗವನ್ದೀ ದಲಾನ್ಯಪಿ ||೧೦||

ಶೀಘೋದಕಂಗಳಂ ತುಂಬಲ್ಪಟ್ಟು ಆ ಕಲಶಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ತಳಿರು
ಗಳನ್ನು ದೂರ್ವಾಕುರಗಳನ್ನು ಅಡಕೆಯ ಹೊಂಬಾಳೆಯನ್ನು ಶೃಂಗಾರ
ದಿಂದ ಸಮೇತವಾದ ನಾಗವಲ್ಲಿವಲೆಗಳನಿರಿಸುವುದು.

ಇತ್ಯಂ ತ್ರಿವಾರಮಾಚಾರ್ಯಃ ಕೃತ್ವಾ ತಸ್ಯಾಘಮಂವರ್ಣಮ್ |
ಶಿವಹಸ್ತಂ ವಿಧಾಯಾಥ ಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ಶಿರಸಿ ನೈಸೇತ್ ||೧೦||

ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯನು ಆ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಪಾಪಕ್ಷಯವಹ ಆಭಿ
ಷೇಕವನು ಮೂರು ಬಾರಿ ಮಾಡಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ಹಸ್ತವನಿರಿಸಿ ಶಿವಧ್ಯಾನವು ಮಾಡುತ್ತ ಶಿವಹಸ್ತವೆಂದಿರಿಸುವುದು.

ತತ್ರಂಚಕಲಶಾಂಬೋಭಿರಾಚಾರ್ಯಃ ಶಿಷ್ಯಮೂರ್ಧನ |
ಅಭಿಷಿಂಚೇತ್ಸಯಂ ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ನೋದ್ಧೃತ್ಯ ಕಲಶಾನ್ ಗುರು ||೧೧||

ಆಚಾರ್ಯನು ಆ ಪಂಚಕಲಶೋದಕಂಗಳಿಂದ ಶಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ
ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯು ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಾಜ್ಞನಾದ ಶ್ರೀಗುರುವು ಕಲಶಂಗಳು
ನೆಗಹಲಾಗದು.

ಶಿವತೇಜೋಮಯಜ್ಞಾನೀ ಶಿವಮಂತ್ರಮುದೀರಯನ್ |
ತಸ್ತಿದಾಸನಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಶಿಷ್ಯಮೂರ್ಧನ ದೇಶಿಕಃ ||೧೨||

ಶಿವತೇಜೋಮಯನಾಗಿ ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಶ್ರೀಗುರುವು ಶಿವಮಂತ್ರ
ವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದೇಶಿಕನು ಶಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸೀತಾಸ
ವನಿಕ್ಕುವುದು.

ಕರ್ಣೇ ಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ಶನಕೈಃ ಶಿವಮಂತ್ರಮುದೀರಯೇತ್ |
ಸ ತು ಬಿದ್ಧಾಂಜಲೀ ಶಿಷ್ಯೋ ಮಂತ್ರತದ್ಗತ ಮಾನಸಃ ||೧೩||

ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೇಳು
ವುದು ಆ ಶಿಷ್ಯನು ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ತತ್ಪರವಾದ ಮನ
ಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗುವುದು.

ತಾಮಾಕೃತ್ಯ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಲಿಂಗೇ ಸಮುಪವೇಶಯೇತ್ |
ತಲ್ಲಿಂಗಂ ಸ್ಥಾಪಯೇಚ್ಛಿಷ್ಯ “ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಮಿದಂ ತವ” ||
ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸದಾ ಲಿಂಗಂ ನ ಕದಾಚಿವಿದಿಯೋಜಯೇತ್ ||೧೪||

ಆ ಕಳೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಣವಂ ಮಾಡಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವುದು “ ಇದು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ” ವೆಂದು ಈ ಪ್ರಕಾರ ನುಡಿದವತನಾಗಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಗಳು ಒಂದಾನೊಂದು ವೇಳೆಯು ಅಗಲಬಾರದೆಂದು ನಿರೂಪಿಸುವುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವ ಗುರು ಒಬ್ಬನಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವೊಂದೇಯಲ್ಲದೆ ಪತಿಗೊಂದು ಲಿಂಗ ಸತಿಗೊಂದು ಲಿಂಗ ಸುತಗೊಂದು ಲಿಂಗ ಸೋದರಗೊಂದು ಲಿಂಗ ದಾಸಿಗೊಂದು ಲಿಂಗ ಭೃತ್ಯಗೊಂದು ಲಿಂಗ ಇಂತೀ ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಎರಡು ಗುರು ಎರಡು ಲಿಂಗವುಂಟೇ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಶಿವನವಾಕ್ಯ—

ದಾಸೀಗೋಪಾಲ ಭೃತ್ಯಾನಾಂ ಗೃಹಸ್ಥಸುತಯೋಃ ಶಿವಃ |
ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯಃ ಸರ್ವೇಷಾಮನ್ಯಶ್ಚಾಂಡಲತದ್ಗೃಹಮ್ || ಮತ್ತೈಯು
ಗುರುರೇಕೋ ಲಿಂಗಮೇಕಂ ದೀಕ್ಷ್ಯಕಾ ತು ಪ್ರಸಾದಕಮ್ |
ಏತದ್ಧೈಯಮಿದಂ ದೇವಿ ವಿಶೇಷಂ ಸಾತಕಂ ಭವೇತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತೀ ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಗುರುಲಿಂಗವೆರಡಮಾಡಿ—
ನಡೆದಡೆ ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ನೋಡಾ
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರು

೨

ಭವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತನಾಗಬೇಕೆಂಬಾಶಸ್ಸು
ಸದ್ಗುರವನರಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು
ಅನರ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಂ ಪಡೆದೆನೆಂದು
ಆ ಶ್ರೀಗುರುವಿಗೆ ದಂಡಪ್ರಣಾಮಂ ಮಾಡಿ
ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕರಂಗಳಂ ಮುಗಿದು ನಿಂದಿದುರ್
ಎಲೆ ದೇವಾ ! ಎನ್ನ ಭವಿತನಮಂ ಹಿಂಗಿಸಿ
ನಿಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದೆನ್ನ ಭಕ್ತನಂ ಮಾಡುವುದೆಂದು

ಶ್ರೀಗುರುವಿಗೆ ಬಿನ್ನಹವಂ ಮಾಡಲು

ಆ ಶ್ರೀಗುರುವು ಅಂತಸ್ವ ಭಯಭಕ್ತಿ ಕಿಂಕರತೆಯೊಳಿಪ್ಪ
ಶಿಶುವಂ ಕಂಡು

ತಮ್ಮ ಕೃಪಾವಲೋಕನದಿಂದ ನೋಡಿ ಆ ಭವಿಯು

ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯಮಂ ಕಳೆದು ಪುನರ್ಜಾತನಂ ಮಾಡಿ
ಅತನ ಅಂಗದಮೇಲೆ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡುವ

ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಕಾಯಶುದ್ಧ ಜೀವಶುದ್ಧ ಆತ್ಮಶುದ್ಧನಂ ಮಾಡುವ
ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ—

ಓಂ ಜಲಮಿತಿ ಭಸ್ಮ ಓಂ ಸ್ಥಲಮಿತಿಭಸ್ಮ
ಓಂ ಅಗ್ನಿರಿತಿ ಭಸ್ಮ ಓಂ ವಾಯುರಿತಿ ಭಸ್ಮ
ಓಂ ವ್ಯೋಮೇತಿ ಭಸ್ಮ ಓಂ ಸೂರ್ಮೇತಿ ಭಸ್ಮ
ಓಂ ಸೂರ್ಯೇತಿ ಭಸ್ಮ ಓಂ ಆತ್ಮೇತಿ ಭಸ್ಮ

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆತನ ಅಷ್ಟತನುವಂ ಶುದ್ಧವಮಾಡುವುದು
ಇನ್ನು ಆತನ ಜೀವ ಶುದ್ಧವ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಓಂ ಆಸ್ಯ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮಂತ್ರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮಹೇಶ್ವರಾ
ಮುಷಯಃ

ಬೃಗ್ಯಜುಃ ಸಾಮಾಥರ್ವಣಾ ಶ್ವಂದಾಂಸಿ

ಸದಾಶಿವ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಇಹಪ್ರಾಣ ಮಮ ಜೀವ ಅಯಂ ತಥಾ

ಮಮಾಸಕ್ತ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ

ವಾಚ್ಮನಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರೋತ್ರ ಜಿಹ್ವಾಘ್ರಾಣ ಮನೋಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತ
ವಿಜ್ಞಾನಮ್

ಮಮ ಶರೀರೇ ಅಂಗಸ್ಯ ಸುಖಂ ಸ್ಥಿರಸ್ಯತಿ ||

ಜೀವಃ ಶಿವಃಶಿವೋ ಜೀವಃ ಸಜೀವಃ ಕೇವಲಃ ಶಿವಃ |

ಪಾಶಬದ್ಧೋ ಭವೇಜ್ಜೀವಃ ಪಾಶಮುಕ್ತಃ ಸದಾಶಿವಃ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆತನ ಜೀವ ಶುದ್ಧವಂ ಮಾಡುವುದು.

ಇನ್ನು ಆತ್ಮಶುದ್ಧವ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ—

ಓಂ ಶಿವಾತ್ಮಕ ಸುಖಂ ಜೀವೋ ಜೀವಾತ್ಮಕಸುಖಂ ಶಿವಃ |

ಶಿವಜೀವಾತ್ಮಸಂಯೋಗೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಂ ತಥಾ ಭವೇತ್ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆತನ ಆತ್ಮನ ಶುದ್ಧವಂ ಮಾಡುವುದು

ಇನ್ನು ವಾಕ್ಯಸಾಣಿ ಪಾದಗುಹ್ಯ ಪಾಯುವೆಂಬ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೇಲಣ ಇಂದ್ರಿಯ ಲಿಖಿತವಂ ತೋಡೆದು ಲಿಂಗಲಿಖಿತವಂ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಓಂ ನೇತ್ರೇ ತ್ವಂ ಬಕಃ ಪಾತು ಮುಖೇ ಪಾತು ಮಹೇಶ್ವರಃ |
ಕರ್ಣಯೋಃ ಪಾತು ಶಂಭುರ್ಮೇ ನಾಶಿಕಾಯಾಂ ಭವೋದ್ಭವಃ ||
ವಾಗೀಶಃ ಪಾತು ಮೇ ಜಿಹ್ವಾನೋಷ್ಠಂ ಪಾತ್ಸಂಭಿಕಾಪತಿಃ |

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆತನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಮೇಲಣ ಇಂದ್ರಿಯ ಲಿಖಿತವಂ ತೋಡೆದು ಲಿಂಗ ಲಿಖಿತವಂ ಮಾಡುವುದು.

ಇನ್ನು ಮನಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ಅಂತಃಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯಂಗಳ ನಿಸರ್ತನೆಯ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಮನದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನವಾಗಿ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ
ಚಿತ್ತವು ದಾಸೋಹದಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರವು ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು

ಈ ಸುರ್ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಚತುರ್ವಿಧಮಂ ನಿಸರ್ತನೆಯಂ ಮಾಡುವುದು.

ಇನ್ನು ಆತಂಗೆ ಪಂಚಗವ್ಯಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಏಕಭುಕ್ತೋಪವಾಸಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿ ಪಂಚಭೂತಸ್ಥಾನದ ಅಧಿದೇವತೆಗಳಂ ತೋರುವುದು ಅವಾವೆಂದಡೆ—

ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ರುದ್ರಶ್ಚ ಈಶ್ವರಶ್ಚ ಸದಾಶಿವಃ |
ಏತೇ ಗರ್ಭಗತಾ ಯಸ್ಯ ತಸ್ಮೈಶ್ರೀಗುರವೇ ನಮಃ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆತನ ಪಂಚಭೂತ ಶುದ್ಧಿಯಿಂ ಮಾಡುವುದು.

ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನಂ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಆತನನ್ನು ಗಣತಿಂಥಿನಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂದಿರಿಸುವುದು. ನಿಂದಿರ್ವಾತನಂ ದಂಡಪ್ರಣಾಮಂ ಮಾಡಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಅನಂತ ಜನ್ಮಸಂಪ್ರಾಪ್ತ ಕರ್ಮೇಂಧನವಿದಾಹಿನೇ |
ಜ್ಞಾನಾನಲ ಪ್ರಭಾವಾಯ ತಸ್ಮೈಶ್ರೀಗುರವೇ ನಮಃ ||

ಕರ್ಮಣಾ ಮನಸಾ ವಾಚಾ ಗುರವೇ ಭಕ್ತಿವತ್ಸಲಃ |
 ಶರೀರಂ ಪ್ರಾಣಮರ್ಥಂ ಚ ಸದ್ಗುರುಭ್ಯೋ ನಿವೇದಯೇತ್ ||
 ಪ್ರಾಣಮ್ ದಂಡನದ್ಭಾವೋ ಆಪ್ತಮಂತ್ರೈಃ ಸಹುರ್ಚಯೇತ್ |
 ಶ್ರೀಗುರೋಃ ಪಾದಪದ್ಮಂಚ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ ||
 ಅನ್ಯಥಾ ವಿತ್ತಹಿನೋಽಪಿ ಗುರುಭಕ್ತಿ ಪರಾಯಣಃ |
 ಕೃತ್ವಾ ದಂಡನಮಸ್ಕಾರಂ ಸ್ವಶರೀರಂ ನಿವೇದಯೇತ್ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದಂಡಪ್ರಾಣಾಮವಂ ಮಾಡಿಸುವುದು

ಆತನ ಕೈವಿಡಿದೆತ್ತುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ—

ಗುರುಃ ಪಿತಾ ಗುರುರ್ಮಾತಾ ಗುರುರೇವ ಹಿ ಬಾಂಧವಃ |
 ಗುರುರ್ದೈವಾತ್ಪರಂ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಯೈ ಶ್ರೀಗುರವೇ ನಮಃ ||
 ಓಂ ಗುರುದೇವೋ ಭವ ಓಂ ಪಿತೃದೇವೋ ಭವ ಓಂ ಆಚಾರ್ಯ
 ದೇವೋ ಭವ |

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆತನ ಕೈವಿಡಿದೆತ್ತುವುದು

ಇನ್ನು ಭೂತುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ—

ಓಂ ಶಿವಶಿವ ಶಿವಾಜ್ಞಾ ವಿಷ್ಣುಪ್ರವರ್ತ ಮಾನುಷಾ
 ಪವಿತ್ರಾಪವಿತ್ರಾನೀ

ಸರ್ವ ವಸ್ತು ಗತೋಽಪಿ ನಾ |
 ಯಃ ಸ್ಮರೇತ್ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ಸ ಬಾ ಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಂ ಶುಚಿಃ ||
 ಪೃಥ್ವಿ-ತ್ವಯಾಧೃತಾ ದೇವಿ ದೇವ ತ್ವಂ ವಿಷ್ಣುನಾ ಧೃತಾ |
 ಸಂಚಿದಾರಾಮಯೋ ದೇವಿ ಪವಿತ್ರಂ ಕುರು ಚಾಸನಮ್ ||

ಸಮ್ಪಾರ್ಜನಂ ಶತಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸಹಸ್ರ ಮನು ಲೇಪನಮ್ |
 ರೇಖಾ ಶತಸಹಸ್ರೇಷು ಅನಂತಂ ಪದ್ಮಮುಚ್ಯತೇ ||

ಬಂಧೋ ಭವಹರಶ್ಚೈವ ಸ್ವಸ್ತಿ ಕಂ ಶತ್ರುನಾಶನಮ್ |
 ಪದ್ಮಂ ಪುಣ್ಯ ಫಲಂ ಚೈವ ಮುದ್ರಾ ತು ಮೋಕ್ಷಸಾಧನಮ್ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಭೂತುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುವುದು

ಇನ್ನು ಆತನ ಚೌಕಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ—

ಓಂ ನಮೋ ರುದ್ರೇಭಿಕ್ಯೇ ಯೇ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ
 ಯೇಽಂತರಿಕ್ಷೇ ಯೇ ದಿವಿ ಯೇಷಾಮನ್ಮನಾತೋ

ವರ್ಷಮಿಷನಸ್ತೇಘ್ನೋ ದಶಪ್ರಾಚೀ ದಶ ದಕ್ಷಿಣಾ
 ದಶಪ್ರತೀಚೀ ದಶೋದೀಚೀ ದಶೋರ್ಧ್ವಾಸ್ತೇಘ್ನೋ
 ನನಸ್ತೇ ನಮೋ ಮೃಡಾಯ ತಸ್ಮೈ ವಿಸ್ವೋ ಯಶ್ಚನೋ
 ದ್ವೇಷ್ಟಿ ತಂ ಘೋ ಜಂಘೇ ದಧಾಮಿ |
 ಜಾಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಮೇರು ಪೃಷ್ಠ ಮುಷಿಃ | ಕೂರ್ಮೋದೇವತಾ
 ಜಗತೀ ಛಂದಃ ಅಸನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರೀಗುರುವು ಆತನ ಚೌಕಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
 ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವುದು.

ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಕಲಶದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತೆಗಳೆಂ ಕುಳ್ಳಿ
 ರಿಸಿ ಗುರುಕಲಶವಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯವಂ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಚೌಕ ಮಧ್ಯ ಸುಮಾಂಗಲ್ಯಂ ಪೋಡಶಂ ಕಲಶಂ ತಥಾ |
 ಭಾಸುರಂ ತಂಡುಲಂ ತಸ್ಯ ಪಂಚಸೂತ್ರಂ ತಥೈವ ಚ ||
 ತೇಷು ತೀರ್ಥಾಂಬು ಪೂರ್ಣೇಷು ನಿಧ್ಯಾ ದಾಮ್ರಪಲ್ಲವಾನ್ |
 ದೂರ್ವಾಂಕುರ ಸುಪೂಗಾನ್ ನಾಗವಲ್ಲಿದಲಾನ್ಯಪಿ ||
 ಓಂ ತತ್ಪುರುಷಾಯ ನಮಃ ತತ್ಪುರುಷವಕ್ತ್ರಾಯ ನಮಃ |
 ಓಂ ಅಘೋರಾಯ ನಮಃ ಅಘೋರವಕ್ತ್ರಾಯ ನಮಃ |
 ಓಂ ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯ ನಮಃ ಸದ್ಯೋಜಾವಕ್ತ್ರಾಯ ನಮಃ |
 ಓಂ ವಾಮದೇವಾಯ ನಮಃ ವಾಮದೇವ ವಕ್ತ್ರಾಯ ನಮಃ |
 ಓಂ ಈಶಾನಾಯ ನಮಃ ಈಶಾನ ವಕ್ತ್ರಾಯ ನಮಃ |
 ಓಂ ತತ್ಪುರುಷ ಅಘೋರ ಸದ್ಯೋಜಾತ ವಾಮದೇವ ಈಶಾನ |

ಎಂದು ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗುರುಕಲಶಕ್ಕೆ ಪಂಚಸೂತ್ರಂಗಳನ್ನಿಕ್ಕಿ ಪಂಚಪಲ್ಲ
 ವಂಗಳನ್ನಿಕ್ಕಿ ಪಂಚಮುಖಂಗಳನ್ನಿಕ್ಕಿ ಗುರುಕಲಶವಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯವಂ
 ಮಾಡುವುದು.

ಇನ್ನು ಜಲಶುದ್ಧವಂ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ನಮಸ್ತೇ ಅಸ್ತು ಭಗವನ್
 ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಯ ಮಹಾದೇವಾಯ ತ್ರ್ಯಂಬಕಾಯ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಾಯ
 ತ್ರಿಕಾಗ್ನಿಕಾರಾಯ ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರಾಯ ಸೀಲಕಂಠಾಯ
 ಮೃತ್ಯುಂಜಯಾಯ ಸರ್ವೇಶ್ವರಾಯ ಸದಾಶಿವಾಯ

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾವೇವಾಯ ನಮಃ ||
 ಓಂ ನಿಧನಪತಯೇ ನಮಃ ನಿಧನಪತಾಂತಿಕಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಊರ್ಧ್ವಾಯ ನಮಃ ಊರ್ಧ್ವಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಹಿರಣ್ಯಾಯ ನಮಃ ಹಿರಣ್ಯಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಸುವರ್ಣಾಯ ನಮಃ ಸುವರ್ಣಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ದಿವ್ಯಾಯ ನಮಃ ದಿವ್ಯಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಭವಾಯ ನಮಃ ಭವಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಶಿನಾಯ ನಮಃ ಶಿನಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ಜ್ಯೇಷ್ಠಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಜ್ವಾಲಾಯ ನಮಃ ಜ್ವಾಲಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಸ್ಥೂಲಾಯ ನಮಃ ಸ್ಥೂಲಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಯ ನಮಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಶೂನ್ಯಾಯ ನಮಃ ಶೂನ್ಯಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ನೇತ್ರಾಯ ನಮಃ ನೇತ್ರಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಶ್ರೋತ್ರಾಯ ನಮಃ ಶ್ರೋತ್ರಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಘ್ರಾಣಾಯ ನಮಃ ಘ್ರಾಣಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಪ್ರಾಣಾಯ ನಮಃ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಮೈಮನಾಯ ನಮಃ ಮೈಮನಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಆತ್ಮಾಯ ನಮಃ ಆತ್ಮಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಪರಮಾಯ ನಮಃ ಪರಮಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಶರ್ವಾಯ ನಮಃ ಶರ್ವಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಶಾಂತಾಯ ನಮಃ ಶಾಂತಲಿಂಗಾಯ ನಮಃ
 ಓಮೇತತ್ಪೋಮಸ್ಯ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಸರ್ವಲಿಂಗಂ
 ಸ್ಮಾಪಯತಿ ಪಾಣಿಮಂತ್ರಂ ಪವಿತ್ರಮ್ ||

ಓಂ ನಮಸ್ತೇ ಸರ್ವೋ ವೈ ರುದ್ರಸ್ತಸ್ಮೈ ರುದ್ರಾಯ ನಮೋಽಸ್ಮು
 ನಮೋ ಹಿರಣ್ಯಬಾಹವೇ ಹಿರಣ್ಯ ವರ್ಣಾಯ ಹಿರಣ್ಯರೂಪಾಯ
 ಹಿರಣ್ಯ ಪತಯೇ ಅಂಬಿಕಾಪತಯೇ ಉಮಾಪತಯೇ
 ಪಶುಪತಯೇ ನಮೋ ನಮಃ ||

ಯತಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪುರುಷಂ ಕೃಷ್ಣ ಪಿಂಗಲಂ |
 ಊರ್ಧ್ವರೇತಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ವಿಶ್ವರೂಪಾಯ ನೈ ನಮಃ ||

ಓಂ ಸದ್ಯೋ ಜಾತಂ ಪ್ರಸದ್ಯಾಮಿ ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯ ವೈ ನಮಃ
 ಭವೇ ಭವೇ ನಾತಿಭವೇ ಭಜಸ್ವ ಮಾಂ ಭವೋದ್ಭವಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ವಾಮದೇವಾಯ ನಮಃ ಪರಮಸದಾಯ ನಮಃ
 ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ರುದ್ರಾಯ ನಮಃ
 ಕಾಲಾಯ ನಮಃ ಕಲವಿಕರಣಾಯ ನಮಃ
 ಬಲಾಯ ನಮಃ ಬಲಪ್ರಮಥನಾಥಾಯ ನಮಃ
 ಸರ್ವಾಯ ನಮಃ ಸರ್ವಭೂತದಮನಾಯ ನಮಃ
 ಮನೋನ್ಮನಾಯ ನಮಃ ||

ಓಮಘೋರೇಭ್ಯೋಽಘಘೋರೇಭ್ಯೋಽಘೋರಘೋರತರೇಭ್ಯಃ
 ಸರ್ವ ತತ್ಸರ್ವ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ನಮಸ್ತೇ ಆಸು, ರುದ್ರರೂಪೇಭ್ಯಃ
 ಶಿವೇಭ್ಯಃ ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಾಯ ನಮಃ ||

ಓಂ ತತ್ಪರುಷಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ ಮಹಾದೇವಾಯ ಧೀಮಹಿ
 ತನ್ನೋ ರುದ್ರಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||

ಓಮೀಶಾನಃ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಮೀಶ್ವರಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ
 ಬ್ರಹ್ಮಾಧಿಪತಿಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಧಿಪತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಶಿವೋಮೇ-
 ವ್ಯದೋಽಸ್ತು ಸದಾಶಿವಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ||

ಕದ್ರುದ್ರಾಯಸ್ತನ್ನಹೇ ಪ್ರಚೇತಸೇ
 ಏಕಃ ಶಿವ ಏವಾನ್ಯರಹಿತಾಯ ತೇ ನಮೋ ನಮಃ ||

ಓಂ ವಿಶ್ವಂ ಭೂತಂ ಭುವನಂ ಚಿತ್ರಂ ಬಹುಧಾ ಜಾಯಮಾನಂ ಚ
 ಯತ್ ||

ಓಂ ಶಂ ಚಮೇ ಮಯಶ್ಚ ಮೇ ಪ್ರಿಯಂ ಚ ಮೇ
 ನುಕಾಮಶ್ಚ ಮೇ ಕಾಮಶ್ಚ ಮೇ ಸಾಮನಶ್ಚ ಮೇ
 ಭದ್ರಂ ಚ ಮೇ ಶ್ರೇಯಶ್ಚ ಮೇ ವಶ್ಯಂ ಚ ಮೇ
 ಯಶಶ್ಚ ಮೇ ಜಗಜ್ಚ ಮೇ ಭಗಶ್ಚ ಮೇ
 ದ್ರವಿಣಂ ಚ ಮೇ ಯಂತಾ ಚ ಮೇ ಧರ್ತಾ ಚ ಮೇ
 ಕ್ಷೇಮಂ ಚ ಮೇ ಧೃತಿಶ್ಚ ಮೇ ವಿಶ್ವಂ ಚ ಮೇ
 ಮಹಶ್ಚ ಮೇ ಸಂವಿಜ್ಞ ಮೇ ಜ್ಞಾತ್ರಂ ಚ ಮೇ
 ಸೂತಶ್ಚ ಮೇ ಪ್ರಸೂತಶ್ಚ ಮೇ ಸೀರಂ ಚ ಮೇ
 ಲಯಂ ಚ ಮೇ ಮೃತಂ ಚ ಮೇ ಆಯುಷ್ಯಂ ಚ ಮೇ
 ನಾಮಯಶ್ಚ ಮೇ ಜೀವಾತು ಶ್ಚ ಮೇ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಂ ಚ ಮೇ

ನಮಿತ್ರಂ ಚ ಮೇ ಸುಗಂಧಂ ಚ ಮೇ ಶಯನಂ ಚ ಮೇ
ಸುಶಾಂತಂ ಚ ಮೇ ಸುದಿನಂ ಚ ಮೇ ||

ಓಂ ಸಹನಾವವತು ಸಹನಾಭುನಕ್ತು
ಸಹ ವೀರ್ಯಂ ಕರನಾವಹೈ ತೇಜಸ್ವಿನಾವಧೀತಮಸ್ತು
ಮಾ ವಿದ್ವಿಷಾವಹೈ ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಜಲತುಡ್ಧವಂ ಮಾಡುವುದು.

ಇನ್ನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಪಾದಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೆಡೆ—

ಅಂಗುಷ್ಠಾಗ್ರೇ ಅಪ್ಪಪಪ್ಪಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ನಿವಸಂತಿ ವೈ |
ಸಪ್ತಸಾಗರ ಪಾದಾಧಸ್ತದೂಢ್ಯೇ ಕುಲಸರ್ವತಾಃ ||
ಚರಸ್ಯ ಪಾದತೀರ್ಥೇನ ಲಿಂಗಮಂಜ್ವನ ಮುತ್ರಮಮಾ |
ತತ್ಪ್ರಸಾದಂ ಮಹಾದೇವಿ ನೈವೇದ್ಯಂ ಶುಭ ಮಂಗಲಮಾ ||

ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪಾದಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡುವುದು

ಇನ್ನು ಕುಮಾರಲಾವನು ಜಲಾಭಿವಾಸನ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೆಡೆ—

ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಾವೃತಾಂಗಾಯ ಜ್ವಲನಸ್ತಂಭರೂಪಿಣೇ |
ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಯೇ ||
ಅನಾದಿಮಲ ಸಂಸಾರ ರೋಗ ವೈಷ್ಯಾಯ ಶಂಭವೇ |
ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಯೇ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕುಮಾರಲಾವನು ಜಲಾಭಿವಾಸನ ಮಾಡಿ
ಸುವುದು.

ಇನ್ನು ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಹಸ್ತವಂ ಶೋಧಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೆಡೆ—

ಓಂ ತ್ರಾಸ್ತಿಯಂ ವಿಶಕ್ತಃ |
ಶ್ರೀಕರಂ ಚ ಪವಿತ್ರಂ ಚ ರೋಗಶೋಕ ಭಯಾಪಹಮಾ |
ಮನಸಾ ಸಹ ಹಸ್ತೇಭ್ಯೋ ಪದ್ಭ್ಯಾಮುದ್ಧರಣಾಯ ಚ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶಿಷ್ಯನ ಹಸ್ತವಂ ಶೋಧಿಸುವುದು.

ಇನ್ನು ವಿಭೂತಿಯ ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೆಡೆ—

ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಲಲಾಟೇ ಕರ್ಣೇ ಚ ಚಕ್ಷುಷೋರ್ಧ್ವಾರ್ಣಕೇ ತಥಾ |
 ಆಸ್ಮೇ ದ್ವಾ ಭ್ರೂಂ ಚ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ತನ್ನೂಲ ತನವಸ್ತಥಾ ||
 ಮಣಿಬಂಧೇ ಚ ಹೃತ್ಪಾಶ್ವೇ ನಾಭೌ ವೇದ್ರೇ ತಥೈವ ಚ |
 ಉರೌ ಚ ಜಾನುಕೇ ಚೈವ ಜಂಘಾ ಪೃಷ್ಠೇ ತಥೈವ ಚ ||
 ಪಾದೇ ದ್ವಾ ತ್ರಿಂಶತಿಶ್ಚೈವ ಪಾದಸಂಧೌ ಯಥಾ ಕ್ರಮಾತ್ |
 ಇತ್ಯುದ್ಧೃತಂ ಸ್ನಾನಂ ಪಾರಣಂ ಮೋಕ್ಷಕಾರಣಮ್ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ
 ವಿಭೂತಿಯುಂ ಧರಿಸುವುದು.

ಇನ್ನು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯುಂ ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಓಂ ಹ್ರೂಂ ಶ್ರೂಂ ಭ್ರೂಂ ರೂಂ ಬ್ರೂಂ—

ಪ್ರಾರೂಮಹಿ ಪ್ರೀಯಂ ಕ್ಷೇಕ್ಷಮಪಿಕ್ಷೂಹ್ರೀಂ ನಮೋಂತಿ ಮಯಯೇ

ಇತಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಮಂತ್ರಾನಂತರೇ ಪ್ರಾಣನಾಯಮ್ಕು “ ಸಮಸ್ತ
 ಪಾಪಕ್ಷಯಾರ್ಥಂ ಶಿವಜ್ಞಾನಾವಾಪ್ತೃರ್ಥಂ ಸಮಷ್ಟಿಮಂತ್ರೈಃ ಸಹ
 ಧಾರಣಾ ಕರಿಷ್ಯೇ ” ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ—

ಶಿರಸಾ ಧಾರಯೇತ್ಕೋಟಿ ಕರ್ಣಯೋರ್ದಶಕೋಟಿಭಿಃ |

ಶತಕೋಟಿ ಗಳಲೇ ಬದ್ಧಂ ಸಹಸ್ರಂ ಬಾಹುಮೂಲಯೋಃ ||

ಆಸ್ರಮಾಣ ಫಲಂ ಹಸ್ತೇ ರುದ್ರಾಕ್ಷಂ ಮೋಕ್ಷ ಸಾಧನಮ್ |

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಹಸ್ತಂಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯುಂ ಧರಿಸು
 ವುದು.

ಇನ್ನು ಜಲಾಧಿವಾಸದೊಳಗಣ ಕುಮಾರಲಾವಂ ತೆಗೆಯುವ ಕ್ರಮ
 ವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಮಹಾದೇವಾಯ ಮಹತೇ ಜ್ಯೋತಿಷೇಽನಂತತೇಜಸೇ |

ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಯೇ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಜಲಾಧಿವಾಸದೊಳಗಣ ಕುಮಾರಲಾವಂ ತೆಗೆ
 ಯುವುದು.

ಇನ್ನು ಶಿಲೆಯ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವಂ ಕಳೆವ ಪರಿಯೆಂತೆಂದಡೆ—

ವಿಶ್ವತತ್ತ್ವಕ್ಷುರುತ ವಿಶ್ವತೋ ಮುಖೋ ವಿಶ್ವತೋ ಬಾಹುರುತ
ವಿಶ್ವತಃ ಪಾತ್ ಸಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ದಮತಿ ಸುಪದಂ ತ್ರಯೀ—
ದ್ಯಾವಾಭೂಮೀ ಜನಯನ್ ದೇವ ಏಕ ಏವ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಶಿಲೆಯು ಪೂರ್ವಾರ್ತ್ರಯವಂ ಕಳೆವುದು.

ಇನ್ನು ಆ ಶಿಲೆಗೆ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಓಂ ವಿಶ್ವಾಧಿಕೋ ರುದ್ರೋ ಮಹರ್ಷಿಃ ಸರ್ವೋ ಹೈಷ ರುದ್ರ-
ತಸ್ಯೈ ರುದ್ರಾಯ ತೇ ಆಸ್ತು ನಮೋ ರುದ್ರೋ ವೈ ಕ್ರೂರೋ-
ರುದ್ರಃ ಪಶೂನಾಮುಧಿಸತಿಸ್ತಥಾ ದೇವಾ ಉರ್ಧ್ವಬಾಹವೋ-
ರುದ್ರಾ ಸ್ತು ಸ್ವಂತಿ ಯಸ್ಮಾತ್ಪರಂ ನಾಪರಮಸ್ಯ ಕಿಂಚಿದ್ವಸ್ಯಾನ್-
ನೇವೋ ನ ಧೈಯಃ ಕಿಂಚಿತ್ | ಶಿವ ಏಕೋ ಧೈಯಃ

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅ ಶಿಲೆಗೆ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡುವುದು.

ಇನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಸ್ವಪನಕ್ಕೆರೆಯುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಸಪ್ತಶೀರ್ಷಕಂ ಲಿಂಗಂ ತಥಾ ಸ್ವಪನಮಾಚರೇತ್ |
ಪಯೋಧಧ್ಯಾಜ ಮಧ್ವಿಕ್ಷುರಸ್ಯ ಮೂಲೇನ ಪಂಚಭಿಃ ||
ಓಮನಂತ ರುಚಿರಾಯುಕ್ಷ ಭಕ್ತಂ ತಿಸ್ತ ರತಾತ್
ಪರಮಂ ಸಿಯಮುಚ್ಯತೇ ಮೌರಾತಸ್ಯ
ಅವಿರಸ ಭುವನಂ ಜ್ಯೋತಿರೂಪಕಮ್ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಸ್ವಪನಕ್ಕೆರೆಯುವುದು.

ಇನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರವಂ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಪೋಮರೂಪ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ಪೋಮಾತ್ಮಾಯ ಪ್ರಹರ್ಷಿಣೇ |
ವಾಸಾಂಸಿ ಚ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಸರವಂತಿ ಮೃದೂನಿ ಚ ||
ಶಿವಾಯ ಗುರನೇ ದತ್ತಂ ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯ ಫಲಂ ಶೃಣು |
ಏವಂ ತದ್ವಸ್ತ್ರ ತಂತೂನಾಂ ಪರಿಸಂಖ್ಯಾತ ಏವ ಹಿ ||
ತಾವದ್ವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ರುದ್ರಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ |

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರವಂ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

ಇನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಗಂಧವು ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಚಂದನಾಗರು ಕರ್ಪೂರ ತಮಾಲದಳ ಕುಂಕುಮಂ |
ಉಶೀರಕೋಷ್ಠಸಂಯುಕ್ತಂ ಶಿವಗಂಧಾಷ್ಟಕಂ ಸ್ತುತಮ್ ||
ಅಡಮಾನಸ್ತು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ಅವಧಾರ್ಯ ಯಥೈವ ಚ |
ಅಷ್ಟಗಂಧಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಪುಣ್ಯಪ್ರದ ಸಮಸ್ತತಮ್ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಗಂಧಮಂ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

ಇನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಅಕ್ಷತೆಯನರ್ಪಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ—
ಅಭಿನ್ನ ಶಂಖವಚ್ಚೈವ ಸುಶ್ಲೇಷ ಪ್ರೀಹಿ ತಂಡುಲಮ್ |
ಸ್ತುತಂ ಶಿವಾರ್ಚನಾಯೋಗ್ಯಂ ನೇತರಂ ಚ ವರಾನನೇ ||
ಗಂಧಾಕ್ಷತ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಶಿವಮುಕ್ತೇಶ್ವಕಾರಣಮ್ |
ಸರ್ವವಿಘ್ನ ನಿವಾರ್ಯುಕ್ತಂ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯ ತೇ |

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಅಕ್ಷತೆಯಂ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

ಇನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಪುಷ್ಪವಂ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ—
ಮಲ್ಲಿಕೋತ್ಪಲಪುನ್ನಾಗಕದಂಬಾಲೋಕ ಚಂಪಕಮ್ |
ಸೇವಂತಿ ಕರ್ಣಿಕಾರಾಪ್ತಿಂ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾರಕ್ತಕೇಸರೇ ||
ಕದಂಬವನಸಂಭೂತಂ ಸುಗಂಧಿಂ ಚ ಮನೋಹರಮ್ |
ತತ್ಪತ್ರಜಾತಕಂ ದಿವ್ಯಂ ಪುಷ್ಪಂ ಶಂಭೋಽರ್ಪಯಾಮಿ ತೇ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಪುಷ್ಪವ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

ಇನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಧೂಪವ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ—
ಗುಗ್ಗುಲಂ ಘೃತಸಂಯುಕ್ತಂ ಲಿಂಗಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಸಂದಹೇತ್ |
ವನಸ್ಪತಿಸಾಸನೋಕ್ತಂ ಗಂಧಂ ದದ್ಯಾತ್ ಪ್ರಮುತ್ರ ಮಮ್ |
ಅರ್ಪಣಾದೇವ ದೇವಾಯ ಭಕ್ತ ಪಾಪಹರಾಯ ಚ |

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಧೂಪವನರ್ಪಿಸುವುದು.

ಇನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ದೀಪವ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ—
ಸುಪ್ರಕಾಶ ಮಹಾತೇಜ ಸರ್ವಾಂತ್ಸ್ಮಿ ಮಿರಾಶಹ |
ಸಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ದೀಪೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ||

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ದೀಪವನರ್ಪಿಸುವುದು.

ಇನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯವನರ್ಪಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಕ್ಷೀರವಾಙ್ಧಿಸಂಭೂತಮನ್ಮತಂ ಚಂದ್ರಸನ್ನಿಭಮ್ |

ನೈವೇದ್ಯಂ ಪಡ್ಯಪೋಪೇತಂ ಶಾಶ್ವತಾಯ ಸಮರ್ಪಿತಮ್ ||

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯವ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

ಇನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ತಾಂಬೂಲವ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಪೂಗಸಂಭೂತ ಕಪೂರ ಚೂರ್ಣ ಶರ್ಣದ್ವಿಸಂಯುತಃ |

ತ್ರಯೋದಶಕಲಾತ್ಮನಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಫಲಮುಚ್ಯತೇ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ತಾಂಬೂಲವ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

ಇನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಮಂತ್ರ ಪುಷ್ಪವ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ತ್ರಿಯಂಬಕಂ ಯಜಾಮಹೇ ಸುಗಂಧಿಂ ಪುಷ್ಪವರ್ಧನಮ್ |

ಉರ್ವಾರುಕಮಿವ ಬಂಧನಾನ್ಮುತ್ಕೇಷ್ಯೇಮುಕ್ತೇಯ ಮಾನ್ವತಾತ್ ||

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪವ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

ಇನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಪೀಠಯುಕ್ತ್ಯಾ ಧರಿತ್ರಿ ಜಲಧರಕಲಶಂ ಲಿಂಗಮಾಕಾಶಮೂರ್ತಿಂ

ನಕ್ಷತ್ರಂ ಪುಷ್ಪಮಾಲ್ಯಂ ಗ್ರಹಗಣಕುಸುಮಂ ನೇತ್ರ

ಚಂದ್ರಾರ್ಕವನ್ನಿವಮ್ |

ಕುಕ್ಷಿಂ ಸಪ್ತಸಮುದ್ರಂ ಭುಜಗಿರಿ ಶಿಖರಂ ಸಪ್ತಪಾತಾಳಪಾದಂ

ನೇದಂ ವಕ್ತ್ರಂ ಪಡಂಗಂದಶದಿಶವಸನಂ ದಿವ್ಯಲಿಂಗಂ ನಮಾಮಿ ||

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವ ಮಾಡುವುದು.

ಇನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನವ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

“ ಏತೇಷಾಂ ಪುರುಷೋಽಸ್ಮು ”

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನವ ಮಾಡುವುದು.

ಇನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನವ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಗುರುವು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಉರಸ್ಥಲದ ಸಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಅಯಂ ಮೇ ಹಸ್ತೋ ಭಗವಾನ್ ಅಯಂ ಮೇ ಭಗವತ್ಪರಃ |

ಅಯಂ ಮೇ ವಿಶ್ವಭೇಷಜಃ ಅಯಂ ಶಿವಾಭಿಮರ್ಶನಃ ||

ಅಯಂ ಮಾತಾ ಅಯಂ ಪಿತಾ ಅಯಂ ಜೀವಾತುರಗಮತ್
ಇದಂ ತವ ಸಮರ್ಪಣಂ ಸುಬಂಧವೇ ಇರೀಹಿ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯುಂ
ಮಾಡುವುದು,

ಇನ್ನು ಆ ಶಿಷ್ಯನ ವಾಯುಪ್ರಾಣಿತ್ವವಂ ಕಳೆದು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯ
ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಓಂ ಅಪಿ ಚ ಪ್ರಾಣಾಪಾನವ್ಯಾನೋದಾನ ಸಮಾನಾದಿ
ತಚ್ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ಪರಮೇಶ್ವರಸ್ಯ ||

ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಂ ಪ್ರಾಣೇನ ವಿಷ್ಣೋಽಮೃತಂ ಜುಹೋಮಿ
ಶಿವೋ ಮಾಂ ವಿಷಪ್ರದಾಹಾಯ ಪ್ರಾಣಾಯ ಸ್ವಹಾ ||

ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಮುಪಾನೇನ ವಿಷ್ಣೋಽಮೃತಂ ಜುಹೋಮಿ
ಶಿವೋ ಮಾಂ ವಿಷಪ್ರದಾಹಾಯ ಆಪಾನಾಯ ಸ್ವಹಾ ||

ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಂ ವ್ಯಾನೇನ ವಿಷ್ಣೋಽಮೃತಂ ಜುಹೋಮಿ
ಶಿವೋವದಿಂ ವಿಷಪ್ರದಾಹಾಯ ವ್ಯಾನಾಯ ಸ್ವಹಾ ||

ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಮುದಾನೇನ ವಿಷ್ಣೋಽಮೃತಂ ಜುಹೋಮಿ
ಶಿವೋ ಮಾಂ ವಿಷಪ್ರದಾಹಾಯ ಉದಾನಾಯ ಸ್ವಹಾ ||

ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಂ ಸಮಾನೇನ ವಿಷ್ಣೋಽಮೃತಂ ಜುಹೋಮಿ
ಶಿವೋ ಮಾಂ ವಿಷಪ್ರದಾಹಾಯ ಸಮಾನಾಯ ಸ್ವಹಾ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ವಾಯುಪ್ರಾಣಿತ್ವವಂ ಕಳೆದು ಲಿಂಗ
ಪ್ರಾಣಿಯುಂ ಮಾಡುವುದು.

ಇನ್ನು ಆ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಅಗ್ನೋದಕವನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗದ ಮೇಲೆ ತಳೆವ
ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ—

ಶಿವಃ ಪಶ್ಯತಿ ಶಿವೋ ದೃಶ್ಯತೇ ಅಹೋರಾತ್ರಂ
ಶಿವಸನ್ನಿಧಾವೈಕಮೇನಂ ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ |

ತ್ವೈಜಾತಾಮಿ ಯಜೇಕಂ ಆ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಹಿ
ಕಾಮೇಭ್ಯಾ ಅಗ್ನೀನಾಂ ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ ||

ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಹಿ ಕಾಮೇಭ್ಯೋ ಅಗ್ನೀನಾಂ ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ
ತ್ವೈಜಾತಾಮಿಯಜೇಕಂ ಅಭಿಚಾರನ್ || ಇತಿ ||

ಸರ್ವೋ ವೈ ಏಷ ಯಜ್ಞಃ ಯತ್ರೋಪಾತ್ರ ಯಜ್ಞಃ

ಸರ್ವೇಷಾಮೇನಂ ಯಜ್ಞೇನ ಜಾಯತೇ ||

ನ ದೇವತಾಭ್ಯಾಂ ಆ ವುಚ್ಯತೇ ದ್ವಾದಶಕಪಾಲ ಪೂಜಾಪೂಜಾ ಭವತಿ ||

ತಂ ತೇ ಯಜೇತ ಕಪಾಲ ಸ್ತ್ರೀಸಾನುದ್ರೈ—

ತ್ರಯಂ ತ್ರಯೀ ಮೇ ಲೋಕಾ ಏಷಾಮಾ—

ಲೋಕಾನಾಮುಪ್ಯುಕ್ತರೋತ್ತರ ಜ್ಞೇಯೋ ಭವತಿ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರೋದಕವಂ ತಳೆವುದು.

ಇನ್ನು ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಭಾಳದಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿಯ ಪಟ್ಟವಂ ಕಟ್ಟುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೆ—

ಓಂ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಂ ಸತತಂ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಂ

ಸರ್ವದೇವ ಲಲಾಟ ಪಟ್ಟತ್ರಪುಂಡ್ರಂ

ಸಪ್ತ ಜನ್ಮಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಭಸ್ಮಭೂಷಂ ತತಃ ಕ್ಷಣಮ್ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಭಾಳದಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ ಪಟ್ಟವಂ ಕಟ್ಟುವುದು.

ಇನ್ನು ಆ ಶಿಷ್ಯನ ದುರಕ್ಷರವ ತೋಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೆ—

ಐಶ್ವರ್ಯಕಾರಣ ದ್ವಾತಿರ್ಭಾಸನಾದ್ವಸಿತಂ ತಥಾ |

ಸರ್ವಾಂಗಾಭ್ಯರ್ಚನಾದ್ವಸ್ತ ಚಾಪದಕ್ಷರಣಾತ್ ಕ್ಷರಂ ||

ತತೋಭೂತಪ್ರೇತ ವಿಶಾಚ ಬ್ರಹ್ಮ ರಾಕ್ಷಸ—

ಅಪಸ್ವಾರಭನಭೀತಿಭ್ಯೋ ಭೀಕಾರಣಾದ್ರಕ್ಷಾ ರಕ್ಷತೇ ||

ಏತಾನಿ ತಾನಿ ಶಿವಮಂತ್ರ ಪವಿತ್ರತಾನಿ

ಭಸ್ಮಾನಿ ಕಾಮದಹನಾಂಗ ವಿಭೂಷಿತಾನಿ |

ತ್ರೈಪುಂಡ್ರಕಾನಿ ರಚಿತಾನಿ ಲಲಾಟಪಟ್ಟೇ

ಉಂಪಂತಿ ದೈವಲಿಖಿತಾನಿ ದುರಕ್ಷರಾಣಿ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ದುರಕ್ಷರವಂ ತೋಡುವುದು.

ಇನ್ನು ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಲಿಖಿತವಂ ಬರೆವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೆ—

“ ಓಂ ಓಂ ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಧಾಮ್ನೇ ”

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಖಿತಮಂ
ಬರೆವುದು.

ಇನ್ನು ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತವನಿರಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ-

ಉದ್ಯದ್ವಾ ಸ್ವರ ಕೋಟಿ ಪ್ರಕಾಶ ಮಹಾದರ್ಶನ

ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಭೀಷಣಮ್ |

ಭುಜಂಗ ಭೂಷಣಂ ಧ್ಯಾಯೇ ದಿವ್ಯಾಯುಧಂ ರುದ್ರಮ್ |

ಸರ್ವೈಸ್ತಪಸ್ವಿಭಿಃ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸರ್ವಜ್ಞೇಷು ಭಾಗಿನಮ್ ||

ರುದ್ರಭಕ್ತಂ ಸ್ಮೃತಾಃ ಸರ್ವೇ ತ್ರಿಸಂಧ್ರಾಂಕಿತ ಮಸ್ತಕಮ್ |

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತವನ್ನಿರಿಸುವುದು.

ಇನ್ನು ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಶಿವಮಂತ್ರವಂ ನಿರೂಪಿಸುವ ಕ್ರಮ
ವೆಂತೆಂದದೆ—

ಕರ್ಣದ್ವಾರೇ ಯಥಾವಾಕ್ಯಂ ಸದು ರೋರ್ಲಿಂಗಮೀರ್ಯತೇ |

ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಶ್ಚಾಭಾವೋ ತ್ರಿಧಾಮೈಕ್ಯಮಿದಂ ಶೃಣು ||

ಕರ್ಣೇ ಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ಶನಕೈಃ ಶಿವಮಂತ್ರಮುದೀರಯೇತ್ |

ಸ ತು ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಃ ಶಿಷ್ಯೋ ಮಂತ್ರತದ್ಧ್ಯಾನಸಾನಸಃ ||

ಎಂದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಶಿವಮಂತ್ರವಂ ನಿರೂಪಿ
ಸುವುದು.

ಇನ್ನು ಶತಪತ್ರದೊಳಗಣ ಮನಪ್ರಾಣದೊಳಗಿಪ್ಪ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೊಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸ್ಥಲಮಂ ತೋರಿಸಿ

ಆ ಶಿಷ್ಯನಂ ಕೃತಕೃತ್ಯನಂ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಗುರುವಿಂಗೆ

ನಮೋ ನಮಃ ಎಂದು ಬದುಕಿವೆನಯ್ಯಾ

ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಸ್ಥಲ ೨

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ನಿರ್ಮಲಾತ್ಮಕರಪ್ಪ ಸದ್ಭಕ್ತರುಗಳಿಗೆ ಮಹಾ-
ದೇವಕೇಂದ್ರವು ಮಾಡಿದ ದೀಕ್ಷಾವಿಧಾನವುಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ
ನುಡಿದರ್ಮಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ನಿರ್ಮಲಾತ್ಮಕರಾದ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮರುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುವು
ದೀಕ್ಷಾವಿಧಾನದಿಂದ ತನ್ನಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪರಿಯು ತೋರಿ ನುಡಿದ
ವಚನಗಳು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಪಶುನಾಥಃ ಶಿವಸ್ತ ಸ್ವಾತ್ಮಶೂನಾಂ ಪತಿರತ್ಯಪಿ |

ಪಶುಪಾಶವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಗುರೋರಾಜ್ಞಾನಿರೀಕ್ಷಣಾತ್ || ೧ ||

ಪಶುಪತಿಯುಂ ಶಿವನಾದ ಕಾರಣ ಪರುಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನು ಆ
ಪಶುತನವನ್ನು ಪಾಶವನ್ನು ಕೆಡಿಸುವುದು ಗುರುವಿನಾಜ್ಞಾನಿರೀಕ್ಷಣೆಯುಂ

ಯಥೈವ ವನ್ನಿಸಂಪರ್ಕಾನ್ಮಲಂ ತ್ಯಜತಿ ಕಾಂಚನಮ್ |

ತಥೈವ ಗುರುಸಂಪರ್ಕಾತ್ ಪಾಶಂ ತ್ಯಜತಿ ಮಾನವಃ || ೨ ||

ಹೇಗೆ ಅಗ್ನಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಕಾಳಿಕೆಯು ಹೋಗಿ ಅಪ-
ರಂಜಿಯಹುದೋ ಹಾಗೆ ಗುರುವಿನ ಸಂಗದಿಂದ ಶಿಷ್ಯನು ಪಾಶವು ಕೆಟ್ಟು
ಮುಕ್ತನಹನು.

ವಿನಶ್ಯತ್ಯಂಧಕಾರಸ್ತು ಯಥಾ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧೌ |

ಗುರೋರ್ನಿರೀಕ್ಷಣಾದೇವ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ || ೩ ||

ಸೂರ್ಯನ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ಕತ್ತಲೆಯು ಹೇಗೆ ಕೆಡುವುದೋ ಹಾಗೆ
ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ನೋಟ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಸಮಸ್ತಪಾಪಗಳು ಕೆಟ್ಟು
ಮುಕ್ತನಹನು.

ನೈವತದ್ವ್ಯುತ ಸಂವಿಶ್ರಃ ಸಮುದ್ರಾನಬಿಲಾನಪಿ |

ಶಿವಭಕ್ತೋ ಮುನಃ ಕಶ್ಚಿದ್ವೇದೀ ಜಿಹ್ವಾಗ್ರತಃ ಕ್ಷಣಾತ್ || ೪ ||

ಸಮುದ್ರವಂ ಕೂಡಿದಂತಹ ಸಮಸ್ತನದಿಗಳು ಹೇಗೆ ಏಕವರ್ಣವಾ
ದಾದವೋ ಹಾಗೆ ಗುರುವಿನ ಜಿವ್ವಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿತನಾದ ಭಕ್ತಂಗೆ ಶಿವ
ಕುಲವಲ್ಲದೇ ಬೇರೆ ಕುಲವಿಲ್ಲವು.

ದಾರ್ವಶ್ಚ ಲೋಹವ್ಯದ್ರತ್ನ ಜಾತಂ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ |

ಅವಧಾಯಾಂ ಯಥಾಪೂಜ್ಯಂ ತಥಾ ಶಿಷ್ಯಶ್ಚದೇಶಿಕೇ || ೫ ||

ಕಾಷ್ಠ ಕಂಚು ಮಂಣು ಲೋಹ ರತ್ನ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಲಿಂಗಾ
ಕಾರವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ಪೂಜ್ಯವೋ ಹಾಗೆ ಗುರುಪ್ರವೇಶ
ವಾದ ಬಳಿಕ ಶಿಷ್ಯನು ಪೂಜ್ಯನಹನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಹಸ್ತಾಬ್ಜ ಮುಢನದಿಂದೊತ್ತಿ ಭಸ್ಮವ ಮಾಡಿ
ಮತ್ತು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮರು ಜೀವಣೆಯ
ಚಿತ್ತ ಶೋತ್ರದೊಳು ಧಾರೆಯನೆರೆಯಲು
ಅತ ನಿನ್ನಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ

೨

ಉರಿವ ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ತೃಣವ ತಂದಿರಿಸಿದರೆ
ಆ ತೃಣವ ನಾಕಿಚ್ಚು ನುಂಗಿದಂತೆ
ಗುರು ಚರಣದ ಮೇಲೆ ತನುವೆಂಬ ತೃಣವ ತಂದಿರಿಸಿದರೆ
ಅತನ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ

೩

ಜ್ಯೋತಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ಕರ್ಪುರವು ಜ್ಯೋತಿಯಪ್ಪಂತೆ
ಅಪ್ಪುವಿನ ಸಂಗದಿಂದ ಲವಣವು ಅಪ್ಪುವಪ್ಪಂತೆ
ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ಸಂಗದಿಂದ ಶಿಷ್ಯನು ಶ್ರೀ ಗುರುವಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು
“ಯಥಾ ಬೀಜಸ್ತ ಥಾಂಕುರಃ” ಎಂಬುದು ತಪ್ಪದು ದಿಟ ದಿಟ

ನೋಡಾ

ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಬೀಜದಿಂದಾದ ಸಸಿಯು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಪ್ಪುದು
 ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ
 ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಶಿತು ಕಾಮಧೇನುವಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು
 ದಿಟ ದಿಟ ನೋಡಾ
 ಸದ್ಗುರುವಿಂದಾದ ಶಿಷ್ಯನು ಸದ್ಗುರುವಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು
 ದಿಟ ದಿಟ ನೋಡಾ
 “ಯಥಾ ಬೀಜಸ್ತಥಾಂಕುರಃ” ಎಂಬ ವಾಕ್ಯ ತಪ್ಪದು
 ಶಿವಬಲ್ಲನು ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿ ಪ್ರೀಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಬ್ರಹ್ಮಸೃಷ್ಟಿ ಪಂಚಭೂತಸಮಿತ್ರದಿಂದಾದ ಕಾಯವು
 ಭೂತಕಾಯವು,

ವಾಯು ಪ್ರಾಣ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ಕಾರಣ ಕಾಯವು
 ಈ ಪರಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ದೇವದಾನವಮಾನವರಿಗೆಯು ಒಂದೇಪರಿ
 ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಹಾಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೂ
 ಮಹಾಮಂತ್ರ ಸಮ್ಮಿತ್ರದಿಂದಾದ ಕಾಯವು ಪ್ರಸಾದಕಾಯವು
 ಮಹಾಮಂತ್ರ ಪಿಂಡವು ಭಕ್ತಿ ಕಾಯವು
 ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯವಿಲ್ಲ
 ಸತ್ಯನು ಸದ್ಯೋನ್ಮುಕ್ತನು
 ಈಪರಿಯು ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದ ಮಹಾತ್ಮಗೆ ಒಂದೇ ಪರಿ
 ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ಕಾರುಣ್ಯದ ಪರಿ ಶಿವಭಕ್ತನಯಿರವಿನ ಪರಿ
 ಇಂತುಂಟಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿ ಪ್ರೀಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ
 ಸಿಮ್ಮ ತರಣರಿಗೆ ಲೋಕದ ಮೂಲವರ ಸರಿಯೆಂದರೆ ನಾಯಕ
 ನರಕ ತಪ್ಪದು.

೫

ಶ್ರೀ ಗುರು ಮಾಡಿದ ಗುರು ತತ್ವವು ಉಪಮಾತೀತನಯ್ಯ
 ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರೂಪವ ತುಂಬಿ ನೇತ್ರವನು ಗುರುವ ಮಾಡಿದ
 ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಮಂತ್ರವ ತುಂಬಿ ಶ್ರೋತ್ರವ ಗುರುವ ಮಾಡಿದ

ಘ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಗುರುಪಾದಪದ್ಮದಲ್ಲಿಯ ಮಹಾಗಂಧವನು ತುಂಬಿ
ಘ್ರಾಣವನು ಗುರುವ ಮಾಡಿದ
ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕರುಣ ಪ್ರಸಾದವ ತುಂಬಿ ಜಿಹ್ವೆಯನು
ಗುರುವ ಮಾಡಿದ

ಕಾಯವನು ಭಕ್ತಕಾಯಮನುಕಾಯವೆಂದು
ಪ್ರಸಾದಕಾಯವೆಂದೆನಿಸಿ ಕಾಯವನು ಗುರುವ ಮಾಡಿದ
ಪ್ರಾಣವನು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣವನು
ಗುರುವ ಮಾಡಿದ

ಇಂತು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವನು ಗುರುವ ಮಾಡಿ
ಸರ್ವಾಂಗವನು ಗುಪ್ತವ ಮಾಡಿದ ಮಹಾಗುರುವಿಗೆ
ಸಾಸಿನ್ನೇನ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯ.
ಗುರುಪೂಜಿಯಂ ಮಾಡಲು ಆವಾವ ದ್ರವ್ಯಗಳನು
ಆವಾವ ಪದಾರ್ಥಗಳನು ಆವಾವ ಪುಷ್ಪಫಲಾದಿಗಳನು
ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದಡೆ ಆವಾವೂ ಗುರುತ್ವವಿಲ್ಲ
ಸರ್ವದ್ರವ್ಯಮೂಲವು ಸರ್ವಪದಾರ್ಥಮೂಲವು
ಸರ್ವರಸ ಪುಷ್ಪ ಫಲಾದಿಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೆಯೂ ಮೂಲಿಗ ಮನವು
ಗುರುತ್ವವುಳ್ಳದು

ನನ್ನ ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯಸಹಿತ ಕಾಯವನು ಗುರುವಿಂಗಿತ್ತು
ಎನ್ನ ಶಿರವನು ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನವ ಮಾಡಿ
ಸುಖಿಯಪ್ಪೆನಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಗುರುಮಾಹತ್ಯ ಸ್ಥಲ ೩

ಇಂತೀಪ್ರಕಾರದಿ ಮಹಾದೇಶಿಕೇಂದ್ರನು ತಚ್ಚಿಷ್ಯನುಗಪ್ರಾಣಾದಿ ಸಮಸ್ತಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಯು ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿದಂತೆ ಪ್ರವೇಶ ವಾದುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು

ಇಂತಹ ಶ್ರೀಗುರುಮೂರ್ತಿಯ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವು ಪೋಗಲ್ವ ವಚನಗಳು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಗುರುರೂಪಧರೋ ದೇವಿ ಶಿವನಿವ ಮಹೀತಲೇ |

ಕರೋತ್ಯನುಗ್ರಹಂ ಶಿಷ್ಯಕುಲಂ ಭಕ್ತ್ಯಾನುಮೋದಿತಃ || ೧ ||

ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿದೇವಿಯೇ ಶಿವನು ಗುರುರೂಪವು ಧರಿಸಿ ಆಚಾರ್ಯನಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಜಯು ಗೈದು ಶಿಷ್ಯನ ಕುಲವು ತೋಡಿದು ಅನುಗ್ರಹಮು ಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸುವನು.

ಸೂತಸಂಹಿತಾಯಾಂ —

ಯಾವಪ್ರೀತಾಂಬರಂ ಪ್ರಾಹ ಶೃಣು ಪಂಕಜಲೋಚನ |

ಆಚಾರ್ಯಃ ಸತು ಸಂಸಾರಮೋಚನಪ್ರದ ಉಚ್ಯತೇ || ೨ ||

ವಿಶ್ವಾಸದಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಗುರುವೇ ಸಂಸಾರವು ಕಳೆದನು ಗುರುವು ಬಿಟ್ಟು ಅಧಿಕವಿಲ್ಲೆಂದು ಶಿವನು ನಿರೂಪವು ಕೊಟ್ಟನು.

ನಗುರೋರಧಿಕಂ ನಗುರೋರಧಿಕಂ ನಗುರೋರಧಿಕಂ ವಿದಿತಂ ವಿದಿತಮ್ |

ವಿದಿತಂ ವಿದಿತಂ ಶಿವಶಾಸನತಃ ಶಿವಶಾಸನತಃ ಶಿವಶಾಸನತಃ || ೩ ||

ಗುರುವಿನಿಂದಧಿಕವಿಲ್ಲ ಗುರುವಿನಿಂದಧಿಕವಿಲ್ಲ ಗುರುವಿನಿಂದಧಿಕವಿಲ್ಲ ಹೀಗಿದ್ದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಶಿವಾಗಮದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಗಮದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಗಮದಲ್ಲಿ.

ವಚನಗಳು

೧

ಶಿವನು ನರಕಾಯವ ತೊಟ್ಟು ಗುರುರೂಪವಾಗಿ ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು
ಅಷ್ಟಾದತಜಾತಿಯೊಳಗಿದ್ದ ದೇನು ಮರ್ತ್ಯನೆ? ಅಲ್ಲ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಶಿವರಹಸ್ಯೇ —

ಗುರುದೇವೋ ಮಹಾದೇವೋ ಗುರುದೇವಃ ಸದಾಶಿವಃ |

ಗುರುದೈವಾತ್ಪರಂ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀ ಗುರುನೇನಮಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಮಹದೇವನು ತಾನೇ—

ಲಲಾಟಲೋಚನಂ ಚಾಂದ್ರೀಂಕಲಾಮುಖಿಚ ದೋರ್ವ್ವಯಮ್ |

ಅಂತರ್ನಿಧಾಯ ವರ್ತೇಹಂ ಗುರುರೂಪೋ ಮಹೇಶ್ವರಂ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಶಿವನು ಗುರುರೂಪವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಪರಃ ಶಿವೋ ಗುರೋರ್ಮೂರ್ತಿಃ ಶಿಷ್ಯದಿಕ್ಷಾದಿಕಾರಣಾತ್ |

ಶಿಷ್ಯಾತೀತಂ ಮಹಚ್ಛೋದಂ ಚ್ಯೋದ್ಯರೂಪಾಯ ವೈ ನಮಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ವೀಕ್ಷೆಯಂ ಕರುಣಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು

ಬಂದನಯ್ಯ ಮಹಾಕಾರುಣ್ಯಮೂರ್ತಿ ಪರಶಿವನು ತಾನೇ

ಉಶಿಲಿಂಗ ಪೆನ್ನಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೨

ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದ ಮಹತ್ಪ್ರಪ್ತ ಲಿಂಗೋತ್ಪತ್ತಿ

ಲಿಂಗದಿಂದ ಜಂಗಮೋತ್ಪತ್ತಿ

ಜಂಗಮದಿಂದ ಪ್ರಸಾದೋತ್ಪತ್ತಿ

ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಭಕ್ತ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ

ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಕಲ ಲೋಕೋತ್ಪತ್ತಿ

ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೆ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾಸಹ |

ನಾದದಿಂಡು ಕಲಾತೀತಂ ಗುರುಣಾ ಲಿಂಗಮುದ್ಭವಮ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದುಕಾರಣ ಪ್ರಸಾದಉಳ್ಳವಂಗೆ ಭಕ್ತಿಯುಂಟು

ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವಂಗೆ ಲಿಂಗವುಂಟು

ಲಿಂಗವುಳ್ಳವಂಗೆ ಜಂಗಮವುಂಟು
ಜಂಗಮವುಳ್ಳವಂಗೆ ಗುರುವುಂಟು
ಇದುಕಾರಣ ಸದ್ಗುರುವೇ ಕಾರಣ ಅಂದೆತೆಂದಡೆ--

ಗುರುಣಾದೀಯತೇ ಲಿಂಗಂ ಗುರುಣಾದೀಯತೇ ಕ್ರಿಯಾ |
ಗುರುಣಾದೀಯತೇ ಮಂತ್ರಂ ಸದ್ಗುರುಃ ಸರ್ವಕಾರಣಂ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಸದ್ಗುರುವೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠನು
ಸದ್ಗುರುವೇ ಸರ್ವಪೂಜ್ಯನು
ಸದ್ಗುರುವೇ ಸರ್ವ ಕಾರಣನಯ್ಯ
ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಸ್ತಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೩

ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಲೊಡನೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಮಾಯೆ
ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಲೊಡನೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಮರನೆ
ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಲೊಡನೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಪ್ರಪಂಚು
ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಲೊಡನೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಎನ್ನ ಸುತ್ತಿದ
ಕರ್ಮ ಪಾತವು

ಗುಣಬ್ರಹ್ಮಾಂಧಕರಃ ಸ್ಯಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತನ್ನಿರೋಧಕಃ |
ಅಂಧಕಾರ ನಿರೋಧೇನ ಗುರುರಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸತ್ತರಜತಮನೆಂಬ
ತಿಮಿರ ಕವಿದು ಅಜ್ಞಾನವತವಾದಲ್ಲಿ
ಸದ್ಗುರುವನುಪಧಾವಿಸಿ ಬಿಡಲೊಡನೆ
ಶಿವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅಂಜನವ ಹಚ್ಚಿ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ ಮುಸುಗಿದ
ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕಾಳಿಕೆಯ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ
ತನ್ನ ಶ್ರೀಗುರು ಪಾದವನರುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನಯ್ಯ
ನನ್ನು ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯನು.

೪

ಗುರು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾವರವಾದ
ಗುರು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವಾದ

ಗುರು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಜಂಗಮನಾದ
ಗುರು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದವಾದ
ಗುರು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಗುರುವಾದ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಾದ ಗುರುವು.

೫

ಶಿಷ್ಯನ ಗುರುತ್ವವನು ಗುರುವಿನ ಮಹತ್ವವನು
ಆರಯ್ಯ ಬಲ್ಲವರು ಗುರುಶಿಷ್ಯನಾದ ಪರಿಯನು
ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ವಿಶ್ವಾಸದ ಸಾಧನದಿಂದ
ವಶಿಷ್ಠ ವಾಮುದೇವ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ಯುಷ್ಮಿಗಳಿಗೆ
ಹಿರಿದಪ್ಪ ಶಿಷ್ಯ ಗುರುವಾದ ಪರಿಯನು ಆರಯ್ಯ ಬಲ್ಲವರು
ವಾಙ್ಮನೋತಿತ ಉಪಮಿಸಬಾರದ ಘನವು ಮಹಾಕ್ರಿಯನು
ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗುರು ಭಕ್ತಿವತ್ಸಲನಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಪರಿಯನು
ಆ ಬೀಜ ವೃಕ್ಷನ್ಯಾಯದಂತೆ ಅವಿನಾಭಾವನಯ್ಯ
ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ವಿಭೂತಿಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಸ್ಥಲ ೪

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಇಹಪರಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ
ವಸ್ತು ಸದ್ಗುರುನೆಂಬುದನರಿದು ಗುರುಮಹಾತ್ಮೆಯಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ
ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾವುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಶ್ರೀ ಗುರು ಶಿಷ್ಯನ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಧರಿಸಿದ ಭಸ್ಮವನು
ಪ್ರಕಟಿಸಿ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ವಾಶಿಷ್ಠೇ —

ಪಾತಕೀ ಪಾತಕಾನ್ಮುಕ್ತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನಸಂಶಯಃ |

ಭಸ್ಮನಾ ಸದ್ಗುರುಂ ನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿಲ್ಲೋಕೇಷು ಪಿ ತ್ರಿಷು || ೧ ||

ಪಾಪವ ಮಾಡಿದವನು ವಿಭೂತಿಯ ಧರಿಸಲೊಡನೆ ತಾನಾ
ಪಾಪಂಗಳಂ ತೊಲಗುವನು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಆ ವಿಭೂತಿಗೆ ಸಮಾನ
ವಸ್ತುವು ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ —

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಚ ಸೋಗಚ್ಛೇದ್ಯಸ್ಮನಾಮಾ ಶಿವಂ ಪದಮ್ ||

ಪಾಪಕಂಚುಕಮುಕ್ತೃಜ್ಯ ಸ್ನಾನಮಾಗ್ನೇಯಮಾಚರೇತ್ || ೨ ||

ಪಾಪಕಂಚುವಾತನು ಉದಯದಿಂ ಮುನ್ನವೇ ಎದ್ದು ವಿಭೂತಿಯಂ
ಜಳಕವ ಮಾಡಿ ಅಡಿಯಿಡುವಾತನು ತನ್ನ ಪಾಪವಂ ಕಳೆದು ಶಿವವುರವ
ನೈದುವನು.

ಲೈಂಗೇ —

ಜಟಿನೋ ಮುಂಡಿನೋ ಪಾಪಿ ನಗ್ನಾ ನಾನಾಪ್ರಕಾರಿಣಃ |

ಯದ್ಭಸ್ಮ ಮಾತ್ಮಜೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಕರ್ಮಣಾ ಮನಸಾ ಗಿರಾ || ೩ ||

ಜಡೆಯ ಧರಿಸಿದವರಾದರೂ ಬೋಳಾದವರಾದಡೆಯೂ ಬತ್ತಲೆ
ಯವರಾದಡೆಯೂ ವಿಭೂತಿಯಂ ಧರಿಸುವುದು ಮನದಲ್ಲಿಯು ವಾಕ್ಯನಲ್ಲಿ
ಯು ಕಾಯದಲ್ಲಿಯು ವಿಭೂತಿಯಂ ಬಿಡಲಾಗದು.

ವೀರಾಗಮೇ—

ಸ್ಥಾನಭೇದಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮೂರ್ಧಾಚೈವ ಲಲಾಟಕರ್ಮ |
 ಕರ್ನಾ ಚ ಚಕ್ಷುಷೀ ಚೈವ ನಾಸಿಕಾ ಚಾಸ್ಯಮೇವ ಚ || ೪ ||
 ಗ್ರೀವಾಸ್ಥಂಧಾ ಚ ಬಾಹೂ ಚ ಕೂರ್ಪರೇ ಚ ತಥಾಮಣೀ |
 ಹೃಸ್ವಾಭಿ ಮೇಘ್ರಪಾಯೂ ಚ ಲೂರು ಜಾನುನಿ ಜಂಘಯೋಃ || ೫ ||
 ಗುಲ್ಫೇ ಪಾದದ್ರಯೋಶ್ಚೈವ ವೃಷಣದ್ವಯಮೇವ ಚ |
 ದ್ವಾಶ್ರಿಂಶತ್ ಸ್ಥಾನಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ಭಸ್ಮನಾ ಲೇಪಯೇತ್ತತಃ || ೬ ||

ವಿಭೂತಿಯ ಸ್ಥಾನ ಭೇದವನು ಹೇಳುವೆನು ಅವಾವವೆಂದೆ—
 ಶಿರಸ್ಸು, ಹಣೆ, ಕಿವಿಗಳು, ಕಣ್ಣುಗಳು, ಮೂಗು, ಮುಖ, ಕೊರಳು,
 ಮುಡುಹುಗಳು, ತೋಳುಗಳು, ಮೊಳಕೈಗಳು, ಮುಂಗೈಗಳು, ಹೃದಯ,
 ಹೊಕ್ಕುಳ, ಗುಹ್ಯ, ಅಭೋದ್ವಾರ, ತೊಡೆಗಳು, ಮೊಣಕಾಲುಗಳು, ಕಿರಿ
 ದೊಡೆಗಳು, ಹರಡುಗಳು, ಪಾದಗಳು, ಅಂಡಗಳು, ಇಂತೀ ಮೂವತ್ತೆರಡು
 ಸ್ಥಾನಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು. ಈ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ
 ವಿಭೂತಿಯು ಧರಿಸುವುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಚಂದ್ರಮನ ಕಾಂಬುದಕೆ ಆ ಚಂದ್ರನಿಂದೊದಗಿದ ಬೆಳಗೇ ಮುಖ್ಯ
 ಸೂರ್ಯನ ಕಾಂಬುದಕೆ ಆ ಸೂರ್ಯನಿಂದೊದಗಿದ ಬೆಳಗೇ ಮುಖ್ಯ
 ಜ್ಯೋತಿಯ ಕಾಂಬುದಕೆ ಆ ಜ್ಯೋತಿಯಿಂದೊದಗಿದ ಬೆಳಗೇ ಮುಖ್ಯ
 ರತ್ನನ ಕಾಂಬುದಕ್ಕೆ ಆ ರತ್ನದಿಂದೊದಗಿದ ಕಳಾಲಹರಿಯೇ ಮುಖ್ಯ
 ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಕಾಂಬುದಕ್ಕೆ ಆ ಮಹಾವಸ್ತುವಿನ—

ದವ್ಯಾತೇಜದಿಂದೊದಗಿದ ಭಸಿತವೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ

೨

ಅನೇಕ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪವು
 ಹೇಗೆ ಹೋಹವೋ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ
 ಕಹಿಸೋರೆಯ ಕಾಯತಂದು ವಿಭೂತಿಯ ತುಂಬದರೆ
 ಸಿಹಿಯಾಗದೇ ಮೂರು ದಿವಸಕ್ಕೆ

ಹಲವು ಕಾಲ ಕೊಂದ ಸೊನೆಗಾರನ ಕೈಯ್ಯ ಕತ್ತಿಯಾದದೇನು
 ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಲು ಹೊನ್ನಾಗದೇ ಅಯ್ಯಾ
 ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿಯ ಧರಿಸೆಳ್ಳೆ
 ಸಾಪಂಗಳು ಬೆಂದು ಹೊಂಗದಿಹನೇ ಕೂಡಲ ಸಂಗವ್ವದವಿಮಾ-

೨

ಧರಿಸಿ ಭೋ ಧರಿಸಿ ಭೋ ಮರ್ತ್ಯರೆಲ್ಲರು ಮರೆಯದೆ

ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಸಿತವ

ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ತೀರ್ಥಂಗಳ ಮಿಂದ ಫಲಕ್ಕಿಂದವು ಕೋಟಿಮಡಿ ವೆಗ್ಗಳ
 ಧರಿಸಿಭೋ ಧರಿಸಿಭೋ ಮರ್ತ್ಯರೆಲ್ಲರು ಮರೆಯದೆ ಶ್ರೀಮಹಾಭಸಿತವ
 ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಯಜ್ಞಂಗಳ ಮಾಡಿದ ಫಲಕ್ಕಿಂದ ಕೋಟಿಮಡಿ ವೆಗ್ಗಳ
 ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಭೀಮಾಗಮೇ---

ಸರ್ವತೀರ್ಥೇಷು ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವಯಜ್ಞೇಷು ಯತ್ಪಲಮ್ |

ತತ್ಪಲಂ ಕೋಟಿ ಗುಣತಂ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನಂ ನ ಸಂಶಯಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಧರಿಸಿಭೋ ಧರಿಸಿಭೋ ಮರ್ತ್ಯರೆಲ್ಲರು ಮರೆಯದೆ

ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಸಿತವ

ನಮ್ಮ ಕಲಿದೇವರ ನಿಜ ಚರಣವ ಕಾಂಬುದಕ್ಕೆ

ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಸಿತನೇ ವತ್ಸಕಾಣಿಭೋ

೪

ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದಡೆ ಆ ತಪಃಸಿಕ್ಕಿ ಬಯಲು
 ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಂಡಡೆ ಆ ದೀಕ್ಷೆ ಬಯಲು
 ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಮಂತ್ರಗಳ ಸಾಧಿಸಿದಡೆ ಆ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ
 ಬಯಲು

ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಯಜ್ಞಂಗಳ ಸಾಧಿಸಿದಡೆ ಆ ಯಜ್ಞಸಿದ್ಧಿ
 ಬಯಲು

ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ದೇವತಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ

ಆ ದೇವತಾರ್ಚನೆ ಬಯಲು

ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ವಿದ್ಯವ ಸಾಧಿಸಿದಡೆ ಆ ವಿದ್ಯಾಸಿದ್ಧಿ ಬಯಲು

ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ವೇದವ ಪಠಿಸಿದಡೆ ಆ ವೇದಸಿದ್ಧಿ ಬಯಲು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಲೈಂಗೀ---

ನ ದೀಕ್ಷಾ ನ ತಪೋ ಸುಂತ್ರಂ ನ ಯಜ್ಞೋ ನ ಚ ದೇವತಾ '
 ವಿವ್ಯಾ ನೈವಾಗಮುಜ್ಞಾನಂ ಭಸ್ಮ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಜಿತಮ್ ||

ಎಂದುದನ್ನಿ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ

ನಿಮ್ಮ ದಿವ್ಯಾಲಂಕಾರಮಪ್ಪ ದಿವ್ಯ ಭಸಿತವ ಬಿಟ್ಟು—

ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರಿಗೆ ಅವ ಕಾರ್ಯವೂ ಸಿದ್ಧಿ ಸುವ್ರವಿಲ್ಲ

ಚಿ

ಅಯ್ಯಾ ಎನಗೆ ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯೇ ಮನದೈವ

ಅಯ್ಯಾ ಎನಗೆ ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯೇ ಮನದೈವ

ಅಯ್ಯಾ ಎನಗೆ ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯೇ ಸರ್ವಕಾರಣ

ಅಯ್ಯಾ ಎನಗೆ ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯೇ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ

ಅಯ್ಯಾ ಎನಗೆ ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿಯೇ ಸರ್ವವತ್ಯ

ಅಯ್ಯಾ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

ಶ್ರೀಮಹಾ ಭಸಿತವೆಂಬ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸೀವಾದಿರಾಗಿ

ಅಯ್ಯಾ ಎನಗೆ ವಿಭೂತಿಯೇ ಸರ್ವಸಾಧನವಯ್ಯಾ

ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸ್ಥಲ ೫

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಮಹಾಘನತರವುಳ್ಳ ವಿಭೂತಿಯಿಂದರಿದು ಸದ್ಭಕ್ತರು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಧರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯೂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದ ಮರ್ಹಾಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿಯೂ ಧರಿಸಿದ ಶಿವಭಕ್ತರು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯೂ ಧರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ವಾಶಿಷ್ಠೇ--

ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣಾದ್ರುದ್ರೋ ಭವತ್ಕತ್ರ ನ ಸಂಶಯಃ |

ಪಶ್ಯನ್ನಪಿ ನಿಷಣ್ಣಃ ಸನ್ ತಥಾ ಶೃಣ್ವನ್ನಪಿ ಸ್ವರನ್ ||೧||

ಚಿಘ್ರನ್ನಪಿ ತಥಾ ವಕ್ಷ್ಯನ್ ಪ್ರಾಪನ್ನಪಿ ಸಂತತಮ್ |

ಕಾರ್ವನ್ನಪಿ ತಥಾ ಗಚ್ಛನ್ನಪಿ ಮೂನವಃ ||

ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣಾದೇವ ಸರ್ವಪಾಪೈರ್ವಿಮುಚ್ಯತೇ ||೨||

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ರುದ್ರನಹನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾ ತನಾದರೂ ಕಾಳತಿದ್ದಾ ತನಾದರೂ ನೆನೆವುತ್ತಿದ್ದಾ ತನಾದರೆಯೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾ ತನಾದರೆಯೂ ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದಾ ತನಾದರೆಯೂ ಆವಾಗಲೂ ಏನನಾದಡೆಯೂ ನುಡಿದಾತನಾದಡೆಯೂ ಏನನಾದರೂ ಮಾಡುವಾತನಾದಡೆಯೂ ನಡೆವುತ್ತಿದ್ದಾ ತನಾದಡೆಯೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾ ತನಾದಡೆಯೂ ಇಂತಹ ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡಿದಂತಹ ಪಾಪವೆಲ್ಲವು ನಾರವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧಾರಣದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳು ಬಿಡಲ್ಪಡುತ್ತಿಹನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಅಯ್ಯಾ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಇಹವ ಕಂಡೆ

ಅಯ್ಯಾ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಪರವ ಕಂಡೆ

ಅಯ್ಯಾ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಗತಿಯ ಕಂಡೆ

ಅಯ್ಯಾ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಮುತಿಯ ಕಂಡೆ

ಅಯ್ಯಾ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ನೋಕ್ಷವ ಕಂಡೆ
 ಅಯ್ಯಾ ಇನ್ನು ನಾನು ಬದುಕಿದೆ ಬದುಕಿದೆನಯ್ಯಾ
 ಅಯ್ಯಾ ಇನ್ನು ಭವಂ ನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆನಗೆ
 ಅಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ ಶ್ರೀಮಹಾರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಿಂದ
 ಕಂಡೆನು
 ಅಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾಗೂಢವಾಗಿಪ್ಪ ನಿಮ್ಮ
 ದಿವ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯ ಸೊಂಪನು

೨

ಸದ್ಯೋಚಿತ ವಾಮದೇವ ಅಘೋರ ತತ್ಪರುಷ ಈತಾನ್ಯ-
 ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ನೊದಲಾದ ಪಂಚಮುಖದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ
 ಹಸ್ತ ಬಾಹು ಕರ್ಣ ಕಂಠ ಉರ ಮಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿವ್ವಾತನೇ
 ರುದ್ರನು
 ಆ ಸದ್ಯಕ್ಷನ ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನವ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ
 ಭವೇ ರೋಗ ದುರಿತ ಮುಟ್ಟಲಮ್ಮವು ನೋಡಾ

“ ಅತಃ ಏವ ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣಾದೇವ ರುದ್ರಃ ”

ಎಂದುದಾಗಿ ರುದ್ರಪದವಿಯ ನೀವ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸಿಪ್ಪ
 ತಿನಭಕ್ತಂಗೆ ಶರಣೆಬಿನಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೩

ಘನಕ್ಕೆ ಘನಮಹಿಮೆಯ ಪಡೆವರೆ
 ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸಿಪ್ಪ ಸದ್ಯಕ್ಷನು ಮನುಜನಲ್ಲ ನೋಡಿರೇ
 ಮುನ್ನಲೊಬ್ಬ ವ್ಯಾಧನು ಶ್ವಾನನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಕಟ್ಟಲು
 ಆ ಶ್ವಾನ ರುದ್ರ ಲೋಕವನೈದಿತ್ತೆಂಬುದಕ್ಕೆ
 ಶಿವಧರ್ಮ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೋಡಿರೇ—

ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಕಂಠಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಶ್ವಾನೋಟಪಿ ಮ್ರಿಯತೇ ಯದಿ |
 ಸೋಟಪಿ ರುದ್ರತ್ವಮಾಪ್ನೋತಿ ಕಿಂ ಪುನರ್ಮಾನುಷಾದಯಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತೆ—

ಶಿಖಾಯಾಂ ಧಾರಯೇದೇಕಂ ಶಿರಸಿ ತ್ರೀಣಿ ಧಾರಯೇತ್ |
 ಪಟ್ಟಂಶವ್ಧಾರಯೇನ್ನೂರ್ಧ್ನ ಏಕೈಕಂ ಕರ್ಣಯೋರ್ಧ್ವಯೇ ||

ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್ಕಂಠಮಾಲಾಯಾಂ ಸಂಚಾರನ್ಮಾಲಿಕಾಂ ಹೃದಿ |
 ಬಾಹ್ಯೋಶ್ಚ ಪೋಡಶಶ್ಚೈವ ದ್ವಾದಶೈವ ಪ್ರಕೋಪಕೇ |
 ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಮಾಲಾಂ ರುದ್ರಾಕ್ಷೈರುಪವೀತಕವಿಂ |
 ಪದೇ ಪದೇಶ್ಚ ಮೇಧಸ್ಯ ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಶಾಶ್ವತವಿಂ . |

ಎಂದುದಾಗಿ ಶಿವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು
 ಮಂಡೆಯ ಸುತ್ತಲು ಮೂವತ್ತಾರು ಎರಡು ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು
 ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು
 ಎರಡು ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ಹದಿನಾರು |

ಎರಡು ಮುಂಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಹನ್ನೆರಡು
 ಯಜ್ಞೋಪವೀತವಾಗಿ ನೂರೆಂಟು ಮಣಿಗಳಿವೆ |

ಅಕ್ಷಮಾಲೆಯುಂ ಮಾಡಿ ಧರಿಸುವುದು

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದಾತನು ಹೆಚ್ಚಿಹೆಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿ |

ಅತ್ಯಮೇಧಯಾಗದ ಫಲವನ್ನೈದುವನು
 ಸಂತಯವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಇಂತಸ್ತು ಮಹಾಮಹಿಮನು |
 ಇಹಲೋಕ ಪೂಜ್ಯನು ಪರಲೋಕ ಪೂಜ್ಯನು
 ಆ ಸದ್ಭಕ್ತನ ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನಿಂದ ಪಾಪಕ್ಷಯವಹುದು
 ಈ ಕ್ರಮವನರಿಯದೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸಿದಡೆ
 ಕತ್ತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಹೊತ್ತು ಬಂದಂತೆ ಕಾಣಾ
 ಉರಿಲಿಂಗ ಸದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಃ

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸ್ಥಲ ೬

ಇಂತೇ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಮಹಾಘನಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಿಂದ
ರಿದು ಬಿವಭಕ್ತರು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಧರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ
ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯು ಧರಿಸಿದಾತನು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯು ಜಪಿಸ
ಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು

ಪಂಚಾಕ್ಷರಪ್ರಭಾವಾಚ್ಛ ಲೋಕಾ ದೇವಾ ಮಹರ್ಷಯಃ |

ತಿಷ್ಠಂತಿ ಶಾಶ್ವತಂ ಧರ್ಮವೇದಾಃ ಸರ್ವಮಿದಂ ಜಗತ್ ||೧||

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಂಗಳ್ಳು
ಮೂವತ್ತುಮೂರು ಕೋಟಿ ದೇವರ್ಕಳೂ ಮೂರುಕೋಟಿ ಮಹರ್ಷಿ
ಗಳೂ ಧರ್ಮವೂ ನಾಲ್ಕು ವೇದಂಗಳೂ ಇರುತ್ತಿಹವು.

ಆಶ್ರಿತ್ಯ ಪರಮಾಂ ಪಿದ್ಯಾಂ ಹೃದ್ಯಾಂ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀಂ ಮಮ |

ಭಕ್ತಾಶ್ಚ ಪರಮಾತ್ಮಾನೋ ಮುಚ್ಯಂತೇ ಕಲಿಜಾ ನರಾಃ ||೨||

ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿ, ನನ್ನ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ
ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನನ್ನ ಬಕ್ತಜನರು ಪರಮಾತ್ಮರೆನಿಸಿ ಮುಕ್ತ
ರಹರು.

ಮಮ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀಮಂತ್ರಂ ಪಾಠಮಾತ್ರೇಣ ಸಿದ್ಧಿರನಮ್

ಸರ್ವಲೋಕವಶೀಕಾರಂ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ಜ್ಞಾನವರ್ಧನಮ್ ||೩||

ನನ್ನ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಮಂತ್ರವು ಪಠನ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಮಹಾ
ಸಿದ್ಧಿಯುಂ ಕೊಡುವುದು; ಸರ್ವಲೋಕವನು ನಶೀಕರಿಸುವುದು ಐಶ್ವರ್ಯ
ಸುಜ್ಞಾನಗಳ ಹೆಚ್ಚುಗೆಯುಂ ಕೊಡುವುದು

ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಂಸಿ ಯಜ್ಞಾಶ್ಚ ವ್ರತಾನಿ ಸಿಯಮಾಸ್ತಥಾ |

ಪಂಚಾಕ್ಷರಾರ್ಚನಸ್ಯಂತೇ ಕೋಟ್ಯಂತೇನಾಪಿ ನೋ ಸಮಾಃ ||೪||

ಅದು ಕಾರಣವಾಗಿ ತಪಸ್ಸುಗಳು ಯಜ್ಞಂಗಳು ಮಂತ್ರಗಳು ಹಾಗೆ
ನಿಯಮಗಳು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮಂತ್ರದಿಂದರ್ಚಿದ ಫಲಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಂತದೊಳ
ಗಣ ಒಂಧರ ಫಲಕ್ಕೆ ಸಮಬಾರದು.

ಅನೇನ ಸದ್ಯಂ ಜಾಪ್ಯಂ ನಾಸ್ತಿನಾಸ್ತಿ ಶ್ರುತಾ ಸ್ಕೃತಾ
ಏಷಾ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀವಿದ್ಯಾ ಸರ್ವಶ್ರುತಿ ಶಿರೋಗತಾ ||೫||

ಈ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಮಂತ್ರದೊಡನೆ ಜಪಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ
ಮಂತ್ರವು ನೇದದಲ್ಲಿಯೂ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ
ವಿದ್ಯೆಯು ಸಮಸ್ತ ವೇದ ಶಿರೋಮಣಿಯು.

ವಚನಗಳು

೧

ಶ್ರೀ ಮಹಾಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯೇ ಸರ್ವಮಂತ್ರ ಕೈಲ್ಲಕ್ಕೆಯೂ
ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯಸ್ಥಾನ
ಸರ್ವಕಾರಣವೆಲ್ಲಕ್ಕೆಯೂ ಮೂಲವು ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಕಾಮಿಕಾಗಮೇ—

ಸಪ್ತಕೋಟಿ ಮಹಾಮಂತ್ರ ಉಪಮಂತ್ರಾಸ್ತು ನೇಕಧಾ |
ಪಂಚಾಕ್ಷರಾರ್ಥಂ ಪ್ರಲೀಯಂತೇ ಮನಸ್ತತ್ರ ವಿಸರ್ಗತಾಃ ||
ತಸ್ಮಿನ್ನೇದಾರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಮಂತ್ರಃ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ತಥಾ

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದುಕಾರಣ ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯುಳ್ಳ

ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ವೇದವಿತ್ತು

ಆ ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ಶಾಸ್ತ್ರವಾನ್ ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನೇ ಪುರಾಣಿಕನು

ಆ ಮಹಾ ಮಹಿಮನೇ ಆಗಮಿಕನು

ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನೇ ಸರ್ವಜ್ಞನಯ್ಯಾ

ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೨

ಸಪ್ತಕೋಟಿ ಮಹಾ ಮಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಉಪಮಂತ್ರಗಳುಂಟು

ಆ ಉಪಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ ಆ ಜಾಳುಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಭ್ರಮಿಸಿ

ಚಿತ್ಕವ್ಯಾಕುಲವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗದಿರು ಮನವೇ

ಶಿವಶಿವಾ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂದಡೆ ಸಾಲದೇ

ಒಂದು ಕೋಟಿ ಮಹಾಪಾತಕ ಪರಿಹಾರವಕ್ಕು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಶಿವೇತಿಮಂಗಲಂ ನಾನು ಯಸ್ಯ ವಾಚಿ ಪ್ರವರ್ತತೇ |

ಭಸ್ಮೀಭವಂತಿ ತಸ್ಯಾಸು ಮಾಹಾಪಾತಕಕೋಟಯಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಸದ್ಗುರು ಚಿನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ತೋರಿದ
ಸಹಜ ಮಂತ್ರವೆನಗೆದೇ ಪರಮ ತತ್ವವಯ್ಯಾ

೩

ಕರಿಯಂಜುವದಂಕುಶಕ್ಕೆ ಗಿರಿಯಂಜುವದು ವಜ್ರಕ್ಕೆ
ತಮಂಧವಂಜುವದು ಜ್ಯೋತಿಗೆ ಕಾನನವಂಜುವುದು ಬೇಗೆಗೆ
ಸಂಚ ಮಾಹಾಪಾತಕವಂಜುವದು ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯಾ
ನಿಮ್ಮ ನಾಮಕ್ಕೆ

೪

ಅಗ್ರಜನಾಗಲಿ ಅಂತ್ಯಜನಾಗಲಿ ಮೂರ್ಖನಾಗಲಿ ಪಂಡಿತನಾಗಲಿ
ಜಪಿಸುವುದು ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವ
ಜಪದಿಂದ ರುದ್ರನಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಲೈಂಗೇ—

ಅಗ್ರಜಶ್ಚಾಂತ್ಯಜೋ ವಾಪಿ ಮೂರ್ಖೋ ವಾ ಪಂಡಿತೋಽಪಿ ವಾ |

ಜಪೇತ್ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀಮಂತ್ರಂ ಸರುದ್ರೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ತಪಥ ಮಾಡಿದೆನು
ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೫

ಶ್ರೀ ಮತ್ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಉಚ್ಚರಣದ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ
ಉಪಮನ್ಯುವಿಗೆ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸಿದ್ಧಿಸಿತ್ತು
ಶ್ರೀ ಮತ್ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಉಚ್ಚರಣದ ವಿಶ್ವಾಸದ ಸಾಧನದಿಂದ
ನಶಿಷ್ಯ ವಾಮದೇವ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ಋಷಿಗಳಿಗೆ
ಹಿಂದಪ್ಪ ಪಾಪದೋಷ ಪರಿಹರಿದುವು
ಶ್ರೀ ಮತ್ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಉಚ್ಚರಣದ ವಿಶ್ವಾಸದ ಸಾಧನದಿಂದ
ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣ್ವಾದಿಗಳಿಗೆ ಜಗತ್ಸುಷ್ಪಿರಕ್ತಾಪತಿತ್ವ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತು

ಅದೆಂತೆಂದದೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣೇ—

ಉಪಮನ್ಯುಃ ಪುರಾಯೋಗೀ ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ಸಿದ್ಧಿಮೂನ್ |
ಲಬ್ಧವಾನ್ ಪರಮೇಶಾನಾಚ್ಛೈವ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಕ್ತೃತಾಮ್ ||

ಮತ್ತಂ ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ—

ವಶಿಷ್ಠವಾಮದೇವಾದ್ಯಾ ಮುನಯೋ ಮುಕ್ತಕಲ್ಪಿಷಾಃ |
ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ಸಂಸಿದ್ಧಾ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿನೋಽಭವನ್ ||

ನಿಂಬುದಾಗಿ ಮತ್ತಂ ಕೂರ್ಮಪುರಾಣೇ—

ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ ಚ ದೇವಾನಾಂ ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಕಾರಣಾತ್ |
ಮಂತ್ರಸ್ಯಾಸ್ಯೈವ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಾತ್ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮುಪಜಾಯತೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತವು ಪುರಾಣ ವಾಕ್ಯಗಳೆನರಿಮು

ವಿಪ್ರರೆಲ್ಲರು ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಜಪಿಸಿರೋ ಜಪಿಸಿರೋ

ಮಂತ್ರಂಗಳುಂಟೆಂದು ಕೆಡಬೇಡಿ ಕೆಡಬೇಡಿ

ಮರೆಯದೆ ಋಹತ್ಯಪ್ಪ ಪದವಿಯ ಪಡೆನಡೆ

ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರದೇವರ ದಿವ್ಯನಾಮವನು

ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಸ್ಥಲ ೭

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಎಳುಕೋಟಿ ಮಹಾಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆಯು ಉಪಮಂತ್ರ ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿಗಳಿಗೆಯೂ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಮಂತ್ರವೇ ಮಹಾ ಘನಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದ್ದೆಂಬುದನರಿದು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಶಿವಭಕ್ತರು ಪೂಜಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಮಹಾತ್ಮೆಯು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾವುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯುಂ ಜಪಿಸಿದಾತನು ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ —

ಅಧಮಾಧಮಯುಕ್ತಾನಾಂ ಪಾಪೀನಾಂ ಚಾಭಿಚಾರಿಣಾಮ್ |

ಲಿಂಗಧಾರಣಯೋಗೇನ ಯಮಲೋಕೋ ನ ವಿದ್ಯತೇ || ೧ ||

ಅತ್ಯಂತ ಅಧಮರುಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದವರಿಗೆಯೂ ಪಾಪಿಗಳಿಗೆಯೂ ಮಾಟ ಕೂಟವ ಮಾಡುವರಿಗೆಯೂ ಎಲ್ಲಾಗಳು ಶಿವಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದದೆಶಿಯಿಂದ ಯಮಲೋಕವಿಲ್ಲವು.

ಅಭಕ್ಷಭಕ್ಷಕೋನಾಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಹಾಯದಿ ಮಾತೃಹಾ |

ಪಿತೃಹಾ ಬಾಲಘಾತೀಚಗೋಘ್ನಃ ಸ್ತ್ರೀ ಶೂದ್ರಘಾತುಕಃ || ೨ ||

ವಕ್ತಾಚ ಪರದೋಷಸ್ಯ ಪರಸ್ಯಗುಣದೂಷಕಃ |

ಕೃಪಣೋನ್ಯತವಾದೀ ಚ ಮಣರತಾ ಪಹಾರಕಃ ||

ಸರ್ವಪಾಪಮಯಃ ಶ್ರುತಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಪಾಪಕೃತ್ || ೩ ||

ಶಿವನು ಸ್ವಂದನಿಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತ್ತಿಹನು— ಎಲೈ ಮಗನೆ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಾರದಂತಹ ಅನ್ಯಾಹಾರಂಗಳು ಕೊಂಡವನಾದಡೆಯೂ ಆಗಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕೊಂದವನು ತಾಯ ಕೊಂದವನು ತಂದೆಯ ಕೊಂದವನು ಹಸುಳೆಯ ಕೊಂದವನು ಗೋವ ಕೊಂದವನು ಸ್ತ್ರಿಯು ಕೊಂದವನು ಶೂದ್ರನಂ ಕೊಂದಾತನು ಅನ್ಯರ ದೋಷವ ನುಡಿದಾತನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಗುಣಂಗಳ ಜರಿದಾತನು ಕಾರ್ಪಣ್ಯ ಬಡುವಾತನು ಹುಸಿಯ ನುಡಿದಾತನು ಮುತ್ತು ರತ್ನವ ಕದ್ದಾತನು ಸಮಸ್ತ ಪಾಪರೂ ಪಾದುತಹನೂ ಲಿಂಗಧಾರಣದೆಶಿಯಿಂದ ಪಾಪಂಗಳಿಂದ ಬಿಡುತ್ತಿಹನು.

ವಚನಗಳು

೧

ನಿತ್ಯ ನಿರಂಜನ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಲಿಂಗವು
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ತನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲು
ಮತ್ತು ಅನ್ಯನ ನೆನೆನೆನೆದು ಬದುಕಿಹೆನೆಂಬುದು ಅಜ್ಞಾನವಯ್ಯ
ಸತ್ಯವು

ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗವೆಂದರಿಯದೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಯಬೆರಿಸಿ
ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವುದು ಕ್ರಮವಲ್ಲವಯ್ಯ
ಪಂಚಾಮೃತವು ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂದಿರಲು ಹಸಿದನೆಂದು
ಲೋಗರ ಮನೆಯನ್ನವ ಬೇಡುವರೇ
ಕಂಠ ಮುಂದೆ ನಿಧಿ ನಿಧಾನವಿರಲು ಬಳಸಲಿರುಮದೆ
ಬಡತನದಲ್ಲಿರುವರೇ

ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರು ಮೊದಲಾಗಿ ಲಿಂಗವ ನೆನೆನೆನೆದು
ಬದುಕಿಹೆನೆಂಬರು

ಕಂಡು ಕಂಡು ನಂಬದಿಹುದುಚಿತವೇ ಇದು ಗುಣವಲ್ಲವಯ್ಯ
ಮುಂಗಯ್ಯ ಕಂಕಣಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಯು ಬೇಡ
ಲಿಂಗ ವಂಗದೊಳಿರ್ದು ಲಿಂಗದ ಪರಿಯೆಂತೆಂದು ಅನ್ಯರ ಕೇಳಬೇಡ
ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಬುದು
ಇದನರಿದು ಬೇರೇ ಅರಸಬೇಡ
ಕಾಣೆನೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಮರುಗಬೇಡ
ಮುಂದೆ ಜನ್ಮ ವುಂಟೆಂದು ನೋಯಬೇಡ
ಇದುಕಾರಣ ತನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದ ವಸ್ತುವ ತಾನರಿದಡೆ ತಾನೇ ಶಿವನು
ಇದು ಸತ್ಯ ಶಿವಬಲ್ಲವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೨

ವಟ ಬೀಜ ವೃಕ್ಷ ವಟ ವೃಕ್ಷಕೋಟಿಯ ಸುಂಪ್ಪಂತೆ
ಸಟಿಯಿಂದಾದ ಅಜಾಂಡಕೋಟಿಗಳ ಸುಂಗಿಪ್ಪ ಲಿಂಗವೇ
ದಿಟಪುಟ ಕಂಠಮನಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪ್ರಕಟವಾಗದೆ

ಮರುಭಾಪು ಮರುಭಾಪು ಲಿಂಗವೇ
 “ನಚ ರೇಣು ನ ಚಕ್ಷು” ಎನಿಸುವ ಲಿಂಗವೇ
 ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾನೆಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಮುಟ್ಟಿದ ಕಾರಣ
 ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೩

ಶ್ರೀ ಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಕರುಣಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಲಿಂಗವು
 ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಮುಖವುಳ್ಳ ವಸ್ತುವೆಂದರಿವುದು
 ಈ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಮುಖಸಂಜ್ಞೆಯ ಭೇದನೆಂತೆಂದಡೆ—
 ಅವುದಾನೊಂದು ಶಿವಸಂಬಂಧವಾದ ಪರಮ ತೇಜೋಲಿಂಗವು
 ತನ್ನ ಭೋಗಾದಿಕಾರಣ ಮೂರ್ತಿಗಳಿಂದುಪಯಮಾದ
 ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಕೃಣಾಂತವಾದ ದೇಹಿಗಳಿಂದಲೂ
 ವ್ಯೋಮಾದಿ ಭೂತಗಳಿಂದಲೂ
 ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ತ ತತ್ತ್ವಗಳಿಂದಲೂ
 ಮೇಲಣ ತತ್ತ್ವವಪ್ಪುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿ
 ಪರವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯದುಳ್ಳದಾಗಿಹುದು
 ಅನಂತ ಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳ ತನ್ನೊಳಗಡಗಿಸಿಕೊಂಡು
 ಸಮಸ್ತ ಜಗಜ್ಜನಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಕಾರಣವಾಗಿ
 ಅವ್ಯಕ್ತಲಕ್ಷಿತವಾದ ನಿಮಿತ್ತ ಗೂಢವೆಂಬ
 ಸಂಜ್ಞೆಯದುಳ್ಳದಾಗಿಹುದು
 ತಾನು ತೂನ್ಯಶಿವತತ್ತ್ವಭೇದವಾಗಿ
 ಅಯಸ್ಕಾಂತ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ಲೋಹವೇ ಹೇಗೆ ಭ್ರಮಿಸುವುದೋ
 ಹಾಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ದೃತ್ಯಮಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ
 ತನ್ನ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಸನ್ನಿಧಿನಾತ್ರದಿಂದ
 ಅಹಮಾದಿಗಳಿಂ ವ್ಯೋಮಾದಿಭೂತಗಳಿಂದ
 ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಕಾರಣವಪ್ಪುವುದರಿಂದ
 ತರೀರಸ್ಥವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯದುಳ್ಳದಾಗಿಹುದು
 ತನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿ ತಕ್ತಿಯಿಂದುದಯವಾದ ಸಮಸ್ತ ಸಂಸಾರಾದಿ
 ಪ್ರಪಂಚವು

ತನ್ನಿಂದವೇ ಕಾರಣವಪ್ಪುದರಿಂ
 ಅನಾದಿವತ್ತೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯನುಳ್ಳದಾಗಿಹುದು
 ತನ್ನ ಮಾಯಾತಕ್ತಿಯಿಂದುದಯವಾದ
 ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಪುಲ್ಲಿಂಗ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗವೆಂಬ
 ಶ್ರೀಲಕ್ಷಿತವಾದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವು ವರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ
 ತಾನೇ ಸ್ಥಾನವಾದಕಾರಣ
 ಲಿಂಗಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯುಳ್ಳದುದಾಗಿಹುದು
 ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಲಿಂಗವು
 ಪಂಚಮುಖ ಸಂಜ್ಞೆಯನುಳ್ಳದಾಗಿಹುದೆಂದರಿವುದು
 ಆದಿಂತೆಂದಡೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಾತುಲಾಗಮದಲ್ಲಿ—

“ ಅಖಿಲಾರ್ಣವ ವಲಯಾನಾಂ ಲಿಂಗತತ್ವಂ ಪರಂ ತತಃ ||
 ಪರಂ ಗೂಢಂ ಶರೀರಪ್ಪಂ ಲಿಂಗಕ್ಷೇತ್ರಮನಾದಿವತ್ |
 ಯಥಾದಿ ವೈಶ್ವರಂ ತೇಜಸ್ವಲ್ಲಿಂಗಂ ಪಂಚಸಜ್ಜಕಂ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ವಾಸಿಷ್ಠದಲ್ಲಿ—

ಪಿಂಶಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಯೋರೈಕಂ ಲಿಂಗಸೂತ್ರಾತ್ಮನೋರಪಿ |
 ಸಬಾಹ್ಯಕೃತಯೋರೈಕೈಶ್ಚೇತಶ್ಚಾಪರಮಾತ್ಮನೋಃ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವುರಾಣದಲ್ಲಿ—

ಅಫಿಷ್ಠಾನಂ ಸಮಸ್ತಸ್ಯ ಸ್ಥಾನವರಸ್ಯ ಚರಸ್ಯ ಚ |
 ಜಗತೋ ಯದ್ಭವೇತ್ ತತ್ತಂ ತದ್ಭಿವ್ಯಸ್ಥಲಮುಚ್ಯತೇ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ

ಮಹಾಲಿಂಗಮಿದಂ ದೇವಿ ಮನೋಽಪ್ರತಿತಮಗೋಚರಮ್ |
 ನಿರ್ನಾಮಂ ನಿರ್ಗುಣಂ ನಿತ್ಯಂ ಸಿರಂಜನಂ ನಿರಾಮಯಮ್ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಉತ್ತರವಾತೂಲದಲ್ಲಿ—

ಅದ್ಯಂತ ಶೂನ್ಯಮಮಲಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಮೇಕಂ
 ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಪರಾತ್ಪರಮನಾಮಯಮುಪ್ರಮೇಯಮ್ ||
 ಭಾವೈಕಗಮ್ಯಮಜಡಂ ಶಿವತತ್ವಮಾಹು |
 ಶ್ವಿಚ್ಛಕ್ತಿಸಂಸ್ಕರಣರೂಢಮಹಾತ್ಮಲಿಂಗಮ್ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಅಫರ್ವಣವೇದದಲ್ಲಿ—

ಶಿವಂ ಪರಾತ್ಪರಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಗತಾವ್ಯಯಮ್ |
ಅನಂದಿತಮನೌಪಮ್ಯಮಪ್ರಮಾಣಮನಾಮಯಮ್ ||
ಶುದ್ಧತ್ವಾಚ್ಛಿವ ಮುದ್ದಿಪ್ತಂ ಪರಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಪರಾತ್ಪರಮ್ |

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಸಾಮವೇದದಲ್ಲಿ—

ಅನಂತಮನ್ಯಕ್ತ ಪುಚಿತ್ಯಮೇಕಂ
ಹರು ತಮಾಶಾಂಬರಮಂ ಬರಾಂಗಮ್ ||
ಲೋಕೈಕ ನಾಥಂ ಭುಜಗೇಂದ್ರಹಾರಂ
ಅಜಂ ಪುರಾಣಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ನಿತ್ಯಮ್ ||
ಅಣೋರಣೇಸೂನ್ ಮಹತೋ ಮಹೇಗೂನ್

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಶಿವಧರ್ಮ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ—

ಅಕಾಶಂ ಲಿಂಗಮಿತ್ಯಾಹುಃ ಪೃಥಿವೀ ತಸ್ಯಾದಿ ಪೀಠಿಕಾ |
ಅಲಯಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಲಯನಾಲ್ಲಿಂಗಮಂಚೈತೇ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಗಾರುಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ

ಲಿಂಗಮಥೈ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಸಚರಾಚರಮ್ |
ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯಾತ್ಪರಂ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಯಾಲ್ಲಿಂಗಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಯಜುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ—

ವಿಶ್ವತಶ್ಚಕ್ಷುರುತ ವಿಶ್ವತೋ ಮುಖೋ ವಿಶ್ವತೋ ಬಾಹುರುತ
ವಿಶ್ವತಃ ಪಾತ್ |
ಸ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ದಮತಿ ಸಂಪದಸ್ತೈರ್ಧ್ಯಾವಾ ಭೂಮೀ
ಜನಯನ್ನೇವೈಕ ಏವ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಗಾಯತ್ರೀ—

ಓಂ ಭೂಃ ಓಂ ಭುವಃ ಓಂ ಸುಮಃ ಓಂ ಘಾಹಃ
ಓಂ ಜನಃ ಓಂ ತಪಃ ಓಂ ಸತ್ಯಮ್ ||
ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ
ಧಿಯೋನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಸ್ಥಾಂದ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ—

ಲೀಯತೇ ಗಮ್ಯತೇ ಯತ್ರ ಯೇನ ಸರ್ವಂ ಚರಾಚರಮ್ |
ತದೇಕಲ್ಲಿಂಗಮಿತ್ಯಾಹುರ್ಲಿಂಗತ್ವಪರಾಯಣಾಃ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಜ್ಞಾನನೈಧವ ಖಂಡದಲ್ಲಿ—

ಲೀಯತೇ ಲಯ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಃ ಗಕಾರಃ ಸ್ಪಷ್ಟಿರುಚ್ಯತೇ |
ಲಯನಾದ್ಗಮನಾ ಚ್ಛಿವ ಲಿಂಗಶಬ್ದವಿಹೋಚ್ಯತೇ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಮಹಿಮ್ನದಲ್ಲಿ—

“ ಚಕಿತಮಭಿಧಕ್ತೀ ಶ್ರುತಿರಪಿ ”

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರದಲ್ಲಿ—

ನ ಜಾನಂತಿ ಪರಂ ಭಾವಂ ಯಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಸುರಾದಯಃ |

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತದಲ್ಲಿ—

“ ಅತ್ಯತಿಸ್ತದ್ವಶಾಂಗುಲಮ್ ”

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ—

ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೇ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ |

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಕೂರ್ಮ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ—

ವಾಚಾತೀತಂ ಮನೋತೀತಂ ಭಾವಾತೀತಂ ನಿರಂಜನಮ್ |
ಅವರ್ಣಪುಷ್ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮನಿತ್ಯಂ ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಯೋಗಿನಃ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ—

ಅಯಂ ಮೇ ಹಸ್ತೋ ಭಗವಾನಯಂ ಮೇ ಭಗವತ್ತರಃ |
ಅಯಂ ಮೇ ವಿಶ್ವಭೇಷಜಃ ಅಯಂ ಶಿವಾಭಿಮುರ್ಶನಃ ||
ಅಯಂ ಮಾತಾ ಅಯಂ ಪಿತಾ ಅಯಂ ಜೀವಾತುರಗಮತ್ |

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಉತ್ತರವಾತುಲದಲ್ಲಿ—

ಸ ಬಾಹ್ಯಾಂಭ್ಯಂತರಂ ಸಾಕ್ಷಿವೃಕ್ಷಂ ಗಂ ಜ್ಯೋತಿ ಪರಂ ಸ್ವಕಮ್ |
ತಿಲೇ ತೈಲಮಿನಾಭಾತಿ ಚಾರಣ್ಯಾ ಮಿವ ಪಾವಕಃ ||
ಕ್ಷೀರೇ ಸರ್ಪಿರಿವ ಸ್ತೋತ್ರೇ ಪಂಭುಃ ಸ್ಥಿರ ಆತ್ಮನಿ |
ವಿಕೋಶಯಂ ಪುರುಷೋ ವಿಶ್ವಸ್ಥೈಜಸಃ ಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಕಃ ||
ಸರ್ವೇಷ್ವಂಗೇಷು ಸಂಯುಕ್ತ ಉಪಾಸ್ತೇ ಲಿಂಗಮದ್ವಯಮ್ |

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಹರರೂಪಂ ಕಾಯಸಂಬಂಧಂ ಗುರುರೂಪಂ ಪ್ರಾಣಸಂಯುತಮ್ ||
ಅಶರೀರಾತ್ಮ ಸಂಬಂಧಂ ಗುರುಶಿಷ್ಯಾನುಗ್ರಹಂ ಮತಮ್ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಲೈಂಗ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಅನಯೋರ್ವೃಷ್ಟಿ ಸಂಯೋಗಾಜ್ಞಾಯತೇ ಜ್ಞಪ್ತಿರೂಪಿಣೀ |
ತಯೈವ ವೇದದೀಕ್ಷಾಸ್ಯಾನ್ಮಂತ್ರರೂಪೇಣ ತಾಂ ಶೃಣು ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಸೌರವುರಾಣದಲ್ಲಿ—

ಹಸ್ತಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗಾತ್ಕಲಾವೇದೇತಿ ಗೀಯತೇ |
ಗುರುಣೋದೀರಿತಾ ಕರ್ಣೇ ಯಾ ಸಾಮಾಂತ್ರೀತಿ ಕಥ್ಯತೇ ||
ಶಿಷ್ಯಪಾಣಿತಲೇ ದತ್ತಾ ಯಾ ದೀಕ್ಷಾ ಸಾ ಕ್ರಿಯೋಚ್ಛತೇ |

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಕಾಳಿಕಾ ಹಿಂಡದಲ್ಲಿ—

ಅಂಗಂ ಚ ಲಿಂಗಂ ಚ ಮುಖಂ ಚ ಹಸ್ತಃ |
ಶಕ್ತಿಶ್ಚ ಭಕ್ತಿಶ್ಚ ತಥಾರ್ಪಣಂ ಚ |
ಆನಂದ ಮೇವ ಸ್ವಯಮರ್ಪಣಂ ಚ
ಪ್ರಸಾದ ರೂಪೇಣ ಭವೇತ್ಪ್ರತಿ ತತ್ಸಮ್ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಶಂಕರ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ—

ತವೇನ ಹಸ್ತಾಂಬುಜಪೀಠಮಧ್ಯೇ
ನಿಧಾಯ ಲಿಂಗಂ ಪರಮಾತ್ಮ ಚಿತ್ತಮ್ |
ಸಮರ್ಚಯೇದೇಕದಿಯೋಪಚಾರೈಃ |
ನರಶ್ಚ ಬಾಹ್ಯಾಂತರ ಭೇದ ಭಿನ್ನಮ್ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ವೀರಾಗಮದಲ್ಲಿ—

ಭಾವಸ್ಥಾನಂಗ ಲಿಂಗೇಷು ಪ್ರಾಣೇ ಲಿಂಗಾಂತರ ದ್ವಯಮ್ |
ಸನ್ನಿಧಾನಾತ್ಪರಂ ಲಿಂಗಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯಂ ತತ್ರೈವ ಧೀಮತಾ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಕರ್ಣದ್ವಾರೇ ಯಥಾ ನಾಕ್ಯಂ ಗುರುಣಾ ಲಿಂಗಮೀರ್ಯತೇ |
ಇಷ್ಟಃ ಪ್ರಣಸ್ತಥಾ ಭಾವಪ್ರಿಧಾಮೈಕ್ಯಂ ಪರಾನನೇ ||
ಏಕಮೂರ್ತಿಸ್ತ್ರಯೋ ಭಾಗಾ ಗುರುರ್ಲಿಂಗಂತು ಜಂಗಮಃ |
ಜಂಗಮಂ ಚ ಗುರುರ್ಲಿಂಗಂ ತ್ರಿವಿಧಂ ಲಿಂಗ ಮುಚ್ಯತೇ ||

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮರೂಪಾಗಿ
 ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಂಗೈದು
 ಕರತಲಾಮಲಕವಾಗಿ ತೋರುತ್ತೈದಾನೆ
 ಅಹಾ ಎನ್ನ ಪುಣ್ಯವೇ ಅಹಾ ಎನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೇ
 ಅಹಾ ಎನ್ನ ಸತ್ಯವೇ ಅಹಾ ಎನ್ನ ನಿತ್ಯವೇ
 ಶಿವ ಶಿವ ಮಹಾದೇವ ಮಹಾದೇವ ನಿನೇ ಬಲ್ಲೆ ನಿನೇ ಬಲ್ಲೆ
 ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನ ಸ್ಥಲ ೮

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿ ಶ್ರೀಗುರು ಕೃಪೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತೀಕರಿಸಿಕೊಟ್ಟ
ಲಿಂಗವೇ ಕೇವಲ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ
ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಂ
ತಿಳುಪಲೋಸ್ಕರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಭಿತ್ತಾ ಭಿತ್ತಾ ಚ ಭೂತಾನಿ ಹತ್ವಾ ಸರ್ವಮಿದಂ ಜಗತ್ '
ಯಜೇದೇಕಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಸ ಚ ಪಾಪೈರ್ನ ಲಿಪ್ಯತೇ || ೧ ||

ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದಾತ ಸೀಳಿದಾತ ಎಲ್ಲಾ ಜಗತ್ತನ್ನು
ಕೊಂದಾತ ಒಬ್ಬ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸದರೆ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಲೇಪಿಸುತ್ತಿರನು.

ಲೈಂಗೇ—

ಕುರ್ವನ್ನಪಿ ಸದಾ ಪಾಪಂ ಸಕೃದೇವಾರ್ಚಯೇಚ್ಛಿವಮ್ |
ಲಿಪ್ಯತೇ ನ ಚ ಪಾಪೈಸ್ತು ಯಾತಿ ಮಾಹೇಶ್ವರಂ ಪದಮ್ || ೨ ||

ಆವನೊಬ್ಬನು ಆವಾಗಲೂ ಪಾಪವ ಮಾಡಿದಾತ ಒಂದು ಬಾರಿ
ಯಾದರೂ ಶಿವಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಾತನು ಪಾಪಗಳಿಂದ ಲೇಪಿಸಲ್ಪ
ಡನು. ಮಾಹೇಶ್ವರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಪದವನ್ನೈದುವನು.

ಯೇ ಸದಾ ಸಕೃದಪ್ಯಕ್ತೃ ಪೂಜಯಂತಿ ತ್ರಿಲೋಚನಮ್ |
ತೇ ದನ್ಯಾಸ್ತೇ ಮಹಾತ್ಮಾಸಸ್ತೇ ಕೃತಾರ್ಥಶ್ಚ ಪಂಡಿತಾಃ || ೩ ||

ಆರು ಒಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಶಿವನು ಪೂಜಿಸುವರೋ ಅವರೇ
ಧನ್ಯರು ಅವರೇ ಮಹಾತ್ಮರು ಅವರೇ ಕೃತಾರ್ಥರು ಅವರೇ ವಿದ್ವಾಂಸರು.

ಭವನಾನಿ ಮನೋಜ್ಞಾನಿ ವಿಭ್ರಮಾಬರಣಸ್ತಿಯಃ |
ಧನಂ ಚ ಕೃಪ್ತಿಪರ್ಯಂತಂ ಶಿವಪೂಜಾವಿಧೇಃ ಫಲಮ್ || ೪ ||

ಮನೋಹರವಾದ ಮನೆಗಳು ವಿಲಾಸಾಭರಣವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯರು
ಗಳು ಸಾಕೆಂಬುವಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವು ಇಷ್ಟೂ ಶಿವಪೂಜೆಯ ಫಲಗಳು.

ಪೂಜಯಾಂ ಭಕ್ತಿಮಾಪ್ನೋತಿ ಪೂಜಯಾ ಮುಕ್ತಿಮಾಪ್ನುಯಾತ್ |
ಪೂಜಯಾ ಸದ್ಭರಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸಾಸ್ತಿ ಲೋಕತ್ರಯೇಷ್ವಪಿ || ೫ ||

ಪೂಜೆಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೈದುವನು ಪೂಜೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೈದುವನು ಪೂಜೆಯೊಡನೆ ಸಂಯಾದ ಪುಣ್ಯವು ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ವಚನಗಳು

೧

ಶಿವಲಿಂಗದ ಮಹಾತ್ಮೆಯನು ಶಿವಲಿಂಗದ ಧರ್ಮವನು
ಶಿವಲಿಂಗದ ನಿಶ್ಚಯವನು ಅವಾರಯ್ಯಾ ಬಲ್ಲವರು
ಅವಾರಯ್ಯಾ ಅವಿವರು ಶ್ರೀಗುರುತೋರಿಕೊಡವನ್ನೆಕ್ಕರ

“ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯ ಸುಸಂಪನ್ನ ಮೂದ್ಯಂ ತತ್ಪ್ರಾಧಿಕಂ ಧ್ಯಾನಮ್ ”

ಎಂದುವಾಗಿ

“ ಅನೋರಣೀಯಾನ್ ಮಹತೋ ಮಹೀಯಾನ್ ” ಎಂದುವಾಗಿ

“ ಯತೋ ಸಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೇ ” ಎಂದುವಾಗಿ

“ ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ವ ಶಾಂಗುಲಮ್ ” ಎಂದುವಾಗಿ

ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ನೇವಾಗಮಗಳು ಸಾರುತ್ತಿರಲು
ಲಿಂಗವು ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವ ವಾಸನ ಮಾನವರಿಗಿಯೂ

ಅರಿಯಬಾರದು

“ ಚಕಿತಮುಭಧತ್ತೇಶ್ವತಿರಪಿ ” ಎಂದುವಾಗಿ

ಪೇದ ಪುರುಷರಿಗಿಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು

ಅರಿಯಬಾರದ ವಸ್ತುವ ರೂಪಿಸಬಾರದು

ರೂಪಿಸಬಾರದ ವಸ್ತುವ ಪೂಜಿಸಬಾರದು

ಪೂಜಿಗಿಲ್ಲವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಗಿಲ್ಲ ಭಕ್ತಿಗಿಲ್ಲವಾಗಿ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕಿಲ್ಲ

ಪ್ರಸಾದಕ್ಕಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಗಿಲ್ಲ ಮುಕ್ತಿಗಿಲ್ಲದೆ

ಬೇಸ ದೊಸವಮಾನವರೆಲ್ಲರೂ ಕೆಡುವರು
ಕೆಡದಂತೆ ಮಾಡಿ ರಕ್ತಿಸಿವನು ಶ್ರೀಗುರು ಸದ್ಗುರು ಮಹಾಗುರು

“ ನಗರೋರಧಿಕಮ್ ” ಎಂಬುದಾಗಿ

ಮಹಾಘನಗುರು ತಾಂತಮೂರ್ತಿ ಕೃಪಾಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗ
ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿದನು

ಅದಂತೆನೆಲು ಕೇಳಿರಿ—

ಯೋಗೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೇ ಅಪ್ರಾಪ್ಯಮನಸಾ ಸಹ
ನಾದ ಬಿಂದು ಕಲಾತೀತಂ ಗುರುಣಾ ಲಿಂಗ ಮುದ್ರವಮ್ ||

ಎಂಬುದಾಗಿ—ಸದ್ಗುರುರ್ಭಾವಲಿಂಗಂ ಚ ಸರ್ವ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾಸಿನಾಮ್ |
ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಸ ವಾಸಸ್ಪ್ಯಾನ್ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರೇತ್ರಸು ವಾಸಿನಾಮ್ |
ಎಂಬುದಾಗಿ—ಗುರುಣಾ ದೀಯತೇ ಲಿಂಗಂ ಗುರುಣಾ ದೀಯತೇ ಕ್ರಿಯಾ |
ಗುರುಣಾ ದೀಯತೇ ಮಂತ್ರಃ ಸದ್ಗುರುಃ ಸರ್ವಕಾರಣಮ್ ||

ಎಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ವಲೋಕಕ್ಕೆಯೂ ಸರ್ವರಿಗೆಯೂ
ಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು

ಅರೂಪೋ ಭಾವನಂ ನಾಸ್ತಿ ಯದೃಷ್ಯಂ ತದ್ಗುನಶ್ಯತಿ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ವರೂಪತ್ವಂ ತಥಾಪ್ಯೇವಂ ಸದಾಭ್ಯಸೇತ್ ||

ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿಃಕಲ ಅರೂಪ ನಿರವಯು ದ್ಯಾವಪೂಜಿಗನುವಲ್ಲ
ಸಕಲ ತತ್ತ್ವಸಾಮಾನ್ಯವೆಂದು
ಸಕಲ ನಿಃಕಲವನೊಂವಾಗಿ ಲಿಂಗವ ಮಾಡಿದನು

ಲಿಂಗಂ ತಾಪತ್ರಯಶರು ಲಿಂಗಂ ದಾರಿದ್ರ್ಯನಾಶನಮ್ |
ಲಿಂಗಂ ಪಾಪ ವಿನಾಶಂ ಚ ಲಿಂಗಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧನಮ್ ||

ಎಂಬುದಾಗಿ ಲಿಂಗವು ಪರಂಜ್ಯೋತಿ
ಲಿಂಗವು ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಲಿಂಗವನೆ ಪೂಜಿಸಿ
ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಸಾದ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆಯಲೆಂದು
ಮಹಾಘನ ಗುರು ಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ತೋರಿಕೊಟ್ಟನು.

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಷ್ಣು ಶ್ವ ರುದ್ರ ಶ್ವ ಈಶ್ವರ ಶ್ವ ಸದಾಶಿವಃ |
ಸರ್ವೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚನರತಾ ಜಾತಾಸ್ತೇ ಲಿಂಗಪೂಜಕಾಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು—

ಗೌರೀಪತಿರುಮಾನಾಥ ಅಂಬಿಕಾಪಾರ್ವತೀ ಪತಿಃ |
ಗಂಗಾಪತಿರ್ಮಹಾದೇವೋ ಸತತಂ ಲಿಂಗಪೂಜಕಾಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಈ ಮಹಾಪುರುಷರಸ್ವ
ದೇವಗಣ ರುದ್ರಗಣ ಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳು
ವಿಷ್ಣ್ವಾದಿ ದೇವದಾನವ ಮಾನವಾದಿಗಳು
ಮಹಾಲಿಂಗವನೇ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ
ಪರಮ ಸುಖ ಪರಿಣಾಮವಡೆದರೆಂದು
ಮಾಡಿದನು ಕೇವಲ ಸದ್ಭಕ್ತ ಜನಂಗಳಿಗೆ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

“ ಇಷ್ಟಃ ಪ್ರಾಣಶ್ವಕಾಭಾನ್ವೀಧಾಮೇಕಂ ವರಾಸನೇ ”

ಎಂದುದಾಗಿ ಆ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಆ ಪರಮಶಿವನ ತತ್ವಗ್ರಹಣವನು ಏಕೀಭವಿಸಿ
ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಬಿಜಯಂಗೈದು
ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಭರಿತನಾಗಿ ಪೂಜೆಗೊಳಲೆಂದು ಕರುಣಿಸಿದನು
ಮತ್ತೊಂದು “ ಏಕಮೂರ್ತಿಸ್ತ್ರಿಧಾ ಭೇದಂ ” ಎಂದುದಾಗಿ
ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಪರಶಿವಲಿಂಗ ಒಂದೇ

ದೇಶಿಕಶ್ವರಲಿಂಗಂ ಚ ತ್ರಿವಿಧಂ ಲಿಂಗಮುಚ್ಯತೇ| ಎಂದುದಾಗಿ

ಲಿಂಗಧರ್ಮವನು ಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪವನು ಲಿಂಗದ ನಿತ್ಯಯವನು
ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದವರನು
ಭಕ್ತಿಪ್ರಸಾದ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆದವರನು
ನೇದಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣಾಗಮಂಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿವೆ
ಶಿವನ ವಾಕ್ಯಂಗಳಿಗೆ ಇದೇ ದಿಟ

ಮನವೇ ನಂಬು ಕೆಡಬೇಡ ಕೆಡಬೇಡ
 ಮಹಾ ಸನ್ಯಕ್ತರ ನಂಬುವುದು
 ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ನಿರಂತರಂ ಮಾಡುವುದು
 ಇದು ನಿತ್ಯಯಶಿವನು ಬಲ್ಲನಯ್ಯಾ
 ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಜಂಗಮವನರಿದು ವಿಶ್ವಸಂ ಮಾಡಿ
 ಕೇವಲ ಸನ್ಯಕ್ತ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮರ್ಮವನರಿದು
 ಸದ್ಭಾವದಿಂ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವುದಯ್ಯಾ
 ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆಸ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಸ್ಥಲ ೯

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಗೆ ಸಮವಾದ ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲೆಂಬುದನ
ರಿದು ಶಿವಭಕ್ತರು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಂ
ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ಮಾಡಿದಾತನು ಸಕಲ ದ್ರವ್ಯಗಳಂ
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲದೆ ಕೊಳಬಾರದೆಂಬುದು ಅರುಪಲೋಸ್ಕರಂ ನುಡಿದ
ವಚನಗಳು.

ವೀರಭದ್ರಪುರಾಣೇ—

ಸ್ನಾನೋದಕಂ ಮುಖಸ್ನಾನಂ ಗಂಡೂಷಂ ಪೀತಮೇವ ಚ |

ನ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಚ ಮನೋಗ್ರಾಹ್ಯಮನ್ಯಗ್ರಾಹ್ಯಂ ವಿವರ್ಜಯೇತ್ ||೧||

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದುದಕವಂ ತಾನು ಜಳಕವಂ ಮಾಡುವುದು
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕುಳಿಸ ಕೊಟ್ಟುದಕವಂ ತಾನು ಮುಕ್ಕುಳಿಸುವುದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ಅರ್ಪಿಸಲು ಕೊಟ್ಟುದಂ ತಾನು ಕೊಂಬುದು ಉಳಿದವಂ ಕೊಳಲಾಗದು
ಶಿವಭಕ್ತನು.

ಲಿಂಗಪುರಾಣೇ—

ಲಿಂಗಾಭಿಷೇಕಕೃತ್ಪ್ರೋಯಂ ಯತ್ತು ಲಿಂಗೋದಕಂ ಭವೇತ್ |

ತತ್ಪಿಬ್ಲಿಂಗ ಶರಣೋ ಹ್ಯನ್ಯಂ ತು ಮಧುಪಾನವತ್ ||೨||

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕವಂ ಮಾಡಿದುದು ಲಿಂಗಾರ್ಥ ಲಿಂಗಶರಣನಾ
ದಾತನು ಆ ಲಿಂಗಾರ್ಥವನೆ ಕೊಂಬುದು ಮತ್ತೊಂದ ಕೊಂಡರೆ ಸುರಾ
ಪಾನವಂ ಮಾಡಿದ ಸಮಾನವು

ಸರ್ವಂ ಚ ತೃಣಕಾಷ್ಠಂ ಚ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಾನು ಲೇಪನಮ್ |

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದಂ ಚ ಅನ್ಯ ಮಾಂಸಂತು ಕೀಟಿಕಮ್ ||೩||

ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯ ಮೊದಲಾಗಿ ಪೂಸಿ
ಕೊಂಬಿ ಅನುಲೇಪನ ಮೊದಲಾಗಿ ಸಮಸ್ತವೆಲ್ಲವನು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ

ಮಾಡಿಕೊಂಬುದು ಅಲ್ಲದೆ ಕೊಂಡರೆ ಮಾಂಸವನು ಹುಳುವನು ಕೊಂಡ ಸಮಾನ.

ಕೂರ್ಮಪುರಾಣೇ—

ಪತ್ರಂ ಪುಷ್ಪಂ ಫಲ ತೋಯಂಯನ್ನ ಪಾನಾದ್ಯ ಮೌಷಧಮ್ |

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಂ ವಿನಾ ಭುಂಕ್ತೇ ಯಥಾಸ್ವಾದಂ ತು ಕಿಲ್ಬಿಷಮ್ ||೪||

ಪತ್ರಿಯಾಗಲಿ ಪುಷ್ಪವಾಗಲಿ ಹಂಣಾಗಲಿ ಉದಕವಾಗಲಿ ಅನ್ನ ಪಾನಾದಿ ಔಷಧಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಗುರು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಕೊಳಲಾಗದು. ಅಂತಲ್ಲದೆ ಕೊಂಡರೆ ಕಿಲ್ಬಿಷವ ಕೊಂಡ ಸಮಾನವು.

ಅಸಮರ್ಪ್ಯ ಯದೀಶಾಯ ವಸ್ತು ಕಿಂಚಿತ್ಕದಾಚನ |

ಕಥಂಚಿನ್ನೋಪ ಭುಂಜೀಯಾಚ್ಛಿ ವ ಭಕ್ತಿ ಪರೋ ನರಃ ||೫||

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಂ ಮಾಡಿದಲ್ಲದೆ ಅವ ವಸ್ತುವಂ ಒಂದುವೇಳೆಯಾದರೂ ಕೊಳಲಾಗದು. ಶಿವಭಕ್ತನಾದಾತನು ಮರೆದಾದಡಂ ಕೊಳಲಾಗದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡದೆ ಶಿವಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡದೆ

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡದೆ ಉಂಬುವರೆಲ್ಲರು

ಸತ್ತಹೇಣನನು ಮಲವನು ಒಂದಾಗಿ ತಿಂಬರಯ್ಯಾ

ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಶಿವಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರೇ—

ಯಸ್ತು ಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಭುಂಕ್ತೀ ವಿಹಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಿಭುಕ್ |

ನರೋ ನರಕಗಾಮೀತ್ಯಾತ್ಮವರ್ಲೋಕ ಬಹಿಷ್ಕೃತಃ ||

ಅಕೃತ್ಯಾ ಪೂಜನಂ ಶಂಭೋ ಯೋ ಭುಂಕ್ತೀ ಪಾಪಕೃದ್ವಿಜಃ |

ಕುಣಪಂ ಚ ಮಲಂಚೈವ ಸಮಶ್ಚಾ ತಿನೇ ದಿನೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂಬ ಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ

ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನರಕ ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ

ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಶಿವನ ಪಾದೋದಕವಲ್ಲದೆ ಕೊಳಲಾಗದೆಂದು ವೇದ

ಶಿವನ ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲದೆ ಉಣಲಾಗದೆಂದು ವೇದ

ಜಾಬಾಲಪಾಪಾಯಾಂ—

ರುದ್ರೇಣಾತ್ಮಮಶ್ವಂತಿ ರುದ್ರೇಣ ಪೀತಂ ಪಿಬಂತಿ
ರುದ್ರೇಣಾಘ್ರಾತಂ ಜಿಹ್ರಂತಿ ಬಸ್ಮಾ ದ್ವ್ಯಾಹ್ನಾಣೋ
ವಿದ್ಯಾನ್ವಿ ಮೂರ್ಛಾ ಮೇವ ಸದಾಭಕ್ತಯೇತ್ |
ನಿಮೂರ್ಛಾ ಮೇವಾಶ್ಚೀಯಾತ್ | ಎಂದುದಾಗಿ

ಇದನರಿದು ಶಿವನ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬಾತನೇ

ಸದ್ಬ್ರೂಹ್ಮಣ

ಆತನೇ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಆತನೇ ಎಲ್ಲವ ಬಲ್ಲ ಸರ್ವಜ್ಞನಯ್ಯಾ

ಇಂತಲ್ಲದೆ ಶಿವಪಾದೋದಕವಲ್ಲದೆ

ಉಳಿದಾದ ಉದಕವ ಕೊಂಡರೆ ಸುರಾಪಾನವ ಕೊಂಡ ಸಮಾನ

ಶಿವನ ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲದೆ ಕೊಂಡರೆ ನಾಯ ಮೌಂಸವ ಕೊಂಡ

ಸಮಾನ

ತಪ್ಪದು ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೩

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲದೆ ಕೊಂಬ ಕರ್ಮಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿ ಭೋ

ಅನರ್ಪಿತವು ಏನಮಾಡದು ಅನರ್ಪಿತವು ಏನಗೈವುದೆಂದಡೆ

ಅದಕ್ಕೆ ಆಗಮವು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ—

ಅಸಮರ್ಥ ಪದೇ ಶಂಭೂ ಭುಂಗ್ರೀ ಪಾದತಿ ಪಾತಿ ಚ ||
ಸ್ವನಾಂಸ ಮುಕ್ತಿನೂತ್ರಂ ಚ ಭುಂಗ್ರೀ ಪಾದತಿ ಪಾತಿ ಚ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿದು ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇತ್ತರ ದೇವರಿಗೆ

ಸಮರ್ಪಿಸದೆ ಕೊಂಡರೆ

ತನ್ನ ಮೂಂಸ ತನ್ನೆಲು ತನ್ನಮಲಮೂತ್ರವ ಕುಡಿದು
ನುಂಗಿದಂತೆ ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ

೪

ತನ್ನ ಶ್ರೀಗುರುವಿಗೆ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥವ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ
ಪ್ರಸಾದ

ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಕಲಪದಾರ್ಥವ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ
ಪ್ರಸಾದ

ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಕಲಪದಾರ್ಥಗಳ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ಪ್ರಸಾದ
ಇದೇ ಪ್ರಸಾದದ ಅಧಿಕಂಡಯ್ಯಾ
ಮುನ್ನಾದಿಯ ಪುರಾತನರು ನಡೆದ ಪಥವು ಕಂಡಯ್ಯಾ
ಇಂತೀ ಶ್ರೀಗುರುವಿಗೆ ಕೊಡದೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಡದೆ
ತಾನೇ ಉಂಡನಾದಡೆ ಹುಳುಗೊಂಡದಲ್ಲಕ್ಕುವ
ನಮ್ಮ ದೇವರಾಯಸೊಡ್ಡಳಾ

ಪಾದೋದಕ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸ್ಥಲ ೧೦

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಶಿವಭಕ್ತರು ಸಕಲ ದ್ರವ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನು ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಬೇಕೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿನುಡಿದರ್ಮ ಹಾವುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಂ ಮಾಡಿದಾತನು ಲಿಂಗಪಾದೋದಕವಲ್ಲದೆ ಕೊಳಲಾಗದೆಂಬುದಂ ಅರುವಲೋಸುಗ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು,

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಅಕಾಲ ಮೃತ್ಯುಮಥನಂ ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿವಿನಾಶನಮ್ |

ಸರ್ವಪಾಪೋಪಶಯನಂ ಶಂಭೋಃ ಪಾದೋದಕಂ ಶುಭಮ್ ||೧||

ಶಿವನ ಪಾದೋದಕವು ಅಕಾಲ ಮೃತ್ಯುವನು ಕೆಡಿಸುವುದು ಸಕಲ ರೋಗಂಗಳನು ಕೆಡಿಸುವುದು ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಂಗಳನು ಕೆಡಿಸುವುದು.

ಲೈಂಗೇ—

ಸರ್ವೋತ್ಪತ್ತೋಪಶಮನಂ ಸರ್ವರೋಗ ಪ್ರಭೇದನಮ್ |

ದುಷ್ಪ್ರಗ್ರಹೋಪ ಶಮನಂ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸಾದಕಮ್ ||೨||

ಅಗಮ್ಯ ಗಮನಂ ಚೈವ ಪಾಪಾಚಾರಶ್ಚ ಯೋಽನುಭವಃ |

ತೇಽಪಿಪೂತಾ ಭವಂತ್ಯಾಶು ಸದ್ಯಃ ಪಾದಾಂಬುಧಾರಣಾತ್ ||೩||

ಶಿವನ ಪಾದಾರ್ಥವನು ಧರಿಸುವುದರ ದಶೆಯಿಂದ ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಸಮಸ್ತವಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನು ಕೆಡಿಸುವುದು ಸಮಸ್ತ ರೋಗಂಗಳಂ ಭೇದಿಸುವುದು ದುಷ್ಪ್ರಗ್ರಹಂಗಳ ಶಾಂತಿಯನ್ನೆರಿಸುವುದು ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯುಂ ಕೊಡುವುದು ಹೊದ್ದಬಾರದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೊದ್ದಿದರೆಯೂ ಅವಾವು ಕೆಲವು ಅಶುಭಂಗಳಾದ ವರ್ತನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶಿಫ್ರವೇ ಪುನೀತವಾಗುವವು.

ವೀರಾಗಮೇ—

ಪಾದೋದಕಂ ಪುರಭಿಃ ಪಾಶಜಾಲಹರಂ ಪರಮ್ |

ಪಾಣಶುಕ್ತಿ ಭರಾದಾಯ ಪಪುಃ ಕಾನುಂ ಗಣೇಶ್ವರಾಃ ||೪||

ಈ ಪಾದೋದಕವು ಭವಸಾಶಂಕೆಂಬ ಬಲೆಯ ಹರಿವುದಾಗಿ ಶಿವನ ಪಾದೋದಕವನು ಪ್ರಮಥರುಗಳು ಬೋಗಸೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇಕಾದಹಾಗೆ ಕೊಂಡರು.

ವಚನಗಳು

೧

ಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ
ಹಸ್ತಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಸಂಚಕಲತದ ಉದಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿ ಲಿಂಗವ ಗ್ರಹಿಸಿದಲ್ಲಿ
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜ ನಕ್ಕೆರೆಯತೊಡಗಿ ಮಜ್ಜನೋದಕವನರಿದೆನು
ಲಿಂಗಸ್ಪರ್ಶನದಿಂದ ಪಾದೋದಕವನರಿದೆನು
ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಭೋಗೋಪ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದೋದಕವನರಿದೆನು

ಅದೆಂತೆಂದೆ—

ಪಾದೋದಕಂ ಚ ತ್ರಿವಿಧಮಾರೋಘ್ಯಾಪ್ಯಾರ್ಥವಧಾರಿತಮ್ |

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದಂ ಚ ತಥಾ ಲಿಂಗೋದಕಂ ಭವೇತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತೀ ಮಜ್ಜನೋದಕ ಭೋಜನೋದಕ
ಅಭಿಷೇಕದಿಂದ ಪಾದೋದಕ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧೋದಕವನರಿವುಮು
ಅನ್ನೋದಕವಂ ಮರೆದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತದ್ಗತನಾದೆನಯ್ಯಾ
ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಪೇಶ್ವರಾ

೨

ಗುರು ಪಾದೋದಕವು ಪರಮಪಾವನವೆಂದರಿದು
ಗುರು ಪಾದೋದಕವನೆ ಧರಿಸುವುದು
ಧರಿಸಿದಾತಂಗೆ ಅಷ್ಟಷಷ್ಠಿ ತೀರ್ಥಂಗಳು ತನ್ನೊಳಡಗಿದವಯ್ಯಾ
ಅದೆಂತೆಂದೆ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಅಂಗುಷ್ಠಾಗ್ರೇ ಚಾಪ್ತಷಷ್ಠಿ ತೀರ್ಥಂ ನಿತ್ಯಂ ವಸಂತಿ ವೈ |

ಸಪ್ತ ಸಾಗರ ಪಾದೋರ್ಧ್ವಂ ತದೂರ್ಧ್ವಂ ಕುಲಪರ್ವತಾಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಗುರುವಿನ ಅಂಗುಷ್ಠದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ
 ಅಪ್ಪಾಪಪ್ಪಿತಿರ್ಥಗಳು ಇಪ್ಪವು
 ಸಪ್ತ ಸಮುದ್ರಗಳು ಮೇಗಾಲಲ್ಲಿಪ್ಪವು
 ಮೇಗಾಲೂರ್ಧ್ವದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಕುಲಪರ್ವತಗಳಿವವು
 ಇಂತಹ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಪಾದೋದಕವ ಧರಿಸುವುದು
 ಇದುಕಾರಣ ಗುರುಪಾದೋದಕದಿಂದ ಪರಮಪದ

ಸಿದ್ಧಿಯಪ್ಪುದಯ್ಯಾ

ಅಮರಗುಂಡ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೩

ಅಂಗವ ಮುಟ್ಟಿ ಆಚಮನವ ಮಾಡುವರು
 ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳಾದವರು ಮಾಡಿದರೂ ಮಾಡಲಿ
 ಲಿಂಗ ಪಾದೋದಕವ ಧರಿಸಿ
 ಮರಳಿ ಅಪವಿತ್ರತೆಕೆಯಿಂದ ಆಚಮನ ಮಾಡಿದರೆ
 ಆ ಲಿಂಗ ಪಾದೋದಕವೇ ವಿಷವಾಗಿ
 ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವುದಯ್ಯಾ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಶಂಘೋಃ ಪಾದೋದಕಂ ಪೀತ್ವಾ ಪಶ್ಚಾದಶುಚಿ ಶಂಕಾಯಾ |
 ಯ ಆಚಮತಿ ಮಾಹೇಶ್ವರಂ ವಿದ್ಯಾಧ್ವೃತ್ಯ ಘಾತುಕಮ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತೆಂಬಾಗಮವನರಿದು ನಂಬುವುದಯ್ಯಾ
 ಪರಮ ಪಾನನನುಪ್ಪ ಲಿಂಗಪಾದೋದಕವ ನಂಬದವರು
 ಬಸವ ಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯಂಗೆ ದೂರ

೪

ಅಸರಿನ ಭಕ್ತಿಯ ಜಡರು ಬೇಸತ್ತು ಜಂಗಮಕ್ಕೆರಗಿ
 ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಪಾದೋದಕವ ಧರಿಸುತ್ತಿಪ್ಪರು
 ಆವುದು ಕ್ರಮವೆಂದರಿಯರು
 ಅರಿದರೆ ಪಾದೋದಕ ಅರಿಯದಿದರೆ ಬರಿ ನೀರೆಂದರಿಯರು
 ಅರಿದರಿದು ಬರುಮೋರೆಯಾದರು ಮಾನವರೆಲ್ಲರು

ಅರಿವು ಸಾಮಾನ್ಯವೇ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಶಿವಾತ್ಮಕ ಪದವ್ಯಂಧ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಲನ ಜಲಂ ನರಾಃ |

ಯೇ ಸಿಬಂತಿ ಪುನಶ್ಚನ್ಯಂ ನಸಿಬಂತಿ ಕವಾಚನ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದಕೇಳಿ ನಂಬುವುದು

ನಂಬದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಭವಘೋರನರಕ ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ

ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಸ್ತಿಯ ನಿತ್ವೇತ್ಸರಾ

೫

ಸಮಯ ವಿರೋಧವಾದುದೆಂದು ಪಾದಾರ್ಥನೆಯ ಮಾಡುವರಯ್ಯಾ

ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪಾದವಾವುದು ಅರ್ಚನೆಯಾವದು-

ಎಂಬ ಕಡೆನೋದಲನೆಯರು

ಉವಾಸೀನವಿಂದ ಪಾದಾರ್ಥನೆಯ ಮಾಡಿದರೆ

ಪಾದೋದಕವಂ ಧರಿಸಿದರೆ ಅದೇ ಪ್ರಳಯಕಾಲ ಜಲ-

ಪುರ್ಣವನರಿದರೆ ತನ್ನ ಭವಕ್ಕೆ ಪ್ರಳಯಕಾಲ ಜಲ

ಈ ಭೇದವ ಭೇದಿಸಿ ಸುಸಾರ ಭೇದ ಮಲಿನವ ತೊಳೆಯಬಲ್ಲರೆ

ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ತರಣ ಬಲ್ಲ

೬

ಕರುಣಜಲ ವಿನಯಜಲ ಸಮತೆಜಲ

ಕರುಣ ಜಲವೆಂದರೆ ಗುರು ಪಾದೋದಕ

ವಿನಯಜಲವೆಂದರೆ ಲಿಂಗ ಪಾದೋದಕ

ಸಮತೆ ಜಲವೆಂದರೆ ಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕ

ಗುರುಪಾದೋದಕವಿಂದ ಸುಚಿತ ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿ

ಲಿಂಗಪಾದೋದಕವಿಂದ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿ

ಜಂಗಮಪಾದೋದಕವಿಂದ ಅಗಾಮಿ ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿ

ಈ ತ್ರಿಸಿಧ ಪಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧ ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿ

ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯಾ

ಈ ತ್ರಿವಿಧಪಾದೋದಕವ ಕೊಂಡು

ಎನ್ನ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ

ಪ್ರಸಾದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸ್ಥಲ ೧೧

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಪಾದತೀರ್ಥದೊಡನೆ ಸಮಸ್ತ ತೀರ್ಥಂಗಳು
ಸಮಬಾರವೆಂಬುದನರಿದು ಶಿವಭಕ್ತರು ನಿಶ್ಚಾಸದಿಂದ ಶಿವನ ಪಾದೋ
ದಕವಂ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮೃಹಾ
ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಪಾದೋದಕವಂ ಕೊಂಬ ಶಿವಭಕ್ತರು ಶಿವಪ್ರಸಾದವ
ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನರುಪಲೋಸ್ಕರ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ದೀಕ್ಷಯಾ ಕಿಂ ತಪಸಾ ಕಿಂ ಧ್ಯಾನೇನ ಜಪೇನ ಕಿಮ್ |

ಶೃಣೋದೇವಿ ಪರಾರೋಹೇ ಮದ್ಭಕ್ತಂ ಯದಿಭುಂಜತೇ || ೧ ||

ಎಲೆ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಕೇಳು ನನ್ನ ಪ್ರಸಾದವಂ ಭುಂಜಿಸಿದ್ದಾದರೆ
ಯಾಗಸಂಕಲ್ಪದಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನವು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋ
ಜನವು ಧ್ಯಾನದಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನವು ಜಪದಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನವು
ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡಿ ನನ್ನ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಸಮಬಾರವು.

ಬ್ರಹ್ಮಘೋಷಾಪಿ ಶುದ್ಧಾರ್ಥಂ ನಿರ್ನಾಲ್ಯಸ್ಯ ತು ಭಕ್ತಣಮ್ |

ತಸ್ಯ ಪಾಪಮಹಂ ಶೀಘ್ರಂ ನಾಶಯಾಮಿ ವರಾನನೇ || ೨ ||

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಮಾಡಿದಾತನು ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡಡೆ
ಆಗಳೇ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದೊಳಗೆ ಆ ಪಾಪವು ತೊಲಗುವುದು.

ಲೈಂಗೇ—

ವಾಪಸೇಯ ಕೃತುಃ ಕೋಟಿ ಅಶ್ವಮೇಧ ಸಹಸ್ರಕಮ್ |

ಶೇಷಾರ್ಘ್ಯ ಬಹುಯಜ್ಞಾರ್ಘ್ಯ ರುದ್ರೋಚ್ಛಿಷ್ಟಸ್ಯ ನೋ ಸಮಮ್ || ೩ ||

ಅಜಪ ಯಜ್ಞಂಗಳ ಕೋಟಿ ಮಾಡಿದರೆಯೂ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಜ್ಞ
ಸಹಸ್ರವಂ ಮಾಡಿದರೂ ಇನ್ನು ಏದ ಯಜ್ಞಂಗಳ ಅನೇಕವಂ ಮಾಡಿದ
ರೆಯೂ ಶಿವನ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಇವೆಲ್ಲವು ಸಮಬಾರವು.

ತಿಲ ಪೋದಶ ಭಾಗಂ ಚ ತ್ಯುಣಾಗ್ರಾಂಬು ಕರ್ತೋಪಮಮ್ |

ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಾನ್ಮಂ ಸೇವನಾನ್ಮೋಕ್ಷಮಾಪ್ನುಯಾತ್ || ೪ ||

ಆ ಮಹಾದೇವನ ಪ್ರಸಾದವು ಎಳ್ಳಿನ ಬೀಜಮೊಳಗಣ ಹದಿನಾರು ಭಾಗದೊಳಗೊಂದು ಭಾಗದಷ್ಟಾದರೂ ತೃಣವ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯ ಜಲ ಬಿಂದುವಿನೊಡನೆ ಸರಿಯಾದ ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷವನೈದುವನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಶ್ರೀಗುರುವೇ ಕರ್ತನೆಂದು ಪ್ರಸಾದವಂ ಕೊಂಬ
ಪ್ರಸಾದ ದೇಹಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿಭೋ
ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಆಯತ ಅನಾಯತನೆಂಬ
ಅನಾಚಾರಿಗೆ ಸದಾಚಾರದ ಶುದ್ಧಿಯೆಲ್ಲಿಯದೋ
ಈ ತ್ರಿವಿಧ ಅಚೇತನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯುಂಟೆಂಬ ಮೂಕೊರೆಯರ
ನೋಡಾ

ಆ ಮಹಾ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಸಾದದ ಸುಖವನರಿದು-
ಬಿಲ್ಲವುರಾಯನು ನವಲಕ್ಷದೇತನ ಕೊಂಡೊಯ್ದ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ
ಆ ಮಹಾ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಸಾದ ಸುಖವನರಿದು
ಬಿಬ್ಬಿಬಾಚಯ್ಯ ಪರವಾದಿಗಳ ಪುರವ ಸುಟ್ಟ
ಆ ಮಹಾದಿವ್ಯ ಪ್ರಸಾದದ ಸುಖವನರಿದು
ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರನುಧ್ಯವಿಸಿದ
ಈ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಆಯತ ಅನಾಯತನೆಂಬ
ಅನಾಚಾರಿಯ ಮುಖವೆನೆಗೆ ತೋರದಿರಯ್ಯಾ
ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು
ನಾನು ಬದುಕಿದೆನಯ್ಯಾ ಕಲಿದೇವರ ದೇವಾ

೨

ಭವರೋಗ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಿಗೆಯೂ
ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲನೆಂದುದು
ದ್ವಿವಾದಿಗಳಿಗೆ ಚತುಃಪಾದಿ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆಯೂ
ಇದೇ ಔಷಧನೆಂದುದು ಯಜುರ್ವೇದ—

ಓಂ ಗವೇಸ್ವಾಯ ಪುರುಷಾಯ ಭೇಷಜ ಮತೋಸ್ವಾ
 ಭ್ಯೋಽಂಗೇಷು ಭೇಷಜಾಂಗೇಷು ಭೇಷಜಮ್
 ಯದಾಸತೀಸುತ ಮೇಷಾಯು ಮೇಷಾಂ ಭವರುದ್ರಂ
 ಮೇಧೀಮಹಿ ದೇವಂ ತ್ರಿಯಂಬಕಮ್ || ಎಂದುದು ಶ್ರುತಿ

ಇದನರಿತು ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬಾತೆಗೆ
 ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪಂಗಳು ಕೆಟ್ಟು ಹೋದವು ನೋಡಾ
 ಬಸವಸ್ತ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೩

ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಸೋಂಕಿನಿಂದ
 ಇರಿವೆಗೆ ರುದ್ರಪವನಾಯಿತ್ತು
 ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಸೋಂಕಿನಿಂದ
 ಬಿಬ್ಬಿ ಬಾಚಯ್ಯಗಳು ಪ್ರಸಾದವ ಮೆರೆದು ಸ್ವಯಂ ಲಿಂಗವಾದರು
 ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಸೋಂಕಿನಿಂದ
 ವಿಷವ ಅಮೃತವನಾಡಿ ಮೆರೆದ ಬಸವಂಣ
 ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ವೀರಾಗಮದಲ್ಲಿ—

ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಸರ್ವ ದೇವೈರನುಷ್ಠಿತಮ್ |
 ತೇನೋಚ್ಚಿಷ್ಟಂ ನಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಭವೋನ್ಮುಕ್ತಿ ಸ್ತಥಾ ಭವೇತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ
 ನಿಮ್ಮ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದದ ಮಹಿಮೆ
 ದೇವ ಕ್ರಿಯೆ ಮೀರಿದುದಕ್ಕೆ ನಾನು ನನೋ ನಮಃ ಎಂಬೆನು

೪

ಅಗ್ನಿಮುಟ್ಟಲು ತ್ಯಜಿವು ಅಗ್ನಿಯಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ
 ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಪ್ರಸಾದವು ಅಂಗವ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ
 ಸರ್ವಾಂಗವು ಗುರುವಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ
 ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವು ಮನವ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ
 ಲಿಂಗವಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ
 ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವು ಅರಿವ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ

ಅಖಂಡಿತ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದಿಯಷ್ಟುದು ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ
ತಿನಶಿನಾ ಮಹಾಪ್ರಸಾದದ ಮಹಿಮೆಯನೇನೆಂದುಸ

ಮಿಸಬಹುದಯ್ಯಾ

ಪ್ರಸಾದವೇ ಗುರು ಪ್ರಸಾದವೇ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವೇ ಜಂಗಮ
ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಾತ್ಪರ ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಮಾನಂದ
ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಮಾತ್ಮತ ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಜ್ಞಾನ
ಪ್ರಸಾದವೇ ವಾಚ್ಛಾಸೋತೀತ ಪ್ರಸಾದವೇ ನಿತ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ
ಇಂತಪ್ಪ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ನಾನು ಬದುಕಿದೆನಯ್ಯಾ
ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಸದ್ಭಕ್ತವರ್ಣಾಧಿಕೃತ ಸ್ಥಲ ೧೨

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಸಹಜಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾರುಣ್ಯಮುಂ
ಪಡೆದು ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷೆಯುಂ ಧರಿಸಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಮುಂ ಜಪಿಸಿ
ಲಿಂಗಮುಂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯುಂ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಕೃಪಿಸಿ
ಪಾದೋದಕಮುಂ ಕೊಂಡು ಪ್ರಸಾದಮುಂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಸುಸನ್ನ
ರಾದ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರುಗಳೇ ಸಮಸ್ತವರ್ಣಂಗಳೊಳಧಿಕರು. ಶಿವಭಕ್ತಿ
ಪರಾಬ್ಜುಖರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ನಾನಾ ವರ್ಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಕೀಳುಜಾತಿಗ
ಳೆಂಬುದನರುಪಲೋಕ್ಷರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯುಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.
ಸೂತಸಂಹಿತಾಯಾಂ--

ಮಹಾಪಾತಕಕೋಟಿಘ್ನಃ ಶ್ವಪಚೋ ಲಿಂಗಪೂಜಕಃ |

ತತ್ಸಂಭಾಷಣಶೋ ಮುಕ್ತೋ ಗಣಮುಖ್ಯಃ ಸುಖೀ ಭವೇತ್ ||೧||

ಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪಾತಕಕೋಟಿಯು ಮಾಡಿದ ಶ್ವಪಚ
ನಾದರಿಯೂ ಆ ಪಾತಕವೆಲ್ಲವು ಕೆಟ್ಟುಹೋಹುದು. ಆತನೊಡನೆ
ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಮಾಡಿದರೆ ಮುಕ್ತಿಯುಂಟು. ಮೇಲೆ ಶಿವಗಣಂಗಳಿಗೆ
ಮುಖ್ಯನಹನು.

ಲೈಂಗೀ—

ಸ್ತ್ರೀ ವಾಘ ಪುರುಷಃ ಪಂಡೋ ಚಂಡಾಲೋ ದ್ವಿಜವಂಶಜಃ |

ನ ಜಾತಿಭೇದೋ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೇ ಸರ್ವೇ ರುದ್ರಗಣಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ||೨||

ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಲಿ ಪುರುಷನಾಗಲಿ ನವುಂಸಕನಾಗಲಿ ಶ್ವಪಚನಾಗಲಿ
ವಿಪ್ರನಾಗಲಿ ಇಂತಿವರು ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚಕರಾದಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿ ಭೇದವು
ನಾಡಲಾಗದು. ಅವರೆಲ್ಲರು ರುದ್ರಗಣಂಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ವೈಶ್ಯೋ ಶೂದ್ರೋವಾಪ್ಯಂತಃಪಾತಿಜಃ |

ಶಿವಭಕ್ತಃ ಸರ್ವಾ ಪೂಜ್ಯಃ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಗತೋಽಪಿ ಪಾ ||೩||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ವೈಶ್ಯನು ಶೂದ್ರನು ಅಂತಃಪಾತಿಜನು

ಮೊದಲಾದ ಅವನೊಬ್ಬನಾದರಿಯೂ ಆಗಲಿ ಶಿವಭಕ್ತನಾದರೆ ಆತನೆಂದೂ
ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ, ಶಿವನೆಂದು ತಿಳಿವುದು.

ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣೇ—

ಸ್ವೇಂಜೋಷಿ ವಾ ಯದಿ ಭವೇದ್ಭವ ಭಕ್ತಿ ಸಮಸ್ತತಃ |

ಸ ತತ್ಸಮಶ್ಚತುರ್ವೇದೀ ಅಗ್ನಿಷ್ವೇಮಾದಿ ಯಾಜ್ಞಕಃ ||೪||

ಸ್ವೇಂಭನಾದರಿಯೂ ಶಿವಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಿಗೆ ಚತುರ್ವೇದಿಯು
ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿಷ್ವೇಮಾದಿ ಯಜ್ಞಗಳ ಮಾಡಿದವನೂ ಆ
ಶಿವಭಕ್ತನಿಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ವಾಶಿಷ್ಠೇ—

ನಿಶ್ಯಪ್ತಾಚಾರ ಜನ್ಮಾನೋ ವಿರುದ್ಧಾಲೋಕವೃತ್ತಿಃ |

ಕೋಟಿಭ್ಯೋವೇದವಿದುಷಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಮದ್ಭಾವ ಭಾವಿತಾಃ ||೫||

ಕೆಟ್ಟ ಆಚಾರವ ನಡೆಯಲಿ ಲೋಕವಿರುದ್ಧವಾಗಲಿ ಎನ್ನ ಭಕ್ತ
ನಾದಡಿ ಅತನಗೆ ಕೋಟಿ ವೇದಪಾಠಕರು ಸಮನಲ್ಲ.

ವಚನಗಳು

೧

ಶಿವ ತನ್ನ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗಲ್ಲದೆ ತೋರನೆಂದುದು ವೇದ
ಆ ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆ ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ಸತ್ಕುಲಜ
ಆ ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ಎನಗಿಂದಧಿಕನೆಂದು ಶ್ರೀ ರುದ್ರವೇದ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತಿದೆ

ಯಾತೇ ರುದ್ರ ಶಿವ ತನೂರಘೋರಾಪಾಪಕಾಶಿನಿ

ತಯಾನಸ್ತನುನಾಕಂತ ಮಯಾ ಗಿರಿಶಂ ತಾಭಿ ಚಾಕಶೀಃ |

ಯಮಿಷುಂಗಿರಿಶಂ ತಹಸ್ತೇ ಜಿಭರ್ಷ್ಯಸ್ತವೇ

ಎಂದುವಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಭಕ್ತನಲ್ಲದೆ ಅತಃಪರವೊಂದು ಇಲ್ಲ

ಕೇಳಿಭೂ

ನಿಮ್ಮ ಮನದೊಳಗೆ ಯಜುರ್ವೇದ ಪ್ರೃತ್ತಿಯ

ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿರಂಣಾ

ಓಂ ಸಕದ ಸ್ತೃದ್ಯಾವಾಭೂಮೀ ಜನಯನ್ ದೇವಾ !

ಎಂದುದಾಗಿ ಶೈವ ಪುರಾಣೇ—

ಯಥಾ ಪಂಕೇ ಸರೋಜಂ ಚ ಯಥಾ ಕಾಷ್ಠೇ ಹುತಾಶನಃ |
ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಲಿಂಗೇ ತು ನಯಥಾ ಪೂರ್ವಭಾವನಂ ||

ಮತ್ತಂ ಲೈಂಗೇ—

ಶಿವದೀಕ್ಷಾಭಿಜ್ಞಾತಸ್ಯ ಪೂರ್ವಜಾತಿಂ ನ ಚಿಂತಯೇತ್ |
ಯಥಾ ಸುವರ್ಣ ಪುಷ್ಪಾಣೀ ಭಕಶ್ಚಂಡಾಲವಂಶಜಃ ||

ಇಂತೆಂದು ಪುರಾಣವಾಕ್ಯಂಗಳು ಸಾರುತ್ತಿವೆ

ಶಿವಲಿಂಗಭಕ್ತನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠನು

ತ್ವಪಚನಾದದೆಯೂ ಆ ಲಿಂಗಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜನು

ಆ ಲಿಂಗಭಕ್ತನೇ ಉತ್ತಮನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇತ್ಪರಾ

೨

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದೇಹಿಕನಲ್ಲ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ದೇಹಿಕನಲ್ಲ

ವೈಶ್ಯ ದೇಹಿಕನಲ್ಲ ಶೂದ್ರ ದೇಹಿಕನಲ್ಲ

ಭಕ್ತ ದೇಹಿಕ ದೇವನೆಂದು ಕೇಳಿಯೂ ಅರಿಯಿರೋ

ತ್ವಪಚನಾದದೆಯೂ ಲಿಂಗಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜನೆಂದುದು

ಲೈಂಗ್ಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ—

ಅಲಿಂಗೀ ಶರ್ವದೇವಜ್ಞೋ ಯಃ ಸ ಚಾಂಡಾಲಶಬ್ದವಿ |
ಲಿಂಗಾರ್ಚಕಶ್ಚ ತ್ವಪಚೋ ದ್ವಿಜಕೋಹ್ಯಾವಿಶೇಷಿತಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಅಂಗದಮೇಲೆ ಶಿವಲಿಂಗವಿದ್ದ

ತ್ವಪಚನಾದರೆಯೂ ಆತನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು

ಅಂಗದಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಂದು

ಕೋಟಿಯಾದರೆಯೂ

ತ್ವಪಚಗಿಂದ ಕರಕಷ್ಟ ನೋಡಾ ಕೂಡಲಚಿನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ

೩

ಚಾಂಡಾಲನಾದರೆಯೂ ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜನು

ಆತನೊಡನೆ ನುಡಿಗಣನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದುದು ವೇದ

ಕುಲನ ನೋಡಲು ಬೇಡ ಛಲನ ನೋಡಲು ಬೇಡ

ಆತನೆಲ್ಲರಿಗಿಯೂ ಹಿರಿಯನು

ಆತನಿರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿರುತ್ತಿಹನೆಂದು ವೇದ ನುಡಿಯುತ್ತಿದೆ—

ಅಸಿವಾಯಶ್ಚ ಚಾಂಡಾಲಃ ಶಿವೇತಿ ವಾಚ್ಯಮನವದತ್ತೇನ |

ಸಹ ಸಂವಸೇತ್ತೇನ ಸಹ ಸಂವಿಸೇತ್ತೇನ ಸಹ ಭುಂಜೀತ ||

ಹೀಗೆಂದು ಉಪನಿಷತ್ತು ನುಡಿಯುತ್ತಿದೆ

ಶಿವನೇ ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತರನು ಅವರಿವರೆಂದು ಕುಲವನೆತ್ತಿ

ನುಡಿದವಂಗೆ ಇಷ್ಟತ್ತೆಂಟುಕೋಟಿ ನರಕ ತಪ್ಪದು ನೋಡಯ್ಯ

ಬಸವಸ್ತ್ರೀಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪವೆಂಬ ಉದಯಾಸ್ತಮಾನಗಳಿಗೆ ದೂರವಾದ

ಶಿವತರಣರ ಅಕುಲಜರೆಂದು ಗಳಹುತ್ತಿಪ್ಪರು ನೋಡಾ

ಈ ಮರುಳು ವಿಸ್ತರು

ತಾವು ಮಾತಂಗಿಯ ಗರ್ಭಸಂಭವ ಜೇಷ್ಠಪುತ್ರರೆಂಬುದನರಿಯದೆ

ನಮ್ಮ ಶಿವಭಕ್ತರು ಅಂತಹ ಕುಲ ಇಂತಹ ಕುಲದವರೆಂದು ಸಿಂವಿಸಿ

ನುಡಿವ ವಿಪ್ರಹೊಲೆಯರು ನೀವು ಕೇಳಿಭೋ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಸ್ತ್ರೀ ವಾಥಪುರುಷಃ ಪುಂಡ್ರಶ್ಚಂಡಾಲೋ ದ್ವಿಜವಂಶಜಃ |

ನ ಜಾತಿಭೇದೋ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೇ ಸರ್ವೇ ರುದ್ರಗಣಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ||

ಇಂತೆಂಬ ಪುರಾಣವಾಕ್ಯವನರಿದು

ನಮ್ಮ ಶಿವಭಕ್ತನು ಹೊಲೆಯ ಮೂವಿಗ ಕಬ್ಬಿಲ ಕಮ್ಮಾರ

ಕಂಚುಗಾರ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಕುಂಬಾರ ಅಗಸ ನಾವಿಂದ

ಜೆಂಡ ಬೇಡನೆಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿಪ್ಪರು

ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತಮ ಸತ್ಕುಲಂಗಳ ನಾವು ಎತ್ತಿ ನುಡಿಯಬಹುದೇ

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮೂವಿಗನೆಂದು ಸಾಂಖ್ಯ ತ್ವಪಚನೆಂದು

ಕಾತ್ಯಪ ಕಮ್ಮಾರನೆಂದೂ ರೋಮಜ ಕಂಚುಗಾರನೆಂದೂ

ಅಗಸ್ತ್ಯ ಕಬ್ಬಿಲನೆಂದೂ ನಾರದ ಅಗಸನೆಂದೂ

ವ್ಯಾಸ ಬೇಡನೆಂದೂ ವಶಿಷ್ಠ ದೊಂಬನೆಂದೂ

ದುವಾಸ ಮೆಚ್ಚಿಗನೆಂದೂ ಕೌಂಡಿಲ್ಯ ನಾವಿಂದನೆಂದೂ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ವಾಸಿಷ್ಠದಲ್ಲಿ—

ವಾಲ್ಮೀಕೀ ಚ ವಶಿಷ್ಠಶ್ಚ ಗಾಂಧ್ಯಮಾಂಡವ್ಯ ಗೌತಮಾಃ |
ಪೂರ್ವಾರ್ತ್ರಯೇ ಕಸಿಷ್ಠಾಸ್ಯು ದೀರ್ಘಕ್ಷಯಾ ಸ್ವರ್ಗಗಾಮಿನಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿದು ಮರೆದಿರಿ ಸಿಮ್ಮ ಕುಲವನು
ಇನ್ನು ಸಿಮ್ಮ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರುಳ್ಳರೆ ನೀವು ಹೇಳಿಭೋ
ಸಿಮ್ಮ ಗೋತ್ರವನೋಡಿ ಸಿಮ್ಮ ಹಮ್ಮ ಬಿಡಿಭೋ
ಎಮ್ಮ ಸದ್ಭಭಕ್ತರೇ ಕುಲಜರು
ಇದ ನಂಬದಿದ್ದಡೆ ಓದಿನೋಡಿರಣ್ಣಾ ಸಿಮ್ಮ
ವೇದವರ್ಗಂಗಳೊಳಗೆ
ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಅಥರ್ವಣವೇದದಲ್ಲಿ—

ಮಾತಂಗೀ ರೇಣುಕಾ ಗರ್ಭಸಂಭವಾತ್ ಇತಿ ಕಾರುಣ್ಯಂ
ಮೇಧಾವೀ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಣಾ ಲಿಂಗಧಾರಣಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಂ ಸ್ವೀಕುರ್ವನ್
ಯುಷೀಣಾಂ ವರ್ಣಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಘೋರ ಯುಷಿಃ ಸಂಕರ್ಷಣಾತ್ ||

ಇತ್ಯಾದಿ ವೇದವಚನ ಶ್ರುತಿಮಾರ್ಗೇಣು ಎಂದುದಾಗಿ
ಮತ್ತಂ ವಾಯುವೀಯ ಸಂಹಿತಾಯಾಮ್—

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾಸಿ ಚಾಂಡಾಲೋ ದುರ್ಗುಣಃ ಸುಗುಣೋಽಪಿ ವಾ |
ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಕಂಠೋ ವಾ ದೇಹಾಂತೇ ಸ ತಿವಂ ಪ್ರಜೇತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತಂ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಗ್ರಾಮೇಣ ಮಲಿನಂ ತೋಯಂ ಯಥಾ ಸಾಗರಸಂಗತಮ್ |
ಶಿವಸಂಸ್ಕಾರಸಂಪನ್ನಂ ಜಾತಿ ಭೇದಂ ನ ಕಾರಯೇತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇವರೆಲ್ಲರ ವರ್ಣಂಗಳು ಲಿಂಗಧಾರಣೆಯಿಂದ
ಮರೆಸಿ ಹೋದವು ಕೇಳಿರಂಣಾ
ಇಂತವು ಯುಷಿಜನಂಗಳೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಕಾರುಣ್ಯವಂ ಪಡೆದು
ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಧರಿಸಿ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ
ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವಂ ಕೊಂಡು
ಉತ್ತಮ ವರ್ಣಶ್ರೇಷ್ಠರಾದವರು ಕಾಣೆರೇ
ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನ

ಅರಿದು ಪೂಜಿಸುವಾತನೇ ಉತ್ತಮ ಸದ್ಭಕ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು
ಅರಿಯದವನೀಗಲೇ ಕೆಟ್ಟ ಹೊಲಿಯ ಕಾಣಿರಂಕಾ

೫

ವಶಿಷ್ಠಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನನು ವಶಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರದವನೆಂಬಂತೆ
ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನನು ಭಾರದ್ವಾಜ

ಗೋತ್ರದವನೆಂಬಂತೆ

ಕಾತ್ಯಾಯಣಿಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನನು ಕಾತ್ಯಾಯಣಿ ಗೋತ್ರದವನೆಂಬಂತೆ
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ

ಗೋತ್ರದವನೆಂಬಂತೆ

ಅಸರಿ ಅವಾವ ಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವಾವ ಋಷಿಗಳ ವಂಶದಲ್ಲಿ

ಜನಿಸಿದವರನು

ಆ ಗೋತ್ರ ಆ ಸಂತತಿ ಆ ಸುತನು ಎಂಬುದು ಉಪಚಾರ್ಯವೇ ?

ಅಸತ್ಯವೇ ? ಹೇಳಿರಂಕಾ ಅದು ತಾತ್ಪರ್ಯ ಅದು ಸತ್ಯ.

ಅಸರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕ್ಷತ್ರಿಯನ ಮಗ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು
ವೈಶ್ಯನ ಮಗ ವೈಶ್ಯನು ಶೂದ್ರನ ಮಗ ಶೂದ್ರನು.

ಅಸರಿ ತನ್ನದು ದಿಟದಿಟ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿರೇ ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ—

“ ಮಹಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೀಶಾನಮ್ ” ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತಂ

“ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ದ್ವಿಚೋತ್ತಮಮ್ ” ಎಂದುದಾಗಿ

ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ಮಹಾದೇವನು

ಇವಕ್ಕೆ ಮತ್ತಂ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಗುರುದೇವೋ ಮಹಾದೇವೋ ಗುರುದೇವಃ ಸದಾಶಿವಃ ।

ಗುರುದೈವಾತ್ಪರಂ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀಗುರವೇನಮಃ ॥

ಎಂದುದಾಗಿ ಮಹಾದೇವನೇ ಶ್ರೀಗುರು ಕಾಣಿರಂಕಾ

ಆ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ತಚ್ಛಿಷ್ಯನೇ

ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಇಂತೆಂಬುದು ಹುಸಿಯಲ್ಲ

ಜಾತಿ ಅಜಾತಿಯೆಂದು ಅಷ್ಟಾದಶ ಜಾತಿಯೊಳಗೆ ಇಕ್ಕಲಾಗದು

ಅಷ್ಟಾದಶ ಜಾತಿಗಳೊಳಗೆಂದೂ ಭಾವಿಸಲಾಗದು

ಆ ಮಹಿಮನೇ ಸತ್ಕುಲಜನು ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತಂ—

“ ಬ್ರಹ್ಮಚರತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ” ಎಂದುದಾಗಿ

ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನು ಬ್ರಹ್ಮನಾಚರಿಸುವನಾತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು
ಮತ್ತಂ ಕೂರ್ಮ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ “ಸವದ ಭಸ್ಮಜ್ಯೋತಿಃ” ಎಂದುದಾಗಿ
ವಿಭೂತಿಯು ಧರಿಸಿವ್ವನಾಗಿ ಆ ಮಹಾತ್ಮನೇ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವು.

ಮತ್ತಂ ಶಿವಧರ್ಮದಲ್ಲಿ—

ರುದ್ರಾಕ್ಷಂ ಧಾರಯನ್ತಂ ರುದ್ರಃ ಸಾಕ್ಷಾರಿವಸ್ಕೃತಃ |

ಎಂದುದಾಗಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯುಂ ಧರಿಸಿವ್ವನಾಗಿ ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನೇ
ರುದ್ರನು

ಮತ್ತಂ ಕಾಲಿಕಾಗಮದಲ್ಲಿ—

ತಸ್ಮಿನ್ನೇವಾಶ್ಚ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಮಂತ್ರಃ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ತಥಾ |

ಎಂದುದಾಗಿ ಶ್ರೀಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯುಂ ಜಪಿಸುವನಾಗಿ

ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನೇ ವೇದ ವಿತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು

ಮತ್ತಂ ಲೈಂಗೀ—

ಮೂಢಾನಾಮಪ್ಯಯುಕ್ತಾನಾಂ ಪಾಪಿನಾಂ ಜಾಭಿ ಚಾರಿಣಾಮ್ |

ಯಮಲೋಕೋ ನವಿದ್ಯೇತ ಸವಾಪ್ತೇ ಲಿಂಗಧಾರಣಾತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗಧರಿಸಿವ್ವನಾಗಿ ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನೇ

ಲಿಂಗದೇಹಿ ಲಿಂಗಕಾಯನು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣನು

ಶಿವಾರ್ಚನೆಯುಂ ಮಾಡುವನಾಗಿ ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನೇ ಶಿವನು

ಮತ್ತಂ ಅದಿತ್ಯ ಪುರಾಣೇ—

ಅಕೃತ್ವಾ ಪೂಜನಂ ಶಂಭೋರ್ಯೋರ್ಭುಂಹತ್ತೀ ಪಾಪಕೃದ್ವಿಜಃ |

ಕೂಜಂ ಚ ಮಲಂ ಚೈವ ಸಮಶ್ಚಾತಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸದೆ ಕೊಳ್ಳನಾಗಿ

ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನೇ ರುದ್ರನು

ಮತ್ತಂ ಶಾಂಕರ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ—

ಶಿವೋದಕಭಾಗಂತು ತ್ಯುಕ್ತಾಗ್ರಾಂಬು ಕಣೋಪಮಮ್ |

ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸವಾನಾಂ ಸೇವಾನಾನ್ಮೋಕ್ಷ ಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವುಂ ಕೊಂಬನಾಗಿ

ಆ ಮಹಾತ್ಮನು ತಾನೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನು
 ಇನ್ನು ನಾನಾವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಗಳ ಸಮ್ಮತ
 ದೃಷ್ಟವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ
 ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆಯೂ ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜನು ಶಿವಭಕ್ತನೇ
 ಉತ್ತಮನು
 ಇಂತಹ ಶಿವಭಕ್ತನನು ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ
 ಮರ್ತ್ಯನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು
 ಪಾರಿಷ್ವ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರೇ—

ಮರ್ತ್ಯವನ್ನನುತೇ ಯಸ್ತು ಶಿವನಿಷ್ಠಂ ದ್ವಿಜಂ ನರಃ |
 ಕುಂಭೇ ಪಾಕೇಷು ಪಚ್ಯತೇ ನರಕೇ ಕಾಲಮುಕ್ಷಯಮ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದು ಕಾರಣ ಅಷ್ಟಾದಶವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ
 ತಿಳಿದುನೋಡಿದರೆ

ಋಷಿಪುತ್ರನ ಋಷಿಯೆಂಬಂತೆ
 ಶ್ರೀಗುರುಪುತ್ರನನು ಶ್ರೀಗುರು ಎಂದುದಯ್ಯಾ
 ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನ ದರ್ಶನನ ಮಾಡಿ
 ಸಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದನ ಕೊಂಡು ಮುಕ್ತರಪ್ಪುದಯ್ಯಾ
 ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಪೂರ್ವಾರ್ತ್ರಯ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೧೩

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯವಂ ಪಡೆದು ಸದ್ಭಕ್ತರಾದವರೆ
ಕುಲವೇ ಮಹಾಘನತರ ಉಳ್ಳವೆಂಬುದಂ ಹೃತಿವೈಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದ
ಮುಹೂರ್ತನರು.

ಇಂತಹ ಶ್ರೀಗುರು ಹೆಸ್ತಸರೋಜ ಸಂಭವರಾದ ಪೀರ
ಮಾಹೇಶ್ವರರುಗಳೇ ಜಾತಿವರ್ಣ ರಹಿತರೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ವಿನಯಾರ್ತ—

ಸಂಸ್ಕೃತಃ ಶಿವಭಕ್ತಶ್ಚ ಪಂಚಸೂತಕ ಪರ್ವತಃ |

ಸಂಸ್ಕಾರೇಷು ಚ ಸರ್ವೇಷು ಗುರುಕಾರುಣ್ಯಧಾರಕಃ || ೧ ||

ಲಿಂಗ ಸನ್ನಿಹಿತ ಶಿವಭಕ್ತಂಗೆ ಜಾತಿಸೂತಕ ಪ್ರೇತಸೂತಕಾದಿಗಳಿಲ್ಲ
ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತಾವ ಸೂತಕವು ಇಲ್ಲ.

ಭೀಮಾಗಮೇ—

ಸರ್ವಾಚಾರ ವಿಹೀನೋಽಪಿ ವರ್ಣಾರ್ತ್ರಮ ವಿವರ್ಜಿತಃ |

ಭಕ್ತಿರೇತಯುತಃ ಸ್ಕಂಧ ಮತ್ತಿಯೋ ದ್ವಿಗುಣಾಧಿಕಃ || ೨ ||

ಲೋಕಾಚಾರಮಂ ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಕುಲಧರ್ಮವಂ ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಭಕ್ತಿ
ಮಾರ್ಗವುಳ್ಳಡೆ ಆತನೇ ಎನಗೆ ಪ್ರಿಯನು ಎಂದು ಸ್ಕಂದಂಗೆ ಹೇಳಿದರು.

ಸ್ಕಂಧೇ—

ಶಿವಸಂಸ್ಕಾರ ಸಂಪನ್ನೋ ನ ಚ ಶೂದ್ರಾಹ್ವಯೋ ದ್ವಿಜಃ |

ಲಿಂಗಭೇದಃ ಕೃತೋತ್ತೇನ ಕಾರವಂ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ || ೩ ||

ಶಿವಸಂಸ್ಕಾರ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಬಳಿಕ ಶೂದ್ರನೊಬ್ಬನು ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲ
ಬ್ರಹ್ಮಣನೊಬ್ಬನು ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲ ಅಪರು ಸದ್ಭಕ್ತರು ಇಂತಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ
ಭೇದವ ಮಾಡಿ ಕಂಡಡೆ ಮಹಾನರಕ ತಪ್ಪದು.

ವಿನಯಾರ್ತ—

ನಗರೇ ನಿರ್ಭೂರಾವ್ಯಂಬು ಗಂಗಾಂ ಪಶ್ಚಿಮೈಕತಾಂ ಗತಮ್ |

ವೀಕ್ಷಾಯೋಗಾತ್ತಥಾ ಮತ್ಕೋಽ ವಿಪ್ರಾದಿಃ ಶಿವತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ || ೪ ||

ಉಪರೋಚಗಣ ಗ್ರಾಮಸಾರದುದಕವು ಗಂಗೆಯ ಕೂಡಿ ಹೇಗೆ
ಪಾವನವಾಯಿತೋ ಆ ಕ್ರಮದಿಂ ಶಿವಸಂಸ್ಕಾರವಂ ಪಡೆವ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ
ಯವರು ಒಂದೇ ಸಮಾನವಾಗಿ ಶಿವನಂ ಕೂಡುವರು.

ವಾತಿವೈ-1-

ಅಸ್ವಾದಶಾದಿವರ್ಣಾಃ ಸಾಂ ಶ್ರೀಷ್ಯಸ್ತು ಶಿವಪೂಜಕಃ |

ಶಿವೋಪದೇಶಾತ್ಪೂಜಕಃ ಕಿಂಪುನಸ್ತಸ್ಯ ಟಾಂಧವಾಃ || ೫ ||

ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಯಿಲ್ಲಕ್ಕೂ ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಅಧಿಕನು ಅದುಕಾರಣ
ಹೇಳಿ ಬಂಧುಗಳಿಲ್ಲ ಶಿವಭಕ್ತನೆಗೆ ಶಿವಶರಣರುಗಳೇ ಬಂಧುಗಳು.

ವಚನಗಳು

೧

ಶ್ರೀಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಪೂರ್ವಾರ್ತ್ರಯಮಂ ಕಳೆದು ಪುನರ್ಜಾತನಂ

ನೂದಿದ ಬಳಿಕ

ಪಂಚಭೂತ ಕಾಂಪವ ಕಳೆದು ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯವ ನೂದಿದ ಬಳಿಕ

ವಾಯು ಪ್ರಾಣಿಯ ಕಳೆದು ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯ ನೂದಿದ ಬಳಿಕ

ಎಲ್ಲಿಯ ಕುಲಸೂತಕ ಎಲ್ಲಿಯ ಛಲಸೂತಕ

ಎಲ್ಲಿಯ ತನುಸೂತಕ ಎಲ್ಲಿಯ ಮನಸೂತಕ

ಎಲ್ಲಿಯ ನೆನಪು ಸೂತಕ ಎಲ್ಲಿಯ ಭಾವಸೂತಕ

ಇವನೆಂತು ಹಿಡಿಯಲಾಗದು ಸದ್ಭಕ್ತನು

ಕುಲಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಭಕ್ತನಲ್ಲ

ಛಲ ಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಮಹೇಶ್ವರನಲ್ಲ

ತನು ಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಪ್ರಸಾದಿಯಲ್ಲ

ಮನಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲ

ನೆನಪು ಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ತರಣನಲ್ಲ

ಭಾವಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಐಕ್ಯನಲ್ಲ

ಇಂತೀ ಸೂತಕವ ಮುಂದುಗೊಂಡಿಷ್ಟೆನರ

ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು ಗುಹೇಶ್ವರ

೨

ಜಾತಿಸೂತಕ ಬಿಡದು ಜನನ ಸೂತಕ ಬಿಡದು
 ಪ್ರೇತ ಸೂತಕ ಬಿಡದು ರಜಃ ಸೂತಕ ಬಿಡದು
 ಎಂಜಲ ಸೂತಕ ಬಿಡದು ಕುಲಸೂತಕ ಬಿಡದು
 ಇವರನೆಂತು ಭಕ್ತರೆಂಬೆ ಇವರನೆಂತು ಯುಕ್ತರೆಂಬೆ
 ಶ್ರೀಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಶಿಷ್ಯನ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವ ಕಳೆದು
 ಹಸ್ತಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗವಂ ಮಾಡಿ ಉಪದೇಶವಿತ್ತಬಳಿಕ
 ಕಾಡಗಿಚ್ಚಿನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕರಡವ ಕೊಯಿಸಿದಂತಿರಬೇಕು ಭಕ್ತನು
 ಓದೆ ಮುಂದೆ ನಿಲವಿಲ್ಲ ಇದು ಕಾರಣ
~~ಕೂಡಲಚಿನ್ನಸಂಗಮಾಡೇವಯ್ಯಾ ಸದಾ ಭಕ್ತಗೆ ಸೂತಕವ~~
 ಮಾಡಲಿಲ್ಲ

೩

ಉಂಬಲ್ಲಿ ಉಡುವಲ್ಲಿ ಕುಲವು ಅಳಿಯಿತೆಂಬಿರಿ
 ಕೊಂಬಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಕುಲವನರಸುನ ಮಾಡಿಗರನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ
 ಇವರನೆಂತು ಭಕ್ತರೆಂಬಿನಯ್ಯಾ ಇವರನೆಂತು ಯುಕ್ತರೆಂಬಿನಯ್ಯಾ
 ಇವರು ಒಚ್ಚೊಚ್ಚಿ ಭಕ್ತರು ಒಚ್ಚೊಚ್ಚಿ ಭವಿಗಳು
 ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಲೈಂಗೇ—

ಸ್ತ್ರೀವಾಘ. ಶುರುಷಃ ಸಂಘಶೃಂಗಾಠೋ ದ್ವಿಜವಂಶಜಃ

ನ ಜಾತಿಭೇದೋ ಲಿಂಗಾರ್ಚೀ ಸರ್ವೇರುದ್ರ ಗಣಾಃ ಸ್ತೃತಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತೆಂಬ ಪುರಾಣವಾಕ್ಯವ ತಿಳಿದು ನೋಡಿರೇ
 ಸರ್ವರು ರುದ್ರಗಣಂಗಳಿಂದೇ ಸರ್ವರು ಸದ್ಭಕ್ತರೆಂದೇ
 ಅವರಲ್ಲಿ ಕುಲವನೋಡದೆ ಆಚಾರವ ನೋಡಿ
 ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಹೆಣ್ಣು
 ತಂದುಕೊಂಬುದು
 ಈ ಕ್ರಮವನರಿಯದವರ ಭಕ್ತಿ ಹೊಲತಿ ತುದ್ಧನೀರ
 ಮಿದಂತಾಯಿತ್ತು
 ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ಮಂಜಮಡಕೆ ಮಂಣಾಗದು ಮರಳಿ ಕ್ರಿಯೆಯಳಿದು
ಬೆಂಣೆ ಕರಗಿ ತುಪ್ಪವಾಗಿ ಮರಳಿ ಬೆಂಣೆಯಾಗದು ಕ್ರಿಯೆಯಳಿದು
ಕಬ್ಬುನವು ಹೊನ್ನಾಗಿ ಮರಳಿ ಕಬ್ಬುನವಾಗದು ಕ್ರಿಯೆಯಳಿದು
ಮುತ್ತು ನೀರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮರಳಿ ಮುತ್ತು ನೀರಾಗದು ಕ್ರಿಯೆಯಳಿದು
ಮಾನವನು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ತರಣನಾಗಿ
ಮರಳಿ ಮಾನವನಾಗನು ತರಣನು ಕ್ರಿಯೆಯಳಿದು

೫

ಕರ್ಮ ಜಾತವ ಕಳೆದು ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗವು ಪುಣ್ಯ ಜಾತನ
ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ

ಶಿವಕುಲವಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯಥಾ ಕುಲವುಂಟೇ ತರಣರಿಗೆ
ಅವಕುಲವಾದಡೇನು ಶಿವಲಿಂಗವಿದ್ದಾತನೇ ಕುಲಜನು
ಕುಲವನರಸುವರೇ ತರಣರಲ್ಲಿ ಆತಾರವನರಸಬೇಕಲ್ಲವೇ!
ಜಾತಿ ಸಂಕರನಾದಬಳಿಕ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಶಿವಧರ್ಮದಲ್ಲಿ—

ಶಿವೇ ಜಾತಕುಲೋಧರ್ಮಃ ಪೂರ್ವಜನ್ಮ ವಿವರ್ಜಿತಃ |
ಉನಾ ಮಾತಾ ಪಿತಾರುದ್ರ ಈಶ್ವರಃ ಕುಲವನ ಚ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ತರಣರ ಕುಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗಾಣೆನು
ನಿಮ್ಮ ಕುಲವಲ್ಲದೇ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾತ್ರರು
ನಿಮ್ಮ ಕುಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲವಾಗಿ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ತರಣರಲ್ಲಿ
ಸೂತಕವನರಸುವವರಿಗೆ ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದು

ಗುರುಭಕ್ತಿ ಶುಶ್ರೂಷಾ ಸ್ಥಲ ೧೪

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದು ಸದ್ಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಜಾತಿ ಧರ್ಮಾಶ್ರಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವಂ ಬಿಟ್ಟ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಶ್ರೀಗುರುವಿಗೆ ಸೇವೆಯಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೀ—

ಯೋಜನಾನಾಂ ಶತ್ಯರ್ವಾಪಿ ದ್ವಿತ್ರಿಪಂಚ ಶತ್ಯರಪಿ |

ಗುರೋರಾರಾಧನಂ ಕೃತ್ವಾ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯೋ ಭಕ್ತಿವತ್ಸಲಃ || ೧ ||

ಗಾವುದ ನೂರಾಗಲಿ ಇನ್ನೂರಾಗಲಿ ಮುನ್ನೂರಾಗಲಿ ನಾನೂರಾಗಲಿ ಐನೂರಾಗಲಿ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿಗೆ ತಾ ಹೋಗಿ ದರ್ಶನವಂ ಮಾಡಿದಲ್ಲದೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಂ ಮೀರಿ ಲಿಂಗವಂ ಪೂಜಿಸಲಾಗದು.

ಶಿವಧರ್ಮೀ—

ಧಾನ್ಯ ಸ್ವರ್ಣ ಪಶುಕ್ಷೇತ್ರ ದಾಸೀ ದಾಸಾಂಬರಾಣ ಚ |

ಪರ್ಯಂಕಾದ್ಯಾ ಸಸಾನ್ಯತ್ರ ತ್ರಿಪಾದಿ ಚಪಕಾದಯಃ || ೨ ||

ಧಾನ್ಯವು ಸುವರ್ಣವು ಪಶುಗಳು ಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳು ತೊತ್ತಿರು ಬುಟ್ಟಿರು ವಸ್ತ್ರಂಗಳು ಮುಂಚೆ ಮೊದಲಾದವು ಆಡ್ಡಣಿಗೆ ಪರಿಯಾಣ ತಟ್ಟಿ ಬಟ್ಟಿಲು ಮೊದಲಾದವು ಇವುಗಳನ್ನು ಗುರುವಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯವು

ಯಃ ಪಶ್ಯತಿ ಗುರುಂ ಶಿಷ್ಯಃ ಸಾಧಾರಣ ಮನುಷ್ಯವತ್ |

ತಸ್ಯಭಕ್ತಿರ್ಪೃಥಾಲೋಕೇ ಶೃಣು ನಾಸ್ತೃತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||

ಅವನೊಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯನು ತನ್ನ ಶ್ರೀಗುರುವನು ಆಲ್ಪ ಮನುಷ್ಯರ ಕಂಡ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿಹನೋ ಅತನು ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿಯೆಲ್ಲವೂ ವೃಥವಹುದು ಅಲ್ಲೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ದೂರತೋಷಿತಿ ಗುರುಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಉದಾಸೀನೇನ ಯೋವ್ರಜೇತ್ |

ಶ್ವಾನಯೋನಿ ಶತಂ ಗತ್ವಾ ಚಂಡಾಲ ಗೃಹಮಾ ಚರೇತ್ || ೪ ||

ಗುರುವು ದೂರದಿಂ ಕಂಡು ಹೋಗದೇ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನ
ದಲ್ಲಿ ಕಂಡರೆ ಹೊಲೆಯರ ಮನೆಯು ನಾಯಾಗಿ ನೂರುಬಾರಿ ಹುಟ್ಟುವನು.

ತ್ರಿಕಾಲಮೇಕಕಾಲಂ ವಾ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಸಮಾಚರೇತ್ |

ಯೋ ದೀಕ್ಷಾಂತೇ ಗುರೋರ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ತಥಾದದ್ಯಾದ್ವ ನಾದಿಕಮ್ ||೫||

ಸರ್ವಪಾಪವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿಮಾನ್ |

ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾದಿಲೋಕೇಷು ಯಥೇಷ್ಟಂ ವಿಚರೇತ್ಸದಾ || ೬ ||

ಹೊತ್ತಾರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಾಯಂಕಾಲವಾದರೂ ಒಂದು ಹೊತ್ತಾ
ದರೂ ತನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರದಿಂದ ಗುರುಪೂಜೆಯು ಮಾಡುವುದು ಅವ-
ನೊಬ್ಬನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗುರುವು ಪೂಜಿಸಿ ದೀಕ್ಷೆಯಾದನಂತರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ
ದ್ರವ್ಯವನು ಗುರುವಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವನೋ ಆತನು ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಂಗಳಂ
ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಾತನಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಯುಕ್ತನಹನು. ಐಹ್ಮಲೋಕ
ವೇದಲಾದ ಲೋಕಂಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದ ಹಾಗೆ ಸುಖವನು-
ಭವಿಸಿ ನನ್ನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತನ್ನಿಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಸಂಚರಿಸುವನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಂಬಂಧವೇನೆಂದುಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ

ಗುರುವಿನ ಒಂದಾಗಿ ಹೋಗಲುಬಾರದು ಅದೇಕೆಂದರೆ

ಗುರುವಿನ ನೆಳಲ ಮೆಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಹೋಗಬೇಕು

ಗುರುವಿದ್ದ ಊರಲ್ಲಿರಬಾರದು ಅದೇಕೆಂದರೆ

ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಕರಿಸದಲ್ಲದೆ ಇರಬಾರದು

ಗುರುವಿನಿವಿರಿನಲ್ಲಿ ಆಸನವನಿಕ್ಕಿ ಕುಳ್ಳಿರಲಾಗದು

ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಆಸನವನಿಲ್ಲದೆ ಭೃತ್ಯನಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರಬೇಕು

ಗುರುವಿನ ಸಮಪಂಜ್ಞಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ಮಾಡಲಾಗದು.

ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಗುರುವಿಗೆ ಆರೋಗಣೆಯ

ಮಾಡಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಸಾದವಂ ಕೊಂಬುದು

ಗುರುವಂಥವರಿಂಥವರೆಂದು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದ್ಯವ ಮಾಡಿದರೆ
ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ ಬಿಡುವನೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರು

೨

ಗುರುವಿನ ವಾಕ್ಯವನುವಾಸೀನವ ಮಾಡಿ
ಗುರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತನುಮನಧನವನೊಂಚಿಸುವವನ
ಗುರುವಿನ ಒಂದೇ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರುವವನ
ಗುರುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಹನೆಂದು ಕೊಡದಿದವನ
ಗುರುವಿನ ಮುಂದೆ ಹುಸಿಯ ನುಡಿದವನ
ಇಂತಪ್ಪ ವಾಪಿಯ ಮುಖವ ನೋಡೆ ನೋಡೆ
ಅವನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡೆ ಮಾತನಾಡೆ
ಆ ವಾಪಿಯಿದಿರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದಿರೆ ಸಿಂದಿರೆ
ಅದೆಂತೆಂದರೆ "ನವದಂತಿ ನಪಸ್ಯಂತಿ" ಎಂದುದಾಗಿ
ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚಿನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬ ಗುರುವನೆಂಬ
ಸರ್ವಸೇವೆಯ ಮಾಡದವಂಗೆ ನಾಯಕ ನರಕ ತಪ್ಪದು

೩

ಗುರುವ ನರನೆಂದೆನಾದಡೆ ಹಿಂದಣಭವಮಾಲೆ ಹಿಂಗದು
ಗುರುತಬ್ಬಕ್ಕೆ ಲೋಷವ ತಾಳಿದೆನಾದರೆ ತ್ವಾನಗಭೃದಲ್ಲೆ
ಬಹ್ವದು ತಪ್ಪದು
ಗುರೂಪದೇತವ ಮೀರಿದೆನಾದಡೆ ಏಳೇಳು ಜನ್ಮದ ಕರ್ಮ ಹಿಂಗದು
ಇದು ಕಾರಣ ಗುರುಲಿಂಗವು ಭಗೋದೇವನೆಂಬೆನು
ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚಿನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ
ಈ ಗುರುವ ನಂಬದಿದಡೆ ಭವಹಿಂಗದು

೪

ಗತಿಪಥವನರಿವಡೆ ದಿಟವ ಸುಯಿದಾನವ ಮಾಡಬೇಕು
ಬೇರೆಯಾಚಾರವೆಂಬುದೇನು ಮರುಳೇ
ಶ್ರೀಗುರುವೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುವೆಂದರಿದು ನಂಬುವದು ಮರುಳೇ

ದೂರೇಷುಪಿ ಸ್ವಗುರುಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಉವಾಸೀನೇನ ಯೋ ಪ್ರಚೇತ್ |

ಶ್ವಾನಯೋನಿ ಶತಂ ಗತ್ವಾ ಚಂಡಾಲ ಗೃಹಮಾಚರೇತ್ ||

ಎಂದುವಾಗಿ ಇದನರಿದು ಗುರುವನುದಾಸೀನವಮಾಡಲಾಗದು
ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಶಿವೇಕ್ತು ದ್ವೇ ಗುರುಸ್ತೃತಾ ಗುರೌ ಕೃದ್ವೇ ನ ಕಶ್ಚನ |

ತಸ್ಯಾ ದಿಷ್ಟಂ ಗುರೋಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಕಾಯೇನ ಮನಸಾ ಗಿರಾ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದುಕಾರಣ ಗುರುವನುದಾಸೀನವ ಮಾಡಲಾಗದು
ಒಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚಿನ್ಮಸಂಗಮದೇವಾ

ಹರಮುನಿದಡೆ ತಿಳುಹಿಕೊಳಬಹುದು

ಗುರುಮುನಿದರೆ ಏಳೇಳು ಜನ್ಮ ನರಕ ತಪ್ಪದು

೫

ಗುರುಕಾರುಣ್ಯನ ಪಡೆದೆವೆಂಬರು ಒಬ್ಬ ನಾಗಾದೇವೆಂಬರು

ಒಬ್ಬ ನಾಗಾದೇವೆಂಬ ಭಕ್ತಂಗೆ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ

ತನ್ನ ಸಕಲ ದ್ರವ್ಯವನು ಗುರುವಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿಹನಾಗಿ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಕರ್ಮಣಾ ಮನಸಾ ವಾಚಾ ಗುರೂಣಾಂ ಭಕ್ತಿವತ್ಸಲಃ |

ಶರೀರನುರ್ಭವಾಣಾಂಶ್ಚ ಸದ್ಗುರುಭ್ಯೋ ನಿವೇದಯೇತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತಹ ಗುರುವಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವನು
ಮರಳಿ ವಂಚಿಸಿಕೊಂಬ ಭಕ್ತನ ಪರಿಯಂತುಂಟೆಂದರೆ—

ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಗುರುದ್ರವ್ಯಾ ಧಿಲಾಷೇಣ ಗುರುದ್ರವ್ಯಸ್ಯ ವಂಚನಂ |

ಕುರುತೇ ಗುರುಭಕ್ತೋ ಯೋ ಭವತಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತಹ ಗುರುದ್ರವ್ಯವಾವುದೆಂದಡೆ

ದೇಹಿಕದ್ರವ್ಯ ಭೌತಿಕದ್ರವ್ಯ ಆತ್ಮದ್ರವ್ಯ

ಇಂದ್ರಿಯ ದ್ರವ್ಯ ಜ್ಞಾನದ್ರವ್ಯವೆಂಬ ಪಂಚದ್ರವ್ಯವನು

ಉಭಯವಳಿದು ಷೋಡಶೋಪಚಾರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಬಲ್ಲಡೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಆತನೇ ಗುರುಭಕ್ತನು

ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರ ವಿವರಣ ಸ್ಥಲ ೧೫

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಶ್ರೀಗುರವಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸದಿ ಸಕಲ ಸೇವೆಯು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಗುರುಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನರಾದ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರು ಅಪಾತ್ರ ದಾನವ ಮಾಡುವುದು ಕ್ರಮವಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಭರ್ತೆ—

ಕಿಂಚಿದ್ವೇದಸುಯಂ ಪಾತ್ರಂ ಕಿಂಚಿತ್ಪಾತ್ರಂ ತಪೋಮಯಿವಾ |

ಅಗಮಜ್ಞಸ್ಯಯತ್ಪಾತ್ರಂ ತತ್ಪಾತ್ರಂ ಕಾರಯಿಷ್ಯತಿ ||

ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಪಾತ್ರಾಣಾಮತಿ ಪಾತ್ರಂ ಮಹೇಶ್ವರಃ ||೧||

ವೇದವ ಬಲ್ಲವರು ತಪಸ್ವಿಗಳು. ಆಗಮಗಳ ಬಲ್ಲವರು ಇವರು ಪಾತ್ರಂಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಬರು. ಈ ಪಾತ್ರಂಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯಂಗಳು ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರಂಗೆ ಲಿಗೆ ಶಿವಮಾಹೇಶ್ವರರು ಮಹಾಪಾತ್ರಂಗಳು.

ಚತುರ್ವೇದಧರೋ ವಿಪ್ರಃ ಶಿವಭಕ್ತಿವಿವರ್ಜಿತಃ |

ತಸ್ಯ ಕಸ್ಯಾ ಸುವರ್ಣಾದಿ ದಾನೇನ ನರಕಂ ಪ್ರಚೇತಃ ||೨||

ನಾಲ್ಕು ವೇದವ ಬಲ್ಲ ವಿಪ್ರನಾದೊಡು ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಕನ್ನಿಕೆ ಸುವರ್ಣ ನೊದಲಾದ ದಾನಂಗಳು ಕೊಟ್ಟಡೆ ನಿಷ್ಕಲವು ಮೇಲೆ ಸರಕತಪ್ಪದು.

ಸಕೃಲ್ಲಿಂಗಾರ್ಚಕೇ ದತ್ತಾ ಭಿಕ್ಷುಮಾತ್ರಂ ಚ ಯೋ ನರಃ |

ಪ್ರಮೋದಕಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಪಿತೃಣಾಂ ತೃಪ್ತಿರಕ್ಷಯಮ್ ||೩||

ಅವನೊಬ್ಬನು ಲಿಂಗಾರ್ಚಕರಿಗೆ ಒಂದು ಭಿಕ್ಷುಮಾತ್ರವನಾದರೂ ನೀಡಿದರೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಪದ್ಮ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷಯ ತೃಪ್ತಿಯಹುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ದ್ವಿಜರಿಗ ಕೊಟ್ಟು ಹಲಬರು ಕೆಟ್ಟರು
 ಉದ್ಧರಿಸುವನೊಬ್ಬ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಡಿದಿ
 ವಿಷ್ಣು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ ಬಂದು ಬಲಿಯ ಭೂದಾನವ ಬೇಡಿದ
 ಕೊಟ್ಟು ಬಲಿಯು ಭವ ಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ
 ಈಶ್ವರ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಬಂದು ದಾಸಿಮಯ್ಯನ ವಸ್ತ್ರದ ಬೇಡೆ
 ಕೊಟ್ಟು ದಾಸಿಮಯ್ಯಗೆ ತನಸಿದಿಯ ಸಿತ್ತ
 ವಿಷ್ಣು ಕಪಟಹಾರುವನಾಗಿ ಬಂದು ಕರ್ಣನ ಕವಚವ ಬೇಡಿದ
 ಕೊಟ್ಟು ಕರ್ಣ ಕಾಳಗದಲ್ಲೆಯೇ ಮಡಿದ
 ಕಾಮಾರಿ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಬಂದು ಸಿರಿಯಾಳಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗನ
 ಬೇಡಿದರೆ

ಕೊಟ್ಟು ಸಿರಿಯಾಳ ಕಾಂಚಿಯಪುರವ ಕೈಲಾಸಕೊಯ್ದ
 ವಿಷ್ಣು ನಾರಾಯಣನಾಗಿ ಬಂದು ನಾಗಾರ್ಜುನನ ತಿರವ ಬೇಡಿದ
 ಕೊಟ್ಟು ನಾಗಾರ್ಜುನನ ತಿರವು ಹೊಯಿತ್ತು
 ಶಿವನು ಜಂಗಮನಾಗಿ ಬಂದು ಸಿಂಧುಬಲ್ಲಾಳನ ವಧುವ ಬೇಡಿದ
 ಕೊಟ್ಟು ಬಲ್ಲಾಳನು ಸ್ವಯಂ ಲಿಂಗವಾದ
 ಇಹದಲ್ಲಿ ಲೇಸು ಪರದಲ್ಲೆಯೂ ಲೇಸು
 ಕೊಡಿದರೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣಿಗೆ

೨

ಹಣವ ಕೊಟ್ಟು ಹಾದರವೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದೆ
 ತಾರವ ಕೊಟ್ಟು ಸೂಳೆಗೆಯ್ಯಬಾರದೇ
 ಭರ್ತುವೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಕರ್ಮವುಂಟು
 ಭರ್ತು ಕರ್ಮದ ಭೇದವನತಿದು ಮಾಡಲಿರಿಯರು ನೋಡಾ
 ಅಡಗ ತಿಂಬವಗೆ ಸುರೆಯ ಕುದಿರಯುವಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ
 ಅ ಫಲ ತಪ್ಪದು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೩

ವಾಪಿಯ ಧನ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಸತ್ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು
ನೋಡಯ್ಯಾ
ನಾಯಿಯ ಹಾಲು ನಾಯಿಗಲ್ಲದೆ ಪಂಚಾಮೃತಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು
ನೋಡಯ್ಯಾ

ಭೂತದೇಹಿಗಳ ಧನವು ಭೂತಗಳಿಗಲ್ಲದೆ-
ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು ನೋಡಯ್ಯಾ
ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದೆ-
ಅನ್ಯರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಅರ್ಥವು ವ್ಯರ್ಥ ಕಾಣೆರೋ

೪

ಅನವರತ ಮಾಡಿಹೆನೆಂದು ಉಪ್ಪರ ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ
ಮಾಡದ ಭಕ್ತನ ಮನೆ ಅದು ಅಂದಣಿಗಿತ್ತಿಯ ಮನೆ
ಸರ್ವಜೀನ ದಯಾಪರನೆಂದು ಭೂತ ದಯಕ್ಕಿಕ್ಕುವನ ಮನೆಯದು
ಸ್ವಯಂ ದಾನದ ಕೇಡು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—
ಸೂಳೆಯ ಮಗ ಮೇಳ ಮಾಡಿದಡೆ
ತಾಯ ಹೆಸರಾಯಿತ್ತು ತಂದೆಯ ಹೆಸರಿಲ್ಲ
ಅಂತಲ್ಲ ಕೇಳಿರಂಣಾ ಬಸವರಾಜದೇವರು ಮೊದಲಾದ

ಪುರಾತನರ ಚಾರಿತ್ರವು

ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ಜಂಗಮವೇ ಪತಿಯಾಗಿ ತಾನೇ ಸತಿಯಾಗಿ
ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ
ಸಮರ್ಪಿಸಿ ನಿರಾಭಾರಿಗಳಾದರು
ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಖ್ಯಾತಿಗೆ ಭೂತದಯಕ್ಕೆ ನೆರಹಿ ಮಾಡುವನು
ಮುಂದೆ ಹೊಲೆಯರ ಮನೆಯ ಹುಳಿತನಾಯ ಬಸುರಲ್ಲಿ
ತತ ಜನ್ಮ ಪರ್ಯಂತರ ಬಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು
ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

ಶಾಹುಸ ಭಕ್ತಿನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೧೬

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರವಿಂ ಅಸಾತ್ಮದಾನಂ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಮಾಡಲಾಗದೆಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಅಸಾತ್ಮ ದಾನಂಗಳು ಬಿಟ್ಟು ವೀರಮಹೇಶ್ವರರು ಹಿಂದಣ ಕರ್ಮಂಗಳು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಭಕ್ತರಲ್ಲಿಂದ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಸೌರ ಸಂಹಿತಾರಾಮ್—

ಅನ್ಯತಂ ಪರದಾರಾಶ್ಚ ತಥಾಭಕ್ತ್ಯಸ್ಯ ಭಕ್ಷಣಮ್ |

ಅಶ್ವಾತ ಧರ್ಮಾಚರಣಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ನಾತಯತೇ ಕುಲಮ್ ||೧||

ಪರಸ್ತ್ರಿಯಂ ತು ಸದ್ಭಕ್ತಸ್ತು ಜೇನ್ಮದ್ಯಮಿವಾಚಿರಾತ್ |

ಹುಸಿಯ ನುಡಿವುದು ಹಾದರವ ಮಾಡುವುದು ಅಲ್ಲವೆ ಆಹಾರಂಗಳು ಭುಜಿಸುವುದು ವೇದೋಕ್ತವಲ್ಲದೆ ಜೈನ ಚಾರ್ವಾಕಾದಿ ಅನಾಚಾರಂಗಳು ನಡೆಯದ. ಇವುಗಳಿಂದ ಕುಲಕ್ಷಯಮಕ್ಕುಂ ಮುಂದೆ ಮಹಾನರಕ ತಪ್ಪದು ಅದುಕಾರಣ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಭಾಷಣ ಸಂಗಮಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ಭಕ್ತರು ಮಾಡಲಾಗದು.

ಶ್ರೀಶ್ವಾತ್ಯಧಾರೀ ಸತತಂ ಶಾಂತೋ ರುದ್ರಾಕ್ಷಕಂಕಣಃ |

ನಿರ್ದಂಭಃ ಸತ್ಯಸಂಕರೋ ಭಕ್ತಃ ಸ್ಯಾದುಕ್ತಮೋತ್ತಮಃ ||೨||

ನಿರಂತರವೂ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಗಳ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಧರಿಸುವಾತನು ಹುಸಿಯಾಡದೆ ಪ್ರಪಂಚಿಲ್ಲದೆ ಡಂಭವಿಲ್ಲದೆ ಶಾಂತನಾಗಿಹ ಲಿಂಗಾರ್ಚಕನು ಶಿವಭಕ್ತರೊಳಗೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮನು.

ಶಿವಧರ್ಮ—

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಂ ಸುರಾಂ ಮಾಂಸಂ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಗುರುತಲ್ಪಕಮ್ |

ಮಾನಂ ಮದಂ ತಥಾ ಶೋಕಂ ದ್ವೇಷಂ ಚ ಪರಿವರ್ಜಯೇತ್ ||೩||

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯವನು ಸುರಾಪಾನವನು ಮಾಂಸವನು ಪರಸ್ತ್ರೀಯನು ಗುರುವಿಗೆ ತಪ್ಪುವುದು ಅಹಂಕಾರವನು ಮದವನು ದ್ವೇಷವನು ಇವು ಶಿವಭಕ್ತನು ಮಾಡಲಾಗದು. ಮಾಡಿದರೆ ಮಹಾನರಕ ತಪ್ಪದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಈರೇಳು ಭುವನವನು ಒಡಲೊಳಗೆ ಇಂಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು
ಲಿಂಗರೂಪಾಗಿ ಭಕ್ತನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪೂಜೆಗೊಂಡಿತ್ತು
ನೋಡಾ

ಅಂತಹ ಅಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರ ಲಿಂಗವೆಂದರಿದು-
ಭಕ್ತನು ತಾನು ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಜಾಜು ಬೇಂಟೆ ಚದುರಂಗ
ಲೆತ್ತ ಪೊಗಡೆಯಾಟಂಗಳಂ ಪರಿಹಾಸಕರ ಕೂಡಿಕೊಂಡು:-
ಕೆಲವಾದುವದಂ ಬಿಟ್ಟು ಬಂಧುವತೊರೆದು ಮುಂದೆ ಶಿವಸಥದಲ್ಲಿ-
ನಡೆಯಬಲ್ಲಾತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತನಲ್ಲದೆ
ಹಣದಾಲಿಗೆ ಹಂಗಿಗನಾಗಿ ಗುಣದಾಸೆಗೆ ಅಮೇಧ್ಯವ ತಿಂದು
ಬಂಧುಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೇ ಉಂಟೇ
ಎಂಬ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು
ಅವರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು ಅದೆಂತೆಂದದೆ
ಕತ್ತಿ ಭಕ್ತನಾದರೆ ಕಿಸುಕುಳವ ತಿಂಬುವ ಮಾಂಬುದೇ
ಬೆಕ್ಕು ಭಕ್ತನಾದರೆ ಇಲಿಯ ತಿಂಬುವ ಮಾಂಬುದೇ
ಹಂದಿ ಭಕ್ತನಾದರೆ ಹಡಿಕೆಯ ತಿಂಬುವ ಮಾಂಬುದೇ
ತುನಕ ಭಕ್ತನಾದರೆ ಮೂಳೆ ಮಾಂಸವ ತಿಂಬುವ ಮಾಂಬುದೇ
ಕೋಳಿಯ ತಂದು ಪಂಜರವ ಕೂಡಿ ಅಮೃತಾನ್ನವ ನಿಕ್ಕಿ
ಸಲಹಿದರೆ ಅದುತಾನೆ ಮತ್ತೆ ತಿಂಬ ಹಡುವಿಗೆ ಚಿತ್ತವನಿಕ್ಕುವಮು
ಮಾಂಬುದೇ

ಇಂತೀ ಭವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ
ಅನಾಚಾರವ ಬಿಟ್ಟು ಸವಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು
ಗುರುವಾದಡೂ ಆಗಲಿ ಭಕ್ತನಾದಡೂ ಆಗಲಿ
ತಾನ ಹಿಂದೆ ಭವಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಭಂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ
ಸುರೆ ಮಾಂಸ ಭಂಗಿ ಭವಿಸಂಗ ಭವಿವಾಕ-

ಇಂತಿವ ಬಿಡದಿದವರುಗಳು

ಆ ಕತ್ತೆ ಬಿಕ್ಕು ಸೂಕರ ಸೋಣಗ ಕೋಳಿಗಿಂದತ್ತತ್ತ ಕಡೆ
ನೋಡಿಲೇ

ಅದೆಂತೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವೀರಾಗಮಲ್ಲಿ —

ಕಿಂ ಮಾಸಂ ಕಾ ತಿನೇ ಭಕ್ತಿಃ ಕಿಂ ಮದ್ಯಂ ಕಃ ಶಿವಾರ್ಜಕಃ |
ಮದ್ಯ ಮಾಂಶ ರತಾನಾಂ ಚ ದೂರೇ ತಿಷ್ಠಾಮಿ ಶಂಕರೇ |
ಪಶುಂ ಹತ್ವಾ ಸುರಾಂ ಪೀತ್ವಾ ಕೃತ್ವಾ ಪಲಲಘೋಜನಮ್ |
ಯೇನ್ಯೈವಂ ಗಮ್ಯತೇ ಸ್ವರ್ಗಂ ನರಕಂ ತೇನ ಗಮ್ಯತೇ ||

ಎಂದುವಾಗಿ ಚಿನ್ನದ ಬಿಟ್ಟವನೇರಿದವನು ಕಂಠಕಾಣದಿವ್ವಂತೆ-
ಗಣೆಯನೇರಿದ ಡೊಂಬ ಮೈಮರದಿವ್ವಂತೆ
ಅಂಕಕ್ಕೆ ಹೋದ ಬಂಟ ಕೈಮರೆದಿವ್ವಂತೆ
ನಡುನೇರಿಗೆ ಹೋದ ಪರಗೋಲು ತಲೆ ಕೆಳಗಾದಂತೆ ಕಾಣಾ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಸೂಳೆ ಸುರೆ ಬಿಕ್ಕು ನಾಯಿ ಅನ್ಯದೈವ
ಭವಿ ತಾಳದಂಣು ಈಸೊಂದುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಭಕ್ತನಲ್ಲ
ಶಿವದ್ರೋಹಿ ವ್ರತಗೇಡಿ ಈಸೊಂದುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಯುಕ್ತನಲ್ಲ
ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ವೀರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ —

ಮೃಗಯುರ್ಮದ್ಯಪೋ ನೇಶ್ಯಾ ಅಶ್ಯವೈವಸ್ಯ ಪೂಜಕಃ |
ತತ್ಸಂಗೇ ಚ ಮಹಾ ದ್ರೋಹೀಶರಂಗಿ ಭವಿನಾ ಸಮಃ ||

ಎಂದುವಾಗಿ ಸೂಕರನು ಅಶುದ್ಧವ ತಿಂದು
ಅದು ಒಂದರ ಮುಸುಡ ಒಂದು ಮೂಸಿ ನೋಡುವಂತೆ
ಅನಾಚಾರಂಗಳಂ ಬಿಡದವನು
ಆ ಸೂಕರನೋಪಾವಿ ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರ ದೇವಾ

೩

ವಿಭೂತಿಯನಿಟ್ಟು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಧರಿಸಿ
ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಂ ಜಪಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾದೆವೆಂಬ

ಪಂಚ ಮಹಾ ಪಾತಕರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ ಅದೆಂತೆಂದದೆ
 ವಿಭೂತಿಯನಿಟ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲವಾಗಿ
 ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸಿ ರುದ್ರಗಣಂಗಳನರಿಯಿರಾಗಿ
 ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಜಪಿಸಿ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕನ ಬಿಡಿರಾಗಿ
 ಅನಾವನಂದದೆ ಪುನಿ ಕೊಲೆ ಕಳವು ಪರಪಾರ
 ತಾನುಸ ಭಕ್ತಸಂಗ ಇಂತಿವ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕರ
 ಶಿವಭಕ್ತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ನೋಡಾ ಅದೆಂತೆಂದದೆ...

ಸರ್ವಾಚಾರ ಪರಿಭ್ರಷ್ಟಃ ಶಿವಾಚಾರಸ್ಯ ಮೇಲನಮ್ |

ಶಿವಾಚಾರ ಪರಿಭ್ರಷ್ಟಃ ಸರ್ವೇ ಕಾಲಮುಕ್ತಯುತಃ ||

ಎಂದುವಾಗಿ ಕಸಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಸಿಪಲ್ಲವಿಸುವುದೇ
 ಹುಸಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತನೆಲೆಗೊಂಬುದೇ
 ಬಸನಗತಿಯೆನುತ ಹಿರಿದಾಗಿ ಭಸಿತವ ಪೂಸಿಕೊಂಡಿದ್ಲ
 ಕುಸ್ತಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸದ್ಭಕ್ತರಾಗಬಲ್ಲರೇ
 ಅತನ ಭವಿಸಾಕ ತಿಂಬುಹೆಲ್ಲವೂ ಅಸ್ಯಹೈವಪೇಚಲು
 ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ವ್ಯಸನಕ್ಕೆ ದಾಸಿ ನೇಸಿ ಪೋಲತಿ ಮಾದಗಿತ್ತಿ

ಡೊಂಬತಿ

ನೊದಲಾದವರಿಗೆ ಹೇಸದೆ ಅಶೆಯ ಮಾಡುವನರ ಭಕ್ತಿಯ

ತೆರನೆಂತೆಂದದೆ

ಸೂಕರನ ದೇಹನ ತೊಳೆದರೆ

ಅದುಕೂಡ ಅತುದ್ಧಯೊಳಗೆ ಹೊರಳಿದ ತೆರನಾಯಿತ್ತೆಂದನು

ಕಳಿದೇನರದೇವಾ

ತಾಮಸ ಮಾಹೇಶ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೧೭

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದು ಶಿವಾಚಾರದ ಸಕೀ
ಲವನರಿಂದಾಚರಿಸಲರಿಯದೆ ತಾಮಸಿಗಳಾಗಿರ್ವವರು ಸದ್ವಕ್ತಿ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ
ಸಲ್ಲರೇಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿಸುಡಿದಮಹಾಪುರುಷನದು.

ಇಂತಹ ತಾಮಸ ಭಕ್ತಂಗೆ ಶಿವಭಕ್ತಿಸಿವೈದೊರಕೊಳ್ಳದೆಂಬುದ
ನರುಪಲೋಕ್ಷರ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಸ್ವಜಾತಿ ಕುಲಧರ್ಮಾಂಶ್ಚ ಲಿಂಗಸಿಷ್ಟಾ ವಿರೋಧಿನಃ

ತ್ಯಜೇನ್ನಾಹೇಶ್ವರೋ ಜ್ಞೇಯಃ ಪೂರ್ವಾರ್ಥಮುಪರಾಸಕಃ ||೧||

ಲಿಂಗ ಸಿವೈಯಿಲ್ಲದವರು ತನ್ನ ಜಾತಿಯವರೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯನು
ತನ್ನ ಕುಲವೆಂಬ ಆಚಾರ ಧರ್ಮವನು ಬಿಡುವುದಿಗೇ ಪೂರ್ವಾರ್ಥಮು
ನಿರಸನವಾದ ಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂದರಿವುದು.

ಯೋ ದೀಕ್ಷಿತಶ್ಚ ತ್ರವ್ಯಾದೌ ಸ್ವಪೂರ್ವ ವಿಧಿಮಾಚರೇತ್ |

ನಿಷ್ಫಲಂ ತಸ್ಯ ಸರ್ವಂ ಚ ಸಮಯೇನ ಚ ಲಂಘ್ಯತೇ ||೨||

ಆವನೊಬ್ಬನು ಶಿವದೀಕ್ಷಿತನಾಗಿದ್ದು ರ್ವದ್ಧಿ ಮೊದಲಾದ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ
ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡುವನೋ ಅತನು ಭಕ್ತನಲ್ಲ
ಅತನು ಮಾಡಿದ ಕೃತ್ಯವಿಲ್ಲವೂ ನಿಷ್ಫಲ ಶಿವಾಚಾರದಿಂದವನು. ಇಡಲ್ಪ
ಡುತ್ತಿಹನು.

ನ ಚಿಂತಯತಿ ಮಾಹೇಶಃ ಶಬ್ದಂ ತದ್ವರ್ತನಾರುಭಮ್ |

ಏದ್ವ್ಯಾಂ ನ ಸದ್ಯತೇ ಚಾನ್ಯಂವ್ಯತೇ ಭೂತೇಶ್ವರಾಲಯಾತ್ ||೩||

ಆ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನು ಪರಮೇಶ್ವರನಿಂದ ಬೇರಾದ ಇತರ ದೇವತಾ
ನಾವನನು ಅಂಗೀಕರಿಸನು. ಶಿವಾಲಯಕೆ ಹೊರಗಾದ ಮತ್ತೊಂದು
ದೇವಾಲಯವನು ಪಾದಂಗಳಿಂದಲೈದುತ್ತಿರನು.

ವಚನಗಳು

೧

ನಿಜೆ ನಿಬ್ಬಿರಗು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡರೆ ಏಕೋಭಾವದಲ್ಲಿ
 ಸೊಮ್ಮು ಸುಂಒಂಧ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನ ದುರ್ಬದ್ಧಿ-
 ಲಯನಾದರೆ ಆತ ಮಾಹೇಶ್ವರನು

ಗುರುಮುಖದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶುದ್ಧನಾಗಿ
 ಸುಂಚಭೂತದ ಹಂಗಡಗಿದರೆ ಆತ ಮಾಹೇಶ್ವರನು
 ಪರವೈನ ಮಾನವಸೇವೆ ಪರಸ್ಪರಿ ಪರಧನವು ಬಿಟ್ಟು
 ಏಕಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠಾಪರನಾದಡೆ ಆತ ಮಾಹೇಶ್ವರನು
 ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ವೀರಾಗಮದಲ್ಲಿ—

ಸ್ವಾಮಿ ಭೃತ್ಯಸಮೋಜೇತಂ ಪರವೈವ ವಿನರ್ಚಿತಮ್ |
 ಮಧ್ವಕ್ತಿ ಕಾಂ ಕ್ಷಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ವೀರದಾಸತ್ವಸಜ್ಜನಮ್ ||

ಇಂತೆಂಬ ತೃತ್ಯರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಿಹಿತನಾಗಬಲ್ಲಡೆ ಆತ ಮಾಹೇಶ್ವರನು
 ಗುರುಮಾರ್ಗವೇ ತನಗೆ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ
 ತನ್ನಮಾರ್ಗವೇ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮತವಾಗಿರಬಲ್ಲಡೆ ಆತ
 ಮಾಹೇಶ್ವರನು

ಈ ಪಥನನರಿಯದೆ ನಾನು ಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂಬ
 ಮೂಕೋರೆಯನ ಮೆಚ್ಚುವನೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸುಗಮದೇವಾ

೨

ಹಾದರು ಸೂಳೆಗೆ ಕಟಕಿ ವಿದ್ವಾಸಂಗೆ ಮದ್ದುಮಂತ್ರ ಹಾವನಿಗಂಗೆ
 ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲು ಮಜ್ಜೆರ ಕೋಲಾಟಕರಿಗಲ್ಲದೆ ಶಿವಭಕ್ತರಿಗುಂಟೇ
 ಅಯ್ಯಾ

ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮೆಚ್ಚರಿಸಿ ನರಕಕ್ಕಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು-
 ಕೊಟ್ಟನೇ ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗವನು ಇಲ್ಲವಾಗಿ
 ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೇ ಶಿವನೆಂದರಿದು
 ಅರ್ಥವ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಂಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಕಂಡು
 ನಂದಿಸಿದರೆ

ಒಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಆ ಭೋಗ ಮೂರ್ತಿಯಾದ-

ಜಂಗಮಲಿಂಗವ ನಿಂದಿಸಿದರೆ

ಕೋಟಿಯುಗ ಪರ್ಯಂತರ ಅಮೇಧ್ಯದೊಳಗಣ ಹುಳುವಾಢಿ-
ಹುಟ್ಟುತ್ತ ಸಾವುತ್ತಲಿಹನು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ

ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ--

ಲಿಂಗಭಕ್ತಂ ಸಕೃದ್ವೇಷೀ ಸಕೃಲ್ಲಿಂಗಶ್ಚ ದೂಷಕಃ |

ಯಾಗ ಕೋಟಿ ಕ್ರಮಿಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಪುನಃ ||

ಎಂದುಪಾಗಿ ಇದನರಿದು ಶಿವಭಕ್ತರು ಮದಮತ್ತರವ ಬಿಟ್ಟು
ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವ
ಸದ್ಭಕ್ತನನು ಶಿವನೆಂದು ಕಾಣದಿದಡೆ
ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕನೆ ಮಾಬನೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ

ಚೆನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೇ ಶಿವನೆಂದರಿದು ಮರೆದವನು
ಶಿವಭಕ್ತನೇ ? ಅಲ್ಲ ಶಿವಭಕ್ತನು ಅರಿದ ಬಲಿಕ ಮರೆಯನು
ಅರಿದು ಮರೆದವನು ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ಮೆದ್ದವನು
ಮದ್ಯಮಾಂಸವನು ಸೇವಿಸಿದವನು
ಅರಿದು ಮರೆದವನು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದವನು

ತ್ವಾನನ ಮಿತ್ರನು

ಅವಂದಿರುಗಳಿಗೆ ಅರಿವೂ ಮರವೆಯೂ ಸಹಜವಾದ ಕಾರಣ
ಅರಿದು ಮರೆದವನಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತನು
ಮರೆದು ಅರಿವವನಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತನು
ನಂಬುವವನಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತನು ನಂಬಿಗೆಡುವವನಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತನು
ವಿತ್ವಾಸವ ಮಾಡುವವನಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತನು
ಅವಿತ್ವಾಸವ ಮಾಡುವವನಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತನು
ಮರೆದಡೆ ಆ ಮರೆದವರಂತೆ ಅರಿದಡೆ ಶಿವನಂತೆ ಕಾಣಾ
ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಸ್ತಿಯ ವಿಶ್ವೇತ್ತರಾ

೪

ಕೃತಯುಗ ಶ್ರೇತಾಯುಗ ದ್ವಾಪರಯುಗ ಕಲಿಯುಗಜೆಂಬ
 ಸಾಲ್ಪಾಯುಗಂಗಳಿಗೆ
 ಸತ್ಯಲೋಕ ತಪೋಲೋಕ ಜನಲೋಕ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ
 ಅತಿತರುನೆನಿಸ

ರುದ್ರಲೋಕವನೆ ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದು ಕಲ್ಯಾಣವಂ ಮಾಡಿ
 ಮಹಾಘನತರಮಸ್ವ ಭಕ್ತಿಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿದ
 ಬಸವರಾಜದೇವರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮಹಾಗಣಂಗಳ
 ದಿವ್ಯ ಶ್ರೀಪಾದ ಪದ್ಮಾರಾಧಕನಾಗಿ ನಾನು ಬಲ್ಲೆನೆಂಬ ಗರ್ವವಿಲ್ಲದೆ
 ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಅನುಗ್ರಹದ ಬಿನ್ನಪವನವಧರಿಸುವುದು
 ಭಕ್ತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ಭಕ್ತಿಹಿಂಸೆಯ ಕ್ರಮವನು
 ತರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿಯಾದ ಸಂಬಂಧವನು
 ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಂ ಕೊಂಬ ನಿರ್ಣಯವನು
 ಇಂತೀ ಶಿವಾದ್ವೈತ ಸತ್ತ್ವಿಯಾಚಾರವನು
 ನಾನು ಬಿಲ್ಲಿಷ್ಟನು ಬಾಲನ ತೊದಲು ನುಡಿಯಿಂದ
 ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಪೇಳ್ದನು ಮಹಾಮಹಿಮರು ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ
 ಶೈವ ಸೈವರಗಾದ ಪಾಶುಪತಿ ಪಥವನರಿಯ
 ಕಾಳಾಮುಖ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಮಹಾವ್ರತಿ ಮದವೇರಿದ
 ಸನ್ಯಾಸಿ ಪಾಪಂಡಿಯಾದ ಕಾಪಾಲಿ ಮರುಳಾಗಿ ತಿರುಗಿದ
 ಈ ಆರುದರ್ಶನಂಗಳು ಸದ್ಭಕ್ತಿಯ ಪಥಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲವು ಕೇಳಿರಂಣಾ
 ಎಳೆಳಾ ಭವದಲ್ಲಿ ಭವಿಂಕಾಗಿ ಬಂದು
 ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಕರುಣಾ ಕಟಾಕ್ಷ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ
 ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು
 ಆರುದರ್ಶನಂಗಳಂ ಮೀರಿದ ಸ್ಥಲವಿಟ್ಟು
 ವೀರ ಮಾಹೇಶ್ವರತ್ವಮಂ ಪಡೆದು
 ಮರಳಿ ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಕುಲವಂ ಬೆರಸಿದದೆ
 ಒಡೆದ ಮಡಿಕೆಯ ಓಡಿನಂತಹರು ಕೇಳಿರಂಣಾ

ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಬಂಧುಗಳೆಂದು ಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹವು ಮಾಡಿ
ಮಾಯಾ ಮೋಹದಿಂದ ಕಿಂಚಿನ್ನಾತ್ಮ ಬೆರಸಿದದೆ
ಅವ ಪಂಚಮಹಾ ಪಾತಕ ರೌರವನರಕಿ
ಅನ ಭಕ್ತನೆಂದು ನೋಡಿದದೆ ನುಡಿಸಿದದೆ ಸಮಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ
ಕುಳ್ಳಿತ್ತರೆ
ಅನನಿಗೆ ಕುಂಠಾ ಪಾತಕ ನಾಶಕನರಕ ತಪ್ಪದು ಕೇಳಿರಂಣಾ
ಅದೆಂತೆಂದದೆ ಭಕ್ತನೆಗೆ ಭವಿನೇಮುಕ್ತರು ಸಲ್ಲರಾಗಿ
ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದದೆ ಭವಿನೇ ಶ್ವಪಕ ನಿಯಮಸ್ಥನೇ
ಸಮ್ಮಗಾರ

ಅದೆಂತೆಂದದೆ ಲೈಂಗೇ—

ಶ್ವಪಕನಿ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಶಿವಭಕ್ತೋ ದ್ವಿಜಾಧಿಕಃ |

ಶಿವಭಕ್ತಿ ವಿಹೀನಸ್ತು ದ್ವಿಜೋಷಿಃ ಶ್ವಪಕಾಧಮಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇವರಿಬ್ಬರನು ಸತಿಸುತ ಮಿತ್ರರೆಂದು
ಮರವ ಹೋಗಿಸಿದರೆ ಅನ್ನವನಿಕ್ಕದದೆ
ಸುರಿಯ ನುಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಘೃತವ ತುಂಬಿ
ಶ್ವಾನನ ತಂದು ತಿನ್ನಿಸಿ ಮಿಕ್ಕದ ತಾ ತಿಂದಂತೆ ಕೇಳಿರಂಣಾ
ಭಕ್ತನು ಆರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿದ ಪತ್ರಭಾಷನವ
ಶ್ವಾನ ಸೂಕರ ಕುಕ್ಕುಟ ಮಾರ್ಜಾಲಂಗಳು ಮುಟ್ಟಿದದೆ
ಅವರ ಕೂಡ ತಾನು ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕೇಳಿರಂಣಾ
ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪಾದಂಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿಸಿ
ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ಪುಷ್ಪಂಗಳು ಪೂಜಿಸಿದ ಬಳಿಕ
ಅರಿವುಳ್ಳ ಶಿವಭಕ್ತನು ಪಾದೋದಕಮಂ ಕೊಂಬುದು
ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿತವು ಮಾಡಿ
ವಕ್ಕು ಮಿಕ್ಕ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಭೋಗಿಸುವಲ್ಲಿ
ಪದಾರ್ಥವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಅದೇ ಪ್ರಸಾದದ್ರೋಹ
ಪ್ರಸಾದಂ ದ್ರವ್ಯಭಾವೇನ ರೌರವಂ ನರಕಂ ಪ್ರಜೀತಾ |
ಎಂದುದಾಗಿ ಇನ್ನು ಸದ್ಭಕ್ತನು ಅನೃತ ಅಸ್ಥಿರವಾಕ್ಯ
ವಂಚನೆ ಪಜ್ಜಿಭೇದ ಉದಾಸೀನ ನಿರ್ದಯ ಇಷ್ಟನು

ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಜಂಗಮದ್ರೋಹ
 ಇನ್ನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕಾಲಪೂಜೆ ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮ ಸ್ನೇಹ ಮೋವ
 ಇಷ್ಟನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಿರ್ದಡೆ ಲಿಂಗದ್ರೋಹ
 ಇನ್ನು ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರ ಭಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು
 ಸಮಸಂಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರುವುದು
 ಕುತರ್ಕ ಸಂಭಾಷಣೆಯಂ ವಹಿಸುವುದು
 ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವುದು ಇಷ್ಟು ಗುರುದ್ರೋಹ
 ಇದು ಕಾರಣ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ
 ತನುಮನಧನಮಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ
 ಏಕ ಲಿಂಗ ನಿಷ್ಕಾಸರನಾದಡೆ ಆತನೇ ಮಹೇಶ್ವರನು
 ಆ ಕೂಡಲಚಿನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ

ತಾಮಸ ಪ್ರಕಾರದ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೧೮

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಗುರುಕಾರಣ್ಯನು ಪಡೆದು ಶಿವಭಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠೆಯನರಿಮು ಚರಿಸಲಿರುವೆ ತಾಮಸಿಗಳಾಗಿರ್ದವರು ಮುಖೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಡು ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದವನು ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ತಾಮಸ ಮುಖೇಶ್ವರನಿಗೆ ಪ್ರಸಾದನಿಷ್ಠೆ ಮೊರಲೊಳ ದೇವರು ನಮಿಸಲೋಸುಗ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೋ—

ಸ್ವೇಷ್ಟಲಿಂಗಾಶು ಯದ್ವತ್ ತುಂ ಚರತುಂ ತು ನ ಸಂಶಯಃ |

ತತೇವಾಶ್ಚೀಯಾತ್ಸ್ಯಯಂ ಚ ಪೂಜ್ಯಸ್ತು ನೃಂ ನ ಸೇವಯೇತ್ || ೧ ||

ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವುದಾನೋದು ನೈವೇದ್ಯವು ಸಮರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟತ್ತೋ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದಾತನು ಅವನ್ನೇ ಭಜಿಸುವುದು ಮತ್ತೆ ದೇವತಾಂತರ ಪ್ರಸಾದವನು ಭಜಿಸಲಾಗದು.

ನಿರ್ನಾಲ್ಕು ಭೋಗಕ್ಕೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಯೇ ಸದಾಭಕ್ತಿ ಸಂಯುತಾನ್ |

ತೇ ಯಾಂತಿ ಪಿಶ್ಯಭೋಗಾರ್ಥಂ ಸರಕಂ ನಾಶ್ರಯಂತಯಃ || ೨ ||

ಅರು ಕೆಲವರು ನಿರಂತರವೂ ಭಕ್ತಿಯುತರಾಗಿ ಶಿವಪ್ರಸಾದವು ಭಜಿಸುವವರುಗಳೇ ನಿಂದಿಸುವರೋ ಅವರುಗಳು ತಮ್ಮ ಪಿಶ್ಯಗಳು ಸಹವಾಗಿ ಸರಕವನ್ನೆದುವರು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲವು.

ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರೇ—

ಬ್ರಹ್ಮಪಿ ಸ್ವೋಕಪೇನಾಪಿ ಶಿಷ್ಯಾನ್ನೇನ ವಿಮಿಶ್ರಿತಮ್ |

ಅನರ್ಪಿತು ಚ ಭುಂಜಾನಸ್ತದೇಷ್ಟಾನ್ನತ ಕಿಲ್ಬಿಷಮ್ || ೩ ||

ಶಿವನಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಸಾದವನು ಬಹಳವನಾಡೆಯೂ ಅಲ್ಪವನಾದೆಯೂ ಆ ಪ್ರಸಾದವನೇ ಕೊಂಡು ಭೋಗಿಸುವುದು ಅನರ್ಪಿತವೇ ಅಧಿಕವಾದಾನ್ನವು ಅದು ಭಜಿಸಿದಾತನು ಶಿವಪದದ್ರೋಹಿ ಮಹನು.

ಭೋಜ್ಯಂ ಲೇಪ್ಯಂ ಚ ಚೋಹ್ಯಂ ಚ ಯಚ್ಚ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಂ ಶುಭಮ್ |
ನೋಚ್ಚಿಷ್ಯನ್ನೇನ ಮಿಶ್ರಂತು ಪ್ರಸಾದಂ ನಿಷ್ಕಲಂ ಭವೇತ್ || ೪ ||

ಅವುದಾನೊಂದು ಉಣತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥವು ಲೇಹನಯೋಗ್ಯ ಪದಾರ್ಥವು ಸುರಿಯತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥವು. ಅದು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೇ ಶುಭವ್ರವ್ಯವ್. ಏಕಾರ್ಪಣಸ್ವರೂಪಿ ಶಿವಾರ್ಪಿತವ ವದೊಡನೆ ಫಿಂಡರೇಷನ ಸ್ವವಸು ಮಿಶ್ರವು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಾಡತುಗೆ ಶಿವಪ್ರಸಾದವು ನಿಷ್ಕಲವು.

ಪ್ರಸಾದ ಮಿಶ್ರಿತಂ ಭೋಜ್ಯಂ ಗಣತ್ವಂ ಚ ನಯಂಜತೇ |

ಯಾವಜ್ಜೀವಂ ತು ಭಂಜೀಯಾನ್ಮಿಶ್ರಿತಂ ನಿಷ್ಕಲಂ ಭವೇತ್ || ೫ ||

ಆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನದೆ ಬೇಸಿಕೊಂಡೊಡೆ ಆತ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಬಾಳುವೈಸು ಕಾಲ ಪ್ರಸಾದವಕೊಂಬುದು. ಮಿಶ್ರಮಾಡಿದಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ನಡೆದುತಹ ಅಚಾರವು ನಿಷ್ಕಲವಹುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಮಾಂಸಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಅರಸುಗಳು
ನಾಯಿಯಂಥಲ ತಿಂದು ನರಕಕ್ಕಿಳಿದು ಮೋದರು
ಸೂಳೆಯ ಮೆಚ್ಚಿದವರು
ಸೂಳೆಯ ಮಿಂಡನೆಂಬಲುತಂದು ನರಕಕ್ಕಿಳಿದು ಮೋದರು
ಇದು ಲೋಕವ್ರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಅರಿವುಲಿಂಟು
ಲಿಂಗವ ಮೆಚ್ಚಿದ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವ
ಬಿಕ್ಕು ಮಿಕ್ಕ ಲೇಷಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು
ಆಗಲಂತೆ ನೋಕ್ಷವ ನೈಂದಿರೆಂಬುದು
ತಿವರಹಸ್ತದಲ್ಲೆ ಶಿವನ ವಾಕ್ಯವ ಕೇಳಿರೇ—

ಶ್ವಾನೋಚ್ಚಿಷ್ಯಂ ಯಥಾರಾಜಾ ವೇಶ್ಯೋಚ್ಚಿಷ್ಯಂ ಜಗತ್ಪಯಮ್ |

ನ ತಥಾ ಒಂಗೆಮೋಚ್ಚಿಷ್ಯಂ ಸದ್ಯೋ ಮೋಕ್ಷಂ ನ ಸಂಶಯಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿತು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವ
ಪ್ರಸಾದವಕೊಂಬುದ ಕಂಡು ನಿಂದಿಸುವವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ

ಬಾಲಹುಳಿಗಳು ಸುರಿಯದೆ ಮಾಂಜವೇ
ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಸಿರಿವಂತನೆಂದು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಸಿರಿಯುಳ್ಳವರ ನೋಡಿ
ಕೊಂಬುಮು ಉಪಜೀವಿತ ಪ್ರಸಾದ
ಬಹವರು ಬಗ್ಗರೆಂದು ಮರೆಸುಗ್ಗಲಲ್ಲಿ ಕೊಂಬುಮು ತುಡುಗಣೆ
ಪ್ರಸಾದ

ಭೇತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಬುಮು ದಳಮಳ ಪ್ರಸಾದ
ಇಕ್ಕದವರ ಅಂಜಿಸಿಕೊಂಡುಂಬುಮು ಬಗ್ಗಿಕಾರ ಪ್ರಸಾದ
ಇಕ್ಕನಾತನು ಮನದಲ್ಲಿ ಅಳುಕುಜುಳುಕಿಲ್ಲದೆ ಇಕ್ಕನುಮು
ಕೊಂಬಾತನು ಮನದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿಕೊಂಬುಮು ಸಮಯ ಪ್ರಸಾದ
ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಮ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದಿಗಳು

ಅಪ್ಪಣ್ಣ

೩

ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿ ಶಿವಭಕ್ತರ ಒಕ್ಕುಬಿಕ್ಕದಕೊಂಡರೆ
ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲವೇ ಭೃತ್ಯಾಚಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲವೇ
ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆಯಿಲ್ಲದವನು ಕೊಂಡ ಪ್ರಸಾದ
ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿ ತಿಂದಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ

೪

ನಂಬಿಕೊಂಡೊಡೆ ಪ್ರಸಾದ ನಂಬದಿವರ ಏನುಕಾಣೆಭೋ
ತುಡುಕಬಾರದು ನೋಡಾ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವನು
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಪ್ರಸಾದವು ಸಿಂಗಿಕಾಳಕೂಟ ವಿಸ್ತವು ನೋಡಾ

೫

ಹುತ್ತದ ಮೇಲಣ ರಜ್ಜು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಸರು ಶಂಕಿತರಾದವರು
ಸರ್ಪದಷ್ಟವಾದರೂ ಸಾಯರು ನೀಶಂಕಿತರು
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ
ಶಂಕಿತನೆಗೆ ಪ್ರಸಾದವು ಸಿಂಗಿ ಕಾಳಕೂಟದ ವಿಸ್ತವು ನೋಡಾ

ತಾಮಸ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೧೯

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲಿ
ವಿಶ್ವಾಸವನರಿತು ಅಜರಿಸಲಿಯದೆ ತಾಮಸಿಗಳಾಗಿರ್ದವರು ಪ್ರಸಾದಿಯ
ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸ್ಥಲರಿದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮುಖಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ತಾಮಸ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ವಾಣಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆ ಮೊರಕೊಳ್ಳ
ದೊಬ್ಬದವರುಪರೋಪ್ಯತೆ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೀ--

ಲೋಕಾಚಾರ ಸಬವೈನ ಲೋಕಾಚಾರ ವಿಸರ್ಜಿತಃ |

ಲೋಕಾಚಾರಃ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯೋ ವಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲಂ ಭವೇತ್ || ೧ ||

ಲೋಕದವರುಗಳ ಅಚಾರವ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ಲೋಕಾಚಾರ
ವನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಗ ವಾಣಲಿಂಗಸ್ಥಲವಹುದು.

ಅಂಗೇನ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಂ ಲಿಂಗಂ ಪ್ರಾಣೇನ ಸಂಯುತಮ್ |

ನಿಮಿಷಾರ್ಥ ವಿಯೋಗೇನ ನರಕೇ ಕಾಲವಂಶಯಮ್ || ೨ ||

ಅಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಮೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಬೇಕು ಅಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಮೊಡನೆ
ಸಂಬಂಧವಾಗಬೇಕು ನಿಮಿಷಾರ್ಥವಾದರೂ ಅಂಗದಿಂದ ಲಿಂಗವು ಹಿಂಗಿದಡೆ
ಆ ಭಕ್ತನು ನರಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾಲವಿರುವನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತನಿದ ಸದ್ಭಂಕ್ತಂಗೆ

ಸದ್ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವೇ ಕ್ರಿಯೆ ನೋಡಾ

ಲೋಕಾಚಾರ ಮಾಡಲಾಗದು

ಲೋಕದ ಬಳಕೆಯ ಬಳಸಲಾಗದು

ಲೋಕ ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಲಾಗದು

ಲೋಕಾಚಾರ ಮಾರ್ಗವೆಲ್ಲವನು ಬಿಡಬೇಕು

ಲೋಕಾಚಾರವನು ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಾಚಾರ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಪಂಚಾಚಾರ ಸಿಯತಾತ್ಮನಾದ ಸನ್ಮಾಕ್ತನೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ
ಆತನೇಕಾಯಲಿಂಗಿ ಆ ಸದಾಚಾರಿಯೇ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯಯ್ಯಾ
ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೨

ಹಸಿವು ತೃಷೆ ವಿಸಯ ವ್ಯಸನ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ
ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮುಷ್ಕರಾದಿಯಾದ ತನುಗುಣಂಗಳು
ದೇವದಾಸನ ಮೂಸವರಂತಾದರೆ ಲಿಂಗವಂತನಾದ ಪರಿಯಂತಯ್ಯಾ
ತನುಗುಣಂಗಳು ಭೂತಶೇಖರಿಯಂತಾದಡೆ
ಲಿಂಗದೇಹಿಯಾದ ಪರಿಯಂತಯ್ಯಾ
ಲಿಂಗಗುಣ ಲಿಂಗ ಚಿಹ್ನೆಯಿಲ್ಲವಿರದೆ
ಲಿಂಗದೇಹಿಯಾದ ಪರಿಯಂತಯ್ಯಾ
ಹಸಿವು ತೃಷೆ ವಿಸಯ ವ್ಯಸನವಡಗಿದಡೆ ಲಿಂಗ ಚಿಹ್ನ
ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮುಷ್ಕರವಾದಿಯಾದ
ದೇವಗುಣಂಗಳಾದರೆ ಲಿಂಗ ಚಿಹ್ನ
ಇಂತಲ್ಲದೆ ದೇವಗುಣಂಗಳು ತನ್ನಬಡದೆ
ತಾನನ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬಿಡವಿರ್ದು ತಾ ಲಿಂಗದೇಹಿಯೆಂದಡೆ
ಆ ಲಿಂಗವೆಂತು ಒಲಿವುದು ಸನ್ಮಾಕ್ತರೆಂತು ಮುಚ್ಚವರಯ್ಯಾ
ಇಂತಹ ಅವ ಗುಣಂಗಳಿಲ್ಲವು ಅಳಿದು
ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ತನು ಮನ ಧನವ ಲೀಯವ ಮಾಡಿದರೆ
ಆತನೇ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯಯ್ಯಾ
ಉರಿಲಿಂಗ ಪದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ತಾಮಸ ಶರಣ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೨೦

ಹಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನಿಟ್ಟು ಆಚರಿಸಲಿಂ
ಯದೆ ತಾಮಸಿಗನಾಗಿದ್ದವರು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಡು
ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರೂ ಪೂರಾತನರು.

ಹಂತಹ ತಾಮಸ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಶರಣಸ್ಥಲ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಡು
ತೋರಲೋಸ್ಕರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಸ್ಥಾನಂ ಭಿನ್ನದೋಷೇಣ ಪ್ರತಭ್ರಂಶೇನ ಜಂಗಮಃ |

ಉಭಯೋರ್ಭಿನ್ನ ಭಾವೇನ ಸಚಾರ್ಚಂ ನಚ ವಂದನಮ್ || ೧ ||

ಸ್ಥಾನವರ ಲಿಂಗವು ಭಿನ್ನವಾಯಿತೆಂಬ ದೋಷವಿಂ ಪೂಜ್ಯವಲ್ಲ.
ಜಂಗಮವು ಸದಾಚಾರ ಪ್ರತದಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟವಾದರೆ ಪೂಜ್ಯವಲ್ಲ. ಸ್ಥಾನವರ
ಜಂಗಮವೆರಡೆಂಬವಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನತ್ವವೆಂಬ ದೋಷವಿರಲಾಗಿ ಪೂಜೆಯೂ
ಸಲ್ಲದು ನಮಸ್ಕಾರವೂ ಸಲ್ಲದು.

ಜಂಗಮಸ್ಥ ಗಮೋನಾಸ್ತಿ ಭಕ್ತಸ್ಯ ಗೃಹಮಾಚರೀತ್ |

ಅನ್ಯಂ ಗೃಹಂ ಗಮಿತ್ಯೇಚ್ಛೇತ್ ಸದ್ಯೋಗೋಮಾಂಸ ಭಕ್ಷಮತ್ || ೨ ||

ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಗಮನವಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತರ ಗೃಹವನೇ ಆಚರಿಸುವುದು. ಉಳಿ
ದವರುಗಳ ಗೃಹವನೆ ಇಚ್ಛಿಸಿದುದಾದರೆ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಂಸವ
ಕೊಂಡ ಸಮಾನ. ಭಕ್ತಿಯೇದರೆ ತಾತ್ಪರ್ಯದ ನಾಮ ತಾತ್ಪರ್ಯವುಳ್ಳ
ಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಲ್ಲದೆ ತಾತ್ಪರ್ಯವಿಲ್ಲದವರುಗಳ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾಗ
ಬೇಡು ದರ್ಭ.

ಭಕ್ತಾನಾಂ ಸುಖಗೋಷ್ಠಿ ಸ್ತು ಧನಂ ಭಕ್ತ ಪರಿಗೃಹಮ್ |

ಭಕ್ತಾನಾಂ ಸಂಗತೀರ್ನಿತ್ಯಂ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಗೃಹಮಾಚರೀತ್ || ೩ ||

ಭಕ್ತರುಗಳಿಗೆ ಸುಖವಹ ಗೋಷ್ಠಿಪ್ರಸಂಗವ ಮಾಡುವುದು.
ಭಕ್ತರು ಕೊಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯವನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವುದು. ಭಕ್ತರುಗಳ ಸಂಸರ್ಗವ
ಮಾಡುವುದು. ಭಕ್ತರುಗಳ ಗೃಹವನಾಚರಿಸುವುದು—ಇದೀಗ ಜಂಗಮ
ಲಕ್ಷಣವು.

ಶಿವಶಾಸ್ತ್ರಂ ಶಿವಜ್ಞಾನಂ ಶಿವಭಕ್ತಸ್ಯ ಮೋಲನಮ್ |

ಶಿವಪೂಜಾ ಶಿವಧ್ಯಾನಂ ಜಂಗಮಾನಾಂ ಚ ಲಕ್ಷಣಮ್ || ೪ ||

ಶಿವ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳನರಿವುದು ಶಿವಜ್ಞಾನವಲ್ಲವೆಂದು ಶಿವಭಕ್ತರ
ಕೂಡಿರುವುದು ಶಿವಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವುದು ಶಿವಧ್ಯಾನವಲ್ಲವೆಂದು
ಇಷ್ಟು ಗುಣವುಳ್ಳ ತನೀಗ ಜಂಗಮವು.

ಸಿಂಹಲಂಕೋ ನಿರಾಪೇಕ್ಷೋ ನಿರೋಷೀ ನಿಸ್ಸೃಜಸ್ತಥಾ |

ಸತ್ಯವಾಕ್ಯೋ ವಯಾಶಾಂತಿ ಸ್ತಸ್ಯ ಜಂಗಮ ಲಕ್ಷಣಮ್ || ೫ ||

ಕಲಂಕಿಲ್ಲದಿಹುದು ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದಿಹುದು ದೋಷವಿಲ್ಲದಿಹುದು
ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದಿಹುದು ಹಾಗೂ ಸತ್ಯ ವಾಕ್ಯ ವಯೆ ಶಾಂತಿ ಇವುಗಳುಳು ದೀಗ
ಜಂಗಮ ಲಕ್ಷಣವು.

ವಚನಗಳು

೧

ಮನದಲ್ಲೆ ಹವಣಿಸಿರಿದು ಮನ ಸಿದ್ಧೇಶನಾಗಿ ದೇಶಾಂತರಿಯಾಗದೆ
ವ ಸುಕಳವಾಗಿ ಮೊರಮೊಂಬದು ಪೇಷಾಂತರನಯ್ಯಾ
ಕಂದನರ ಕಾಡಿ ಸಿಂದವರಬೇಡಿ ಜಾತಿಯೆನ್ನದೆ ಅಜಾತಿಯೆನ್ನದೆ
ಅತಾರನೆನ್ನದೆ ಅನಾತಾರನೆನ್ನದೆ ತಿರಿಮಂಡು
ಪೇಷಡಂಭಕತ್ವದಿಂದ ಲಾಂಛನವ ಹೊತ್ತು ಕಂದಲ್ಲಿ ಲಚ್ಚೆಗೆಡುವುದು
ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ದುಕ್ಕುತ ಪೂರ್ವ ಕರ್ನೇದ ಫಲನಯ್ಯಾ
ಮತ್ತೆಂತೆಂದಡೆ ಮನಸಿರ್ವಾಣವಾಗಿ
ವಿನೇಕಜ್ಞಾನ ಪರಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಯಾಗಿ
ಸುಳಿದು ಸೂತಕಿಯಲ್ಲದೆ ಸಿಂದು ಬದ್ಧ ನಲ್ಲದೆ
ಸುಜ್ಞಾನದಲ್ಲೆ ಸುಳಿದು ಸಿರ್ಗುಲದಲ್ಲಿ ಸಿಂದವರು
ಅವರು ಪರದೇಶಾಂತರಿಗಳು ಅವರು ಸಿಜಸಿವಾಸಿಗಳು
ಅವರುಗಳಿಗೆ ನಮೋನಮಃ ಎಂಬ ಉರಿಲಿಂಗ ವೆಷ್ಟು ಪ್ರಿಯ

ವತ್ಸೇತ್ವರಾ

೨

ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದ ಜಂಗಮ ಸ್ಥಲದ ಇರವು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದವೆ

ಅಂಬುಧಿಯ ಕೂಡಿದ ಸಂಭಾವದಂತಿರಬೇಕು

ಮುಖ ಶಿರ ಬೋಳಾದವೇನು

ಹುಸಿ ಕೊಲೆ ಕಳವು ಸರದಾರ ತಾಮಸ ಭಕ್ತ ಸಂಗ

ಇಂತಿವ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕರ

ಗಡ್ಡ ಜಡೆ ಕಂಠ ಲಾಂಛನವ ತೊಟ್ಟಿರುವ ಬೈರೂಪದಂತೆ

ಜಗದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದ ಒದ್ದಕತನದಲ್ಲಿ ವ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಗೊಡ್ಡೆರಗಿರುವ

ಮೊಡ್ಡ ಮುದ್ರೆಂಟು ಕಳ್ಳರು ತುರುಟು ಚಿಮ್ಮರಿಗಳ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು

ಸಿರಿಗುರುಳ ಬಾಲೆಯರ ಮುಂದೆ

ತಿರುಗುತ್ತಿಪ್ಪ ಒರುಪಾಯ ಭುಂಜಕರುಗಳು

ಅರಿವುಳ್ಳವರೆಂದು ಜೀಗಿ ಬೆರೆವುತ್ತಿಪ್ಪರು

ಅರಿವಿನ ಶುದ್ಧಿಯನರಿದ ಮಹಾತ್ಮನೆಗೆ ದಲಂಬಬೇಕಯ್ಯಾ

ಮೊಲೆಯ ಕಾಣದ ಹಸುಳೆಯಂತೆ

ಅರಿವಿನ ಶುದ್ಧಿ ಕರಿಗೊಂಡವನೆಗೆ ನರಗುರಿಗಳ ಭವನವ

ಕಾಯಲೇಕೋ

ಅರಿವೇ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದ ಲಿಂಗಾಂಗಿಗೆ ಒರುವರೆಯ ಭ್ರಾಂತರ

ಸಂಗವೇಕೆ

ಇದುಕಾರಣ ತುರುಬಿಂದಡಿಲ್ಲ ಜಡೆಯಿಂದಡಿಲ್ಲ ಬೋಳಿಂದಡಿಲ್ಲ

ಅರಿವು ಕುರುಹಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದು ಅರಿದುದು ಮರೆಯವಾಗಿ

ಮರೆದುವನರಿದುದಕ್ಕೆ ಕುರುಹಿವಾಗಿ

ಇಂತೀ ಸಂಚಿತ ಆಗಾಮಿ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕ್ಕೆ

ಹೊರಗಾದುದು ಜ್ಞಾನಜಂಗಮ ಸ್ಥಲವು

ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲಕ್ಕೆ ಹೋರಿ ಒಲ್ಲವರಾದವೇಬರ

ವಲ್ಲಭ ನಿಃಕಲಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನವರ ಒಲ್ಲವನಾಗಿ ಒಲ್ಲನು

ಭಕ್ತಿಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಬ ಜಂಗಮವ ನೋಡಿದೀ

ಅಯ್ಯಾ

ಜಂಗಮವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನೀವು ನಾಚಿರೇ ಅಯ್ಯಾ
ಭಕ್ತನ ಮನೆಗೆ ಹೂ ಕಾಯಿ ಹಂಣು ಹುಲ್ಲುಹೊರೆ
ಬಕ್ಕಸಪಹರಿ ಮಾಡಿತನ ಬಾಗಿಲು ಮುಂತಾದ ಶಿಶ್ರೂಷೆಯಂ ಮಾಡಿ
ಉಂಬಾಗ ಒಡೆಯರೆಸಿಸಿಕೊಂಬ
ತುಡುಗಣೆಗೆಲ್ಲಿಯದೋ ಸಿಜಜಂಗಮಸ್ಥಲ
ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಕ್ಕಲತೆಗೆ ಕನ್ನಜೀವನ ಹೊರೆವ ಹೆಬ್ಬಿಟ್ಟೆಯ
ಡೊಂಬರ ಕಂದು
ಬಟ್ಟೆ ಬಯಲಾದೆಯೋ ನಿಕಲಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೪

ಮುನಿಯದಿರಿ ಮುನಿಯದಿರಿ ಸಮಗೊಂದು ಯುಕ್ತಿಯ ಹೇಳುವೆನು
ಅದೆಂತೆಂದರೆ ನೀವೆನ್ನವಂತೀಭೂತರಾದ ಕಾರಣ
ಸಿಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದು ಎನ್ನದಾಗಿ ಸಿಮ್ಮ ಅಸ್ತಿನಾಸ್ತಿ ಎನ್ನದಾಗಿ
ಸಿಮ್ಮ ಹಾನಿವೃದ್ಧಿ ಎನ್ನದಾಗಿ
ಹಾವ ಹಿಡಿದವರು ಬೇಲಿಯ ಹೊಗನೆ ಹೋಪುದೇ ಅಯ್ಯಾ
ವ್ಯಾಧನು ಸೂಸಲ ಚಲ್ಲಿ ಪಂತ್ರವ ಹಂಣೆ ಅಡಿಗಲ್ಲನೊಡ್ಡಿ
ಹೋದ ಬಳಿಕ
ಸೂಸಲ ಕಂಪಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಒಂದು ಬಿದ್ದಂತೆ ಬಿದ್ದಿರಲ್ಲಾ ಮಾಯದ
ಬಲೆಯಲ್ಲಿ

ಕೋಪವೆಂಬ ರಾದನೊಡ್ಡಿ ತಾಪವೆಂಬ ಅರೆಗಲ್ಲನಿರಿಸಿ
ಹುಸಿಯೆಂಬ ವೀಟುಗವಣೆಯ ಜಂತ್ರಿಸಿ
ಹೊನ್ನು ಹೆಣು ಮಣ್ಣೆಂಬ ಅಡಿಗಲ್ಲನೊಡ್ಡಿ
ಕಡಹಿದನೆಲ್ಲಾ ನಿಕರುಣೆ ಮುಕ್ಕುಣ ವ್ಯಾಧನು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ—

ನಿಸಂಗತ್ವಂ ನಿರಾಭಾರಿ ನಿಸ್ಸೀಮಂ ನಿಮಿಶಾಧಿಕಮಾ ।

ನಿರ್ದೇಹಂ ನಿರ್ಮಲಂ ನಿತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಜಂಗಮ ಲಕ್ಷಣಮಾ ॥

ಇಂತೆಂಬ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥವ ಕೇಳದೇ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಸುಳಿವ ಮರಳುಗಳಿರಾ

ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಯೂ —

ಸುಖಂ ಚ ಬಿಂದು ಶೂತ್ರೇಣ ದುಃಖಂ ಪರ್ವತ ಏವ ಚ |

ಹರಿಣೀಪಾದ ಮಾತ್ರೇಣ ಬಂಧನಂ ಚ ಜಗತ್ಪಯಮ್ ||

ಇಂತೆಂಬ ತೃತಿಗೊಳಗಾಗದೇ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣಿನಾಶಯಂ

ಬಿಟ್ಟು

ಕೋಪ ತಾಪಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಭ್ರಾಂತಿ ಭ್ರಮೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು

ಜಂಗಮವಾಗಬೇಕು ಕಾಣಿರೇ ಮರುಳುಗಳಿರಾ

ಇಂತೀ ಷಡುಲೋಭದ ರುಚಿ ಹಿಂಗಿ

ಜಂಗಮವಾದಲ್ಲದೇ ಭವಹಿಂಗದು ಕಾಣಾ ಗುಹೇತ್ಪರಾ

೫

ಹೊನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಮಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು

ಬಣ್ಣವಿಟ್ಟು ನುಡಿನ ಅಣ್ಣಗಳ ಪರಿಯ ನೋಡಿರೇ

ಹೆಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಡೆಯೂ ಹೊನ್ನು ಬಿಡಿರಿ

ಜೊನ್ನು ಬಿಟ್ಟಡೆಯೂ ಮಣ್ಣು ಬಿಡಿರಿ

ಒಂದು ಬಿಟ್ಟಡೆಯೂ ಒಂದು ಬಿಡಿರಿ

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೆಂತಪ್ಪಿರಿ ಹೇಳಿರಂಣಾ

ಹೆಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರೆಂತು ಹೇಳಿದರು

ನೀವೆಂತು ಕೇಳಿದಿರಿ ಹೆಣ್ಣನು ಹೆಣ್ಣಂದಿರಿವಿ

ಹೊನ್ನುನು ಹೊನ್ನೆಂದಿರಿವಿ ಮಣ್ಣನು ಮಣ್ಣೆಂದಿರಿವಿ

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೆಂತಪ್ಪಿರಂಣಾ

ಬಿಟ್ಟಡೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೊನ್ನು ಮಣ್ಣು ಈ ಮೂರನು ಬಿಟ್ಟು

ನಿರಾಭಾರಿ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಭವಂ

ನಾಸ್ತಿ ತಪ್ಪದು

ಹಿಡಿದಡೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೊನ್ನು ಮಣ್ಣು ಈ ಮೂರನು ಹಿಡಿದು

ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ

ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ ತಪ್ಪದು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ವೀರಾಗಮದಲ್ಲಿ—

ಮಾತರಃ ಪಿತರಶ್ಚೈವ ಸ್ವಪತ್ನೀ ಬಾಲಕಾಂ ಸ್ತಥಾ |

ಹೇಮ ಭೂಮೀ ವಿನಾಶಂ ಚ ನ ದುಃಖೀ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಾಮ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತಹ ಹೆಣ್ಣು ಹೊನ್ನು ಮಣ್ಣು ಈ ಮೂರನು

ಹಿಡಿದು

ಗೌರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮೆಕ್ಕೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ

ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ

ಅಲ್ಲಿದ್ದರೆಯೂ ನೀರತಾವರೆಯಂತಿವ್ವರು

ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಸ್ತಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ನಿನ್ನು ತರಣರು

ತಾಮಸೈಕ್ಯ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೨೧

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಾಂಛನವಿದ್ದು ಶಿವಾಚಾರಿ
ಮಾರ್ಗವೆನರಿದು ಚರಿಸಲರಿಯದ್ದೆ ತಾಮಸಿಗಳಿಗಿರ್ದವರುಗಳು ಶರಣ
ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲರೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮರ್ಥವುರಾತನರೂ.

ಇಂತಹ ತಾಮಸ ಶರಣಿಗೆ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವಳ್ಳವಡೆಂಬುದು ತೋರ
ಲೋಪ್ಸರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವರದಸ್ಯೇ—

ಭಯರೂಪಂತು ಭಕ್ತಾಸಾಂ ಕ್ಷಮಾರೂಪಂತು ಜಂಗಮಃ |

ಉಭಯೋರೇಕರೂಪಂ ತು ಮಮರೂಪಂ ತು ಪಾರ್ವತಿ || ೧ ||

ಭಕ್ತನೇಭ ಯರೂಪದಲ್ಲಿಹನು; ಜಂಗಮವು ಶಾಂತರೂಪದಲ್ಲಿಹನೂ.
ಈ ಉಭಯವು ಏಕರೂಪಾಗಿ ಸನ್ನ ರೂಪಾಗಿಯೆಂದು ಕೇಳಾ ಪಾರ್ವತಿ
ಎಂದು ದೇವರು ಬೆಸಸಿದನು.

ಪಕ್ಷೇ ಜಂಗಮ ಲಕ್ಷಣಂ ಶೃಣುತ ಛಾ ಭಕ್ತಸ್ಯ ಚಿತ್ತಂಕ್ರಮಾ

ತ್ತತ್ಪ್ರೋಕ್ಷತಂ ತಾವದು ಪಾಸ್ಕೃತ್ಯ ನಿಜದಾಸೋಽಹಂ

ಪೌಪಾಸಕವರ್ತ |

ತುಲ್ಯಂ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತಯೋಸ್ತು ಸುಗುಣಂ ತ್ರೇಧಾನಗತ್ಯಂ ಸ್ವತಃ

ಖಲ್ವೇತೌ ಭವದೋಷಸಂಗರಹಿತೌಸಾಕ್ಷಾಜ್ಜಗತ್ಪ್ರವೃತ್ತೌ || ೨ ||

ಜಂಗಮ ಮತ್ತು ಭಕ್ತರ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು
ಜಂಗಮ ಮತ್ತು ಭಕ್ತರು ತನುಗುಣಗಳಿಂದ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಂಡವರಾ
ದಡೂ ಜಂಗಮನು ಸೋತುಂ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಉಪಾಸ್ಯತ್ವವನ್ನೂ
ಭಕ್ತನು ದಾಸೋತುಂ ಭಾವವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಉಪಾಸಕತ್ವವನ್ನೂ ಉಳ್ಳವ
ರಹರು ಜಗದಪರಿ ಹಾಗಿ ವಿಷಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿದ್ದದೆ ಇರುವ ಕಾರಣ
ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸವಿತ್ರವಾಗಿಹರು.

ಭಿಕ್ಷುಕಃ ಕೃಪಯಾ ಯುಕ್ತೋ ದಾತಾ ವಂಚನವರ್ಜಿತಃ |

ಉಭಯೋಬ್ರಹ್ಮ ಪೂಜಾಯಾಂ ಸ್ನಾತ್ಮಾನಂದಂ ಚ ರಾಘವ || ೩ ||

ಜುಗಮನು ಕೃಪೆಯುಳ್ಳವನೂ ಭಕ್ತನು ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದವನೂ
ಇದ್ದವರಾಗಿ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾನಂದವನು ಸಡೆಯತಕ್ಕವರಹರು ಎಂದು
ಶಿವನು ರಾಮನಿಗೆ ಬಿವಸಿದನು.

ವೀರಾಗಮೇ—

ಪುಷ್ಪರೂಪಸ್ತು ಭಕ್ತಸ್ತು ಅಲಿರೂಪಸ್ತು ಜಂಗಮಃ |

ಉಭಯೋರೇಕ ರೂಪಂ ಚ ಮಮರೂಪಂ ತು ಪಾರ್ವತಿ || ೪ ||

ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಭಕ್ತನು ಪುಷ್ಪರೂಪನು, ಜುಗಮನು
ಭ್ರಮರ ಸ್ವರೂಪನು, ಈ ಎರಡು ಒಂದಾದದ್ದು ನನ್ನ ಸ್ವರೂಪವು.

ವಚನಗಳು

೧

ಜುಗಮಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಣವಾವುದೆಂದರೆ
ಲಿಂಗರೂಪಾಗಿ ಪಾದಾರ್ಚನೆರಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು
ಭಕ್ತಗೆ ಲಕ್ಷಣವಾವುದೆಂದರೆ
ಭೃತ್ಯನಾಗಿ ಪಾದಾರ್ಚನೆರಯ ಮಾಡಬೇಕು
ಜುಗಮವು ಲಿಂಗರೂಪವಹ ವಿನರವೆಂತೆಂದಡೆ
ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸಾನು ಲಿಂಗರೂಪೆಂದಡೆ ಹರಿಯದು
ತನು ಮನ ಧನ ತ್ರಯಂಗಳು ಹಿಡಿಯದೆ
ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುದೀಗ ಜುಗಮಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಣವು
ಆ ಸುಳುಹಿಗೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ
ಭಕ್ತನು ಭೃತ್ಯರೂಪವಹ ವಿನರವೆಂತೆಂದಡೆ
ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಭೃತ್ಯರೂಪೆಂದರೆ ಹರಿಯದು
ತನು ಮನಧನತ್ರಯಂಗಳು ಜೀವನಗುಣಕ್ಕೆ ಯಿಕ್ಕದೆ
ಗುರುಲಿಂಗ ಜುಗಮಕ್ಕೆ ಸಂದಳಿದು
ದಾಸೋಪವ ಮಾಡುವುದೀಗ ಭಕ್ತಗೆ ಲಕ್ಷಣವು
ಆ ನಿಲವಿಗೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ

ಇಂತೀ ಉಭಯ ಕುಳಸ್ಥಳದ ಸಂದಳಿದು
ಒಂದಾಗಿ ನಿಂದ ನಿಜವು ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವು

೨

ಗತಿಸಥಮುಕ್ತಿಯ ಬಯಸಿ ಮಾಡುವಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ
ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಬಯಸಿ ಬೇಡುವಾತ ಲಿಂಗ ಜಂಗಮನಲ್ಲ
ಗತಿಸಥ ಮುಕ್ತಿ ಸೂತಕ ವಿರಹಿತ ಭಕ್ತ
ಅಶಾಸಾತ ವಿರಹಿತ ಜಂಗಮ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ

ಸಾಲೋಕ್ಯನುಪಿ ಸಾಮೀಪ್ಯಂ ಸಾರೂಪ್ಯಂ ಚ ಸಯುಜ್ಯತಾಮ್ |
ಸಕೃದಾಪೇಕ್ಷುಭಕ್ತಾ ನಾಂ ನಾಸ್ತಿ ನೋಕ್ಷೋ ವರಾನನೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದೀಗ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ
ಇನ್ನು ಸುಳಿವ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಉಪಾಧಿಯಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಜ್ಞಾನಾಗಮಂ ಜ್ಞಾನರೂಪಿ ಮುಪಾಧಿ ನಿರುಪಾಧಿಕಮ್ |
ಭಕ್ತಪ್ರಾಣಿ ಸಮಾಯುಕ್ತ ಮಿತ್ಯೇತಲ್ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಮ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದೀಗ ಜಂಗಮಸ್ಥಲ
ಮಾಡಿದರೆ ಮಾಟದೊಳಗಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು ಭಕ್ತ
ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುದರೊಳಗಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು ಜಂಗಮ
ದೇಹಗುಣವಿಲ್ಲದಾತ ಭಕ್ತ ಜೀವಗುಣವಿಲ್ಲದಾತ ಜಂಗಮ
ಈ ಉಭಯ ಕುಳದ ಸಂದಳಿದು ಒಂದಾಗಿನಿಂದ ನಿಜದ ನಿಲವು
ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು

೩

ಭಕ್ತಂಗೆ ಕ್ರಿಯೆ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನಬಾರದು ನೋಡಾ
ಜಂಗಮವಾದರೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸದಾಚಾರ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿರಬೇಕು
ಅದೆಂತೆಂದರೆ ಪುರುಷನ ಆಚಾರ ಸತಿಗೆ ಕಟ್ಟು
ಜಂಗಮದ ಆಚಾರವು ಭಕ್ತನ ಸಂಪದದ ಬೆಳೆ
ಅವತಾರಕ್ಕೆ ವೇಷ ಆರಿವಿಗೆ ಆಚಾರ

ಆ ಜಂಗಮ ಆ ಭಕ್ತ ಈ ಉಭಯದ ಇರವು
ಅಂಗ ಪ್ರಾಣದಂತೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ

ಲಿಂಗವು ತಾನೆ

೪

ಸಾಕಾರ ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತ
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಭಕ್ತ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಮಹೇಶ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿಪ್ಪ
ಆ ಸಾಕಾರವನೇನೆಂದುಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ
ನಿರಾಕಾರ ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲವ ಅತ್ಮನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತ
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ತರಣ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಐಕ್ಯನಾಗಿಪ್ಪ
ಆ ನಿರಾಕಾರವನೇನೆಂದುಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ
ಆ ಸಾಕಾರ ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲವ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವುದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ
ಆ ನಿರಾಕಾರ ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲವ ಅತ್ಮನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವುದು

ಜಂಗಮಸ್ಥಲ

ಇಂತೀ ಉಭಯಸ್ಥಲವೊಂದಾಗಿ ನಿಂದ ನಿಜವ ನಿಲವು
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು

ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗ ಪೂಜಾ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೨೨

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರಿಸುವ ವಿವರವನ ರಿದು ಅಚರಿಸಲರಿಯದೆ ತಾಮಸಿಗಳಾಗಿದ್ದವರುಗಳು ಐಕ್ಯಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬಿಡುವುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮುಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಐಕ್ಯನ ಏಕಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾಪರತ್ವವು ವೃದ್ಧೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಲಿಂಗಗಳನರ್ಚಿಸಲಾಗದೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ವೀರಾಗಮೇ—

ಪತಿವ್ರತಾ ಸ್ವಭಾವೇನ ವಿಹಾಯಾನ್ಯಂತು ದೇವತಾಮ್ ।

ಶಿವಮೋಕಂ ಭಜೇದ್ಭಕ್ತಃ ಸರ್ವಶಾಂತಿಕರಂ ಪರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪತಿವ್ರತೆಯು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಗಂಡನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪುರುಷನನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಯಳೋ ಹಾಗೆ ಸದ್ಭಕ್ತನಪ್ಪ ಲಿಂಗವಂತನು ಶಿವನೊಬ್ಬನಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಾವರ ಲಿಂಗಗಳನು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಿಡುವುದು.

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೀ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯಯಂ ಲಿಂಗಾಗಂ ಸಂಕರಸ್ತಥಾ ।

ಪ್ರಸಾದ ಸಂಕರಸ್ತ್ವೈವ ರಾರವಂ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೨ ॥

ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾದಾತನು ಮತ್ತೊಂದು ಲಿಂಗ ಸಂಪರ್ಕವ ಮಾಡಿ ಆ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡಡೆ ಅವನಿಗೆ ರಾರವ ನರಕ ತಪ್ಪದು.

ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾಣಿ ಪುಣ್ಯಾನ್ಯಾಯತನಾನಿ ಚ ।

ಶಿವಲಿಂಗೇ ವಸಂತೇವ ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ನಾರದ ॥ ೩ ॥

ಎಲೈ ನಾರದನೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಅವನು ಕೆಲವು ತೀರ್ಥಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವನು ಕೆಲವು ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ.

ವಚನಗಳು

೧

ಪತಿಸ್ತೆತೆಯಾದರೆ ಪರಪುರುಷರ ಸಂಗವೇತಕ್ಕೆ
 ಲಿಂಗಸಂಗಿಯಾದಡೆ ಸ್ಥಾನರಲಿಂಗದ ಭಜನೆಯೇತಕ್ಕೆ
 ಕಂಡ ಕಂಡವರ ಹಿಂದೆ ಹರಿದ ಚಾಂಡಾಲಗಿತ್ತಿಯಂತೆ
 ಒಬ್ಬನ ಕೈವಿಡಿದು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಮಾತಕೊಟ್ಟು
 ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಸನ್ನೆಯ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಸಂಗವ ಮಾಡುವ
 ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯಂತೆ
 ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿದ್ದಂತೆ ಸ್ಥಾನರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹರಸಿ
 ಪ್ರೊಡಮಡುವ ಕೋಟಲಿ ಯೇತಕ್ಕೋ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಲೈಂಗೇ--

ಬಹುಲಿಂಗಾರ್ಚಕ ಶ್ಲೈವ ಬಹುಭಾವ ಗುರುತ್ವಾಘಾ |
 ಬಹು ಪ್ರಸಾದಂ ಭುಂಜೀಯಾದ್ಯೇಶ್ಯಾ ಪುತ್ರಸ್ತಥೈವ ಚ ||
 ಎಂದುದಾಗಿ ಇದುವಾರಣ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ
 ಇಂತಪ್ಪ ಸಾತಕರ ಮುಖವನೆನೆಗೆ ತೋರದಿರಯ್ಯಾ

೨

ಲಿಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗವ ಹಿಂಗಿ
 ಸ್ಥಾನರಲಿಂಗಕ್ಕೆರಗುವ ಈ ಭಂಗಿತರೆ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು
 ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯಗೂಡರಿಗೆರಗುವ
 ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯಂತೆ ಅವಂದಿರ ಭಕ್ತಿ
 ಅಂತಪ್ಪ ಸಂಚ ಮಹಾಸಾತಕರ ಮುಖದತ್ತ ತೋರದಿರಾ
 ಗುಹೇಶ್ವರಾ

೩

ಲಿಂಗವೊಂದೇ ನಾಮಗಳು ಬೇರಾಗಿಹವಯ್ಯಾ
 ಪರಮ ಪತಿಸ್ತೆ ತೆಗೆ ಗಂಡನೊಬ್ಬನೇ

ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ತನ್ನ ಗಂಡ ಕಿವಿಮೂಗ
ಕೊಯ್ಯದೇ ಮಾಂಬನೇ
ಹಲವುಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ತಿಂಬ
ಈ ಕುನ್ನಿ ಮಾನವರ ಕೂಗಿಡೆ ಕೂಗಿಡೆ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ ಮಾಂಬನೆ
ನಮ್ಮ ಕೂಡಸುಗಸುಹೇವರು

೪

ಹಾಲಹಿಡಿದು ಬೆಂಣೆಯ ನರಸಲುಂಟೇ
ಲಿಂಗವ ಹಿಡಿದು ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಲುಂಟೇ
ಲಿಂಗದ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು
ಅನ್ಯಬೋಧೆ ಅನ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾರೈಸಲೇತಕ್ಕೆ
ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಿದ್ದಂತೆ ಸ್ಥಾನರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತರಣೆಂದದೆ
ತಪ್ಪದೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಶ್ವಾನಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದೆಂತೆಂದದೆ

ತಿನಧರ್ಮ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ—

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವವಿಶ್ವಸ್ಯ ತೀರ್ಥಲಿಂಗನುವಸ್ತುತಃ |
ಶ್ವಾನಯೋನಿ ಶತಂಗತ್ವಾ ಚಾಂಡಾಲ ಗ್ರಹಮಾಚರೇತ್ ||

ಇದನರಿದು ಗುರಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲಾತೀರ್ಥಗಳು
ಎಲ್ಲಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಇದ್ದಾವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮುಕ್ತರಪ್ಪುದಯ್ಯಾ
ಇಂತಲ್ಲದೆ ಗುರುಕೊಟ್ಟಲಿಂಗವ ಕಿರಿದುಮಾಡಿ
ತೀರ್ಥಲಿಂಗವ ಹಿರಿದುಮಾಡಿ ಹೋದಾತಂಗೆ
ಅಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೫

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ
ಗ್ರಾಮಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಲಾಗದು
ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಅಂಗದ ಲಿಂಗವು ರಂಗದ

ಕಲ್ಪತಾಗುವುದಾಗಿ

ಅವುದು ಘನವೆಂಬೆ ಅವುದು ಕಿರಿದೆಂಬೆ
ತಾಳಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಘಲವು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಮ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಗ್ರಾಮಲಿಂಗಂ ಸಮಾಚರೇತ್ |
ಶ್ವಾನಯೋನಿ ತತಂ ಗತ್ವಾ ಚಂಡಾಲಗೃಹ ಮಾಚರೇತ್ ||
ಲೋಕದ್ವಯಹಿತಂ ನಕ್ತುಂ ಜ್ಞಾತುಂ ನಾ ಕೋನ ಪಂಡಿತಃ |
ತತ್ಕ್ರಿಯಾನುಧಿಧೀತ್ವಾ ತು ಮುನಯೋಽಪಿ ನ ಪಂಡಿತಾಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ದೀರ್ಘದಂಡ ಗುರುಸ್ಪರ್ಶನ
ಕರಮುಟ್ಟಿ ಲಿಂಗಸ್ಪರ್ಶನ ಶಿರಮುಟ್ಟಿ ಜಂಗಮ ಸ್ಪರ್ಶನ
ಇದನರಿಯದೆ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ ಲಿಂಗವ ಕಿರಿದುಮಾಡಿ
ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಲಿಂಗವ ಹಿರಿದುಮಾಡಿ ಹೋದನಾದಡೆ
ವ್ರತಗೇಡಿಯಾಗಿ ನೂರುಬಾರಿ ಹೊಲೆಯರಮನೆಯ—
ನಾಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

ಉಪನಾಸ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೨೩

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಭೂಯ್ಯಾದಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ಸ್ಥಾವರ ಲಿಂಗಗಳನು ವೀರ ಮಾಹೇಶ್ವರರುಗಳು ಭಜಿಸಲಾಗದೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಏಕಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠಾಪರರವ್ವ ಶಿವಭಕ್ತರು ತಿಥಿನಾರಂಗಳಂ ಮಾಡಲಾಗದೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದೀಸ್ಯಾನ್ನೋಪ ವಾಸಾದಿಕಂ ಚರೇತ್ |

ಮೋಹಾದ್ಯದಾ ಚರೇತ್ಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯವಾಯೋ ಮಹಾನ್ ಭವೇತ್ ||೧||

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಾತನು ಉಪನಾಸ ಮೊದಲಾದವನು ಆಚರಿಸಲಾಗದು. ಅಜ್ಞಾನದವೆಸೆಯಿಂದ ಒಂದು ವೇಳೆ ಆಚರಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಆತಂಗೆ ದೊಡ್ಡತ್ತಿಹ ಕೇಡಹುದು.

ಸೋಮವಾರೇ ವ್ಯತೀಪಾತೇ ಪಂಚಪರ್ವ ಪ್ರವರ್ತನಮ್ |

ಏಕಭುಕ್ತೋಪಪಾಸೇನ ನರಕೇ ಕಾಲಮುಕ್ಷಯಮ್ ||೨||

ಸೋಮವಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯತೀಪಾತದಲ್ಲಿ ಪಂಚಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಏಕಭುಕ್ತೋಪವಾಸಂಗಳು ಮಾಡಿದರೆ ಅನೇಕ ಕಾಲ ನರಕವನ್ನೈದುವನು.

ತಿಥಿಂವಾರಂ ಚ ಲಗ್ನಂ ಚ ಯಃ ಕುರ್ಯಾಚ್ಛಿವ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ |

ಸೋಽಸ್ಯ ಘೋರ ಮವಾಪ್ನೋತಿ ರೌರವಂ ನರಕಂ ತಥಾ ||೩||

ತಿಥಿಯೆಂದು ವಾರವೆಂದು ಲಗ್ನವೆಂದು ಇವುಗಳನ್ನು ಶಿವಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಸದ್ಭಕ್ತನಾಚರಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಅಘೋರಪಾಪವನ್ನು ಹೊಂದುವನಲ್ಲದೆ ರೌರವ ನರಕವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ಸೋಮೇ ಭೂಮೇ ದಿನೇ ಪೂರ್ಣೇ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶಿವರಾತ್ರಯೋಃ
ಏಕಭುಕ್ತ ವಿಧಿಂ ಕುರ್ಯಾನ್ನರಕೇ ಕಾಲಮುಕ್ಷಯಮ್ ||೪||

ಸೋಮವಾರ ಮಂಗಳವಾರ ಹುಂಣಿವೆ ಸಂಕ್ರಮಣ ಶಿವರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ
ಏಕಭುಕ್ತೋಪವಾಸಂಗಳು ಮಾಡದರೆ ಎಂದೆಂದೂ ಕೇಡಿಲ್ಲದ ನರಕವನ್ನೆ
ದುವನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಲಿಂಗವಂತನು
ಏಕಭುಕ್ತೋಪವಾಸಂಗಳು ಮಾಡಲಾಗದು
ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ ದೇವರಾರೋಗಣೆಯು ತಪ್ಪುವುದಾಗಿ
ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಘೋಡಶೋಪಚಾರ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ತಪ್ಪುವುದಾಗಿ
ಆಗಮ ಮಾರ್ಗವು ತಪ್ಪುವುದಾಗಿ
ಶ್ರೀಗುರುವಿನಾಜ್ಞೆಯು ತಪ್ಪುವುದಾಗಿ
ತನಗೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ
ಹೋಷಕಾರಿಯಪ್ಪನು ಕಾಣಾ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಮಾಯುಕ್ತ ಸ್ಥೈರ ಭುಕ್ತೋಪವಾಸಿನಃ ।

ಪ್ರಸಾದಸಿಷ್ಟಲಾಚ್ಛೈವ ರಾರಸಂ ನರಕಂ ಪ್ರಜೇತ್ ॥

ಇದು ಕಾರಣ ನಿತ್ಯಸೈಮಿತ್ತ ಸಂಚಪರ್ವ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ
ಆವದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಎಂದೆಂದೂ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ-
ಘೋಡಶೋಪಚಾರವೇ ಕರ್ತವ್ಯನೋಡಾ
ದೇವರಾರೋಗಣೆಯು ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರಸನ್ನತ್ವವಂ ಪಡೆದು
ಪ್ರಸಾದನಂ ಧರಿಸಿ ಮುಕ್ತರಪ್ಪದಯ್ಯಾ
ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆನ್ನಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೨

ಸೋಮವಾರ ಮಂಗಳವಾರವೆಂದು ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನ
ಲಿಂಗ ಭಕ್ತಂಗೆಂತು ಸರಿಯೆಂಬಿನಯ್ಯಾ

ದಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠವೋ ಲಿಂಗಶ್ರೇಷ್ಠವೋ
 ದಿನಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಮಾಡುವ ದುರಾಚಾರಿಯ ಮುಖವ
 ನೋಡಲಾಗದು

ಅದಿನವೇ ಘನವೆಂದು ದಿನವೇ ಬೈವವೆಂದು-
 ಮಾಡುವನಾಗಿ ಆತ ದಿನದ ಭಕ್ತನು
 ಲಿಂಗ ಭಕ್ತನು ಲಿಂಗವೇ ಘನವೆಂದು ಲಿಂಗವೇ ಬೈವವೆಂದು
 ಮಾಡುವನಾಗಿ ಆತ ಲಿಂಗಭಕ್ತನು
 ಅಂತಾ ದಿನದ ಭಕ್ತಂಗೆಯೂ ಲಿಂಗ ಭಕ್ತಂಗೆಯೂ ಸಮವೆಂದಡೆ
 ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕ ತಪ್ಪದು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಸೌಮೇ ಭೌಮೇ ವ್ಯತೀಪಾತೇ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶಿವರಾತ್ರಯೋಃ |

ಏಕ ಭುಕ್ತೋಪವಾಸೇನ ನರಕೇ ಕಾಲಮಕ್ಷಯನ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದುಕಾರಣ ದಿನವಾರಂಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು
 ಏಕಭುಕ್ತೋಪವಾಸಂಗಳ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ
 ಕುಂಭೀಪಾತಕ ನಾಯಕ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ತಿಥಿವಾರವೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ ಲಗ್ನವಿಲಗ್ನವೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ
 ಇದನರಿತು ಹದಿನಾರುವಾರ ಹದಿನೆಂಟು ಕುಲನೆಂದೆಂಬರು
 ನಾವಿದನರಿಯೆನಯ್ಯಾ ಇರುಳೊಂದುವಾರ ಹಗಲೊಂದುವಾರ
 ಭವಿಯೊಂದುಕುಲ ಭಕ್ತನೊಂದುಕುಲ ನಾವುಬಲ್ಲುದು ಇದುತಾನೆ
 ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನಾವಿಧಿಕ್ರಮ ಸ್ಥಲ ೨೪

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರುಗಳು ಏಕ ಭುಕ್ತೋಪಮಾ ಸಂಗಳು ಮಾಡಲಾಗದೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಾಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಉಪವಾಸಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಸದ್ಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ತನೆ ಮಾಡಲೋಪಚಾರ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮಾಡ ಭೇಕೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ನೇವಿಕಾಲೋತ್ತರೇ—

ಶೃಣುದೇವಿ ಪರಂಗುಹ್ಯಮರ್ಚನಸ್ಯ ವಿಸರ್ಣಯಂ

ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯಾಪಿ ನಾಖ್ಯಾತಂ ಕಥಯಾಮಿ ತ ವಾಖಿಲಮ್ ||೧||

ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಗೋಪವಾದ ಪೂಜಾವಿಧಾನಕ್ರ ಮವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. ಅವುದಾನೊಂದು ಪೂಜಾವಿಧಾನದ ಕ್ರಮ ವನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೆಯೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟುದಿಲ್ಲ, ನಿನಗಿಲ್ಲವನೂ ಹೇಳು ವೆನು.

ಪ್ರಾತಃಪೂಜಾ ಸಂಚಿಂತ ಶಿವಾಯ ಶಿವಮಕ್ಷಮ್ |

ವಿಸ್ಮಯೇನ್ಮೂಲಮೂತ್ರಾದಿ ಗತ್ವಾ ದೇಶಂ ಯಥೋಚಿತಮ್ ||೨||

ಹೂತ್ತಾರಿ ಎದ್ದು ಶಿವನಂ ಚಿಂತಿಸಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಂ ಜಪಿಸಿ ನಿರ್ವಾ ಸನಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮಲಮೂತ್ರಂಗಳು ಪರಿಹರಿಸಿ ಲಿಂಗಲೋಲುಪ್ತ ನಾಗಹುದು.

ಲಿಂಗಾರ್ಚನಸ್ಯ ಕಾಲೇ ತು ಪ್ರಚ್ಯುತಃ ಪಟಮಂಟಪೇ |

ಪಾಪೇ ಕೋಪಿ ಪರಿಭ್ರಷ್ಟೈರ್ನಾಸ್ತಿ ಕೈರ್ವೇದ ಪಾಠಕೈಃ ||೩||

ದೃಷ್ಟಶ್ಚೇದ್ವಿಫಲಂ ಸರ್ವಂ ಲಿಂಗಪೂಜಾರ್ಚನಾ ಫಲಮ್ |

ಕವಾಟಂ ಚಾರ್ಗಲಂ ಬದ್ಧ್ವಾಯಜೇದೇಕಂ ತ್ರಿಯಂಬಕಮ್ ||೪||

ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕದವಂ ಘುಚ್ಚಿ ಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ಮಾಡುವುದು ಪಾಪಿ ಕೋಪಿ ಶಿವಾಚಾರ ಭಿಕ್ಷು ಹರ ನಿಂದಕ ಗುರುನಿಂದಕ ಹೊಲ್ಲಹ ದೃಷ್ಟಿಯ ಅನಾಚಾರಿ ಇಂತಪ್ಪನವರುಗಳು

ನೋಡದಂತೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಪಟವನು ತೆರೆಯ ಕಟ್ಟುವುದು ಪ್ರಮಾದವ
ಶದಿಂದಲಾದರೂ ಕಂಡರೆ ತಾನಾಡಿದ ಪೂಜೆ ನಿಷ್ಫಲವಹುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಮುಂಜಾನದಲೆದ್ದು ಲಿಂಗದಂಘ್ರಿಯಮುಟ್ಟಿ
ಸುಪ್ರಭಾತದಲ್ಲಿ ಶಿವತರಣರ ಮುಖವ ನೋಡುವುದು
ಹುಟ್ಟಿದ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಇದೇಸಫಲವು ಸತ್ಯವಚನ ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ
ಇಂತಿಲ್ಲದವರನೊಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಹೊತ್ತಾರೆ ಎದ್ದು ಲಿಂಗದೇವನ ದೃಷ್ಟಿವಾರೆ ನೋಡುವವನ
ಸಂಸಾರವೇನವನ

ನಡೆವೆಣನ ನುಡಿವೆಣನ ಸಂಸಾರವೇನವನ
ಬಾಳುವೆಣನ ಬೀಳುವೆಣನ ಸಂಸಾರವೇನವನ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿ ನೆನೆದು
ಪೂಜಿಸದವನ ಬದುಕೇನವನ

೩

ಸದ್ಭಕ್ತರು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಕದವಂ ಮುಚ್ಚಿ ಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವುದು
ಶಿವ ಪೂಜೆಯ ಗುಪ್ತದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ತೆರೆಯ ಕಟ್ಟುವುದು
ಪಾಪಿಯು ಕೋಪಿಯು ಶಿವಾಚಾರಭ್ರಷ್ಟನು
ಅಳಿಗೊಂಬವನು ವೈದಿಕ ವಿಪ್ರನು ಹೊಲ್ಲಹ ದೃಷ್ಟಿಯವನು
ಅನಾಚಾರಿಯು ಮುಖನು ತನ್ನ ಗುರುವ ನಿಂದಿಸುವಾತನು
ಇಂತಪ್ಪವರುಗಳು ಪ್ರಮಾದದಿಂದಾದಡೆಯೂ ಕಂಡಡೆ
ತಾ ನಾಡಿದ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ನಿಷ್ಫಲವಹುದು
ಇದನರಿದು ಸಕಳೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಭಜಿಸುವ ಭಕ್ತಂಗೆ
ನನೋ ನಮಃ ಎಂದು ಬದುಕಿದೆನಯ್ಯಾ

ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜಾ ಶ್ರದ್ಧಾ ಸ್ಥಲ ೨೫

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ರಮದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮರ್ಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಆ ಕ್ರಮವಿಡಿದು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಪೋಡಲೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಯಾವತೀ ವಸ್ತ್ರತಂತೂನಾಂ ಪರಿಸಂಖ್ಯಾ ಚ ಯಾವತೀ |

ತಾವದ್ಯುಗ ಸಹಸ್ರಾಣ ರುದ್ರಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೆ || ೧ ||

ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವಸ್ತ್ರವ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಫಲ ಆ ವಸ್ತ್ರದ ನೂಲು ಎಷ್ಟುಂಟು, ಅಷ್ಟು ಯುಗ ಪರ್ಯಂತರ ರುದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿಹನು.

ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ಯಃ ಸಮ್ಯಗ್ಭಕ್ತಾ ಸಂಪೂಜಯೇಚ್ಛಿವಮ್ |

ಕನ್ಯಾಕೋಟಿ ಶತಂದತ್ವಾ ಯತ್ಫಲಂ ತದವಾಪ್ನುಯಾತ್ || ೨ ||

ಆವನೊಬ್ಬನು ಉದಯಕಾಲದಲೆದ್ದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಿವನಂ ಪೂಜಿಸುವನೋ ಆತನು ಕನ್ಯಾಕೋಟಿ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ನೂರನಿತ್ತ ಫಲವನ್ನೈದುವನು.

ಸರ್ವದೇವಾತ್ಮಕಂ ಭಕ್ತಾ ಸಂಗಮೇ ಸಾಂಬಮೀಶ್ವರಮ್ |

ಪೂಜಯೇ ದ್ವಿವಿಧೈಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ || ೩ ||

ಎಲ್ಲಾ ದೇವರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣದೊಡೆಯನಾದ ಸಾರ್ವತೀ ಸಹಿತ ನಾದ ಶಿವನನ್ನು ಆವನೊಬ್ಬನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಗಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುವನೋ ಆತನು ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಡುತ್ತಿಹನು.

ತ್ರಿಕಾಲ ಮರ್ಚಯೇಲ್ಲಿಂಗ ಮೇಕಕಾಲೇತು ಭಾವಿತಮ್ |

ನರೋ ಭವತಿ ದಾನೇನ ನ ತೀರ್ಥೇವನರಾಜಿಷು || ೪ ||

ನೇಪ್ಪದ್ಯೇಸಾದಿ ಯಜ್ಞೇಷು ತತ್ಪಲಂ ಲಭತೇ ಪ್ರಯೇ |

ಭೋಗಾನ್ಪುಕ್ತಾ ತಥಾ ಸ್ವರ್ಗೇ ಪಶ್ಯಾನ್ಮುಕ್ತೋ ಭವೇತ್ಸದಾ || ೫ ||

ಎಲೈ ಪ್ರಿಯ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭೆಯಹ ಪಾರ್ವತಿ ಆವನಾನೊಬ್ಬನು
ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತನಾಗಿ ಮೂರು ಕಾಲವಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನು ಪೂಜಿಸುವನೋ
ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸುವನೋ ಆ ಪ.ನು.ಷ್ಕನು
ಆ ಶಿವಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದ ಫಲವನು ಹಲವು ಪಾಪಗಳಲ್ಲಿಯೈದುತ್ತಿಹೆಸು.
ಅಂದರೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ಸ್ನಾನದಿಂ ಲಭಿಸುವ ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯಗಳ ಸಮೂ
ಹದಿಂ ಲಭಿಸುವ ಇಷ್ಟ ದೈವ ಪೂಜೆಗಳಿಂ ಲಭಿಸುವ ಫಲವಂ ಪಡೆಯುವನು.
ಹಾಗೇ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯ ಭೋಗಂಗಳನನುಭವಿಸಿ ತರುನಾಯದಲ್ಲಿ
ಮುಕ್ತನಹನು.

ಪಚನಗಳು

೧

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವುದು
ಮಾಡಿದ ಪೂಜೆಯ ನೋಡುವುದು
ಶಿವತತ್ವಗೀತವ ಪಾಡುವುದು
ಶಿವನ ಮುಂದೆ ಕುಣಿದಾಡುವುದು
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಕೂಡುವುದು

೨

ಗಾಂದಾರಿ ಪೂಂಪಾರಿಯೆಂಬ ಅಹೋರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ
ಪೂಜಿಸಬೇಕು
ಊರ ಕೋಳಿ ಕೂಗದ ಮುನ್ನ ಕೂಡುವನಿಲ್ಲ ಪದರದ ಮುನ್ನ
ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಬೇಕು
ಗೋವುಗಳ ಕೊಲ್ಲುವ ಪಾಪಿಯ ದನಿಯ ಕೇಳದ ಮುನ್ನ
ತುಂಬಿ ಮುಟ್ಟಿ ಪುಷ್ಪ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಪಾಗದ ಮುನ್ನ

ಶಿವಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಬೇಕು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ

ಯೋ ಲಿಂಗಮರ್ಥ ರಾತ್ರೀತು ಶುಚಿಭೂತಾ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ |
ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮ ಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಲಭತೇಫಲಮ್ ||

ಇದನರಿತು ಶುದ್ಧಾಂತಕರಣನಾಗಿ ಶಿವಪೂಜೆಯು ಮಾಡಬೇಕು
ಆತಂಗೆ ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮ ಸಹಸ್ರ ಫಲವಹುಮು
ತನ್ನೊಡನೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಸತಿಯನೆಬ್ಬಿಸದೆ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆರವ
ಸನ್ನಿಹಿತರ ಶ್ರೀಪಾದವ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಂಕ್ಷುಕ್ತ ಕ್ಷೂಡಲ
ಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಬೆಳಗಪ್ಪ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸಿ
ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮದ ಮುಖವ ನೋಡಿದರೆ

ಹುಟ್ಟೀಳು ಜನ್ಮದ ಪಾಪ ಹಿಂಗುವುದು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಅರುಣೋದಯವೇಲಾಯಾಂ ಕರೋತಿ ಶಿವಪೂಜನಮ್
ಯುತತ್ರಯವಿನಿರ್ಮುಕ್ತ ಸ್ತಸ್ಯಾಂತೇ ಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ಪದಮ್ ||

ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದವರನೊಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಾ

೪

ಉದಯ ಕಾಲ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲ ಅಸ್ತಮಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಪೋಡಲೋಪಚಾರವ
ಮಾಡುವಾತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತನು

ಇಂತೀ ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ
ಹಿಂದಣ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು
ಅಂತಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವಾತ
ಭಕ್ತನಲ್ಲ ಮಾಹೇಶ್ವರನಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದಿಯಲ್ಲ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲ ತರಣನಲ್ಲ ಐಕ್ಯನಲ್ಲ
ಅವನು ಶ್ರೀಗುರುವಿನಾಜ್ಞೆಯ ನಿರಿದವನು
ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕನು ಘಾತುಕನು

ಲಿಂಗಚೋರಕನು ಕೇಳಿದೇ ಅದೆಂತೆಂದದೆ—

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಶುಚಿಭೂತಾ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾ ಪೂಜಯಿಷ್ಯಿಷ್ಯವನು
ಪುಣ್ಯಂತತ್ಸಕಲಂ ಸಮ್ಯಗ್ಲಭತೇ ದುಶ್ಚರಮರ್ಚಯೇತ್ ||

ಇದನರಿತು ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಲೋಪಚಾರದಿಂದ
ಹಿಂದಣಕ್ರಿಯೆವಿಡಿದು ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ
ನಮೋನಮಃ ಎಂಬಿ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

ಅಭಿನ್ನಲಿಂಗ ಸ್ಥಲ ೨೬

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ವೀರನಾಪೇಶ್ವರರು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಪೋಡಶೋಪಚಾರ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಿದು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮದಾಪುರಾತನರು.

ಇಂತದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗನಂ ಪ್ರಾಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿ ರಲು ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲವೆಂದಿರುವದೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪತನವಾಯಿ ತೆಂದು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗನಂ ಮಾಡಲಾಗದೊಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೀ—

ಇಷ್ಟಲಿಂಗೇ ಸುಖೈಶ್ವೇ ನಜ್ಜೇ ದಗ್ಧೇ ಜಲೇಷುವಾ |

ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಜಪಂ ಕುರ್ವಾತ್ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಂಚ ಧಾರಯೇತ್ || ೧ ||

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ದಗ್ಧವಾದರೆ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಹೋದರೆ ನೂಲಿಂಟು ಬಾರಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಂ ಜಪಿಸುವುದು, ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗನಂ ಧರಿಸುವುದು.

ಪಾಣನಾ ಧಾರಿತಂ ಲಿಂಗಂ ಪ್ರಾಣಸ್ಥಾನೇತು ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ |

ತದ್ಭೇದಂ ಯೋ ನಜಾನಾತಿ ನ ಚ ಲಿಂಗಂ ನಚಾರ್ಚನಮ್ || ೨ ||

ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಲಿಂಗವನು ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವುದು. ಇಂತೀ ಭೇದವನರಿಯದಾತನಿಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ಮುನ್ನವೇ ಇಲ್ಲ.

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಂ ಮನೋಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಭವೇತ್ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲಮ್ |

ತತ್ಪ್ರಾಣೇಷ್ವಂತಂ ಮನಸೋ ಲಿಂಗಮಾಹುರಿತಿ ಶ್ರುತಿಃ || ೩ ||

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಗಹಿಸಲ್ಪಡಕ್ಕದ್ದು. ಅನು ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲವಾಗಿಹುದು. ಅದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಹೇಳುತ್ತಿಹರು.

ಲಿಂಗಮಾಭ್ಯಂತರಂ ಬಾಹ್ಯಂ ಲಿಂಗಂ ಸನ್ಯಾಸಸನ್ಯಗಮ್ |

ಅಗ್ರತಃ ಪೃಥ್ವತೋಲಿಂಗಮುಧಸ್ತಾದೂರ್ಧ್ವತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ || ೪ ||

ಲಿಂಗವು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇಹುದು ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇಹುದು, ಲಿಂಗವು ಎಡಬಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇಹುದು ಲಿಂಗವು ಹಿಂದುಮುಂದೂ ಇಹುದು, ಲಿಂಗವು ಕೆಳಗಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇಹುದು, ಲಿಂಗವು ಮೇಲಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇಹುದು.

ಸ್ಥೂಲಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಪರಂ ಲಿಂಗಂ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪಕಮ್ |

ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಪೂರ್ಣಮಿತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸುಖೀಭವ || ೫ ||

ಲಿಂಗವು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯೂ ಇಹುದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯೂ ಇಹುದು. ಪರನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇಹುದು. ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂದರಿಯಲು ಸುಖಿಯುಹನು.

ವಚನಗಳು

೧

ತಂಗುಳ ಬುತ್ತಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ
ಹಸಿವು ಹೋಗಿ ಆಪ್ತಾಯನವಡಗುವುದೇ
ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದರೇನು ಫಲ
ಅಂಗವೂ ಲಿಂಗವೂ ಕೂಡುವ ಈ ಭೇದವನರಿಯದವರು

ಗುರುತಪ್ಪುಕರು ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ದ್ವೈತಭಾವಿತ ದುಃಖಾನಾಮದ್ವೈತಂ ಪರಮಂ ಪದಮ್ |

ಭಾರಮನ್ನಂ ಪಥಶ್ರಾಂತಸ್ತದ್ಭಜತೀ ಸುಖವಾಹಕಮ್ ||

ಅಂಗೇನ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಃ ಲಿಂಗಂ ಪ್ರಾಣೇನ ಸಂಯುತಮ್ |

ನಿಮಿಷಾರ್ಧವಿಯೋಗೇನ ನರಕೇ ಕಾಲಮುಕ್ತಯಮ್ ||

ಎಂದುಹಾಗಿ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವೊಡಗಲಿಸಬೇಕು
ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಂಗವು ವೊಡಗಲಿಸಬೇಕು

ಇದು ಕಾರಣ ಎಲ್ಲರೂ ಅಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲದೇ
ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳವುರ್ವಕಾಣಾ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಲಿಂಗ ವಂತಾದ ಭಕ್ತನು ಅಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗ
ಹೋಯಿತ್ತೆಂದು
ಸಂದೇಹವ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪು ತೈಲ ಸಮಾಧಿ ಪಾತ ಇವಕೊಳಲಾಗದು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಭಕ್ತಸ್ಯ ಅಂಗದೇಹಸ್ಯ ತದ್ವೇಶಂ ಲಿಂಗವರ್ಜಿತಮ್ |
ತಸ್ಯಂ ತೈಲಂ ಜಲಂ ದ್ವಷ್ಟ್ವಾ ಸಮಾಧಿಂ ಚ ವಿನರ್ಜಯೇತ್ ||

ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಧ್ಯಾನಧಾರಣ ಸಮಾಧಿಮುಲ್ಲಿದಬೇಕು

ತಪೋಹ್ಯಾಸಾದಿಕಂ ಚೈವ ಭಸ್ಮ ಶುದ್ಧಾಕ್ಷ ಧಾರಣಮ್ |
ಶಿವನಾಂತ್ರ ಜಪಶ್ಚೈವ ನಿತ್ಯತ್ವಂ ಶಿವಮಂದಿರಮ್ ||

ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೆದುರ ವಧವೊತೆಂದರೆ

ನಿತ್ಯತ್ವಂ ನಿರ್ಮಲಂ ಚೈವ ನಿಶ್ಚಿತಂ ನಿಮಗ್ನಾಧಿಕಮ್ |
ಭೃಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಚ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ||

ಇಂತೆಂಬ ತೈದಿಮಿ ಮೀರಿ ಅಂಗಕುಶೆಯ ಮಾಡಿ

ಲಿಂಗನ ಧರಿಸುವ ಶಿಷ್ಯ ಗುರುದ್ರೋಹಿ

ಹೋವಿಗಾಶೆಯ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗ ಧರಿಸುವ ಗುರು

ಶಿವದ್ರೋಹಿ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಲಿಂಗಜಾಹ್ಯವ್ರತ ಭ್ರಷ್ಟೋ ಪುನರ್ಲಿಂಗಂ ತು ವರ್ಜಯೇತ್ |
ಪೂಜಯಾ ನಿಷ್ಫಲಂ ಚೈವ ರಾರವಂ ಸರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ ||

ಇಂತೆಂದುಹಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ

ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ ಪಾದೋವಕ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲವಾಗಿ

ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಬಸವಸ್ತಿಯ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೩

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳೆಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿವ್ವ
 ಅಂಣಗಳಿರಾ ನೀವು ಕೇಳಿರೋ
 ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ ಮೊದಲೋ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಮೊದಲೋ
 ಇಂತೀ ಉಭಯವ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು
 ಗಂಧವ ವಾಯು ಸೋಂಕಿತೋ ವಾಯು ಗಂಧವ ಸೋಂಕಿತೋ
 ಮನವ ಲಿಂಗವರಿಯಿತೋ ಲಿಂಗವ ಮನವರಿಯಿತೋ
 ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಸೋಂಕಿದ ಸುಖವ ಮನದಲ್ಲಿ ಅರಿವರಾರೋ
 ಮನದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಘನವ ಅರಿವಿನ ಅನುವಿನಿಂದ ಅರಿವರಾರೋ
 ಇಂತೀ ಉಭಯವನರಿತವರ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗಳೆಂಬೆ
 ಉರಿಸೋಂಕಿದ ಕರ್ಪುರ ನಿಲುವುದಕ್ಕೆ ನೆಲೆವನೆಯಿನ್ನಾವುದೋ
 ಭ್ರಮರ ಸೋಂಕಿದ ಸುವಾಸನೆಗೆ ಕಡೆ ಮೊದಲಾವುದೋ
 ಧೂಳುಕೊಂಡ ಜಲಕ್ಕೆ ನೆಲೆವನೆಯಿನ್ನಾವುದೋ
 ಲಿಂಗವನರಿತ ಮನವು ಹಿಂಗುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಇನ್ನಾವುದೋ
 ಇಂತೀ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಳಿದ ಮಹಾತ್ಮಗೆ
 ನಮೋ ನಮಃ ಎಂಬೆ ನಿಃಕಲಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಶ್ರವಾ ಸ್ಥಲ ೨೭

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡು
ತ್ತಿರಲು ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜೈತನ್ಯ ಜಂಗಮಲಿಂಗವೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ
ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಜಂಗಮಲಿಂಗವೇ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು
ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ವೀರಾಗಮೇ—

ಕೋಟಿಲಿಂಗಾರ್ಚನೇ ಪುಣ್ಯಂ ಯಚ್ಚಿ ರಾಲ್ಪಭ್ಯತೇ ಸುಶೈಃ |

ತೇಷಾಂ ಕೋಟಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಜಂಗಮಾನಾಂ ಚ ದರ್ಶನಮ್ ||೧||

ಉಳಿದ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಕೋಟಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಿಂದೈದಲ್ಪಕ್ಕೆ
ಪುಣ್ಯವುಂಟೋ' ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಂಗಮದರ್ಶನ ಕೋಟಿ ಮಡಿ ಪುಣ್ಯದ
ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದು.

ಸ್ಥಾನರಾರಾಧನಂ ಪುಣ್ಯಂ ಜಂಗಮಾನಾಂ ವಿಶಿಷ್ಟತೇ |

ಸಾಧಾರಣ ಸಸ್ರೇಘ್ಯಾ ಜಂಗಮಸ್ತು ವಿಶೇಷತಃ ||೨||

ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿದಡೆ ಪುಣ್ಯಫಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಜಂಗಮನ ಪೂಜಿಸಿದಡೆ
ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಈ ಎರಡೂ ಸರಿಯೆನ್ನು ಬಾರದು ಜಂಗಮವೇ ಅಧಿಕವು.

ಮತ್ಸ್ವರೂಪೇಣ ನಾಮ್ನಾ ಚ ಗುರುಣಾ ದತ್ತ ಕಾರಣಾತ್ |

ಲಿಂಗಂತು ಜಂಗಮಶ್ಚೈವ ಸ್ವಾತಂತ್ರೇಣ ವಿಶೇಷತಃ ||೩||

ಲಿಂಗಾಕಾರದಿಂ ಲಿಂಗನಾಮದಿಂದ ಶ್ರೀಗುರು ಕೊಟ್ಟಕಾರಣ ಲಿಂಗ
ವಾಯಿತ್ತು ಜಂಗಮವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸುಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಮಹಾ
ಘನವಾಯಿತ್ತು.

ಪಚನಗಳು

೧

ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವಿನಯ್ಯಾ ಜಂಗಮವು

ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು

ಜಂಗಮವು ಬಂದರೆ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ಬಿಟ್ಟು

ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವಿನಯ್ಯಾ

ಲಿಂಗದಲ್ಲೇನುಂಟು ಜಂಗಮದಲ್ಲೇನುಂಟೆಂದರೆ-

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕುಲವುಂಟು ಚಲವುಂಟು-

ಫಲವುಂಟು ಪದವುಂಟು ಭವವುಂಟು

ಆ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಕುಲಂ ನಾಸ್ತಿ ಚಲಂ ನಾಸ್ತಿ-

ಫಲಂ ನಾಸ್ತಿ ಪದಂ ನಾಸ್ತಿ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ--

ಏವಂ ಲಿಂಗಮುಖಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಅಂಗಭಾವೇನ ಭಾವ್ಯತೇ |

ಜಂಗಮಸ್ಯ ಮುಖಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸಂಸಾರಸ್ಯ ನ ಬಂಧನಮ್ ||

ಪ್ರಸಾದಮುಖಮಜ್ಞಾತ್ಯಾ ಸದ್ಭಕ್ತೃ ನ ವಿದ್ಯತೇ |

ತ್ರಿಧಾಮೈಕಮಿದಂ ದೇವಿ ಪುರಾಕೃತ್ಯಿನ್ಯ ವಿದ್ಯತೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು

ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ನಂಬಿದಕಾರಣ

ಸ್ವಯಂ ಲಿಂಗವಾದಕಾಣಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಪಡೆದ ಭಕ್ತರಾದುದು

ಮೊದಲಾಗಿ

ನಮ್ಮ ಲಿಂಗವಾರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿದ ದಿನವುಂಟೇ

ಉಂಟಾದಹಿ ತೋರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಕೇಳಿ

ನಾನು ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ

ಉಪದೇಶವಡೆದು ಭಕ್ತನಾದುದು ಮೊದಲಾಗಿ
ನಮ್ಮ ಲಿಂಗವು ನಿರಂತರವು ಆರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿ

ಪ್ರಸಾದವ ಕರುಣಿಸುವನು

ಅದುಕಾರಣ ನಮಗೆ ಲಿಂಗವುಂಟು

ನಿಮ್ಮ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕರಚರಣ ಅವಯವಗಳಿಲ್ಲವಾಗಿ

ನಿಮ್ಮ ಲಿಂಗವು ಸಕಲ ಭೋಗಂಗಳ ಭೋಗಿಸಲಿರುವಾಗಿ

ನಿಮಗೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲವಾಗಿ ನಿಮಗೆ

ಲಿಂಗವಿಲ್ಲವೆಂದೆನು

ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಸುಕಲ್ಪಗೊಳ್ಳವಿರಿ

ಆ ವಿವರವನು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿ ತೋರಿ ಹೇಳುವೆನು

ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಗುರು ನಿಮಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ

ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ

ಆ ಲಿಂಗವೇ ಜಂಗಮದಂಗವು

ಆ ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗದ ಪ್ರಾಣ ಚೈತನ್ಯ ಕಳೆಯ ಮಾಡಿ

ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಗುರು ನಿಮ್ಮ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟ ಕಾರಣ

ಇಂತಹ ಜಂಗಮ ಮುಖದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತನಹನಲ್ಲದೆ

ಲಿಂಗದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಾನು ತೃಪ್ತನಹನೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟನೇ

ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗವನು ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟುದಿಲ್ಲವಾಗಿ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಸ್ಥಾವರಾರ್ಪಿತ ನೈವೇದ್ಯಂ ನ ಚ ತೃಪ್ತಿ ಮರ್ಹೇತ್ಸರಿ ।

ಜಂಗವಾರ್ಪಿತನೈವೇದ್ಯದಹಂ ತೃಪ್ತೋ ವರಾನನೇ ॥

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತಹ ಶ್ರೀಗುರುವೇನೂ ತಪ್ಪಿಹೇಳಿದುದಿಲ್ಲ

ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಷ್ಟಂಭಕವಾಕ್ಯ ವೃಕ್ಷದ ಕೊನೆ ಕೊನೆಗಳಿಗೆ

ಉದಕವ ನೀಡಿದಡೆ ವೃಕ್ಷ ಪಲ್ಲವಿಸುವುದೇ-

ಬೇರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಲ್ಲದೇ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ-

“ ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ವದನಂ ಭೂಮಿಃ ಸ್ಥಾವರಾಸ್ಯಂ ತು ಜಂಗಮಃ ”

ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಯೂ—

ಯಥಾ ತಲೋಮೂಲನಿಷಿಂಚಿತೇನ ತೃಪ್ಯಂತಿ ತತ್ಪ್ರಸಂಗ ಭುಜೋಪರಾಯಾಃ |
ಪ್ರಾಣೋಪಹಾರಾಚ್ಚಯಥೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ತಥೈವ ಸರ್ವಾರ್ಥಿಣ ಮುಚ್ಯ
ತೇಂದ್ರಿಯವಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಅಂತು ವೈಶ್ವದ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನವೇ ಲಿಂಗವು

ಆ ವೈಶ್ವದ ಬೇರಿಸ ಸ್ಥಾನವೇ ಜಂಗಮವು

ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಯೂ ದೃಷ್ಟ—

ಗರ್ಭಣೀ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಉಣಲಿಕ್ಕಿದಡೆ.

ಆ ಗರ್ಭದೊಳಗಣ ಶಿಶು ತೃಪ್ತಿಯುಹದಲ್ಲದೆ

ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಗರ್ಭದಮೇಲೆ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನಿಕ್ಕಿದಡೆ

ಆ ಗರ್ಭದೊಳಗಣ ಶಿಶು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಬಲ್ಲದೇ

ಅದುಕಾರಣ ಆ ಗರ್ಭದ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನವೇ ಜಂಗಮವು

ಆ ಗರ್ಭದೊಳಗಣ ಶಿಶುವಿನ ಸ್ಥಾನವೇ ಲಿಂಗವು

ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಯೂ ದೃಷ್ಟ

ಪೃಥಿವಿಗೆ ಚೈತನ್ಯವಾದಡೆ ಸಸಿಗಳು ಬೆಳೆವನಲ್ಲದೆ

ಆ ಸಸಿಗಳ ಕೊನೆಯಮೇಲೆ ಮೆಳೆಸುರಿದರೆ

ಸಸಿಗಳು ಬೆಳೆಯ ಬಲ್ಲವೇ ಬೆಳೆಯಲಿರೆಯಮಾಗಿ

ಅಂತು ಆ ಪೃಥಿವಿಯ ಸ್ಥಾನವೇ ಜಂಗಮ

ಆ ಸಸಿಯ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನವೇ ಲಿಂಗವು

ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಯೂ ದೃಷ್ಟ

ಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಯೋಗವ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು

ನಿರ್ಜೀವಿಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿರಿಸಿದಡೆ

ಆ ನಿರ್ಜೀವಿಯು ಸಂಯೋಗವ ಮಾಡಬಲ್ಲದೆ ಆಗದಾಗಿ

ಸಜೀವಿಯೇ ಜಂಗಮವು ನಿರ್ಜೀವಿಯೇ ಲಿಂಗವು

ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಯೂ ದೃಷ್ಟ—

ಮೇಹದ ಮೇಲೆ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥವ ತಂದಿರಿಸಿದಡೆ

ಅತ್ಯನು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಬಲ್ಲದೇ

ಜಿಹ್ವೆಯು ಮುಖದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯುಹುದಲ್ಲದೆ
 ಅಂತು ದೇಹಸ್ಥಾನವೇ ಲಿಂಗವು
 ಜಿಹ್ವೆಯು ಸ್ಥಾನವೇ ಜಂಗಮವು
 ಇಂತೀ ನಾಸಾ ದೃಷ್ಟಿಗಳೆಲ್ಲಿ ಏನ ತೋರಿ ಹೇಳಿದಡೆಯೂ
 ನಿಮ್ಮ ಲಿಂಗವು ನಮ್ಮ ಜಂಗಮವೆ ಸರ್ವಾಂಗದೊಳಗೆ
 ಮೊದಲಿಹುದು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

ಜಂಗಮಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಸ್ಥಲ ೨೮

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ವಿಠಮಾಹೇಶ್ವರರು ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗವೆಂಬುದನರಿದು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದುಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯುಂ ಮಾಡಿನಡಿದರ್ಮಪೂರುತನರು.

ಇಂತಹ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಭೋಗಗಳಂ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಕೊಳಲಾಗದೆಂಬುದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ವೀರಾಗಮೇ—

ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಗಂಧಾಂಶ್ಚ ಧೂಪಂ ದೀಪಂ ಚ ತಾಂಬೂಲಂ |
ಜಂಗಮೇನ ವಿನಾ ಭುಜ್ಞಿ ಪ್ರಸಾದಂ ನಿಷ್ಕಲಂ ಭವೇತ್ ||೧||

ವಸ್ತ್ರ ಕಪ್ಪಡವ ಹೊದೆಯುವಲ್ಲಿಯೂ ಬುಗಾರವ ತೊಡುವಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಧಾನುಲೇಪನದಲ್ಲಿಯೂ ಧೂಪವಾಸನೆಯ ಕೊಂಬಲ್ಲಿಯೂ ದೀಪನ ನೆತ್ತಿಸಿಕೊಂಬಲ್ಲಿಯೂ ವಿಳ್ಯವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತೀ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸದೆ ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಡೆ ಅಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ ನಿಷ್ಕಲವಹುದು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಷಡ್ರಸಾನ್ನಂ ಚ ಮೃಷ್ಣಾನ್ನಂ ಭುಜ್ಞಿ ಜಂಗಮವರ್ಜಿತಮ್ |
ಅಸಾಕ್ಷಿ ಜಂಗಮಂ ಕೃತ್ವಾ ರೌರವಂ ನರಕಂ ಪ್ರಚೇತ್ ||೨||

ಷಡ್ರಸಾನ್ನವಾದಡೂ ಪಕ್ವಾನ್ನವಾದಡೂ ಜಂಗಮ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕೊಳಬೇಕಲ್ಲದೆ ಜಂಗಮವಿರಹಿತನಾಗಿ ಕೊಳಲಾಗದು ಅಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಡೆ ರೌರವ ನರಕವನ್ನೈದುವನು.

ಕಾಳಿಕಾಮಂಡೇ—

ಗೃಹಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಚ ಧಾನ್ಯಂ ಚ ಗೋಕುಲಂ ಮಹಿಷೀಸ್ತಥಾ |
ಜಂಗಮೇಷ್ವಂ ವಿನಾ ಭುಜ್ಞಿ ಪ್ರಸಾದಂ ನಿಷ್ಕಲಂ ಭವೇತ್ ||೩||

ಮನೆಯೊಳಗಿರುವಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಮಿಯನಾಳುವಲ್ಲಿಯೂ ಹೊನ್ನು
ಭಾನ್ಯಂಗಳ ಬಳಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಎಮ್ಮೆ, ಆಕಳು ಹಯನಂಗಳ ಬಳಸುವ
ಲ್ಲಿಯೂ ಇಷ್ಟನೂ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಡದೆ ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಸಾ
ದವ ಕೊಂಡೊಡೆ ಆ ಪ್ರಸಾದವು ನಿಷ್ಕಲವಹುದು

ವಚನಗಳು

೧

ಎನ್ನ ನೇತ್ರದಾಹಾರವನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನೋಡಿಸಿದಲ್ಲದೆ
ನಾನು ನೋಡಿದನಾದರೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
ಎನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರದಾಹಾರವನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಸಿದಲ್ಲದೆ
ನಾನು ಕೇಳಿದನಾದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
ಉನ್ನ ಘ್ರಾಣದಾಹಾರವನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವಾಸಿಸಿದಲ್ಲದೆ
ನಾನು ವಾಸಿಸಿದನಾದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯದಾಹಾರವನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಊಡಿಸಿದಲ್ಲದೆ
ನಾನು ಭುಂಜಿಸಿದನಾದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
ಎನ್ನ ಸ್ಪರ್ಶದಾಹಾರವನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದಲ್ಲದೆ
ನಾನು ಮುಟ್ಟಿದನಾದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
ಎನ್ನಂಗದಾಹಾರ ಮಂಜನವನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಸಿದಲ್ಲದೆ
ನಾನು ಮಂಜನವ ಮಾಡಿದನಾದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
ಎನ್ನಂಗದಾಹಾರ ವಸ್ತ್ರ ಕಪ್ಪಡವನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಹೊದಿಸಿದಲ್ಲದೆ
ನಾನು ಹೊದ್ದೆನಾದರೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
ಎನ್ನಂಗದಾಹಾರ ಸ್ತ್ರೀಯನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಂಯೋಗವ
ಮಾಡಿಸಿದಲ್ಲದೆ
ನಾನು ಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಯೋಗವ ಮಾಡಿದನಾದರೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
ಎನ್ನಂಗದಾಹಾರ ಮಂಚ ಸುಪ್ತಗೈಯ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಡದೆ
ನಾನು ಮಂಚಸುಪ್ತಗೈಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ

ಎನ್ನಂಗದಾಹಾರ ಗದ್ದುಗೆಯನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಡದೆ
 ನಾನು ಕುಳ್ಳಿತ್ತೆನಾದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
 ಎನ್ನಂಗದಾಹಾರವನು ಗೃಹವನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಡದೆ
 ನಾನು ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದೆನಾದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
 ಎನ್ನಂಗದಾಹಾರ ಅಭರಣಂಗಳನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತೊಡಿಸದೆ
 ನಾನು ತೊಟ್ಟೆನಾದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
 ಎನ್ನಂಗದಾಹಾರ ವಾಹನಂಗಳನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಡದೆ
 ನಾನು ಅನೆ ಕುದುರೆ ದಂಡಿಗೆಯನೇರಿದೆನಾದಡೆ

ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ

ಎನ್ನಂಗದಾಹಾರ ಸತ್ತಿಗೆ ಚಾಮುರಂಗಳನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಡದೆ
 ನಾನೇ ಉಪಚರಿಸಿಕೊಂಡಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
 ಎನ್ನಂಗದಾಹಾರ ಚರಣರಕ್ಷೆಯನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮೆಟ್ಟಿಸದೆ
 ನಾನು ಮೆಟ್ಟಿದೆನಾದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
 ಎನ್ನಂಗದಾಹಾರವನು ದೇಹವನೊತ್ತಿಸಿಕೊಂಬಲ್ಲಿ

ಜಂಗಮಕ್ಕೊತ್ತಿಸದೆ

ನಾನು ಒತ್ತಿಸಿಕೊಂಡೆನಾದರೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
 ಇಂತೀ ಹದಿನಾರು ತೆರಳ ಭಕ್ತಿಯನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ
 ಅದರೊಳಗೆ ಒಂದನಾದರೂ ನಾನು ವಂಚಿಸಿ ಭೋಗಿಸಿದೆನಾದಡೆ

ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗವನರ್ಚಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ
 ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಕೊಂಬ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ-
 ಗುರುವುಂಟು ಲಿಂಗವುಂಟು ಜಂಗಮವುಂಟು
 ಪಾದೋದಕವುಂಟು ಪ್ರಸಾದವುಂಟು
 ಆಚಾರವುಂಟು ಸದ್ಭಕ್ತಿಯುಂಟು

ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವರ್ತಿಸದೆ ಪೂಜಿಸದೆ
 ತನ್ನ ಸಂಸಾರದೊಡನೆ ಒಪಲ ಹೊರೆವವಂಗೆ
 ಗುರುವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ

ಪಾದೋದಕವಿಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ ಅವನು ಅವಿಚಾರಿ
ಅವನು ಅಶ್ರೇಷ್ಠ ಅವನು ಅಪೂಜ್ಯ ಅವನು ಭವಿ
ಅವನು ಲೋಗಿ ಅವನು ಮತ್ತೆ ಅವನು ದರ್ಶಕ
ಅವನು ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕನಯ್ಯಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ

೨

ನಾನು ಮಜ್ಜನವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನವ ಮಾಡಿಸುವೆ
ನಾನು ಸೀರಿಯನುಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದೇವಾಂಗವನುಡಿಸುವೆ
ನಾನು ಪರಿಮಳವ ಲೇಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಲೇಪಿಸುವೆ
ನಾನು ಅಕ್ಷತೆಯನಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷತೆಯ ನಿಡುವೆ
ನಾನು ಪುಷ್ಪವ ಮುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಪರಿಮಳ ಪುಷ್ಪವ ಮುಡಿಸುವೆ
ನಾನು ಧೂಪವಾಸನೆಯ ಕೊಳದ ಮುನ್ನವೆ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಧೂಪವಾಸನೆಯ ಕೊಡುವೆ
ನಾನು ದೀಪಾರತಿಯ ನೋಡದ ಮುನ್ನವೆ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಆರತಿಯ ನೋಡಿಸುವೆ
ನಾನು ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥವ ಸ್ವೀಕರಿಸದ ಮುನ್ನವೆ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮೃಷ್ಣಾನ್ನವ ನೀಡುವೆ
ನಾನು ಪಾನಂಗಳ ಕೊಳದ ಮುನ್ನವೆ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅಮೃತಪಾನಂಗಳ ಕೊಡುವೆ
ನಾನು ಕೈಯ್ಯ ತೊಳೆಯದ ಮುನ್ನವೆ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನವ ಮಾಡಿಸುವೆ
ನಾನು ವೀಳೆಯವಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ

ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತಾಂಬೂಲವ ಕೊಡುವೆ
 ನಾನು ಗದ್ದಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ
 ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಉನ್ನತಾಸನವನಿಕ್ಕುವೆ
 ನಾನು ಸುನಾದಂಗಳ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ
 ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸುಗೀತ ವಾದ್ಯಂಗಳ ಕೇಳಿಸುವೆ
 ನಾನು ಸುರೂಪಂಗಳ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ
 ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಗೀತ ನೃತ್ಯಂಗಳ ನೋಡಿಸುವೆ
 ನಾನು ಪುರುಷ ಸಂಗವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ
 ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅಂಗಸಂಯೋಗವ ಮಾಡಿಸುವೆ
 ನಾನು ಭೂಷಣಂಗಳ ತೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ
 ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಆಭರಣಂಗಳ ತೊಡಿಸುವೆ
 ನಾನು ವಾಹನಂಗಳನೇರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ
 ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವಾಹನವನೇರಿಸುವೆ
 ನಾನು ಮನೆಯೊಳಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ
 ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಗೃಹವ ಕೊಡುವೆ
 ಇಂತೀ ಹದಿನಾರು ತೆರನ ಭಕ್ತಿಯನು ಚರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು
 ಆ ಚರಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ ಭೋಗಿಸಿದ ಬಳಿಕ
 ನಾನು ಪ್ರಸಾದ ಮುಂತಾಗಿ ಭೋಗಿಸುವೆನಲ್ಲದೆ
 ಜಂಗಮವಿಲ್ಲದೆ ಇನಿತರೊಳಗೊಂದು ಭೋಗವನಾದರೂ
 ನಾನು ಭೋಗಿಸಿದನಾದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
 ಇಂತೀ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದಾತಂಗೆ
 ಗುರುವುಂಟು ಲಿಂಗವುಂಟು ಜಂಗಮವುಂಟು
 ವಾದೋದಕವುಂಟು ಪ್ರಸಾದವುಂಟು ಆಚಾರವುಂಟು ಭಕ್ತಿಯುಂಟು
 ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಯದಾತಂಗೆ
 ಗುರುವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ
 ವಾದೋದಕವಿಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ ಆಚಾರವಿಲ್ಲ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ
 ಅವನ ಬಾಳುವೆ ಹಂದಿಯ ಬಾಳುವೆ

ಅವನ ಬಾಳುವೆ ನಾಯ ಬಾಳುವೆ
ಅವನ ಬಾಳುವೆ ಕತ್ತೆಯ ಬಾಳುವೆ
ಅವನು ಸುರಮಾಂಸ ಭುಂಜಕನು
ಅವನು ಸರ್ವಚಾಂಡಾಲನಯ್ಯಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೩

ವ್ರತನಿಯಮ ಶೀಲಂಗಳಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಸಮಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆವೆನೆಂಬ ಭಕ್ತನ ಕ್ರಮಮೆಂತೆಂದಡೆ
ತಾನು ಭೋಗಿಸುವ ಸಕಲ ದ್ರವ್ಯಂಗಳೆಲ್ಲವನು
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಕೊಳಬೇಕು
ಅವಾವನೆಂದಡೆ ಮಜ್ಜನ ಭೋಜನ ಅಂದಳ ಸತ್ತಿಗೆ
ಚಾಮರ ಆನೆ ಕುದುರೆ ಕನ್ನಡಿ ಪರಿಮಳಲೇಪನ
ಗಂಧ ಅಕ್ಷತೆ ವಸ್ತ್ರ ಕಪ್ಪಡ ಮೆಟ್ಟು ತಾಂಬೂಲ
ರತ್ನಾಭರಣ ಮಂಚ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಸಂಸರ್ಗ
ಒಡೆಯರಿಗೆ ಆಯೆತೆಂಬುದ ಕೇಳಿ
ಆ ಒಡೆಯನ ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಸಾದದಿಂವ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದು
ತನ್ನ ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಗೆ ಕೊಟ್ಟನಾಗಬೇಕು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ—

ತೈಲಾಭ್ಯಂಗಂ ತನೂದ್ವರ್ತಂ ಸ್ನಾನ ಶೋಭನಮೈಥುನಮ್ |
ಜಂಗಮೇಷ್ಟಂ ವಿನಾ ಭುಜೇ ಪ್ರಸಾದೋ ನಿಷ್ಫಲೋ ಭವೇತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತೆಂಬ ಶಿವನ ವಾಕ್ಯವನರಿತು
ಎಲ್ಲ ವ್ರತಂಗಳಿಗೆಯೂ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವೇ ಪ್ರಾಣ
ಎಲ್ಲ ನಿಯಮಂಗಳಿಗೆಯೂ ಜಂಗಮ ದರ್ಶನವೇ ನಿಯಮ
ಎಲ್ಲ ಶೀಲಂಗಳಿಗೆಯೂ ಜಂಗಮದ ಮಾಟವೇ ಶೀಲ
ಈ ವ್ರತ ನಿಯಮ ಶೀಲಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಜಂಗಮದ ಮುಂದಿಟ್ಟು
ತುದ್ಧಿಯಹ ಕಾರಣ

ಆ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಅರ್ಘ್ಯ ಪ್ರಾಣ ಅಭಿಮಾನ ಮುಂತಾದ
ಈ ಮೂರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿದನಾದಡೆ ಎನಗದೇ ದ್ರೋಹ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಸರ್ವಾಚಾರವಿಶೇಷೇಣ ಸರ್ವವ್ರತ ವಿಶೇಷತಃ |

ಸರ್ವಶೀಲವಿಶೇಷೇಣ ಶಿವದಾಸೋತ್ತಮ ಸುತ ಮಮ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತೆಂಬ ವಾಕ್ಯವನರಿತು

ಆ ಜಂಗಮದ ದರ್ಶನದಿಂದವೇ ಸಕಲ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಪವಿತ್ರವು

ಆ ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥದಿಂದವೇ ಮಹಾಘನಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜೀವಕಳೆ

ಆ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೇ ಮಹಾಘನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿ

ಇಷ್ಟನರಿದ ಬಳಿಕ ಆ ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವ ಮಾಡಿದಡೆ

ಕುಂಭಿಯ ಪಾತಕ ನಾಯಕ ನರಕ ತಪ್ಪದು

ಈ ಜಂಗಮದ ಭಕ್ತಿ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಕೊರತೆಯಾದರೆ ಇದೇ ದ್ರೋಹ

ಇದಕ್ಕೆ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಜೀವವುಳ್ಳ ಪರ್ಯಂತರ

ಇದೇ ಅತಾರವಾಗಿ ನಡೆದು ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವನೊಡಗೂಡುವೆನು

ಶಿವರಹಸ್ಯ ಪುಟ ೧೨

ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಸ್ಥಲ ೨೯

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ವೀರನಾಹೇಶ್ವರರು ಸಕಲ ಭೋಗಂಗಳು
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಸಾದ ಮುಂತಾಗಿ ಭೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರತಿ
ಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದಮುಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ಕೊಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಕೊಳಲಾಗದೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ವೀರಾಗಮೇ—

ಜಂಗಮಾನಾಂ ಪಾದತೀರ್ಥಂ ಲಿಂಗಮುಜ್ಜನ ಮುಕ್ತಮುಂ |

ತತ್ಪ್ರಸಾದಂ ನಾಹಾದೇವಿ ನೈವೇದ್ಯಂ ಶುಭಮಂಗಲಮ್ || ೧ ||

ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥದಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕವು ಮಾಡುವುದು,
ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯವು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ
ಶುಭವು ಕೇಳಾ ಇಂತೆಂದು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ದೇವರು ವೇಳ್ದರು.

ಪಾದಾಭಿಷೇಕಸಲಿಲಂ ಭುಕ್ತಶೇಷಾನ್ನ ಮುಕ್ತಮಮ್ |

ಅಭಿಷೇಕಂ ಚ ನೈವೇದ್ಯಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಶಿವಲಿಂಗದಮ್ || ೨ ||

ಜಂಗಮ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕವು ಮಾಡಿದ ಉದಕವನ್ನು ಆ
ಜಂಗಮಲಿಂಗವಾರೋಗಣೆಯು ಮಾಡಿ ಮಿಕ್ಕ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತೆಗೆದು
ಕೊಂಡು ಆ ಜಂಗಮದ ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮುಜ್ಜನವು ಮಾಡು
ವುದು ಆ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವನ್ನೇ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿವೇದಿಸುವುದು.

ಜಂಗಮಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಾನ್ನಂ ನೈವೇದ್ಯಂ ಚ ಸಪುರ್ಣಮ್ |

ಪ್ರಸಾದೇನ ತು ಶ್ರದ್ಧಾತ್ಮಾ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲಮುಚ್ಯತೇ || ೩ ||

ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದಾನ್ನವನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿ

ಸುವುದು. ಆ ಲಿಂಗದ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ನಾನು ಶುದ್ಧಾತ್ಮನಹೆನ್ನು. ಇದೀಗಲೇ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದು.

ತಸ್ಮಾ ಜಂಗಮಲಿಂಗಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಂತು ಸಮರ್ಪಣಮ್ |
ಅಭಿಷೇಕ ಜಲಂ ಸ್ನಾನಂ ವಿಶೇಷಂ ಮಮಕತ್ಯತೇ || ೪ ||

ಅದುವಾರಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ನನಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದು. ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ಪಾದೋದಕವನೆನಗೆ ಅಭಿಷೇಕವ ಮಾಡುವುದು.

ಪಾದತೀರ್ಥಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಚ ನಿತ್ಯಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ ಭವೇತ್ |
ಸದಾಸೇವಿತಭಕ್ತಶ್ಚ ಮಮ ರೂಪಃ ಸ ಪಾರ್ವತಿ || ೫ ||

ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿ ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡುವುದು. ಆವಾಗಲೂ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವಕೊಂಬು ಸದ್ಭಕ್ತನಿಗಲೇ ನಾನೆಂದು ಶಿವನ ವಾಕ್ಯವು.

ವಚನಗಳು

೧

ಜಂಗಮ ಲಿಂಗವೇ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದರಿದ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲದೇ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳಲಾಗದು ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದೆಂದು ತಂಕೆಯಮಾಡಲಾಗದು

ಅದೆಂತೆಂದೆ ವಿವರಾಗಮದಲ್ಲಿ—

ಜಂಗಮಾದಿಗುರೂಣಾಂ ಚ ಅಸಾದಿ ಸ್ವಯಲಿಂಗವತ್ |
ಅದಿ ಪ್ರಸಾದೇ ವಿರೋಧೇ ಇಷ್ಟೋಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಂ ತು ಕಿಲ್ವಿಷಮ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಪ್ರಾಣಭಾವದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಸಂದಿತ್ತು ಈ ಭೇದವನರಿದು ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳಲಾಗದು

ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರು ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಅವಿಯಲಿಂಗ ಅನಾದಿಯ ಶರಣನೆಂದು

ತನ್ನಿಂದ ತಾನಾಯಿತ್ತು ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ

ಅದಿಯ ಕಾಯ ಅನಾದಿಯ ಪ್ರಾಣವೆಂಬ

ಈ ಉಭಯದ ಭೇದವ ತಿಳಿದು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿರಣ್ಣಾ

ಅಂತು ಅನಾದಿಯ ಪ್ರಸಾದ ಆದಿಗೆ ಸಲುವುದು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ತಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಅನಾದಿ ಜಂಗಮಶ್ಚೈವ ಆದಿಲಿಂಗಸ್ಥಲಂ ಭವೇತ್

ಅನಾದೇಶ್ಚ ವಿರೋಧೇನ ಇಷ್ಟೋಚ್ಛಿಷ್ಟಂ ತು ಕಿಲ್ಬಿಷಮ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿತು ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಸಾದ ವಿರೋಧವಾಗಿ

ಪಿಂಡ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡೊಡೆ ಕಿಲ್ಬಿಷ ನೋಡಾ ಕೂಡಲ

ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೩

ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಕರ್ಮಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೇ

ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಸದ್ಕರ್ಮಿಗಳು ಕೇಳಿರೇ

ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಕರ್ಮಿಗಳದು ಅನಾಚಾರ

ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದು ಸದಾಚಾರ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ತಿವರಹಸ್ಯ—

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಪ್ರಸಾದಂ ಚ ಪ್ರಸದದ್ಯಾಜ್ಞಂ ಮಾರ್ಪಿತೇ

ಜಂಗಮಾರ್ಪಿತ ಶೇಷಂ ತು ಸದದ್ಯಾಲ್ಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಷು ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದು ಕಾರಣ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದ

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡೆನಾಗಿ ಎನ್ನಭವವು ಎಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ

ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವ ತಂದು

ಎನ್ನಂಗದ ಮೇಲೆ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿದನಯ್ಯಾ
 ಬಿಜಯಂಗೈಸಲೊಡನೆ ನಾನು ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ
 ಪೋಡಲೋಪಚಾರಂಗಳಂ ಮಾಡಿ ಚತುರ್ವಿಧ
 ಫಲಪದ ಪುರುಷಾರ್ಥಂಗಳಂ ಪಡೆದೆನು
 ಆ ಚತುರ್ವಿಧ ಫಲಪದ ಪುರುಷಾರ್ಥಂಗಳು
 ಭವಕ್ಕೆ ಬೀಜವೆಂದರಿದು ಹಿಂದಣ ಪರಿಭವಂಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಲಾರದೆ
 ನಾನು ನಿಕಲಂಕವೆಂಬ ಹೊಲನ ಹೊಕ್ಕು ಒಂದು ನಿಧಾನವ
 ಕಂಡೆನು

ಅಯ್ಯಾ ಆ ಸಿಧಾನದ ಹೆಸರೇನೆಂದಡೆ
 ಕ್ರೈಲಿಂಗಧಾರಿ ಮೂಲಾಂಕುರವೊಂದಾದ ಚರಲಿಂಗವೆಂದರಿದು
 ಆ ಚರಲಿಂಗದ ಪಾದೋದಕ್ರಮಂ ತಂದು
 ನನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಚತುರ್ವಿಧ ಫಲಪದ ಪುರುಷಾರ್ಥವೆಂಬ
 ಭವಕ್ಕೆ ಬೀಜವೆಂಬವಂ ತೊಳೆದೆನಯ್ಯಾ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ

ಸಾಲೋಕ್ಕಮಪಿ ಸಾಮಿಷ್ಯಂ ಸಾರೂಪ್ಯಂ ಚ ಸಾಯುಜ್ಯತಾಮ್ |
 ಸಕ್ಯತ್ಯಾಂಕ್ಷಿತ ಭಕ್ತಶ್ಚ ರಾರವಂ ಸರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಆ ಚರಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವ ತಂದೆನ್ನ
 ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಜೀವಕಳೆಯಂ ಮಾಡಿ ಅರ್ಪಿಸಿದನಯ್ಯಾ
 “ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶರೂಪೋಽಯಂ ಸಹಜಂ ಗಮಯಿಷ್ಯತೇ ” |

ಮತ್ತೆಯೂ—

ಜಂಗಮಾನಾಂ ಪಾದತೀರ್ಥಂ ಲಿಂಗಮಜ್ಜನಮ್ಬುಜಮಮ್ |
 ತತ್ತಸಾದಂ ಮಹಾದೇವಿ ನೈವೇದ್ಯಂ ಶುಭಮಂಗಲಮ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಆ ಚರಲಿಂಗವೇ ಅಂಗ ಆ ಚರಲಿಂಗವೇ ಲಿಂಗ
 ಆ ಚರಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣವೆನಗೆ
 ಇದು ಚತುರ್ವಿಧ ಫಲ ಪದ ಪುರುಷಾರ್ಥಂಗಳಂ ಮೀರಿದ ಘನವು
 ಇಂತು ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲೆನ್ನ ಭವನಾಶ ಹರಿಯುತ್ತಯ್ಯಾ
 ಕೊಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇನಾ

೫

ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವರು ತೃಣಪುರುಷನಂ ಮಾಡಿ
ಮೀಮಾಂಸಕಂಗೆ ಉತ್ತರವಂ ಕೊಡು ಹೋಗಿನಲು
ಆ ತೃಣಪುರುಷನು ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕೈಕೊಂಡು
ಮೀಮಾಂಸಕಂಗೆ ಉತ್ತರವಂ ಕೊಟ್ಟು
ಶಿವ ವಿರಹಿತವಾದ ಕಾಳ್ಪರಾಣಂಗಳೆಲ್ಲವಂ ಬಯಲು ಮಾಡಿ
ನುಡಿಯಲು

ಆತಂಗೆ ಶಿವಜ್ಞಾನ ತಲೆದೋರಿ ಆ ಬಸವೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ
ವಂದನಂ ಗೈದು ಉಪದೇಶವಂ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನಲು
ಆತಂಗೆ ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಯಂ ಮಾಡಿ
ಷಟ್ಸ್ಥಲಮಾರ್ಗ ಕ್ರಿಯೆಯಂ ನಿರೂಪಿಸಿ ತಿಳುಹಲು
ಎಲೈ ಬಸವೇಶ್ವರಾ ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವ
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೇಳಲು
ಕೇಳೈ ಮೀಮಾಂಸಕ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು
ಕೈಲಾಸದ ಸಮಸ್ತದೇವಗಣಂಗಳೊಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿರಲು
ಸೂತ್ರೀಕನೆಂಬ ಶೈವಾಚಾರ್ಯನು ಎಲೈ ಪರಮೇಶ್ವರನೆ
ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಹುದೇ
ಎನ್ನಲು

ಎಲೈ ಸೂತ್ರೀಕನೇ ಕೇಳು ನಾನೆಂದಡೂ ಜಂಗಮವೆಂದಡೂ ಬೇರೆಯಿಲ್ಲ
ಅದುಕಾರಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗವೇ ಅಧಿಕ
ಆ ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ಪಾದತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವ
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನಂದಿಸಿ ನುಡಿದ ವಾಗ್ಗೋಷಕ್ಕೆ
ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೂಕರನ ಬಸುರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ
ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಯ ಅಶುದ್ಧವನು ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭುಂಜಿಸಿ
ನರಕ ಜೀವಿಯಾಗಿವೆಂದುದೇ ಸಾಕ್ಷಿ

ಪ್ರಸಾದನಿಂದಕಃ ಸೂತ್ರೀ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ |
ಜನ್ಮನಾ ಸೂಕರೋ ಭೂತ್ವಾ ಜಾಯತೇ ಹಿ ನ ಸಂಶಯಮ್ |
ವಿಶಾಪಂ ಕುರು ಮೇ ಸ್ವಾಮಿನ್ಮದ್ರೂಂಪಚ ಮಮಪ್ರಭೋ |

ಭಕ್ತಸ್ವಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪಾಯ ನಮಸ್ತೇ ಭಕ್ತದೇವಿನೇ ||
 ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸುವಿಚಾರಸ್ತು ಚರೋಚ್ಛಿಷ್ಟಾನ್ನ ಸೇವನಾತ್ |
 ಕ್ಷಯಂತಿ ಕ್ರೋಡ ಜಸ್ಮಾದಿ ತಥ್ಯಂ ತೇ ಶೈವ ಸೂತ್ರಕ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿತು ಮತ್ತೆ ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥವ
 ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊಳಬಾರದೆಂಬ ಪಂಚಮಹಾವಾತಕರ ನೂತ
 ಕೇಳಲಾಗದು

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ವೀರಾಗಮದಲ್ಲಿ—

ಜಂಗಮಾನಾಮಹಂ ಪ್ರಾಣೋ ಮಮ ಪ್ರಾಣಸ್ತು ಜಂಗಮಃ |
 ಜಂಗಮಾನಾಮಹಂ ಪೂಜ್ಯೋ ಮಮ ಪೂಜೋಹಿ ಜಂಗಮಃ ||
 ಪರಸ್ಪರಮ ಭೇದತ್ವಾ ಜ್ಞಂಗಮಸ್ಯ ಮಮಾಪಿಚ |
 ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದೇನ ವಿನಾತ್ಮಪ್ರಿರ್ನ ಜಾಯತೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತೆಂಬ ಶಿವನ ವಾಕ್ಯವನರಿತು-
 ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಲಿವುದು
 ಪ್ರಸಾದವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯವ ಸಮರ್ಪಿಸಿ
 ಭೋಗಿಸುವಾತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತ ಆತನೇ ಮಾಹೇಶ್ವರ
 ಆತನೇ ಪ್ರಸಾದಿ ಆತನೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಆತನೇ ಶರಣ ಆತನೇ ಐಕ್ಯ
 ಇಂತಪ್ಪು ಷಟ್ಸ್ಥಿಲ ಬ್ರಹ್ಮಿಗೆ ನಮೋ ನಮಃ ಎಂಬೆ
 ಇಂತಲ್ಲದೆ ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದ ವಿರಹಿತವಾಗಿ
 ಅವನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ
 ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ
 ಜಂಗಮದ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನು ತುಡ್ಡ ಶೈವನು
 ಆತನು ವೀರಶೈವ ಭಕ್ತನಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ
 ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

ತಾಮಸ ಶೀಲ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೩೦

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರು ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಬೇಕೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಂಗಳು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಕೊಂಬುದು. ಇಂತಲ್ಲದೆ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ವಿರಹಿತವಾಗಿ ಕೊಂಡ ನಾದರೆ ಆ ಭಕ್ತಂಗೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲವೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ವೀರಾಗಮೇ—

ವ್ರತಂ ಶಿವೈಕ್ಯವಿಷಯಂ ನಿಯಮಶ್ಚ ಸನಾತನಃ |

ಶೀಲ ಮಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಸದ್ವಿರ್ಯೇನ ಶೀಲಂ ಭವೇತ್ಪುಮಾನ್ ||೧||

ಶಿವನು ಒಬ್ಬನೇ ಅಶ್ರಯವಾಗಿ ಉಳ್ಳ ವ್ರತವು ನಿತ್ಯವಾದ ನಿಯಮವು ಶೀಲವೆಂದು ಸಜ್ಜನರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಿಹುದು. ವೀರಶೈವ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವ್ರತನಿಯಮಂಗಳು ಶೀಲವೆನಿಸಿಕೊಂಬವು. ಶೀಲವನ್ನು ನಡೆಸದವನು ಪುರುಷನೇ ಅಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಂದೇ—

ಶೀಲಂ ಸಂಪಾದಯೇತ್ಪಾಜ್ಞಾ ವಿವಿಧಂ ಶಾಸ್ತ್ರಸೇವಿತಮ್ |

ಸ ಹ್ಯಶೀಲಃ ಶಿವಂ ಯಾತಿ ವಿಧಿಹೀನಂ ಫಲಂ ಯಥಾ ||೨||

ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಹಲವು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂ ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಚ್ಚರಿತ್ರವನು ಗಳಿಸುವುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳೆಂದೂ ಕಾರಣವಾಗಿ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದವನನು ಫಲವು ಹೇಗೆ ಹೊಂದದೋ ಹಾಗೇ ಶೀಲವಿಲ್ಲದ ಪುರುಷನು ಶಿವನನ್ನೆದಲಾರನು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಸರ್ವಪ್ರತಾನಾಮಧಿಕಂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ್ರತಂ ಮಹತ್ |

ತದ್ವ್ರತಂ ಮಮದೇಹಸ್ತು ಮನ್ಮಥಂ ಜಂಗಮೋ ಭವೇತ್ ||೩||

ಸಮಸ್ತ ವ್ರಂತಗಳೊಳಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ವ್ರತವೇ ಮಹತ್ತಾದ ವ್ರತವು, ಆ ಮಹತ್ತಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ್ರತವೇ ನನ್ನ ಶರೀರವು. ಆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಮುಖವೇ ನನ್ನ ಮುಖವು. ಈ ಮುಖಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಭೋಗಂಗಳು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಬ ಸದ್ಭಕ್ತನಿಗಲೇ ಶಿಲನಂತನೊಂದು ಪರ ಮೇಶ್ವರನು ದೇವಿಯರಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನು.

ವಚನಗಳು

೧

ವ್ರತನೇನು ಕರ್ತವ್ಯವೆ ನಿತ್ಯವು ಮಾಡುವ ಸದ್ಭಕ್ತರು ನೀವು
ಕೇಳಿರೋ

ಲಿಂಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಂಗಮವೇ ವಿಶೇಷವೆಂದು
ಆ ಜಂಗಮದ ಪಾದೋಕದಿಂದ ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಂದು
ಪ್ರಸಾದವಂ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ
ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಪೋಡತೋಪಚಾರದಿಂದ
ಲಿಂಗದಪ್ರಾಣ ಜಂಗಮವೆಂದು ಮಾಡಿ
ಮತ್ತಾ ಜಂಗಮವು ಮನೆಗೆ ಬರಲು ಸಂದೇಹವ ಮಾಡಲೇಕೆ

ಅದೆಂತೆಂದದೆ—

ಪ್ರಸಾದಂ ಶಿವಲಿಂಗೇತು ಯಃ ಸದೇಹಂ ಸಮರ್ಪಯೇತ್ |

ಜಾರತ್ಯೇನೋದ್ಭವಂ ತಸ್ಯ ವಿದಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಾನೋತ್ತಮಾಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದರಿದು
ಲಿಂಗದ ಪ್ರಾಣ ಜಂಗಮವೆಂದರಿದು ಉಭಯಪ್ರಾಣ ತತ್ಪ್ರಾಣನೆಂದು
ಭಕ್ತಿಗೆ ಅವಿಶ್ವಾಸವಾಗಲೇಕೆ
ಆ ಜಂಗಮವು ದೇಹ ಬೇಡಿದದೆ ಸಂಸಾರಿಯೆಂದೂ

ಹೊನ್ನ ಬೇಡಿದಡೆ ಆತಕನೆಂದೂ ಮಂಣ ಬೇಡಿದಡೆ ಬದ್ಧನೆಂದೂ
ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೊಂದು ಮತ್ತೆ ಭಕ್ತಿಯವಾಸೆಗೆ ಹೊರಲೇಕೆ-
ಎಷ್ಟುಕಾಲ ಮಾಡಿದ ದ್ರವ್ಯವು ಸವೆದಡೆ ಭಕ್ತಿಗೆ ಸಲ್ಲ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಲ್ಲ
ವಿಶ್ವಾಸ ಹೀನಂಗೆ ಸತ್ಯ ಭಕ್ತಿ ಹುಸಿಯೆಂಬೆ-
ನೀಕಲಂಕ ಮುಳ್ಳಿಕಾಜುನಾ

೨

ಒಡೆಯರೆ ಕಟ್ಟಳೆಯಾದ ತೀಲವಂತ ಭಕ್ತನ ಪರಿಯಾಯನ
ಕೇಳಿರಂಣಾ

ಅತನ ಅಗ್ಗಣಿಯ ಕೊಂಬನ್ನಕ್ಕರ ಒಡೆಯರು ದೇವರು
ಉಂಡ ಬಳಿಕ ಗಡಿತದಿಯ ಕಾಯ್ದು ಮಲಗೊಂದು ಕಳುಹಿ
ಬೆಳಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಡೆಯರ ಕರೆಯೆಂದು
ಒಡೆಯರು ಮರದಿಂ ಬಂದಲ್ಲಿ ಮಡದಿಯರ ಮನೆಯೊಳಗಡಗಿಸಿ
ತನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೈಯಿಂದ ಒಡೆಯರ ಸಾದನಂ
ತೊಳೆಯಿಸಿ

ಆ ತೊಳೆನೀರ ತರಿಸಿ ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು
ತೀರ್ಥವೆಂದು ಕೊಂಬ ಕುಡುಹಿಯ ನೋಡಾ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ವೀರಾಗಮದಲ್ಲಿ—

ಗಾರಾಜಂಗಮ ಪಾದಾರ್ಚನ ದಾಸೀ ಹಸ್ತೇನ ಧೌತಯೇತ್ |
ಯುಗಕೋಟಿ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ನರೋ ಭವತಿ ಕಿಲ್ಬಸೀ ||

ಇಂತೆಂಬ ತಿವನ ವಾಕ್ಯವನರಿಯದೆ
ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆಂಗಿ ಜಂಗಮನ ವಿಶ್ವಾಸವ ಮಾಡಿ
ಅವರುಂಡು ಮಿಕ್ಕುದ ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರಿ
ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ತಿಂಬ ಕುನ್ನಿಯ ನೋಡಾ
ಇಂತೀ ತಮ್ಮ ವ್ರತಗಳ ತಾವರಿಯದೆ
ಸುರೆಯ ಕುಡಿದವರಂತೆ ಮರುಳು ಗ್ರಹ ಹೊಡೆದವನಂತೆ
ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ವಂಚನ ಭಕ್ತಿ ಅಸಗನೀರಡಿಸಿ ಸತ್ತಂತಾಯಿತ್ತು
ಅವಗುಣೆಯು ಕಟ್ಟಳೆಯ ಭಕ್ತಿಯನೇಸುಕಾಲ ಮಾಡಿದರೇನು

ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗನ ಮುಟ್ಟದೆ ಇತ್ತಲೇ ಉಳಿದು ಹೋಯಿತ್ತು
ವೈರ್ಭವಾಗಿ

೩

ಶಿವಶಿವಾ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಜಂಗಮನ ಕಂಡು-

ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಗುಡಿಯ ಕುಟ್ಟುವರಯ್ಯಾ

ನೆಟ್ಟನೆ ಮನೆಗೆ ಜಂಗಮ ಬಂದರೆ ಕೆಟ್ಟವಿನ್ನೇನ ಬೇಡುವರೋ

ಎಂದೆಂಬ ಕಷ್ಟಜೀವಿಯ ಭಕ್ತಿಯಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ವ್ರತಸ್ಥನ ಭಕ್ತಿ ||

ಕಾಗೆಯ ತಮ್ಮ ದೇವರೆಂದು ಕರೆದು ಮನೆಯಮೇಲೆ ಕೂಳಹಾಕಿ-

ಕೈ ಮುಗಿದು ಬೇಡಿಕೊಂಬರಯ್ಯಾ

ಆ ಕಾಗೆ ಬಂದು ಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕರೆ ಒಕ್ಕಲೆತ್ತಿಹೋಹ-

ಮರ್ಕಟನ ಭಕ್ತಿಯಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ನಿಯಮಸ್ಥನ ಭಕ್ತಿ ||

ಹಾವು ತಮ್ಮ ದೇವರೆಂದು ಹಾಲನೆರೆದು ಪೂಜಿಸಿ ಕೈ ಮುಗಿದು

ಬೇಡಿಕೊಂಬರಯ್ಯಾ

ಆ ಹಾವ ಕಂಡು ಹೆದರಿ ಓಡುವ ಭಾವಭ್ರಮಿತನ-

ಭಕ್ತಿಯಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಶೀಲವಂತನ ಭಕ್ತಿ ||

ಹೊಸ್ತಿಲು ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸಿ

ಮರಳಿ ಇಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿ ದಾಂಟಿ ಹೋಹ

ಒಕ್ಕಲಿತಿಯ ಭಕ್ತಿಯಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಭಾಷೆವಂತನ ಭಕ್ತಿ ||

ಕೆರಹ ಕಳೆದು ಕೈತೊಳೆದು ಸಗ್ಗಲೆಯ ನೀರುಕುಡಿದ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಭಕ್ತಿಯಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಸಮಯಾಚಾರನ ಭಕ್ತಿ ||

ನಾಯನಡು ಸಣ್ಣನೆಂದು ಅಂದಳವನೇರಿಸಿದ

ಆ ನಾಯಿ ಎಲುವ ಕಂಡಿಳಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ನಿತ್ಯಕೃತ್ಯನ ಭಕ್ತಿ ||

ಇಂತೀ ಆರು ಪ್ರಕಾರದ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳ ತೋರಿ ಹೇಳಿದೆ

ಅಂತು ಭಕ್ತಜಂಗಮನೇ ಶಿವನೆಂದರಿದು

ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಕೊಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ ಬಳಿಕ

ಮತ್ತಾ ಜಂಗಮನು ಮನೆಗೆಬಂದು ಹೊನ್ನುವಸ್ತ್ರ ಕನ್ನಿಕೆಯರ-

ಮುಟ್ಟುವರೆಂಬ ಅಳುಕುಂಟೇ ಭಕ್ತಂಗೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿ

ಅದೆಂತೆಂದೆಡೆ ಲೈಂಗ್ಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ—

ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನೇಷು ವಂಚನಂ ನೈವ ಕುತ್ರಚಿತ್ |

ಯಥಾಭವೇದೇವ ತಥಾ ಚರೋಚ್ಚಿಷ್ಟಂ ವಿಶೇಷತಃ ||

ಸ್ವೇಷ್ಟಲಿಂಗಸ್ಯ ದತ್ತಾತು ಪುನಸ್ತೇವೇತ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ |

ಸವಿವಷಟ್ಸ್ಥಿಲ ಬ್ರಹ್ಮೀ ಪ್ರಸಾದೀಶ್ಯಾನ್ನ ಹೇಶ್ವರಃ ||

ಇಂತೆಂಬ ಪುರಾಣವಾಕ್ಯಗಳನರಿಯದೆ ಅಳುಕುಳ್ಳದೆ ಸುಡುಸುಡು

ಅವನು ಗುರುದ್ರೋಹಿ ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟನು ವ್ರತಗೇಡಿ

ನರಮಾಂಸ ಭುಂಜಕನು ಜಂಗಮನಿಂದಕನು ಪಾಷಂಡನು

ದೂಷಕನು

ಅವನ ಹಿದಿದು ಹೆಡೆಗುಡಿಯಂ ಕಟ್ಟಿ ಮೂಗನುತ್ತರಿಸಿ

ಇಟ್ಟಿಗೆಯಲೊರಸಿ ಅನಂತಕಾಲ ನರಕದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹುವ

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವರು

ತಾಮಸ ಸಹಭೋಜನ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೩೧

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರು ತಾವು ಭೋಗಿಸುವ ಸಕಲ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬಾತನಿಗಲ್ಲೇ ಸದ್ಭಕ್ತನಲ್ಲದೆ ಉಳಿದಂತೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ವಿರಚಿತವಾಗಿ ಸಕಲಭೋಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬಾತ ಸದ್ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲನೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಬರ ಭಕ್ತಿಯುಂಟು ಅನ್ನ ಬರವೂ ಭಯಬೇಕಾದ ಕಾರಣ ಭಯವ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನವು ಮಾಡಲಾಗದೆಂಬುದು ತಿಳುಪಲೋಸುಗ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಅಪ್ಪಶಬ್ದೋ ಮಹಾದೇವಿ ವರ್ಜನೀಯಸ್ತು ಸಜ್ಜನೈಃ |

ಭವಿಶಬ್ದಃ ಕುಶಬ್ದಶ್ಚ ಹಿಂಸಾಶಬ್ದಶ್ಚ ಘಾಪಕಃ ||೧||

ಶ್ವಪಚಾಸೃತ ಶಬ್ದಶ್ಚ ಕರ್ಕಶೋ ಭಾಂಡಕೋಽಪಿ ಚ |

ಬೀಭತ್ಸುಕೋ ಮಹಾದೇವಿ ಪ್ರಸಾದೀ ವರ್ಜಯೇತ್ಕ್ರಮಾತ್ ||೨||

ಭವಿಶಬ್ದ ಕುಶಬ್ದ ಹಿಂಸೆಮಾಡುವ ಶಬ್ದ ಶ್ವಪಚಶಬ್ದ ಅನ್ಯತ ಶಬ್ದ ಕರ್ಕಶವಾದ ಶಬ್ದ ಭಂಡಶಬ್ದ ಹೇಸಿಕೆಯ ಶಬ್ದ ಈ ಎಂಟು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಶಿವ ಪ್ರಸಾದಿಯು ಬಿಡುವುದು. ಇಂತಿವ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡಲಾಗದು.

ವೀರಾಗಮೇ—

ಮನದ್ರವ್ಯಂ ತನುದ್ರವ್ಯಂ ಉಭಯಂ ಜಂಗಮಾರ್ಪಿತಮ್ |

ಉಭಯಾರ್ಪಣ ಹೀನಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದೋ ನಿಷ್ಕಲೋಭವೇತ್ ||೩||

ಮನವೆಂಬ ಒಡವೆಯನ್ನು ತನುವೆಂಬ ಒಡವೆಯನ್ನು ಜಂಗಮಲಿಂಗಾರ್ಪಣವು ಮಾಡುವುದು. ಈ ಉಭಯಾರ್ಪಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಸಾದವು ನಿಷ್ಫಲವಹುದು. ಅವನು ಭವಿಯಿಂದ ಭವಿತನವನುಳ್ಳವನು ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಎಂತು ಉಣಬಹುದು.

ಲೈಂಗ್ಯೇ—

ಸರ್ವಾಪಸ್ಥಾಗತ ಪ್ರಾಣೋ ಭಾಜನಂ ಭೋಜನಸ್ತಥಾ |
ಹಸ್ತೇ ಲಿಂಗಂ ಪ್ರತಿ ಗೃಹ್ಯ ನರಕೇ ಕಾಲಮಕ್ಷಯಮ್ ||೪||

ಎಲ್ಲಾ ಗಳೂ ಪ್ರಾಣವಾಯುವಿನ ಗುಣವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದು ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ
ಲಿಂಗವ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತುತ್ತು ತುತ್ತಿಗೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರಿ ತೋರಿ ಸಹ
ಭೋಜನವಮಾಡುವ ಭಕ್ತನು ಅನೇಕ ಕೇಡಿಲ್ಲದ ನರಕದಲ್ಲಿಹನು.

ವಚನ

೧

ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವನೆಂದು ಅಂಜದ ಮತವದೇನಪ್ಪುದೋ
ಭಯವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿ ದಯವಿಲ್ಲದ ಶೀಲ-ಗುಣವಿಲ್ಲದ ನಂಟು
ಮುಂದೇನಪ್ಪುದೋ
ಭಯವ ಮರೆದು ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹ ಭೋಜನವ ಮಾಡಿದರೆ
ಪಂಚ ಮಹಾ ಸಾತಕ ತಪ್ಪುದು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ
ಗುರುವ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗವನೊಲಿಸುವೆನೆಂದರೆ
ಗುರುವು ಲಿಂಗವು ಎರಡೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಹವು
ಗುರುವೆಂಬುದೇ ಭಯಭಕ್ತಿ ಲಿಂಗವೆಂದೇ ಶಿವನು
ಆ ಭಯ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಶಿವನೊಲಿಸ ಬಾರದು ರೇಕಂಠಪ್ರಿಯ
ನಾಗಿನಾಥಾ

೨

ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನವ, ಮಾಡುವ ಅದ್ವೈತಿಗಳ
ಮಾತಕೇಳಿ ಸಂಸಾರದೊಳಗಿದ್ದ ಭಕ್ತನು
ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹ ಭೋಜನವ ಮಾಡಿದರೆ
ಪಂಚ ಮಹಾಸಾತಕ ತಪ್ಪುದು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ
ಶಿವಧರ್ಮ—

ರಾಗದ್ವೇಷ ಮದೋನ್ಮತ್ತ ಸ್ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಪರಾಙ್ಮುಖಃ
ಸಂಸಾರಸ್ಯ ಮಹಾಪಂಕೇ ಜೀರ್ಣಾಗೌರಿವ ಮಜ್ಜತೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿತು ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನವ
ಮಾಡಲಾಗದು
ಕಾನು ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹಮದ ಮತ್ಸರ ಆಶೆಯುಳ್ಳನಕ್ಕರೆ
ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡಲಾಗದು
ಹಸಿವು ತೃಷೆ ನಿದ್ರೆ ವಿಷಯ ಅಲಸ್ಯವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರೆ
ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡಲಾಗದು
ಮಾಡುವ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೇ
ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ತ್ರಿವಿಧವನು ಏಕಾರ್ಥವ ಮಾಡದನ್ನಕ್ಕರೆ
ಸಹಭೋಜನವುಂಟೇ

ಹೇಳಿರಣ್ಣಾ ಇಲ್ಲಿವಾಗಿ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಗುರುಮೇಕಂ ಲಿಂಗಮೇಕಂ ಚರಮೇಕವಿಧಂ ತಥಾ

ತ್ರಿವಿಧಂ ಭಿನ್ನಭಾವೇನ ಸ್ವಾನುಗರ್ಭಿತು ಜಾಯತೇ ||

ಇಂತೆಂಬ ಶಿವನವಾಕ್ಯವನರಿಯದೆ
ನೀವೇ ಲಿಂಗವೆಂಬಿರಿ ಲಿಂಗವೇನೀನೆಂಬಿರಿ
ಜನನ ಮರಣ ಹಾಗೂ ನಿರೋಧ ಉಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರೆ
ನೀವೆಂತು ಲಿಂಗವಪ್ಪಿರಿ ಹೇಳಿರಣ್ಣಾ
ಈ ಶಿವಜ್ಞಾನದ ಮಹಾಧರ್ಮವನರಿಯದೆ
ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹ ಭೋಜನವ ಮಾಡಿದಡೆ
ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ ಬಿಡುವನೇ ನಮ್ಮ
ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಮದೇವರು

೩

ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹ ಭೋಜನವ ಮಾಡುವ
ಸಾಧಕರೆಲ್ಲರೂ ನೀವು ಕೇಳಿರೋ
ಲಿಂಗವೇ ಕರ್ತೃವಾಗಿ ನೀವೇ ಭ್ರತೃರಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ
ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹ ಭೋಜನವ ಮಾಡಲಾಗದು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ
ಲಿಂಗವು ಅಮಲ ಸ್ವರೂಪವು ನೀನು ಮಲದೇಹಿ
ನಿನಗೆ ಪ್ರಪಂಚು ಲಿಂಗವು ನಿಷ್ಪ್ರಪಂಚು
ನೀನು ಅಂಗಿ ಲಿಂಗವು ನಿರಂಗಿ

ಅಂತಹ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ನಿನಗೂ ಸಹಭೋಜನವೆಂತುಂಟಯ್ಯಾ
ಜಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುದ
ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಸಹಭೋಜನ ಮಾಡುವ ಪರಿಯಂತೋ
ಸಾಕು ಕುಟಿಲದ ಊಟ
ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದ ಅರ್ಪಿತವದೇಕೆ
ಕೇಳಿರಂಣಾ ನರಕಕ್ಕೆ ಭಾಜನರಪ್ಪರಲ್ಲದೆ

೪

ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನ ಮಾಡುವ ಸದ್ಭಕ್ತನ
ಆಚರಣೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂತುಂಟಯ್ಯಾ ಅಂದರೆ
ಜಂಗಮದ ಪಾದೋದಕವ ತನ್ನಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ
ಜಂಗಮದ ಕುಂದು ನಿದೇಯಂ ಕೇಳಲಾಗದು
ಅಥವಾ ಕೇಳಿದಡೆ ಆ ನಿದಕನಂ ಕೊಲ್ಲುವುದು
ಕೊಲಲಾಗದಿದ್ದಡೆ ತನ್ನ ತಾನಿರಿದುಕೊಂಡು ಸಾವುದು
ಸಾಯಲಾಗದಿದ್ದಡೆ ಅವನ ಬಯ್ಯುದು
ಇಷ್ಟುಳ್ಳಡೆ ಜಂಗಮದ ಪಾದೋದಕವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರವುದು
ಅಲ್ಲದಿದ್ದಡೆ ಸುಮ್ಮನಿಹುದು ಪಾದತೀರ್ಥವಕೊಳ್ಳದೆ
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಬ
ಭಕ್ತನ ಕ್ರಮವು ಹೇಗೆಂದಡೆ
ತನ್ನ ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವನು ಜಂಗಮವು ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ
ಕಂಡು ಕೇಳಿ ಶಿವಾರ್ಪಣವಾಯಿತೆಂದು
ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವ ತಾಳಿದಡೆ ಪ್ರಸಾದವುಂಟು
ಇಂತಲ್ಲದೆ ಮನದಲ್ಲಿ ನೋವ ತಾಳಿ
ಆ ಜಂಗಮವ ನುದಾಸೀನವಮಾಡಿ ಬಿಚ್ಚುವದೆ
ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಂಡ ಪಾದತೀರ್ಥವೆಲ್ಲವೂ ಅವರ ಮೂತ್ರವ

ಕೊಂಡ ಸಮಾನ

ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಂಡ ಪ್ರಸಾದವೆಲ್ಲವು ಅವರ ಮಲ ತಿಂದವ ಸಮಾನ
ಇದು ಕಾರಣ ಅವನು ಗುರ್ವಾಚ್ಛೆಯ ಮೀರಿದ ಆಚಾರ ಭ್ರಷ್ಟನು

ಎನ್ನಮನೆ ಎನ್ನಧನ ಎನ್ನ ಸತಿಯೆಂಬನ್ನಕ್ಕರ

ಅವನು ಭವಿಯ ಸಮಾನ

ಭಕ್ತನಲ್ಲ ಪ್ರಾಸಾದಿಯಲ್ಲ ಶೀಲವಂತನಲ್ಲ

ಅವನಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ

ಪಾದ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದ ಮುನ್ನವೇ ಇಲ್ಲ

ಅವನಿಗೆ ಕುಂಭಿ ಪಾತಕ ನಾಯಕ ನರಕತಪ್ಪದು

ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ವಾಗದ್ವೈತ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೩೨

ಇಂತೀ ಸೃಕಾರದಿಂ ಶಿವಭಕ್ತರು ಭಯವ ಮರೆದು ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹ ಭೋಜನವಂ ಮಾಡುವುದು. ಶಿವನ ಕಾರುಣ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಸ್ತುವ ರಿಂದಲೇ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಭಯಭೀತಿಯೇ ಕಾರಣವೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದ ಮೃಡಾಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ತನಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿದ ಅದ್ವೈತವು ಸಲ್ಲದೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ದುರ್ವೃತ್ತೋ ದುರ್ವಿನೀತಶ್ಚ ಜಗದ್ಭಾವಂ ಸಮಾಚರನ್ |

ಶಾಸ್ತ್ರವಾಚಾರಕ ಶ್ಲೋಕ ವಾಗದ್ವೈತ ಇತಿ ಸ್ಮೃತಃ ||೧||

ದುರ್ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತ ಮರ್ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆವುತ್ತ ಜಗತ್ತಿನ ಭಾವದೋಸಾದಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಲೂ ಶಾಸ್ತ್ರಭ್ಯಾಸದ ವಾಚಾಲತೆಯ ನುಡಿಗಳನಾಡುವವನು ವಾಗದ್ವೈತಿಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು.

ವಾಶಿಷ್ಠೇ—

ಅಜ್ಞಾತ್ಯಾಲ್ಪ ಪ್ರಬುದ್ಧಸ್ಯ ಸರ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಯೋ ವದೇತ್ |

ಮಹಾನರಕಜಾಲೇಷು ಸತೇನ ವಿಸಿಯೋಜಿತಃ ||೨||

ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಮೂರ್ಖನಿಗೆ ಸಮಸ್ತವೂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಅವನು ನೊಬ್ಬನು ಹೇಳುವನೋ ಅದರಿಂದ ಆ ಮೂರ್ಖನು ಮಹಾನರಕ ಸಮೂಹಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಡುವನು.

ಪದ್ಮನಾಭೇ—

ಏಕ ಏವ ಸದಾರುದ್ರೋ ನದ್ವಿತೀಯೋಽಪಿ ಕರ್ಮನ |

ಏತದ್ವೈತ ವಿಜ್ಞಾನಮನ್ಯದ್ವೈರ್ಥಮುದಾಹೃತಮ್ ||೩||

ಎಲ್ಲಾಗಳೂ ಶಿವನೊಬ್ಬನೇ ಎರಡನೆಯವನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಲ್ಲ
ಹೀಗೆಂಬುದು ಅದ್ವೈತ ಜ್ಞಾನವು. ಉಳಿದ ಜ್ಞಾನವು ನಿಷ್ಕಲವೆಂದು
ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ವಚನಗಳು

೧

ಅರಿವು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತೆಂದು
ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮನ ಬಿಡಬಹುದೇ
ಸಂದು ಸಂತಯವಳಿದು ಅಖಂಡ ಜ್ಞಾನವಾಯಿತೆಂದು
ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀಗಳುಪಬಹುದೇ
“ಯಂತ್ರ ಜೀವಸ್ತತ್ರಶಿವಃ” ಎಂಬ ಅಭಿಜ್ಞಾನವಾಯಿತೆಂದು
ತುನಕ ಸೂಕರ ಕುಕ್ಕುಟ ಮಾರ್ಜಾಲಗಳ ಕೂಡಿ ಭುಂಜಿಸಬಹುದೇ
ಭಾವದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿಜದ ನೆಲೆಯನರಿವುತ್ತಿಹುದು
ಸುಜ್ಞಾನ ಸತ್ತ್ವಿಯ ಸುನೀತಿ ಸುಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವುದು
ಹೀಗಲ್ಲದೇ ಜ್ಞಾನವಾಯಿತ್ತೆಂದು ತನ್ನಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಹಾಗೆ
ಮೀರಿ ನುಡಿದು ನಡೆದನಾದಡೆ
ಶ್ವಾನಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸದೆ ಬಿಡುವನೇ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯನು

೨

ಗುರು ಸಾಧಕರನಾರನೂ ಕಾಣೆನಯ್ಯಾ
ಬರಿಯ ವಾಗದ್ವೈತನ ನುಡಿವರೆಲ್ಲ ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟರು
ಲಿಂಗ ಸಾಧಕರ ನಾರನೂ ಕಾಣೆನಯ್ಯಾ
ಬರಿಯವಾಗದ್ವೈತನ ನುಡಿವರೆಲ್ಲ ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟರು
ಜಂಗಮ ಸಾಧಕರನಾರನೂ ಕಾಣೆನಯ್ಯಾ
ಬರಿಯ ವಾಗದ್ವೈತನ ನುಡಿವರೆಲ್ಲ ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟರು
ವಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಸಾಧಕರನಾರನೂ ಕಾಣೆನಯ್ಯಾ
ಬರಿಯ ವಾಗದ್ವೈತನ ನುಡಿವರೆಲ್ಲರೂ ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟರು
ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ

ಸುಜ್ಞಾನ ಸತ್ಕ್ರಿಯವಿಡಿದು ಸಮರಸೈಕೃವಾಗಲರಿಯದೆ
ಬರಿಯ ವಾಗದ್ವೈತಿಗಳ ಕಂಡು ಎನ್ನ ಮನ ಹೇಸಿತ್ತು

೩

ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶವಾಯಿತ್ತೆಂದು
ಬ್ರಹ್ಮದೊಡನೆ ಧೀಃಕೃರಿಸಬೇಡ
ಶಿವಜ್ಞಾನ ವೀಕ್ಷಿಯಾಯಿತ್ತೆಂದು
ಶಿವತರಣರೊಡನೆ ದೀಃಕೃರಿಸಬೇಡ
ಕಾಲಜ್ಞಾನವಾಯಿತ್ತೆಂದು
ಕರ್ಮವ ಹಳಿಯ ಬೇಡ ಇದುಕಾರಣ
ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ
~~ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಜ್ಜನತುದ್ಧಶಿವಾಚಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗು~~

ತಾಮಸ ಸ್ವಾಸ್ತುಭಾವ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೩೩

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಸತ್ತ್ವಿಯಾ ಮಾರ್ಗದೊಡನೆ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವಾತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತನು. ಉಳಿದಂತೆ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವಲ್ಲದೆ ವಾಗದ್ವೈತವ ನುಡಿವಾತನು ಸದ್ಭಕ್ತಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲನೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ನೆಲೆಯನರಿಯದೆ ಬರಿಯ ಮಾತನೇ ಪಸರಿಸುವ ನುಡಿಯು ಸಲ್ಲದೆಂಬುದಂ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಮಥನಾತ್ಸರ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ನವನೀತಂ ಯಥಾಘೃತಮ್ |

ಪಿಬಂತಿಯೋಗಿನಃ ಸರ್ಪಿಸ್ತಕ್ರಂ ಪಿಬಂತಿ ಪಂಡಿತಃ ||೧||

ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳೆಲ್ಲವಂ ಮಥನಿಸಿ¹ ಸಾರೋದ್ಧಾರವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಆ ನವನೀತದ ರಸವಾದ ತುಪ್ಪವನು ಪರಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರನುಭವಿಸುವರು ಬರಿಯ ಮಜ್ಜೆಗೆಯನೆ ವಾಗಾಡಂಬರದ ಪಂಡಿತನು ಕುಡಿದನು.

ವೇದಾಂತವಾಗವಿಷಯಂ ಗೂಢಂ ಚೋಪನಿಷತ್ಸಚ |

ಸ್ವದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭವದುಃಖಾರ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತೀತಿಚ ಕೋವದೇತ್ ||೨||

ವಾಕ್ಯು ಮೊದಲಾದ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೂ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೂ ಅಗೋಚರವಾಗಿ ವೇದಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮರೆಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಾತನಾದ ದೇವನನ್ನು ಸಂಸಾರಕ್ಷೇಶಂಗಳಿಂದ ಹಿಂಡಿತನಾದ ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಅವನು ನುಡಿವನು ನುಡಿಯನೆಂದರ್ಥವು.

ತಾವತ್ತತ್ವಂ ಕೃತೋಯಾವದ್ಭೇದಃ ಸ್ವಪರಯೋರ್ಭವೇತ್ |

ನಗರಾರಣ್ಯಯೋರ್ಭೇದೇ ಆಥವೇಕತ್ವವಾಸನಾ ||೩||

ಎಲ್ಲಿಯ ಪರ್ಯಂತವೂ ತಾನು ಪರ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರ ಭೇದವು
ಹೋಗದೋ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರ್ಯಂತವೂ ತತ್ತ್ವವೂ ಇಹುದು ಪುರನಡವಿ
ಎಂಬಿರಡು ಭೇದವುಂಟಾಗುತ್ತಿರಲು ಏಕತ್ವವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಹೇಗೆ
ಉಂಟಾದೀತು.

ವಚನಗಳು

೧

ಸಮತೆ ಸಮ್ಮತದಿಂದ ನಿಜಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ
ಸ್ವತ್ತರಜಸ್ವಮದ ಕ್ರೋಧವಳಿಯದನ್ನಕ್ಕರ ಅನುಭಾವವೆಲ್ಲಿಯದೋ
ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ ಪರನಿಂದೆ ಅಸಹ್ಯ ಅನೃತ ತರ್ಕ
ಉಡುಗದನ್ನಕ್ಕರ ಅನುಭಾವವೆಲ್ಲಿಯದೋ
ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗ ದಶವಾಯುಗಳ
ವಿಕಳಪಾನ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕರ ಅನುಭಾವವೆಲ್ಲಿಯದೋ
ಮದ ಮತ್ಸರ ವೈತಾಳ ಸಂಪಾದವಲ್ಲದೆ ಅನುಭಾವವೆಲ್ಲಿಯದೋ
ಸಮತೆ ಸಜ್ಜನಿಕೆ ಸಮಯಾಚಾರದ ನಿಜಸಫವು

ದುರಾಚಾರಿಗಳಿಗಳನಡುವುದೇ

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ತರಣಿಗಲ್ಲದೆ-

ಅನುಭಾವವೆಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಿಯದೋ

೨

ಅನುಭಾವ ಅನುಭಾವನೆಂದೆಂಬಿರಿ
ಅನುಭಾವನೆಂಬುದು ನೆಲದ ಮರೆಯ ನಿಧಾನ ಕಾಣಿರೋ
ಅನುಭಾವನೆಂಬುದು ಅಂತರಂಗದ ರತ್ನ ಕಾಣಿಭೋ
ಅನುಭಾವನೆಂಬುದು ಶಿಶು ಕಂಡ ಕನಸು ಕಾಣಿಭೋ
ಅನುಭಾವನೆಂಬುದು ರಚ್ಚೆಯ ಮಾತೇ
ಅನುಭಾವನೆಂಬುದು ಸಂತೆಯ ಸುದ್ದಿಯೇ
ಅನುಭಾವನೆಂಬುದು ಬೀದಿಯ ಪಸಾರವೇ
ಎನೆಂಬೆ ಹೇಳಾ ಮಹಾಘನವನು

ಅನೆ ಮಾನದೊಳಗಡಗುವುದೇ ದರ್ಪಣದೊಳಗಡಗುವದಲ್ಲದೇ
 ಕಂಡ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಗೋಷ್ಠಿಯಾಗಿ ನಿಂದಲ್ಲಿಯೇ ಅನುಭಾವ ?
 ಬಂದ ಬಂದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗವ ಮಾಡುವ
 ಹಂದಿಕುನ್ನಿಗಳನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

೩

ಬರಿಯ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದವರು ಅಂಗದ ಬಲದಲ್ಲಿ ನುಡಿದರು
 ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳು ಲಿಂಗದ ಬಲದಲ್ಲಿ ನುಡಿದರು
 ಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲದ ಸುಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲದವರು
 ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಮುಂದೆಯವರು ಹಲಬರನುರುಳುವಂತೆ
 ಹಿಂದರಿಯದೆ ನುಡಿದರು ಮುಂದರಿಯದೆ ಅನುಭಾವವ ಮಾಡುವರು
 ಸದ್ಭಕ್ತರ ವಚನಗಳು ಲಿಂಗದ ನುಡಿಗಳು
 ಬರುಜ್ಞಾನಿಯ ನುಡಿಗಳು ಗಾಳಿಯ ತಬ್ಬಗಳು
 ಮತಿಗೆಟ್ಟು ಅವಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲೂರಿ ಆಯತಗೆಟ್ಟು
 ನಾಯನಡೆಯ ನಡೆವವರು ಅನುಭಾವಿಗಳಪ್ಪರೇ ಅಲ್ಲ
 ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಸುಜ್ಞಾನಿಗಳಾದರೆ ಕಾಮವೇ ಪ್ರಾಣವಾಹರೇ
 ಅನ್ನವೇ ಜೀವವಾಗಿಹರೇ
 ವರುಣನ ಹೊದಿಕೆಯನೆ ಹೊದೆದು ಚಂದ್ರಮನ ತೆರೆಯಲೊರಗಿ
 ಪರದಾರಕ್ಕೆ ಕೈಯ್ಯ ನೀಡುವರೇ ತರಣರಾದರೆ
 ಇಂತಪ್ಪರಲ್ಲಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ತರಣರುಗಳು
 ಇವರುಗಳು ಸಾತಕಿಗಳು ಆಶೆಯ ಸಮುದ್ರರು
 ಅಂಗ ತ್ಯಂಗಾರಿಗಳು ಭವಭಾರಿಜೀವಿಗಳು
 ಇವರೆಂತು ಸರಿಯಪ್ಪರಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳಿಗೆ
 ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗವಾಗಿದ್ದ ಮಹಾನುಭಾವಿಗಳ ನಿಲವನು
 ಮಹಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇತ್ವರ ತಾ ಬಲ್ಲನಲ್ಲದೆ ಸ್ಥೂಲ ಜ್ಞಾನಿಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು

೪

ಅನೆಯನೇರಿದ ಮಾವುತ ಚಕ್ರೇತ್ವರನಾಗಬಲ್ಲನೇ ಅಯ್ಯಾ
 ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ ಪುರಾಣಗಳನೋದಿ ಕೇಳಿ ಹೇಳುವವರೆಲ್ಲರೂ

ನಡೆನುಡಿ ಪೂರಾಯವಾದ ಪುರಾತನರಾಗಬಲ್ಲರೇ ಅಯ್ಯಾ
ಅದೆಂತೆಂದಡೆ— “ ಪೂರಾಯಶ್ಚ ಪುರಾತನಃ ” ಎಂದುದಾಗಿ
ತೊತ್ತು ಲಕ್ಷಣವಿರಲು ನಾಣೆಯ ನುಡಿಸಿ
ನವರತ್ನದಾಭರಣಂಗಳಂ ತೊಡಿಸಿ ದೆಡ್ಡಿಗೆಯನೇರಿಸಲು
“ಶಂಕರಸ್ಯಯಥಾಗೌರೀ” ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳಬಲ್ಲಳೇ ಅಯ್ಯಾ
ಖ್ಯಾತಿಯಾಗಿ ನಿಜತತ್ವಂಗಳನೋದಿ ಕೇಳಿ ಹೇಳಿದಡೇನು
ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅರಿವು ಆಚಾರ ನಡೆನುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದಡೆ
ಕುಂಭಿಪಾತಕ ನಾಯಕ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೫

ವಚನಾನುಭವನವ ಮಾಡುವಂಯ್ಯಗಳಿರಾ
ನಿಮಗೆ ವಚನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೋ ಅಲ್ಲದೇ ದಾಸೋಹ ಪ್ರಾಣ
ಲಿಂಗವೋ

ಆರೂಢವನೆ ಕಲಿತು ಅಂಗಸಂಗದಲ್ಲಿಪ್ಪುದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೋ
ಅಲ್ಲದೆ ದಾಸೋಹ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೋ
ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆವ ಕಲಿತು ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ತೂಲದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿದು
ಆ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೋ ಅಲ್ಲದೆ ದಾಸೋಹ
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೋ

ಎಲ್ಲಾ ಮಾತುಗಳ ಹಲ್ಲಣಿಸಿಕೊಂಡು
ಬಲುಹುಲಿಯ ಚೆನ್ನಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪ ತೆರನಂತೆ
ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಬಲ್ಲವರು ನಮ್ಮ ಜಂಗಮ ದಾಸೋಹಿಗಳು
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರಿದಡೆ ನಿಮ್ಮ ಹಲ್ಲಿ ಕಳೆವರು ಕಾಣೆರೋ

೬

ಶ್ವಾನ ಮಡಿಕೆಯನಿಳುಹಿ ಬೋನವ ತಿಂದು ಏರಿಸಲರಿಯದಂತೆ
ನಾನು ಪಟ್ಟುಲವನೋದಿ ಏನು ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ
ಅವಗುಣಂಗಳೆನ್ನ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕರ
ಕಾರ್ಯವುಳ್ಳಕರ್ತ ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಾನು ದಾಸೋಹವ
ಮಾಡಲರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೭

ವಚನದ ರಚನೆಯ ನುಡಿನ ಬರುಬಾಯ ಭುಂಜಕರು
 ಎಲ್ಲಾ ಭಕ್ತರಪ್ಪರೇ
 ಮಾಡುವ ದಾಸೋಹ ಕೈಂಕರ್ಯವುಳ್ಳ ಭಕ್ತರಿಗೆ
 ಅವಗುಣಂಗಳು ಹೊದ್ದಲಮ್ಮಾವಯ್ಯಾ
 ಕಾಮ ಸಂಗಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಕ್ರೋಧ ಕಂಬದ ಕೆಚ್ಚುಮುರಿದು
 ಲೋಭರೂಪೆಯ ಕೆದರಿ ಮೋಹದ ಮುಳ್ಳಿನ ಮನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿ
 ಮನದದಚ್ಚನಳಿಸಿ ಮತ್ತರ ಸರ್ಪನ ಸಮತೆಯ ಗಾರುಡದಿಂದ
 ಗಾರುಪಡಿಸಿ

ಕರಣಾದಿ ಗುಣಂಗಳಿಚ್ಛೆಗೆ ಹರಿಯದೆ ಇಪ್ಪ ಭಕ್ತನ
 ಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸವಯ್ಯಾ
 ಮಾತಿಗೆ ಮಾತ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲದಾದಿ
 ತಾನಾಡಿತೇ ನಿಜವೆಂಬ ವಾಗ್ಜಾಲರು ಭಕ್ತರಪ್ಪರೇ
 ಅವರುಪಜೀವಿಗಳು
 ಹೇಮದಿಚ್ಛೆಗೆ ನುಡಿನ ಕಾಮರತಿಗಳಸುವ ಮೋಹದ
 ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ
 ಕೊಡುಪದುರಿಯ ಹೊದವ ಮತ್ತರಿಸಿ ನರಕದಲ್ಲಿಳಿವವರು
 ಭಕ್ತರಪ್ಪರೇ

ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರು ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನಡೆದರೇ
 ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಅವಬಿಡದೊತ್ತಿ ತಲೆಯೆತ್ತಗುಡದೆ
 ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನದೊಡ್ಡು ವಿಡಿದು ನುಡಿಯಡಗಿ
 ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡಿ ದಿಂಗರಿಗರಾದರು
 ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಮಾತಿನ ಭಂಡದ ಹಸರವನಿಕ್ಕಿ
 ಮತ್ತರಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾದವರುಂಟೇ
 ಇದುಕಾರಣ ದಾಸೋಹ ಕುಳವನರಿಯದ
 ಕಲಕೇತ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಭಂಡರನು
 ನಮ್ಮ ಮಹಾನುಹಿಮು ಸೊಡ್ಡಳನಿರಿದಿರಿದು ಸುಟ್ಟು
 ಕುರಿಯ ಬಸುರಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ ಮಾಣ್ಯನೇ

ದಾಸೋಹ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸ್ಥಲ ೩೪

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡು
ವುದೇ ಮಹಾಜ್ಞಾನವು. ಉಳಿದಂತೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹ
ವಿಲ್ಲದೇ ವಾಗ್ವಾಲವನು ನುಡಿದವರು ಭಕ್ತಿ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬಿಂಬುದು
ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವಿಲ್ಲದೆ
ಸಂಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬದುಕುವುದು ಅಪ್ರಯೋಜನವೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು

ಸೋಹಂ ದಾಸೋಹಮಾಖ್ಯಾತಂ ದ್ವಯೋರ್ನಾಮ ಪ್ರವರ್ತತಾಮ್ |
ಏತದ್ಭಾವದ್ವಯಂ ನಾಸ್ತಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಸಮನ್ವಿತಾಮ್ ||೧||

ಸೋಹಂ ದಾಸೋಹಮೆಂಬೆರಡು ನಾಮವಾಯ್ತು ಎರಡಕ್ಕೂ
ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಬಿಂಬದೋಪಾದಿ ಎಂದರಿವುದು ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೆಂದಡೆ ನೆರಳು
ದೇಹಕ್ಕೆಯೂ ನೆರಳಿಗೆಯೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ ಆ ಪ್ರಕಾರವೆಂದರಿವುದು

ಭಕ್ತೋ ದಾಸೋಹ ಭಾವಶ್ಚ ಸೋಹ ಭಾವಶ್ಚ ಜಂಗಮಃ |
ಭಾವೇ ಭೇದದ್ವಯಂ ನಾಸ್ತಿ ದರ್ಪಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವತ್ ||೨||

ಭಕ್ತನು ದಾಸೋಹಭಾವ ಜಂಗಮವು ಸೋಹಭಾವ ಈ
ಎರಡಕ್ಕೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ ಅದುಹೇಗೆಂದಡೆ ದರ್ಪಣದೊಳಗಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ
ದೋಪಾದಿ

ಸರ್ವಾಚಾರವಿಶೇಷೇಣ ಸರ್ವವ್ರತ ವಿಶೇಷತಃ
ಸರ್ವಶೀಲವಿಶೇಷೇಣ ಶಿವದಾಸೋಹಮುತ್ತಮಮ್ ||೩||

ಎಲ್ಲ ಆಚಾರ ವಿಶೇಷದಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲ ವ್ರತ ವಿಶೇಷದಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲ
ಶೀಲವಿಶೇಷದಿಂದಲೂ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವುದೇ
ಶ್ರೇಷ್ಠವು

ವಚನಗಳು

೧

ವೇದವನೋದಿ ಕೇಳಿ ವೇದ ಮರ್ಮವನರಿದ ಫಲ ದಾಸೋಹವಯ್ಯಾ
ಶಾಸ್ತ್ರವನೋದಿ ಕೇಳಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮರ್ಮವನರಿದ ಫಲ ದಾಸೋಹವಯ್ಯಾ
ಪುರಾಣವನೋದಿ ಕೇಳಿ ಪುರಾಣಮರ್ಮವನರಿದ ಫಲ

ದಾಸೋಹವಯ್ಯಾ

ಆಗಮವನೋದಿ ಕೇಳಿ ಆಗಮಮರ್ಮವನರಿದ ಫಲ

ದಾಸೋಹವಯ್ಯಾ

ಪುರಾತನರ ವಚನವನೋದಿ ಕೇಳಿ ಪ್ರಸಂಗಾನುಭಾವದಲ್ಲಿದ್ದು

ಅರಿದ ಫಲ ದಾಸೋಹವಯ್ಯಾ

ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಗಳ ಪುರಾತನರ ವಚನಪ್ರಸಂಗವನರಿದು

ದಾಸೋಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಓಮ ಗಿಣಿಯೋದಿನಂತೆ

ಆ ಕೇಳು ಮರುಳಕೇಳುವೆಯಂತೆ ಅವನೇತಕ್ಕೆ ಬಾತೆಯವಯ್ಯಾ

ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೨

ವಂಚಿಸುವ ಸತಿಸುತ ಬಂಧುಗಳು ಮೊದಲಾದ ಲೋಕವ ನಂಬಿ

ನಿರ್ವಂಚಕರವು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವ ವಂಚಿಸಿ

ನರಕಕ್ಕಿಳಿವವರ ನಾನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ ಅಕ್ಕಟಕ್ಕಟಾ

ಹೀಗೆಯೇ ಶಿವಾಚಾರ ಹೀಗೆಯೇ ಸದಾಚಾರ ಹೀಗೆಯೇ ಭೃತ್ಯಾಚಾರ

ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಿಯನರಿಯದೆ ತನುಮನಧನಗಳು ಕೆಟ್ಟು

ಹೋದವೆಂಬ

ಯುಕ್ತಿಯನರಿಯದೇ ವರ್ಮವನರಿದು ವಂಚಿಸಿ

ನಿರ್ವಂಚಕರಾಗಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಲು

ತನು ಕೆಡದು ಮನಕೆಡದು ಧನಕೆಡದು

ಭಕ್ತಿಯುಂಟು ಯುಕ್ತಿಯುಂಟು ಮುಕ್ತಿಯುಂಟು

ಇದು ಸತ್ಯ ಶಿವಬಲ್ಲ ಶಿವನಾಣೆ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೩

ನಿರುಪಾಧಿಕನಾಗಿ ನಿರ್ವಂಚಕತ್ವದಿಂದ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ
ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ನಿತ್ಯದಾಸೋಹವೆನಿಸಿದಡೆ
ಆ ದಾಸೋಹವೇ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಆತನೇ ಮಾಹೇಶ್ವರನು
ಆತನೇ ಪ್ರಸಾದಿ ಆತನೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಆತನೇ ತರಣ
ಆತನೇ ಐಕ್ಯನು ಆತನೇ ಇಹಲೋಕ ಪರಲೋಕ ಪೂಜ್ಯನು
ಆತನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆತನೇ ವಿದ್ವಾಂಸ ಆತನೇ ಜ್ಞಾನಿ
ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವು ಒಂದೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ ನಿರ್ಭಾವಿಯೇ
ವಂಚಕನು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಲರಿಯದ ಅಹಂಕಾರಿ
ಅಭಾಸನು ಅಪೂಜ್ಯನು ಭಕ್ತನಲ್ಲ ಮಾಹೇಶ್ವರನಲ್ಲ
ಪ್ರಸಾದಿಯಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲ ತರಣನಲ್ಲ ಐಕ್ಯನಲ್ಲ
ಆತನೇ ಮೂರ್ಖನು ಆತನೇ ಅಜ್ಞಾನಿ
ಆತನೇತಕ್ಕೆಯೂ ಬಾತೆಯಲ್ಲವಯ್ಯಾ
ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿಷ್ಟಿಯು ನಿಶ್ಚೇತ ರಾ

೪

ಸದ್ಭಕ್ತನು ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ
ತನುಮನಛನಪ್ರಾಣಾದಿಗಳನರ್ಪಿಸಿ
ಸಕಲ ಸಾಕಾರ ದ್ರವ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶಿವನ ಸೊಮ್ಮಾಗಿ
ಅದೆಂತಂದಡೆ ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲೆ—

ಶಿವೋ ದಾತಾ ಶಿವೋ ಭೋಕ್ತಾ ಶಿವಃ ಸರ್ವಮಿದಂ ಜಗತ್

ಶಿವೋ ಯಜತಿ ಸರ್ವಸ್ವಂ ಯಃ ಶಿವಃ ಸೋಽಹಮೇವ ಚ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿತು ದಾತೃಭೋಕ್ತೃಶಿವನೆಂದು
ಅಹಂ ಮಮತೆಗಳಡಗೆ ಸ್ವಾನುಭಾವವಳಪಟ್ಟು
ಬಾಗಿಲುಗಾಹಿಯಾಗಿ ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡುವುದು

ಇದು ಉತ್ತಮ ಕ್ರಿಯೆಯು

ಇದು ಲಿಂಗದೊಡನೆ ದುಷ್ಟ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಬೆಳೆದು
ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಲೀಯವಹ ಮಹಾಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು

ಇದು ಅಳವಡದಿದರ್ಥ ಸದ್ಭಕ್ತನು
 ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನುಮನಧನ ಪ್ರಾಣ ಮುಂತಾಗಿ
 ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ
 ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡುವುದು ಇದು ಮಧ್ಯಮ
 ಕ್ರಿಯೆಯು

ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಳವಡದು ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವು
 ಇದು ಅಳವಡದಿದರ್ಥ ಸದ್ಭಕ್ತನು
 ತನ್ನ ತನುಮನ ಪ್ರಾಣಗಳು ಬಳಲಿ
 ತನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಕಳತ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ
 ಹೇಗೆ ಸಕ್ಕದ್ರವ್ಯಗಳಂ ಕೊಡುವನೋ ಹಾಗಾದರೂ
 ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸ್ನೇಹದಿಂದ
 ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡುವುದು ಇದು ಕನಿಷ್ಠ ಕ್ರಿಯೆಯು
 ಇದು ತಾನು ಮಹಾಜ್ಞಾನಪುರುಷರಿಗಲ್ಲದಳವಡದು
 ಇದು ಅಳವಡದಿದರ್ಥ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ
 ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರದಿಂ ಮಾಡುವುದು ಇದು ನಿತ್ಯವು ಕ್ರಿಯೆಯು

ಶ್ರೀಯತಾಂ ಧರ್ಮ ಸರ್ವತ್ರ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೈವಾವಧಾರ್ಯತಾಮ್ |
 ಆತ್ಮನಃ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ ಚ ಪರೀಕ್ಷ್ಯಾನಂದಮಾಚರೇತ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿತು ತನ್ನಂತೆ ಭಾವಿಸಿಯಾದಡೆಯೂ
 ದಾಸೋಹಮಾಡಿ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯ ಪಡೆವುದೇ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ
 ಪಥವುನೋಡಾ

ಇಂತಪ್ಪ ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ ಕನಿಷ್ಠ ನಿತ್ಯವುನೆಂಬ
 ಈ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಾದಡೆಯೂ ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ
 ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು

ತನುಮನ ಧನವನಿತ್ತು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ
 ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದು ಭೋಗಿಸಿ ಭಕ್ತರಾಗಬೇಕು
 ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ
 ಈ ಚತುರ್ವಿಧ ಕ್ರಿಯೆಗಳೊಳಗೆ ಅವುದನೂ ಮಾಡದೆ

ದುಷ್ಟ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತ ದುರ್ಭಾವದಿಂದ
 ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮನ ವಿಶ್ವಾಸವಂ ಮಾಡಿ
 ದಾಸೋಹವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನೊಡಲನೆ ಹೊರೆದಡೆ
 ಅವನು ಸದ್ಭಕ್ತರೊಳಗೆ ಸಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ
 ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಅವನು ಉಭಯಭ್ರಷ್ಟ
 ಇದನರಿತು ತನ್ನಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ
 ವಿಶ್ವಾಸದಿಂ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಲು
 ಇಹಸಿದ್ಧಿ ಪರಸಿದ್ಧಿ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಯಯ್ಯಾ
 ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಕಾಮ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸ್ಥಲ ೩೫.

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನುಮನ
ಧನಂಗಳಂ ಕೊಟ್ಟು ಅಹಂಭಾವವಳಿದು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ದಾಸೋಹವ
ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾಪುರಾತನರು.

ಆ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ
ಕರ್ಮಫಲ ಸಿದ್ಧಿಸುವದೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ದಾಸೋಹಯುಕ್ತ ಭಕ್ತಸ್ಯ ಜಸಧ್ಯಾನಾದಿ ಪೂಜನಾತ್ |

ಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮಾದಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ಫಲಸಿದ್ಧಿರ್ನ ಸಂಶಯಃ ||೧||

ದಾಸೋಹದಿಂದ ಯುಕ್ತನಾದ ಭಕ್ತನು ಜಸಧ್ಯಾನಾದಿ ಪೂಜಾ
ಕ್ರಿಯಾ ಕರ್ಮವು ಸಫಲವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಅನಿಮಿತ್ತ ನಿಮಿತ್ತಂ ಚ ಉಪಾಧಿ ನಿರುಪಾಧಿಕರ್ಮ

ದಾಸೋಹಯುಕ್ತ ಕರ್ಮಾದೇರ್ಯಥಾ ಕರ್ಮ ತಥಾ ಫಲಮ್ ||೨||

ದಾಸೋಹದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತವಾದ ಕರ್ಮವುಳ್ಳಾತಂಗೆ ಅನಿಮಿತ್ತ ನಿಮಿ
ತ್ತಗಳೆಂಬವು ಇಲ್ಲ. ಉಪಾಧಿ ನಿರುಪಾಧಿಗಳೂ ಇಲ್ಲ, ದಾಸೋಹದಿಂದ
ಸತ್ಕರ್ಮ ಫಲವನ್ನೈದುವನು.

ವಾಯವೀಯ ಸಂಹಿತಾಯಾಮ್—

ತಸ್ಯ ಚಿಂತಾಮಣಿರ್ಗೇಹೇ ತಸ್ಯ ಕಲ್ಪದ್ರವ್ಯಂ ಕರೇ |

ಕುಬೇರಃ ಕಿಂಕರಸ್ತಸ್ಯ ಯಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಶಿವೇ ಸ್ಥಿತಃ ||೩||

ಆನಂಗೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ದಾಸೋಹವುಂಟೋ ಆತನ ಮನೆ
ಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತಾಮಣಿಯುಂಟು ಆತನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪತರುವಿಹುದು ಆತಂಗೆ
ಕುಬೇರ ಕಿಂಕರವಾಗಿಹನು ಆತನು ಶಿವನಲ್ಲಿಹನು.

ಸ್ವರ್ಗಾರ್ಥಿನಾಂ ಮುಮುಕ್ಷುಣಾಂ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಕಾಂಕ್ಷಿಣಾಮ್ |

ಭಕ್ತಿರೇವ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೇ ನಾನ್ಯಃ ಪಂಥಾ ಇತಿಶ್ರುತಿಃ ||೪||

ಸ್ವರ್ಗಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆಯೂ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆಯೂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಪದ
ವಿಯ ಕಾಮಿತರಿಗೆಯೂ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲದೇ ಬೇರೆ ಬಟ್ಟೆಯಿ
ಲ್ಲೆಂದುದು ವೇದ.

ವಚನಗಳು

೧

ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಪೂಜಾ ಅರ್ಚನದಾಸೋಪಂಗಗಳನು
ಧರ್ಮವ ಕಾಮಿಸಿ ಮಾಡಿದಡೆ ಧರ್ಮವಪ್ಪುದು
ಅರ್ಥವ ಕಾಮಿಸಿ ಮಾಡಿದಡೆ ಅರ್ಥವಪ್ಪುದು
ಕಾಮವ ಕಾಮಿಸಿ ಮಾಡಿದಡೆ ಕಾಮವಪ್ಪುದು
ಪೋಕ್ಷವ ಕಾಮಿಸಿ ಮಾಡಿದಡೆ ಪೋಕ್ಷದೊರಕೊಂಬುದು
ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯ
ಪದಂಗಳ ಕಾಮಿಸಿ ಮಾಡಿದಡೆ ಚತುರ್ವಿಧ ಪದಂಗಳಪ್ಪುವು
ಕಾಮಧೇನುವ ಕಾಮಿಸಿ ಮಾಡಿದಡೆ ಕಾಮಧೇನು ದೊರಕೊಂಬುದು
ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವ ಕಾಮಿಸಿ ಮಾಡಿದಡೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ದೊರಕೊಂಬುದು
ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಕಾಮಿಸಿ ಮಾಡಿದಡೆ ಚಿಂತಾಮಣಿ
ದೊರಕೊಂಬುದು
ಪರುಷವ ಕಾಮಿಸಿ ಮಾಡಿದಡೆ ಪರುಷ ದೊರಕೊಂಬುದು
ಆವುದ ಕಾಮಿಸಿ ಮಾಡಿದಡೆಯೂ ಆ ಕಾಮಿತ ಫಲವಪ್ಪುದು
ಎಲೆ ಪ್ರಭುವೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮಪ್ರಮಥರಾಣೆ ಕೊಡಲ
ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಕೊಡುವ ಲಿಂಗವ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲರಿಯದೆ
ಕೊಡಲರಿಯದ ಮಾನವರನಾಶಮಾಡಿ ಕೆಡಬೇಡ ಕೆಡಬೇಡ
ಕೇಳಿರಂಣಾ ಪುರಾತನರು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವನರ್ಚಿಸಿ
ದಾಸೋಪವ ಮಾಡಿ ಕೇವಲ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಲಿಂಗವನೆ ಬೇಡಿ
ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವರವ ಪಡೆದುದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟವ ನೋಡಿರೇ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಲಿಂಗವು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮುಳಿಯರಾಜಂಗೆ
 ಆಯುಷ್ಯವ ಕೊಟ್ಟ ನೋಡಿರೇ
 ಸುರಗಿಯ ಚೌಡಯ್ಯ ಬಸವರಾಜದೇವರು ಹೋದ ಪ್ರಾಣಂಗಳ
 ಬೇಡಿದಡೆ ಕೊಟ್ಟ ನೋಡಿರೇ
 ಇನ್ನು ಲಿಂಗವು ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟವ ನೋಡಿರೇ
 ಚೋಳಂಗೆ ಹೊನ್ನ ಮುಳಿಯ ಕರಿಸಿದ
 ದಾಸಂಗೆ ತವನಿಧಿಯ ಕೊಟ್ಟ
 ದೇವದಾನವ ಮಾನವರಿಗೆಯೂ ಅವರವರು ಬೇಡಿದ
 ಪದಂಗಳ ಕೊಟ್ಟ ನೋಡಿರೇ
 ಇಂತಿವು ಮೊದಲಾದ ಆಯುಷ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಣಂಗಳು
 ಮತ್ತೇನೇನು ಪದಂಗಳಂ ಬೇಡಿದರೆ
 ಕೊಡುವಂತಹ ಮಹಾದಾನಿಯನೇ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಿರೇ
 ಅನಾಥನಾಥನನು ಅನಾಥ ಬಂಧುವನು ಕರುಣಾಕರನನು
 ವರಮೂರ್ತಿಯನು ದಾನಗುಣಶೀಲನನು
 ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವನನು ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಚಿಂತಾಮಣಿಯನು
 ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಕಾಮಧೇನುವನು ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವನು
 ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಿರೇ ನಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನನು

ಕಾಮ್ಯನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೩೬

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂ ದಾಸೋಹ ಮಾಡಿದರೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಪ್ಪುದೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹಮಂ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಫಲಪದಂಗಳಂ ಬಯಸುವುದು ಅಕ್ರಮವೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೀ....

ಸಾಲೋಕ್ಯಮಪಿ ಸಾವಿಷ್ಟ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯಂ ಚ ಸಮುಜ್ಜತಾಮ್ |

ಸಕೃತ್ಕಾಂಕ್ಷಿತ ಭಕ್ತಶ್ಚ ರೌರವಂ ನರಕಂ ಪ್ರಜೇತ್ ||೧||

ಸಾಲೋಕ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯವೆಂಬ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪದಂಗಳನ್ನು ಒಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಭಕ್ತನಾದಾತನು ಬಯಸಲು ನರಕವನ್ನೈದುವನು.

ನ ನಾಕಶ್ಯಪ್ತಂ ನ ಚ ದೇವರಾಜ್ಯಂ ನ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ನ ಚ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಮ್ |
ನ ಧರ್ಮಕಾಮಾನಖಿಲಾಸ್ತೃಣೋಮಿ ರಹಸ್ಯದಾಸತ್ವಮಹಂ ವೃಣೋಮಿ ||೨||

ಸ್ವರ್ಗಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಯಸುವಾತನಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವಾತನಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವ ಬಯಸುವಾತನಲ್ಲ ವಿಷ್ಣುಲೋಕವ ಬಯಸುವಾತನಲ್ಲ ಧರ್ಮ ಕಾಮ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಬಯಸುವಾತನಲ್ಲ ರಹಸ್ಯವಾದ ದಾಸ್ಯತ್ವವನೇ ನಾನು ಬಯಸುತ್ತಿರುವೆನು.

ಕ್ಷಣಂ ಕ್ಷಣಂ ಜನ್ಮವಿನಾಶವಂಶಸ್ತಥಾ ಮನುಷ್ಯಾಃ ಪ್ರವದಂತಿ ದೇವಾಃ |
ದೇವಾದಿವಿಸ್ತಾ ಮನುಜಾಭುವಿಸ್ತಾಃ ಸರ್ವತ್ರಸಂಸ್ಥಾಃ ಶಿವಯೋಗಿನಿಷ್ಠಾಃ ||೩||

ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಜನನ ಮರಣಗಳುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯರು ಭೂಲೋಕ ದಲ್ಲಿಹರು. ಈ ಮನುಷ್ಯರುಗಳ ಹಾಗೆ ದೇವತೆಗಳು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹರು; ಶಿವಯೋಗಿನಿಷ್ಠರಾದವರು ಎಲ್ಲ ಠಾವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇಹರು.

ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರೇ—

ಸ್ವರ್ಗಃ ಪಾದತಲೇ ತಸ್ಯ ಕರಸ್ಥಾಃ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಯಃ |
ಸುಖಸ್ವೇಚ್ಛಾವಶಾತ್ ಶ್ವಮುಕ್ತೋ ಮಾಹೇಶ್ವರೋ ಜನಃ ||೪||

ಸ್ವರ್ಗವೆಂಬುದು ಶಿವಭಕ್ತನ ಸಾದದಡಿಯಲ್ಲಿಹದು. ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯ, ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಮೋಕ್ಷವೆಂಬ ವೆಲ್ಲವೂ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಹವು, ತಮ್ಮಿಚ್ಛೆಯವರಾಗಿ ಮಾಹೇಶ್ವರರು ಸಫೋನ್ಮುಕ್ತರು.

ವಚನಗಳು

೧

ಅನ್ಯತಕ್ಕೆ ಹಸಿವುಂಟೇ ಜಲಕ್ಕೆ ತೃಷೆಯುಂಟೇ
ಮಹಾಘನ ಪುರುಷಂಗೆ ವಿಷಯವುಂಟೇ
ಸದ್ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವಂ ಪಡೆದು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡುವ
ಮಹಾತರಣಂಗೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಬಯಕೆಯುಂಟೇ
ಅವರುಗಳಿಗೆ ಅದು ಸ್ವಯಂಭು ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವ
ಇನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿ ಆಸ್ವಾದನ ಮುಕ್ತಿ ಅರಸಲುಂಟೇ
ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೨

ಕಾಮಿಸುವ ವಸ್ತು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಕಾಮಿಸಲೇನುಂಟು
ಇನ್ನೇನ ಕಾಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ಆದೆಂತೆಂದಡೆ—

“ ಹಿಂ ನಮೋ ಹಿರಣ್ಯ ಬಾಹವೇ ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾಯ
ಹಿರಣ್ಯರೂಪಾಯ ಹಿರಣ್ಯೇಶತಯೇ” ಎಂಬ ವಸ್ತು
“ ಯೋ ವೈರುದ್ರಶ್ಚ ಭಗವಾನಯಂ ಚಾನ್ಯತಮಾಃ” ಎಂಬ ವಸ್ತು

ಸುಖ ಸ್ವರೂಪನು ಅಭಯಹಸ್ತನು ವರದ ಹಸ್ತನು ಶಾಂತನು
ಕರುಣಿ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು
ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಇನ್ನೇನ ಕಾಮಿಸಲುಂಟು

೩

ನಾನು ಕಾಮಿಸುತಿಪ್ಪ ವಸ್ತು ಸಾಲೋಕ್ಯವಿದೆ
ಸಾಮೀಪ್ಯವಿದೆ ಸಾರೂಪ್ಯವಿದೆ ಸಾಯುಜ್ಯವಿದೆ
ಧರ್ಮವಿದೆ ಅರ್ಥವಿದೆ ಕಾಮವಿದೆ ಮೋಕ್ಷವಿದೆ
ಏನೇನ ನಾನರಸುವ ಬಯಕೆಯೆಲ್ಲವೂ ಇದೆ
ಎನ್ನ ಧ್ಯಾನ ಜಪತಪದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಯಪ್ಪ ಸಿದ್ಧಿಯೆಲ್ಲವೂ ಇದೆ ನೋಡಾ
ನಾನೇನ ಇಚ್ಛಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯೆಲ್ಲವೂ ಇದೆ ನೋಡಾ
ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಮಹಾಘನವಸ್ತು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ
ಬಂದಬಳಿಕ ಸರ್ವಸುಖಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇದೆ, ಇದೆ ನೋಡಾ
ಇನ್ನು ಎನ್ನ ಬಯಲ ಭ್ರಮೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗದಿರಯ್ಯಾ
ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು ನಿಮಗೆ ಎನ್ನಾಣೆ
ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೪

ಪ್ರೀತಸಾಗರದೊಳಗಿದ್ದ ಹಂಸೆ ಹಾಲ ಬಯಸಲುಂಟೇ
ಪುಷ್ಪದೊಳಗಿದ್ದ ತುಂಬಿ ಪರಿಮಳವನರಸಲುಂಟೇ
ಕಡಲೊಳಗಿದ್ದ ಕನ್ಯೆ ಜಲನ ಬಯಸಲುಂಟೇ
ಇದೆಂತಯ್ಯಾ ತಾಲಿಂಗದೊಳಗಿದ್ದು
ಬೇರೆ ಇತರ ಕಾಮ್ಯದೊಳಗಿರ್ಪ
ಭ್ರಾಂತರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ

೫

ಸ್ತನಾಮೃತವ ಸೇವಿಸುವ ಶಿತು ಸಕ್ಕರೆಯನಿಚ್ಛಿಸುವುದೇ
ಪುರುಷ ದೊರಕೊಂಡ ಮರುಷನು ಜಲಗರ
ತೊಳೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವನೇ
ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನು ಮುಕ್ತಿಯನಿಚ್ಛಿಸುವನೇ
ಇವರು ಮೂವರಿಂಗಿನ್ನಾವುದೂ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲ
ರುಚಿ ಪದಾರ್ಥವಿದ್ದಂತೆ ಇದ್ದಪರಿಯ ಸಹಜಸುಖವಯ್ಯಾ
ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೬

ಗೃಹ ಗ್ರಾಮ ನಾಡು ದೇಶಂಗಳೆಂಬ
 ಅಗುತಾಗುವಿಚ್ಛೆಗೆ ಭೂಮಿಯಾಶೆ
 ಅಲ್ಪಭೂಮಿ ಅಲ್ಪಂಗಳಲ್ಲದೆ
 ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿ ಭೂಮಿಯಸೊಳಕೊಂಡುದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ
 ಅಂತಹ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನಾಭರಣವ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಷ್ಟು ಆದಿಶೇಷನು
 ಅಂತಹ ಆದಿಶೇಷಾಭರಣದಿಂ ಪೂಜೆಗೊಂಡಿಷ್ಟು-
 ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದ
 ಲಿಂಗೈಕ್ಯಂಗೆ ಭೂಮಿಯಕಾಂಕ್ಷೆಯಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯದೋ ಅಯ್ಯಾ
 ಪ್ರಾಣ ಕೋಟಿ ಕ್ಷಿತಿಪತಿಯೆಂತರ ಧನವ ಪಡೆವ
 ತಾಗುನಿರೋಧ ಅಗುವಿಚ್ಛೆಗೆ ಸುಖದುಃಖಂಗಳು
 ತನುಮನಧನಕಾಂಕ್ಷೆ ಅಲ್ಪಂಗಳಲ್ಲದೆ
 ಮಹಾಲಕ್ಷದೊಡೆಯನಾಗಿ ಮಹದೈತ್ಯರ್ಥ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ
 ಹಿರಣ್ಯಪತಿಯೇ ಕಾಯವಾಗಿ ಹಿರಣ್ಯಪತಿಯೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿದ್
 ಮಹಾಲಿಂಗೈಕ್ಯಂಗೆ ಧನದ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯಾ
 ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ ಕನಿಷ್ಠ ನಿಕ್ಕಷ್ಟವೆಂಬ
 ಜಾತಿ ವಿಕಾರಂಗಳ ಮೇರೆದಪ್ಪಿದ
 ದಾಸಿವೇಶಿ ಪರಸ್ತ್ರೀ ವಿಧವೆ ಕನ್ನಿಕೆಯರಲ್ಲಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು
 ವರ್ತಿಸುವ ಸಾಪದೃಷ್ಟಿಯ ಕ್ರೂರಾತ್ಮಂಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲದೆ
 ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯ ವರ್ತನವ ಮೀರಿದ
 ಮಹಾಶಕ್ತಿ ತಾನಾಗಿ ಮಹಾಪುರಷನಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಂತೋಷವುಳ್ಳ
 ಮಹಾಶರಣಂಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯಾ
 ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಾದಿಯಾದ
 ಅಷ್ಟಾದಶ ವಿದ್ಯೆಂಗಳನೋದುವ ಹೇಳುವ ಕೇಳುವ ವಿಚಾರಿಸುವ
 ವಿದ್ಯೆದ ಬಯಕೆ ಅಲ್ಪಮತಿಯಲ್ಪಂಗಳಲ್ಲದೆ
 ವಾಗ್ದೇವತೆಗೆ ಅಭಿದೈವವಪ್ಪ ಮಹಾಘನವಿದ್ಯವೇ ದೇಹವಪ್ಪ
 ವಿದ್ಯಾರೂಪನು ಮಹಾದೇವನೇ ಕಾಯವಾಗಿ

ಆ ಮಹಾದೇವನೇ ಜಿಹ್ವೆಯಾಗಿ
 ಆ ಮಹಾ ವಾಗ್ದೇವತೆಯೇ ಮನನಾದ
 ಮಹಾಘನಲಿಂಗೈಕ್ಯಂಗೆ
 ಉಳಿದಾದ ವಿದ್ಯೆದ ಬಯಕೆಯಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯಾ
 ಭಕ್ತಕಾಯ ಶಿವನಾದನಾಗಿ ಶಿವನೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ನಿಂದ
 ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ ಸಕಲಾಗಮಂಗಳಾವವೂ ಇಲ್ಲ
 ಆತ ನಿಶ್ಚಿಂತನು ಆತ ಪರಿಣಾಮಿ ಆತ ಸದ್ಭಕ್ತನಯ್ಯಾ
 ಉರಿಲಿಂಗ ಪದ್ಧಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಸದ್ಭಕ್ತಚಾರಿತ್ರ ಸ್ಥಲ ೩೭

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಫಲಪದಂಗಳಂ ಬಯಸದೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತರುಗಳ ಚಾರಿತ್ರವಿಂತುಂಟೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಶಿವಭಕ್ತಾ ಮಹೋತ್ಸಾಹಾಃ ಶಿವಾರ್ಚನರತಾಃ ಸದಾ |

ಸಂಯತಾಃ ಸರ್ವಸಂಪನ್ನಾಃ ಸರ್ವಾರ್ಥಂ ಸಾಧಯಂತಿ ವೈ ||೧||

ಶಿವಭಕ್ತರೆಂತಹರೆಂದರೆ—ಮಹೋತ್ಸಾಹವಂತರು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಲೇಸಾಗಿ ಮಾಡುವವರು ಅಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ಉದ್ಯೋಗವಂತರು.

ಶಾಂತಾಃ ಸ್ಥಿತಮುಖಾಚಂದ್ರಾ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ವಾಗತನಾದಿನಃ |

ಅಸ್ತವಚಃ ಸುವಕ್ತಾರಃ ಶಿವಭಕ್ತಿವಿಶಾರದಾಃ ||೨||

ಶಾಂತರು ಚಂದ್ರನಂತೆ ನಗುಮುಖವುಳ್ಳವರು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಂದ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಜನರನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವವರು ಹಿತ ಭಾಷೆಯುಳ್ಳವರು ಒಳಿತಾದುದು ನುಡಿದವರು ಶಿವಭಕ್ತಿಯಂ ಲೇಸಾಗಿ ಬಲ್ಲವರು.

ಶೌಚಾ ಚಾರ ಸಮಾಯುಕ್ತಾ ದಯಾಧಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗೋಚರಾಃ |

ದಂಭ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ಯಥಾ ತಥ್ಯಾಪಿ ಭಾಷಿಣಃ ||೩||

ಶುಚಿಭೂತರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಕೃಪೆಯುಳ್ಳವರು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವುಳ್ಳವರು ದಂಭ ಮಾತ್ಸರ್ಯವಿಲ್ಲದವರು ಯಥಾವರ್ತನೆಯಂ ನುಡಿದವರು.

ಯಜಮೋ ವೃದವಃ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಅನುಕೂಲಾಃ ಪ್ರಿಯಾಸ್ತಥಾ |

ಅಮಾನಿನೋ ಬುದ್ಧಿಮಂತಸ್ತ್ವಕ್ತ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಗತಸ್ತ್ವಹಾಃ ||೪||

ಸರಳರು ಮೃದುವಚನವುಳ್ಳವರು ಪರಿಶುದ್ಧರು ಕ್ರೋಧವಶರಾಗದ
ವರು ದೊರೆತಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವುಳ್ಳವರು ನಿಷ್ಪ್ರಹರು ಲೋಭವಿಲ್ಲದವರು.

ರುದ್ರಾತ್ಮಾ ನೋ ರುದ್ರಪರಾ ರುದ್ರಾಂಶಾ ರುದ್ರಭಾವಿತಾಃ
ವಿನಯೋಕ್ತ ಸಮಾಚಾರಾ ಭವಂತಿ ಭುವಿ ಮಾನವಾಃ ||೫||

ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿಹರು ಶಿವಬೀಜವಾಗಿಹರು ಶಿವಧ್ಯಾನಿಗಳು ವಿನಯ
ವಚನವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಮರ್ತ್ಯದಲ್ಲಿರುತ್ತಿಹರು.

ಏಕಾಂತ ಭಕ್ತಿ ಮಾಸ್ಥಾಯ ಗುರುಶ್ಚೈತೇಷು ವರ್ತತೇ |
ಪೂಜನೀಯಃ ಶಿವೋ ನಿತ್ಯಂ ಪರಾತ್ಪರ ವಿಭೂತಯೇ ||೫||

ಆರು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯು ಮಾಡುವರೋ ಅಂತಹರಲ್ಲಿ ಶಿವನು
ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಇಹಪರದೈಶ್ವರ್ಯಗಳಂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಗುರುರೂಪವಾಗಿ
ಪೂಜ್ಯನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿಹನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಶಿವಾಶಿವಾ ಆದಿಯನಾದಿಯೆಂಬೆರಡೂ ಇಲ್ಲದ
ನಿರವಯನಾಗಿಪ್ಪ ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ನಿಜವನಾರಯ್ಯ ಬಲ್ಲವರು
ನೇದಂಗಳಿಗಭೇದ್ಯನು ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಿಗಸಾಧ್ಯನು
ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯನು ಆಗಮಕ್ಕೆ ಅಗೋಚರನು
ತರ್ಕಕ್ಕೆ ಅತರ್ಕನು ವಾಙ್ಮನಕ್ಕೆ ತೀತನೆನಿಸ ಪರಶಿವಲಿಂಗವನು
ಕೆಲಬರು ಸಕಲನೆಂಬರು ನಿಷ್ಕಲನೆಂಬರು
ಕೆಲಬರು ಸೂಕ್ಷ್ಮನೆಂಬರು ಸ್ಥೂಲನೆಂಬರು
ಈ ಬಗೆಯ ಭಾವದಿಂ ಹರಿಬ್ರಹ್ಮ ಇಂದ್ರ ಚಂದ್ರ
ರವಿ ಕಾಲ ಕಾಮ ದಕ್ಷ ಇವರೊಳಗಾದ
ಸಮಸ್ತ ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವರೆಲ್ಲರೂ
ಕಾಣಲರಿಯದೆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಭವಭಾರಿಗಳಾದವರು
ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಭವಭಾರಿಗಳಾಗಿ ಬಯಲಾಗಿ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು
ನಮ್ಮ ಬಸವಂಥನು ಜಗದ್ಧಿತ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು

ವೀರಶೈವ ಮಾರ್ಗವನರುಪುವುದಕ್ಕೆ
 ಐವತ್ತೆರಡು ವೀರವನೊಳಕೊಂಡು ಚರಿಸಿದನು
 ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—ಗುರುಕಾರುಣ್ಯ ವೇದ್ಯನು
 ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಧಾರಕನು ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಭಾಷಾಸಮೇತನು
 ಅಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿ ನಿತ್ಯಲಿಂಗಾರ್ಚಕನು ಅರ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಅವಧಾನಿ
 ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಗ್ರಾಹಕನು ಗುರುಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನನು
 ಏಕಲಿಂಗ ನಿಷ್ಕಾಪರನು ಚರಲಿಂಗ ಲೋಲುಪ್ತನು
 ಶರಣ ಸಂಗಮೇತ್ವರನು ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಆಯತನು
 ತ್ರಿಕರಣ ತುದ್ಧನು ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಾಗ ಸಂಬಂಧಿ
 ಅನ್ಯದ್ವೈವ ಸ್ಮರಣೆಯ ಹೊದ್ದ ಭವಿಸಂಗವ ಮಾಡ
 ಭವಿಷಾಕವ ಕೊಳ್ಳ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಬೆರಸ
 ಪರಧನವನೊಲ್ಲ ಪರನಿಂದೆಯನಾಡ ಅನ್ಯತವ ನುಡಿಯ
 ಹಿಂಸೆಯ ಮಾಡ ತಾಮಸ ಭಕ್ತಸಂಗವ ಮಾಡ
 ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಘಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನ
 ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ತವೆಲ್ಲವ ಸಮರ್ಪಿಸಿ
 ಪ್ರಸಾದ ಮುಂತಾಗಿ ಭೋಗಿಸುವ
 ಜಂಗಮ ನಿಂದೆಯ ಸ್ಮರಿಸ ಪ್ರಸಾದನಿಂದೆಯ ಕೇಳ
 ಅನ್ಯರನಾಶೆಗಯ್ಯ ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರವನರಿವೀವ
 ಚತುರ್ವಿಧ ಪದವಿಯ ಹಾರ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಕ್ಕಳುಕ
 ಕುಲಾದಿ ಮದಂಗಳ ಬಗೆಗೊಳ್ಳ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವ ನುಡಿನಲ್ಲ
 ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪವ ಮಾಡುವನಲ್ಲ ಕಾಲೋಚಿತವ ಬಲ್ಲ
 ಕ್ರಮಯುಕ್ತನಾಗಿಹ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಭರಿತ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿ
 ದಾಸೋಹ ಸಂಪನ್ನ ಇಂತೀ ಐವತ್ತೆರಡು ವಿಧದಲ್ಲಿ
 ನಿಪುಣನಾಗಿ ಮೆರೆವ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು
 ಆ ಬಸವಣ್ಣನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಹೋರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ
 ನಮೋ ನಮಃ ಎಂದು ಬದುಕಿದೆನು ಕಾಣಾ

ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨

ತನುವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ ಮನವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ ಧನವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ
 ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಸುಖವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ ಕಾಲವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ
 ಕರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ ಕಲ್ಪಿತವೆಂಬುರನರಿಯದ ಭಕ್ತ
 ಅಶನವನರಿಯದ ಭಕ್ತ ವ್ಯಸನಕ್ಕೆಳಸದ ಭಕ್ತ
 ಹುಸಿನುಸುಳು ನುಡಿಯದ ಭಕ್ತ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗವನರಿಯದ ಭಕ್ತ
 ಗುರುವಿಂಗಾಧಾರ ಭಕ್ತ ಲಿಂಗಕ್ಕಾಧಾರ ಭಕ್ತ
 ಜಂಗಮಕ್ಕಾಧಾರ ಭಕ್ತ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕಾಧಾರ ಭಕ್ತ
 ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮ್ಯನಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ಮಾತುಪಿತನೀ ಸದ್ಭಕ್ತನು

ಷಟ್ಸ್ಥಿಲ ನಿರ್ಣಯ ಸ್ಥಲ ೩೮

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಪಂಚಾಚಾರವಿಡಿದಾಚರಿಸುವ ಸ್ಥದಕ್ತಸ್ಥಲವ
ಡೊಂದು ಸಮಸ್ತ ಸ್ಥಲಗಳಿಗೆಯೂ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಸದ್ಭಕ್ತ ಚಾರಿತ್ರವಂ
ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾವುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತಸ್ಥಲವು ತಾನೇ ಮಿಶ್ರರೂಪದಿಂ ಪಟ್ಟಿಂಶತಿ ಸ್ಥಲಂಗಳಾದ
ಪರಿಯನರೂಪಲೋಕ್ಯರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಭಕ್ತೋ ಮಾಹೇಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಪ್ರಸಾದೀ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿನಃ |
ಶರಣಂ ಶಿವಲಿಂಗೈಸ್ಥಂ ಷಟ್ಸ್ಥಿಲಂ ಚ ತಥಂ ಭವೇತ್ ||೧||

ಭಕ್ತನು ಮಾಹೇಶ್ವರನು ಪ್ರಸಾದಿಯು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯು ಶರಣ ಐಕ್ಯ
ಇಂತೀ ಷಟ್ಸ್ಥಿಲವು ಹೇಗೆಂದು ದೇವಿಯರು ಬೆಸಗೊಂಡರು.

ಸದಾಚಾರಃ ಶಿವೇ ಭಕ್ತಿರ್ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಮೇಕಫೀಃ |
ಶಾಂಭನೇ ಶರಣೇ ಭಕ್ತಿರ್ಭಕ್ತ ಸ್ಥಲ ಮನುತ್ರ ಮಮಾ ||೨||

ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆವುದು ಶಿವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು ಲಿಂಗಜಂಗ
ವನೊಂದೆಯಾಗಿ ಕಾಂಬುದು ಶಿವಲಾಂಭನಕ್ಕೆ ವಂದಿಸುವುದು ಇದು ಉತ್ತ
ಮವಹ ಭಕ್ತಿ ಸ್ಥಲವೆಂದು ಈಶ್ವರನು ಹೇಳಿದನು.

ಪರಸ್ತ್ರೀಯಂ ಪರದ್ರವ್ಯಂ ವರ್ಜಿತೋ ಭಾವಶುದ್ಧಿಮಾನ್ |
ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾ ನಿಯುಕ್ತಾತ್ಮಾ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಮಹಾಸ್ಥಲಮಾ ||೩||

ಪರಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಪರದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶುದ್ಧನಾಗಿ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯು
ಳ್ಳಾತನು ಮಾಹೇಶ್ವರನು ಎಂದು ಈಶ್ವರನು ದೇವಿಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದಂ ಚ ಸುಭೋಗೀ ಲಿಂಗಸಂಯುತಃ
ಅನರ್ಪಿತಂ ವಿಸರ್ಜ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲಮುತ್ರ ಮಮಾ ||೪||

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವಾದಿಸಿ ಭುಜಿಸುವುದು ಲಿಂಗದ ನೆನಪಿನಿಂದಲೇ ಭುಜಿಸುವುದು ಅನರ್ಪಿತವ ಬಿಡುವುದು ಇದೀಗ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ತಲವು.

ತೃತ್ತಾ ಪ್ರಾಣ ಗುಣಾನ್ ಲಿಂಗೀ ಲಿಂಗಂ ಪ್ರಾಣೇ ಸಮಾಹಿತಂ |
ಸುಖದುಃಖಭಯಂ ನಾಸ್ತಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೀ ಸ್ಥಲಂ ಭವೇತ್ ||೫||

ಪ್ರಾಣದ ಗುಣವಳಿದು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೆನಹು ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಸುಖದುಃಖ ಭಯವಿಲ್ಲದಿಹುದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ಥಲವೆಂದು ಈಶ್ವರನು ಹೇಳಿದನು.

ಪತಿರ್ಲಿಂಗಂ ಸತೀಚಿಹ ಮಿತಿಯುಕ್ತಃ ಸದಾತಥಾ |
ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಂನಾಸ್ತಿ ತರಣಸ್ಥಲಮುತ್ತಮಮ್ ||೬||

ಲಿಂಗವೇ ಪತಿ ತಾನೇ ಸತಿಯೆಂಬ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವುದು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಗುಣಗಳ ತಾ ಬಯಸದಿಹುದೇ ಶರಣಸ್ಥಲವು.

ಷಡೂರ್ಮಯಶ್ಚ ಷಡ್ವರ್ಗೋ ನಾಸ್ತಿ ಚಾಪ್ತವಿಧಾರ್ಚನಮ್ |
ನಿರ್ಭಾವಃ ಶಿವಲಿಂಗೈಕೈಃ ಶಿಖಿಕರ್ಪೂರ ಯೋಗಮ್ ||೭||

ಕ್ಷೇತಾ ಪಿಸಾಸೆ ಶೋಕ-ಮೋಹ ಜರಾಮರಣವೆಂಬ ಷಡೂರ್ಮಗಳಲ್ಲ ದಿಹ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹಮದ ಮತ್ಸರವೆಂಬ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳಲ್ಲದಿಹ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಿಲ್ಲದಿಹ ಭಾವರಹಿತನಾಗಿರುವುದೀಗ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವು. ಕರ್ಪೂರ ಅಗ್ನಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ತನ್ನ ರೂಪವಳಿದು ಅಗ್ನಿಯೇ ಆದಂತೆ ಲಿಂಗದನೆನಪಿಂದ ಲಿಂಗವೇ ಆಹನಂಬುದರ್ಥ.

ವಚನಗಳು

೧

ಭಕ್ತನಾದಡೆ ತನುಮನಧನದಾಶೆಯಳಿದಿರಬೇಕು
ಮಾಹೇಶ್ವರನಾದಡೆ ಪರಧನ ಪರಚಿಂತೆ ಪರಾಂಗನೆಯರೆಡೆಯಳಿದು
ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡೆ ಸುಖರುಚಿಯವಗ್ರಹವಂ ಮರೆದು ಪ್ರಸಾದ
ಘಟವಳಿಯದೆ ಉಳಿದಿರಬೇಕು

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾದಡೆ ಘಟದಾಸೆಯಂ ತೊರೆದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದೊಳಗೆ
ಬೆಲೆಯಿಸಿ ಬೇರಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು

ತರಣನಾದಡೆ ಸತಿರತಿಯ ಸಂಗವಳಿದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ತಾ ಸತಿಯಾಗಿರ ಬೇಕು

ಲಿಂಗೈಕ್ಯನಾದಡೆ ಆಪ್ಯಾಯನದೇಯಡಗಿ ಸುಖದುಃಖಮಂ
ತಾಳದೆ ನಿಭ್ರಾಂತನಾಗಿರಬೇಕು

ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಲುಕುವುದೇ ಶಿವಾಚಾರ
ಇಂತೇ ಷಟ್ಕುಲವಾರಿಗೆಯೂ ಅಳವಡದು
ಸೊಡ್ಡಳದೇವನು ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ಭಕ್ತಿಯನು ಬಸವಣ್ಣಂಗೆ
ಮೂರ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನು

೨

ಕಿಂಕುರ್ವಾಣತೆಯಿಂದ ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗವೆಂದು
ಉಳ್ಳುದನರಿತು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ

ನಿಷ್ಕೆನಿಬ್ಬಿರಸಿ ಘಟಿಗೊಂಡು ಅಭಿಲಾಷೆ ಸಮನಿಸದೆ
ಪರಿಚ್ಛೇದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳಲ್ಲಿ ಮಾಹೇಶ್ವರನು

ಅನರ್ಪಿತವ ಸಮನಿಸದೆ ಬಂದುದ ಕಾಯದ ಕರಣದ
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಲಿಂಗಸಹಿತ ಭೋಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿ

ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿದ್ದುದನು ಕಾಲಸ್ಥಿತಿಯರಿದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ
ಗುಂದದಿಷ್ಟಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ

ತನಗೆ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತಾನಾಗಿ ಬಿಚ್ಚು
ಬೇರಿಲ್ಲದಿದ್ದಡೆ ತರಣ

ಸದಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಂದನುಭಾವವನು ಮೀರಿ ಹೆಸರಡಗಿದ
ಸುಖವಡು ಲಿಂಗೈಕ್ಯ

ಇದುಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ
ಬಸವಣ್ಣಂಗಳ್ಲದೆ ಷಟ್ಕುಲವಮೂರ್ವ

೩

ಬೀಜ ವೃಕ್ಷವ ನುಂಗಿತ್ತೋ ವೃಕ್ಷ ಬೀಜವ ನುಂಗಿತ್ತೋ
ಎಂದರಿದಾಗಲೇ ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲ

ಮುತ್ತು ಜಲವನುಂಗಿತ್ತೋ ಜಲವು ಮುತ್ತು ನುಂಗಿತ್ತೋ
 ಎಂದರಿದಾಗಲೇ ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲ
 ಪ್ರಭೆಯು ಪಾಷಾಣವ ನುಂಗಿತ್ತೋ ಪಾಷಾಣ ಪ್ರಭೆಯ ನುಂಗಿತ್ತೋ
 ಎಂಬುದನರಿದಾಗಲೇ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲ
 ವಸ್ತಿಯು ಕಾಷ್ಠವ ನುಂಗಿತ್ತೋ ಕಾಷ್ಠವು ವಸ್ತಿಯ ನುಂಗಿತ್ತೋ
 ಎಂಬುದನರಿದಾಗಲೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ಥಲ
 ಸಾರಬಲಿದು ತರಧಿಯ ಕೂಡಿದಾಗಲೇ ತರಣಸ್ಥಲ
 ವಾರಿಬಲಿದು ವಾರಿಧಿಯ ಕೂಡಿದಾಗಲೇ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ
 ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಪಟ್ಟುಲ ಬ್ರಹ್ಮಿಗಳಂತಾದಿರಣ್ಣಾ
 ಕರೆಯದ ಪತುವಿಗೆ ತೃಣವ ಗಳಿಸುವಂತೆ
 ಒಲ್ಲದ ಸತಿಗೆ ರತಿಕೂಟವ ಬೆಳೆಸುವಂತೆ
 ಗೆಲ್ಲಸೋಲಕ್ಕೆ ಹೋರುವನಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲನವನರಸುವಂತೆ
 ಕೊಲ್ಲಿಯಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಲೆಯನರಸುವಂತೆ
 ಬಲಿದ ವಂತದಲ್ಲಿ ಕಳಿಲೆಯನರಸುವಂತೆ
 ಬರುಮಾತಿಗೆಡೆಯಾದುದುಂಟೇ
 ಬಯಲು ಕೊಂಡ ಘನಕ್ಕೆ ಅವಧಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ
 ಉರಿಗೊಂಡ ಕರ್ಪುರಕ್ಕೆ ರೂಪಿಗೆಡೆಯಿಲ್ಲ
 ಬಯಲ ಬಡಿದವಂಗೆ ಕೈಗೆ ಮೆತ್ತಗಿಲ್ಲ
 ಮನವು ಮನದಲ್ಲಿ ನಿಂದವಂಗೆ ಆರನೆಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಮೂರ ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ
 ಮೀರಿ ತೋರಿದ ಘನವದು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಲೇಪ
 ನಿಷ್ಕಲಂಕ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೪

ಹೊಸ ಮದುವೆ ಹಸೆಯಡಗದ ಮುನ್ನ
 ಹೂಸಿದ ಅರಿಸಿದ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹರಿಯದ ಮುನ್ನ
 ತನು ಸಂಚಲವಡಗಿ ಮನವು ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದು
 ಹಸಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭಕ್ತನೆಂಬೆ
 ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂಬೆ

ತನುವಿಲ್ಲದಿದ್ದೆ ಪ್ರಸಾದಿಯೆಂಬೆ
 ಜೀವವಿಲ್ಲದಿದ್ದೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೆಂಬೆ
 ಆಶೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದೆ ತರಣನೆಂಬೆ
 ಐದರ ಸಂಪರ್ಕ ವಿಯೋಗವಾದದೆ ಐಕ್ಯನೆಂಬೆ
 ಐಕ್ಯದ ಸಂತೋಷ ಹಿಂಗಿದದೆ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯನೆಂಬೆ
 ಇಂತಾಗಬೇಕೆಂಬ ಈ ಮನದ ದೇಹವಸಿದಡರಿಯದು
 ತರಿದಡರಿಯದು ಬೈದಡರಿಯದು ಹೊಯ್ದಾಡಿದಡರಿಯದು
 ನಿಂದಿಸಿದಡತಿಯದು ಸ್ತುತಿಸಿದಡರಿಯದು
 ಸುಖವನರಿಯದು ದುಃಖವನರಿಯದು
 ಈ ಚತುರ್ವಿಧದ ತಾಗು ನಿರೋಧನನರಿಯದಿದ್ದೆ
 ಆತನೇ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನೆಂಬೆ

ಶಿವಭಕ್ತ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸ್ಥಲ ೩೯

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಭಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರ ಪ್ರಸಾದಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಶರಣ
ಐಕ್ಯನೆಂಬ ಪಟ್ಟಲದ ಭೇದವನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಲಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ
ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಪಟ್ಟಲ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮರ್ಮವ ನೋಡ
ಬೇಕೆಂಬುದನರುಪಲೋಕ್ಷರ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಹಸ್ತಪಾದಾದಿ ಸಾಧನೋ ರುದ್ರೋ ಮರ್ತ್ಯವಪುರ್ಧರಃ |

ಪ್ರಾಕೃತಾನ್ಯವ ಮನ್ಯಂತೇ ಜಾನಂತಿ ನ ಚ ಪಂಡಿತಾಃ ||೧||

ಶಿವನು ತಾನೇ ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕಿಳಿದು ಕರಚರಣಂಗಳು ತಾಳಿ ಜಂಗಮ
ರೂಪಾಗಿ ಸುಳವನು. ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಕೃತ ಮಾನವರು ಅರಿಯಲಾರರು
ಪಂಡಿತರೂ ತಿಳಿಯರು.

ವೀರಭದ್ರೀಯೇ—

ದಂಡ ಕ್ಷೀರದ್ವಯೋ ಹಸ್ತೋ ಜಂಗಮೋ ಭಕ್ತಮಂದಿರಮ್ |

ಅತಿಭಕ್ತ್ಯಾತಿ ಸಂತುಪ್ತಸ್ತಪಹಾಸ್ಯಚ್ಚ ದಂಡನಮ್ ||೨||

ಜಂಗಮವು ಭಕ್ತರ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತ
ಪ್ರಸಾದ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶಾಕ್ತೀಯ ದಂಡ ಇವುಗಳು ಪಡಿದು ಬರುವನು,
ಅತಿಭಕ್ತಿಯನಾಡದೆ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಡುವನು, ಅಪಹಾಸ್ಯವಂ
ಮಾಡಿದಡೆ ಯಮದಂಡನೆಯನೀವನು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಅಪವಾದೇನಾರ್ಥನಾಶೇನ ವಿಯೋಗೇನ ಚ ಬಾಂಧವಾನ್ |

ದೇಶತ್ಯಾಗೇನ ವ್ಯಾಘ್ರಾಚ ದೇವಿ ಮದ್ಭಕ್ತಲಕ್ಷಣಮ್ ||೩||

ಶಿವನು ಸದ್ಭಕ್ತರ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುವುದೆಂತೆಂದಡೆ ಅಪವಾದವನ್ನಿಕ್ಕಿ
ಯಾದರೂ ದ್ರವ್ಯವ ನಾಶ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಬಂಧುಗಳನಗಲಿಸಿಯಾದರೂ

ದೇಶವನಗಲಿ ಬಡಿಸಿಯಾದರೂ ಮಹಾವ್ಯಾಧಿಯ ಹುಟ್ಟಿಸಿಯಾದರೂ
ನೋಡುವನು. ಇನಿತರಲ್ಲಿ ಜುಗಮ ಭಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳದೆ ಶಿವನು
ಮೆಚ್ಚುವನು.

ಲೈಂಗೇ—

ಯಥಾಚತುರ್ಭಿಃ ಕನಕಂ ಪರೀಕ್ಷ್ಯತೇ ಸಿಕರ್ಷಣಚ್ಛೇದನ ತಾಪತಾಡನೈಃ ||

ಭಕ್ತಶ್ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ ತಥಾ ಪರೀಕ್ಷ್ಯತೇ ಶ್ರುತೇನ ಶೀಲೇನ ಗುಣೇನ ಕರ್ಮಣಾ ||೪||

ಸುವರ್ಣವನೊರೆದು ಕಡಿದು ಕಾಸಿ ಕುಟ್ಟಿ ಹೇಗೆ ನಾಲ್ಕು ಪರಿಯಲ್ಲಿ
ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುವರೋ ಹಾಗೆ ಶಿವನು ಭಕ್ತರನು ವಾಕ್ಯನಿಂದ ಆಚಾರ
ದಿಂದ ಗುಣದಿಂದ ಕರ್ಮದಿಂದ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುವನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಭಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನಹಿಡಿದನೆಂದು ಹೋದರೆ
ನುಗ್ಗು ಮಾಡುವ ನುಸಿಯಮಾಡುವ ಮಣ್ಣುಮಾಡುವ ಮಸಿಯ
ಮಾಡುವ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ನೆರೆನಂಬಿದಡೆ ಕಡೆಗೆ ತನ್ನಂತೆ ಮಾಡುವ

೨

ಅರೆವನಯ್ಯಾ ಸಂಣವಹನ್ನ ಕ್ಕರ
ಒರೆವನಯ್ಯಾ ಬಂಣ ಬರುವನಕ್ಕರ
ಅರೆದಡೆ ಸಂಣವಾಗಿ ಒರೆದರೆ ಬಂಣವಾದರೆ
ಕೈವಿದಿದತ್ತಿಕೊಂಬನು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನು

೩

ಒಲಿದು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಒಲಿದಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲ
ಹಲವು ಕೊಂಬಿಗೆ ಹಾರದಿರು ಮರುಳೇ
ಅಟ್ಟಿನೋಡುವ ಮುಟ್ಟಿನೋಡುವ ತಟ್ಟಿನೋಡುವ
ಒತ್ತಿನೋಡುವ ಅಟ್ಟಿದಡೆ ಮುಟ್ಟಿದಡೆ ತಟ್ಟಿದಡೆ ಒತ್ತಿದಡೆ
ನಿಷ್ಠೆಯ ಬಿಡದಿದಡೆ ತನ್ನನೀವ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇತ್ವರನು

೪

ಹುಟ್ಟಿದ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿ
ಬಾರದ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿಸಿ
ಉಂಟಾದ ಉಂಟವನುಣಿಸಿ
ವಿಧಿಯೊಳಗಾಗಿಸುವ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ
ತನ್ನವರೆಂದರೆ ಮನ್ನಿಸುವನೇ ತಿವನು
ಹತ್ತಿರಿದ್ದ ಭೃಂಗಿಯ ಚರ್ಮಕಿತ್ತಿಡಾಡಿಸಿದನು
ಮತ್ತೆ ಕೆಲಂಬರ ಬಲ್ಲನೇ ಇದನರಿದು
ಬಿಡದಿರು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಂತಹ ಸಿತಗನವ್ವಾ

೫

ಹರ ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ತಿರಿವಂತೆ ಮಾಡುವ
ಒರೆದು ನೋಡುವ ಸುವರ್ಣದಂತೆ ಅರೆದು ನೋಡುವ ಚಂದನದಂತೆ
ಅರಿದು ನೋಡುವ ಕಬ್ಬಿನ ಕೋಲಿನಂತೆ
ಬೆದರದೆ ಬೆಚ್ಚದೆ ಇದ್ದದೆ ಕರವಿದಿದೆತ್ತಿ ಕೊಂಬ ನಮ್ಮ ರಾಮನಾಥನು

೬

ನಿಧಾನವ ನಗೆವೆನೆಂದ ಹೋದರೆ
ವಿಘ್ನ ಬಪ್ಪದು ಮಾಬುದೇ ಅಯ್ಯಾ
ಸದಾಶಿವನ ಪೂಜಿಸುವೆನೆಂದು ಹೋದಡೆ
ಕದುಬಿ ಹಿಡಿದವಯ್ಯಾ ಸಕಲ ವಿಪತ್ತುಗಳು
ಎದೆ ಭಂಗವಿಲ್ಲದೆ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲದೆ
ಸದಮಲ ಸುಖವನೀವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವರು

೭

ದೇವನೊಳ್ಳಿದನೆಂದು ಮುಯ್ಯಾನಲು ಬೇಡ
ತರಕಟ ಕಾಡುವನೊಳ್ಳಿಹನೇ
ಅಳಿಸುವ ನಗಿಸುವನೊಳ್ಳಿಹನೇ
ಬೆದರದೆ ಬೆಚ್ಚದೆ ತೊತ್ತುಗೆಲಸವ ಮಾಡಲು
ತನ್ನವನೇ ತಂಭು ಜಕ್ಕೇತ್ವರನು

ಅನೈಷ್ಠಿಕ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೪೦

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಪಟ್ಟಿಲ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಭಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನೋಡಿದಲ್ಲದೆ ಶಿವನೊಲಿಯನೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಜಂಗಮ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

೧

ಅಲಗಲಗು ಮೋಹಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಕಲಿತನವ ಕಾಣಬಾರದು
ನುಡಿದ ನುಡಿ ಜಾರಿದಡೆ ಮನಕ್ಕೆ ಮನ ನಾಚಬೇಕು
ತಬ್ಬಗಟ್ಟಿಯ ತನದಲ್ಲಿ ಎಂತಪ್ಪುದಯ್ಯಾ ಭಕ್ತಿ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ಪಾಪಿಯು ಕೂಸನೆತ್ತಿದಂತೆ ನೋಡಾ

೨

ಹೇಡಿ ಬಿರುದ ಕಟ್ಟಿದಡೆ ಕಲಿಯವನೇ
ಒರೆಯ ಬಿಚ್ಚಿ ಇರಿಯದಿದ್ಡೆ ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚುವುದೇ
ಚಲ್ಲಣವನುಟ್ಟು ಗರುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಸಾಧನೆಯ ಮಾಡುವನಂತೆ
ತನ್ನ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡಡೆ ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚುವನೇ
ಅರಿಯದವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿ ತೋರಿದಂತೆ
ಬೊಳ್ಳಿಗನ ಭಕ್ತಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

೩

ಅರಿಬಿರುದ ನುಡಿದವರು ಕೇಳಿರೇ
ಕೆರಳಿಕೆಯ ನುಡಿವರು ನೆರೆದಮಂದಿಯ ಕಂಡುಬ್ಬುವರು ಕೊಬ್ಬುವರು
ನಿರುತದ ಕಾಳಗವೆಂದಡೆ ಬಿರುದ ಬೀಸಾಡುವರು
ಅರೆದು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ನೆರೆಭಕ್ತನೆಂದರೆ ಎಂತು ಮೆಚ್ಚುವನಯ್ಯಾ
ನಮ್ಮ ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡು

೪

ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಂಗಳು ನಿಮ್ಮವೆಂಬರು ವಶಾತಿನಲ್ಲಿ
ಓತ್ತಿನೋಡಿದರೆ ಮುಟ್ಟಲೀಯರು
ಮುಟ್ಟ ಬಂದಲ್ಲಿ ಕಠಾರಿಯ ಕಾಳಗದಂತಲ್ಲದೆ
ಸಹಜ ಭಕ್ತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ನೋಡಾ
ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ
ನೇಷಡಂಭಕರಿಗೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಎಂತಪ್ಪುದಯ್ಯಾ

೫

ಹುಲಿಯ ಹಾಲು ಹುಲಿಗಲ್ಲದೆ
ಹೊಲದ ಹುಳ್ಳಿಗೆ ಉಣಬಾರದು
ಕಲಿಯ ಕಾಲ ತೊಡರು ಕಲಿತನ ದಾಳಿಗಲ್ಲದೆ ಇಕ್ಕಬಾರದು
ತಿನನೊಡತಣದ ಬಿರುದು ಇಹಪರ ವೀರಂಗಳಲ್ಲದೆ ಸುಡಿಯಬಾರದು
ಅಳಿಮನದ ಭಕ್ತಿಯವರ ಮೂಗ ಹಲ್ಲುದೋರಿ ಕೊಯ್ವನಯ್ಯಾ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರು

ಸದ್ಭಕ್ತಿನೈಷ್ಠಿಕ ಸ್ಥಲ ೪೦

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಗಳು ಎಂಚಿಸಿ ತಮ್ಮ ಉದರ ಹೊರೆವವರು ಸದ್ಭಕ್ತಿನೈಷ್ಠಿಕ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಡು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯುಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನದ ಮೇಲೆ ಬಂದರೂ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟದೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನುಕರಣೀಯರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಲೈಂಗೀ—

ಯೇನ ಮಾರ್ಗೇಣ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಸಜ್ಜನಃ ಶಿವಭಕ್ತಿಮಾನ್ |

ತೋಷ್ಯತಿ ಸ್ವತಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸದಾಚಾರಃ ಸ ಉಚ್ಯತೇ ||೮||

ಸದ್ಭಕ್ತನಾಚರಿಸುವಂತಹ ಅವುದಾನೊಂದು ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಪಟ್ಟುಲ ಸುಪನ್ನರಪ್ಪ ಸದ್ಭಕ್ತ ಜನರು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸಂತೋಷಿಸುವರೋ ಮತ್ತು ಸ್ತುತಿಸುವರೋ ಅಂತಹ ಮಾರ್ಗವು ಸದಾಚಾರವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟುದು

ಕೂರ್ಮೇ—

ಅಚಾರಸ್ಯ ಪರಿತ್ಯಾಗಃ ಸ್ವಗ್ರಹೀತಸ್ಯ ಭಕ್ತಿತಃ |

ಅಪಿ ಪ್ರಾಣಾತ್ಮಯೇ ಸೋಽಯಂ ನಿಯತಾಚಾರ ಉಚ್ಯತೇ ||೯||

ತಾನು ಗ್ರಹಿಸಿದ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಾಚಾರದ ಪ್ರವರ್ತನವನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಡೆಯೂ ಬಿಡಬೇಡವಾದುದಾನೊಂದು ದೃಢಗ್ರಾಹಿತ್ವವುಂಟೋ ಅದು ನಿಯತಾಚಾರವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದು.

ಸೂತಸಂಹಿತಾಯಾಮ್—

ಮಾತರಃ ಪಿತರೋ ಭ್ರಾತೃನಾಂಧವಾನ್ ಸ್ವಹೃದೋ ಧನಮ್ |

ಸರ್ವಂತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸದಾಚಾರೀ ಲಿಂಗತ್ರಯಮುಪಾಸಯೇತ್ ||೧೦||

ಶಿವಾಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲರಲ್ಲದಂತಹ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಅಣ್ಣಮಿತ್ರರು ನಂಟರು ಧನಗಳೆಲ್ಲವಂ ಬಿಟ್ಟು ಸದಾಚಾರ ಉಳ್ಳಾತನು ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವನಾಶ್ರಮಿಸುವುದು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಅಪದ್ಯುಪಿ ದುರಂತಾಯಾಂ ನೃಹೀ ಮಾಹೇಶ್ವರೋ ಜನಃ |
ನ ಸ್ವಧರ್ಮಂ ತ್ಯಜೇತ್ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಕಾಯೇನ ಮನಸಾ ಗಿರಾ ||೪||

ಪ್ರಾಣವಳವ ಆಪತ್ತಿನಲ್ಲಿಯಾದಡೆಯೂ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನಾಗಿ ಅರಿಕೆಯುಳ್ಳಾತನಾದ ಗೃಹಸ್ಥನು ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯಂಗಳೆಂಬ ತ್ರಿಕರಣಗಳಿಂದ ತಾನು ಗ್ರಹಿಸಿದಂತಹ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರ ಧರ್ಮವನು ಬಿಡಲಾಗದು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ್ರತೇ ಉಪೇ ಹಸ್ತಖಡ್ಗಾದವಂಚಯನ್ |
ಮುಖಂ ಪಂಕಜವಚ್ಚಿಂದ್ಯಾದ್ವೀರ ಭ್ರತ್ಯಾರ್ಚನಕ್ರಮಃ ||೫||

ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗವ್ರತವು ಲೋಪವಾದಡೆ ಹಸ್ತದಿಂದ ಖಡ್ಗವಂ ಪಿಡಿದು ತನ್ನಂ ವಂಚಿಸದೆ ವಿಕಸಿತ ಮುಖಕಮಲದಂತಹ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ತರಿದುಕೊಂಬುದು ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಚರಿಸುವ ಆಚರಣೆಯು ನಿಯತಾಚಾರ ಲಿಂಗಸಂಪನ್ನನಾದ ವೀರಭೃತ್ಯನ ಲಕ್ಷಣವು.

ವೀರಭದ್ರೀಯೇ—

ಶರೀರಂ ಗೃಹಸಂಬಂಧಂ ದಂಪತೀ ಪ್ರಾಣಜೀವಿತಮ್ |
ಹದ್ಯಾಶ್ಚಂ ಜಂಗಮಾಯೈವ ಸರ್ವಸ್ವಂ ಧನಮೇವ ಚ ||೬||

ತನ್ನ ಶರೀರವನು ಮನೆಯನು ತಾನು ಪತ್ನಿ ಸಹಿತವಾಗಿ ಬಾಳುವ ಪ್ರಾಣಾಂತ್ಯದ ದ್ರವ್ಯವನು ಈ ಸಮಸ್ತಾವೆಲ್ಲವನು ಕಾಲೋಚಿತವಾಗಿ ಬೀಡಿದಡೆ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದೀಗ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ನೈಷ್ಠಿಕ ವಿಶೇಷವು.

ವಚನಗಳು

೧

ಅಂಕ ಕಂಡಾ ಕೋಲಾಶೆ ಮತ್ತೇಕೆ
 ಲಿಂಕ ಕಂಡಾ ಪ್ರಾಣದಾಶೆ ಮತ್ತೇಕೆ
 ಭಕ್ತ ಕಂಡಾ ತನುಮನಧನದಾಶೆ ಮತ್ತೇಕೆ
 ನಿಮ್ಮಂಕೆಗೆ ಝಂಕೆಗೆ ತಂಕಿಸಿದನಾದಡೆ
 ಎನ್ನ ಲಿಂಕತನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ಅಟ್ಟಟ್ಟಿಕೆಯ ಮಾತಿಂಗಂಜಲೇಕೆ
 ಮುಟ್ಟ ಬಂದುದಕೆ ಓಡಲೇಕೆ ಕಾಡಿದಲ್ಲದೆ ಮಾಣೆನು
 ಓಡಿದಡೆ ಭಂಗ ಹಿಂಗದಯ್ಯಾ
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ ಎನ್ನಭಂಗವು ನಿನ್ನದಾಗಿ

೩

ಓಡಲು ಭಂಡಾರ ಕಡವರ ದ್ರವ್ಯವ ಬಡ್ಡಿ ನ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು
 ಮನೆಯ ಗೋಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದು ಕೊಂಡಿದ್ದೆನಾದರೆ
 ಅದು ಎನ್ನರ್ಥವಲ್ಲ

ಅನರ್ಥವೆಂಬೆ ಸಂಗಮದೇವಾ ನೀನು ಜಂಗಮ ರೂಢಾಗಿ ಬಂದು
 ಆ ಧನವನು ನೀನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಎನ್ನ ಮುಂದೆ ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಡೆ
 ನಾನು ಬೇಕು ಬೇಡೆಂದು ಮನದಲ್ಲ ಮರುಗಿದೆನಾದಡೆ
 ನಿನ್ನಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಥಮರಾಣೆ ಮನದೊಡೆಯ ನೀನೆ ಬಲ್ಲೆ
 ಕಾಮನೇಮವೆಂಬ ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳನ ವಧುವ
 ಸರ್ವಭುವನದೊಡೆಯ ಸಂಗಮದೇವರು ಬೇಡುವಂತಲ್ಲ
 ಎನ್ನ ಸತಿ ನೀಲಲೋಚನೆ ಪೃಥಿವಿಗೆ ಅಗ್ನಿಲಯ ಚಲುವೆ
 ಆಕೆಯನು ಸಂಗಮದೇವಾ ನೀನು ಜಂಗಮರೂಪಾಗಿ ಬಂದು
 ಎನ್ನ ಮುಂದೆ ಸಂಗವ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು
 ಎನ್ನೊಡನಿರ್ದ ಸತಿಯೆಂದು ಮೊಯೆಕ್ಕೆ ಮರುಗಿದೆನಾದಡೆ

ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ ಮನದೊಡೆಯ ನೀನೆ ಬಲ್ಲೆ
 ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸಿರಿಯಾಳಸೆಟ್ಟಿ ಚಂಗಲವೈಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದು
 ಅವರ ಮಗನ ಬೇಡುವಂತಲ್ಲ ಸಂಗಮದೇವಾ
 ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಚಿಕ್ಕ ಸಂಗಯ್ಯನಿದ್ದಾನೆ
 ನೀನು ಜಂಗಮರೂಪಾಗಿ ಬಂದು ಆತನ ಹಿಡಿದು
 ಎನ್ನಮುಂದೆ ಹೆಡಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಚಿನಿಖಂಡವ ಮಾಡಿ
 ಬಾಣಿಸವ ಮಾಡುವಾಗ ಎನ್ನ ಉದರಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪುತ್ರನೆಂದು
 ಮಾಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಮರುಗಿದೆನಾದಡೆ
 ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ ಮನದೊಡೆಯ ನೀನೆ ಬಲ್ಲೆ
 ಇಂತಿ ತ್ರಿವಿಧವು ಹೊರಗಣವು
 ಎನ್ನ ನೋವಿಗೊಳಗಲ್ಲ ಎನ್ನ ಬೇನೆಯೊಳಗಲ್ಲ
 ಇನ್ನು ನಾನಿದ್ದೆನೆ ಕಡ್ಡ ಕಳ್ಳನ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿ
 ನೀನು ಜಂಗಮ ರೂಪಾಗಿ ಬಂದು ಎನ್ನಂಗದ ಮೇಲೆ ತಸ್ತನನಿಕ್ಕಿ ನೋಡು
 ಬಸಿದ ತೂಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ನೋಡು
 ಸೂಜಿಯ ಮೊನೆಯಂತಿದ್ ತೂಲದಮೇಲಿಕ್ಕಿ ನೋಡು
 ನನ ಖಂಡವ ಮಾಡಿ ಕಡಿಕಡಿದು ನೋಡು
 ೨ ತೂಲವೈದೈದು ಮುಖವಾಗಿ ಹಾಯುವಾಗ
 ಆ ಹಾವಿನಿಂದ ಹರಿತಿನಿಸಿ ನೋಡು
 ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ಭಂಗ ಬಡಿಸಿ ನೋಡಿದಡೆಯೂ
 ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವುದು ಬಡೆ
 ಜಂಗಮ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವುದಂ ಬಿಡೆ
 ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವಂ ಕೊಂಬುದಂ ಬಿಡೆ
 ಇಂತಿ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ರೋಷವ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿನಾದಡೆ
 ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ
 ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ತಪ್ಪುಳ್ಳದೆ ಮೂದಲಿಸಿ
 ಮೂಗು ಕೊಯ್ಕಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ
 ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬಂದು ಅಡರುತ್ತಿವೆ

ಕಡುಭಲ ನಿನಗೆ ಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ
 ಮೃಡನೇ ಎನ್ನೊಡನೆ ತೋರಿ ನೀನು ಸಸಿನೆ ಹೋಗಲರಿಯೆ
 ಅದು ಹೇಗಂದಡೆ ನಾನು ನಿನಗಂಜುವನಲ್ಲ
 ಗಾಸಿಯಾಗಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ ಹರಹರಾ ತಂಕರಾ
 ಎನ್ನ ನೇಮಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಬಾರದಿರು
 ಒಡನೆ ಸವೆದಡೆ ಒಡಲನೊಡ್ಡುವೆ
 ಕಡಗಿ ನೋಡುವಡೊಮ್ಮೆ ಹಳೆಚು ಬಂದು
 ಬಡವನ ಕೈಯ್ಯ ಕಡುಹ ನೋಡೆನ್ನೊಡೆಯ
 ಸಂಗಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಬಂಕೇತ್ತರಾ
 ಕಟ್ಟಿದೆ ನೋರೆಯ ಬಟ್ಟೆ ಜನ್ನಿಗೆಯ
 ನೆರೆ ಮುಟ್ಟಿ ಖಂದಿರಿದಡೆ ಓಸರಿಸುವನಲ್ಲ
 ಓಡದಿರು ಓಡದಿರು
 ನಿಮ್ಮ ತರಣರ ಮನೆಯ ಬಿರಿದಿನಂಕಕಾರ
 ಓಡದಿರು ಓಡದಿರು
 ಎಲೆದೇವಾ ಎಲೆತೆ ಸ್ವಾಮಿ ಎಲೆಲೆ ಹಂದೆ
 ಓಡದಿರು ಓಡದಿರು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

ವೀರದಾಸತ್ವ ನಿಷ್ಕಾ ಸ್ಥಲ ೪೨

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನು ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡು ವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸತಿಸುತರ ಮೇಲೆ ಬಂದಡಂ ತನ್ನ ತನುವಿನ ಮೇಲೆ ಬಂದಡಂ ಓಸರಿಸದೆ ನಿಷ್ಠೆಮುಂತಾಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನು ಶಿವನಿಂದೆಯಂ ಕೇಳಲಾಗದೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಕಾಳಿಕಾಮಂದೇ—

ಮನ್ನಿ ಮಿತ್ರಕೃತಂ ಪಾಪಮಪಿ ಧರ್ಮಾಯ ಕಲ್ಪತೇ |
ಮನುಷ್ಯಾದೃತ ಪುಣ್ಯೋಽಪಿ ಪಾಪಂ ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರತ್ಯವಾಯಕೃತ್ ||೧||

ಶಿವಕಾರುಣ್ಯ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ದೋಷಂಗಳು ಪುಣ್ಯವಾಗಿ ಸಲ್ಲುವವು. ಶಿವ ಕಾರುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದಂತಹ ಪುಣ್ಯಂಗಳು ಪಾಪವಾಗಿ ಸಲ್ಲುವವು.

ಶಿವಭಕ್ತವ್ರತೇ ಸಂಪಾನ್ ಶ್ರಾವ್ಯಾ ಶ್ರೂಯತೇ ಯದಿ |
ಸಂದಕಾನ್ಯಕ್ಷಯಾಮೀತಿ ಗಣಾಚಾರೋಽಯಮೀರಿತಮ್ ||೨||

ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರುಗಳ ಸದ್ವ್ರತಂಗಳಲ್ಲಿಯು ನಂದೆಯನು ಆರು ಕೆಲಂಬರು ಮಾಡುತ್ತಿಹರೋ ಆ ನಂದೆಯು ಸದ್ಭಕ್ತರು ಕೇಳಲಾಗದು. ಎತ್ತಲಾನು ಭಕ್ತನಿಂದೆಯಂ ಕೇಳಿದಡೆ ಆ ಶಿವನಿಂದಕರುಗಳನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವೆ ನೆಂಬ ಆವುದಾನೆಂದೊಂದು ಅನ್ಯ ತಿರಸ್ಕಾರವುಂಟೋ ಅದು ಗಣಾಚಾರವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಮಾತರಃ ಪಿತರತ್ಯೈವ ಛಾತರೋ ಬಾಂಧವಾಂಸ್ತಥಾ |
ಶಿವಕಾರ್ಯೇಷು ವಕ್ರಸ್ಥಾ ಹಂತವ್ಯಾಃ ಶೀಘ್ರಮೇವ ಚ ||೩||

ತಾಯಾಗಲಿ, ತಂದೆಯಾಗಲಿ, ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಾಗಲಿ, ಬಂಧುಗಳಾಗಲಿ ಶಿವ ಕಾರುಣ್ಯಕ್ಕೆ ವಕ್ರವಾದವರಂ ಅತಿ ಬೇಗನೇ ಕೊಲ್ಲುವುದು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಅಹಿಂಸಾ ಶಿವಭಕ್ತಾನಾಮೇವ ಸಿದ್ಧಾಕೃತೋಮಮು ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಪ್ರಾಣನಃ ಸರ್ವೇ ಹಂತಮ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ||೪||

ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಶಿವಭಕ್ತರು ಕೊಲ್ಲಲಾಗದು. ಶಿವನಿಂದಕರು ಮೂರುಲೋಕದವರಾದೊಡಂ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲದೆ ಅವರಂ ಕೊಲ್ಲುವುದು.

ಶಿವಚಿನ್ಮಾಂಕಿತಂ ವೃಕ್ಷಂ ಹಂತಿಯೋ ದುರ್ಗುಣೇ ನರಃ ।
ತಂ ಹನ್ಯಾತ್ಸ್ವಸ್ಥಹಸ್ತೇನ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರೋ ವ್ರತೇ ||೫||

ಅವನಾನೊಬ್ಬ ದುರ್ಜನಫಹ ಮನುಷ್ಯನು ಶಿವಚಿನ್ಮಾಂಕಿತವುಳ್ಳ ವೃಕ್ಷವನು ಕಡಿದವನೋ ಅವನನ್ನು ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರಾಚಾರವುಳ್ಳಾತನು ತನ್ನ ಹಸ್ತದಿಂದಲೇ ಕೊಲ್ಲುವುದು.

ಖನೇದ್ವಾ ಭುವಿ ತದ್ವೇಹಂ ದಹೇದ್ವಾಶ್ಯಾಶುಕುಕ್ತಿಗಾ ।
ಕ್ಷಿಪೇದ್ವಾಂಭಸ್ಸು ಚೈನಂನ ತ್ಯಜೇದ್ವಾ ಕಾಷ್ಠ ಲೋಪ್ತವತ್ ||೬||

ಕೊಂದಾತನ ಶರೀರವ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಿದಡಂ ಜ್ವಲಿಸುವ ಅಗ್ನಿಯಿಂ ಸುಟ್ಟಡಂ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಡಂ ಸೂತಕವಿಲ್ಲ ಆತಂಗೆ ಮುಂದೆ ಮಹತ್ಪ್ರಪ್ತ ಪದವಕ್ಕು ಕಾರಣ ಆತನನು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮುಣು ಹೆಂಟಿಗಳಂತೆ ಅಲಕ್ಷಿಸಬಾರದು.

ಪಾತುಲ ತಂತ್ರೇ—

ಶಿವಪರಾಮಿಮಾಂ ಸಿದ್ಧಾಂ ಶಿವಭಕ್ತೋ ವಿವರ್ಣಯೇತ್ ।
ದೇಶತ್ಯಾಗೋಕ್ತಃ ಸಂಹಾರಃ ಶಪೇಚ್ಛೈವೇಶ್ವರಂ ಸ್ಮರನ್ ||೭||

ಶಿವನ ನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಡೆ ಶಿವಭಕ್ತನು ನಂದಕನನ್ನು ತೊಲಗುವುದು ಅಥವಾ ಆ ದೇಶವನೇ ಬಿಡುವುದು. ಇಲ್ಲದಿರೆ ನಂದಕನ ಸಂಹರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಶಿವನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯಿಂ ಶಬಿಸುವುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಅಯ್ಯಾ ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳಾಗಲಿ
ಸತಿಸುತರಾಗಲಿ ಸಹೋದರ ಬಂಧುಗಳಾಗಲಿ
ಅತ್ಯಂತ ಸ್ನೇಹದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದವರಾಗಲಿ
ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದ ಶಿವಸೋದರರಾಗಲಿ
ಶಿವಜ್ಞಾನ ಶಿವಕಾರುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಗಳಲ್ಲದ ನಿಂದಕರನು
ಅತಿಬೇಗದಿಂದ ಕೊಲ್ಲುವುದು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ

ನೂತರಃ ಪಿತೃಶ್ಚೈವ ಭ್ರಾತರೋ ಬಾಂಧವಾಂಶ್ಚ ಫಾ
ಶಿವಕಾರ್ಯಸು ವಕ್ರಸ್ಥಾ ಹಂತವ್ಯಾಃ ಶೀಘ್ರಮೇವ ಚ ||

ಎಂದುದನರಿದು ಶಿವಾಚಾರ ನಿಂದಕರನು ಎನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ
ಪತಿಕರಿಸಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನಡೆದನಾದಡೆ ಇಹಪರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿನು
ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕಯ್ಯಾ ಕಲಿದೇವರ ದೇವಾ

೨

ಶಿವಾಚಾರ ಶಿವಕಾರುಣ್ಯಕ್ಕೆ ವಕ್ರವಾದವರ
ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವ ನಿಂದಿಸಿ ನುಡಿದವರ
ಬಾಯಿಸೀಳಿ ನಾಲಿಗೆಯ ಕಿತ್ತು ಕೊಲುನೆನು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ

ಯೋನಾಪ್ಯುತ್ಸಾಟಯೋಜ್ಜಹ್ವಾಂ ಶಿವಸಿಂದಾ ರತಸ್ಯ ತು
ತ್ರಿಶಶ್ಚ ಕುಲಮುಧ್ಯತ್ಯ ಶಿವಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಶಿವ ಭಕ್ತನಿಂದೆಯನು ಎನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ
ಆ ನಿಂದಕರ ಕೊಲುನೆನು ಅಲ್ಲದಿದ್ವಿಡೆ ತಾನಾ ಸಾಯುವೆನು
ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಿಂದಾಂ ಶಿವಸ್ಯಾಥ ತತ್ಕ್ಷಣಾದ್ವರ್ಷ್ಯ ಸಂತ್ಯಜೇತ್
ತಸ್ಯ ದೇಹಂ ನಿಶಂತಾಚೇದ್ಬ್ರೂಲೋಕಂ ಸ ಗಚ್ಛತಿ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿತು ಶಿವನಿಂದಕರ
ಸಂಹರಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಎನಗೆ ಸಂತೋಷವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ
ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೩

ಮುರಿಸಬೇಕು ಹೊಲೆಯರ ಕೈಯಿಂದಪರ ಮನೆಯನು
 ಕೆರಿಸಬೇಕು ಮಂಡೆಯನೇಳು ಪಟ್ಟಿಯ ಮಾಡಿ
 ಕುಳ್ಳಿರಿಸಬೇಕು ಕತ್ತೆಯ ನಡು ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ
 ಹುಟ್ಟಿಗೆಯ ನುಡಿಸ ಬೇಕು
 ಹಳೆಮರವ ಸತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಡಿಯಬೇಕವಗೆ
 ನಿಷ್ಕೊರಸಬೇಕು ನೊಸಲಕ್ಷರವ
 ನಾಲಿಗೆಯ ಸರಸರನೆ ಶೀಳಬೇಕು
 ಎನ್ನೊಡೆಯ ಮಹಾ ಮಹಿಮ ಸೊಡ್ಡಳಂಗಿ
 ಅನ್ಯದೈವ ಸರಿಯೆಂಬ ಕುನ್ನಿ ಮಾನವನ

ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸ್ಥಲ ೪೩

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರು ಶಿವನಿಂದೆಯ ಮಾಡುವರು ಸಂಹರಿಸ ಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಗುಣಾವ ಗುಣಗಳ ನೋಡದೆ ಶಿವನೆಂದು ನಂಬಿ ವಿಶ್ವಾಸಮು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಸ್ಮಾಂದೇ—

ಶಿಲಾವೃದ್ಧಾ ರು ರೂಪೇಷು ಸ್ಥಿತಃ ಸರ್ವೇಶ್ವರೋ ಹರಃ |

ಅತೌಕಿಕೇಷು ವಿದ್ವತ್ಸು ಭಾವವಸ್ತು ನ ಕಿಂ ವಸೇತ್ ||೧||

ಶಿಲೆಯು ಮೃತ್ತಿಕೆಯು ಮರನು ಎಂಬ ಈ ಜಡವಸ್ತು ರೂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿದಡೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ಶಿವನು ಲೋಕದಂತವರುಗಳಲ್ಲದೆ ಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳವರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿರನೇ ? ಇರುವನು.

ಕೂರ್ಮೇ—

ಅಶರೀರಾದಿ ಸಂಬಂಧಃ ಪರಾತ್ಪರತರಃ ಶಿವಃ |

ಅನನ್ಯಭಾವೈರೇತೈಶ್ಚ ಸ್ವಭಕ್ತೈರೇವ ಮೂರ್ತಿಷಾನ್ ||೨||

ದೇಹ ಮೊದಲಾಗಿಯುಳ್ಳವರೊಡತಣ ಸಂಬಂಧ ವಿಲ್ಲದಾತನಾಗಿ ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂ ಮಿಗೆ ಮೇಲಣಾತನಾದ ಶಿವನು ಅನ್ಯಭಾಂಗಳಿಲ್ಲದವ ರಾಗಿ ಮಿಗೆ ನಿರ್ಮಲರಾದ ತನ್ನ ಈ ಸದ್ಭಕ್ತರುಗಳಿಂದಲೇ ಮೂರ್ತಿ ಯುಳ್ಳಾತನು.

ಶಿವಭಕ್ತೇ—

ಅಥವಾ ಕ್ರಿಮಿದಂ ಚಿತ್ರಂ ಶಿವಭಕ್ತಜನೇಷ್ವಹೋ |

ಅವಿರ್ಭವೇತ್ಸ್ಯಯಂ ರುದ್ರೋ ಯಥಾ ರುದ್ರ ಸ್ತಥಾರ್ಥಕಃ ||೩||

ರುದ್ರಭಕ್ತರು ತಾವೇ ರುದ್ರರಾದಕಾರಣ ಆ ಶಿವಭಕ್ತರಾದ ಜನರು ಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನು ತಾನೇ ಪ್ರಕಾಶವಹನೆಂಬುದೇನಾಶ್ಚರ್ಯ.

ವಚನಗಳು

೧

ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವ ನಂಬಿ ಕರೆದಡೆ ಓ ಎಂಬ ಶಿವನು
 ನಂಬದೆ ಕರೆದಡೆ ಓ ಎಂಬನೇ ಶಿವನು
 ನಂಬಲರಿಯರು ನಚ್ಚಲರಿಯರು ಡಂಭಿನ ಭಕ್ತರು
 ನಂಬದೆ ನಚ್ಚದೆ ಬರಿದೆ ಕರೆದಡೆ ತಂಭು ಮೌನದಲ್ಲಿದ್ದ
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರು

೨

ನೆರೆನಂಬೋ ನೆರೆನಂಬೋ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವ
 ದರದುರವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಮವೇದಿಗಳಂತೆ
 ನೆರೆನಂಬೋ ನೆರೆನಂಬೋ ದಾಸದುಗ್ಗಲಿಯಂತೆ
 ನೆರೆನಂಬೋ ನೆರೆನಂಬೋ ಶಿರಿಯಾಳ ಚಂಗಳೆಯರಂತೆ
 ನೆರೆನಂಬೋ ನೆರೆನಂಬೋ ಕೆಂಭಾವಿಯ ಭೋಗಗ್ಲಾನಂತೆ
 ನೆರೆನಂಬೋ ನೆರೆನಂಬೋ ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳನಂತೆ
 ನೆರೆನಂಬಿದೆಯಾದಡೆ ತನ್ನನೀವ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನು

೩

ಸಟಿಯ ದಿಟವ ಮಾಡಿ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿ ಸದ್ಭಾವಲಿಂಗವಾಗಿ
 ಲಿಂಗವ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಪೂಜಿಸಿ ವರವಂ ಪಡೆದರು
 ಶಿವಪಥವ ಪಡೆದರು ಪುರಾತನರು ಅದೆಂತೆನಲು ಕೇಳಿರೇ
 ಬಳ್ಳವು ಲಿಂಗವೇ? ಅಲ್ಲ ಅದು ಸಟ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು
 ಬಳ್ಳೇತ್ತರ ಮಲ್ಲಯ್ಯಗಳಿಗೆ
 ಅಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವೇ? ಅಲ್ಲ ಅದು ಸಟ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ
 ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು ಗೊಲ್ಲಳಂಗೆ
 ನರಮಾಂಸವ ಭಕ್ತಿಸುವನೆಂಬುದು ಜಂಗಮ ಸ್ಥಲವೇ
 ಅಲ್ಲ ಅದು ಸಟ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಶಿವನು ಶಿರಿಯಾಳಂಗೆ
 ಮಿಣಿ ಕಂಕರಿಗೋಲ ಹಿಡಿದು ಬಪ್ಪುದು ಜಂಗಮ ಸ್ಥಲವೇ

ಅಲ್ಲ ಅದು ಸಟೆ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಶಿವನು ಭೋಗಣ್ಣಂಗೆ
 ಸತ್ತಕರುವ ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು ಬಹುದು ಜಂಗಮಸ್ಥಲವೇ
 ಅಲ್ಲ ಅದು ಸಟೆ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಶಿವನು ಸಾಮವೇದಿಗಳಿಗೆ
 ದೊಂಬತಿ ಗುರುವೇ ಅಲ್ಲ ಅದು ಸಟೆ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ
 ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಶಿವನು ಬಿಲ್ಲನುರಾಯಂಗೆ

ಇಂತಿವರು ಮೊದಲಾಗಿ ಅನಂತರುಂಟು
 ಸಟೆಯ ದಿಟವ ಮಾಡಿ ನಿಜ ಪದವ ನೈದಿದವರು ಅದಂತಿರಲಿ
 ಇನ್ನು ದಿಟವ ಸಟೆಯ ಮಾಡಿ ಆರಾರು ಕೆಟ್ಟರೆಂಬುದ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ
 ದೇವ ಜಾತಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ದೇವ ಶಿಖಾಮಣಿಯ ಹತ್ತಿರೆಯಲಿದ್ದು
 ಬ್ರಹ್ಮನಿರಾಕಾರವೆಂದು ಪರಬ್ರಹ್ಮವಂ ಹುಸಿಯಮಾಡಿ
 ಸನತ್ತುಮಾರನು ಒಂಟಿಯಾಗನೇ
 ಅನಂತ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಹೆತ್ತ ತಂದೆಯ ಹುಸಿಯಮಾಡಿ
 ತಾನು ಕರ್ತನೆಂದು ಶಿರಸ್ಸ ಹೋಗಾಡನೇ ಬ್ರಹ್ಮನು
 ಸರ್ವಲೋಕಗಳಿಗೆ ಸುಖವ ಮಾಡುವ ಶಂಕರನ
 ಹುಸಿಯಮಾಡಿ ಕರ್ಮದಿಂದ ಸುಖವನೇ ಪಡೆನೆಂದು
 ದಕ್ಷ ತಲೆಯ ನೀಗಿ ಕುರಿದಲೆಯ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳನೇ

“ ಪ್ರಭು! ಪ್ರೇರಕ ವಿಶ್ವಭುಕ್ ”

ಎಂದು ಕೃತಿಹೊಗಳು ವಹಾ ಕಾರಣಿಕನಂ ಹುಸಿಮಾಡಿ
 ತಾನೇ ಜಗತ್ತಂಹಾರ ಕಾರಕನೆಂದು ನರಸಿಂಹನು ತೊಗಲ
 ಸುಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳನೇ

ಇಂತಿವರು ಮೊದಲಾದ ಮದಾಂಧರನಂತರುಂಟು
 ದಿಟವ ಸಟೆಯ ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾದರು ಕೇಳಿರೇ
 ಅಯ್ಯಗಳಿರಾ ಅದಂತಿರಲಿ ಆ ಪುರಾತನರಂತೆ
 ಸಟೆಯ ದಿಟವ ಮಾಡುವುದು ಅಘಟಿತಘಟಿತತ್ವವು ಅದು ಬೇಡ
 ಆ ಮದಾಂಧರುಗಳಂತೆ ದಿಟವ ಸಟೆಯಮಾಡುವ
 ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪುರುಷರುಗಳಲ್ಲ ಅದೂ ಸಲ್ಲದು
 ಮತ್ತೆಂತನಲು ಕೇಳಿರೇ ಸಟೆದಿಟಂಗಳ ಸಂತಯವ ಬಿಡಿಸಿ

ಸಹಜಲವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವ ನಂಬಿ
 ಸದ್ಭಾವ ತುದ್ಧಿಯಿಂದ ಭಜಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗಿರೇ
 ಸಟೆಯೆಂದು ಸರಕಕ್ಕಿಳಿಯದೆ ದಿಟನೆಂದು ರುದ್ರಲೋಕವನರಸದೆ
 ಸಹಜವೆಂದು ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗವ ನಂಬಿದಿರಾಯಿತ್ತಾದೆ
 ಕೇವಲ ಮುಕ್ತಿಯನೀವ ನಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು

೪

ಬಳ್ಳ ಬೇವಿನ ಕೊರಡು ಆಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವೇ ?
 ಅಲ್ಲ ಅದು ಸಟೆ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಭಾವಿಸಿ
 ಲಿಂಗವ ಮಾಡಿ ಸದ್ಭಕ್ತರಾದರು ಪುರಾತನರು
 ಕೇವಲ ಪರಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ತಾನೇ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವಾದ
 ಆ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವನು ವಿಶ್ವಾಸಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗಲರಿಯದೆ
 ಅವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸಟೆಯ ಮಾಡಿ ಸರಕಕ್ಕಿಳಿವವರ ನೋಡಾ
 ಅಕಟಕಟಾ ಅವರು ಆದಂತಾಗಲಿ
 ಮನವೇ ನಾನಿನ್ನ ಬೇಡಿಕೊಂಬನು
 ನಂಬು ಕಂಡೆಯಾ ಸಹಜವೆಂದು
 ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವ ನಂಬಿದೆಯಾದೆ
 ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಕೂಡಿಕೊಂಬನು

ಶಿವಲಿಂಗ ವಿಕಳಾವಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಲಿ ೪೪

ಇಂತೀ ಪ ಕಾರದಿ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವ ಶಿವನೆಂದು
ಸದ್ಭಾವದಿಂ ಭಾವಿಸಿ ಶಿವನ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು
ಹೃತ್ತಿಷ್ಠಿಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವನೇಕೀಕರಿಸಿ ಶಿವನೆಂದೇ
ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಮನ ಮಗ್ನವಾಗಿ ತನುಧರ್ಮವನು ಮರೆದು ನುಡಿದ
ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೋ—

ಪೂಜಾಕಾಲೇ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಪಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇತು ನ ಜಲ್ಪಸಿ |
ತ್ವ ದಾಗಮನ ಕಾಂಕ್ಷಾಂಚ ಚಿಂತಯಾಮಿ ಮಹೇಶ್ವರ ||೧||

ಎಲೈ ಶಿವನೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದು
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನುಡಿಯಲೇಕೊಲ್ಲೆ ನಿನ್ನ ಬರವ ಹಾರಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರೇ—

ಏತ್ಯೇಹಿ ಭೋಮಹಾದೇವ ತವರೂಪಂ ಪ್ರಕಾಶಯ
ಯದಾನಾಂ ಪ್ರತಿನಾಯಾಸಿತದಾ ಶುಷ್ಕದೃಷ್ಟೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ||೨||

ಬಾರಯ್ಯ ಬಾರಯ್ಯಾ ಎಲೆ ಶಿವನೇ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿ
ಸಯ್ಯಾ ನೀನಾವಾಗ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಆಗಲೇ ನಾನು ಒಣಗಿದ ಮರ
ನಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕುಕಪರಪುಷ್ಪಮಯೂರಾ ಯೂಯಂ ನೈಕ್ಷೇತ ಕುತ್ರ ಮನ್ತಾಥಮ್ |
ದೃಷ್ಟಶ್ಚೇತ್ ಖಲು ಬ್ರಾಹ್ಮ ಪರಪುರುಷಾರ್ಥ ಪರಾಯಣಾ ಭವಂತಃ ||೩||

ಎಲೆ ಗಿಳಿ ಕೋಗಿಲೆ ನವಿಲುಗಳಿರಾ ನೀವು ನಮ್ಮ ಶಿವನ ಕಾಣರೇ ?
ಕೂಡರೆ ಹೇಳಿರೇ ನೀವು ಪರ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಪರಾಯಣರು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಸ್ನಾನ ವಸ್ತ್ರಾದ್ಯಲಂಕಾರೈರ್ಗಂಧ ಮಾಲ್ಯಾನು ಲೇಪನೈಃ '
 ಶಯ್ಯಾ ತಾಂಬೂಲ ಸಂರಂಭೈಃ ಸನ್ನದ್ಧಾಸ್ತಿ ನಾಯಾತಿಸಃ ||೪||

ಸ್ನಾನ ವಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪ ಮಾಲ್ಯಾನು ಲೇಪನಗಳಿಂದಲೂ ಹಾಸಿಗೆ ತಾಂಬೂಲ ಮೊದಲಾದ ಸಂಭ್ರಮ ಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಸನ್ನದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಆ ನನ್ನೊಡೆಯನು ಬರಲೊಲ್ಲನು.

ಸೌರಸಂಹಿತಾಯಾಮ್—

ಬಾಹ್ಯ ಸಂರಂಭಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಶಂಭೋರಾಭ್ಯಂತರಂ ಶುಭಮ್
 ಸದ್ಭಾವ ಸಂಭ್ರಮಾದೇವ ಮಯಿತಿಷ್ಠ ಮಾಹೇಶ್ವರ ||೫||

ಎಲೈ ಪರಮೇಶ್ವರಾ ನನ್ನ ಬಾಹ್ಯ ಕರಣಗಳನ್ನು ಸಂಭ್ರಮಿಸಿ ಅಂತ ರಂಗವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿಹೆನು. ನನ್ನ ಸದ್ಭಾವ ಸಂಭ್ರಮದೊಡನೆ ಬಂದು ನನ್ನೊಳಗೆ ಚನ್ನಾಗಿರು.

ವಚನಗಳು

೧

ಬಾರೆಯೇಕಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಬರವ ಹಾರುತ್ತಿಹೆನು
 ಸಾರೆಯೇಕಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಸರವ ಹಾರುತ್ತಿಹೆನು
 ತೋರೆಯೇಕಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಲಿಂಗರೂಪವನು ನಿಜಜ್ಞಾನವನು
 ಪೂಜೆಗೊಂಬಾಗಲಲ್ಲದೆ ಬರಲಾಗದೇ
 ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇತ್ತರಾ ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲವೇ ತಂದೇ

೨

ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ವಿಕಳದಲ್ಲಿ ನೆನೆವುತ್ತ
 ಗಾಳಿಯ ಸರವೇ ನೀನೆಂದು ಬಗೆದೆ ಕಂಡಯ್ಯಾ
 ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ವಿಕಳದಲ್ಲಿ
 ಮಹಾ ಭ್ರಾಂತನಾಗಿಹೆನಯ್ಯಾ

೩

ಅಯ್ಯಾ ನೀನೇಕೆ ಬರಲೊಲ್ಲೆ ಹೇಳಯ್ಯಾ

ನೀ ಬಾರದಿರಲಾನು ಕಲ್ಲು ಮರನಾಗಿಹೆನಯ್ಯಾ
ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ ನೀ ಬಾರಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಹೇಳಯ್ಯಾ

೪

ಚಿಲಿಮಿಲಿಯೆಂದೋಡುವ ಗಿಳಿಗಳಿರಾ
ನೀವು ಕಾಣೆರೇ ನೀವು ಕಾಣೆರೇ
ಕೊಳನ ತಡೆಯಲಾಡುವ ಹಂಸೆಗಳಿರಾ
ನೀವು ಕಾಣೆರೇ ನೀವು ಕಾಣೆರೇ
ಸರವೆತ್ತಿ ಪಾಡುವ ಕೋಗಿಲೆಗಳಿರಾ
ನೀವು ಕಾಣೆರೇ ನೀವು ಕಾಣೆರೇ
ಎರಗಿ ಬಂದಾಡುವ ತುಂಬಿಗಳಿರಾ
ನೀವು ಕಾಣೆರೇ ನೀವು ಕಾಣೆರೇ
ಗಿರಿ ಗಹ್ವರದೊಳಗಾಡವ ನವಿಲುಗಳಿರಾ
ನೀವು ಕಾಣೆರೇ ನೀವು ಕಾಣೆರೇ
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವವೆಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಂಬುದಂ
ಬಲ್ಲರೆ ನೀವು ಹೇಳಿರೇ

೫

ಹೊಳೆನ ಕಂಜಿಡೆಯ ಮೇಲೆ ಎಳೆವೆಳೆವಿಂಗಳು
ಫಣಾ ಮಣಿ ಕರ್ಣ ಕುಂಡಲ ನೋಡವ್ವಾ
ರುಂಡ ಮಾಲೆಯ ಕೊರಳಗರುವನ ಕಂಡರೆ ಒಮ್ಮೆ ಬರೆ ಹೇಳವ್ವಾ
ಗೋಂವಿಂದನ ನಯನವನನ ಉಂಗುಟದ ಮೇಲಿಪ್ಪುದು
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವಂಗಿದು ಕುರುಹವ್ವಾ

೬

ಭಾವನೇಕೆ ಬಾರನೆನ್ನ ಮನೆಗೆ
ಹರಿಯ ಮಗನನುರುಹಿದ ಗರ್ವದ ಭಾವನೇಕೆ ಬಾರನೆನ್ನ ಮನೆಗೆ
ಅಸುರರ ಪುರವ ಸುಟ್ಟ ವೀರವೈಭವನೇಕೆ ಬಾರನೆನ್ನ ಮನೆಗೆ
ದಕ್ಷನ ಶಿರವನರಿದು ಯಾಗವ ಕೆಡಿಸಿ ಕುರಿದಲೆಯ ಹತ್ತಿಸಿದ
ಬಿನ್ನಾಣದ ಬಲುಹ ಮೆರೆವ ಏಕೋ ಭಾವನೇಕೆ ಬಾರನೆನ್ನ ಮನೆಗೆ
ಹರಿಯ ನಯನದ ಪೂಜೆಯು ಚರಣದೊಳೊಪ್ಪಿತೆಂಬ

ದುರುಳತನವು ತನಗೆ ಬೇಡವವ್ವಾ
 ಪರ ವಧುವಿಂಗಳುಪಿದ ಮಿಂಡತನದ ದುರುಳ ತನವು ತನಗೆ ಬೇಡವವ್ವಾ
 ಆತನ ಕರೆದು ತಾರವ್ವಾ ತಂಭು ಜಕ್ಕೇತ್ತರನ
 ನೆರೆದು ನೋಡುವೆ ಮನ ಬಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ
 ಒತ್ತಂಬರಿಸಿ ಗಂಡುದೋರಿ ಮೀರಿದನಾದಡೆ
 ತರಣರಿಗೆ ಸಾರಿದೂರುವೆನು

೭

ಅಯ್ಯಾ ನೀ ಬಾರಯ್ಯಾ
 ಬಂದೆನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನವ ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಯ್ಯಾ
 ಆಹಾ ಅಯ್ಯಾ ನೀ ಬಾರ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ
 ನಿಮ್ಮ ಬರವ ಹಾರಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚದೆನ್ನ ಮನ ನೀ ಬಾರಯ್ಯಾ

೮

ಹೊನ್ನ ಹಾವುಗೆಯ ಮೆಟ್ಟಿದಾತನ
 ಮಿಡಿಯ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೆಂಜಡೆಯವನ
 ಮೈಯ್ಯಲಿ ವಿಭೂತಿಯ ಪೂಸಿದವನ
 ಕರದಲ್ಲಿ ಕವಾಲವ ಹಿಡಿದವನ
 ತರೀರದರ್ಥವ ಸತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವನ
 ಬಾಣನ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದವನ
 ನಂಬಿಗೆ ಕುಂಟಣಿಯಾದವನ
 ಜೋಳಂಗೆ ಹೊನ್ನ ಮಳೆ ಕರೆದವನ
 ಎನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಬಂದವನ
 ಸದ್ಭಕ್ತರ ಹೃದಯದಲಿಪ್ಪವನ
 ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಯ ಕೊಂಬವನ
 ಕೊಂಡು ಬಾರೆಲಗವ್ವಾ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬವನ

ಅರಸಿನವನೇ ಮಿಂದು ಹೊಂದೊಡಗೆಯನೇ ತೊಟ್ಟು
 ದೇವಾಂಗವನುಟ್ಟು ಪುರುಷ ಬಾರಾ

ಪುಣ್ಯರತ್ನವೇ ನಿನ್ನ ಬರವು ಎನ್ನ ಸುವಿನ ಬರವು ಬಾರಯ್ಯ
ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ಬಂದಾನೆಂದು
ಬಟ್ಟಿಗಳ ನೋಡಿ ನಾನು ಬಾಯಾರುತ್ತಿಹೆನು

೧೦

ಒಳಗೆ ಶೋಧಿಸಿ ಹೊರಗಳವಡಿಸಿ
ಭಾವದಿಂ ಗುಡಿ ತೋರಣವ ಕಟ್ಟುವೆನಯ್ಯಾ
ಎನ್ನ ಲಿಂಗವೇ ಬಾರಯ್ಯ ಎನ್ನ ದೇವ ಬಾರಯ್ಯ
ಎನ್ನಂತ ರಂಗದ ಪರಂಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವ
ಇದಿರುಗೊಂಬೆನು ಬಾರಯ್ಯ
ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇತ್ತರಾ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮವು ಬಾರಯ್ಯ

೧೧

ಮನವ ಮಂಚವ ಮಾಡಿ ಚಿತ್ತವ ಪಚ್ಚಡಿಸುವೆ ಬಾರಯ್ಯ
ಎನ್ನ ಶಿವಲಿಂಗವೇ ಬಾರಯ್ಯ
ಎನ್ನ ಭಕ್ತಿವತ್ಸಲನೇ ಬಾರಯ್ಯ
ಎನ್ನ ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವನೇ ಬಾರಯ್ಯ
ಎನ್ನ ಅಂತರಂಗದೊಳಿರು ಬಾರಯ್ಯ
ಎನ್ನ ಬಹಿರಂಗದೊಳಿರು ಬಾರಯ್ಯ
ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂದು ಕರೆವೆನುಳಿಯುಮೇತ್ತರಾ

ಶಿವಲಿಂಗ ಕೋಟಾತುರ ಸ್ಥಲ ೪೫

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮನಭಾವ ಕರಣಗಳು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ
ನೆಲೆಗೊಂಡು ದಶಾವಸ್ಥೆಯ ಮೋಹವಿರಬೇಕೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ
ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಅರಿವು ಮರುವೆಗಳನತಿಗಳೆದು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ
ಸಂಯೋಗವ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಂ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕರಣಮಾತ್ರೇಣ ನ ನಶ್ಯತಿ ಯಥಾ ತಮಃ |

ತಥಾ ಸುಜ್ಞಾನರಹಿತೈಃ ಕ್ರಿಯಾದ್ಭ್ಯರ್ಸ ಶಿವೋ ಭವೇತ್ ||೧||

ಹೇಗೆ ಜ್ಯೋತಿಯ ನೆನೆದ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆಯು ಕೆಡಲಾರದೋ
ಹಾಗೆ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನರಹಿತನಾದ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳಿಂದ ಶಿವ ತತ್ತ್ವವನ್ನೆದ
ಲಾಗದು.

ಲೈಂಗೇ—

ಕಾತರೋ ನಾಸ್ತಿ ಸಾಧಸ್ಯ ಕ್ಷಾಂತಿರ್ನಾಸ್ತಿ ಪುಮಾಪಿ ಚ |

ಅಪಯೋಃ ಸಮಸಂಯೋಗೇ ಸಖೀ ನಾಸ್ತಿ ಮನಸ್ವಿನೀ ||೨||

ಎನ್ನೊಡೆಯಂಗೆ ಆತುರವಿಲ್ಲ ನನಗೆ ಸೈರಣೆಯಿಲ್ಲ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆಯೂ
ಮಾಡಿ ಕೊಡುವರೆ ವೀವೆಕಿಯಾದ ಸಂಗಡತಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ವೀರಾಗಮೇ—

ಕಾಮಸಂಗೋ ಮಹಾಸಂಗಃ ಸಂಗಾಂತೇ ತ್ವಪ್ರಿಯಸ್ತಥಾ |

ಶಿವಸಂಗೋ ಮಹಾಸಂಗೋ ಮಹಾ ಪ್ರೀತಿಃ ಪುನಃ ಪುನಃ ||೩||

ಕಾಮ ಸಂಗವ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಸಂಗವ
ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಾಮ ಸಂಗವು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಿಯವಹುದು ಗುರುಲಿಂಗ

ಜಂಗಮದ ಸಂಗವು ಎಂಸೆಂದಿಗೂ ಅಪ್ರಿಯವಾಗಲಾರದು ಆ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗ
ಮದ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ ಮಾಡುವುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಶಿವನ ನೆನೆದಡೆ ಭವಹರಿವುದೆಂಬ
ವಿವರಗೇಡಿಗಳ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ
ಜೋತಿಯ ನೆನೆದರೆ ಕತ್ತಲೆ ಹರಿವುದೇ
ಮೃಷ್ಣಾನ್ನವ ನೆನೆದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದೇ
ರಂಭೆಯ ನೆನೆದರೆ ಕಾಮದ ಕಳವಳವು ಹಿಂಗುವುದೇ
ನೆನೆದಡಾಗದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ದ್ವಯ ಕುಳುವಳಿದು ಬೆರಸ ಬಲ್ಲಡೆ
ಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ಕಾವೇ

೨

ಗಿಡ ಮರದ ಕುರುಬಿತಿಯ ಜನ್ಮನದಂತೆ
ನುಡಿಯಲರಿಯದ ಮುಗ್ಧೆಯಾಗಿದ್ದೆ ನವ್ವಾ
ಹಗಲನರಿಯದ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂತೆ
ಮನ ಬಯಸುತ್ತಲಿದ್ದೆ ನವ್ವಾ
ಹಲವು ಕಾಲ ಎಲವದ ಮರನ ಸಾರಿದ ಗಿಳಿಯಂತಾದೆ ನವ್ವಾ
ಇದು ಮಹಾಲಿಂಗ ಸಜೀಶ್ವರ ದೇವನ ನೆರೆಯಲರಿಯದೆ
ಇವರೆಲ್ಲರ ವಿಧಿಯಂ ಹೊತ್ತೆ ನವ್ವಾ

೩

ಕಾಮನ ಕೊಂದಂದು ಪಟ್ಟಕ್ಕನಿಂದ
ಗುರು ಕಾಮರಾಜ ರಾಜನವ್ವಾ ರಾಜಾಧಿರಾಜ
ಕಂಡವರೆಲ್ಲರ ಹೆಂಡರ ಮಾಡಿ ನೆರೆವ ಮಹಾಕಾಮಿಯು ಕೇಳಾ
ಇಂತಪ್ಪ ಕಾಮಿಯನತಿ ಕಾಮದಿಂದ ಕಾಮಿಸಿದೆ ನವ್ವಾ ಉರಿಲಿಂಗ ದೇವನ

೪

ಇನಿಯಂಗೆ ತವಕವಿಲ್ಲ ಎನಗೆ ಸೈರಣೆಯಿಲ್ಲ
ಮನದಿಚ್ಛೆಯನರಿವ ಸಖಿಯರಿಲ್ಲ

ಮನ್ನಥ ವೈರಿಯನು ಭಾವದಲ್ಲಿ ಮನ ಸಿಲುಕಿ ಬಿಡದು
 ಇನ್ನೇನೆ ನಿನ್ನೇನೆ ದಿನ ವೃಥಾ ಹೋಯಿತ್ತು
 ಯೆವನ ಬೀಸರ ಹೋಗದ ಮುನ್ನ ಪಿನಾಕಿಯ ತಂದು ನೆರಹವ್ವಾ
 ತಂಭು ಜಕ್ಕೇತ್ವರನ

೫

ತಾನು ದಂಡು ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹೋದನೆಂದಡೆ
 ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿಹೆನಲ್ಲದೆ
 ತಾನೆನ್ನ ಕೈಯ್ಯೊಳಗಿದ್ದು ಎನ್ನ ಮನದೊಳಗಿದ್ದು
 ಎನ್ನ ಕೂಡದಿದ್ದಡೆ ನಾನೆಂತು ಸೈರಿಸುವೆನವ್ವಾ
 ನೆನಹೆಂಬ ಕುಂಟಣಿ ~~ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ~~
 ನೆರಹದಿದ್ದಡೆ ನಾನೇನೆ ಸಖಿಯೇ

೬

ಕಳಿವರಿದ ಮನವು ತಲೆಕೆಳಗಾದುದವ್ವಾ
 ಸುಳಿದು ಬೀಸುವ ಗಾಳಿ ಉರಿಯಾಯಿತ್ತವ್ವಾ
 ಬೆಳದಿಂಗಳು ಬಿಸಿಲಾಯಿತ್ತು ಕೆಳದೀ
 ಹೊಳಲ ಸುಂಕಿಗನಂತೆ ತೊಳಲುತ್ತಿದ್ದೇನವ್ವಾ
 ತಿಳುಹು ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿ ಕರೆತಾರವ್ವಾ
 ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಗೆ ಎರಡರ ಮುನಿಸವ್ವಾ

೭

ಮುನಿಸ ಮುನಿದಡೆ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮುರುಡಿ ನಂತಿರಬೇಕವ್ವಾ
 ತೇದಡೆ ತೆಗೆದಡೆ ಚಂದನದ ಶೀತಲದ ಹಾಗೆ ಯಾಗಿರಬೇಕವ್ವಾ
 ಹಣಗುವಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಹಣಗುತ್ತಿರಬೇಕವ್ವಾ
 ಮಹಾಲಿಂಗ ~~ಕಳ್ಳೇತ್ವರನ~~ ನೆರೆವ ಭರದಿಂ ನೊಂದು
 ಉದಕ ಮೇಲ್ವಾಯ್ದ ಹಾಗಿರಬೇಕವ್ವಾ

೮

ಅಯ್ಯಾ ನಾ ಸಂತ್ಯೆಸೆ ಸಂತ್ಯೆಸಲಾರೆನಯ್ಯಾ
 ಆಹಾ ಅಯ್ಯಾ ನಿನ್ನ ಕೂಟದ ಸವಿಗಲೆಗಳ ನೆನೆನೆನೆದು

ಬೇಯದ ಬೇಗೆಯ ಬೆಂದೆ ನೋಡಯ್ಯಾ
ಅಯ್ಯಾ ಎನಗಂತಿಂತೆಂದು ಹೇಳುವನಲ್ಲ
ಮರೆಯದ ಕಿಚ್ಚನಿಕ್ಕಿ ಮರೆಗೆ ಹೋದೆಯಲ್ಲಾ
ಎನ್ನ ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ

೯

ಎಮ್ಮ ನಲ್ಲ ನೊಲ್ಲೆನೆಂದು ಕಳುಹಿದಡೆ
ಎಲ್ಲಿ ಅರತು ಹೊಹನಲ್ಲಾ
ಗಂಗೆಯ ನೋನೆನೆ ಗೌರಿಯ ನೋನೆನೆ
ಎಲ್ಲಿ ಅರಿತು ಹೊಹನವ್ವಾ
ಎನ್ನಂತರಂಗದ ಆತ್ಮ ಜೋತಿ ಉರಿಲಿಂಗದೇವಾ
ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅರತು ಹೊಹನವ್ವಾ

೧೦

ಕಿಚ್ಚಿಲ್ಲದ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದೆನವ್ವಾ
ಎರಿಲ್ಲದ ಗಾಯದಲ್ಲಿ ನೊಂದೆನವ್ವಾ
ಸುಖವಿಲ್ಲದೆ ದಾವತಿಗೊಂಡೆನವ್ವಾ
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಂಗೊಲಿದು
ಬಾರದ ಭವಂಗಳ ಬಂದೆನವ್ವಾ

೧೧

ಒಮ್ಮೆ ಕಾಮನ ಕಾಲ ಹಿಡಿದೆ
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚಂದ್ರಮಂಗೆ ತರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವೆ
ಸುಡಲೀ ವಿರಹವ ನಾನಾರಿಗೆ ಧೃತಿಗೆಡುವೆ
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವನೆನ್ನ ನೊಲ್ಲದ ಕಾರಣ
ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಹಂಗುಗಿತ್ತಯಾದೆನವ್ವಾ

೧೨

ಎಲುವೊಡೆದು ತನು ಕರಗಿ ಮನವು ಜಪ್ಪು ರಂಭೋಗಿ
ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ನೀರು ಕೂಡಿದಂತಿರಬೇಕು

ಜಂಗಮದೊಳಗೆ ಅಲಿಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಕರಗಿರಬೇಕು
 ಸರ್ವಾಂಗ ಪುಳಕಂಗಳೊಡೆದು ಕಡಲುಗಳಾಗಿ
 ಸದ್ಗುರುವಿನೊಳು ಬೇರಿಲ್ಲದಂತೆ ಬೆರೆಸಿರಬೇಕು
 ಇಂತೀ ಶ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗವ ಕೂಡಿಲ್ಲದೇ ಸುಖವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ
 ಇಂತಪ್ಪ ನಿರ್ವಾಣ ಪದವು ಎನಗೆಂದಿಗೆ

ದೊರಕೊಂಬುದೋ ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಾ

ಶಿವಲಿಂಗ ಯೋಗಾನಂದ ಸ್ಥಲ ೧

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸುವ ತವಕ ವಿರ
ಬೇಕೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಅಂಗ ಪ್ರಾಣ ಮನವೇಕೀ
ಕರಿಸಿ ಲಿಂಗಾಂಗವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಕರ್ಪೂರಮನಲಗ್ರಾಹ್ಯಂ ರೂಪಂ ನಾಸ್ತಿ ನಿರಂಜನಮ್ |

ತಥಾ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಯೋಗೇ ತದ್ವೇದಂ ನಿರ್ವಯಾಂಗವತ್ ||೧||

ಕರ್ಪೂರವನು ಉರಿನುಂಗಿದರೆ ರೂಪಿಲ್ಲ ಮಸಿಯಿಲ್ಲ ಅದು ಹೇಗೋ
ಹಾಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಯೋಗವಾಗಲು ಅಂಗರಹಿತನಹನು.

ಸೂತಸಂಹಿತಾಯಾಮ್—

ತೈಲಯುಕ್ತಂ ಚ ಕಾರ್ಫಾಸಂ ಜ್ಯೋತಿಸ್ಪರ್ಶಂ ಕರೋತಿ ಚೇತ್ |

ತಥಾ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಯೋಗೇ ತದ್ವೇದಂ ನಿರ್ವಯಾಂಗವತ್ ||೨||

ಎಂಣೆ ಸಹಿತವಾದ ಬತ್ತಿಯನು ದೀಪವ ಮುಟ್ಟಿಸಿದಡೆ ಹ್ಯಾಗೆ ದೀಪವ
ಹುದೋ ಹಾಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಯೋಗವಾಗಲು ಅಂಗರಹಿತನಹನು.

ಸರ್ಪದಷ್ಟಂ ತು ಯದ್ವೇದಂ ತದ್ವೇದಂ ವಿಷದೇಹವತ್ |

ತಥಾ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಯೋಗೇ ತದ್ವೇದಂ ನಿರ್ವಯಾಂಗವತ್ ||೩||

ಸರ್ಪದಷ್ಟವಾದ ಆವುದಾನೊಂದು ದೇಹವುಂಟೋ ಆ ದೇಹವು ವಿಷ
ದೇಹವಹುದು ಹಾಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಯೋಗವಾಗಲು ಅಂಗರಹಿತನಹನು.

ಲೈಂಗೇ—

ಚಂಕಯಾಮಿ ಶಿವಂ ತೇನ ಜಾತಂ ಶಿವಮಯಂ ಮನಃ |

ಪಯೋನಿಮಗ್ನ ವಶುಷೋ ಜಲತೃಷ್ಣಾ ನ ಜಾಯತೇ ||೪||

ಶಿವನನು ಮನದಿಂದ ಧ್ಯಾನವಂ ಮಾಡುವೆನು ಅದರಿಂದ ಮನವು ಶಿವಮಯವಾಯಿತು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ ಉದಕದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದಾತಂಗೆ ಉದಕದ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಜಲಮಯವಾದಂತೆಂದು ಅರ್ಥವು.

ವಚನಗಳು

೧

ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗಂಡರು ಚೆಲುವರೆಂದು
ಕೊಂಡಾಡುವ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಪುಣ್ಯ ಜೀವಿಗಳವ್ವಾ
ನಾನು ನನ್ನ ನಲ್ಲನೆಂಥವನೆಂದರಿಯೆನವ್ವಾ
ಆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ನಿರಿಯು ಸರಗ ಸದಿಲಿಸಲೊಡನೆ
ನಾನೋ ತಾನೋ ಎಂದರಿಯೆನವ್ವಾ

೨

ಎನ್ನ ನಲ್ಲನ ಕೂಡಿದ ಕೂಟವನಿದಿರಿಗೆ ಹೇಳ ಬಾರದವ್ವಾ
ನೀವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ನಲ್ಲನ ಕೂಡಿದ ಕೂಟವ ಬಲ್ಲಂತೆ ಹೇಳಿ
ಉರಿಲಿಂಗದೇವ ಒಂದೆನ್ನ ನಿರಿಯು ಸರಗ ಹಿಡಿಯಲೊಡನೆ
ನಾನೋ ತಾನೋ ಎನೆಂದರಿಯೆನವ್ವಾ

೩

ಆತನ ನೋಡಿದಂದು ದಸೆಗಳ ಮರೆದೆ ನಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ
ಅವ್ವಾ ಅವ್ವಾ ಆತನ ನುಡಿಸಿದಡೆ ಮೈಯ್ಯಲ್ಲಾ ಬೆವೆತುದಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ
ಅವ್ವಾ ಅವ್ವಾ ಕೈಹಿಡಿದಡೆ ನಿಮ್ಮ ನಿರಿಗಳು ಸಡಿಲದವಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ
ಇಂದೆಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನಪ್ಪಿದೆ ನೆಂದಡೆ
ನಾನಪ್ಪ ಮರೆದೆ ನಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ

೪

ನಲ್ಲನ ಕೂಡುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವ ನಿವಿರುವನೇನೆಂದರಿಯೆನವ್ವಾ
ನಲ್ಲನ ಕೂಡುವಾಗ ಎನ್ನುವ ನಲ್ಲನನೇನೆಂದರಿಯೆನವ್ವಾ
ಉರಿಲಿಂಗ ದೇವನ ಕೂಡಿದ ಬಳಿಕ ನಾನೋ ತಾನೋ
ಎನೆಂದರಿಯೆನವ್ವಾ

೫

ಆತನ ಬೆರೆಸಿದ ಕೂಟವನೇನೆಂದು ಹೇಳುವೆನವ್ವಾ
ಕೇಳಲು ಬಾರದು ಏನ ಹೇಳುವೆನವ್ವಾ
ಶಿಖಿಕರ್ಪುರ ಬೆರೆಸಿದಂತೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇತ್ಪರನ
ಕೂಡಿದ ಕೂಟವ ಹೇಳಬಾರದವ್ವಾ

೬

ಎಲವೆಲವೇ ನಿನ್ನ ಕೂಡಿದನ್ನಕ್ಕರ ಮುನ್ನ ಕಾಣೆ
ಕೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೆ ಕಾಣೆನಯ್ಯಾ
ನಿನ್ನ ಕೂಡಿದ ಸುಖದಿಂದ ನಾನೇನೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ
ಎನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ

೭

ನಲ್ಲನ ಕೂಡಿದನ್ನಕ್ಕರ ಸುಖದ ಸುಗ್ಗಿಯನೇನೆಂದರಿಯೆ ಕೇಳಾ ಕೆಳದಿ
ಸುಖದ ಸುಗ್ಗಿ ಸವಿಯಾಯಿತ್ತು ಹೇಳಲು ನಾಚಿಕೆ ಕೇಳು ಕೆಳದಿ
ಸುಖರಸ ಮಡುಗಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಉರಿಲಿಂಗದೇವನ ಕೂಡ
ಸುಖ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕ್ರೇಡಿಸುತ್ತಿದೆ ಕೆಳದಿ

೮

ಇಂಬಿನ ಚುಂಬವನನ್ಯತಾಹಾರ
ಆ ಲಿಂಗನವೇ ಅಭರಣ ಸೋಂಕೇಸುವಸ್ತು
ನೋಟವೇ ಕೂಟ ಒಡನಾಟವೇ ಅಷ್ಟಭೋಗವೆನೆಗೆ
ಉರಿಲಿಂಗದೇವನ ಕೂಟ ಪರಾಕ್ರಮ ವಾಙ್ಮನೋತೀತ ಪರಮ ಸುಖವು

೯

ಬಿಟ್ಟತಲೆಯ ಬಿಡುಮುಡಿಯ ಬರುಮಯ್ಯ
ಃವಿಯ ಬಿಚ್ಚೋಲೆಯ ಉಟ್ಟ ಸೀರೆಯ ಸಡಿಲಿದ ಕಳೆಯ
ಘಳಿಲನೆ ನಡೆತಂದಳು ನಚ್ಚಿ ಮಚ್ಚಿ ಮನ ಸಂಧಾನವನು
ಬಂದಪ್ಪಿದ ಸೋಂಕಿನ ಸುಖವನು
ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇತ್ಪರನೇ ಬಲ್ಲನು

೧೦

ಅಲಿಕಲ್ಲಿನ ಹರಳಿನಂತೆ ಅರಗಿನ ಪುತ್ಥಳಿಯಂತೆ

ತನು ಕರಗಿ ನೆರೆವ ಸುಖವ ನಾನೇನೆಂಬೆ
 ಕಡೆಗೂಡಿವರಿದವನೆಗೆ ಅತಿನಯನ ಜಲ ಸುಖಗಳು
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಮುಟ್ಟಿ
 ನೆರೆವ ಸುಖವ ನಾನೇನೆಂಬೆ

೧೧

ನಲ್ಲನ ರೂಪೆನ್ನ ನೇತ್ರವ ತುಂಬಿತ್ತು
 ನಲ್ಲನ ನುಡಿಯೆನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರವ ತುಂಬಿತ್ತು
 ನಲ್ಲನ ಗಂಧವೆನ್ನ ಪ್ರಾಣವ ತುಂಬಿತ್ತು
 ನಲ್ಲನ ಆ ಲಿಂಗನವೆನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗವ ತುಂಬಿತ್ತು
 ನಲ್ಲನ ಚುಂಬನವೆನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯ ತುಂಬಿತ್ತು
 ನಲ್ಲನ ಪ್ರೇಮವೆನ್ನ ಮನವ ತುಂಬಿತ್ತು
 ನಲ್ಲನ ಕೂಟವೆನ್ನ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲೆ ಕಂಡು
 ಸುಖಿಯಾದ ಉರಿಲಿಂಗದೇವಾ

ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಲಿಂಗ ಸಂಯೋಗ ಸ್ಥಲ ೨.

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಅಂಗಮನ ಭಾವನೇಕೀಕರಿಸಿ ಲಿಂಗವಕೂಡಿ ಆನಂದ ವನ್ನೈದಿದರೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಕೂಡಿದರ್ಪ ಭೇದವನರುಪಲೋಸ್ಯರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಬಾಹ್ಯಾಂಗೇ ದೃಶ್ಯತೇ ಲಿಂಗಂ ಪ್ರಾಣೋ ದೇಹಸ್ಯ ಮಧ್ಯತಃ |

ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಂ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ಪರಮೇಶ್ವರ ||೧||

ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವು ಕಾಣಲ್ಪಡುವದು ದೇಹದೊಳಗೆ ಪ್ರಾಣ ವಿಕುಡು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದ ಪ್ರಕಾರವನು ದೇವಿಯು ಕೇಳಿದಳು.

ತಥಾಪಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ಯ ವೇದ್ಯತೇ ಸರ್ವಮಿಂದ್ರಿಯಮ್ |

ವೇದ್ಯತೇ ಸರ್ವದೇಹೀನಾಂ ಪಾವಕೋ ಸಲಿಲಂ ಯಥಾ ||೨||

ಅಗ್ನಿಯು ಉದಕವನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಷ್ಣವ ಮಾಡುವುದೇ ಆ ಪ್ರಕಾರ ದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಗಳುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ಗುಣಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗ ಕಳೆವೇದಿಸಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆನಿಸಿದನೆಂದು ಈಶ್ವರನು ಹೇಳಿದನು.

ಯಥಾ ಕುಂಭೇ ಜಲಂ ದೇವಿ ಲೀಯತೇ ಅಗ್ನಿಸ್ತುಟಾತ್ |

ಜ್ಞಾನಂ ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯಾನ್ನೇದ್ಯಂ ತತ್ಪ್ರಾಣೋ ಲಿಂಗವೇದಿತಃ ||೩||

ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿ ಅಗ್ನಿಯ ಸಂಪರ್ಕದ ದಶೆಯಿಂದ ಘಟದೊಳಗಿದರ್ಪ ಉದಕವು ಹೇಗೆ ಬತ್ತಿಲಯವಾಗುವುದೋ ಆ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯದ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಜ್ಞಾನವು ವೇದಿಸಿ ಪ್ರಾಣನು ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ನೈದಿದನೆಂದು ಈಶ್ವರನು ಹೇಳಿದನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಅಂಗುಲಂ ಬಹಿರಂಗವೆಂದೆಂಬುವರು
 ಆವುದು ಹಿಂದು ಆವುದು ಮುಂದು ಎಂದರಿಯರು
 ಎಳ್ಳೊಳಗಣ ಎಣ್ಣೆಯಂತೆ ಕಲ್ಲೊಳಗಣ ಹೇಮದಂತೆ
 ಹಾಲೊಳಗಣ ತುಪ್ಪದಂತೆ ಕಾಷ್ಠದೊಳಗಣ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ
 ಪುಷ್ಪದೊಳಗಣ ಪರಿಮಳದಂತೆ ಭಾವದೊಳಗೆ ಶಿವನಿಷ್ಠನೆಂದಡೆ
 ಆ ಶಿವನು ತನಗೆ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳ್ಳನು ಮಥನದಿಂದಲ್ಲದೆ

ಶಿಲಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ತೈಲಂ ಕ್ಷೀರಮಧ್ಯೇಯಥಾ ಘೃತಮ್ |

ಪುಷ್ಪಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ಗಂಧೋ ಭಾವಮಧ್ಯೇ ತಥಾ ಶಿವಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತಪ್ಪ ಚಿನ್ನೂರ್ತಿಯನು
 ಮನ್ನಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ತನ್ನ ಹಸ್ತಾಬ್ಜ ಮಥನದಿಂದ
 ಆಕರ್ಷಣವ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದು ತಲ್ಲಿಂಗವನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪ್ಯವ ಮಾಡಿ
 ಸುಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯೋಪದೇಶವಂ ಮಾಡಲು
 ಘಟದ ಹೊರಗಿಹ ಅನಲ ಘಟವ ನೇದಿಸಿ
 ತಜ್ಜಲವ ಹಿಡಿದು ತೆಗೆದು ಕೊಂಬಂತೆ
 ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಸಕ್ರಿಯಾ ಮಥನದಿಂದ
 ಶಿವ ಜೀವ ಸಂಯೋಗವಹ ಬಟ್ಟಿಯನರಿಯದೆ
 ಕೆಟ್ಟರೆಲ್ಲಾ ಅದ್ವೈತಿಗಳು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಘಟಮಧ್ಯಸ್ಥಿತಿಂ ತೋಯಮಗ್ನಿಃಪ್ಪಲತಿ ಬಾಹ್ಯತಃ |

ಅಗ್ನಿಃಪ್ಪಲವಸಂಯೋಗ ಉಪ್ಯಂ ಭವತಿ ವಾರಿಣಾಮ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಈ ವರ್ಮಕುಳ ಸ್ಥಳವನರಿಯದೆ
 ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯ ಬಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿವರು
 ಕರ್ಮ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗದ ಜಡರು
 ಗುರು ವಚನ ಪರಾಙ್ಮುಖರು ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾ ವಿರಹಿತರು
 ಗುರುಕೊಟ್ಟ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಮೋಡತೋಪ

ಚಾರಂಗಳಂ

ಕ್ರಿಯೆವಿಡಿದು ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣವೇದಿಸಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗ
ಲರಿಯದೆ

ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲಾ ಅದ್ವೈತಿಗಳು ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

—

ಜಾತವೇದಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿ ಪುಟವಿಟ್ಟ
ಬೂದಿಯಂತಾದೆನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ನಾರಾಧಿಸಿ ಅದೆಂತೆಂದದೆ —

“ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಃ ಸರ್ವಕರ್ಮಾಣಿ ಭಸ್ಮಸಾತ್ಕುರುತೇ ಯಥಾ ”
ಎಂದುದಾಗಿ ಕಾದಲೋಹದ ಮೇಲೆ ಉದಕವನೆರೆದಂತಾದೆನಯ್ಯಾ
ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೨

ಬೆಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮೈದೋರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆಕಾರ ನಾಸ್ತಿಯಾಗದು
ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕಾಯದ ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ
ಅಷ್ಟ ವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರದಿಂದ
ಬೆಡಗಿನಲ್ಲಿಪ್ಪ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿ ಮೈದೋರಿದದೆ ಆಕಾರ ನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು
ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗದ ಜನನಿಕೆ ಬಗೆದೆಗೆದಡೆ
ಕಾಯದ ಪರಿ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಣನ ಭೋಗನಷ್ಟ
ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ
ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸುವ ತರಣನ ಮರ್ತ್ಯನೆಂದೆಡೆನಾಯಕ ನರಕ ತಪ್ಪದು

ಭಿನ್ನಭಾಜನ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲ ೩.

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಒಳ ಹೊರಗೆ ಎಡೆದಿರಹಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗ ಸಂಯೋಗವಾಗಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗಿಯೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೂ ಭೇದವಿಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಸಹಭಾಜನಭೇದಃ ಕಿಂ ಕಿಂ ಭೇದಃ ಸಹವರ್ತಿನಾಂ |

ಇತಿ ಭೇದಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ಪರಮೇಶ್ವರ ||೧||

ಸಹಭಾಜನ ಭೇದವಾವುದು? ಸಹವರ್ತಿಗಳ ಭೇದವಾವುದು? ನಾನೀ ಭೇದವನರಿಯೆನು ಎಲೈ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ ಹೇಳು ಎಂದು ದೇವಿಯು ಕೇಳಿದಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಭಾಂಡಂ ಚ ಭಾಜನಂ ಚೈವ ಭೋಜನಂ ತು ನಿರಂತರಮ್ |

ಪ್ರಸಾದೋಽಯಮನುಸ್ಮೃತ ಮಿತ್ಥಂ ಸ್ಯಾನ್ನಹಿಮಾ ಪಿಲು ||೨||

ಭಕ್ತಕಾಯಂ ಮಹಾದೇವಂ ಭಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕಸದಾಶಿವಮ್ |

ಸರ್ವಭೋಗೋಪಭೋಗಂ ಚ ಸಹ ಭೋಗೋ ವಿಧೀಯತೇ ||೩||

ಭಾಂಡ ಭಾಜನ ಭೋಜನವೆಂಬವು ನಿರಂತರವೂ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಹೇಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವಾಗಿರಬೇಕು ಪ್ರಸಾದದ ಭೇದವು ಇದರ ಮಹಿಮೆಯು ಎಂತೆಂದಡೆ: ಭಕ್ತದೇಹಿಕನಾದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಭಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕನಾದ ಸದಾಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ಭಕ್ತನು ಸಕಲ ಭೋಗೋಪಭೋಗಗಳನ್ನು ಶಿವ ಸಹಿತವಾಗಿ ಭೋಗಿಸಬೇಕು.

ವಚನಗಳು

೧

ಸದ್ಭಕ್ತಂಗಿಯೂ ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೂ ಭಾಜನ ಬೇರೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರವ ಸಾಧಕರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ

ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವನೆಂದು ತ್ರುತಿ ಸಾರುತ್ತಿದೆ ಅರಿದು ಮರೆದಿರಿ
ಮರೆನೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಶಿರಹೋಯಿತ್ತು
ಮರೆನೆಯಿಂದ ದಕ್ಷನು ತಲೆಯ ನೀಗಿ ಕುರಿದಲೆಯಾದುದನರಿಯಿರೇ
ಮೆರೆಯದೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿ ಭಕ್ತಂಗೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ
ಇನ್ನು ಆ ಭಕ್ತಂಗೆಯೂ ಆ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ—

ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ನುಡಿಯಲುಂಟೇ ?

ಇನ್ನು ಆ ಗುರುವಿಂಗೆಯೂ ಆ ಭಕ್ತಂಗೆಯೂ ಸಂಕಲ್ಪವಿಲ್ಲ
ಅದೆಂತೆಂದದೆ— ಮೆಟ್ಟುವ ರಕ್ತ ಮುಟ್ಟುವ ಯೋನಿ
ಅಸನ ಸಂಯೋಗ ಮಜ್ಜನ ಭೋಜನ ಇಂತಿವನು
ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಸಹಿತವಾಗಿ ಭೋಗಿಸುವ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ
ನಾನು ನಮೋ ನಮಃ ಎಂಬೆನು ಅದೆಂತೆಂದದೆ

ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಾಶ್ಚ ಗುರುಲಿಂಗಂ ತು ಜಂಗಮಃ ।

ತಲ್ಲಿಂಗಂ ಜಂಗಮಪ್ರಾಣಭಕ್ತಿ ಸ್ಥೂಲಂ ಸುಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿತು ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಗಳನು
ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ

ಆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿಹ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆಯು
ಆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆಯು ಏಕಭಾಜನವಲ್ಲದೆ
ಏಕ ಭೋಜನವಲ್ಲದೆ ಭಿನ್ನಭಾಜನ ಭಿನ್ನಭೋಜನವುಂಟೇ

ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ

ಆ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಅಂಗವೆಂಬ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವಿಪ್ಸನಾಗಿ
ಇದನರಿದು ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ನುಡಿಯಲಾಗದು
ಚಿನ್ನಯ್ಯನೊಡನುಂಬುದು ಅವ ಶಾಸ್ತ್ರ
ಕಣ್ಣಪ್ಪ ಸವಿದುದ ಸವಿವುದಿದಾನ ಶಾಸ್ತ್ರ
ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವನಾದ ಕಾರಣ ಅದೆಂತೆಂದದೆ

ಭಕ್ತಜಿಹ್ವಾಗ್ರಕೇ ಲಿಂಗಂ ಲಿಂಗಜಿಹ್ವಾಗ್ರಕೇ ರುಚಿಃ ।

ರುಚಿಜಿಹ್ವಾಗ್ರೇ ಪ್ರಸಾದಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥

ಇಂತೆಂಬ ಪುರಾಣವಾಕ್ಯವನರಿದು

ಸದ್ಭಕ್ತನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವು ಈ ನಾಲ್ವರು

ಒಂದೇ ಭಾಜನದಲ್ಲಿ ಸಹ ಭೋಜನವಂ ಮಾಡುವವರಿಗೆ
 ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ಸಂಕಲ್ಪವೋ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ಸೂತಕವೋ
 ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ಪಾತಕವೋ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇನಾ

೨

ಶಿವನೇ ನೀನು ಗುರುವಾದೆ ಲಿಂಗವಾದೆ ಜಂಗಮವಾದೆ ಭಕ್ತನಾದೆ
 ಗುರುವಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿದೆ ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ
 ಗುರುವಿಗೆ ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವನು ಕೊಟ್ಟು
 ಆತ ಭೋಗಿಸಿದ ಬಳಿಕ ತಾನಾ ಪ್ರಸಾದ ಮುಖ ಮುಂತಾಗಿ
 ಭೋಗಿಸುವನಾಗಿ ಆ ಗುರು ತನ್ನೊಳಡಗಿದ
 ಲಿಂಗವಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿದೆ ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ
 ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವನು ಕೊಟ್ಟು
 ತಾನಾ ಪ್ರಸಾದ ಮುಂತಾಗಿ ಭೋಗಿಸುವನಾಗಿ
 ಆ ಲಿಂಗವು ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿತು
 ಜಂಗಮವಾಗಿ ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿದೆ ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ
 ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವನು ಕೊಟ್ಟು
 ಆ ಜಂಗಮವು ಭೋಗಿಸಿದ ಬಳಿಕ
 ತಾನಾ ಪ್ರಸಾದ ಮುಂತಾಗಿ ಭೋಗಿಸುವನಾಗಿ
 ಆ ಜಂಗಮವು ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿತು
 ಇಂತಡಗುವರೇ ಹಿರಿಯರು ಇಂತಡಗುವರೇ ಗರುವರು

ಇಂತಡಗುವರೇ ಮಹಿಮರು

ಇವರಿಗೆ ಭಾಜನವೊಂದೇ ಭೋಜನವೊಂದೇ
 ಈ ನಾಲ್ವರು ಒಂದಾದ ಘನಕ್ಕೆ ಪರಿವಾಣ ಬೇರೆಂಬ
 ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸೂತಕಗಳೆನಗೆ ತೋರದಿರಾ
 ಮಸಣಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಗಜೇತ್ತರಾ

ಸಾವಧಾನಾರ್ಪಿತ ಸ್ಥಲ ೪.

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಮಹಾಘನಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಅಂಗವೇ ಭಾಜನ
ವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಭಾಜನವಿಲ್ಲೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ
ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಏಕಭಾಜನವ ಮಾಡಿದ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಸಕಲ
ದ್ರವ್ಯಗಳ ಭೋಗಿಸುವನೆಂಬುದನರುಪಲೋಪ್ತರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಅಭಾವೇ ಭಾಸಮಾಸಾಧ್ಯ ಹ್ಯಸ್ಮಾನೇ ಸ್ಥಾನಮಾಚರೇತ್ |
ಏತದ್ವಯ ಪರಿಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರಸಾದೀ ಸಾವಧಾನಿಕಃ ||೧||

ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಭಾವವು ಮಾಡಿ ಸ್ಥಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಲವನಾಚರಿಸು
ವುದು ಈ ಎರಡರ ಭೇದವ ಬಲ್ಲಾತನು ಸಾವಧಾನಪ್ರಸಾದಿಯೆನಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳುವನು.

ಸಂಯೋಗೇ ಚ ವಿಯೋಗೇ ಚ ಅಣು ಬಿಂದು ಸುಖಾರ್ಪಣಮ್ |
ಯಃ ಕುರ್ಯಾದಿಷ್ಟ ಲಿಂಗೇ ತು ಸಾವಧಾನೇ ನಿರಂತರಮ್ ||೨||

ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಸಂಯೋಗ ವಿಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಣು ಬಿಂದು ಸುಖ
ವನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸುವನೋ ಆತನು ಸಾವಧಾನ ಪ್ರಸಾದಿಯೆನಿಸಿ
ಕೊಂಬನು.

ತದ್ವೇಹಮಿಂದ್ರಿಯಾಣ್ಯೇವ ಸರ್ವದಾ ಲಿಂಗ ಭೋಗಿನಾಮ್ |
ತನ್ನಮಂ ಪಂಚವಕ್ತ್ರಂಚ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಮ್ ||೩||

ಪ್ರಾಣನ ಗುಣವಳಿದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಹ ದೇಹವು ಆವಾಗಲೂ ಲಿಂಗ
ಸಹಿತವಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯಭೋಗವ ಭೋಗಿಸುವುದು ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗದ ಲಕ್ಷಣವು
ಹೇಗೆಂದಡೆ ಈಶ್ವರನ ಪಂಚಮುಖಕ್ಕೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ
ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಅಧರ ತಾಗುವ ರುಚಿಯ ಉದರ ತಾಗುವ ಸುಖವ
 ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂಡರೆ ಕೃತಕಿಲ್ಬಿಷನೋಡಾ
 ನೇತ್ರ ಶ್ರೋತ್ರ ಜಿಹ್ವೆ ಘ್ರಾಣ ತ್ವಕ್ಚ ಮೊದಲಾದ
 ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುವ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನು
 ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ
 ಅದು ಮಹಾಪ.ಸಾದವಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೨

ನಡೆವ ನುಡಿದ ಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ
 ಒಡಲ ಗುಣಂಗಳಾರಿಗೆಯೂ ಬಿಡವು ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ
 ನೋಡುವ ನಯನ ಕೇಳುವ ಶ್ರೋತ್ರ
 ವಾಸಿಸುವ ಘ್ರಾಣ ಮುಟ್ಟುವ ತ್ವಕ್ಚ ರುಚಿಸುವ ಜಿಹ್ವೆ
 ನೋಡುತ್ತ ಕೇಳುತ್ತ ವಾಸಿಸುತ್ತ ಮುಟ್ಟುತ್ತ ರುಚಿಸುತ್ತ
 ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗ ಭೋಗೋಪ ಭೋಗಿಯಾದ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ
 ಸರ್ವಾಂಗ ಶುದ್ಧವೆಂದಿತ್ತಯ್ಯಾ
 ಕಾಯತ್ರಯಂಗಳು ಜೀವತ್ರಯಂಗಳು ಭಾವತ್ರಯಂಗಳು-

ನೊಂದು ಮಾಡಿ

ಸುಖ ದುಃಖ ಗುಣ ನಿರ್ಗುಣಂಗಳು ಇಂತೀ ಉಭಯವ

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕವ ಮಾಡಿ.

ಅಹುದು ಅಲ್ಲ ಬೇಕು ಬೇಡೆಂಬ ಸಂತಯವ ಕಳೆದು
 ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಆದಿಯ ಪುರಾತನರು ಕೂಡಿದ ಪಥವಿದು

೩

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಂಗವನರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬೇಕು
 ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವ ನರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬೇಕು
 ಭಾವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯನರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬೇಕು
 ಈ ನರ್ಮವನರಮ ಮಾಡಬಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಾದಿ ಅದೆಂತೆಂದದೆ

ಇತ್ಯಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಂ ತ್ವಂಗಂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಂ ಮನಃ |

ಭಾವಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಂ ತೃಪ್ತಿ ರೀತಿ ಭೇದಂ ವರಾನನೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೂ ತನಗೆಯೂ ಎಡೆಬೆರಹಿಲ್ಲದೆ
ಲಿಂಗಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ಕೇಳುವ ಲಿಂಗಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ಘ್ರಾಣಿಸುವ
ಲಿಂಗಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ರುಚಿಸುವ ಲಿಂಗಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ನೋಡುವ
ಲಿಂಗಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ಸಂಗವ ಮಾಡುವ ಲಿಂಗಸಹಿತವಾಗಿಯೇ
ತೊಳಗುವ

ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಮಹಿಮ ಸದ್ಭಕ್ತನ
ಅಂಗವೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗ ಸಂಗಮವೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗ
ಅಂಗ ಸಂಗಮವೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗಸಂಗವಾದ ಕಾರಣ
ಅಂಗ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗಕ್ರಿಯೆಗಳಾದ ಕಾರಣ
ಅಂಗ ಭೋಗವೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗಭೋಗವಾದ ಕಾರಣ
ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಮಹಿಮ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಶ್ರೀಚರಣಕ್ಕೆ
ನಿನ್ನ ಶಿರವನಿರಿಸಿ ಪೂಜಿಸುವೆ ಕಾಣಾ
ತುದ್ಧ ಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಭುವೇ ಶಾಂತ ಚಿನ್ನಮಲ್ಲಿ
ಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ

ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತನ ನಿಲವಿನ ಪರಿಯ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಲ್ಲದೆ
ನಾನೆತ್ತ ಬಲ್ಲಿನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮಧರ್ಮ

೪

ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವ ಸುವಾಕ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವನು
ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು
ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡರೂಪದ ಪರಿಣಾಮವನು
ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು
ನಾಶಿಕದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುಂಗಂಧದ ಪರಿಣಾಮವನು
ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು
ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುರುಚಿಯ ಪರಿಣಾಮವನು
ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು
ರತಿಸಂಗದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುಖದ ಪರಿಣಾಮವನು

ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು
ಇದೇ ಅರ್ಪಿತ ಮುಖ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ—

ಸಂಯೋಗೇ ಚ ವಿಯೋಗೇ ಚ ಅಣುಬಿಂದು ಸುಖಾರ್ಪಿತಮ್ |

ಯಃ ಕುರ್ಯಾದಿಷ್ಟಲಿಂಗೇತು ಸಾವಧಾನೀ ನಿರಂತರಮ್ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ತುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಭುವೇ
ಶಾಂತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಅರ್ಪಿತ ಮುಖವನರಿದು
ಅರ್ಪಿಸ ಬಲ್ಲದೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನೈದುವನು

೫

ಅರ್ಪಿತದನುವನು ಪ್ರಸಾದದ ಮಹಿಮೆಯನು
ಅರಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು ನೋಡಾ
ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ದೇವಾದಿ ವೇದಗಣಿಗಳೆಂಬ ಅರಿಯಬಾರದು ನೋಡಾ
ಋಷಿಜನಗಳೆಂಬ ಅರಿಯಬಾರದು
ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವರಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು
ಕಿಂಚಿತ್ತರಿದೆಯೂ ಅರ್ಪಿಸಬಾರದು
ಕಿಂಚಿತ್ತರ್ಪಿಸಿದೆಯೂ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯಬಾರದು
ಕಿಂಚಿತ್ತ್ರಸಾದವ ಪಡೆದೆಯೂ
ಆ ಪ್ರಸಾದವ ಭೋಗಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗಬಾರದು
ಅದೆಂತೆಂದರೆ ತನುವ ಗುರುವಿಂಗರ್ಪಿಸಿ
ಗುರು ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ
ಮನವ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ
ಧನವ ಜಂಗಮಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯ-

ಲರಿಯರು ನೋಡಾ

ತನು ಮನ ಧನವನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು
ಆ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗವ ಏಕೀಕರಿಸಿ ಭಾವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ
ಪರಿಣಾಮ ಪದಾರ್ಥವನರ್ಪಿಸಿ ಭಾವಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವ

ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ

ಆ ಮಹಾಭಾವ ಲಿಂಗಮಂ ಮನೋ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರಿಸಿ

ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲ ದ್ರವ್ಯಂಗಳನರ್ಪಿಸಿ
 ಮನೋಮಯ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ
 ಮನೋಮಯ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯಂ ತಂದು
 ಶ್ರೋತ್ರದ ಬಾಗಿಲದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಘಂಟಾದಿ ನಾದಂಗಳಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ
 ತಬ್ಬ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ
 ಆ ಮನೋಮಯ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಮಂ ತಂದು
 ತ್ವಕ್ಕನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕರಣಾದಿ ಸ್ಪರ್ಶಂಗಳಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ
 ಸ್ಪರ್ಶನ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ
 ಆ ಮನೋಮಯ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಮಂ ತಂದು
 ನೇತ್ರದಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಶ್ವೇತಾದಿ ವರ್ಣಂಗಳಂ ಅರ್ಪಿಸಿ
 ವರ್ಣಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ
 ಆ ಮನೋಮಯ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಮಂ ತಂದು
 ಜಿಹ್ವೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮಧುರಾದಿ ರಸಂಗಳನರ್ಪಿಸಿ
 ರಸಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ
 ಆ ಮನೋಮಯ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಮಂ ತಂದು
 ಘ್ರಾಣದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಗಂಧಾದಿ ಪರಿಮಳಂಗಳನರ್ಪಿಸಿ
 ಗಂಧ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ
 ಆ ಮನೋಮಯ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಮಂ ತಂದು
 ವಾಚ್ಛೂರ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿ ಸತ್ಯ ಸುಭಾಷೆಗಳನರ್ಪಿಸಿ
 ವಚನ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ
 ಇಂತಪ್ಪ ಏಕಾದತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಏಕಾದತಾರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ
 ಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯದ ಕಾರಣ
 ಪ್ರಸಾದ ಭೋಗದಿಂದಪ್ಪ ಕೇವಲ ಮುಕ್ತಿಯಾರಿಗೆಯೂ ಸಂಭವಿಸದು
 ಇದು ಕಾರಣ ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಪ್ರಸಾದ ಸ್ಥಳಕುಳವನು
 ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದಿ ಚೆನ್ನಬಸವಂಗಳೊಬ್ಬಂಗಳಲ್ಲದೆ
 ಮತ್ತಾರಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದಯ್ಯಾ
 ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಲಿಂಗ ಸ್ಥಲ ೫

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾ ಘನಲಿಂಗವು ತೃಪ್ತಿಯನ್ನೈದುವದೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು

ಇಂತಪ್ಪ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಕಾಯಮಂ ಭಕ್ತಿ ಕಾರಣ ಮಾಗಿ ತಾನೇ ಧರಿಸಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹನೆಂಬುದಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಗಿ ಅರುಪಲೋಚ್ಯರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು

ಶೈವರತ್ನಾಕರೇ—

ಸಮಾಧೀತರಕಾಲೇಽಪಿ ಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯತಃ ಶಿವಃ |

ಭಕ್ತದೇಹಸ್ಥಿತೋ ಯಸ್ಮಾದ್ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಲಿಂಗಿಕಃ ||೧||

ಸಮಾಧಿಗಿಂತಲೂ ಉಳಿದಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸದ್ಭಕ್ತರುಗಳಲ್ಲಿಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಶಿವನು ಅವುಸಾನೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಸದ್ಭಕ್ತರ ದೇಹದಲ್ಲಿರುವನೋ ಅದು ಕಾರಣದಿಂದ ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ದೇಹವಾಗಿವುಳ್ಳುದು ಶಿವ ಲಿಂಗವು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಸದ್ಭಾವಃ ಸದ್ಗುಣಶ್ಚೈವ ಸದ್ವರ್ಮಃ ಸಾವಧಾನತಾ |

ತತ್ಸಂಗಸ್ತು ಸುಸಂವೇದ್ಯಂ ತತ್ರತಿಷ್ಠಾಮಿ ಪಾರ್ವತಿ ||೨||

ಸದ್ಭಾವವು ಸದ್ಗುಣವು ಸದ್ವರ್ಮವು ಸಾವಧಾನ ಭಾವವು ಸತ್ಸಹ ವಾಸವು ಸುಜ್ಞಾನವು ಇವುಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಇರುವವೋ ಅಲ್ಲಿ ಇಹೆನೆಂದು ದೇವಿಯರಿಗೆ ಶಿವನು ನಿರೂಪಿಸಿದನು.

ಸದ್ಭಕ್ತಿಶ್ಚ ಸದಾಚಾರಃ ಸದ್ಗೋಷ್ಠೀಚ ಸದಾಶುಚಿಃ |

ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನಂ ಸದಾನಂದ ಸ್ತತ್ರ ತಿಷ್ಠಾಮಿ ಪಾರ್ವತಿ ||೩||

ಸದ್ಭಕ್ತಿಯು ಸದಾಚಾರವು ಸದ್ಗೋಷ್ಠಿಯು ಶುಚಿತ್ವವು ಸಮಜ್ಞಾನವು ಸದಾನಂದವು ಎಲ್ಲಿ ಉಂಟೋ ಅಲ್ಲಿರುವೆನೆಂದು ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯರಿಗೆ ಶಿವನು ನಿರೂಪಿಸಿದನು.

ನಾಹಂವಸಾಮಿ ಕೈಲಾಸೇ ಸಮೇಕಾನ ಚ ಮಂದರೇ |

ಮಧ್ಯಕ್ತಾಯತ್ರತಿಷ್ಠಂತಿ ತತ್ರಲಿಷ್ಠಾಮಿ ಪಾರ್ವತಿ ||೪||

ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿ ನಾನು ಕೈಲಾಸವಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮೇರು ಪರ್ವತದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮಂದರ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಎಲ್ಲಿರುವರೋ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಹೆನು ಎಂದು ಈಶ್ವರನು ಹೇಳಿದನು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಅನೇನೈವತು ದೇಹೇನ ರುದ್ರಃ ಸಂತಿಷ್ಠತಿ ಕ್ಷಿತೌ |

ಪಾಪಹಾ ಸರ್ವ ಮತ್ಕಾರ್ಣಾಂ ಸಲ್ಲಾಪಾದ್ಧರ್ಶನಾದಪಿ ||೫||

ಶಿವನು ಸದ್ಭಕ್ತರೆಂಬ ದೇಹದಿಂದಲೇ ನುಡಿಯಿಂದಲೂ ನೋಟದಿಂದಲೂ ಸರ್ವ ಮನುಷ್ಯರುಗಳ ಪಾಪಗಳ ಕೆಡಿಸುವಾತನಾಗಿ ಭೂತಲದಲ್ಲಿರುತ್ತಿಹನು

ವಚನಗಳು

೧

ಹಸಿಯ ಕಪಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಬನೆಂಬರು ಅದು ಹುಸಿ

ಸದ್ಭಕ್ತನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಬನಾಗಿ

ಅಸ್ಥಿಗಳ ತೊಟ್ಟನೆಂಬರು ಅದು ಹುಸಿ

ಸದ್ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವನಾಗಿ

ಚರ್ಮವ ಹೊದ್ದನೆಂಬರು ಅದು ಹುಸಿ

ಸದ್ಭಕ್ತನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸನ್ನಿಹಿತನಿಪ್ಪನಾಗಿ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ

ವೈವೇಕ್ಯಂ ಪುರತೋನ್ಯಸ್ತಂ ದರ್ಶನಾಲ್ಪೀಕೃತಂ ಮಯಾ |

ರಸಾನ್ಯತ್ವಸ್ಯ ಜಿಹ್ವಾಗ್ರಾದತ್ವಾ ಮಿ ಕಮಲೋದ್ಭವ ||

ಮತ್ತಂ ವಾತುಲತಂತ್ರದಲ್ಲಿ—

ಯಾವನ್ನಿರ್ವಹತೇ ಯಸ್ಯ ಯಾವಶ್ಚೇವಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಯಾ |

ಮನುಷ್ಯ ಚರ್ಮಹಾ ಬದ್ಧಃ ಸರುದ್ರೋನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇತ್ಪರದೇವಾ

ನಿಮ್ಮ ಸುಳುಹು ಪರಕಾಯ ಪ್ರವೇಶವಾಗಿಹುದು

೨

ದೇವರೆದ್ದಡೆ ನಾವೇಳುವೆವಯ್ಯಾ
 ದೇವ ಬಿದ್ದಡೆ ನಾವು ಬೀಳುವೆವಯ್ಯಾ
 ದೇವ ಸತ್ತಡೆ ನಾವು ಸಾವೆವಯ್ಯಾ
 ದೇವ ಬದುಕಿದಡೆ ನಾವು ಬದುಕುವೆವಯ್ಯಾ
 ನಾವು ಸತ್ತು ದೇವ ಹಿಂದುಳಿದನಾದರೆ
 ಎನ್ನಿಂದ ವ್ರತಗೇಡಿಗಳಾರು ಹೇಳಾ ಸಕಳೇಶ್ವರಾ

೩

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹ ಮಾಡುವ ಸದ್ಭಕ್ತನ
 ಸರ್ವಾಯವ ನೋಡಿರಯ್ಯಾ

ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡಲೊಡನೆ
 ಆ ಶಿಷ್ಯನು ಆ ಶ್ರೀಗುರುವ ಕೊಂದು ನುಂಗಿದ ಪರಿಯ ನೋಡಿರಯ್ಯಾ
 ಲಿಂಗ ಬಂದು ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡೆನೆಂದಡೆ
 ಆ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಆ ಲಿಂಗವ ಕೊಂದು ನುಂಗಿದ ಪರಿಯ ನೋಡಿರಯ್ಯಾ
 ಜಂಗಮವು ಬಂದು ಪೂಜೆಯ ಕೈಕೊಂಡೆನೆಂದಡೆ
 ಆ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಜಂಗಮವ ಕೊಂದು ನುಂಗಿದ ಪರಿಯ ನೋಡಿರಯ್ಯಾ
 ಇಂತೀ ಮೂವರ ಕೊಂದು ನುಂಗಿದವನನೆಂತು ಭಕ್ತನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ
 ಆತನನಾಚಾರಿ ಆತ ವ್ರತಗೇಡಿ ಆತ ಕ್ರಿಯಾವಿರಹಿತನು
 ಇಂತಾತನ ನುಡಿಯ ಕೇಳಲಾಗದು ಹೇಳಲಾಗದು
 ಆತ ಮರ್ತ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲ ಆತ ದೇವ ಲೋಕಕ್ಕೆಯೂ ಸಲ್ಲ
 ಆತನಾವಲೋಕಕ್ಕೆಯೂ ಸಲ್ಲ

ಇಂತೀ ನೀತಿ ಬಾಹಿರನನು ಭಕ್ತನೆಂದೆಂತೆಂಬಿನಯ್ಯಾ
 ಅಂತಪ್ಪ ಸದ್ಭಕ್ತನು ನಿಂದ ನಿಲುವಿನ ಪರಿಯ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಲ್ಲದೆ
 ನಾನೆತ್ತ ಬಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ ತುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಭುವೇ
 ಶಾಂತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮಧರ್ಮ

ಅನಾಗಮ ಸ್ತಲ ೬.

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ತ್ರೀಮಹಾದೇವಗೆ ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ದೇಹವಲ್ಲದೆ
ಬೇರೊಂದು ದೇಹವಿಲ್ಲೆಂದ. ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಸ್ಥಲಮಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ
ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವನಾದ ಶಿವನು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗ
ಮಂಗಳಿಗೆ ಒಲಿಯನೆಂಬುದನರುಪಲೋಕಿಸುರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಯಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿ ಶಿವಃ ಭಕ್ತಃ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತ ಸ್ಯ ಕರೋತಿತಿಮಃ |
ಲೋಕನಾಪ್ತಾಂ ವೀಕ್ಷಿಸಂತು ದರ್ಶನಂ ತಂ ಪರಸ್ಯತಿ || ೧ ||

ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನರಿವದೆಯೂ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಕುರುಡನು ಕನ್ನಡಿಯಂ ನೋಡಿದಂತಾಗುವದು.

ತತ್ಪ್ರಸಾರೇ—

ಸರ್ವಯಜ್ಞೇಷು ಶೇಷಾಃ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಮನ ಉತ್ಕೃತೇ
ತತ್ಪ್ರಸಾರಂ ಕರಾಸಂತಿ ಪರಮಃ ಶಾಸ್ತ್ರಮೋಹಿತಾಃ || ೨ ||

ಸಮಸ್ತಯಜ್ಞ ಜನಗಳಂ ಮಾಡಿದವರ ಮನವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ
ಎಲ್ಲದೆನಿಸಿಕೊಂಡರೂ ತತ್ಪ್ರಸಾರವಾದ ಸರತತ್ತ್ವ ಜ್ಞಾನವನರಿಯದ
ಕಾರಣ ಇಂತಹವರುಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೋಹವುಳ್ಳ ಪರುಗಳೆನಿಸುವರು.

ಸುನಂ ಮಂತ್ರಯಂ ಸರ್ವೇ ಪರಮಃ ಶಾಸ್ತ್ರಮೋಹಿತಾಃ |
ಗೋವನೀಯಂ ಪರಂ ತತ್ತ್ವಂ ತವಭಕ್ತ್ಯೈವ ದಾಮ್ಯಹಮಾ || ೩ ||

ರಹಸ್ಯವಾದ ಪರತತ್ತ್ವವನು ನಿನ್ನ ಮೇಲಣ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಿನ್ನ
ಭಕ್ತಿಯು ನಿನಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆನು.

ವರ್ಣಶ್ರಮಾಭಿಮಾನೇನ ಶ್ವತಾ ದಾಸೋ ಭವೇನ್ನರಃ |
ಅಭಿಮಾನ ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ವರ್ತತೇ ಶ್ವತಿಸೂರ್ಧವ || ೪ ||

ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಭಿಮಾನ ಮೊದಲಾದ ಕುಲಗೋತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ
ದಿಂದ ಮನಸ್ಸನು ಅಭಿಮಾನದ ಬುಟನೆಂದು ವೇದದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದು. ಆ
ಕುಲಗೋತ್ರಾಭಿಮಾನವಂ ಬಿಟ್ಟವನು ವೇದದ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಶಾಗೆ
ನಡೆಯುವದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಹೋ ಹೋ ನೇದನೇ ತತ್ಪವಾದಡೆ ಸೂದಾರನ

ಮನೆಯಲುಂಡುಂಡು

ಬಬ್ಬ ಸಿದಾನವುಳ್ಳ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾದರೂ ಇಲ್ಲವಾದರೇ

ತಾಸ್ರನೇ ತತ್ಪವಾದಡೆ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಬೇಡಂಗಿತ್ತೆಂದು

ಬಬ್ಬ ನಾದರೂ ಸ್ತೋತ್ರಮಂ ನೈಯ್ಯಲಾಗದೇ

ಆಗಮ ಪಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯೆಂದೆಂಬ ಮಾತಡಂತಿರಲಿ

ಅದು ಕೇಳಲಾಗದು ಭ್ರಾಂತಿಬೇಡ ಭಾವಮೂರ್ತಿ ಬಲ್ಲಿ

ಪ್ರ ಸೂಗಾಸಿದೆ

ಅಕುಲ ಕುಲನೆಂದರೆ ಕಕ್ಕಯ್ಯನ ಮನೆಯ ಅಕ್ಕರು

ಸಿಮ್ಮ ತರ್ಕ ಮುಕ್ತಾಯಿತ್ತು ಲೋಕವರಿಯದೆ

ಕಲ್ಲಲಿಟ್ಟು ಕಾಲಿಲೋದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಸುರಿಯಿತ್ತಲ್ಲ

ಇಂಬಿಲ್ಲದ ಧ್ವಜರೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿರೇ ಸಲ್ಲದು ಸಿಮ್ಮ ಮಾತು ಸಿಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಲಿ

ಬಲ್ಲಿದ ನಡೆದುದೇ ಬಟ್ಟೆ

ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಚ್ಚೀತ್ವರನ್ನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಚಾರಿಗಳು ನೀಸೀಮರು

೨

ಅಗಮಾಚಾರನಿಲ್ಲದೆ ಶಿವಭಕ್ತ ರಿಕ್ಷೆಂಬ ಭಿ ಸುತರೆಲ್ಲರೂ ಸಿಮ್ಮ

ಕೇಳಿ ರೋ

ಮುಕ್ಕಳಿಸಿದ ನೀರ ಮಜ್ಜ ನಕ್ಕರೆವುದು ಅವಾಗಮಾಚಾರ

ಸರುವ ಕಟ್ಟಿ ಪತ್ರೆಯ ಹರಿದು ಹಾಕುವುದಿದಾವ ಮಂತ್ರದೊಳಗು

ಸರ್ರನೇ ಹರಿತಂದು ಕಲ್ಲಲಿಡುವುದಿದಾವ ಪೂಜೆಯೊಳಗು

ಬಹು ಬುಧ್ಧಿಬೇಡ ತರಣೆಂದು ಮದ್ದರಪ್ಪುದು

ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಚ್ಚೀತ್ವರನೇವರೆಲ್ಲವ ಬಲ್ಲಿರು

೩

ಕಷ್ಟನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೀತ್ವರನುಂಬಾಗ

ಎತ್ತ ಹೋದುವು ನಿಮ್ಮ ತಾಸ್ರಗಳು

ಕೆತ್ತ ಮುಚ್ಚಳು ಬೇಡಂಗಾತ್ಪರಿದೆಗೆವಾಗ
ಇಕ್ಕಿದ ಜನ್ನಿವಾರ ಬೇವಾವವು
ಮುಕ್ಕಳಿಸಿದ ನೀರ ತಂದೆರೆದಡೆ ಇತ್ತಲಿದ್ದೇನೆವೆಂದನೇ ವೇದಂಗಲು
ನೇವದ ದುಃಖ ಬೇಡಂದಾತನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ

೪

ವೇದವವರನೊಲ್ಲದೇ ನಮ್ಮ ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯಂಗೊಲಿದ
ಶಾಸ್ತ್ರವವರನೊಲ್ಲದೇ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಸಂಕಣ್ಣಗೊಲಿದ
ಕರ್ಮಿಗಳನೊಲ್ಲದೇ ತೆಲುಗು ಬೊಮ್ಮಯ್ಯಂಗೊಲಿದ
ಲಿಂಗವೇನವು ನಿಶಿಷ್ಟ ಬಾಪ್ಪನರನೊಲ್ಲದೇ ಚಾಪಿಲು ಲಿಂಗವೆಂದ
ಗೊಲಿದ
ಅಣ್ಣ ಕೇಳಾ ಸೋಜಿಗವ ದಾಸಯ್ಯಂಗೊಲಿದ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ
ಸ್ವೊಡ್ಡಳ ಹಾರುವಣ್ಣಗಳಿಗೆಹೇಸಿ ಕದನ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡನು

೫

ವೇದಂಗಲು ನಿಜವ ಬಲ್ಲದೆ ವೇದವ್ವಾರ ಮೆರೆಯಲೊಲ್ಲದೇ
ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಕಕ್ಕಯ್ಯಗಳ ಮೆರೆಯಲೇಕೆ
ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಲು ಸತ್ಯವನುಡವರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿ ಮಾತಿಗೆ ಹೇಸಿ
ಕಿರಾತ ಬುಮ್ಮಯ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗಲ ಮೆರೆಯಲೇಕೆ
ಅಗಮವೇ ಅತೀತವವರಿಗಲ ಅಗಮವರಿಯಲೇಕೆ
ಕೆಂಬಾವಿಯ ಭೋಗಣ್ಣನ ಬನ್ನಲರುತ್ತ ಹೋಗಲೇಕೆ
ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಮ ಪುರಾಣಂಗಲು ಶಿವನಾವಿಯಂತ್ಯವನರಿವಡೆ
ಸಾಮವೇದಗಳು ಶ್ವಪಚಯ್ಯಂಗೆ ಶಿಷ್ಯನಾಗಲೇಕೆ
ವಾವಿಸದಿರೋ ಪ್ರತಿವಾವಿ ನಿನ್ನಂತರಂಗವನರಿಯದೆ
ಅಭೇದ್ಯವು ಘನಕ್ಕೆ ಘನತಂಭು ಸೊಡ್ಡಳು

೬

ವೇದಂಗಲು ವೈವವೆಂಬ ವಿಪ್ರರಂತಹ ಮರುಳರುಂಟೇ ತ್ರಿ ಜಗದಲ್ಲಿ
ವೇದವದೆಂಬುದೊಂದು ಸಾಧಕಸಂಪತ್ತು
ವೇದ ಗಂಧರ್ವ ಅತ್ರಿ ಶ್ವೇತ ಅಗಸ್ತ್ಯ ನಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ
ಮುನಿಗಳಿಂದಾದವು

ತಬ್ಬಗಾಂಭೀರ್ಯ ತೃತೀಕೋಟಿ ಚರಣಕಮಲನೆಂಬ ಲಿಂಗದ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ
ಕಲಿತ ವೇದಂಗಳು ಅಜ್ಞಾನ ಸಂಗವಾಗಿ ಅಗೋಚರವಾಗಿ ನುಡಿದವು

ಮಗ್ನೇದ “ನಾಹಂಕಾರಸಂಭವಂ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಃ” ಎಂದುಬಾಗಿ
ಯಜುರ್ವೇದ “ನಾಹಂಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ತವಿಷ್ಣುತೇಜಃ” ಎಂದುಬಾಗಿ
ಸಾಮವೇದ “ನಾಹಂವೇವ ರುದ್ರತೇಜಃ” ಎಂದುಬಾಗಿ
ಅಥರ್ವಣವೇದ “ನಾಹಂ ಸ್ಥಲಂ ಸ್ಥಲಮ್” ಎಂದುಬಾಗಿ

ಕುಲಮದದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಕೆಟ್ಟು ಬಲಮದದಿಂದ ಸಿಷ್ಟಕೆಟ್ಟು
ದೈವಮದದಿಂದ ರುದ್ರಕೆಟ್ಟು ಭಲಮದದಿಂದ ಇಂದ್ರಕೆಟ್ಟು
ಇಂತೀ ನಾಲ್ಕು ತೃತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗರ್ವದಿಂದ ನೂಂಕಿಸಿಕೊಂಡವು
ಶಿವನರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ

ನುತ್ತಾ ಚತುರ್ವೇದಂಗಳು ಬಂದು ಲಿಂಗದ ಚತುರ್ಧಶೆಯಲ್ಲಿ

ಓಲೈಸಿ

ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದವು ಆದಂತೆಂದದೆ -

ಓಂ ಜಯತತ್ಸಾನಾಂ ಪುರುಷ ಮೇರುಕಾಮ್ಯಾನಾಂ
ಪುಣ್ಯ ಜಪಧ್ಯಾನಾನಾಂ ಸರ್ವಜನ್ಮವಿನಾಶನಾಂ ಅದಿ ಅನಾದಿ ವಿತ್ಯುಕ್ತಾಂ
ಅಜಕೋಟಿ ಸಹಸ್ರವಂದ್ಯಾನಾಂ ದೇವಕೋಟಿ ಚರಣ ಕಮಲಾನಾಮ್

ಎಂದು ವೇದಂಗಳು ದೇವಚರಣದ ಕುರುಹು ಕಾಣವು
ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರು ವೇದವನ್ನೋದಿದರೇ ಇಲ್ಲ
ಕಲ್ಲಲಿಟ್ಟರು ಕಾಲಲೊಡೆದರು
ಬಿಲ್ವ ಪತ್ರವ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಲಿಂಗವಂ ಪೂಜಿಸಿ ನಿಷ್ಕೆಯಂ ಪಡೆದರು
ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯಿಸಿಕೊಂಡರು
ಅಡಿಸಿದರು ಅಡಗಿಸಿದರು

ಓದಿದ ಲಿಂಗಮಂ ತಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದರು

ಇಂತಪ್ಪ ದೃಷ್ಟವ ಸಾಧಿಸಿದರು ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರು

ನಿಮ್ಮವರು ವೇದವನ್ನೋದಿದರೆಂಬುದನರಿದು

ಅನರನೊಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟಕಾಣಾ ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಶರಣ ಚಾರಿತ್ರ ಸ್ಥಲ ೭

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದೊ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವು ಭಕ್ತಂಗೆ ಒಲಿವುದಲ್ಲದೆ
ಉಳಿದಾದ ವೇದಾಗಮ ಪುರಾಣಂಗಳಿಗೆ ಶಿವನೊಲಿಯನೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿ
ಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಶಿವನೊಲಿದ ಶರಣರು ಸಂಸಾರಮೋಳಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲದಂತಿರ
ಬೇಕೆಂಬುದನರುಪಲೊಸ್ಕರ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ--

ಬಕಮಧ್ಯಸ್ಥಿತೋ ಹಂಃ ಕಾಕಮಧ್ಯಸ್ಥಿತಃ ಪಿಶಃ |

ಮೃಗ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿತಃ ಸಿಂಹಃ ಶಿವಯೋಗೀ ಜಗತ್ತಿಸ್ಥಿತಃ || ೧ ||

ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಂಸವಿದ್ದಹಾಗೆ ಕಾಗೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಕೋಗಿಲೆಯಿದ್ದಹಾಗೆ ಮೃಗಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹವಿದ್ದಹಾಗೆ ಶಿವಯೋಗಿ
ಯಾದವನು ಜಗನ್ನ್ರ್ಯದಲ್ಲಿಹನು.

ಪರವುರುಷ ರತಾನಾರೀ ಭರ್ತಾರ ಮನುವರ್ತತೇ |

ಪರಬ್ರಹ್ಮತೋ ಯೋಗೀ ಸಂಸಾರ ಮನುವರ್ತತೇ || ೨ ||

ಪರವುರುಷನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಹೇಗೆ
ಸೇವೆಯಂ ಮಾಡುವಳೋ ಹಾಗೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತಿಯುಳ್ಳ ಶಿವಯೋಗಿ
ನಿಯಂ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಒಳಿವಿಡಿಯನು

ವಾಸೀ ಚಿತ್ತಂ ಯಥಾ ಕುಂಭೇ ವೇಶ್ಯಚಿತ್ತಂ ಯಥಾಧನೇ |

ಸದ್ಭಕ್ತಂ ಹಲೇ ಭಿನ್ನಂ ಯೋಗೀ ಚಿತ್ತಂ ತಥಾ ಶಿವೇ || ೩ ||

ವಾಸಿಯ ಚಿತ್ತವು ನೀರ ಕೊಡದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ವೇಶ್ಯೆಯ
ಚಿತ್ತವು ಪರದ್ರವ್ಯದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ತಾವರೆಯ ಉದಕವ
ಮುಟ್ಟಿಯೂ ಮುಟ್ಟಿದಹಾಗೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಯೋಗಿಯಿದ್ದರೂ ಚಿತ್ತವು
ಶಿವನಲ್ಲಿಹುದು.

ಮಮಸಂಪಿತ್ಯಭಕ್ತಾನಾಂ ತಮೋಮಾಯೇ ವಿವರ್ಜಿತೇ |

ಮೇಘನಿರ್ಮಲ ಕೋಯಾಸಿ ತದ್ಭಕ್ತರೂಪಾಂಶೋತ್ |೪||

ಎನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯವುಳ್ಳ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಜ್ಞಾನವೂ ಮಾಯೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ
ಮೇಘದಿಂದ ಬಿದ್ದ ನಿರ್ಮಲೋದಕಗಳು ತಾವರೆಯೆಲೆಯ ಮುಟ್ಟಿ
ದಂತೆ ಶಿವಯೋಗಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅಂಟದಿರುವನು.

ಗರುಡೋಹ್ಮಪಾಶೇನ ರಜ್ಜುಪಾಶೇನ ಪಾವಕಃ |

ಯೋಗೀ ಸಂಸಾರಪಾಶೇನ ಸ ಬದ್ಧ ಇತಿ ವಿದ್ಯತೇ ||೫||

ಗರುಡಂಗೆ ಸರ್ಪಪಾಶವು ಹೇಗೆ ಇಲ್ಲವೋ ಅಗ್ನಿಗೆ ರಜ್ಜುಪಾಶವು
ಹೇಗಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಶಿವಯೋಗಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಂಸಾರ ಪಾಶ
ಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ವಚನಗಳು

೧

ಜಲದೊಲಗಗ ಮುಕ್ತವು ಜಲವ ತನ್ನ ನಾಶಿಕದತ್ತ

ಹೊದಲಿಸದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಅಯ್ಯಾ

ತರಣನು ಸಂಸಾರ ಪ್ರಪಂಚನೊಳಗಿದ್ದು

ಆ ಸಂಸಾರ ಪ್ರಪಂಚವು ತನ್ನ ಹೊದ್ದಲೀಯದ ಪರಿಯ

ನೋಡಾ ಅಯ್ಯಾ

ತರಣಂಗೆ ಈ ಬದ್ಧಿಯ ಮತ್ಸ್ಯಗೆ ಆ ಬುಧ್ಧಿಯ

ನೀನು ಕರುಣಿಸಿದೆಯಲ್ಲಾ ಎನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ

ಲೋಕವಿಡಿದು ಲೋಕದ ಸಂಗದಂತಿವೆನು

ಅಕಾರವಿಡಿದು ಸಾಕಾರ ಸಹಿತ ನಡೆವನು

ಹೊರಗೆ ಬಳಸಿ ಒಳಗೆ ಮರೆದಂತಿವೆನು

ಬೆಂದ ನುಲಿಯಂತೆ ಉರಿಗೊಂದದಂತಿವೆನು

ಎನ್ನದೇನ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ

ಹತ್ತರೊಳಗೆ ಹನ್ನೊಂದಾಗಿ ನೀರ ತಾವರೆಯಂತಿವೆನು

೩

ಇಪ್ಪರವೆಂಬ ಇದ್ದೆತೆಗಿದ್ದೆತೆಯಾದವನ ಪರಿಹೊಸತು
 ಸೈಹತ್ತದ ನಾಲಿಗೆಯಂತೆ ಹುಡಿಹತ್ತದ ಗಾಳಿಯಂತೆ
 ಕಾಡಿಗೆ ಹತ್ತದ ಅಲಿಯಂತಿರ್ವನಯ್ಯಾ
 ಸಿನ್ನುಲಿಗೆಯ ಚಿನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ
 ಆಚರಿಸುತ್ತ ಆಚರಿಸದಂತಿದ್ದೆನಯ್ಯಾ

೪

ಮಂಗಳ ಮುಣ್ಣು ಬೆರಸದಂತೆ ಗಾಳಿಯುಧೂಳು ಹತ್ತದಂತೆ
 ಬಿಸಿಲು ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಯದಂತೆ ಒಯಲು ಮೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳದಂತೆ
 ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ ನಿಮ್ಮ ತರಣನೆಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಿ ಬಳಸದಂತಿವ್ವನು

೫

ಶಿವತರಣನು ನಿನ್ನೆಗೈದಿದ್ದರೆ ಜನಕಾಣೆರಣ್ಣಾ
 ಶಿವತರಣನು ಎಂದಿದ್ದರೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ
 ಶಿವತರಣನು ನೋಡಿದಡೆ ಪಾಪಪ್ರಯ ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ
 ಶಿವತರಣನು ನಡೆದುದೇ ಪಾವನ ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ
 ಶಿವತರಣನು ನುಡಿದುದೇ ಶಿವತತ್ವ ಶಿವಮಂತ್ರ ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ
 ಶಿವತರಣ ಮುಟ್ಟಿದುದೇ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ
 ಶಿವತರಣನ ಮನವೇ ಲಿಂಗ ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ
 ಶಿವತರಣನ ಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸ ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ
 ಗುಡೇಶ್ವರಾ ಸಿಮ್ಮ ತರಣನ ಕಾರ್ತವ್ಯ ನಿವರೀತವು

ಸ್ತುತಿನಿಂದಾ ನಿರಸನಸ್ಥಲ ಲ

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಶಿವಶರಣರು ಸಕಲ ಪ್ರಮಂಚದೊಳಿದ್ದು ಲೇಪ
ಗಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆಂಬುದು ಸ್ತುತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದವರ್ಗದ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ನಿರ್ಲೇಪಿಯಾದ ಶರಣರು ಸ್ತುತಿನಿಂದೆಗಳ ಮನದಲ್ಲಿ ಶಾಳಿಲಾ
ಗದೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಸಮಪ್ರಿಯಾ ಪ್ರಿಯೋಧೀರಃ ಸಮಸಿಂದಃ ಸಮಸ್ತುತಿಃ

ಸರ್ವಾರಂಭಃ ಪರಿತ್ಯಾಗಃ ಅಮಿತ್ರ ಸಮಸ್ತಥಾ ||೧||

ಶಿವಯೋಗಿಯು ಇಷ್ಟಾ ನಿಷ್ಠೆಗಳಂ ಬಗೆಯದವನು ಧೀರನು ಸ್ತುತಿ
ಸಿಂದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿಹನು ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಯೋಗವಂ ಬಿಟ್ಟುಹನು ಹಾಗು ಶತ್ರು
ಮಿತ್ರರಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿರುವನು.

ನಾಹಂ ಲೋಕೋ ನಲೋಕೋಽಹಂ ಲೋಕನಿಂದಾ ಕುತೋವಮಂ

ಇತಿ ನಿಶ್ಚಯವದ್ವಾ ನಃ ಶಿವಜ್ಞಾನೀತಿ ಕಥ್ಯತೇ ||೨||

ನನಗೆ ಲೋಕವಿಲ್ಲ ಲೋಕಕ್ಕೆ ನಾನಿಲ್ಲ ಈ ರೀತಿಯ ನಿಜವುಳ್ಳಾತನಿಗೆ
ಲೋಕನಿಂದೆಯೆಲ್ಲಿಯದು. ಇಂಥಾತನು ಶಿವಜ್ಞಾನಿಯೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವನು.

ಸುಖದುಃಖಸಮಃ ಶತ್ರುಬಂಧುವರ್ಗ ಸಮಸ್ತಥಾ |

ಸಮಲೋಷ್ಠ ಸುವರ್ಣೋಪಿ ಜಿವೇಽಪಿ ಮರಣೇಸಮಃ ||೩||

ಸುಖದುಃಖಗಳನು ಸಮವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವವನಾಗಿಯೂ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು
ಭಾಂಧವರನ್ನು ಸಮವೆಂಪೆಣಿಸುವವನಾಗಿಯೂ ಇಟ್ಟುಗೆ ಕಾಂಷನಗಳನು ಸಮ
ವಾಗಿ ಭಾವಿಸುವವನಾಗಿಯೂ ಜೀವನ ಮರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಮವಾಗಿದ್ದಾತನು
ಶಿವಯೋಗಿಯು.

ವಚನಗಳು

೧

ಬಿಟ್ಟದ ಮೇಲೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ ಮೃಗಂಗಳಿಗಂಜಿದಡೆಂತಯ್ಯಾ
ಸಮುದ್ರ ತಡೆಯಲೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ ನೊರೆತೆರೆಗಳಿಗಂಜಿದ
ಡೆಂತಯ್ಯಾ

ಸಂತೆಯೊಳಗೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ ತಬ್ಬಕ್ಕೆ ನಾಟಿದಡಂತಯ್ಯಾ
 ಚಿನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವ ಕೇಳಯ್ಯಾ
 ಲೋಕದೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಬಳಿಕ ಸ್ತುತಿ ನಂದೆಗಳು ಬಂದಡೆ
 ಮನದಲ್ಲಿ ಕೋಪನ ತಾಳದೆ ಸಮಾಧಾನಿಯಾಗಿರಬೇಕು

೨

ಲೋಕವೊಂದನೆಂದರೆ ತಾನೊಂದನೆನಬೇಡ
 ಮತ್ತಾರನೆಂದಡೆಯ್ಯಾ ತನ್ನ ನೆಂದರೆನಬೇಡ

ನಾಹಂಲೋಕೋ ನ ಲೋಕೋಽಹಂ ಲೋಕಸಿಂಧಾ ಕುಲೋ ಮಮ
 ೪೩ ನಿಶ್ಚಯವದ್ಭಾವಃ ಶಿವ ಜ್ಞಾನೀತಿ ಕಥ್ಯತೇ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿದು ಭೈತ್ರಕ್ಕೆ ಬಿಂಗುಂಡನಿಕ್ಕಿದಂತಿರಬೇಕು
 ಹಿರಿಯರು ಗುಣೇಶ್ವರಾ

೩

ಪುರುಷನ ಮುಂದೆ ಮಾಯೆ ಸ್ತ್ರೀಯೆಂಬ
 ಅಭಿಮಾನವಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ನೋಡಾ
 ಸ್ತ್ರೀಯಮುಂದೆ ಮಾಯೆ ಪುರುಷನೆಂಬ
 ಅಭಿಮಾನವಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ನೋಡಾ
 ಲೋಕವೆಂಬ ಮಾಯೆಗೆ ತರಣ ಚಾರಿತ್ರ ಮರುಳಾಗಿ

ತೋರುವುದು ನೋಡಾ

ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೊಲಿದ ಪರಣ್ಣಿಗೆ-
 ಮಾಯೆಯಿಲ್ಲ ಮರಹಿಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ

ನಿರಹಂಭಾವಸ್ಥೆ ೪

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಶಿವನೊಲಿದ ಶರಣರು ಸ್ತುತಿಸಿದೆಯ ಸಮವೆಂದು ಕಾಣಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸ್ತುತಿಸಿದೆಯು ಬಿಟ್ಟು ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಾದೆಯಾದ ಷಡ್ವಿಧಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನರಾದಡೆಯೂ ಸ್ವಾಮಿಭೃತ್ಯ ಸಂಬಂಧವನುಳ್ಳಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತರುಗಳು ತಮ್ಮ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರಗುಣಗಳು ತಮಗುಂಟೆಂದು ಪರಿಣಾಮಿಸುವುದು ಲಿಂಗ ಮೆಚ್ಚಿಲ್ಲವೆಂದು ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಅನಾದರೋಹ್ಯಹಂಕಾರೋ ಮೋಹೋಭೇತಿರುಪಾಧಿಕಮ್

ಕೀರ್ತಿಶ್ಚ ಸದ್ಗುಣೋ ನಾಸ್ತಿ ದಾಸೋಹಸ್ತು ಸ್ವಯಂ ಶಿವಃ ||೧||

ಅನಾದರವು ಅಹಂಕಾರವು ಮೋಹವು ಭೇತಿಯು ಉಪಾಧಿಯು ಕೀರ್ತಿಯು ಇಂತೀ ಷಡ್ಗುಣಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದೀಗ ನಿರಹಂಭಾವ ಲಕ್ಷಣವು. ಇಂತಹ ವಾಸೋಹಿಯು ತಾನೇ ಶಿವನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು.

ಸರಿದುರಕಾಂಃ ಸದಾಚಾರೋ ನಿರ್ವಿಕಾರಃ ಸುಖಾವಹಃ |

ಕ್ಷಮೋ ಮುಕ್ತಿ ಪಥೋ ಭಾಹ್ಯುತ್ತಮೋ ಭಕ್ತಿ ಕಾರಣಃ ||೨||

ಅಹಂಕಾರ ರಹಿತನು ಸದಾಚಾರವುಳ್ಳಾತನು ವಿಕಾರರಹಿತನು ಕ್ಷಮೆಯುಳ್ಳಾತನು ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗ ಸದ್ಭಾವವುಳ್ಳಾತನು ಇಂತಾತನೀಗ ಉತ್ತಮ ಭಕ್ತನೆನಿಸುವನು.

ಲೈಂಗೇ—

ಅಹಂಕಾರಸ್ಯ ವಿಲಯೇ ಸರ್ವಭಾವಾಂತರ ಸ್ಥಿತಃ |

ಸಮುದೇಶಿ ಪರಾನಂದಃ ಸ್ವಯಂಹಿ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ||೩||

ಅಹಂಕಾರವು ಕೆಡಲಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾವಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಾನಂದವು ವಯಿಸುವುದು ಅಂತಹನು ತಾನೇ ಪರಶಿವನು.

ಅಹಂ, ನುಮುಕ್ತಂ ಚ ಭವ್ಯವೀಜಂ ನಾಹಂ ಮಮಾಕ ಭವವೀಜನಾಶಮ್ |
ಬೀಜೇ ಪ್ರಣವ್ಯೇಕುತ ಏವ ಜನ್ಮ ನಿರಂಧನೋವಸ್ಥಿರುಷ್ಯತಿ ಶಾಂತಿಮ್ ||೪||

ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಬೀಜಗಳು ಆ ಅಹಂಕಾರ
ಮಮಕಾರವಿಲ್ಲದುದೀಗ ಸಂಸಾರ ಬೀಜ ನಾಶವು .ಬೀಜವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನ
ಅಂಕುರವಿಲ್ಲ ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ ಅಗ್ನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಾನೇ ನೆಂದುವುದು.

ವಚನಗಳು

೧

ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯ ಸಾಸುವೆಯ ಷಡ್ಭಾಗದಷ್ಟು ಇಲ್ಲವಯ್ಯಾ
ಎನ್ನ ಭಕ್ತನೆಂಬರು ನಾನಾವ ಪಾಪವ ಮಾಡಿದನೋ
ಬೆಳೆಯದ ಮುನ್ನವೆ ಕೊಯ್ಪರೇ ಹೇಳಯ್ಯಾ
ಇರಿಯದ ವೀರ ಇಲ್ಲದ ಸೊಬಗು
ಎಲ್ಲ ಒಡೆಯರು ಏಕೆ ನುಡಿದರು ನೋಡಯ್ಯಾ

ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ

೨

ಎನ್ನಭಕ್ತನೆಂಬರು ಎನ್ನಹೋರ ಹಂಚಿ ಒಳಬೊಳ್ಳಿತನವನರಿಯರು
ಎನ್ನಮಾಪನಾಪನವು ತರಣರಲ್ಲಿ ಜಾತಿವಿಚಾರವು ತರಣರಲ್ಲಿ
ತನುಮನಃನವು ತರಣರಲ್ಲಿ ನಂಚನೆಯುಳ್ಳ ಡಂಭಕ ನಾನಯ್ಯಾ
ತಿವಶಿವಾ ತಲೆಯೊಡೆಯಂಗೆ ಕಣ್ಣು ಬೈಚಿಡುವರೇ
ಕೂಡಲಸಂಗಮನೆಂತೊಲೆವನಯ್ಯಾ

೩

ನಾನು ಭಕ್ತ ನಾನು ತರಣ ನಾನು ಲಿಂಗೈಕ್ಯನೆಂದಡೆ
ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ನಗವೇ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಂಗಳು ನಗವೇ
ಎನ್ನತನುವಿನೊಳಗಣ ಸತ್ಪರಜಸ್ತಮೋಗುಣಂಗಳು ನಗವೇ
ಹೇಳಯ್ಯಾ ಉಳಿಯುಮೇತ್ವರಾ

೪

ಎನಗೆ ಭಕ್ತಿಯುಂಟೆಂಬ ಮಾತದೆಲ್ಲಿ ಡಂಭನೋಡಯ್ಯಾ
ಎನಗಾಮಾತಿಂಗಧಿಕಾರವೆಲ್ಲಿಯದೋ

ತಲೆಹುಳಿತ ನಾಯಿಗೆ ಲಾಂಛನಬಂದುದೇ ಭಾಗ್ಯವು
ಒಂದರೊಳಗೊಂದ ನರಿಯೆನಯ್ಯಾ
ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ

೫

ಕುಳಿತಾಗ ಭಕ್ತ ಮುನಿದಾಗ ಮಾನವ
ಸಾತಕ ಹೊಲೆಯನೇತಕ್ಕೆ ಬಾತೆ
ಗೋಸುಂಚಿಯಂತೆ ಎನ್ನ ಮನವು ಗಳಿಗೆಗೊಂದು ಸುರಿ
ಈಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಜಂಗಮವನುದಾಸೀನವ ಮಾಡಿ
ದಾಸೋಹವಿಲ್ಲದ ಅತಿದೂಷಕ ದ್ರೋಹಿ ನಾನಯ್ಯಾ
ಬೇಸತ್ತೇನೀಮನಕ್ಕೆ ಸುಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿ ಈಶ್ವರಾ
ಸಂತೈಸಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗದೇವಾ

೭

ಆನೆಯು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತೆನಬಹುದೇ
ಆಡು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತೆನಬಹುದೇ
ಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ತರಣರಿಗೆ ಸರಿಯೇ ನಾನು
ಸರಿಯೆಂದು ಗಳೆಹಬಹುದೇ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ನಾನು ಸರಿಯೇ

ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೭

ಅಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ವರೆನ್ನ ಕೊಂಡಾಡಿ ಬಿನ್ನಾಣವೆಂಬ
ಹೊನ್ನ ತೂಲದ ಮೇಲಿಕ್ಕಿದರಯ್ಯಾ
ಗಾಯ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಾಗಿತು
ಜಂಗಮ ರೂಪಾಗಿ ಬಂದೆನ್ನ ಹೊಯ್ದು ಬೈಯ್ದು
ಜರಿದು ಝಂಕಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಮದ್ದನಿಕ್ಕೆ
ಸಲಹಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ

ಸದ್ಭಕ್ತ ಶುಶ್ರೂಷಾ ಸ್ಥಲ ೧೦

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಸಹಜ ಸದ್ಭಕ್ತಿಗುಣಂಗಳು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದ್ದಡೆಯೂ ಶಿವನ ಸದ್ಭಕ್ತರಾದವರು ತಮ್ಮ ಗುಣಂಗಳಿಗೆ ಮೈಯ್ಯಾ ನದೆ ಹಮ್ಮಳಿದಿರಬೇಕೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಹಮ್ಮಿನ ಕಠಿಣಮಂ ತೊಡೆದು ಸುಮೂಲಮಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನನಂ ಕೊಟ್ಟು ಹಂ ಮನುತೆಯ ನಳಿದಿಹ ಮಹಾಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳ ಸೇವೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂಬುದ ನುಡಿದವರೋಪದೇಶ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ತಿನದಾರ್ಮೇ—

ಯಮಲೋಕಭಯಂ ನಾಸ್ತಿ ಸಂಸಾರಸ್ಯ ಭಯಂ ನ ಚ
ರುದ್ರ ಭಕ್ತಸ್ಯ ಶುಶ್ರೂಷಾ ದೇವಿ ಕಿಂ ಕಥಯಾಸಿ ತೇ ||೧||

ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ ಆಮನಾನೊಬ್ಬ ಶಿವಭಕ್ತನು ಶುಶ್ರೂಷೆಯಂ ಮಾಡುತ್ತಿ ರನೋ ಆತಂಗೆ ಯಮಲೋಕ ಭಯಂವಲ್ಲ ಸಂಸಾರಭಯವೂ ಇಲ್ಲ ದೇವಿಯೇ ಏನೆಂದು ಹೇಳುವೆನೆಂದು ದೇವರು ಪೇಳ್ದರು.

ಶಂಕಸ್ಯ ಚ ಯೇ ಭಕ್ತಾಃ ಶಾಂತಾಸ್ತದ್ಭತ ಮಾನಸಾಃ |

ತೇಷಾಂ ದಾಸಸ್ಯ ದಾಸೋಽಹಂ ಭವೇಜ್ಞನ್ನಃ ಪಿ ಜಪ್ತನಿ ||೨||

ಆರು ಕೆಲಂಬರು ಶಿವನ ಸದ್ಭಕ್ತರುಂಟೋ ಅವರು ಶಾಂತಿಗುಣದಿಂದ ಯುಕ್ತರಾದವರು ಶಿವನಲ್ಲಿಯೇ ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರು ನಾನು ಅವರ ದಾಸರ ದಾಸನು ಜನ್ಮಜನ್ಮಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗುವೆನು.

ತತ್ತ್ವಾದ ಭೃತ್ಯ ಭೃತ್ಯಾ ನಾಂ ಭೃತ್ಯ ಭೃತ್ಯತ್ವ ಮುಕ್ತ ಮಮಾ |

ಮದಿಥ್ಯಾಂ ದೇಹಿ ದೇವೇಶ ದೇವಾನಾಮಹಿ ದುರ್ಲಭಮಾ ||೩||

ಶಿವನ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಪಾದವನೊತ್ತುವ ಭೃತ್ಯರಿಗೆ ಭೃತ್ಯರಾದವರ ಭೃತ್ಯರ ಭೃತ್ಯತ್ವವು ಉತ್ತಮವು ದೇವತೆಗಳಿಗೆಯೂ ಇದು ದುರ್ಲಭವು ಎಲೈ ಪರಶಿವನೇ ನನ್ನ ಇಷ್ಟವಾದ ಈ ಭೃತ್ಯತ್ವವನ್ನು ನೀನು ಕೊಡು.

ಸೌರಸಂಹಿತಾಯಾಂ—

ಕರ್ಮಾವಲಂಬಿನಃ ಕೇಚಿತ್ ಕೇಚಿ ಜ್ಞಾನಾವಲಂಬಿನಃ |

ಅಹಂ ತು ಶಿವಭಕ್ತಸ್ಯ ಪಾದುಕಸ್ಯಾವಲಂಬಿನಃ ||೪||

ಕೆಲವರು ಕರ್ಮವನವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿಹರು ಕೆಲವರು ಜ್ಞಾನವನವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿಹರು ನಾನಾದರೂ ಶಿವಭಕ್ತರ ಪಾದರಕ್ಷೆಯನು ಅಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆನು.

ವೀರಾಗಮೇ—

ಪರಮಾದ್ವೈತ ವಿಜ್ಞಾನ ನಿಷ್ಕಸ್ಮೇವ ಮಹಾತ್ಮನಃ |

ಶುಶ್ರೂಷಾ ಕ್ರಿಯತೇ ಯೇನ ತತ್ಪಾದೌ ಮಮ ಮಸ್ತಕೇ ||೫||

ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಶಿವಾದ್ವೈತಜ್ಞಾನನಿಷ್ಠನೆನಿಸಿದ ಮಹಾಪುರುಷನಾದ ಶಿವಭಕ್ತನ ಸೇವೆಯನುನಾತನು ಮಾಡುವನೋ ಆತನ ಪಾದಗಳು ಎನ್ನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲಿರಲಿ.

ಯಾನಿ ಕಾಸಿ ಚ ವರ್ಣಾ ನ ಜ್ಞಾನದೇಹೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಃ |

ತಸ್ಯ ದಾಸಸ್ಯ ದಾಸೋಽಹಂ ಭವೇ ಜನ್ಮ ನಿ ಜನ್ಮ ನಿ ||೬||

ಯಾವ ಜಾತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಆಗಲಿ ಶಿವಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಜ್ಞಾನಿಯಾದರೆ ಆತನ ದಾಸನದಾಸನು ನಾನು ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗುವೆನು.

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣೇ—

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಪ್ರಥಮೇ ಭವೇಮ್ನನ ವಯಂ ದೂರೇಣ ದಾಮೋದರಃ |

ಕಾವಾರ್ತಾ ಸುರರಾಜಸಂಪದಿ ಕುತೋ ದೇವಾಂತರೇ ಸಂಸ್ಪೃಹಾ |

ವತ್ಸ್ಯಮಃ ಸಹಭೂತಭಾವನ ಭವತ್ಸೇವಾಭಟಗ್ರಾಹಿಣಾಂ

ಹಾ ಹಾ ವಸ್ಯರಕೂಟಕೀಟಿ ವಿಘಸಗ್ರಾಸಾಶಿಫಿರ್ಮಂಡನೈಃ ||೭||

ನನಗೆ ನವಬ್ರಹ್ಮರ ಪದವೂಬೇಡ ವಿಷ್ಣು ಪದವೂ ಬೇಡ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವೇಂದ್ರನ ಐಶ್ವರ್ಯದ ವಾರ್ತೆಯೆತ್ತಣದು ಉಳಿದ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಇಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿಯದು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದ ಶಿವನ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮನೆಯ ತಿಷ್ಠೆಯ ಮೇಲಣ ಹುಳುವಹುದನು ಬಯಸುತ್ತಿಹೆನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಅರಸರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅರಸಿಯಾಗಿಪ್ಪುದರಿಂದ
ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನುಮನಧನಗಳ ಕೊಟ್ಟು
ಅಹಂಕಾರವಳಿದಿಹ ಪುರಾತನರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೊತ್ತಾಗಿಪ್ಪುದು
ಕರಣೀಸುರನಾ.

ತಾರೋ ಅಗ್ಗವಣಿಯನಿಡೋ ಪತ್ರಿಪುಷ್ಪವ
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೋನವ ಹಿಡಿಯೋ ಎಂಬರು
ಕೂಡಲಸಂಗನ ಮಹಾಮನೆಯಲ್ಲಿ
ಒಕ್ಕುದನುಣ್ಣು ತೊತ್ತೇ ಎಂಬರು

೨

ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವಕೊಟ್ಟು
ಅಹಂಕಾರವಳಿದಂತಹ ಪುರಾತನರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ
ಎತ್ತಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಯ್ಯಾ ತೊತ್ತಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಯ್ಯಾ
ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದಿಪ್ಪಂತೆ ಸೋಣಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಯ್ಯಾ
ಜಂಗಮಲಿಂಗವೇ ತಿವನೆಂದು ನಂಬಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವ
ಪುರಾತನರ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಬೀಲಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಯ್ಯಾ ರಾಮನಾಥಾ

೩

ಆಮವ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಆಮವ ಭಾವದಲ್ಲಿ
ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹ ಮಾಡುವೆ ಕೊಡುವೆ
ಎಂಬ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಬಾಗಿಲ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯಾ
ತನುವನೊಪ್ಪಿಸಿದವರ ಮನವನೊಪ್ಪಿಸಿದವರ
ಧನವನೊಪ್ಪಿಸಿದವರ ಬಾಗಿಲತೋರಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯಾ
ಇನೆಲ್ಲವನೊಪ್ಪಿಸಿ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗವೆನ್ನ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರನೆಂಬ
ಪುರಾತನರ ಪಾದರಕ್ಷೆಯ ಹತ್ತಿರಿಸೆನ್ನನು
ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೪

ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸಮಯೋಚಿತವ ಮಾಡುವವನ
 ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ನೀಡಿ ತನ್ನ ಹಸಿನ ಮರೆದಿಪ್ಪವನ
 ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಉಳ್ಳದೆಲ್ಲವ ಕೊಟ್ಟು ಐನರೇ ಎಂದು ಮರಗುವ
 ಏಕಗ್ರಾಹಿ ತರಣನ ತೊಟ್ಟನೆ ತೊಳಲಿ ಅರಸಿ ಕಾಣೆನು
 ಮೂರುತರದ ಮುಕ್ತಿಯೆಂತಪ್ಪ ನರನ ಕೊಟ್ಟಡೆಯೊಳ್ಳೆನು
 ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವ ಕೊಟ್ಟು
 ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲದಿಹ ಪುರಾತನರ ಮನೆಯ
 ಬಚ್ಚಲ ಬಾಲಹುಳುವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಯ್ಯಾ
 ಸಕಳೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮಾ

೫

ಅನಜಾತಿಯಲ್ಲದರೂ ಆಗಲಿ ಪುರಾತನರ ಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದು
 ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವ ಕೊಟ್ಟು
 ಅಹಂಕಾರವಳಿದಂಥಾ ಪುರಾತನರ ಬಾಯ ತಂಬುಲವೆ ಮೆಲುವೆ
 ಬೀಳುಡಿಗೆಯ ಹೂದಿಸೆ ಆತನ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳೆರಡನೂ
 ಮಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬದುಕುವೆನಯ್ಯಾ
 ಆ ಗಣಂಗಳ ದಾಸನ ದಾಸನಾನು ಜನ್ಮ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಗುವೆ

ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ

೬

ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವ ಕೊಟ್ಟು
 ಅಹಂಕಾರವಳಿದಂಥಾ ಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳು
 ಇಂದೆನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿಹರೆಂದು ಗುಡಿತೋರಣವ ಕಟ್ಟಿ
 ಷಡು ಸಮಾಜನೆಯ ಮಾಡಿ ರಂಗವಲ್ಲಿಯನಿಕ್ಕಿ
 ಉಘೇ ಚಾಂಗು ಭಲಾ ಎಂಬೆನು ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ
 ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತನರು ತಮ್ಮ ಬಕ್ಕುದನಿಕ್ಕಿ ಸಲಹುವರಾಗಿ

೭

ಭಕ್ತನು ರುದ್ರಗಣಂಗಳ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಭೃತ್ಯನಾಗಿರಬೇಕು
 ಕರ್ತನಾಗಿ ಕಾಲ ತೊಳೆಯಿಸಿಕೊಂಡರೆ
 ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿಹಾನಿಯಪ್ಪುದು
 ಲಕ್ಷಗಾವುದ ಹೋಗಿಯಾದರೂ

ಭಕ್ತನು ಗಣಂಗಳ ಕಾಂಬುದು ಸದಾಚಾರ
ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡಿ
ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿ ಮಾನವಂ ಕೊಟ್ಟು
ಅಹಂಕಾರವಳಿದಂತಹ ಪುರಾತನರು ಮೆಟ್ಟುವ
ಸಾದರಕ್ಷೆಗಳೆನ್ನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲಿರಿಸಿ ಕೊಂಡು
ನಾನು ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆನಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೮

ಬ್ರಹ್ಮ ಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ ವಿಷ್ಣು ಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ
ರುದ್ರ ಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ ಇಂದ್ರ ಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ
ಉಳಿದ ದೇವತೆಗಳ ಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ
ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಡೆಯನಾದ ಶಿವನ ಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳ
ತಿಪ್ಪೆಯ ಮೇಲಣ ಹುಳುವಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವ ಪದವಿಯ
ಕರುಣಿಸು ಮಹಾ ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯಾ

೯

ಅಯತ ಸ್ವಾಯತ ಅನುಭಾವವ ನಾನೆತ್ತ ಬಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ
ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ
ಅಹಂಕಾರವಳಿದಿಹಂಥಾ ಪುರಾತನರ ಮನೆಯ
ಭೃತ್ಯರ ಭೃತ್ಯನಾಗಿಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ
ಇದು ಕಾರಣ ಚಿನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯನ
ಗಣಂಗಳಲ್ಲದನ್ಯವ ನಾನರಿಯೆನಯ್ಯಾ

ಸದ್ಭಕ್ತ ನಮಸ್ಕಾರ ಸ್ಥಲ ೧೧

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಶಿವನಿಂದ ಪಡೆದಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಶಿವಮಾಹೇಶ್ವರರ ಸೇವೆಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ದೊರಕೊಂಬುದೆಂದು ಶುಶ್ರೂಷಾಸ್ಥಲವುಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯುಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದವರುಗಳಿಗೆ ಅನವರತವು ತಲೆ ವಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರವುಂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಅಹಮಾದಿ ನಾನಾ ಜಡ ಭಾವಂಗಳೇಯವೆಂಬುದನರುಪಲೋಕ್ಯರ ನುಡಿದ ವಚನಂಗಳು.

ಭಾಗವತೇ—

ಭಕ್ತಾಸ್ತಲಾಭಸಂತುಷ್ಟಾನ್ ಸಾದೂನ್ಯುತ ಸುಹೃತ್ತಮಾನ್ |
ನಿರಹಂಕಾರಿಣಃ ಶಾಂತಾಸ್ತಮಾಮಿ ಶಿರಸಾಽಸಕ್ಯತ್ || ೧ ||

ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಲಾಭದಿಂದಲೇ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಸಮಸ್ತರುಗಳಿಗೆಯೂ ಮಿಗೆ ಬಂಧುಗಳಾಗಿ ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲದವರಾಗಿ ಶಾಂತರಾಗಿ ಸಜ್ಜನರಾಗಿಹ ಸದ್ಭಕ್ತರುಗಳಂ ಕುರಿತು ನಾನು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರವುಂ ಮಾಡುವೆನು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಭಕ್ತಪ್ರಾಣೋಹ್ಯಹಂ ದೇವಿ ಭಕ್ತಃಪ್ರಾಣೋ ಮಮೈವತು |
ಮತ್ತೋಽಧಿಕೋಹಿ ಭಕ್ತಶ್ಚ ತಸ್ಯಾ ದ್ಭಕ್ತಂ ನಮಾಮ್ಯಹಂ || ೨ ||

ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ರಾಣವು ನಾನು. ನನಗೆ ಪ್ರಾಣವು ಸದ್ಭಕ್ತನು. ಆ ಸದ್ಭಕ್ತನು ನನಗಿಂತಲು ಅಧಿಕವು ಆದಕಾರಣ ಸದ್ಭಕ್ತ ನನು ನಾನು ಸದಾ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿಹೆನು.

ಯೇ ರುದ್ರಲೋಕಾದವತೀರ್ಯ ರುದ್ರಾ ಮನುಷ್ಯಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಜಗದ್ವಿತಾಯಾ |
ಚರಂತಿ ನಾನಾವಿಧಚಾರುಚಿಷ್ಟಾಸ್ತೆ ಭ್ಯೋನಮಸ್ತ್ಯುಂಬಕಪೂಜ್ಯಕೇಭ್ಯಃ || ೩ ||

ರುದ್ರಲೋಕದಿಂದವತರಿಸಿ ಬಂದ ರುದ್ರ ಗಣಂಗಳು ಮನುಷ್ಯಶರೀ ರವಂ ಮರೆಗೊಂಡು ಲೋಕವನ್ನು ದ್ವರಿಸಲೆಂದನಂತ ಮುಖದಿಂದ ಅನೇಕ

ವಿಧದಿಂ ಆರು ಚರಿಸುತ್ತಿಹರೋ ಶಿವನನರ್ಚಿಸುತ್ತಿಹ ಅಂತಹರಿಗೆ ನಮ
ಸ್ಕಾರಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಶಿವಭಕ್ತಂ ಯಥಾಯಾಂತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಪಿ ಸುಮುಖಪ್ರಿಯಃ |
ಪ್ರಣಮಾದಿ ಕರೋತೇವಂ ಮಹಾದೇವಂ ಯಥಾತಥಾ ||
ಸವೈಭವ ಇತಿ ಜ್ಞೇಯಃ ಪುನಾತಿ ಚ ಜಗತ್ತ್ರಯಂ || ೩ ||

ಆವನಾನೊಬ್ಬನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಗಣಂಗಳು ಕಂಡು
ಸಂತೋಷಯುಕ್ತವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಶಿವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವ
ವಾಗೆ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿಹನೋ ಆತನು ಭಕ್ತನೆಂದರಿಯಲ್ಪ
ಕ್ತಾತನಾಗಿ ಮೂರು ಲೋಕವನೆಲ್ಲವಂ ಪಾವನವಂ ಮಾಡುತ್ತಿಹನು.

ವಚನಗಳು

೧

ಎಲ್ಲರಿಗಿಂದಧಿಕರು ಪುರಾತನರೆಂದು ತರಣು ತರಣೆನ್ನುತ್ತಿದೆ ವೇದ
ತರಣು ತರಣೆಂದು ಸಾರುತ್ತಿದೆ ವೇದ ನೋಡಾ

ಅಘೋ ಯೇ ಅಸ್ಯ ಸತ್ವಾನೋ ಹಂತೇಭ್ಯೋಕರಂ ನಮಃ
ಪ್ರಮುಂಚ ಧನ್ವನಸ್ತ್ವಮಃ ಭಯೋರಾತ್ನಿಯೋರ್ಜಾಂ
ಯಾಶ್ಚತೇ ಹಸ್ತ ಇಷವಃ ಪರಾತಾ ||

ಎಂಬ ಶ್ರುತಿ ಬಸವ ಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ
ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ತರಣೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

೨

ಲಿಂಗವಿಂದುದಯಿಸಿ ಅಂಗವಿಡಿದಿಪ್ಪ
ಪುರಾತನರ ಇಂಗಿತವನೇನೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಬಿರಯ್ಯಾ
ಅವರ ನಡೆಯೇ ಆಗಮ ಅವರ ನುಡಿಯೇ ವೇದ
ಅವರ ಲೋಕದ ಮಾನವರೆಂದೆನ್ನಬಹುದೇ ಅದೆಂತೆಂದದೆ

ವ್ಯಕ್ತವೈವಂತಿ ಬೀಜಾಢಿ ತದ್ವ್ಯಕ್ತೋ ಲೀಯತೇ ಪುನಃ |
ರುದ್ರಲೋಕಂ ಪರಿತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಶಿವಲೋಕೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಅಂಕೋಲೆಯ ಬೀಜದಿಂದಾಯಿತ್ತು ವೃಕ್ಷವು
 ಆ ವೃಕ್ಷವು ಮರಳಿ ಬೀಜದೊಳಗಡಗಿತ್ತು
 ಆ ಪುಕಾರದಿಂದ ಲಿಂಗದೊಳಗಿದ್ದ ಪುರಾತನರು ಉದ್ಭವಿಸಿದರು
 ಮರಳಿ ಆ ಪುರಾತನರು ಆ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಬೆರೆಸಿದರು ನೋಡಿರಯ್ಯಾ
 ಇಂತಪ್ಪ ಪುರಾತನರಿಗೆ ನಾನು ತರಣೆಂದು
 ಹುಟ್ಟುಗೆಟ್ಟೆನಯ್ಯ ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨

ಕಟ್ಟಿದಿರಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತರ ದೃಷ್ಟಿಯಾರೆ ತರಣೆಂದರೆ
 ಹುಟ್ಟೀಳು ಜಲ್ಮದ ವಾಪ ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂಗುವುದು ನೋಡಾ
 ಮುಷ್ಟಿ ಚರಣಕ್ಕೆ ರಗಿದೊಡೆ ತನುವಪ್ಪಿದಂತೆ ಹರುಷವಾಯಿತ್ತು
 ಕರ್ತೃ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ
 ನಿಮ್ಮ ನೋಲಿಸಿದ ಪುರಾತನರ ಸಂಗದಿಂದ
 ಮತ್ತೆ ಭವ ಮಾಲೆಗೆ ಹೊದ್ದಲೀಯದು ನೋಡಾ

೪

ಎನಗೆ ನಾನೇ ಹಗೆ ನೋಡಯ್ಯಾ
 ಎನಗೆ ನಾನೇ ಕೆಳೆ ನೋಡಯ್ಯಾ
 ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತರೊಡನೆ ವಿರೋಧವ ಮಾಡಿದಡೆ ಎನ್ನ ಕೊಲುುವುದಾಗಿ
 ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತನರಿಗಂಜಿ ಬೆಸಗೊಂಡಡೆ ಎನ್ನ ಕಾಯುವುದಾಗಿ
 ಅನ್ಯರು ಹಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಲ್ಲಿ
 ಬಾಗಿದ ತಲೆಯ ಮುಗಿದ ಕೈಯ್ಯಾಗಿರಿಸು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೫

ಗಣಂಗಳ ಬರವ ಕಂಡು ಕೈಮುಗಿದು ಅಂಜಲೇಬೇಕು
 ತರಣೆನ್ನಲೊಲ್ಲದೀ ಮನವು
 ಆಗಿನ ಭಕ್ತಿಯನರಿಯದಾಗಿ ತರಣೆನ್ನಲೊಲ್ಲದೀ ಮನವು
 ಅಳ್ಳನೆಂದು ನಂಬಿ ನಂಬಲೊಲ್ಲದಾಗಿ
 ಮಹಾಲಿಂಗ ಚೆನ್ನರಾಮನೆನ್ನ ಕಡೆನೋಡಿ ನಗುತ್ತಲೈದಾನೆ

೬

ಮೃಡನೇ ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತನರ ಕಾಣುತ್ತ

ತಡೆಯದೆ ಇದಿರೆದ್ದು ಪೊಡಮಡೆನಾಗಿ ಬಿಡದು ನಾಚಿಕೆ
ಸುಡಲಕೆನ್ನ ನುಡಿಹ ಸಡಿಲದೆನ್ನ ಅಹಂಕಾರವು ನೋಡಯ್ಯಾ
ಬಡ ಮನದವನ ಜಡಿದು ನಡೆಸಯ್ಯಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ

೭

ತರಣ ಸಂಗ ಸಾಲೋಕ್ಯ ಪದವಯ್ಯಾ
ಗಣಂಗಳ ಮುಖಾವಲೋಕನ ಪ್ರಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆ
ಸಾಮೀಪ್ಯ ಪದವಯ್ಯಾ

ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಪ್ರಮಥರ ಶ್ರೀ ಮೂರ್ತಿಯನು ಕಂಡು
ಮನದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದಡೆ ಸಾರೂಪ್ಯ ಪದವಯ್ಯಾ
ಪುರಾತನರ ಶ್ರೀ ಪದಂಗಳಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ತಿರಸ್ಕರ್ತನವಿಂದ
ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಲು ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದವಯ್ಯಾ
ಇಂತು ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾರಿಯುಜ್ಯವೆಂಬ
ಚತುರ್ವಿಧ ಪದವೆನಗಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಸಿಮ್ಮ ಗಣಂಗಳ ಕೃಪೆಯಿಂದ
ಉರಿಲಿಂಗವೆಂದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಸದ್ಭಕ್ತ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸ್ಥಲ ೧೨.

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಶಿವ ಮಾಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ಭಾವ ಶುದ್ಧಯು ನಮ
ಸ್ತಾರವಂ ಮಾಡೆ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಗೈದಿಸಿ ಆತ್ಮನ ಜನನಕ್ಕೆ ನಿಜಭಕ್ತಿ ಪ್ರಸಾದಮಂ
ಕರುಣಿಸುವರೀಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದಮರ್ಹಾ ಪುರಾತನರು.

ಇಂತಹ ನಮಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರುಗಳಾಗಿದ್ದ ಪುರಾತನರ ಮಹಿ
ಮೆಗೆ ದೇವದಾನವ ಮಾನವ ಮೊದಲಾದ ದೇಹಿಗಳು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದ
ನರುಪಲೋಕ್ಷರ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು.

ಶಿವಧರ್ಮೇ—

ಕೀಕಟೀಷ್ಟಪಿ ದೇಶೇಷು ಯತ್ರ ಮಾಹೇಶ ಸನ್ನಿಧಿಃ |

ತತ್ರ ಯೋಜನಪರ್ಯಾಂತಂ ವಾರಣಾಸೀ ವಿಶೇಷತಃ ||೧||

ಹೊಲ್ಲಹ ದೇಶಗಳಲ್ಲಾದಡೂ ಎಲ್ಲಿ ಶಿವಮಾಹೇಶ್ವರರಿರುವರೋ
ಅವರಿಂದ ಸುತ್ತ ಗಾವುದ ಪರ್ಯಂತವೂ ವಾರಣಾಸಿಗೆ ವಿಶೇಷವು.

ಶಿವರಹಸ್ಯೇ—

ಚಾಂಡಾವಲಿಕಾಯಾಂತು ಶಿವಭಕ್ತಃ ಸ್ಥಿತೋಯದಿ |

ತಚ್ಛ್ರೇಣೇ ಶಿವಲೋಕಃ ಸ್ಯಾತ್ಪದ್ಧೃತಂ ಶಿವ ಮಂದಿರಮ್ ||೨||

ಹೊಲೆಗೇರಿಯಲ್ಲಾದಡೂ ಆಗಲಿ ಪುರಾತನರು ಎತ್ತಲಾನು ಇರು
ತ್ತಿಹರೋ ಅವರಿದ್ದಕೇರಿ ಶಿವಲೋಕವು ಆ ಪುರಾತನರ ಮನೆ ಶಿವನರ
ಮನೆಯಹುದು.

ಸೂತಸಂಹಿತಾಯಾಂ—

ಯಸ್ಮಿನ್ನೇಶೇ ವಸೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಭೂತಿಷ್ಠಾನಾದಿಸಂಯುತಃ |

ತೇನ ಸಂಭಾಷಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸರ್ವ ತೀರ್ಥ ಫಲಂ ಭವೇತ್ ||೩||

ಎಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚಕರಿರುವರೋ ಅವರಂ
ನೋಡಿ ನುಡಿಸಿದಡೆ ಎಲ್ಲಾ ತೀರ್ಥಗಳ ಸ್ನಾನವಂ ಮಾಡಿದ ಫಲವು
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣೇ—

ಮಹಾ ಪಾತಕ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ ಶಿವಭಕ್ತ ಗ್ರಹಂವ್ರಜೇತ್ |

ಯಾಜಯೇದನ್ನಮಮೃತಂ ತದಲಾಭೇ ಜಲಂ ಪಿಬೇತ್ ||೪||

ಅನೇಕ ಮಹಾ ಪಾಪಗಳ ಮಾಡಿದಾತನಾದಡೂ ಶಿವಭಕ್ತರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಡಿಯಾದರೂ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೊಂಬುದು ಅಥವಾ ದೊರಕದಿದ್ದರೂ ಬರಿಯ ಅಗ್ನಿವಣಿಯನಾದರೂ ಕೊಂಡಡೆ ತಾ ಮಾಡಿದ ಪಾಪವೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಹರವಾಗುವದು.

ಭಕ್ತಾನಾಂ ದರ್ಶನಾದೇವ ಸ್ಯ ಕಾಂ ಸ್ವರ್ಗಾದಯೋ ದ್ವಿಜಾಃ |

ನದುರ್ಲಭಾ ನ ಸಂದೇಹೋ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಕಿಂಪುನಸ್ತಥಾ ||೫||

ಎಲೈ ದ್ವಿಜರಿರಾ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಕಂಡಮಾತ್ರದಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಾದಿಕಂಗಳಹವು ದುರ್ಲಭವಲ್ಲ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ಆ ಗಣಂಗಳಿಗೆ ಸ್ವಗವುಂಟೆಂಬುದನೇನು ಹೇಳಲಿ.

ವಾಸಿಷ್ಠೇ—

ಜಗತಃ ಪ್ರಲಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ನಷ್ಟೇನಪಿ ಕಮಲೋದ್ಭವೇ |

ಮದ್ಭಕ್ತಾ ನೈವ ನಶ್ಯಂತಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಗ್ರಹಧಾರಣಾತ್ ||೬||

ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಳಯವಾದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ನಾಶವಾದರೂ ನನ್ನ ಭಕ್ತರಾದ ಗಣಂಗಳು ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯವರಾದ ಕಾರಣ ಅವರು ಎಂದೂ ಕೆಡರು ಕಾಳಿಕಾಖಂಡೇ—

ನಶ್ಯಂತಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಕ್ಷಾಂಘ್ರ್ಯಾ ಸ್ತದ್ಭಕ್ತಾನಾಂ ಹಿ ಕಾಕಥಾ |

ಮದ್ಭಕ್ತಾ ನೈವ ನಶ್ಯಂತಿ ಸ್ಥಾನಂ ವಾರಾಣಸೀ ಯಥಾ ||೭||

ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದವರುಗಳು ಪ್ರಳಯಕ್ಕೊಳಗಹರು ಅವರ ಭಕ್ತರಿಂಗೇನಹುದೋ ಹೇಳಲಾಸಲ್ಲ ನನ್ನ ಭಕ್ತರು ಎಂದೆಂದೂ ಕೆಡರು ಅವರಿದ್ದ ಸ್ಥಾನವು ವಾರಾಣಸಿಯ ಸಮಾನವು.

ವಚನಗಳು

೧

ಶಿವಗಣಂಗಳ ಮನೆಯಂಗಳ ವಾರಾಣಸಿಯೆಂಬುದು ಹುಸಿಯೇ ಪುರಾತನರ ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಷಷ್ಟಿ ತೀರ್ಥಂಗಳು

ನೆಲೆಸಿಪ್ಪವಾಗಿ

ಅದೆಂತೆಂದಡೆ —

ಕೇವಾರಸೋದಕಂ ಪೀತ್ವಾ ವಾರಾಣಸ್ಯಾಂ ಮೃತಿರ್ಧವಮ್ |

ಶ್ರೀಶೈಲಶಿಖರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುನರ್ಜನ್ಮನವಿದ್ಯತೇ ||

ಎಂಬ ತಬ್ಬ ಕೃಧಿಕವು
 ಸುತ್ತಿ ಬರಲು ಶ್ರೀಶೈಲ ಕೆಲಬಲದಲ್ಲಿ ಕೇದಾರ
 ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ವಾರಣಾಸಿ
 ನಿರಕ್ತಿಬೆದೆಯಾಗಿ ಭಕ್ತಿಮೊಳೆಯಾಗಿ
 ಎನ್ನ ದೇವ ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ,
 ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರ ಮನೆಯಂಗಳೆ
 ಪ್ರಯಾಗದಿಂದ ಗುಂಜಿಯಧಿಕ ನೋಡಾ

೨

ಉಪನಾತಕ ಮಹಾ ನಾತಕವ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳು
 ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ ಒಬ್ಬ ಶಿವಭಕ್ತನ ಅಂಗಳವ ಕಂಡಲ್ಲಿ
 ಅಳಿದು ಹೋಯಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅವೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ

ನಾಹಂ ವಸಾಮಿ ಕೈಲಾಸೇ ನನೇರಾನಚಮದರೇ |

ಮದ್ಭಕ್ತಾಯತ್ರ ತಿಷ್ಠಂತಿ ತತ್ರ ತಿಷ್ಠಾಮಿ ಪಾರ್ವತಿ |

ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂಥಹ ಶಿವನೊಲಿದ ಸದ್ಭಕ್ತನ
 ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಸಿಪ್ಪನಾಗಿ ಶಿವಸಿದ್ಧಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸವಿಷ್ಟುದು
 ಕೈಲಾಸವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಷ್ಟಿ ತೀರ್ಥಂಗಳಿಪ್ಪುವು
 ಆ ತೀರ್ಥಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ರುದ್ರಗಣಂಗಳಿಪ್ಪರು
 ಇಂತಪ್ಪ ಪುರಾತನರ ಮನೆಯಂಗಳವ ಕಂಡೆನಾಗಿ
 ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ಕಂಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು

ಕಾಣಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ

೩

ಜನಿತವಿಲ್ಲದೆ ಜನಿಸಿ ಸ್ವಯವಾದ ಹರನೇ ನೀನು ನಿರೂಪನೇ
 ಜನಿಸಿ ಜನಿತವ ಬಗೆಯರಾಗಿ ಎಮ್ಮ ಪುರಾತನರೇ ನಿರೂಪರು
 ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕುಲವ ಬೆರೆಸರಾಗಿ ಎಮ್ಮ ಪುರಾತನರೇ ಕುಲಜರು
 ಆದಿಲಿಂಗ ಅನಾದಿತರಣ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ದೆಶೆಗೇಡಿ ಲಿಂಗವ
 ವತಕ್ಕೆ ತಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದರೆ ನೀನು ಸುಲಭನೇ ಅಲ್ಲ
 ನೀನು ಕುಲಗೇಡಿ ನಿನ್ನನಾರು ಬಲ್ಲರು ನೀನಗೋಚರ

ಹರನೇ ನೀ ಬೇಡಿತ್ತ ಕೊಟ್ಟು ನೀ ಬಂದರೆ ನಿನ್ನ ನಾಗು ಮಾಡಿದರಲ್ಲದೇ
ಎನ್ನು ಪುರಾತನರು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ದೈನ್ಯಬಟ್ಟು-
ಬೇಡಿದರಲ್ಲೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೩

ನಡೆದವರುಂಟೇ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ದಾಳಿಯ
ನುಡಿದವರುಂಟೇ ಶಿವಲಾಂಛನಕ್ಕೆ ವೇಳೆಯ
ಕುಡಿದವರುಂಟೇ ಕಾಲಕೂಟವಿಷವನಮೃತವನೊಡಿ
ನುಡವಿಯ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿದವರುಂಟೇ
ಹಡೆನ ಮಕ್ಕಳೆಕೊಂದು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಉಣಲಿಕ್ಕಿದವರುಂಟೇ
ನೀವು ಕೊಡುವುದು ಣಾತುಕವಲ್ಲ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರಾ
ಎನ್ನೊಡೆಯನ ಸಾತ್ವಿಕ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮಹಿಮೆಗೆ
ನಾನು ಸಮೋನಮಃ ಎಂಬೆನು

೪

ಸಮುದ್ರ ಘನವೆಂಬೆನೆ ಧರೆಯ ಮೇಲಡಗಿತ್ತು
ಅ ಧರೆ ಘನವೆಂಬೆನೆ ಅನಂತನ ಘಣಾಮಣಿಯ ಮೇಲಡಗಿತ್ತು
ಅನಂತನು ಘನವೆಂಬೆನೆ ದೇವಿಯ ಅಂಗುಲಯ ಮುನೈಯಾಯಿತ್ತು
ಅಂತಹ ದೇವಿಯರು ಘನವೆಂಬೆನೆ ದೇವರ ಅರ್ಧಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದಳು
ಅಂತಹ ದೇವರ ಘನವೆಂಬೆನೆ ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರ

ಅಟ್ಟಿಗೆಲಸ ಬಿಟ್ಟಿಗೆಲಸಕ್ಕೆ ನಡೆದನು

ಇದು ಕಾರಣ ಮಹಾಮಹಿಮ ಸೊಡ್ಡಳನ

ಸದ್ಭಕ್ತರಿಂದಧಿಕರಾರೂ ಇಲ್ಲ

೫

ಶಿವಾಶಿವಾ ಮಹಾದೇವ ಮಹಾದೇವ

ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಮಾಹಾತ್ಮೆಯನು ಏನೆಂದುಪಮಿಸ ಬಹುದಯ್ಯಾ

ವಾಙ್ಮನಕ್ಕತೀತರ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ

ಕೋಟಿ ಕೋಟ್ಯಯುಷಾ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿಜಿಹ್ವೇನ ಸರ್ವದಾ |
ಕೇಸಾಪಿ ಶಕ್ಯತೇ ವಕ್ತುಂ ಶಂಭೋರ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮಸ್ಯಣು ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗದ ಮಾಹಾತ್ಮೆಯಣುಮಾತ್ರಪರಿಯಬಾರದೆಂಬಲ್ಲಿ
ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮಾಹಾತ್ಮೆಯನೆಂತರಿಯಬಹುದಯ್ಯಾ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ....

ಲಿಂಗಾಂಗೀ ತು ಮಮೋಜ್ಜೀವೀ ಲಿಂಗಾಂಗೀ ಮ ಮರಕ್ಷಕಃ |

ಲಿಂಗಾಂಗೀಚ ಮಮ ಸ್ವಾಮೀ ಲಿಂಗಾಂಗೀತು ಮಮೋದ್ಧರಃ ||

ಎಂದುದಾಗಿ ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೇಹ
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಕ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಡೆಯರಾಗಿಪ್ಪ
ಆ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮಾಹಾತ್ಮೆಯನು ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲ ಅದೆಂತೆಂದಡೆ —

ಮದ್ಭಕ್ತ ಜನ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಾ ಕೋ ವಿಜಾನಾತಿ ತತ್ವತಃ |

ಜಾನೇತ್ಯಹಂ ತ್ವಂತು ಜಾನಾಸಿ ನಂದೀ ಜಾನಾತಿ ವಾಗುಹಃ ||

ಹೀಗೆಂದುಗಾಗಿ ಶಿವನು ನಂದೀಶ್ವರನು ಗುಹನು ಇವರು ಒಲ್ಲರು
ಸಜ್ಜನ ತುದ್ಧಶಿವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನರಪ್ಪ ಸದ್ಭಕ್ತರೇ ಬಲ್ಲರು
ಸಾಮಾನ್ಯ ತರವಪ್ಪ ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವರಿಗೆ ಅರಿಯಬಾರದು
ಋಷಿ ಜನಂಗಳಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು
ಲೋಕ ಲೌಕಿಕರಿಗೆಯೂ ಅರಿಯ ಬಾರದು ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಕೇಳಿರೆ:
ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಇಂದ್ರ ಚಂದ್ರ ರವಿ ಕಾಲ ಕಾಮ ದಕ್ಷ
ಇಂತಿವರು ಮೊದಲಾದ ದೇವಜಾತಿಗಳು
ತಾರಕ ರಾವಣ ದಾನವರು ವ್ಯಾಸಾದಿ ಋಷಿಗಳು
ವಕ್ಷಾಧ್ವರಕ್ಕೆ ಬಂದವರನೇಕರು
ಸೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಾದಿಯಾದ
ಅಷ್ಟಾದಶ ವಿದ್ಯೆಗಳನೋದಿ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಹೇಳಿ
ಸರ್ವಜ್ಞರೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಮಹದೈತ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿ
ಮದಂಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ ಶಿವನಮರೆದರು ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದರು
ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಅಳುಪಿದರು
ಶಿವ ಮಾಹೇಶ್ವರರ ನಿಂದೆಯ ಮಾಡಿದರು
ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿನಡೆದು ತಪ್ಪಿನುಡಿದು
ಹಸ್ತಚ್ಛೇದನ ಶಿರಚ್ಛೇದನಂಗಳ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು
ಕೋಪಾಗ್ನಿಯಿಂದುರಿದು ಹೋದರು

ಅನೇಕ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಭಂಗಿತರಾದರು
 ಕಷ್ಟ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು
 ಮರಳಿ ಮತ್ತೆ ಅರಿದು ಶಿವಾರಾಧನೆಯಂ ಮಾಡಿ
 ಶಿವಸ್ತೋತ್ರಮಂ ಮಾಡಿ ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಪೂಜಿಸಿ
 ಮರಳಿ ನಿಜಪದಂಗಳಂ ಪಡೆದರು
 ಈ ಪರಿಯ ಅರಿವು ಮರವೆಯುಳ್ಳ ದ್ವಂದ್ವಗ್ರಸ್ತರು
 ಬಲ್ಲರೇ ಎನ್ನು ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಮಹಿಮೆಯ
 ನಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತರೇ ಬಲ್ಲರು ಅದೆಂತೆನಲು ಕೇಳಿರೇ
 ನೇದಾದಿ ಅಷ್ಟಾದಶ ವಿದ್ಯಾಪರಿಚಿತರು
 ತಾತ್ಪರ್ಯ ಕಳಾಗ್ರಾಹಿಗಳು ವಿಶ್ವಾಧಿಕರು
 ಅಂತಾಗಿ ಎನ್ನು ಮಹೇಶ್ವರರೇ ಬಲ್ಲರು
 ಉಳಿದಾದ ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವ ಋಷಿಗಳಿಗೆಯೂ

ಅರಿಯ ಬಾರದು

ಅಂತವರಿಗಾ ವಿಧಿ ಇನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯರು ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯರು
 ನೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಗಳು
 ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯರಿಗೆ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ತೆರಹಿಲ್ಲ
 ಕಿಂಚಿತ್ತೋದಿದಡೆಯೂ ಕೇಳುವರೆ ವೇಳೆಯಿಲ್ಲ
 ಇಂತಹ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಗವಿಲ್ಲ
 ಜ್ಞಾನ ಮುನ್ನವೇ ಇಲ್ಲ
 ಅಹಂಕಾರಿಗಳು ಮದಾಂಧರು ಶಾಸಹತರು ಜಡನೇಹಿಗಳು
 ಅವರಿಗೆಂತರಿಯ ಬಡುದಯ್ಯಾ
 ಶಿವ ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಮಹಿಮೆಯನರಿಯದ
 ದ್ರೋಹಿಗಳ ಕೂಡೆ ಸಂವಾದಿಸಲಂಟೀ
 ಅವರುಗಳ ಮನವರಿದು ಅರಿವಿನ ಹವಣಿಕೆ ಇದೆಂದರಿದು
 ಅವಾಚಕನಾಗಿಪ್ಪುದಲ್ಲದೇ
 ಆ ಪಾಪಿಗಳ ನೋಡಲಾಗದು
 ನುಡಿಸಲಾಗದು ಸಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ತರ್ಕಿಸಲಾಗದು

ಶಿವಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲದವರ ಕೂಡೆ ನುಡಿಯ ತೆರಹುಂಟೇ
 ಶಿವ ಮಾಹೇಶ್ವರನು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ
 ಮಹಾನುಭಾವರ ಸಂಗಸುಖದಲ್ಲಿದ್ದನಲ್ಲದೆ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ
 ಆ ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವರ ಪರಿಯೆಂತಲ್ಲ
 ಎಮ್ಮ ಮಾಹೇಶ್ವರರು ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನರು
 ಸರ್ವ ವಿದ್ಯಾಪರಿಣಿತರು ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರನೊಲ್ಲರು
 ಸತ್ಯ ಸಿತ್ಯರು ನಿರುಪಾಧಿಕರು ನಿರಾಶಾಸಂಪನ್ನರು
 ಪರಮ ಪರಿಣಾಮಿಗಳು ಎಮ್ಮ ಮಾಹೇಶ್ವರರು
 ಅವರ ಸಂಗದಿಂದ ಗುರುಸಿದ್ಧಿ ಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ ಜಂಗಮಸಿದ್ಧಿ
 ಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧಿ ಇಹಸಿದ್ಧಿ ಪರಸಿದ್ಧಿ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ
 ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮಹಿಮೆಗೆ ನಾನು ನಮೋ ನಮಃ ಎಂದು
 ಬದುಕಿನೆನಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ನಿರಂಗ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಮುಗಿದುದು

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುವಾದಿ ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವರು
 ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ದೇವಿಗಳೊಳಗೆ ಪರಮ ಶಿವಭಕ್ತರುಗಳೇ ಘನ
 ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳವರೆಂಬುದಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರ್ಮಹಾ ಪುರಾ
 ತನರು.

ಇಂತಹ ಘನಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಸದ್ಭಕ್ತರುಗಳು ಮರ್ತ್ಯದೊಳಗೆ
 ಜಡಮಾನವರಂತೆ ತಾಮಸ ಜೀವಿಗಳಂತೆ ಭವ ಭಾರಿಗಳಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ
 ಇರಾರಾರದೊಂದು ಅನುಭಾವಾದಿ ಸದ್ಭಕ್ತ ಮಹಿಮಾಂತಮಾದ ನೂರೊಂದು
 ಸ್ಥಲವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಿ ಶಿವನೊಳಗೆ ಸಮರಸೈಕ್ಯವನ್ನೈದಿದರು ಇಂತು.

		ಶ್ಲೋಕ	ವಚನ	ಕೂಡಿ
೪೪	ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು	೨೩೪	೨೨೫	೨೫೯
೪೫	ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು	೧೯೫	೧೯೩	೩೮೮
೧೨	ನಿರಂಗ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು	೫೧	೬೭	೧೧೮
೧೦೧		೪೮೦	೪೮೫	೭೬೫

★ ಇಂತು “ ಗಣಭಾಷಿತ ರತ್ನಮಾಲೆ ” ಮುಗಿದುದು. ★

